

Vinko Vodopivec
JEZIKOVNI TEMELJI
STAREJŠE SLOVENSKE ETNOGENEZA

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem za vzpodbude in pripombe pri snovanju knjige, ki so jih podali prof. dr. Anton Perdih, doc. dr. Jože Rant, Anthony Ambrozic, Boštjan Rode in Mira Šekoranja!

Vinko Vodopivec

Vinko Vodopivec

𐰃𐰆𐰏𐰐𐰑𐰒𐰓𐰔𐰕𐰖𐰗𐰘𐰙𐰚𐰛𐰜𐰝𐰞𐰟𐰠𐰡𐰢𐰣𐰤𐰥𐰦𐰧𐰨𐰩𐰪𐰫𐰬𐰭𐰮𐰯𐰰𐰱𐰲𐰳𐰴𐰵𐰶𐰷𐰸𐰹𐰺𐰻𐰼𐰽𐰾𐰿𐱀𐱁𐱂𐱃𐱄𐱅𐱆𐱇𐱈𐱉𐱊𐱋𐱌𐱍𐱎𐱏𐱐𐱑𐱒𐱓𐱔𐱕𐱖𐱗𐱘𐱙𐱚𐱛𐱜𐱝𐱞𐱟𐱠𐱡𐱢𐱣𐱤𐱥𐱦𐱧𐱨𐱩𐱪𐱫𐱬𐱭𐱮𐱯𐱰𐱱𐱲𐱳𐱴𐱵𐱶𐱷𐱸𐱹𐱺𐱻𐱼𐱽𐱾𐱿𐲀𐲁𐲂𐲃𐲄𐲅𐲆𐲇𐲈𐲉𐲊𐲋𐲌𐲍𐲎𐲏𐲐𐲑𐲒𐲓𐲔𐲕𐲖𐲗𐲘𐲙𐲚𐲛𐲜𐲝𐲞𐲟𐲠𐲡𐲢𐲣𐲤𐲥𐲦𐲧𐲨𐲩𐲪𐲫𐲬𐲭𐲮𐲯𐲰𐲱𐲲𐲳𐲴𐲵𐲶𐲷𐲸𐲹𐲺𐲻𐲼𐲽𐲾𐲿𐳀𐳁𐳂𐳃𐳄𐳅𐳆𐳇𐳈𐳉𐳊𐳋𐳌𐳍𐳎𐳏𐳐𐳑𐳒𐳓𐳔𐳕𐳖𐳗𐳘𐳙𐳚𐳛𐳜𐳝𐳞𐳟𐳠𐳡𐳢𐳣𐳤𐳥𐳦𐳧𐳨𐳩𐳪𐳫𐳬𐳭𐳮𐳯𐳰𐳱𐳲𐳳𐳴𐳵𐳶𐳷𐳸𐳹𐳺𐳻𐳼𐳽𐳾𐳿𐴀𐴁𐴂𐴃𐴄𐴅𐴆𐴇𐴈𐴉𐴊𐴋𐴌𐴍𐴎𐴏𐴐𐴑𐴒𐴓𐴔𐴕𐴖𐴗𐴘𐴙𐴚𐴛𐴜𐴝𐴞𐴟𐴠𐴡𐴢𐴣𐴤𐴥𐴦𐴧𐴨𐴩𐴪𐴫𐴬𐴭𐴮𐴯𐴰𐴱𐴲𐴳𐴴𐴵𐴶𐴷𐴸𐴹𐴺𐴻𐴼𐴽𐴾𐴿𐵀𐵁𐵂𐵃𐵄𐵅𐵆𐵇𐵈𐵉𐵊𐵋𐵌𐵍𐵎𐵏𐵐𐵑𐵒𐵓𐵔𐵕𐵖𐵗𐵘𐵙𐵚𐵛𐵜𐵝𐵞𐵟𐵠𐵡𐵢𐵣𐵤𐵥𐵦𐵧𐵨𐵩𐵪𐵫𐵬𐵭𐵮𐵯𐵰𐵱𐵲𐵳𐵴𐵵𐵶𐵷𐵸𐵹𐵺𐵻𐵼𐵽𐵾𐵿𐶀𐶁𐶂𐶃𐶄𐶅𐶆𐶇𐶈𐶉𐶊𐶋𐶌𐶍𐶎𐶏𐶐𐶑𐶒𐶓𐶔𐶕𐶖𐶗𐶘𐶙𐶚𐶛𐶜𐶝𐶞𐶟𐶠𐶡𐶢𐶣𐶤𐶥𐶦𐶧𐶨𐶩𐶪𐶫𐶬𐶭𐶮𐶯𐶰𐶱𐶲𐶳𐶴𐶵𐶶𐶷𐶸𐶹𐶺𐶻𐶼𐶽𐶾𐶿𐷀𐷁𐷂𐷃𐷄𐷅𐷆𐷇𐷈𐷉𐷊𐷋𐷌𐷍𐷎𐷏𐷐𐷑𐷒𐷓𐷔𐷕𐷖𐷗𐷘𐷙𐷚𐷛𐷜𐷝𐷞𐷟𐷠𐷡𐷢𐷣𐷤𐷥𐷦𐷧𐷨𐷩𐷪𐷫𐷬𐷭𐷮𐷯𐷰𐷱𐷲𐷳𐷴𐷵𐷶𐷷𐷸𐷹𐷺𐷻𐷼𐷽𐷾𐷿𐸀𐸁𐸂𐸃𐸄𐸅𐸆𐸇𐸈𐸉𐸊𐸋𐸌𐸍𐸎𐸏𐸐𐸑𐸒𐸓𐸔𐸕𐸖𐸗𐸘𐸙𐸚𐸛𐸜𐸝𐸞𐸟𐸠𐸡𐸢𐸣𐸤𐸥𐸦𐸧𐸨𐸩𐸪𐸫𐸬𐸭𐸮𐸯𐸰𐸱𐸲𐸳𐸴𐸵𐸶𐸷𐸸𐸹𐸺𐸻𐸼𐸽𐸾𐸿𐹀𐹁𐹂𐹃𐹄𐹅𐹆𐹇𐹈𐹉𐹊𐹋𐹌𐹍𐹎𐹏𐹐𐹑𐹒𐹓𐹔𐹕𐹖𐹗𐹘𐹙𐹚𐹛𐹜𐹝𐹞𐹟𐹠𐹡𐹢𐹣𐹤𐹥𐹦𐹧𐹨𐹩𐹪𐹫𐹬𐹭𐹮𐹯𐹰𐹱𐹲𐹳𐹴𐹵𐹶𐹷𐹸𐹹𐹺𐹻𐹼𐹽𐹾𐹿𐺀𐺁𐺂𐺃𐺄𐺅𐺆𐺇𐺈𐺉𐺊𐺋𐺌𐺍𐺎𐺏𐺐𐺑𐺒𐺓𐺔𐺕𐺖𐺗𐺘𐺙𐺚𐺛𐺜𐺝𐺞𐺟𐺠𐺡𐺢𐺣𐺤𐺥𐺦𐺧𐺨𐺩𐺪𐺫𐺬𐺭𐺮𐺯𐺰𐺱𐺲𐺳𐺴𐺵𐺶𐺷𐺸𐺹𐺺𐺻𐺼𐺽𐺾𐺿𐻀𐻁𐻂𐻃𐻄𐻅𐻆𐻇𐻈𐻉𐻊𐻋𐻌𐻍𐻎𐻏𐻐𐻑𐻒𐻓𐻔𐻕𐻖𐻗𐻘𐻙𐻚𐻛𐻜𐻝𐻞𐻟𐻠𐻡𐻢𐻣𐻤𐻥𐻦𐻧𐻨𐻩𐻪𐻫𐻬𐻭𐻮𐻯𐻰𐻱𐻲𐻳𐻴𐻵𐻶𐻷𐻸𐻹𐻺𐻻𐻼𐻽𐻾𐻿𐼀𐼁𐼂𐼃𐼄𐼅𐼆𐼇𐼈𐼉𐼊𐼋𐼌𐼍𐼎𐼏𐼐𐼑𐼒𐼓𐼔𐼕𐼖𐼗𐼘𐼙𐼚𐼛𐼜𐼝𐼞𐼟𐼠𐼡𐼢𐼣𐼤𐼥𐼦𐼧𐼨𐼩𐼪𐼫𐼬𐼭𐼮𐼯𐼰𐼱𐼲𐼳𐼴𐼵𐼶𐼷𐼸𐼹𐼺𐼻𐼼𐼽𐼾𐼿𐽀𐽁𐽂𐽃𐽄𐽅𐽆𐽇𐽋𐽍𐽎𐽏𐽐𐽈𐽉𐽊𐽌𐽑𐽒𐽓𐽔𐽕𐽖𐽗𐽘𐽙𐽚𐽛𐽜𐽝𐽞𐽟𐽠𐽡𐽢𐽣𐽤𐽥𐽦𐽧𐽨𐽩𐽪𐽫𐽬𐽭𐽮𐽯𐽰𐽱𐽲𐽳𐽴𐽵𐽶𐽷𐽸𐽹𐽺𐽻𐽼𐽽𐽾𐽿𐾀𐾁𐾃𐾅𐾂𐾄𐾆𐾇𐾈𐾉𐾊𐾋𐾌𐾍𐾎𐾏𐾐𐾑𐾒𐾓𐾔𐾕𐾖𐾗𐾘𐾙𐾚𐾛𐾜𐾝𐾞𐾟𐾠𐾡𐾢𐾣𐾤𐾥𐾦𐾧𐾨𐾩𐾪𐾫𐾬𐾭𐾮𐾯𐾰𐾱𐾲𐾳𐾴𐾵𐾶𐾷𐾸𐾹𐾺𐾻𐾼𐾽𐾾𐾿𐿀𐿁𐿂𐿃𐿄𐿅𐿆𐿇𐿈𐿉𐿊𐿋𐿌𐿍𐿎𐿏𐿐𐿑𐿒𐿓𐿔𐿕𐿖𐿗𐿘𐿙𐿚𐿛𐿜𐿝𐿞𐿟𐿠𐿡𐿢𐿣𐿤𐿥𐿦𐿧𐿨𐿩𐿪𐿫𐿬𐿭𐿮𐿯𐿰𐿱𐿲𐿳𐿴𐿵𐿶𐿷𐿸𐿹𐿺𐿻𐿼𐿽𐿾𐿿𐀀𐀁𐀂𐀃𐀄𐀅𐀆𐀇𐀈𐀉𐀊𐀋𐀌𐀍𐀎𐀏𐀐𐀑𐀒𐀓𐀔𐀕𐀖𐀗𐀘𐀙𐀚𐀛𐀜𐀝𐀞𐀟𐀠𐀡𐀢𐀣𐀤𐀥𐀦𐀧𐀨𐀩𐀪𐀫𐀬𐀭𐀮𐀯𐀰𐀱𐀲𐀳𐀴𐀵𐀶𐀷𐀸𐀹𐀺𐀻𐀼𐀽𐀾𐀿𐁀𐁁𐁂𐁃𐁄𐁅𐁆𐁇𐁈𐁉𐁊𐁋𐁌𐁍𐁎𐁏𐁐𐁑𐁒𐁓𐁔𐁕𐁖𐁗𐁘𐁙𐁚𐁛𐁜𐁝𐁞𐁟𐁠𐁡𐁢𐁣𐁤𐁥𐁦𐁧𐁨𐁩𐁪𐁫𐁬𐁭𐁮𐁯𐁰𐁱𐁲𐁳𐁴𐁵𐁶𐁷𐁸𐁹𐁺𐁻𐁼𐁽𐁾𐁿𐂀𐂁𐂂𐂃𐂄𐂅𐂆𐂇𐂈𐂉𐂊𐂋𐂌𐂍𐂎𐂏𐂐𐂑𐂒𐂓𐂔𐂕𐂖𐂗𐂘𐂙𐂚𐂛𐂜𐂝𐂞𐂟𐂠𐂡𐂢𐂣𐂤𐂥𐂦𐂧𐂨𐂩𐂪𐂫𐂬𐂭𐂮𐂯𐂰𐂱𐂲𐂳𐂴𐂵𐂶𐂷𐂸𐂹𐂺𐂻𐂼𐂽𐂾𐂿𐃀𐃁𐃂𐃃𐃄𐃅𐃆𐃇𐃈𐃉𐃊𐃋𐃌𐃍𐃎𐃏𐃐𐃑𐃒𐃓𐃔𐃕𐃖𐃗𐃘𐃙𐃚𐃛𐃜𐃝𐃞𐃟𐃠𐃡𐃢𐃣𐃤𐃥𐃦𐃧𐃨𐃩𐃪𐃫𐃬𐃭𐃮𐃯𐃰𐃱𐃲𐃳𐃴𐃵𐃶𐃷𐃸𐃹𐃺𐃻𐃼𐃽𐃾𐃿𐄀𐄁𐄂𐄃𐄄𐄅𐄆𐄇𐄈𐄉𐄊𐄋𐄌𐄍𐄎𐄏𐄐𐄑𐄒𐄓𐄔𐄕𐄖𐄗𐄘𐄙𐄚𐄛𐄜𐄝𐄞𐄟𐄠𐄡𐄢𐄣𐄤𐄥𐄦𐄧𐄨𐄩𐄪𐄫𐄬𐄭𐄮𐄯𐄰𐄱𐄲𐄳𐄴𐄵𐄶𐄷𐄸𐄹𐄺𐄻𐄼𐄽𐄾𐄿𐅀𐅁𐅂𐅃𐅄𐅅𐅆𐅇𐅈𐅉𐅊𐅋𐅌𐅍𐅎𐅏𐅐𐅑𐅒𐅓𐅔𐅕𐅖𐅗𐅘𐅙𐅚𐅛𐅜𐅝𐅞𐅟𐅠𐅡𐅢𐅣𐅤𐅥𐅦𐅧𐅨𐅩𐅪𐅫𐅬𐅭𐅮𐅯𐅰𐅱𐅲𐅳𐅴𐅵𐅶𐅷𐅸𐅹𐅺𐅻𐅼𐅽𐅾𐅿𐆀𐆁𐆂𐆃𐆄𐆅𐆆𐆇𐆈𐆉𐆊𐆋𐆌𐆍𐆎𐆏𐆐𐆑𐆒𐆓𐆔𐆕𐆖𐆗𐆘𐆙𐆚𐆛𐆜𐆝𐆞𐆟𐆠𐆡𐆢𐆣𐆤𐆥𐆦𐆧𐆨𐆩𐆪𐆫𐆬𐆭𐆮𐆯𐆰𐆱𐆲𐆳𐆴𐆵𐆶𐆷𐆸𐆹𐆺𐆻𐆼𐆽𐆾𐆿𐇀𐇁𐇂𐇃𐇄𐇅𐇆𐇇𐇈𐇉𐇊𐇋𐇌𐇍𐇎𐇏𐇐𐇑𐇒𐇓𐇔𐇕𐇖𐇗𐇘𐇙𐇚𐇛𐇜𐇝𐇞𐇟𐇠𐇡𐇢𐇣𐇤𐇥𐇦𐇧𐇨𐇩𐇪𐇫𐇬𐇭𐇮𐇯𐇰𐇱𐇲𐇳𐇴𐇵𐇶𐇷𐇸𐇹𐇺𐇻𐇼𐇽𐇾𐇿𐈀𐈁𐈂𐈃𐈄𐈅𐈆𐈇𐈈𐈉𐈊𐈋𐈌𐈍𐈎𐈏𐈐𐈑𐈒𐈓𐈔𐈕𐈖𐈗𐈘𐈙𐈚𐈛𐈜𐈝𐈞𐈟𐈠𐈡𐈢𐈣𐈤𐈥𐈦𐈧𐈨𐈩𐈪𐈫𐈬𐈭𐈮𐈯𐈰𐈱𐈲𐈳𐈴𐈵𐈶𐈷𐈸𐈹𐈺𐈻𐈼𐈽𐈾𐈿𐉀𐉁𐉂𐉃𐉄𐉅𐉆𐉇𐉈𐉉𐉊𐉋𐉌𐉍𐉎𐉏𐉐𐉑𐉒𐉓𐉔𐉕𐉖𐉗𐉘𐉙𐉚𐉛𐉜𐉝𐉞𐉟𐉠𐉡𐉢𐉣𐉤𐉥𐉦𐉧𐉨𐉩𐉪𐉫𐉬𐉭𐉮𐉯𐉰𐉱𐉲𐉳𐉴𐉵𐉶𐉷𐉸𐉹𐉺𐉻𐉼𐉽𐉾𐉿𐊀𐊁𐊂𐊃𐊄𐊅𐊆𐊇𐊈𐊉𐊊𐊋𐊌𐊍𐊎𐊏𐊐𐊑𐊒𐊓𐊔𐊕𐊖𐊗𐊘𐊙𐊚𐊛𐊜𐊝𐊞𐊟𐊠𐊡𐊢𐊣𐊤𐊥𐊦𐊧𐊨𐊩𐊪𐊫𐊬𐊭𐊮𐊯𐊰𐊱𐊲𐊳𐊴𐊵𐊶𐊷𐊸𐊹𐊺𐊻𐊼𐊽𐊾𐊿𐋀𐋁𐋂𐋃𐋄𐋅𐋆𐋇𐋈𐋉𐋊𐋋𐋌𐋍𐋎𐋏𐋐𐋑𐋒𐋓𐋔𐋕𐋖𐋗𐋘𐋙𐋚𐋛𐋜𐋝𐋞𐋟𐋠𐋡𐋢𐋣𐋤𐋥𐋦𐋧𐋨𐋩𐋪𐋫𐋬𐋭𐋮𐋯𐋰𐋱𐋲𐋳𐋴𐋵𐋶𐋷𐋸𐋹𐋺𐋻𐋼𐋽𐋾𐋿𐌀𐌁𐌂𐌃𐌄𐌅𐌆𐌇𐌈𐌉𐌊𐌋𐌌𐌍𐌎𐌏𐌐𐌑𐌒𐌓𐌔𐌕𐌖𐌗𐌘𐌙𐌚𐌛𐌜𐌝𐌞𐌟𐌠𐌡𐌢𐌣𐌤𐌥𐌦𐌧𐌨𐌩𐌪𐌫𐌬𐌭𐌮𐌯𐌰𐌱𐌲𐌳𐌴𐌵𐌶𐌷𐌸𐌹𐌺𐌻𐌼𐌽𐌾𐌿𐍀𐍁𐍂𐍃𐍄𐍅𐍆𐍇𐍈𐍉𐍊𐍋𐍌𐍍𐍎𐍏𐍐𐍑𐍒𐍓𐍔𐍕𐍖𐍗𐍘𐍙𐍚𐍛𐍜𐍝𐍞𐍟𐍠𐍡𐍢𐍣𐍤𐍥𐍦𐍧𐍨𐍩𐍪𐍫𐍬𐍭𐍮𐍯𐍰𐍱𐍲𐍳𐍴𐍵𐍶𐍷𐍸𐍹𐍺𐍻𐍼𐍽𐍾𐍿𐎀𐎁𐎂𐎃𐎄𐎅𐎆𐎇𐎈𐎉𐎊𐎋𐎌𐎍𐎎𐎏𐎐𐎑𐎒𐎓𐎔𐎕𐎖𐎗𐎘𐎙𐎚𐎛𐎜𐎝𐎞𐎟𐎠𐎡𐎢𐎣𐎤𐎥𐎦𐎧𐎨𐎩𐎪𐎫𐎬𐎭𐎮𐎯𐎰𐎱𐎲𐎳𐎴𐎵𐎶𐎷𐎸𐎹𐎺𐎻𐎼𐎽𐎾𐎿𐏀𐏁𐏂𐏃𐏄𐏅𐏆𐏇𐏈𐏉𐏊𐏋𐏌𐏍𐏎𐏏𐏐𐏑𐏒𐏓𐏔𐏕𐏖𐏗𐏘𐏙𐏚𐏛𐏜𐏝𐏞𐏟𐏠𐏡𐏢𐏣𐏤𐏥𐏦𐏧𐏨𐏩𐏪𐏫𐏬𐏭𐏮𐏯𐏰𐏱𐏲𐏳𐏴𐏵𐏶𐏷𐏸𐏹𐏺𐏻𐏼𐏽𐏾𐏿𐐀𐐁𐐂𐐃𐐄𐐅𐐆𐐇𐐈𐐉𐐊𐐋𐐌𐐍𐐎𐐏𐐐𐐑𐐒𐐓𐐔𐐕𐐖𐐗𐐘𐐙𐐚𐐛𐐜𐐝𐐞𐐟𐐠𐐡𐐢𐐣𐐤𐐥𐐦𐐧𐐨𐐩𐐪𐐫𐐬𐐭𐐮𐐯𐐰𐐱𐐲𐐳𐐴𐐵𐐶𐐷𐐸𐐹𐐺𐐻𐐼𐐽𐐾𐐿𐑀𐑁𐑂𐑃𐑄𐑅𐑆𐑇𐑈𐑉𐑊𐑋𐑌𐑍𐑎𐑏𐑐𐑑𐑒𐑓𐑔𐑕𐑖𐑗𐑘𐑙𐑚𐑛𐑜𐑝𐑞𐑟𐑠𐑡𐑢𐑣𐑤𐑥𐑦𐑧𐑨𐑩𐑪𐑫𐑬𐑭𐑮𐑯𐑰𐑱𐑲𐑳𐑴𐑵𐑶𐑷𐑸𐑹𐑺𐑻𐑼𐑽𐑾𐑿𐒀𐒁𐒂𐒃𐒄𐒅𐒆𐒇𐒈𐒉𐒊𐒋𐒌𐒍𐒎𐒏𐒐𐒑𐒒𐒓𐒔𐒕𐒖𐒗𐒘𐒙𐒚𐒛𐒜𐒝𐒞𐒟𐒠𐒡𐒢𐒣𐒤𐒥𐒦𐒧𐒨𐒩𐒪𐒫𐒬𐒭𐒮𐒯𐒰𐒱𐒲𐒳𐒴𐒵𐒶𐒷𐒸𐒹𐒺𐒻𐒼𐒽𐒾𐒿𐓀𐓁𐓂𐓃𐓄𐓅𐓆𐓇𐓈𐓉𐓊𐓋𐓌𐓍𐓎𐓏𐓐𐓑𐓒𐓓𐓔𐓕𐓖𐓗𐓘𐓙𐓚𐓛𐓜𐓝𐓞𐓟𐓠𐓡𐓢𐓣𐓤𐓥𐓦𐓧𐓨𐓩𐓪𐓫𐓬𐓭𐓮𐓯𐓰𐓱𐓲𐓳𐓴𐓵𐓶𐓷𐓸𐓹𐓺𐓻𐓼𐓽𐓾𐓿𐔀𐔁𐔂𐔃𐔄𐔅𐔆𐔇𐔈𐔉𐔊𐔋𐔌𐔍𐔎𐔏𐔐𐔑𐔒𐔓𐔔𐔕𐔖𐔗𐔘𐔙𐔚𐔛𐔜𐔝𐔞𐔟𐔠𐔡𐔢𐔣𐔤𐔥𐔦𐔧𐔨𐔩𐔪𐔫𐔬𐔭𐔮𐔯𐔰𐔱𐔲𐔳𐔴𐔵𐔶𐔷𐔸𐔹𐔺𐔻𐔼𐔽𐔾𐔿𐕀𐕁𐕂𐕃𐕄𐕅𐕆𐕇𐕈𐕉𐕊𐕋𐕌𐕍𐕎𐕏𐕐𐕑𐕒𐕓𐕔𐕕𐕖𐕗𐕘𐕙𐕚𐕛𐕜𐕝𐕞𐕟𐕠𐕡𐕢𐕣𐕤𐕥𐕦𐕧𐕨𐕩𐕪𐕫𐕬𐕭𐕮𐕯𐕰𐕱𐕲𐕳𐕴𐕵𐕶𐕷𐕸𐕹𐕺𐕻𐕼𐕽𐕾𐕿𐖀𐖁𐖂𐖃𐖄𐖅𐖆𐖇𐖈𐖉𐖊𐖋𐖌𐖍𐖎𐖏𐖐𐖑𐖒𐖓𐖔𐖕𐖖𐖗𐖘𐖙𐖚𐖛𐖜𐖝𐖞𐖟𐖠𐖡𐖢𐖣𐖤𐖥𐖦𐖧𐖨𐖩𐖪𐖫𐖬𐖭𐖮𐖯𐖰𐖱𐖲𐖳𐖴𐖵𐖶𐖷𐖸𐖹𐖺𐖻𐖼𐖽𐖾𐖿𐗀𐗁𐗂𐗃𐗄𐗅𐗆𐗇𐗈𐗉𐗊𐗋𐗌𐗍𐗎𐗏𐗐𐗑𐗒𐗓𐗔𐗕𐗖𐗗𐗘𐗙𐗚𐗛𐗜𐗝𐗞𐗟𐗠𐗡𐗢𐗣𐗤𐗥𐗦𐗧𐗨𐗩𐗪𐗫𐗬𐗭𐗮𐗯𐗰𐗱𐗲𐗳𐗴𐗵𐗶𐗷𐗸𐗹𐗺𐗻𐗼𐗽𐗾𐗿𐘀𐘁𐘂𐘃𐘄𐘅𐘆𐘇𐘈𐘉𐘊𐘋𐘌𐘍𐘎𐘏𐘐𐘑𐘒𐘓𐘔𐘕𐘖𐘗𐘘𐘙𐘚𐘛𐘜𐘝𐘞𐘟𐘠𐘡𐘢𐘣𐘤𐘥𐘦𐘧𐘨𐘩𐘪𐘫𐘬𐘭𐘮𐘯𐘰𐘱𐘲𐘳𐘴𐘵𐘶𐘷𐘸𐘹𐘺𐘻𐘼𐘽𐘾𐘿𐙀𐙁𐙂𐙃𐙄𐙅𐙆𐙇𐙈𐙉𐙊𐙋𐙌𐙍𐙎𐙏𐙐𐙑𐙒𐙓𐙔𐙕𐙖𐙗𐙘𐙙𐙚𐙛𐙜𐙝𐙞𐙟𐙠𐙡𐙢𐙣𐙤𐙥𐙦𐙧𐙨𐙩𐙪𐙫𐙬𐙭𐙮𐙯𐙰𐙱𐙲𐙳𐙴𐙵𐙶𐙷𐙸𐙹𐙺𐙻𐙼𐙽𐙾𐙿𐚀𐚁𐚂𐚃𐚄𐚅𐚆𐚇𐚈𐚉𐚊𐚋𐚌𐚍𐚎𐚏𐚐𐚑𐚒𐚓𐚔𐚕𐚖𐚗𐚘𐚙𐚚𐚛𐚜𐚝𐚞𐚟𐚠𐚡𐚢𐚣𐚤𐚥𐚦𐚧𐚨𐚩𐚪𐚫𐚬𐚭𐚮𐚯𐚰𐚱𐚲𐚳𐚴𐚵𐚶𐚷𐚸𐚹𐚺𐚻𐚼𐚽𐚾𐚿𐛀𐛁𐛂𐛃𐛄𐛅𐛆𐛇𐛈𐛉𐛊𐛋𐛌𐛍𐛎𐛏𐛐𐛑𐛒𐛓𐛔𐛕𐛖𐛗𐛘𐛙𐛚𐛛𐛜𐛝𐛞𐛟𐛠𐛡𐛢𐛣𐛤𐛥𐛦𐛧𐛨𐛩𐛪𐛫𐛬𐛭𐛮𐛯𐛰𐛱𐛲𐛳𐛴𐛵𐛶𐛷𐛸𐛹𐛺𐛻𐛼𐛽𐛾𐛿𐜀𐜁𐜂𐜃𐜄𐜅𐜆𐜇𐜈𐜉𐜊𐜋𐜌𐜍𐜎𐜏𐜐𐜑𐜒𐜓𐜔𐜕𐜖𐜗𐜘𐜙𐜚𐜛𐜜𐜝𐜞𐜟𐜠𐜡𐜢𐜣𐜤𐜥𐜦𐜧𐜨𐜩𐜪𐜫𐜬𐜭𐜮𐜯𐜰𐜱𐜲𐜳𐜴𐜵𐜶𐜷𐜸𐜹𐜺𐜻𐜼𐜽𐜾𐜿𐝀𐝁𐝂𐝃𐝄𐝅𐝆𐝇𐝈𐝉𐝊𐝋𐝌𐝍𐝎𐝏𐝐𐝑𐝒𐝓𐝔𐝕𐝖𐝗𐝘𐝙𐝚𐝛𐝜𐝝𐝞𐝟𐝠𐝡𐝢𐝣𐝤𐝥𐝦𐝧𐝨𐝩𐝪𐝫𐝬𐝭𐝮𐝯𐝰𐝱𐝲𐝳𐝴𐝵𐝶𐝷𐝸𐝹𐝺𐝻𐝼𐝽𐝾𐝿𐞀𐞁𐞂𐞃𐞄𐞅𐞆𐞇𐞈𐞉𐞊𐞋𐞌𐞍𐞎𐞏𐞐𐞑𐞒𐞓𐞔𐞕𐞖𐞗𐞘𐞙𐞚𐞛𐞜𐞝𐞞𐞟𐞠𐞡𐞢𐞣𐞤𐞥𐞦𐞧𐞨𐞩𐞪𐞫𐞬𐞭𐞮𐞯𐞰𐞱𐞲𐞳𐞴𐞵𐞶𐞷𐞸𐞹𐞺𐞻𐞼𐞽𐞾𐞿𐟀𐟁𐟂𐟃𐟄𐟅𐟆𐟇𐟈𐟉𐟊𐟋𐟌𐟍𐟎𐟏𐟐𐟑𐟒𐟓𐟔𐟕𐟖𐟗𐟘𐟙𐟚𐟛𐟜𐟝𐟞𐟟𐟠𐟡𐟢𐟣𐟤𐟥𐟦𐟧𐟨𐟩𐟪𐟫𐟬𐟭𐟮𐟯𐟰𐟱𐟲𐟳𐟴𐟵𐟶𐟷𐟸𐟹𐟺𐟻𐟼𐟽𐟾𐟿𐠀𐠁𐠂𐠃𐠄𐠅𐠆𐠇𐠈𐠉𐠊𐠋𐠌𐠍𐠎𐠏𐠐𐠑𐠒𐠓𐠔

SPREMNA BESEDA

Avtor V. Vodopivec razširja primerjalno jezikoslovje z analizami značilnimi za razbiranje zapisov neznane ali namerno skrite vsebine. S primerjavami različnih jezikovnih značilnosti venetskih retijskih in starofrigijskih napisov ter latinščine in slovenščine dokazuje ustreznost izbire jezika razumevanja. Prav vse prikazane analize kažejo bistveno neskladje s predpostavljanim jezikom zahodnoevropskih jezikoslovcev, latinščino ter z dobrim ujemanjem potrjujejo slovenščino kot ustrezen jezik razumevanja. Prav slovenščina je pravi jezikovni muzej in je najbolje ohranila značilnosti predantičnih slovanskih govorov, saj se njena številna in razvejana narečja najbolje prilegajo besedam napisov Retov, Venetov in Starih Frigijcev.

Prvič so objavljene analize pogostosti, katalogi napisov in besednjaki vseh znanih venetskih, retijskih in starofrigijskih napisov. Analize podajajo primerjave navedenih jezikov z latinščino, slovenščino in starslovenskimi napisi. Katalogi obsegajo prečrkovanja in prevode navedenih napisov in so dobra osnova nadaljnjih študij teh jezikov. Besednjaki podajajo pomen besed v sedanjem slovenskem jeziku in narečjih, in so omogočili določitev stopnje narečnosti obravnavanih predantičnih slovanskih govorov.

Prvič so prikazane analize narečnosti venetskih retijskih in starofrigijskih napisov in pri vseh je delež narečnosti več kot 60 % in knjižnosti manj kot 25 %. Skupni delež slovenskih besed pa je pri vseh večji od 80 %, kar izdatno potrjuje razumevanje v izbranem jeziku, slovenščini. Bistveni delež narečnosti opozarja na oporečnost primerjave slovničnih značilnosti, saj so obravnavani napisi pisani v tedanjih narečjih in oblikoslovno niso primerljivi z normiranimi knjižnimi jeziki. Pri razumevanju je zato uporabljena korenska primerjava, saj so koreni dobro razvidni tudi v narečjih. Koreni so tudi osnova različnih jezikovnih in etimoloških slovarjev.

Knjiga je izziv in pripomoček jezikovnim raziskovalcem, saj podaja besedno razumevanje, ki jim do sedaj ni bilo dosegljivo, saj so zahodnoevropski jezikoslovci pojasnjevali obravnavane napise s poljubnimi imeni, kar pa ne daje niti razumevanja niti osnove za analize primerjalnega jezikoslovja. Besedno razumevanje pa je možno podrobno obdelati z drugimi razumevanji in analizami primerjalnega jezikoslovja, v primerjavi s slovenščino in zlasti z njenimi številnimi narečji. Bodoči raziskovalci bodo lahko nadaljevali delo na tej osnovi in nekatera spoznanja potrdili, druga pa spremenili, dopolnili ali zavrgli.

Razumevanje vseh obravnavanih napisov kaže, da bi morala slovenščina, z mnogimi narečji, postati klasičen jezik v srednji Evropi. Velika škoda je bila narejena v zadnjih stoletjih, ko smo bili podvrženi nemški znanstveni misli in so tudi naši znanstveniki sprejeli njene mnogokrat velikonemške načine razmišljanja. Drugi so nam dosedaj pisali zgodovino in odločali kdo smo in od kod smo prišli. Tudi jezikovne študije potrjujejo, da smo na tej zemlji staroselci že od kamene dobe in v samostojni Sloveniji si moramo pisati zgodovino sami.

Boston, 3. novembra 2010

Prof. dr. Anton Mavretič

Dopisni član SAZU

Center for Space Research, Boston University
725 Commonwealth Ave, Boston MA 02215, USA
e-mail: mavretic@bu.edu

VSEBINA

Contents

O JEZIKOVNIH TEMELJIH STAREJŠE SLOVENSKE ETNOGENEZE	7
UVOD.	11
Statistična primerjava črk in besed	16
Primerjava besed	20
Stopnja narečnosti venetskih, retijskih in starofrigijskih napisov	31
Podrobna statistična primerjava.	36
VENETSKI NAPISI	47
Zbir venetskih napisov, delitev, prevod in slovar.	47
Pogoste značilne in vsaj dvočrkovne besede	59
Verjetnosti prečrkovanj in prevodov	73
Katalog Venetskih napisov, besed in prevodov <i>Catalogue of Venetic Inscriptions, Words and Translations</i>	80
Napisi <i>Inscriptions</i>	90
Slovar venetskega jezika <i>Vocabulary of Venetic Language</i>	176
RETIJSKI NAPISI	205
Zbir retijskih napisov, delitev, prevod in besednjak	205
Pogoste značilne in vsaj dvočrkovne besede	211
Verjetnosti prečrkovanj in prevodov	219
Katalog Retijskih napisov, besed in prevodov <i>Catalogue of Rhaetic Inscriptions, Words and Translations</i>	224
Napisi <i>Inscriptions</i>	235
Besednjak retijskega jezika <i>Vocabulary of Rhaetic language</i>	271

STAROFRIGIJSKI NAPISI	288
Zbir starofrigijskih napisov, delitev, prevod in besednjak.	288
Pogostejše besede	297
Verjetnosti prečrkovanj in prevodov	307
Katalog starih frigijskih napisov, besed in prevodov	
<i>Catalogue of old Phrygian Inscriptions, Words and Translations</i>	313
Napisi	
<i>Inscriptions</i>	324
Besednjak starofrigijskega jezika	
<i>Vocabulary of Old Phrygian Language</i>	385
ZAKLJUČEK.	403

O JEZIKOVNIH TEMELJIH STAREJŠE SLOVENSKE ETNOGENEZE

V knjigi *Starejša slovenska etnogeneza* je podan osnovni zgodovinski in jezikovni okvir za ocenjevanje dosedanjih prizadevanj pri osvetlitvi pred-antične etnogeneze (nastanek plemena, ljudstva, naroda) slovanskih ljudstev in še posebej pred-antične etnogeneze slovenskega naroda.

Splošni del obravnava sedanje družbeno okolje in težave pri uveljavljanju resnice, ki je vedno le ena, čeprav jo lahko vidimo različno. Zgodovinski del opisuje nekdanje naravne in družbene pogoje pomembne za umestitev slovenske etnogeneze v zgodovino, arheologijo, genetiko in jezikoslovje. Jezikovni del pa s primerjavami razumevanj različnih predantičnih napisov kaže na najustreznejši jezik razumevanja slovenščino, ki je najbolje ohranila značilnosti predantičnega slovanskega govora.

V tej knjigi so podane jezikovne osnove starejše slovenske etnogeneze z razumevanjem in analizo ter s katalogi in slovarji predantičnih venetskih, retijskih in starofrigijskih napisov. Ti so tu prvič podani in predstavljajo jezikovni vpogled v predantično slovansko govorjeno in pisano besedo.

Postopna obdelava posameznih napisov podaja pogoste besede in s tem omogoča možnost ustrezne delitve praviloma zveznih besedil in njihovega razumevanja. Prav pogoste in razumljive besede omogočajo obravnavo tudi drugih predantičnih praslovanskih napisov v najustreznejšem jeziku razumevanja – slovenščini.

Prav slovenščina z množico narečij in najbolj narečno razčlenjenim slovanskim jezikom je jezikovni muzej, ki omogoča najboljše prilagajanje obravnavanim predantičnim napisom, ki so tudi pisani v tedanjih narečjih.

Podrobno sta analizirana za razumevanje obravnavanih napisov najpomembnejša jezika. Latinščina, ki jo predpostavljajo zahodnoevropski jezikoslovci in slovenščina, ki jo pri razumevanju uporabljajo slovenski raziskovalci. Prav vse analize zavračajo latinščino kot jezik razumevanja in z nekajkrat boljšim ujemanjem potrjujejo slovenščino kot naslednico navedenih predantičnih jezikov.

Prvič je narejena tudi analiza narečnosti in pri vseh obravnavanih jezikih: venetskem, retijskem in starofrigijskem je delež narečnosti več kot 60 %, delež knjižnih besed pa je manj kot 25 %. Tako visok delež narečnosti zavrača mladoslovnično metodo obravnavanja navedenih jezikov, ki jo uporabljajo zahodnoevropski jezikoslovci, saj ni mogoče vzporejati končnice normiranega jezika – latinščine s končnicami v njim neznanem jeziku, pisanem v njim neznanem narečju.

Pri branju boste naleteli na ključne besede, ki zajemajo predvsem ustrezna znanstvena področja in obravnavane narode in jezike.

Ključne besede

- etnogeneza, arheologija, genetika, govor, enoglasnik, dvoglasnik, prečrkovanje, jezikoslovje, narečje, pomenoslovje, etimologija, slovnica, zgodovina, zgodovinsko jezikoslovje, kentum, satem, slovenščina, praslovanščina, Teorija kontinuitete, Etruščani, Veneti, Wendi, Reti, Stari Frigi, Rimljani, Slovani, Slovenci

POVZETEK

Venetski, retijski in starofrigijski napisi so že dolgo znani in za tiste čase še kar obsežni: prebranih venetskih napisov brez ponavljalnih in objokovalnih delov je 421, razdeljenih na 2426 besed in v njih je 7879 črk. Prebranih retijskih napisov je 219, razdeljenih na 799 besed in v njih je 2301 črk. Prebranih starofrigijskih napisov je 207, razdeljenih na 867 besed in v njih je 2438 črk. Venetski napisi imajo poleg običajnih še 12 objokovalnih napisov s 192 besedami in 961 črkami ter 9 ponavljalnih napisov s 311 besedami in 641 črkami.

Navedene napise so obdelovali že mnogi bolj ali manj usposobljeni avtorji. Predvsem so to na eni strani priznani zahodnoevropski, zlasti italijanski, francoski in nemški jezikoslovci, ki napisov ne razumejo, in na drugi strani raziskovalci, ki napise razumejo na slovanskih osnovah. Izvršene so številne primerjave glede uporabe črk, povprečnih dolžin besed ter deležev besed na začetno in končno črko v navedenih napisih, v slovenskem in v latinskem jeziku. Prav vsi rezultati dokazujejo pravilnost razumevanja teh napisov na osnovah slovanskih jezikov in zavračajo razumevanje zahodnih jezikoslovcev kot neustrezno in v nasprotju s predpostavljeno latinsko in imensko osnovo razumevanja.

Analiza narečnosti je pokazala, da so celo pri dobrem razumevanju obravnavanih predantičnih napisov, slovnične oblike, ki jih določajo končnice, močno vprašljive. Šele dovolj velika zanesljivost prevodov določa ustrezno delitev zvezno pisanih besedil kot osnovo za ugotavljanje stopnje narečnosti in knjižnosti. Delež narečnih besed v obravnavanih predantičnih jezikih je več kot 60 %, knjižnih pa manj kot 25 %, zato bi morali za ustrezno uporabo končnic poznati narečje v katerem, dosedaj neznanem narečju, je pisan posamezen napis. To zahtevno normativno delo še čaka najboljše jezikoslovce.

Venetske, retijske in starofrigijske skupine napisov sem postavil pod iste kriterije tako, da jih je možno primerjati tako po izrazju kot tudi po namenu ali po vsebini napisov. Iz postopne obdelave, podane v delovni hipotezi ter po analizah in rezultatih je razvidno, da so vsi venetski, retijski in starofrigijski napisi razumljivi v sedanjem slovanskem izrazju. Na podlagi pogostih besed in razumevanja vsebine je bila možna dokaj ustrezna delitev praviloma zveznega besedila, kar je podalo osnovo za pripravo ustreznega besednjaka venetskih, retijskih in starofrigijskih besed.

Tudi tu se izkaže slovenščina z mnogimi narečji kot izrazito arhaičen jezik in kot izjemno orodje za proučevanje najstarejših slovanskih zapisov, saj ni bilo nobene potrebe po uporabi izrazov iz domnevne praslovanščine.

Več kot 74 % venetskih napisov dosega odlično prečrkovanje in več kot 75 % napisov dosega odlične in prav dobre prevode. Več kot 82 % retijskih napisov dosega odlično in prav dobro prečrkovanje in skoraj 57 % napisov dosega odlične in prav dobre prevode. Skoraj 72 % starofrigijskih napisov dosega odlično in prav dobro prečrkovanje in več kot 72 % napisov dosega odlične in prav dobre prevode. Prepričljivi rezultati pričajo o uspešno zaključenem delu prečrkovanj, razumevanj, prevajanj in besednjakov. Ti rezultati nedvoumno pričajo o Venetih, Retijcih in Starih Frigijcih kot naših slovanskih in slovenskih jezikovnih prednikih.

Obseg napisov je dovolj velik in arheološko, jezikovno in časovno dovolj dokumentiran, da omogoča dobljene zaključke.

ABSTRACT

Key words

- ethno-genesis, archaeology, genetics, speech, phoneme, diphthong, transliteration, linguistics, dialect, semantics, etymology, Grammatik, history, historical linguistic, kentum, satem, Slovenian, Ancient-Slavic, Continuity theory, Etruscans, Veneti, Wends, Rhaetian, Old Phrygian, Romans, Slavs, Slovenes

Venetic, Rhaetic and Old Phrygian inscriptions have been known for a long time, and are relatively numerous: considered Venetic inscriptions without repeating and lamenting parts are 421 and can be divided into 2426 words with 7879 letters, Rhaetic inscriptions are 219 and can be divided into 799 words with 2301 letters, Old Phrygian inscriptions are 207 and can be divided into 867 words with 2438 letters. Venetic inscriptions have besides normal texts also 12 lamentation inscriptions with 192 words and 961 letters and 9 repetitive inscriptions with 311 words and 641 letters.

Various, more or less qualified people studied them. One group of them are the recognised West European linguists who do not understand the inscriptions. The other group are the people who understand these texts on Slavic bases. Many analysis on use of letters, average length of words and shares of words on the first and the last letters are treated with comparisons in Slovene and Latin language. All results confirm the correctness of understanding of these inscriptions on Slavic bases and reject understanding of west linguists as unsuitable and in contrary with presumption Latin and nominal base of understanding.

Dialectical analyse show that also by good understanding of treated ancient inscriptions the words endings, which means gramatical shapes are very questionable. Only great reliability of translations define suitable divisions of treated continuous texts as the base for establish the degree of dialectal and literary shares. In treated ancient Venetic, Rhaetic and Old Phrygian texts dialectal shares are more than 60 %, while shares of literary parts have less than 25 %. For suitable linguistic use of word endings at treated ancient inscriptions, till now unknown dialect in which single inscription is written, has to be linguistically standardized.

This exacting work still wait on treatment by the best language experts.

I made all accessible Venetic, Rhaetic and Old Phrygian inscriptions subject to the same criteria, therefore the same comparisons regarding expression, intention and contents are possible. The consecutive stages of treatment given in the working hypothesis, the analyses and the results show that all Venetic, Rhaetic and Old Phrygian inscriptions can be understood on the bases of Slavic languages. Based on known frequent words and understanding of the contents, a correct division of continuous inscriptions is obtained as the result. A credible Venetic, Rhaetic and Old Phrygian vocabulary is developed as well.

Also in this instance, the Slovene with its numerous dialects proves as an archaic language, and an exceptional tool for studying these antique inscriptions. There was no need to utilize the reconstructed Old-Slavic.

More then 74 % of Venetic inscriptions reach excellent transliterations and more than 75 % reach excellent or very good translation. More then 82 % of Rhaetic inscriptions give excellent and very good transliterations, and more than 57 % reach excellent and very good translation. Almost 72 % of Old Phrygian inscriptions reach excellent and very good transliterations and more than 72 % reach excellent or very good translation. These results confirm successful transliterations, understandings, translations and vocabularies. Such results confirm beyond any doubt Veneti, Rhaetians and Old Phrygians as ancestors of Slavic languages.

The present collection of texts is large enough, and archaeologically, linguistically and chronologically sufficiently documented to yield the present conclusions.

UVOD

STANJE

Zahodnoevropski jezikoslovci so opravili izjemno delo, saj so zbrali in dokaj ustrezno prečkvali venetske, retijske in starofrigijske napise. Žal niso upoštevali zgodovinskih dejstev, da so na območjih najdenih napisov žvela slovansko govoreča ljudstva, in so zato iskali možna razumevanja izključno le v neslovanskih jezikih. Zaradi vsebinskega nerazumevanja so bili primorani izmišljati si imena, s katerimi je možno razložiti prav vsak napis, v katerem koli jeziku. Skladno s svojimi predvidevanji so upoštevali romanske končnice kar pa jim ni dalo ustreznih rezultatov. To bi jih moralo opozoriti, da so se odločili napačno in da so zašli v slepo ulico. Poučna je odsotnost strokovnih analiz, ki bi dokazovale njihove predpostavke o jeziku razumevanja. Večina zahodnoevropskih jezikoslovcev jemlje kot osnovni jezik razumevanja latinščino in šele tu so predstavljene analize, ki v celoti izpodbijajo pravilnost take predpostavke.

Tako njihovo ravnanje je bilo delno razumljivo v 19. stoletju, ko je imperializem njihovih romanskih in germanskih držav hotel prikazati njihovo osvajalno politiko kot povsem pravično, saj naj bi šlo za nekoč njihovo ozemlje. Današnje vztrajanje na teh imperialističnih konstruktih pa jim odvzema zaupanje v njihovo strokovnost in njihovo znanstveno veljavo. Strokovnjak bo vedno izbral ustrezno metodo in ustrezno orodje. V jezikoslovju je orodje jezik in vnaprejšnje zavračanje nekega jezika za razumevanje navedenih pred-antičnih napisov ni strokovno. Zaradi tega svojega neuspeha so se skušali izviti iz svoje stranpoti z mnenjem, da je znani obseg navedenih napisov premajhen, da bi bilo mogoče njihovo razumevanje v do sedaj neznanem jeziku.

Da je tako stališče napačno, ponazorimo s predpostavljenim primerom. Recimo, da bi našli zvezni napis kitice našega pesnika Valentina Vodnika, ki bi se glasil:

nehčerenesinapomeninebodovoljjespominamepesmipojo

Nedvoumna ugotovitev je, da je vsebina tega zapisa povsem razumljiva v slovenščini, ni pa razumljiva v romanskih ali germanskih jezikih. Primer kaže, da razumevanje napisov v neznanem jeziku ni odvisno le od njihovega obsega, ampak predvsem od ustrezne izbire jezika za razumevanje. Tako lahko potrdimo dejstvo, da je za dosedanje razumevanje navedenih predantičnih napisov v predpostavljenih neslovanskih jezikih, obseg znanih napisov v resnici premajhen. To pa ne izključuje možnosti, da bi bil isti obseg zadovoljiv, če bi izbrali za razumevanje bolj ustrezen jezik.

Ob razvidnih nestrokovnostih tujih jezikoslovcev, ki ne upoštevajo niti zgodovinskih niti jezikovnih dokazov, se lahko resno vprašamo o strokovnosti naših jezikoslovcev. Njim nikakor ne moremo naprtiti neznanja slovanskih jezikov. Razumevanja predantičnih venetskih in retijskih, pa tudi starofrigijskih napisov so javno objavljena in do sedaj jih naši jezikoslovci še niso analizirali, niti niso podali boljše in razumljivejše rešitve. Za svoje

zavračanje razumevanja na slovanskih osnovah, navedenih venetskih, retijskih, starofrigijskih in drugih napisov, pa kljub temu niso navedli niti enega samega dokaza.

NAPAČNE IN Z DOKAZI PODPRTE TEORIJE

Naši zgodovinarji, jezikoslovci in arheologi pretežno še vedno zagovarjajo imperialistično vsiljeno teorijo 19. stoletja, o naselitvi zahodnih Slovanov na današnje ozemlje v 6. stoletju, pa čeprav ni za to teorijo nobenega dokaza. Zavračajo pa sodobno teorijo kontinuitete, ki je podprta z mnogimi starimi in novimi dokazi, ki jih nudijo sodobne raziskovalne metode in preiskave. Prav *Teorija kontinuitete* nam naše slovanske korenine v Srednji Evropi pomika v staro kameno dobo.

- M. Alinei, *The paleolithic continuity theory on indo-evropean origins, an introduction*, continuitas.com, Alessandro Peroni, www.continuitas.com/intro.html.
- M. Alinei, *Interdisciplinary and linguistic evidence for Palaeolithic continuity of Indo-European, Uralic and Altaic populations in Eurasia, with an excursus on Slavic ethnogenesis*, Kobarid conference (2003).

Tako zavračanje je še posebej nevzdržno ob prepričljivih dokazih genetskih raziskav, ki nedvoumno zavračajo množično preseljevanje narodov. Prav tako nedvoumno zavračajo naselitev zahodnih Slovanov v 6. stoletju, zlasti Slovencev, ki smo bili v srednji Evropi naseljeni že 8. tisočletju pr. Kr. Zaradi takih nedvoumnih dejstev, večina naših zgodovinarjev in jezikoslovcev genetskih dognanj noče preučevati in jih kratkovidno zavrača, saj ne podpirajo njihovega dosedanjega prepričanja.

- D. G. Russell & Q. D. Atkinson, *Language-tree divergence times support the Anatolian theory of Indo-European origin*, Nature **2003**, vol 426, 435-439.
- J. Škulj, *Genetske raziskave in njihov pomen za proučevanje Venetov*, Zbornik Posveta, Praprebivalstvo na tleh srednje Evrope, Jutro, Ljubljana **2003**, 31-39.
- V. Vodopivec, *Korenine zahodnih in južnih slovanov*, Zbornik mednarodnega posveta, Sledovi evropske preteklosti, Jutro, Ljubljana **2004**, 203-223.
- J. Škulj, *Etruscans, Veneti and Slovenians – a genetic perspective*, Zbornik 4. mednarodne konference, Staroselci v Evropi, Jutro, Ljubljana **2005**, 20-30.
- M. Budja, *Who are the Europeans*, Zbornik 5. mednarodne konference, Izvor Evropejcev, Jutro, Ljubljana **2007**, 7-26.

Enako zavračajo nedvoumno razumevanje venetskih, retijskih in drugih napisov na slovanskih osnovah, pa čeprav so jezikovni dokazi vsakemu slovanskemu razumniku dostopni in razumljivi. Prav tako so razvidni tudi rezultati zahodnoevropskih jezikoslovcev, ki sami priznavajo, da napisov ne razumejo. Ampak za naše znanstvenike je pomembnejše tuje neznanje kot domača pamet in dela domačih avtorjev. Ti mnogokrat v svojih zaključkih sicer nimajo povsem prav, vendar znanstvenik zaradi posameznih napak nikoli ne zavrže celotnega znanja in delovanja.

REKONSTRUKCIJE PRASTARIH JEZIKOV

Pri rekonstrukcijah prastarih jezikov je treba poudariti izrazito prednost več izvorne-poligenetske metode, ki predpostavlja več prvotnih in kasnejših izhodišč za razvoj posameznih jezikov in ima bistvene logične in jezikovne prednosti pred eno izvorno-monogenetsko metodo, ki predpostavlja enotno izhodišče. Monogenetska metoda je zato že v osnovi napačna, saj vnaprej določa enostransko rekonstrukcijo jezikov v preteklosti, kljub temu pa jo naši jezikoslovci pretežno uporabljajo. Posebno problematična je v znanstvenem pogledu rekonstrukcija praslovanščine, saj ni bila uporabljena niti ustrezna metoda, niti ustrezni materiali. »Znanost«, ki ob rekonstrukcijah prastarih jezikov zavrača upoštevanje vseh pisnih virov, zlasti najstarejših, je v nasprotju z znanstvenimi raziskovalnimi metodami in z znanstveno etiko.

- V. Vodopivec, *Atestinske tablice verski in jezikovni pomniki naših prednikov*, Zbornik 1. mednarodne konference, Veneti v etnogenezi srednjeevropskega prebivalstva, Jutro, Ljubljana **2001**, 167-181.
- V. P. Nikčević, *Kritika monogenetskoga etničkoga i jezičkoga pristupa*, Zbornik mednarodnega posveta, Sledovi Evropske preteklosti, Jutro, Ljubljana **2003**, 24-42.

ANALIZE

Podrobno sta analizirana dva za razumevanje pred-antičnih napisov najpomembnejša jezika. To sta latinščina, s katero poskušajo zahodnoevropski jezikoslovci razumeti venetske, retijske in starofrigijske napise in slovenščina, ki je omogočila njihovo razumevanje in celo sestavljanje slovarjev besed zabeleženih v teh predantičnih napisih. Rezultati analiz zavračajo latinščino kot jezik razumevanja in »razumevanje« zahodnoevropskih jezikoslovcev z imeni, potrjujejo pa razumevanje na osnovi slovenskega jezika.

Prvič je izvedena analiza narečnosti venetskih, retijskih in starofrigijskih napisov. Za vse tri skupine so ugotovljeni deleži knjižnih besed v izbranem jeziku razumevanja – slovenščini, ki so manjši kot 25 % in deleži narečnih besed, ki so večji od 60 %. V izbranem jeziku razumevanja zahodnoevropskih jezikoslovcev – latinščini, pa taka analiza sploh ni možna, saj ne podajajo razumevanja, ampak le poljubna imena, ki dovoljujejo kakršnokoli razlago njim nerazumljivih napisov.

Prvič so narejene tudi podrobne študije in analize vseh venetskih, retijskih in starofrigijskih napisov.

Vsi obravnavani napisi imajo splošni del, katalog in besednjak:

- Splošni del vsebuje geografsko, zgodovinsko in jezikovno okolje obravnavanih napisov, predpostavke in metodologije ter postopke in analize. Prikazane so številne primerjave uporabe črk, besed in povedi s slovenskimi in starslovenskimi besedili. Pri postopni obravnavi posameznih napisov se iz zvezno pisanega besedila pokažejo pogoste in razumljive besede, ki so navedene v posebni tabeli z navedbo njihovega števila. Pogoste besede povečujejo verjetnost delitve zveznih besedil in s tem razumevanja posameznih napisov. Tako se postopno združujejo znanja, ki vodijo k čedalje popolnejšemu razumevanju obravnavanih napisov.

- Katalog vsebuje vse napise, ki jih strokovnjaki uvrščajo v obravnavani sklop in podaja podatke o najdiščih, starosti ter dosedanjih prečrkovanjih in razumevanjih zahodnoevropskih jezikoslovcev in slovenskih raziskovalcev. Na osnovi pravil in podatkov iz splošnega dela prikazuje avtorjevo prečrkovanje, delitev zveznega napisa in njegovo razumevanje v slovenščini in angleščini. Katalog vsebuje tudi smiselne različice delitve in razumevanja posameznih besedil. Obravnava tudi napise berljive v obratni smeri in ti so v obratni smeri označeni poševno. Na osnovi delovnih predpostavk in kriterijev podaja verjetnosti prečrkovanja in prevajanja posameznega napisa.
- Besednjak zajema vse v katalogu razvidne besede z različicami in navaja napise, v katerih se te besede nahajajo. Napisi iz obratne smeri branja so označeni poševno. Podaja besede po prečrkovanju v slovenski abecedi, njihovo obliko in pomen v narečni in knjižni slovenščini, oblikovno in vsebinsko jezikovno preoblikovanje ter navaja ustrezne slovarje za poglobljeni študij navedenih besed. Podaja tudi njihov pomen v angleščini, po potrebi pa tudi dodatno obrazložitev.

UGOTOVITVE

Obdelani so vsi znani venetski, retijski in starofrigijski napisi. Praviloma zvezno pisani napisi so, na podlagi pogostih besed, nezdružljivih soglasniških skupin in razumevanja, deljeni na besede znanega pomena. Vsi napisi so podani tudi v dobesebnem slovenskem prevodu in po potrebi še v prostem slovenskem ter v angleškem prevodu. Neobdelani so le prekratki in preveč pomanjkljivi napisi, saj prečrkovanje ne daje osnove za še verjetno razumevanje takih slabo ohranjenih napisov.

Podane so osnove za nadaljnji jezikovni študij vseh znanih venetskih, retijskih in starofrigijskih napisov. Delitve zveznih besedil in razumevanje navedenih pred-antičnih napisov upoštevajo tudi smiselne različice. Zbrani so tudi besednjaki vseh navedenih predantičnih napisov. S tem je omogočeno lažje razumevanje tudi drugih predantičnih napisov razumljivih na slovanskih osnovah, saj se v njih pogosto pojavljajo podobne besede.

Zadnji čas je, da se z analitično in jezikovno vsebino resno spoprimejo tudi naši jezikovni in zgodovinski znanstveniki. Upam, da bo prevladala strokovnost in bodo znanja v tej knjigi in v zbornikih Korenine slovenskega naroda posvojili, jim dali novo kvaliteto in z njo obogatili našo jezikovno in splošno zgodovino, našo slovensko etnogenezo in svetovno zakladnico znanja.

Zahodnoevropski jezikoslovci podajajo le nekatera razumevanja s poljubnimi imeni, ki so pri najdaljšem venetskem napisu nedvoumno ovržena, saj dosedaj uporabljana imena v njem nimajo znanih pomenov. V večini podajajo primerjave med posameznimi napisi, ki pa brez njihovega razumevanja ostajajo na ravni nedokazanih hipotez, saj so zlasti podobnosti venetskih napisov razumljive, predvsem zaradi njihove večinske usmeritve v darovanje in prošnje različnim božanstvom.

Pričujoča knjiga podaja bistvene analize, ki osvetlujejo dosedaj prikrito nedoslednost zahodnoevropskih jezikoslovcev pri obravnavi navedenih pred antičnih napisov. Z določitvijo stopne narečnosti 60 %, zavrača njihovo uporabo besednih končnic v njim neznanem

narečju, neznanega jezika. Značilnost njihove obravnave je odsotnost analiz primerjalnega jezikoslovja, ki bi s pogostostjo posameznih jezikovnih pojavov utemeljevale njihovo izbiro jezika razumevanja - latinščino.

Knjiga prestavlja bralcu izziv za lastno raziskovanje našega sedanjega jezikovnega in zgodovinskega okolja. Vsebina podaja obilo novih nevkalupljenih spoznanj, zato vam želim poostren odnos do trditev brez dokazov, ki se žal še vedno pojavljajo tako v vsakdanjem življenju kot tudi v priznanih in obilno citiranih »znanstvenih« delih. Pri razumevanju napisov so možne še nove različice in morda boste tudi vi našli še kakšno zanimivo in verjetno rešitev. In prav k takemu iskanju smo povabljeni prav vsi. Jezikoslovje je odprta knjiga, ki nikoli ne neha presenečati z novimi spoznanji in lastno raziskovanje bogastva našega materinega jezika slovenščine, ki z množico narečij predstavlja pravi jezikovni muzej, vam bo gotovo izjemen užitek.

STATISTIČNA PRIMERJAVA ČRK IN BESED

UVOD

Popolna odsotnost analiz pogostosti posameznih jezikovnih pojavov v venetskih, retijskih in starofrigijskih napisov, v študijah zahodnoevropskih jezikoslovcev, kaže njihovo omejenost pri obravnavi jezikovnih značilnosti, kar ni skladno s sodobnimi načini obravnavanja posameznih jezikov. Pri obravnavi pred-antičnih napisov iščejo le podobnosti med posameznimi napisi, ki so razumljive, saj je zlasti pri venetskih napisih velika večina napisov darovanske ali pokopne narave. Tako obravnavanje ne daje osnove za njihovo razumevanje s poljubnimi imeni, zato analize, ki bi dokazovale njihove zmote ne smejo biti javno prikazane. Večinoma kot jezik razumevanja privzemajo latinščino in delijo zvezne napise na osnovi latinskih končnic, kar pa se je izkazalo za napačno.

Narejene so številne analize posameznih jezikovnih značilnosti v besedilih primerjalnih jezikov, ki kažejo pomembne razlike glede na različno izbiro jezika razumevanja pred-antičnih napisov. Poleg deležev uporabe posameznih črk, so primerjane tudi povprečne dolžine besed, zlasti pa deleži besed, ki se prično ali končajo na določeno črko. Pri obravnavi pred-antičnih napisov je bistvenega pomena izbira jezika razumevanja, saj je le z ustrezno izbiro možno doslej nerazumljene zvezne napise ustrezno deliti na besede, analizirati in prevesti v jezik razumevanja. Pogostostna analiza jezikovnih značilnosti odkriva tako dobro soglasje z jezikom razumevanja kot njegovo zavrnitev. Izbira slovanskih osnov, še posebej slovenščine kot nesporno najstarejšega sedanjega slovanskega jezika, pa je potrjena tudi z analizami navedenih jezikovnih značilnosti.

POVPREČNA DOLŽINA BESED

Povprečna dolžina besed je ena od značilnosti posameznega jezika, odvisna pa je tudi od sloga pisanja posameznega avtorja in obravnavane vsebine. Povprečna dolžina vseh besed v izbranih slovenskih leposlovnih vzorcih je 4,55 črk, povprečna dolžina različnih besed v istih slovenskih leposlovnih vzorcih pa je 8,00 črk [1].

Smiselna je ustrezna primerjava povprečne dolžine besed v slovenskih besedilih s povprečnimi dolžinami besed v venetskih, retijskih, starofrigijskih in latinskih napisih. Ob upoštevanju mnogih okrajšav zaradi težavnega pisanja v kamen, kost, rogove, kovino in keramiko, ter narečnih govorov, ki krajšajo besede, pa moramo pričakovati v pred-antičnih napisih precej krajše povprečne dolžine besed. Ocenjena vrednost povprečne dolžine besed v teh napisih je okoli tri črke, pri večkratnih bistvenih okrajšavah pa tudi izpod treh črk. Ocenjena vrednost povprečne dolžine različnih besed, v navedenih predantičnih napisih, pa se primerjalno še bistveno bolj zmanjša in je le okoli 4 črke [2].

PRIMERJAVA POVPREČNIH DOLŽIN

Za venetski jezik je povprečna dolžina vseh besed prebranih napisov brez ponavljalnih in objokovalnih delov: 7879 črk / 2426 besedami = 3,25 črk [4]. Za razumevanje v knjigi *La lingua Venetica* je povprečje vseh besed: 4686 črk / 758 besedami = 6,18 črke [5], v knjigi *Manuel de la langue Vénète* pa je povprečje vseh besed: 4793 črk / 768 besedami = 6,24 črke [6]. V obeh primerih je dolžina več kot dvakrat večja od pričakovane dolžine. Pri prvem primeru je za $6,18/4,55 = 1,36$ ali za 36 %, v drugem pa za $6,24/4,55 = 1,37$ ali za 37 % večja tudi od povprečne dolžine besed slovenskih leposlovnih besedil. Zaradi ustrezne primerjave so upoštevane le besede napisov, ki so prevedeni v slovenščino, saj navedeni literaturi zajemata tudi nekatere latinske napise. Upoštevana so pravilna prečrkovanja, zlasti pri črki F, ki je pisana kot V in jo italijanski venetologi prečrkujejo kot V in jo šele pri svojem imenoslovju spremene v črko F. Črke oziroma glasu F Veneti niso imeli, zato so besede navedene pri črki F prenesene h črki V. Podobno velja za črko I, ki jo včasih zahodni venetologi prečrkujejo kot H in za črko D, ki jo nekateri prečrkujejo kot Z. Znake za črke B, G in T zahodnoevropski jezikoslovci prečrkujejo kot ϕ , χ in θ , in jih pri razumevanju spremene v pravilno prečrkovane črke črke B, G in T.

Za retijski jezik je povprečna dolžina besed: 2301 črk / 779 besedami = 2,95 črk [7]. Za retijski jezik povprečne dolžine besed s stani zahodnih jezikoslovcev ni možno dobiti, saj napisov ne prevajajo. Navajajo le nekatera enojna imena: Katiave, Remina, Bausu, Valtebnu, Bege, Garistu, Lavise, Pitame in Rušie ter nekatera dvojna imena: Pitamne Helanu, Knuse Susinu, Laste Butiginu, Vispeganu Maiuapnu, Remig Vispeganu, Liri Kanišnu, Vatanu Reitušnu, Klevie Valtikinu, Pitie Metinu, Belna Vinutalina, Geli Vaitina na strani 295, in Kastrie Etumnu, Ritaue Kastrinu, Esimne Kastrinu in Ati Tativnu na straneh 352 in 354 [8]. Povprečna dolžina navedenih imen je 251 črk/39 imeni = 8,10 črk in z upoštevanjem krajših vmesnih besed lahko pričakujemo povprečno dolžino besed nad 6 črk, torej več kot dvojno dolžino, podobno kot pri venetskih napisih.

Povprečna dolžina besed v katalogu starofrigijskih napisov je 2438 črk / 867 besedami = 2,81 črk [9]. Pri starofrigijskem jeziku so besede zahodnih venetologov sistematično podane z označno napisov kjer se te besede nahajajo. Pri prečrkovanju ni bistvenih razlik, pojavi pa se nova črka, ki jo prečrkujejo kot Y in ima glasovno vrednost naše črke J. Povprečje vseh besed zahodnih jezikoslovcev je: 1992 črk / 359 besedami = 5,55 črke [10]. Povprečna dolžina besed je manjša kot v venetskih napisih, predvsem zaradi mnogih kratkih napisov na keramiki, vendar je še vedno večja od povprečja besed v slovenskih leposlovnih besedilih za $5,55/4,55 = 1,22$ ali za 22 %.

Primerjava je izvedena tudi na primeru romana Ivana Preglja - Mlada Breda, kjer so bile primerjane črke in besede z različno začetno in končno črko. Povprečna dolžina besed v tem leposlovnem delu je 328918 črk / 79774 besedami = 4,12 črk [3]. Manjša povprečna dolžina besed v Pregljevih leposlovnih delih je pogojena s slogom pisanja in s pretežnim delom premega govora [1].

Primerjava je izvedena tudi z latinskim besedilom: C. IVLI CAESARIS COMMENTARIORVM DE BELLO GALLICO LIBER TERTIVS, ki obravnava tudi Venete in ima zato

večji delež črke V, pa tudi več besed z začetno črko V. Povprečna dolžina besed v navedenem zapisu Julija Cezarja je 22099 črk / 3579 besedami = 6,17 črk, kar je več od slovenskih besedil in kaže na lastnosti latinskega jezika. Vsa latinska besedila v navedeni literaturi pa imajo povprečno dolžino besed 1076324 črk / 182617 besed = 5,84 črke na besedo. Latinska besedila so dostopna na spletu [11].

PRIMERJAVA UPORABE ČRK

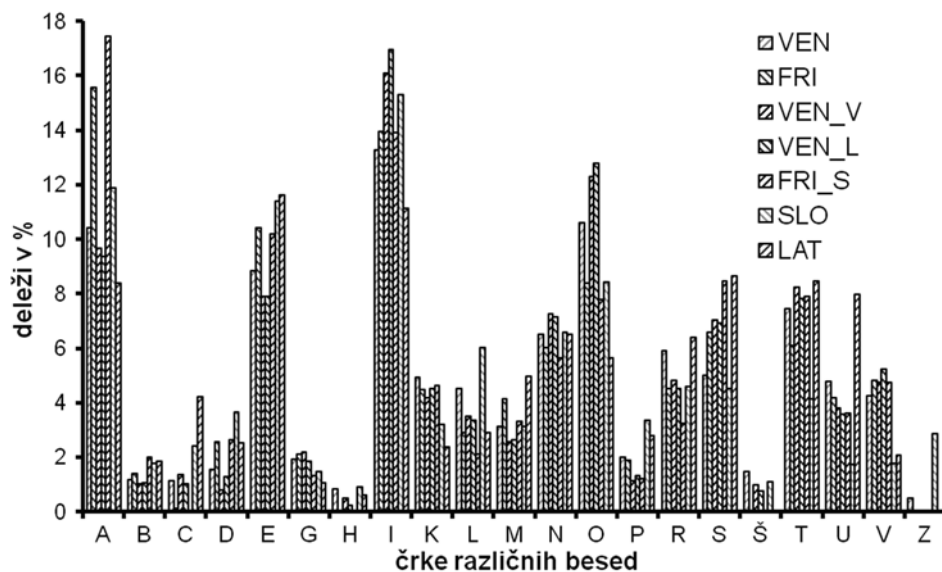
Primerjava uporabe črk daje razlikovanje med posameznimi jeziki, saj je uporaba črk ena od značilnosti posameznega jezika.

PRIMERJAVA UPORABE ČRK RAZLIČNIH BESED

Primerjava uporabe črk različnih besed v navedenih predantičnih in sodobnih besedilih je podana na grafu 1 in v tabeli 1 z oznakami:

VEN	deleži črk različnih besed v Slovarju venetskega jezika [12]
FRI	deleži črk različnih besed v Besednjaku starofrigijskega jezika [13]
VEN_V	deleži črk različnih besed v venetskih besedilih v literaturi [5]
VEN_L	deleži črk različnih besed v venetskih besedilih v literaturi [6]
FRI_S	deleži črk različnih besed v starofrigijskih besedilih v literaturi [9]
SLO	deleži črk v navedenem slovenskem besedilu [3]
LAT	deleži črk v navedenem latinskem besedilu [11]

Graf 1: Primerjava deležev črk različnih besed v navedenih skupinah

- Izrazito je odstopanje starofrigijske črke A, ki se zamenjuje v črko O; nekaj manjše je odstopanje venetske črke E, ki se zamenjuje z I; podobno je odstopanje latinske

črke U, ki se zamenjuje s črko O, črke E, ki se zamenjuje s črko I in črke C, ki se zamenjuje s črko K = Q; pri slovenskih besedilih se zamenjuje črka S s črko Z in črka L s črko U.

- Upošteevane so le črke predantičnih napisov, zato so pri slovenščini prenešene črke: Č h C, F k V, J k I in Ž k Z; pri latinščini so prenešene črke: F k V, Q h K in X h K in S; pri starofrigijskih napisih pa je črka J prenešena h črki I.
- Razlike niso velike, kljub temu je opazno boljše ujemanje predantičnih jezikov s slovenščino kot pa z latinščino, kar je bilo podrobno že prikazano [14].

Tudi poglobljena več dimenzionalna analiza potrjuje ugotovitev, da so venetščina, retijščina, etruščina in stara frigijščina po pogostosti glasov bližje slovenščini kot latinščini [15].

Tabela 1: Števila in deleži črk različnih besed v navedenih skupinah

Črke	Števila črk različnih besed							Deleži črk različnih besed v odstotkih						
	VEN	FRI	VEN_V	VEN_L	FRI_S	SLO	LAT	VEN	FRI	VEN_V	VEN_L	FRI_S	SLO	LAT
A	466	383	314	281	291	38577	1867	10,43	15,56	9,67	9,36	17,44	11,89	8,40
B	52	34	33	32	33	5680	410	1,16	1,38	1,02	1,07	1,98	1,75	1,84
C	50	3	44	30	0	7859	937	1,12	0,12	1,36	1,00	0,00	2,42	4,21
D	69	63	26	38	44	11838	563	1,54	2,56	0,80	1,27	2,64	3,65	2,53
E	394	256	256	237	170	36959	2583	8,82	10,40	7,89	7,89	10,19	11,39	11,62
G	85	52	71	55	22	4692	236	1,90	2,11	2,19	1,83	1,32	1,45	1,06
H	37	0	16	7	0	2965	135	0,83	0,00	0,49	0,23	0,00	0,91	0,61
I	592	343	522	509	232	49579	2469	13,25	13,94	16,08	16,96	13,90	15,28	11,10
K	220	110	135	135	77	10304	523	4,92	4,47	4,16	4,50	4,61	3,18	2,35
L	201	71	114	100	35	19485	643	4,50	2,89	3,51	3,33	2,10	6,01	2,89
M	139	102	83	79	55	10115	1101	3,11	4,14	2,56	2,63	3,30	3,12	4,95
N	290	148	236	214	94	21326	1444	6,49	6,01	7,27	7,13	5,63	6,57	6,49
O	474	206	399	383	130	27346	1253	10,61	8,37	12,29	12,76	7,79	8,43	5,64
P	89	46	37	39	20	10824	621	1,99	1,87	1,14	1,30	1,20	3,34	2,79
R	264	111	156	135	54	14839	1418	5,91	4,51	4,81	4,50	3,24	4,57	6,38
S	224	162	228	207	141	14612	1920	5,01	6,58	7,02	6,90	8,45	4,50	8,64
Š	65	0	32	22	0	3555	0	1,45	0,00	0,99	0,73	0,00	1,10	0,00
T	333	150	267	235	132	13368	1878	7,45	6,10	8,23	7,83	7,91	4,12	8,45
U	214	103	123	107	60	5585	1772	4,79	4,19	3,79	3,56	3,59	1,72	7,97
V	190	118	154	157	79	5709	462	4,25	4,79	4,74	5,23	4,73	1,76	2,08
Z	21	0	0	0	0	9215	0	0,47	0,00	0,00	0,00	0,00	2,84	0,00
Σ	4469	2461	3246	3002	1669	324432	22235	100	100	100	100	100	100	100

PRIMERJAVA UPORABE ČRK VSEH BESED

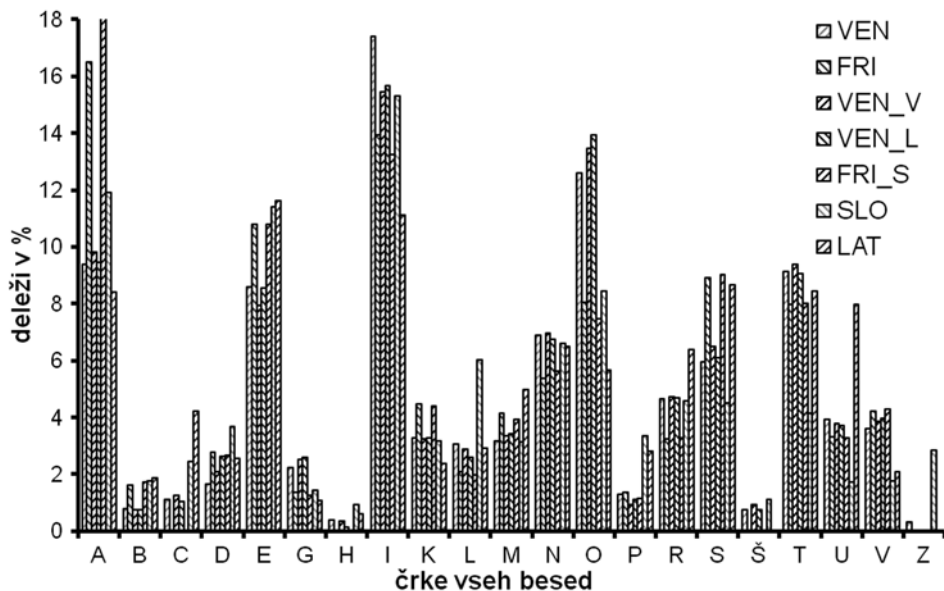
Primerjava uporabe črk vseh besed navedenih v predantičnih, antičnih in sodobnih besedilih je podana na grafu 2 in v tabeli 2 z oznakami:

VEN deleži črk vseh besed brez ponavljalnih in objokovalnih delov
v prevedenih venetskih besedilih [4]

FRI deleži črk vseh besed v prevedenih starofrigijskih besedilih [9]

VEN_V	deleži črk vseh besed v venetskih besedilih v literaturi [5]
VEN_L	deleži črk vseh besed v venetskih besedilih v literaturi [6]
FRI_S	deleži črk vseh besed v starofrigijskih besedilih v literaturi [10]
SLO	deleži črk v slovenskih leposlovnih besedih [1]
LAT	deleži črk v latinskih besedilih podanih na spletu [11]

Graf 2: Primerjava deležev uporabe črk vseh besed v navedenih skupinah

- Ujemanje črk je dobro razen pri starofrigijskih napisih pri črki A, ki zamenjuje črko O; pri venetskih pri črki O, ki zamenjuje črko E; pri slovenskem besedilu črka L zamenjuje črko U; pri latinskih pa črka U zamenjuje črko O.
- Razvidno je, da ni bistvene razlike pri uporabi črk pri različnih in vseh besedah; razlog pa je v tem, da je število črk bisveno večje kot pa je število uporabljenih črk.

PRIMERJAVA BESED

Nabolj povedna je primerjava besed z začetnimi in končnimi črkami, saj gre za temeljno značilnost posameznih jezikov.

Primerjava deležev različnih latinskih besed po različnih začetnih črkah je narejena tudi po latinskem slovarju, kjer so preštete vse besede z vsemi začetnimi črkami. Slovar je podan na spletu [16].

Primerjava je izvedena tudi s Slovarjem slovenskega knjižnega jezika SSKJ [17] in z Odzadnjim slovarjem slovenskega jezika OSSJ [18], kjer so preštete besede z vsemi začetnimi oziroma zadnjimi črkami. Navedena slovarja sta dostopna tudi v računalniški obliki.

Tabela 2: Števila in deleži črk vseh besed v navedenih skupinah

Črke	Števila črk vseh besed							Deleži črk vseh besed v odstotkih						
	VEN	FRI	VEN_V	VEN_L	FRI_S	SLO	LAT	VEN	FRI	VEN_V	VEN_L	FRI_S	SLO	LAT
A	738	402	460	452	348	1493812	94413	9,37	16,49	9,82	9,43	18,11	10,47	9,19
B	62	39	34	36	33	276435	15995	0,79	1,60	0,73	0,75	1,72	1,94	1,56
C	86	0	58	50	0	305818	42410	1,09	0,00	1,24	1,04	0,00	2,14	4,13
D	131	67	98	125	51	483353	28209	1,66	2,75	2,09	2,61	2,65	3,39	2,74
E	677	263	371	409	207	1529542	122232	8,59	10,79	7,92	8,53	10,77	10,72	11,89
G	175	33	118	124	24	233506	11908	2,22	1,35	2,52	2,59	1,25	1,64	1,16
H	31	0	17	7	0	149351	8589	0,39	0,00	0,36	0,15	0,00	1,05	0,84
I	1371	339	723	751	254	1955896	103853	17,40	13,90	15,43	15,67	13,22	13,71	10,10
K	259	109	152	157	84	528202	21394	3,29	4,47	3,24	3,28	4,37	3,70	2,08
L	240	51	134	124	38	712366	32597	3,05	2,09	2,86	2,59	1,98	4,99	3,17
M	248	101	156	164	75	471258	55881	3,15	4,14	3,33	3,42	3,90	3,30	5,44
N	542	131	325	322	108	902311	63007	6,88	5,37	6,94	6,72	5,62	6,33	6,13
O	991	196	631	667	143	1296149	58076	12,58	8,04	13,47	13,92	7,44	9,09	5,65
P	101	33	44	53	22	481082	28121	1,28	1,35	0,94	1,11	1,14	3,37	2,74
R	366	79	221	225	63	714326	69091	4,65	3,24	4,72	4,69	3,28	5,01	6,72
S	469	217	304	291	173	720550	82429	5,95	8,90	6,49	6,07	9,00	5,05	8,02
Š	59	0	44	36	0	142079	0	0,75	0,00	0,94	0,75	0,00	1,00	0,00
T	718	194	439	433	154	617265	85192	9,11	7,96	9,37	9,03	8,01	4,33	8,29
U	308	81	177	177	63	306424	88823	3,91	3,32	3,78	3,69	3,28	2,15	8,64
V	284	103	180	190	82	552382	15620	3,60	4,22	3,84	3,96	4,27	3,87	1,52
Z	23	0	0	0	0	392006	45	0,29	0,00	0,00	0,00	0,00	2,75	0,00
Σ	7879	2438	4686	4793	1922	14264113	1027885	100	100	100	100	100	100	100

PRIMERJAVA RAZLIČNIH BESED Z ZAČETNO ČRKO

Primerjava različnih besed z začetno črko lahko že nakaže bistvene razlike pri delitvi na besede in pri izbiri jezika razumevanja. Podatki so prikazani v tabeli 3 in v grafu 3 za naslednje jezikovne skupine.

VEN	deleži različnih besed po začetnih črkah v Slovarju venetskega jezika [12]
FRI	deleži razl. besed po začetnih črkah v Besednjaku starofrigijskega jezika [13]
VEN_V	deleži različnih besed po začetnih črkah v literaturi [5]
VEN_L	deleži različnih besed po začetnih črkah v literaturi [6]
FRI_S	deleži različnih besed po začetnih črkah v literaturi [10]
SLO	deleži besed po začetnih črkah črk v slovarju SSKJ [17]
LAT	deleži besed po začetnih črkah v latinskem slovarju [16]

- Razvidno je, da ni večjega odstopanja predantičnih napisov razumljenih na slovanskih osnovah. Večje odstopanje je pri slovenskem jeziku pri črki P, ki se delno pokriva s črko T, večje odstopanje pa je tudi pri črki Z. Največje odstopanje v latinskem besedišču je pri črki A, ki se pokriva le s razumevanjem starofrigijskih napisov po zahodnih

Graf 3: Deleži različnih besed z začetno črko za navedene jezikovne skupine

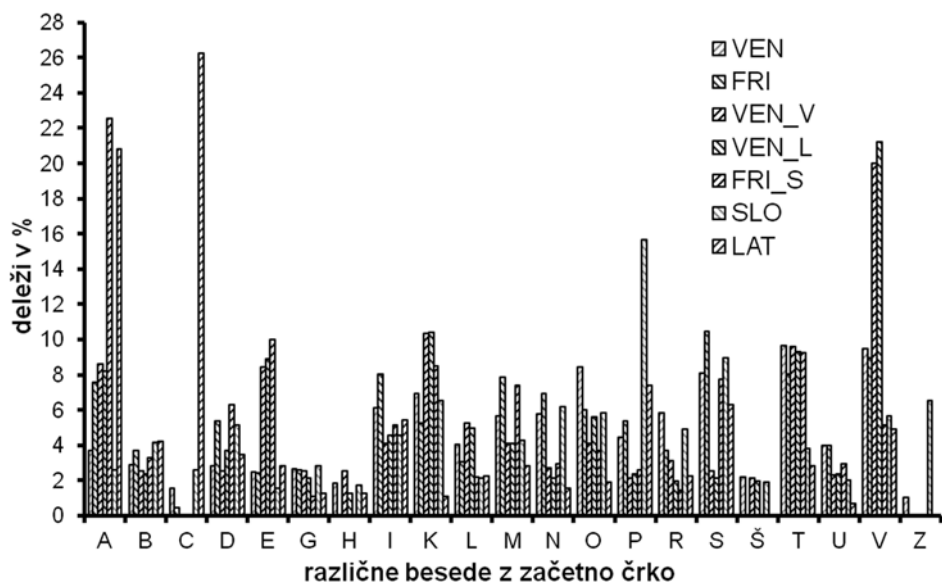

Tabela 3: Števila in deleži različnih besed z začetno črko za navedene jezikovne skupine

Črke	Različne besede z začetno črko							Deleži različnih besed z začetno črko v odstotkih						
	VEN	FRI	VEN_V	VEN_L	FRI_S	SLO	LAT	VEN	FRI	VEN_V	VEN_L	FRI_S	SLO	LAT
A	42	49	44	38	61	2408	5065	3,73	7,56	8,63	8,24	22,59	2,59	20,85
B	33	24	13	11	9	3898	1032	2,93	3,70	2,55	2,39	3,33	4,19	4,25
C	18	3	0	0	0	2446	6387	1,60	0,46	0,00	0,00	0,00	2,63	26,29
D	32	35	13	17	17	4792	841	2,84	5,40	2,55	3,69	6,30	5,15	3,46
E	28	16	43	41	27	1444	689	2,49	2,47	8,43	8,89	10,00	1,55	2,84
G	30	17	13	10	3	2635	311	2,66	2,62	2,55	2,17	1,11	2,83	1,28
H	21	0	13	6	0	1635	319	1,87	0,00	2,55	1,30	0,00	1,76	1,31
I	69	52	21	21	14	4264	1329	6,13	8,02	4,12	4,56	5,19	4,58	5,47
K	78	34	53	48	23	6082	264	6,93	5,25	10,39	10,41	8,52	6,53	1,09
L	46	20	27	23	6	2023	553	4,09	3,09	5,29	4,99	2,22	2,17	2,28
M	64	51	21	19	20	4020	688	5,68	7,87	4,12	4,12	7,41	4,32	2,83
N	65	45	14	10	8	5787	389	5,77	6,94	2,75	2,17	2,96	6,21	1,60
O	95	39	21	26	10	5471	471	8,44	6,02	4,12	5,64	3,70	5,88	1,94
P	50	35	11	11	7	14607	1804	4,44	5,40	2,16	2,39	2,59	15,69	7,42
R	66	24	16	9	4	4595	557	5,86	3,70	3,14	1,95	1,48	4,93	2,29
S	91	68	13	10	21	8333	1538	8,08	10,49	2,55	2,17	7,78	8,95	6,33
Š	25	0	11	9	0	1799	0	2,22	0,00	2,16	1,95	0,00	1,93	0,00
T	109	52	49	43	25	3585	695	9,68	8,02	9,61	9,33	9,26	3,85	2,86
U	45	26	12	11	8	1885	165	4,00	4,01	2,35	2,39	2,96	2,02	0,68
V	107	58	102	98	14	5289	1191	9,50	8,95	20,00	21,26	5,19	5,68	4,90
Z	12	0	0	0	0	6119	9	1,07	0,00	0,00	0,00	0,00	6,57	0,04
Σ	1126	648	510	461	277	93117	24297	100	100	100	100	100	100	100

jezikoslovcih, še večje pa je pri črki C, ki se ne pokriva z nobeno predantično skupino napisov. Največje odstopanje razumevanj venetskih napisov po zahodnih jezikoslovcih pa je pri črki V, ki se delno pokriva s črko S; očitno gre za napačno delitev zveznega besedila na besede v predpostavljenem jeziku, ki je latinščina. Pri latinščini sta skoraj enako zastopani črki F i V, ki sta združeni pri črki V, medtem ko v venetskih in starofrigijskih napisih črke F sploh ni in to je izrazito jezikovno nesorazmerje.

- Izkazalo se je, da slovenski in latinski slovar nista najboljša osnova za primerjavo, saj vsebujeta tudi precej sestavljenih besed različnih ali podobnih pomenov. Pri slovenščini je to zlasti razvidno pri črkah P in Z.
- Delež latinskih besed v slovarju na črki F in V je skupno le 4,90 %, v razumevanju venetskih napisov po zahodnih jezikoslovcih pa kar 20,00 % in 21, 26 % ali več kot štirikrat toliko, kar kaže na napačni izbor jezika razumevanja ali za napačno delitev zveznega besedila. V obeh primerih izkazano nesorazmerje zavrača razumevanje venetskih napisov po zahodnih jezikoslovcih v latinščini in z imemi.

PRIMERJAVA VSEH BESED Z ZAČETNO ČRKO

Primerjava vseh besed z začetno črko lahko nakaže bistvene razlike pri delitvi na besede in pri izbiri jezika razumevanja. Podatki so prikazani v tabeli 4 in v grafu 4.

VEN	deleži vseh venetskih besed po začetnih črkah v prebranih venetskih napisih brez obratne smeri branja in brez ponavljalnih in objokovalnih delov [4]
FRI	deleži vseh starofrigijskih besed po začetnih črkah brez obratne smeri branja v prebranih starofrigijskih napisih [9]
VEN_V	deleži vseh besed po začetnih črkah v literaturi [5]
VEN_L	deleži vseh besed po začetnih črkah v literaturi [6]
FRI_S	deleži vseh besed po začetnih črkah v literaturi [10]
SLO	deleži besed po začetnih črkah v literaturi [3]
LAT	deleži besed po začetnih črkah v literaturi [11]

- Bistvena razlika razumevanja starofrigijskih napisov pri zahodnih jezikoslovcih je pri črkah A, E, O, S, T in V; pri razumevanju venetskih napisov pa pri črkah D, E, I, N, O, S, U in V. Izrazito izstopanje pri črkah S in V zavrača latinščino kot izbrani jezik razumevanja napisov navedenih skupin.
- Pri slovenščini je izrazita izravnava med črkama E in I in manjša med P in T, značilna sta tudi velika deleža črk S in Z; pri latinščini je možna izravnava med črkama C ter S in Z in med črkama P in T.
- Delež latinskih besed v navedenem besedilu na črki F in V je le 7,00 %, v razumevanju venetskih napisov po zahodnih jezikoslovcih pa že 16,09 % in 16,67 % ali več kot dvakrat toliko, kar kaže na napačni izbor jezika razumevanja ali za napačno delitev zveznega besedila. V obeh primerih izkazano nesorazmerje zavrača razumevanje venetskih napisov v latinščini in z imemi po zahodnih jezikoslovcih. Večkratne razlike so še pri črkah C, D, I, N, P, S in T.

Graf 4: Deleži vseh besed z začetno črko v navedenih jezikovnih skupinah

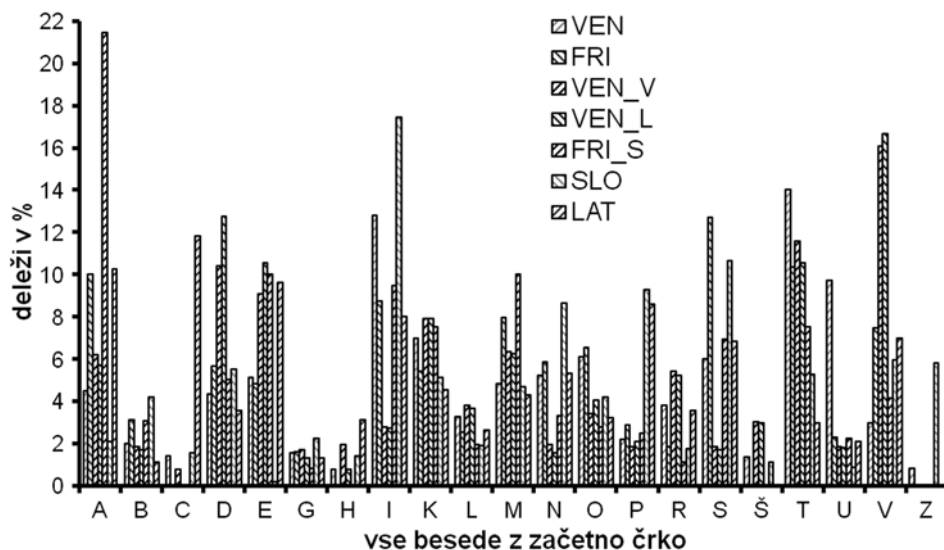

Tabela 4: Števila in deleži vseh besed z začetno črko v navedenih jezikovnih skupinah

Črke	Števila vseh besed z začetno črko							Deleži vseh besed z začetno črko v odstotkih						
	VEN	FRI	VEN_V	VEN_L	FRI_S	SLO	LAT	VEN	FRI	VEN_V	VEN_L	FRI_S	SLO	LAT
A	109	87	47	44	77	1665	366	4,49	10,03	6,20	5,73	21,45	2,09	10,25
B	49	27	14	13	11	3360	40	2,02	3,11	1,85	1,69	3,06	4,21	1,12
C	35	0	6	0	0	1230	423	1,44	0,00	0,79	0,00	0,00	1,54	11,84
D	106	49	79	98	18	4421	128	4,37	5,65	10,42	12,76	5,01	5,54	3,58
E	125	42	69	81	36	154	344	5,15	4,84	9,10	10,55	10,03	0,19	9,63
G	38	14	13	10	3	1782	47	1,57	1,61	1,72	1,30	0,84	2,23	1,32
H	19	0	15	6	0	1126	112	0,78	0,00	1,98	0,78	0,00	1,41	3,14
I	311	76	21	21	34	13911	287	12,82	8,77	2,77	2,73	9,47	17,44	8,03
K	170	47	60	61	27	4094	163	7,01	5,42	7,92	7,94	7,52	5,13	4,56
L	79	22	29	28	7	1506	94	3,26	2,54	3,83	3,65	1,95	1,89	2,63
M	117	69	48	48	36	3727	153	4,82	7,96	6,33	6,25	10,03	4,67	4,28
N	127	51	15	12	12	6918	190	5,23	5,88	1,98	1,56	3,34	8,67	5,32
O	148	57	26	31	10	3343	115	6,10	6,57	3,43	4,04	2,79	4,19	3,22
P	53	25	14	16	9	7409	307	2,18	2,88	1,85	2,08	2,51	9,29	8,59
R	92	16	41	40	4	1409	127	3,79	1,85	5,41	5,21	1,11	1,77	3,56
S	146	110	14	13	25	8493	245	6,02	12,69	1,85	1,69	6,96	10,65	6,86
Š	33	0	23	23	0	911	0	1,36	0,00	3,03	2,99	0,00	1,14	0,00
T	341	90	88	81	27	4230	106	14,06	10,38	11,61	10,55	7,52	5,30	2,97
U	236	20	14	14	8	695	75	9,73	2,31	1,85	1,82	2,23	0,87	2,10
V	72	65	122	128	15	4761	250	2,97	7,50	16,09	16,67	4,18	5,97	7,00
Z	20	0	0	0	0	4629	0	0,82	0,00	0,00	0,00	0,00	5,80	0,00
Σ	2426	867	758	768	359	79774	3572	100	100	100	100	100	100	100

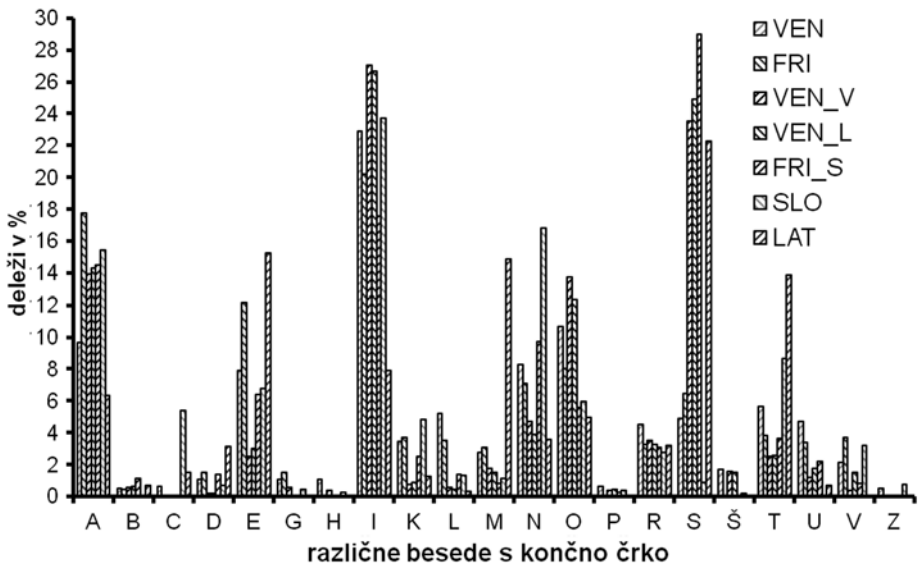
- Večkratne razlike so tudi pri razumevanju starofrigijskih napisov po zahodnih jezikoslovcih in sicer pri črkah A, B, M, P, R in T, kar zavrača latinščino kot izbrani jezik razumevanja.

PRIMERJAVA RAZLIČNIH BESED S KONČNO ČRKO

Primerjava različnih besed s končno črko lahko nakaže bistvene razlike pri delitvi na besede in pri izbiri jezika razumevanja. Podatki so prikazani v tabeli 5 in v grafu 5.

VEN	deleži različnih besed po končnih črkah v Slovarju venetskega jezika [12]
FRI	deleži razl. besed po končnih črkah v Besednjaku starofrigijskega jezika [13]
VEN_V	deleži različnih besed po končnih črkah v literaturi [5]
VEN_L	deleži različnih besed po končnih črkah v literaturi [6]
FRI_S	deleži različnih besed po končnih črkah v literaturi [10]
SLO	deleži besed po končnih črkah črk v odzadnjem slovarju OSSJ [18]
LAT	deleži besed po končnih črkah v latinskem besedilu [11]

Graf 5: *Deleži različnih besed s končno črko v navedenih jezikovnih skupinah*

- Izrazito dobro je pokrivanje razumevanja zahodnih jezikoslovcev pri venetskih in starofrigijskih napisih z latinskim deležem črke S, saj je večinoma uporabljena končnica OS, ki pa v slovenščini pomeni ostani. Prav tako pa so opazna nesorazmerna odstopanja skoraj pri vseh latinskih črkah, še posebej pri črkah: A, D, E, I, K, L, N, T in V. Najbolj odstopata črki M in T in tako odstopanje zavrača latinščino kot izbrani jezik razumevanja.
- Večkratno odstopanje pri črkah C, D, I, M in T bi moralo zahodne jezikoslovce opozoriti na napačno delitev zveznih napisov ali na napačni izbor latinščine kot jezika razumevanja.

Tabela 5: Števila in deleži različnih besed s končno črko v navedenih jezikovnih skupinah

Črke	Števila različnih besed s končno črko							Deleži različnih besed s končno črko v odstotkih						
	VEN	FRI	VEN_V	VEN_L	FRI_S	SLO	LAT	VEN	FRI	VEN_V	VEN_L	FRI_S	SLO	LAT
A	109	115	71	66	52	17159	227	9,68	17,75	13,92	14,32	14,48	15,44	6,35
B	6	3	3	3	4	165	24	0,53	0,46	0,59	0,65	1,11	0,15	0,67
C	7	0	0	0	0	6008	55	0,62	0,00	0,00	0,00	0,00	5,41	1,54
D	12	10	1	1	5	789	113	1,07	1,54	0,20	0,22	1,39	0,71	3,16
E	89	79	13	14	23	7517	546	7,90	12,19	2,55	3,04	6,41	6,77	15,29
G	12	10	3	0	0	480	0	1,07	1,54	0,59	0,00	0,00	0,43	0,00
H	12	0	2	0	0	299	0	1,07	0,00	0,39	0,00	0,00	0,27	0,00
I	258	131	138	123	63	26373	282	22,91	20,22	27,06	26,68	17,55	23,74	7,89
K	39	24	4	4	9	5382	45	3,46	3,70	0,78	0,87	2,51	4,84	1,26
L	59	23	3	2	5	1449	11	5,24	3,55	0,59	0,43	1,39	1,30	0,31
M	31	20	9	7	3	1239	531	2,75	3,09	1,76	1,52	0,84	1,12	14,87
N	93	46	24	18	35	18711	127	8,26	7,10	4,71	3,90	9,75	16,84	3,56
O	120	52	70	57	20	6634	177	10,66	8,02	13,73	12,36	5,57	5,97	4,96
P	7	1	2	2	1	439	5	0,62	0,15	0,39	0,43	0,28	0,40	0,14
R	51	21	18	15	11	3069	114	4,53	3,24	3,53	3,25	3,06	2,76	3,19
S	55	42	120	115	104	970	796	4,88	6,48	23,53	24,95	28,97	0,87	22,28
Š	19	0	8	7	0	224	0	1,69	0,00	1,57	1,52	0,00	0,20	0,00
T	64	25	13	12	13	9654	495	5,68	3,86	2,55	2,60	3,62	8,69	13,86
U	53	22	6	8	8	101	24	4,71	3,40	1,18	1,74	2,23	0,09	0,67
V	24	24	2	7	3	3566	0	2,13	3,70	0,39	1,52	0,84	3,21	0,00
Z	6	0	0	0	0	878	0	0,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,79	0,00
Σ	1126	648	510	461	359	111106	3572	100	100	100	100	100	100	100

PRIMERJAVA VSEH BESED S KONČNO ČRKO

Primerjava vseh besed s končno črko lahko nakaže bistvene razlike pri delitvi na besede in pri izbiri jezika razumevanja. Podatki so prikazani v tabeli 6 in v grafu 6.

VEN deleži vseh besed po končnih črkah v prebranih venetskih napisih brez obratne smeri branja brez ponavljalnih in objokovalnih delov [4]

FRI deleži vseh besed po končnih črkah brez obratne smeri branja v prebranih starofrigijskih napisih [9]

VEN_V deleži vseh besed po končnih črkah v literaturi [5]

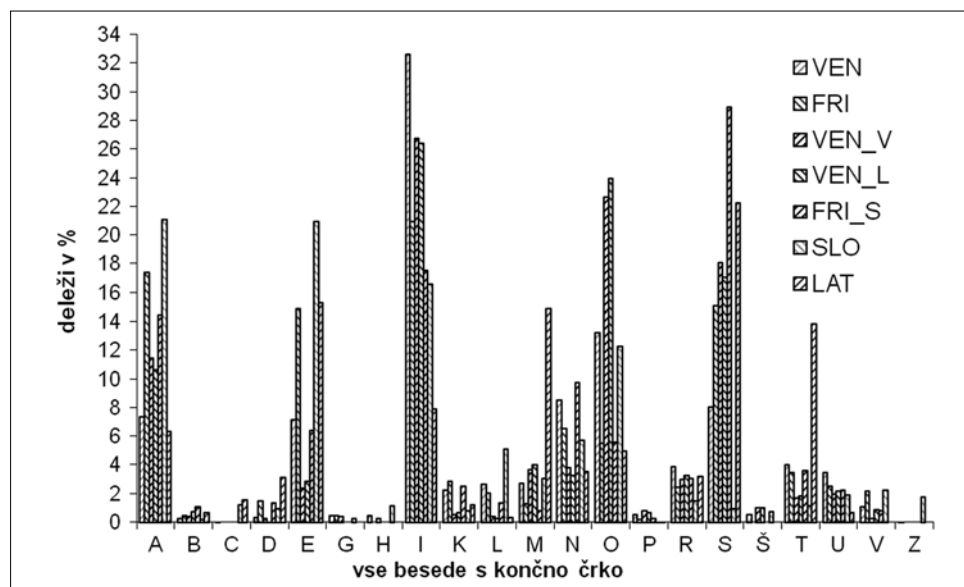
VEN_L deleži vseh besed po končnih črkah v literaturi [6]

FRI_S deleži vseh besed po končnih črkah v literaturi [10]

SLO deleži besed po končnih črkah črk v literaturi [3]

LAT deleži vseh po končnih črkah v latinskem besedilu [11]

- Opazno je dobro pokrivanje razumevanja zahodnih jezikoslovcev pri deležu črke S, prav tako pa so opazna nesorazmerna odstopanja skoraj pri vseh črkah, še posebej pri črkah: A, D, E, I, M, O, T in U.
- Razlike pri črkah C, D, E, I, K, M, O P, in T so večkratne, kar zanika delitev zveznih besedil po zahodnih jezikoslovcih in izbor latinščine kot jezika razumevanja. Posebno izstopajo razlike pri črkah E, I, M, O in T.

Graf 6: Deleži vseh besed s končno črko v navedenih jezikovnih skupinah**Tabela 6:** Števila in deleži vseh besed s končno črko v navedenih jezikovnih skupinah

Črke	Števila vseh besed s končno črko							Deleži vseh besed s končno črko v odstotkih						
	VEN	FRI	VEN_V	VEN_L	FRI_S	SLO	LAT	VEN	FRI	VEN_V	VEN_L	FRI_S	SLO	LAT
A	179	151	87	82	52	16851	227	7,38	17,42	11,48	10,68	14,48	21,12	6,35
B	6	4	3	6	4	159	24	0,25	0,46	0,40	0,78	1,11	0,20	0,67
C	4	0	0	0	0	1001	55	0,16	0,00	0,00	0,00	0,00	1,25	1,54
D	9	13	2	1	5	765	113	0,37	1,50	0,26	0,13	1,39	0,96	3,16
E	174	129	18	22	23	16712	546	7,17	14,88	2,37	2,86	6,41	20,95	15,29
G	11	4	3	0	0	195	0	0,45	0,46	0,40	0,00	0,00	0,24	0,00
H	11	0	2	0	0	909	0	0,45	0,00	0,26	0,00	0,00	1,14	0,00
I	791	182	203	203	63	13246	282	32,61	20,99	26,78	26,43	17,55	16,60	7,89
K	54	25	4	5	9	670	45	2,23	2,88	0,53	0,65	2,51	0,84	1,26
L	65	18	3	2	5	4095	11	2,68	2,08	0,40	0,26	1,39	5,13	0,31
M	66	11	28	31	3	2453	531	2,72	1,27	3,69	4,04	0,84	3,07	14,87
N	207	57	29	25	35	4580	127	8,53	6,57	3,83	3,26	9,75	5,74	3,56
O	321	48	172	184	20	9792	177	13,23	5,54	22,69	23,96	5,57	12,27	4,96
P	13	2	6	5	1	98	5	0,54	0,23	0,79	0,65	0,28	0,12	0,14
R	95	21	23	25	11	1210	114	3,92	2,42	3,03	3,26	3,06	1,52	3,19
S	195	131	137	131	104	772	796	8,04	15,11	18,07	17,06	28,97	0,97	22,28
Š	14	0	8	8	0	594	0	0,58	0,00	1,06	1,04	0,00	0,74	0,00
T	97	30	13	14	13	906	495	4,00	3,46	1,72	1,82	3,62	1,14	13,86
U	85	22	15	17	8	1531	24	3,50	2,54	1,98	2,21	2,23	1,92	0,67
V	26	19	2	7	3	1810	0	1,07	2,19	0,26	0,91	0,84	2,27	0,00
Z	3	0	0	0	0	1425	0	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00	1,79	0,00
Σ	2426	867	758	768	359	79774	3572	100	100	100	100	100	100	100

STOPNJA NAREČNOSTI V PREDANTIČNIH NAPISIH

Venetski in starofrigijski napisi so dovolj dobro razumljivi v slovenskem jeziku, saj so le izjemoma bile potrebne besede razumevanja v drugih slovanskih jezikih. Pri razumevanju je v večini primerov upoštevan slovenski narečni govor, ki bolje ustreza dobljenim besedam v navedenih predantičnih jezikih. To narekuje določitev narečnosti in knjižnosti v obravnavanih predantičnih jezikih, saj bi bila to dobra osnova za njihovo boljše in poglobljeno razumevanje.

Stopnjo narečnosti vsaj delno nakazujejo primerjave končnic v navedenih jezikih in v slovenskih besedilih. Odstopanja od knjižnosti so očitno velika in tudi ob upoštevanju številnih okrajšav kažejo na močno narečnost predantičnih jezikov. Stopnja narečnosti bo analizirana in prikazana v posebnem poglavju *Stopnja narečnosti v venetskih, retijskih in starofrigijskih napisih*.

RAZPRAVA

Primerjave dolžin besed v obravnavanih predantičnih napisih, so pokazale dobro ujemanje s slovenskimi besedili, glede na pričakovano dolžino v predantičnih napisih, ki je manjša od sedanjih dolžin slovenskih besed. Opazno je bistveno odstopanje dolžin besed pri zahodnoevropskih jezikoslovcih, ki imajo boljše ujemanje z latinščino, kar pa se z drugimi analizami pokaže kot napačni izbor jezika razumevanja.

Primerjave uporabe črk so pokazale dobro skladnost obravnavanih predantičnih napisov s slovenskimi besedili in večja odstopanja z latinskimi besedili. Ugotovitve potrjujejo izsledki navedenih in drugih predhodnih raziskav, ki nedvoumno ugotavljajo bistveno podobnost navedenih predantičnih besedil s slovenščino in precej večje odstopanje z latinščino.

Prav vse primerjave vseh besed in različnih besed, z začetno in s končno črko, so pokazale dobro ujemanje obravnavanih predantičnih napisov s slovenskimi besedili ali s slovarji, kar potrjuje slovenščino kot jezik razumevanja. Prav vse raziskave so pokazale bistvena nesorazmerja z latinskimi besedili in z latinskim slovarjem, kar nedvoumno zavrača izbiro latinščine za razumevanje obravnavanih predantičnih napisov. Zavrača tudi delitev zvezno pisanih besedil z latinskimi končnicami in razumevanje zahodnoevropskih jezikoslovcev z imeni.

ZAKLJUČEK

Dosedanja razumevanja zahodnoevropskih jezikoslovcev dajejo dvojno povprečno pričakovano dolžino besed, kar kaže na njihovo nerazumevanje obravnavanih napisov z imeni. Imenska teorija je sicer bistveno pripomogla k razvozlavanju nekaterih dinastičnih napisov (egiptovskih, iranskih itd), zlasti če so nam znani tudi drugi podatki. To so lahko

zgodovinska pričevanja ali podatki drugih dinastičnih zapisov o pomembnih dogodkih, predvsem o vojnah z nasprotniki. Pri hieroglifih so večkrat ponovljena pomembna dinastična imena, ki so podana v ovojnicah, kar priča o njihovi pomembnosti. Te ovojnice so neodvisni podatki, ki so potrdili takó uporabljeno imensko teorijo. Pri običajnih, nedinastičnih in vsakodnevnih venetskih, retijskih in starofrigijskih napisih pa je imenska teorija praviloma napačna. Razumevanja venetskih napisov na osnovi slovenščine dajejo le imena bogov in imena nekaterih narodov, ne dajejo pa osebnih ali rodbinskih imen. Retijski in starofrigijski napisi pa ne vsebujejo niti imen bogov niti osebnih ali rodbinskih imen.

Zahodnoevropski jezikoslovci ugotavljajo, da je večina venetskih napisov votivne - zaobljubljene narave, pri njihovem razumevanju pa se pojavljajo praviloma le imena, votivni značaj pa praviloma sploh ni podan. Tako razumevanje je v nasprotju s pričakovanimi vsebinami zaobljubljenih napisov. Odsotnost votivnih vsebin zavrača razumevanje zahodnoevropskih jezikoslovcev z imeni v izbranem jeziku razumevanja, latinščini.

Podrobnejši pregled različnih besed in vseh besed, po začetnih in končnih črkah, kaže bistveno neskladje s predpostavljenim jezikom razumevanja zahodnoevropskih jezikoslovcev - latinščino. Pri deležih besed z začetnimi in pri deležih s končnimi črkami so razvidna izrazita nesorazmerja med deleži latinskih besed in deleži besed zahodnih jezikoslovcev. Nesorazmerja so še posebej izrazita pri venetskem jeziku. Izkazana nesorazmerja zavračajo delitev zveznih besedil, izbrani jezik razumevanja zahodnih jezikoslovcev - latinščino in njihovo razumevanje obravnavanih predantičnih napisov s poljubnimi imeni.

Nasprotno pa vse navedene primerjave kažejo dobro skladnost z izbranim jezikom razumevanja slovenščino, ki je pravi jezikovni muzej. Prav slovenščina z najbolje ohranjenimi arhaizmi, dvojino in izjemno narečno razvejanim jezikom predstavlja odlično orodje za razlaganje navedenih predantičnih napisov.

LITERATURA

1. P. Jakopin, *Doktorska disertacija, Zgornja meja entropije pri leposlovnih besedilih v Slovenskem jeziku*, Fakulteta za elektrotehniko, Ljubljana **1999**. <http://www.ff.uni-lj.si/hp/pj/disertacija/statopis.html>.
2. V. Vodopivec, *Zbir starih frigijskih napisov, delitev, prevod in besednjak*, Zbornik 7. mednarodne konference, Izvor Evropejcev, Jutro, Ljubljana **2010**, 31–57.
3. I. Pregelj, *Mlada Breda*, roman, <http://lit.ijs.si/mladabre.html>.
4. V. Vodopivec, *Katalog Venetskih napisov, besed in prevodov*, objavljeno v tej knjigi.
5. G. B. Pellegrini, A. L. Prosdocimi, *La lingua Venetica*, Istituto di glottologia dell universita di Padova, Circolo linguistico Fiorentino, Padova **1967**, 2. del, 261–280.
6. M. Lejeune, *Manuel de la langue Vénète*, Indogermanische bibliothek, Carl Winter, Universitätsverlag, Heidelberg **1974**, 316–341.
7. V. Vodopivec, *Katalog retijskih napisov, besed in prevodov*, objavljeno v tej knjigi.
8. S. Schumacher, *Die Rätischen Inschriften*, Geschichte und heutiger Stand der Forschung, 2. erweiterte Auflage, Archaeolingua, Innsbrucker Beiträge zur Kulturwissenschaft, Sonderheft 121, Innsbruck **2004**.
9. V. Vodopivec, *Katalog starofrigijskih napisov, besed in prevodov*, objavljeno v tej knjigi.

10. C. Brixhe, M. Lejeune, *Corpus des Inscriptions Paléo-Phrygiennes* Éditions Recherche sur les Civilisations, Paris **1984**, 283-289.
11. J. Cezar, *Commentariorvm de bello Gallico liber tertivs*, Datoteke: Propertius, The Latin Library, The Classics Homepage.
12. V. Vodopivec, *Slovar venetskega jezika*, objavljeno v tej knjigi.
13. V. Vodopivec, *Besednjak starofrigijskega jezika*, objavljeno v tej knjigi.
14. G. Tomezzoli, M. Silvestri, *Linguistic computational analysis between Venetic, Latin and Slovenian languages*, Zbornik 3. mednarodne konference, Staroselci v Evropi, Jutro, Ljubljana **2005**, 77-85.
15. A. Perdih, G. Tomezzoli, V. Vodopivec, *Comparison of contemporary and ancient languages, Primerjava sedanjih in nekdanjih jezikov*, Zbornik šeste mednarodne konference, Izbor Evropejcev, Jutro, Ljubljana **2008**, 40-87.
16. *Elektronski latinski slovar*, <http://www.incunabulabooks.com/ibrflata.htm>.
17. *Elektronski slovar slovenskega knjižnega jezika*, SSKJ.
18. *Elektronski odzadni slovarj slovenskega jezika*, OSSJ.

STOPNJA NAREČNOSTI VENETSKIH, RETIJSKIH IN STAROFRIGIJSKIH NAPISOV

UVOD

Statistična primerjava besed je podala očitna nesorazmerja pri končnicah, ki so izrazita pri razumevanju venetskih in starofrigijskih napisov s strani zahodnoevropskih jezikoslovcev, kar potrjuje njihovo nerazumevanje navedenih napisov in napačno izbiro jezika razumevanja. Nekatera nesorazmerja pa so prisotna tudi pri primerjavah navedenih napisov glede na slovenska besedila, zato je treba izvesti ustrezno analizo. Slovenska besedila so pisana v knjižnem jeziku, navedeni predantični napisi pa v različnih narečjih, zato je z različnimi analizami in ustrezno primerjavo treba vsaj delno ugotoviti povprečno stopnjo narečnosti v navedenih predantičnih jezikih. Primerjava bo izvedena tudi za retijski jezik, ki ni bil obravnavan pri statistični primerjavi besed, saj zahodnoevropski jezikoslovci niso podali besednjaka retijskih besed, zato primerjava po začetnih in končnih črkah retijskih besed zahodnih jezikoslovcev ni bila mogoča.

STOPNJA NAREČNOSTI

Temeljno primerjavo stopnje narečnosti bomo izvedli na najboljšem vzorcu, to je na besedah, ki so zbrane v Slovarju venetskega jezika [1] ter v Retijskem [2] in Starofrigijskem besednjaku [3]. Osnova za navedene slovarje so: Katalog venetskih napisov, besed in prevodov [4], Katalog retijskih napisov, besed in prevodov [5] in Katalog starofrigijskih napisov, besed in prevodov [6]. Upoštewane so le besede iz običajne smeri branja, ki je praviloma podana z usmerjenostjo črkovnih znakov. Zajete besede predstavljajo takratni govor in se lahko delijo v razne skupine, ki omogočajo poglobljeno ugotavljanje povprečne ocene narečnosti. Besede delimo v štiri temeljne in za narečnost pomembne skupine, ki so podane v tabeli 1.

Tabela 1: Skupine besed pomembne za ugotavljanje narečnosti

Izločilna skupina	imena, neslovenske besede in neznačilne slovenske besede
Skupina okrajšav	besede okrajšane na koncu besed
Knjižna skupina	besede slovenskega knjižnega jezika
Narečna skupina	besede slovenskih narečij

Razdelitev v navedene skupine je v veliki večini nesporna, v mejnih primerih pa gre za osebno presojo. Imena, neslovenske besede in neznačilne slovenske besede so besedni vrinki, ki niso značilni za obravnavani jezik in jih je treba izločiti. Besede z okrajšavami na koncu besed, kjer ni mogoče ugotoviti niti narečnih oblik, ki sicer krajšajo oblike knjižnih besed, so uvrščene v drugo skupino. Besede, ki so okrajšane na začetku ali v sredini in imajo ustrezne končnice, so uvrščene bodisi v slovensko knjižno ali slovensko narečno skupino.

Slovenska narečja niso strokovno zajeta v slovarjih narečij, ampak so opisana le po značilnostih posameznih narečnih govorov. Narečja hitri izginjajo, zato so mlajši bralci prikrajšani, saj večinoma ne poznajo lepoto naših slovenskih narečij. Imajo po možnost seznanjanja z nekaterimi narečji, saj jih je več dostopnih na spletu, v datotekah in v knjigah, ki so jim lahko v pomoč pri ohranjanju naše jezikovne dediščine. Navajam le slovar Wikipedije [7], ki pa ne zajema polglasnikov in drugih različnih izgovorjav, ki izdatno razširjajo narečni besedni zaklad.

Pri venetskih napisih je nekaj imen narodnosti ter obilo imen bogov in netipičnih besed, ki jih retijski in starofrigijski napisi praktično ne vsebujejo. To so jezikovni vrinki, ki popačijo jezikovno sliko in jih je treba izločiti, zato so v tabeli 2 prikazani ti jezikovni vrinki, ki so izločeni v ustrezno popravljene skupini VEN-KOR.

Tabela 2: Izločeni jezikovni vrinki

– imena narodov Eneti-1x, Karan – 1x, Ruman – 3x, Siovoni – 1x, Venet – 3x, skupaj – 9x,	
– imena bogov Belin – 2x, Reita – 36x in Tromuzga – 48x, skupaj – 86x,	
– skupine vseh besed MEGO in EGO – 85x,	
– skupine vseh besed DOTO, DONASTO in TONASTO – 91x,	
– skupine vseh besed EKUPETARIS – 15x,	
– skupine vseh besed VOLTI in VOLTIO – 26x,	
– skupine vseh besed TORA in TORNA – 13x,	
– skupine vseh besed VION in VIONTE – 7x,	skupaj 332
– vse ostale netipične besede – 104x, so zajete tudi v korigirani primerjavi [1].	

NAREČNA ANALIZA VSEH BESED

Analiza narečnosti vseh besed je izvedena na vseh besedah v obravnavanih napisih za venetski, retijski in starofrigijski jezik, zbranih v navedenih slovarjih. Število besed je večje kot v napisih zaradi različic razumevanja. Enočrkovne besede so ustrezno deljene med slovenske knjižne in slovenske narečne besede. Vse besede so označene glede na ustrezno skupino pomembno za ugotavljanje narečij podanih v tabeli 3. Seštevek vseh besed v posamezni skupini predstavlja njeno utež.

Števila vseh besed in deleži vseh besed navedenih jezikov v obravnavanih napisih, zbranih v ustreznih besednjakih, so po navedenih skupinah v tabeli 1, prikazani v tabeli 3 za naslednje skupine.

- VEN vseh venetskih besed brez obratne smeri branja ter ponavljalnih in objokovalnih delov [1],
- RET vseh retijskih besed brez obratne smeri branja [2],
- FRI vseh starofrigijskih besed brez obratne smeri branja [3],
- VEN-KOR vseh korigiranih venetskih besed brez obratne smeri branja in brez ponavljalnih in objokovalnih delov [1].

Okrajšave:

NE-S netipične slovenske besede OKR okrajšane besede
SK slovenske knjižne besede SN slovenske narečne besede

Tabela 3: Števila in deleži vseh besed po navedenih skupinah

Vse besede	Števila vseh besed					Deleži vseh besed v odstotkih				
	NE-S	OKR	SK	SN	VSE	NE-S	OKR	SK	SN	VSE
VEN	436	262	832	1278	2808	15,53	9,33	29,63	45,51	100
RET	36	115	265	687	1103	3,26	10,43	24,03	62,28	100
FRI	59	124	383	601	1167	5,06	10,63	32,82	51,50	100
VEN-KOR	104	262	832	1278	2476	4,20	10,58	33,60	51,62	100

- Delež narečnosti vseh besed je pri vseh treh navedenih skupinah napisov: RET, FRI in VEN-KOR več kot 51 %, delež slovenskih knjižnih besed, po katerih bi lahko ugotavljali slovnične oblike, pa je le od 24 do 34 %.
- Retijski jezik kaže največjo stopnjo narečnosti, kar je delno pogojeno s kratkimi napisi na kosteh, ki še poudarjajo narečne okrajšave.

NAREČNA ANALIZA RAZLIČNIH BESED

V navedeni primerjavi so bile upoštevane vse besede obravnavanih napisov, kar pa ne daje prave slike glede narečnosti, saj so posamezne besede navedene večkrat in je njihova pogostost odvisna od namena napisov, ki so vsebinsko mnogokrat podobni. Zato je bistveno ustrežnejša primerjava narečnosti z upoštevanjem le različnih besed. Tudi tu so v korigiranem prikazu venetskih besed izpuščene iste skupine besed, kar podaja ustrežnejšo primerjavo z ostalimi skupinami napisov, ki takih skupin besed praktično nimajo.

Analiza narečnosti različnih besed je izvedena na besedah v besednjakih obravnavanih napisov po jezikovnih skupinah. Število različnih besed je manjše od števila besed v slovarjih, zaradi izpustitve besed iz obratne smeri branja in zaradi večpomenskih kratkih besed. Vse posamezne besede so uvrščene v ustrezno skupino pomembno za narečnost podano v tabeli 1. Seštevek vseh besed v posameznih skupinah podaja njihovo težo.

Število različnih besed in deleži različnih besed po navedenih besednjakih in navedenih skupinah, podanih v tabeli 1, so prikazani v tabeli 4.

VEN različnih venetskih besed brez obratne smeri branja in brez ponavljalnih in objokovalnih delov [1],
RET različnih retijskih besed brez obratne smeri branja [2],
FRI različnih starofrigijskih besed brez obratne smeri branja ter [3],
VEN-KOR različnih korigiranih venetskih besed brez obratne smeri branja in brez ponavljalnih in objokovalnih delov [1].

Okrajšave:

NE-S netipične slovenske besede OKR okrajšane besede
SK slovenske knjižne besede SN slovenske narečne besede

Tabela 4: Števila in deleži različnih besed po navedenih skupinah

Različne besede	Števila različnih besed					Deleži različnih besed v odstotkih				
	NE-S	OKR	SK	SN	VSE	NE-S	OKR	SK	SN	VSE
VEN	137	71	196	553	957	14,32	7,42	20,48	57,78	100
RET	29	24	93	433	579	5,01	4,15	16,06	74,78	100
FRI	48	38	146	355	587	8,18	6,47	24,87	60,48	100
VEN-KOR	68	71	196	553	888	7,66	8,00	22,07	62,27	100

- Delež narečnosti različnih besed je pri vseh treh navedenih skupinah napisov (VEN-KOR) več kot 60 %, delež slovenskih knjižnih besed, po katerih bi lahko ugotavljali slovnične oblike, pa je manj kot 25 %.
- Opazna je bistvena razlika pri retijskem jeziku, ki ima precej večji delež narečnosti in znatno manjši delež knjižnosti. Razlog je verjetno v krajših napisih s številnimi okrajšavami, ki pa so še značilne za slovenska narečja in v manjšem številu neslovenskih vrinkov.
- Zanimiva je tudi čistost jezika, saj so slovenske knjižne in narečne oblike najpogostejše pri retijskem jeziku v deležu 90,84 %, manjša čistost je pri starofrigijskem jeziku z deležem 85,35 %, najmanjša čistost pa je pri korigiranem venetskem jeziku z deležem 84,34 %. Venetski jezik ima veliko vrinkov in neznanih slovenskih besed, zato ima čistost jezika le 78,26 %. Tudi te razlike so razumljive in so pogojene z različnimi obsegi navedenih skupin, saj je pri večjem obsegu praviloma večja tudi raznolikost, ki pogojuje tudi večje tuje vplive. Največ neslovenskih vrinkov je pri venetskem jeziku, kjer se kaže etruščanski in italški vpliv. Pri kasnejših venetsko-latinskih napisih, ki so tudi zajeti v obravnavi, pa je opazen tudi vpliv latinščine, ki pri še kasnejših latinskih napisih že prevladuje.

GRAFIČNI PRIKAZ NAREČNOSTI

Grafični prikaz narečnosti in knjižnosti je za obravnavane pred-antične jezike predstavljen za vse besede in za različne besede v grafu 1, podatki pa so v tabeli 5.

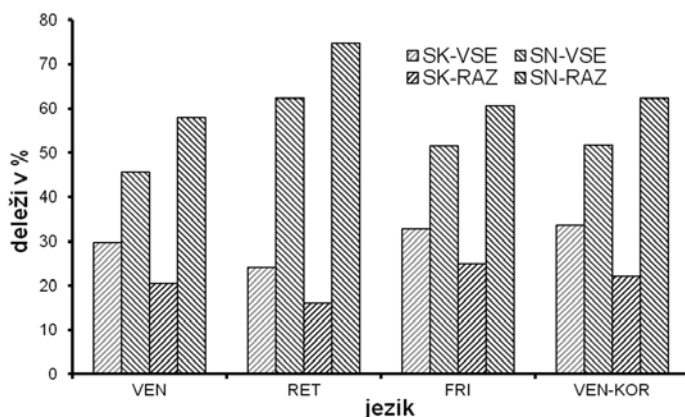
Graf 1: Prikaz narečnosti in knjižnosti za obravnavane predantične jezike

Tabela 5: Deleži narečnosti in knjižnosti za obravnavane predantične jezike

Deleži besed	Deleži vseh besed v odstotkih			Deleži različnih besed v odstotkih		
	SK-VSE	SN-VSE	Skupaj	SK-RAZ	SN-RAZ	Skupaj
VEN	29,63	45,51	75,14	20,48	57,78	78,26
RET	24,03	62,28	86,31	16,06	74,78	90,84
FRI	32,82	51,50	84,32	24,87	60,48	85,35
VEN-KOR	33,60	51,62	85,22	22,07	62,27	84,34

- Opazna je razlika narečnosti in knjižnosti med vsemi in med različnimi besedami, odstopanje čistosti retijskega jezika in zelo podobno razmerje korigiranega venetskega in starofrigijskega jezika.
- Deleži slovenskih besed so v vseh navedenih pred-antičnih jezikih večji od 84 %, kar močno presega merilo še zadovoljivega razumevanja, ki je ocenjeno na 30 % razumljivih besed brez imen.

RAZPRAVA

Analiza je pokazala, da so celo pri dobrem razumevanju navedenih predantičnih napisov slovnične oblike, ki jih določajo končnice, močno vprašljive. Knjižne oblike so v izraziti manjšini in se šele po več enakih besedah lahko sklepa na ustreznost besedne končnice. Šele dovolj velika zanesljivost prevodov določa tudi ustrezno delitev zvezno pisanih besedil. Dovolj zanesljiva delitev pa omogoča ugotavljanje stopnje narečnosti in knjižnosti in šele pri dovolj veliki stopnji knjižnosti in večkrat ponovljenih knjižnih besedah, je možno zanesljiveje ugotavljati tudi slovnične oblike in s tem čase, sklone itd.

Slovnične analize predantičnih napisov bi se lahko vršile na osnovi narečnih besed, ki imajo zelo velik delež, vendar manjka bistvena osnova, saj niti slovenska narečja niso strokovno obdelana. Jezikoslovce čaka izjemno delo pri ugotavljanju narečnih končnic v slovenskih narečjih in njihova primerjava s končnicami v obravnavanih venetskih, retijskih in starofrigijskih napisih.

Analize narečnosti so slovenščino potrdile kot ustrezno orodje za razumevanje navedenih predantičnih napisov. Slovenščina z najbolje ohranjenimi arhaizmi, dvojino in z najštevilnejšimi narečji omogoča najboljše prilagajanje predantičnim napisom razumljivih na slovanskih osnovah in s tem tudi naboljše razumevanje.

Predantični napisi so pisani v narečjih, saj je narečnih besed več kot 60 %, zato normirani jeziki niso primerni za njihovo razumevanje. Prav narečnost obravnavanih predantičnih jezikov in napisov zavrača mladoslovnično metodo, ki s slovničnimi oblikami pojasnjuje delitve zvezno pisanih besedil in s tem njihovo razumevanje. Korenska metoda nima takih pomanjkljivosti in je tudi jezikovno najustreznejša, saj je osnova vseh etimologij in prav ta metoda je uporabljena pri delitvi in razumevanju navedenih predantičnih napisov.

Analiza je ponovno potrdila nerazumevanje navedenih skupin predantičnih napisov s strani zahodnoevropskih jezikoslovcev, ki ob nerazumevanju navedenih napisov sklepajo na slovnične oblike in ugotavljajo slovnične podrobnosti kot v znanem knjižnem jeziku.

Njihovo »razumevanje« nima dobrih osnov niti v besedah v izbranem jeziku razumevanja, še manj pa v slovničnih oblikah v njim neznanem jeziku, pisanem v njim neznanem narečju. Ob zavračanju možnosti razumevanja navedenih skupin predantičnih napisov v slovanskih jezikih, ki so posredno ali neposredno izpričani na njihovih območjih [8 – 12], ob neustrezni delitvi zveznih napisov, ob upoštevanju poljubnih imen in končnic, in ob nedvoumno napačno izbranem jeziku razumevanja, ostane od njihovega jezikoslovnega obravnavanja le še večinoma ustrezno prečkovanje.

PODROBNA STATISTIČNA PRIMERJAVA

V poglavju Statistična primerjava črk in besed je bil poudarek na razumevanju zahodnoevropskih jezikoslovcev in analiza je nedvoumno pokazala njihovo napačno izbiro jezika razumevanja, latinščino. Tu pa bomo analizirali te predantične napise v primerjavi s slovenščino, saj je predhodna primerjava podala tudi nekatera odstopanja, ki zahtevajo ustrezno analizo in obrazložitev.

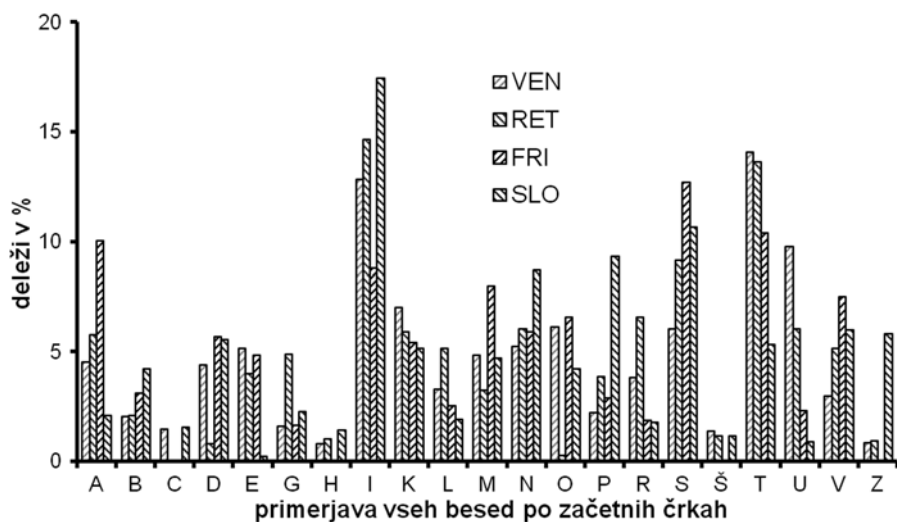
Obravnavane bodo vse besede in različne besede v besedilih in besednjakih navedenih predantičnih skupin napisov v primerjavi s slovenskim besedilom, s Slovarjem slovenskega knjižnega jezika [13] in z Odzadnjim slovarjem slovenskih besed [14], saj so prav pri slovarjih opazna odstopanja, ki zahtevajo ustrezna pojasnila.

PRIMERJAVA VSEH BESED GLEDE NA ZAČETNE ČRKE

Primerjava vseh besed po začetnih črkah lahko nakaže nekatere značilnosti predantičnih jezikov ali pa tudi besed v slovenskem besedilu. Podatki so prikazani v tabeli 6 in v grafu 2 za naslednje jezikovne skupine.

VEN	števila in deleži vseh venetskih besed po začetnih črkah v venetskih napisih brez ponavljalnih in objokovalnih delov in brez obratne smeri branja [4],
RET	števila in deleži vseh retijskih besed po začetnih črkah v retijskih napisih brez obratne smeri branja [5],
FRI	števila in deleži vseh starofrigijskih besed po začetnih črkah v starofrigijskih napisih brez obratne smeri branja [6],
SLO	števila in deleži besed po začetnih črkah v slovenskem besedilu [15].

- Pri soglasnikih je ujemanje zelo dobro razen pri črkah N, P in Z, kjer gre pri slovenščini za sestavljene besede, ki jih v obravnavanih pred-antičnih napisih ni.
- Pri samoglasnikih je večje odstopanje pri črki I, kjer pri slovenščini samo veznik IN predstavlja 27 %. Pri črki A je v predantičnih venetskih besedilih veliko narečnih besed A, AI in ANE, pri retijskih so enake narečne besede pa tudi ATA in AVI v različnih oblikah, pri stafrigijskih pa tudi ATA v različnih oblikah. Pri črki E je v predantičnih besedilih veliko narečnih besed E, ki zamenjujejo besedo JE. Pri črki U je zlasti v venetskih in retijskih napisih veliko besed U, ki zamenjujejo besedo V.
- Ob upoštevanju vseh besed po začetnih črkah, in navedenih jezikovnih značilnostih, je ujemanje s slovenščino dovolj dobro.

Graf 2: Deleži vseh besed po začetnih črkah za navedene jezikovne skupine**Tabela 6:** Števila in deleži vseh besed po začetnih črkah v odstotkih

Začetne črke	Števila vseh besed				Deleži vseh besed v odstotkih			
	VEN	RET	FRI	SLO	VEN	RET	FRI	SLO
A	109	45	87	1665	4,49	5,78	10,03	2,09
B	49	16	27	3360	2,02	2,05	3,11	4,21
C	35	0	0	1230	1,44	0,00	0,00	1,54
D	106	6	49	4421	4,37	0,77	5,65	5,54
E	125	31	42	154	5,15	3,98	4,84	0,19
G	38	38	14	1782	1,57	4,88	1,61	2,23
H	19	8	0	1126	0,78	1,03	0,00	1,41
I	311	114	76	13911	12,82	14,63	8,77	17,44
K	170	46	47	4094	7,01	5,91	5,42	5,13
L	79	40	22	1506	3,26	5,13	2,54	1,89
M	117	25	69	3727	4,82	3,21	7,96	4,67
N	127	47	51	6918	5,23	6,03	5,88	8,67
O	148	2	57	3343	6,10	0,26	6,57	4,19
P	53	30	25	7409	2,18	3,85	2,88	9,29
R	92	51	16	1409	3,79	6,55	1,85	1,77
S	146	71	110	8493	6,02	9,11	12,69	10,65
Š	33	9	0	911	1,36	1,16	0,00	1,14
T	341	106	90	4230	14,06	13,61	10,38	5,30
U	236	47	20	695	9,73	6,03	2,31	0,87
V	72	40	65	4761	2,97	5,13	7,50	5,97
Z	20	7	0	4629	0,82	0,90	0,00	5,80
SKUPAJ	2426	779	867	79774	100	100	100	100

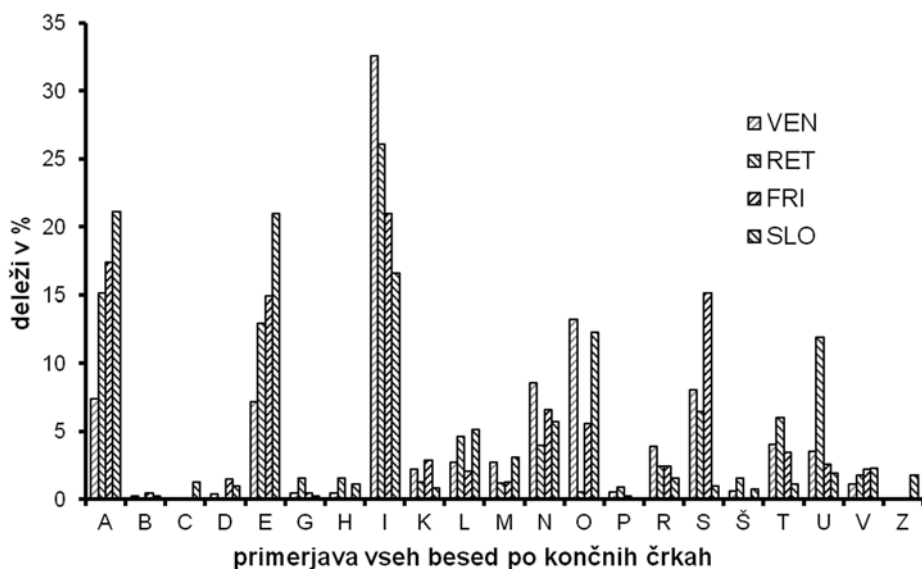
Izvršena je tudi primerjava vseh besed po začetnih črkah s korigiranim vzorcem VEN-KOR, kjer so izpuščene neslovenske besede, neznailne slovenske besede in okrajšave na koncu besed, kot so opisane pri narečnosti. Ujemanje je še nekoliko boljše, razlika pa ni bistvena, zato te primerjave posebej ne podajam.

PRIMERJAVA VSEH BESED GLEDE NA KONČNE ČRKE

Primerjava vseh besed po končnih črkah lahko nakaže nekatere značilnosti predantičnih jezikov ali pa tudi besed v slovenskem besedilu. Podatki so prikazani v tabeli 7 in v grafu 3 za naslednje jezikovne skupine.

VEN	števila in deleži vseh venetskih besed po končnih črkah v venetskih napisih brez ponavljalnih in objokovalnih delov in brez obratne smeri branja [4],
RET	števila in deleži vseh retijskih besed po končnih črkah v retijskih napisih brez obratne smeri branja [5],
FRI	števila in deleži vseh starofrigijskih besed po končnih črkah v starofrigijskih napisih brez obratne smeri branja [6],
SLO	števila in deleži besed po končnih črkah v slovenskem besedilu [15].

Graf 3: Deleži vseh besed po končnih črkah za navedene jezikovne skupine

- Ujemanje pri soglasnikih je zelo dobro, razen izravnave pri slovenščini med S in Z.
- Pri samoglasnikih pa so večja odstopanja, kjer zlasti izstopajo venetski vzkliki IOI in IAI, ki se pojavljajo tudi v retijskih in starofrigijskih napisih. Pri slovenščini je mnogo besed na knjižne končnice A in E, ki jih v obravnavanih pred-antičnih napisih praviloma ni.
- Upoštevati je treba izravnavo med retijskima črkama O in U.

Tabela 7: Števila in deleži vseh besed v odstotkih po končnih črkah

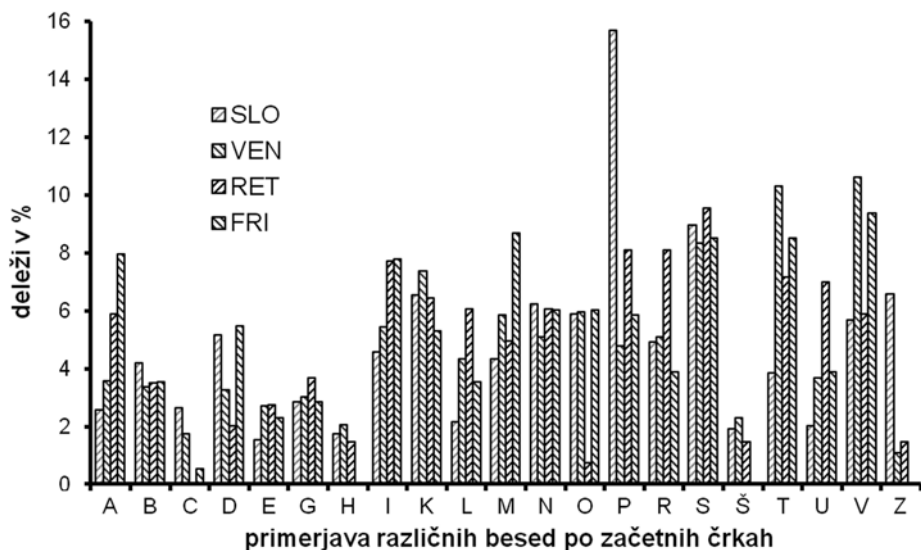
Končne črke	Števila vseh besed				Deleži vseh besed v odstotkih			
	VEN	RET	FRI	SLO	VEN	RET	FRI	SLO
A	179	118	151	16851	7,38	15,15	17,42	21,12
B	6	0	4	159	0,25	0,00	0,46	0,20
C	4	0	0	1001	0,16	0,00	0,00	1,25
D	9	0	13	765	0,37	0,00	1,50	0,96
E	174	101	129	16712	7,17	12,97	14,88	20,95
G	11	12	4	195	0,45	1,54	0,46	0,24
H	11	12	0	909	0,45	1,54	0,00	1,14
I	791	203	182	13246	32,61	26,06	20,99	16,60
K	54	10	25	670	2,23	1,28	2,88	0,84
L	65	36	18	4095	2,68	4,62	2,08	5,13
M	66	9	11	2453	2,72	1,16	1,27	3,07
N	207	31	57	4580	8,53	3,98	6,57	5,74
O	321	4	48	9792	13,23	0,51	5,54	12,27
P	13	7	2	98	0,54	0,90	0,23	0,12
R	95	19	21	1210	3,92	2,44	2,42	1,52
S	195	50	131	772	8,04	6,42	15,11	0,97
Š	14	12	0	594	0,58	1,54	0,00	0,74
T	97	47	30	906	4,00	6,03	3,46	1,14
U	85	93	22	1531	3,50	11,94	2,54	1,92
V	26	14	19	1810	1,07	1,80	2,19	2,27
Z	3	1	0	1425	0,12	0,13	0,00	1,79
SKUPAJ	2426	779	867	79774	100	100	100	100

Izvršena je tudi primerjava vseh besed po končnih črkah na korigiranem vzorcu VEN-KOR, kjer so izpuščene neslovenske besede, neznailne slovenske besede in okrajšave na koncu besed, kot so opisane pri narečnosti. Ujemanje je še nekoliko boljše, razlika pa ni bistvena, zato te primerjave posebej ne podajam.

PRIMERJAVA RAZLIČNIH BESED GLEDE NA ZAČETNE ČRKE

Primerjava različnih besed po začetnih črkah lahko nakaže nekatere značilnosti predantičnih jezikov ali pa tudi besed v slovarju slovenskega knjižnega jezika. Podatki so prikazani v tabeli 8 in v grafu 4 za naslednje jezikovne skupine.

VEN	števila in deleži različnih venetskih besed po začetnih črkah v Slovarju venetskih besed brez ponavljalnih in objokovalnih delov in brez obratne smeri branja [1],
RET	števila in deleži različnih retijskih besed po začetnih črkah v Besednjaku retijskih esed brez obratne smeri branja [2],
FRI	števila in deleži različnih starofrigijskih besed po začetnih črkah v Besednjaku starofrigijskih besed brez obratne smeri branja [3],
SLO	števila in deleži besed po začetnih črkah v Slovarju slovenskega knjižnega jezika [13].

Graf 4: Deleži različnih besed po začetnih črkah za navedene jezikovne skupine

- Ujemanje obravnavanih predantičnih jezikov je zelo dobro razen nekaj manjših odstopanj retijskega in starofrigijskega jezika. Večje odstopanje je pri venetskem jeziku pri črki T, kar je delno pogojeno z imenom TRUMUSICATEI in glagolov TORE in TURI v različnih oblikah ter pri črki V, kar pogojujejo številne besede VIREN in VOLTI v različnih oblikah. Daleč največje odstopanje pa je pri slovenskih besedah pri črki P in črki Z, kjer se število besed izjemno poveča z različnimi predponami; razvidna pa je tudi izravnava besed začetih s črkami C in D in črko T.
- Daleč največji delež v slovenskem knjižnem jeziku ima črka P, kar pa ni pogojeno z osnovnimi besedami, ampak z mnogimi predposkimi besedami, ki imajo predpone: PRA 384 x, PRE 3260 x, PRI 1716 x, PRO 834 x in še nekaterimi drugimi. Če to upoštevamo, se število besed na začetno črko P prepolovi. Podobno je pri črki Z, kjer samo besede na ZA 3993 x predstavljajo več kot polovico vseh besed na črko Z [13]. V predantičnih besedilih takih sestavljenih besed nisem zaznal. Ob upoštevanju izločitev sestavljenih besed je ujemanje s slovenskim jezikom zelo dobro.

Izvršena je tudi primerjava različnih besed po začetnih črkah na korigiranem vzorcu VEN-KOR, kjer so izpuščene neslovenske besede, neznčilne slovenske besede in okrajšave na koncu besed, kot so opisane pri narečnosti. Ujemanje je še nekoliko boljše, razlika pa ni bistvena, zato te primerjave posebej ne podajam.

PRIMERJAVA RAZLIČNIH BESED GLEDE NA KONČNE ČRKE

Primerjava različnih besed s končno črko lahko nakaže nekatere značilnosti predantičnih jezikov ali pa tudi besed v Odzadnjem slovarju slovenskega jezika. Podatki so prikazani v tabeli 9 in v grafu 5 za naslednje jezikovne skupine.

Tabela 8: Števila in deleži različnih besed v odstotkih po začetnih črkah

Začetne črke	Števila različnih besed				Deleži različnih besed v odstotkih			
	SLO	VEN	RET	FRI	SLO	VEN	RET	FRI
A	2408	33	32	45	2,59	3,58	5,88	7,96
B	3898	31	19	20	4,19	3,36	3,49	3,54
C	2446	16	0	3	2,63	1,74	0,00	0,53
D	4792	30	11	31	5,15	3,25	2,02	5,49
E	1444	25	15	13	1,55	2,71	2,76	2,30
G	2635	28	20	16	2,83	3,04	3,68	2,83
H	1635	19	8	0	1,76	2,06	1,47	0,00
I	4264	50	42	44	4,58	5,42	7,72	7,79
K	6082	68	35	30	6,53	7,38	6,43	5,31
L	2023	40	33	20	2,17	4,34	6,07	3,54
M	4020	54	27	49	4,32	5,86	4,96	8,67
N	5787	47	33	34	6,21	5,10	6,07	6,02
O	5471	55	4	34	5,88	5,97	0,74	6,02
P	14607	44	44	33	15,69	4,77	8,09	5,84
R	4595	47	44	22	4,93	5,10	8,09	3,89
S	8333	77	52	48	8,95	8,35	9,56	8,50
Š	1799	21	8	0	1,93	2,28	1,47	0,00
T	3585	95	39	48	3,85	10,30	7,17	8,50
U	1885	34	38	22	2,02	3,69	6,99	3,89
V	5289	98	32	53	5,68	10,63	5,88	9,38
Z	6119	10	8	0	6,57	1,08	1,47	0,00
VSE	93117	922	544	565	100	100	100	100

- VEN števila in deleži različnih venetskih besed po končnih črkah v Slovarju venetskih besed brez ponavljalnih in objokovalnih delov in brez obratne smeri branja [1],
- RET števila in deleži različnih retijskih besed po končnih črkah v Besednjaku retijskih besed brez obratne smeri branja [2],
- FRI števila in deleži različnih starofrigijskih besed po končnih črkah v Besednjaku starofrigijskih besed brez obratne smeri branja [3],
- SLO števila in deleži besed po končnih črkah v odzadnjem slovarju slovenskega jezika [14].
- Pri venetskem jeziku je opazna večja izravnava med samoglasnikoma A in O; pri retijskem jeziku pa med samoglasnikoma O in U; pri starofrigijskem jeziku pa je opazna izravnava med črkama S in Z, saj Stari Frigijci črke Z niso ločevali. Pri slovenščini pa so opazna odstopanja pri črkah: C, K, N, T in V, kjer so zopet vzrok sestavljene končnice, ki jih v predantičnih napisih praviloma nisem zaznal.

Graf 5: Deleži besed po končnih črkah za navedene jezike

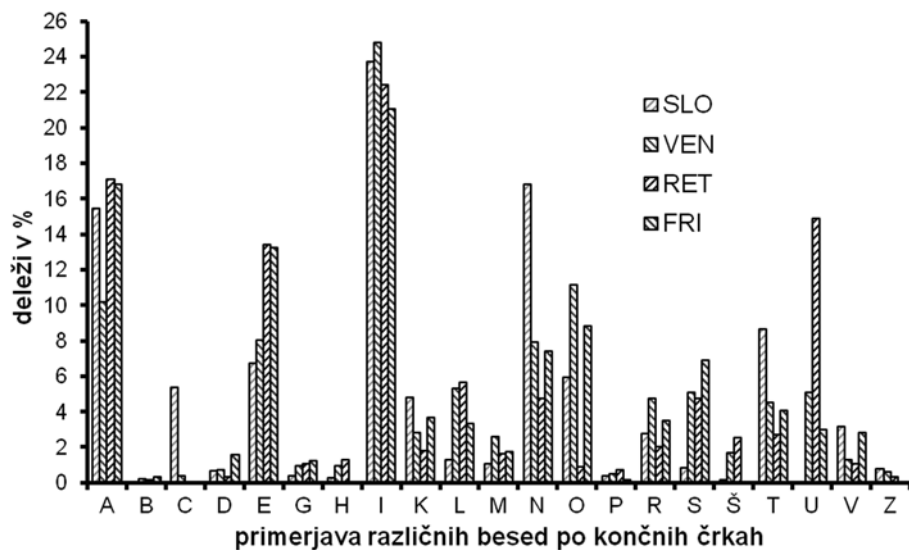

Tabela 9: Števila in deleži različnih besed v odstotkih po končnih črkah

Končne črke	Števila različnih besed				Deleži različnih besed v odstotkih			
	SLO	VEN	RET	FRI	SLO	VEN	RET	FRI
A	17159	94	93	95	15,44	10,20	17,10	16,81
B	165	2	1	2	0,15	0,22	0,18	0,35
C	6008	4	0	0	5,41	0,43	0,00	0,00
D	789	7	2	9	0,71	0,76	0,37	1,59
E	7517	74	73	75	6,77	8,03	13,42	13,27
G	480	9	6	7	0,43	0,98	1,10	1,24
H	299	9	7	0	0,27	0,98	1,29	0,00
I	26373	229	122	119	23,74	24,84	22,43	21,06
K	5382	26	10	21	4,84	2,82	1,84	3,72
L	1449	49	31	19	1,30	5,31	5,70	3,36
M	1239	24	9	10	1,12	2,60	1,65	1,77
N	18711	73	26	42	16,84	7,92	4,78	7,43
O	6634	103	5	50	5,97	11,17	0,92	8,85
P	439	5	4	1	0,40	0,54	0,74	0,18
R	3069	44	11	20	2,76	4,77	2,02	3,54
S	970	47	26	39	0,87	5,10	4,78	6,90
Š	224	16	14	0	0,20	1,74	2,57	0,00
T	9654	42	15	23	8,69	4,56	2,76	4,07
U	101	47	81	17	0,09	5,10	14,89	3,01
V	3566	12	6	16	3,21	1,30	1,10	2,83
Z	878	6	2	0	0,79	0,65	0,37	0,00
VSE	111106	922	544	565	100	100	100	100

- Pri slovenskih besedah se pri zadnji črki C na končnico EC končuje 3480 besed, kar je več kot polovica vseh besed na končno črko C; pri zadnji črki K se na končnico EK končuje 1927 besed, na končnico IK pa 2317 besed, skupno 4244 besed, kar je več kot $\frac{3}{4}$ vseh besed na končno črko K; pri zadnji črki N se na končnico AN končuje 3242 besed, na končnico EN pa kar 14349 besed ali skupaj 17591 besed ali skoraj 95 % besed na končno črko N; pri zadnji črki T se na končnico ST končuje kar 6753 besed ali skoraj 70 % besed na končno črko T; pri zadnji črki V se na končnico AV končuje 570 besed, na končnico EV končuje 1072 besed, na končnico IV končuje 1083 besed, na končnico OV končuje 652 besed, skupno 3377 besed ali skoraj 95 % [14]. Prikazana so le najbolj očitna neskladja in njihovi vzroki.
- Ob izločitvi sestavljenih besed, ki jih v navedenih predantičnih jezikih ni, in ob izločitvi nekaterih besed na končnice, ki so v večini primerov pridevniške narave in so le redke v predantičnih napisih, je ujemanje s slovenskim jezikom zelo dobro.
- Pri odzadnjem slovenskem besednjaku so izpuščene dvojne besede, ki se končujejo na dodano besedo se: godi se, trese se itd.

Izvršena je tudi primerjava različnih besed po končnih črkah na korigiranem vzorcu VEN-KOR, kjer so izpuščene neslovenske besede, neznčilne slovenske besede in okrajšave na koncu besed, kot so opisane pri narečnosti. Ujemanje je še nekoliko boljše, razlika pa ni bistvena, zato te primerjave posebej ne podajam.

RAZPRAVA

Analize so pokazale, da so pri običajnem slovenskem besedilu pogoste sestavljene besede, ki jih v predantičnih napisih praviloma ni. V predantičnih napisih pa so zaradi podobnosti posameznih vrst napisov pogoste zanje značilne besede. Ob upoštevanju navedenih besednih značilnosti slovenskega besedila in besednih značilnosti predantičnih napisov, je ujemanje s slovenskim besedilom dovolj dobro.

Izkazalo se je, da slovarji niso najboljša osnova za primerjavo besed po začetnih in končnih črkah in so boljša običajna besedila. Če za primerjavo uporabljamo slovarje je treba izločiti sestavljene besede in besedne oblike, ki jih v predantičnih napisih praviloma ni. To je delo za posebne jezikovne študije, saj za ponazoritev podanih razlik zadostujejo navedeni primeri sestavljenih in pridevniških besed. Z njihovo izločitvijo dobimo dovolj dobro ujemanje različnih besed v napisih obravnavanih jezikov po začetnih in končnih črkah, tudi s Slovarjem slovenskega knjižnega jezika in z Odzadnjim slovarjem slovenskih besed.

NAJŠTEVILNEJŠE SLOVENSKE KNJIŽNE IN NAREČNE BESEDE

Najštevilnejše slovenske knjižne in narečne in vsaj tričrkovne besede so za obravnavane jezike prikazane v naslednji tabeli 10. Ob vsaki besedi je podano tudi njihovo število v navedenih slovarjih.

Tabela 10: Najštevilnejše slovenske knjižne in narečne in vsaj tričrkovne besede

Venetske besede		Retijske besede		Starofrigijske besede	
knjižne	narečne	knjižne	narečne	knjižne	narečne
IOI – 71	IAI – 40	ITI – 8	NUA – 6	ATA – 15	ATE – 9
KOS – 35	NAI – 22	IAI – 6	RISNA – 5	BABA – 8	TOJ – 9
VAN – 30	VIREM – 18	IUI – 6	LAVI – 5	ATI – 7	MEKA – 7
IAR – 18	OSTI – 17	REDI – 3	AVI – 5	VAN – 6	VOS – 6
ŠAINATEI – 14	LON – 15	ATI – 3	ESI – 4	AIS – 5	MAN – 6
TEI – 14	ZOTO – 13	VINU – 2	IAVE – 3	NAV – 5	VEI – 5
TER – 12	OUGON – 11	NAGE – 2	STRI – 3	SIT – 4	NOGAV – 4
TOLER – 9	NEI – 11	LIPI – 2	LAS 3-	DOIKA – 3	MATAR – 4
VDAN – 6	NOS – 11	ZNA – 2	RAI – 3	LAS – 3	DUMA – 3
VSE – 5	TAI – 11	NAGI – 2	GAR – 3	IOI – 3	BEJA – 3

- Skladno z obsegom obravnavanih napisov so tudi pogoste slovenske knjižne in narečne besede najštevilnejše v venetskih napisih, redkejšje v starofrigijskih in najredkejšje v retijskih napisih.
- Knjižne besede imajo večjo začetno pogostost kot narečne predvsem zaradi številnih narečnih oblik besed istega pomena. Začetna pogostost pa hitreje upada in se prevesi k narečnim oblikam, pri venetskih besedah pri 8. najpogostejši besedi, pri retijskih že pri 4. in pri starofrigijskih pri 5. najpogostejši besedi.

Opazne so značilne in povsem samostojno razumljive ter številne naslednje slovenske knjižne besede:

Venetske	KOS, VAN, IAR, ŠAINATEI, TOLER, VDAN in VSE.
Retijske	ITI, REDI, VINU, NAGE, LIPI, ZNA in NAGI.
Starofrigijske	ATA, BABI, ATI, VAN, NAV, SIT, DOIKA in LAS.

Ob tako številnih knjižnih besedah v navedenih predantičnih napisih ni razumno, da naši jezikoslovci zavračajo razumevanja venetskih, retijskih in starofrigijskih napisov na osnovi slovenskega jezika.

Nekatere navedene venetske besede se pojavljajo celo v literaturi zahodnoevropskih jezikoslovcev [16, 17] in jih naši strokovnjaki ne bi smeli spregledati.

ZAKLJUČEK

Analiza je pokazala, da so celo pri dobrem razumevanju predantičnih napisov slovnične oblike, ki jih določajo končnice, močno vprašljive. Knjižne oblike so v izraziti manjšini in predstavljajo manj kot 25 %, zato se šele po več enakih besedah lahko sklepa na ustreznost predpostavljene besede. Šele dovolj velika zanesljivost prevodov določa tudi ustrezno delitev zvezno pisanih besedil. To pa je osnova za ugotavljanje stopnje narečnosti in knjižnosti in šele pri dovolj veliki stopnji knjižnosti in večkrat ponovljenih knjižnih besedah, je možno zanesljiveje ugotavljati tudi slovnične oblike v izbranem jeziku razumevanja in s tem čase, sklone itd.

Delež narečnih besed je v obravnavanih predantičnih jezikih prevladujoč in predstavlja več kot 60 %, zato bi morali za ustrezno uporabo končnic dovolj dobro poznati narečje v katerem je pisan posamezen napis. To pa zahteva posebno študijo, saj narečja v katerih so pisani navedeni predantični napisi še niso jezikovno obdelana. Starofrigijski napisi nimajo neposrednega jezikovnega nasledstva, zato tudi primerjalna narečja niso znana. Na srečo pa so ravno številna slovenska narečja dobro orodje tudi v tem primeru.

Analiza je ponovno potrdila nerazumevanje navedenih skupin predantičnih napisov s strani zahodnoevropskih jezikoslovcev. Njihove delitve delno zvezno pisanih napisov in njihove predpostavljene končnice v venetskih, retijskih in starofrigijskih napisih, nimajo osnove v njihovem predpostavljenem jeziku razumevanja - latinščini. Prav tako nimajo osnove v narečnih končnicah v dosedaj njim neznanih narečjih, niti v njihovem besednem razumevanju napisov s poljubnimi imeni.

Analiza narečnosti je slovenščino potrdila kot ustrezno orodje za razumevanje navedenih predantičnih napisov. Prav slovenščina z najbolje ohranjenimi arhaizmi, dvojino in z najštevilnejšimi narečji, omogoča najboljše prilagajanje predantičnim napisom razumljivih na slovanskih osnovah in s tem tudi naboljše razumevanje.

Predantični napisi so pisani v narečjih in prav prevladujoča narečnost obravnavanih predantičnih jezikov in napisov zavrača mladoslovnično metodo, ki s slovničnimi oblikami pojasnjuje delitve zvezno pisanih besedil in s tem njihovo razumevanje kot v normiranem jeziku. Korenska metoda nima takih pomanjkljivosti in je tudi jezikovno najustreznejša, saj je osnova vseh etimologij in prav ta metoda je uporabljena pri delitvi in razumevanju navedenih predantičnih napisov.

Slovenščina z najbolje ohranjenimi arhaizmi, dvojino in najštevilnejšimi narečji omogoča najboljše prilagajanje predantičnim napisom razumljivih na slovanskih osnovah in s tem tudi najustreznejše razumevanje. Predantični napisi so pisani v narečjih saj je narečnih besed več kot 60 %, zato normirani jeziki niso najprimernejši za njihovo razumevanje.

Podrobna analiza je pokazala vzroke za odstopanja deležev slovenskih knjižnih besed s posameznimi začetnimi in končnimi črkami glede na obravnavane jezike. Vzroki niso v neustreznih delitvah pred-antičnih besedil, ampak v neustrezno uporabljenih slovarjih. V slovarju slovenskega knjižnega jezika in v odznanem besednjaku slovenskih besed so zelo pogoste sestavljene besede in pridevniške besedne oblike, ki pa jih v navedenih pred-antičnih jezikih praviloma ni.

LITERATURA

1. V. Vodopivec, *Slovar venetskega jezika*, objavljeno v tej knjigi.
2. V. Vodopivec, *Besednjak retijskega jezika*, objavljeno v tej knjigi.
3. V. Vodopivec, *Besednjak starofrigijskega jezika*, objavljeno v tej knjigi.
4. V. Vodopivec, *Katalog Venetskih napisov, besed in prevodov*, objavljeno v tej knjigi.
5. V. Vodopivec, *Katalog retijskih napisov, besed in prevodov*, objavljeno v tej knjigi.
6. V. Vodopivec, *Katalog starofrigijskih napisov, besed in prevodov*, objavljeno v tej knjigi.
7. *Narečni slovar slovenskih besed*, [http://sl.wikisource.org/wiki/Slovar_nare %C4 %8Dnih_in_manj_znanih_besed](http://sl.wikisource.org/wiki/Slovar_nare%C4%Dnih_in_manj_znanih_besed).
8. Julien Cezar, *Les actions de l'Empereur ou de la royaute*, 17, Les Belles lettres. I, Paris **1932**, 143; Glej: I. Tomažič, *Slovenske korenine*, I. Tomažič, Ljubljana **2003**, 23.
9. M. Alinei, *The paleolithic continuity theory on indo-evropean origins, an introduction*, continuitas.com, Alessandro Peroni, www.continuitas.com/intro.html.
10. M. Alinei, *Origini delle lingue d'Europa*, Il Mulino, Ed., Vol 1, Bologna **1996**, Vol 2, Bologna **2000**.
11. J. Škulj, *Etruscans, Veneti and Slovenians – a genetic perspective*, Zbornik 3. mednarodne konference, Staroselci v Evropi, Jutro, Ljubljana **2005**, 20-30.
12. R. Petrič, *Venetska teorija in izvor Slovenov*, Zbornik 5. mednarodne konference, Izvor Evropejcev, Jutro, Ljubljana **2007**, 65-85.
13. *Elektronski Slovar slovenskega knjižnega jezika*, SSKJ.
14. *Elektronski Odzadni slovarj slovenskega jezika*, OSSJ.
15. I. Pregelj, *Mlada Breda*, roman, <http://lit.ijs.si/mladabre.html>.
16. G. B. Pellegrini, A. L. Prosdoci, *La lingua Venetica*, Istituto di glottologia dell universita di Padova, Circolo linguistico Fiorentino, Padova **1967**, 2. del, 261-280.
17. M. Lejeune, *Manuel de la langue Vénète*, Indogermanische bibliothek, Carl Winter, Universitätverlag, Heidelberg **1974**, 316-341.

VENETSKI NAPISI

ZBIR VENETSKIH NAPISOV, DELITEV, PREVOD IN SLOVAR

UVOD

Venetski napisi so razprostranjeni po širšem območju od Slovenije do Milana in od pobočij Alp do Ravenne. Na vse strani pa se širijo napisi, ki so delno sorodni venetskimi napisom in so tudi razumljivi na slovanskih osnovah. Na severu so to retijski napisi, na zahodu so »galski« napisi v Franciji in Angliji, na jugu so to etruščanski in umbrijski napisi in na vzhodu »ilirski« ali točneje slovanski napisi. Napisi razumljivi na slovanskih osnovah pa so tudi na vsem jugovzhodnem delu Evrope do starofrigijskih napisov v osrednjem delu Male Azije. Dosedaj so zahodnoevropski jezikoslovci večino venetskih napisov najbolje obdelali je v knjigi *La lingua Venetica*, kjer je tudi precej slik napisov [1].

Najdišča venetskih napisov so prikazana na sliki 1 [2].

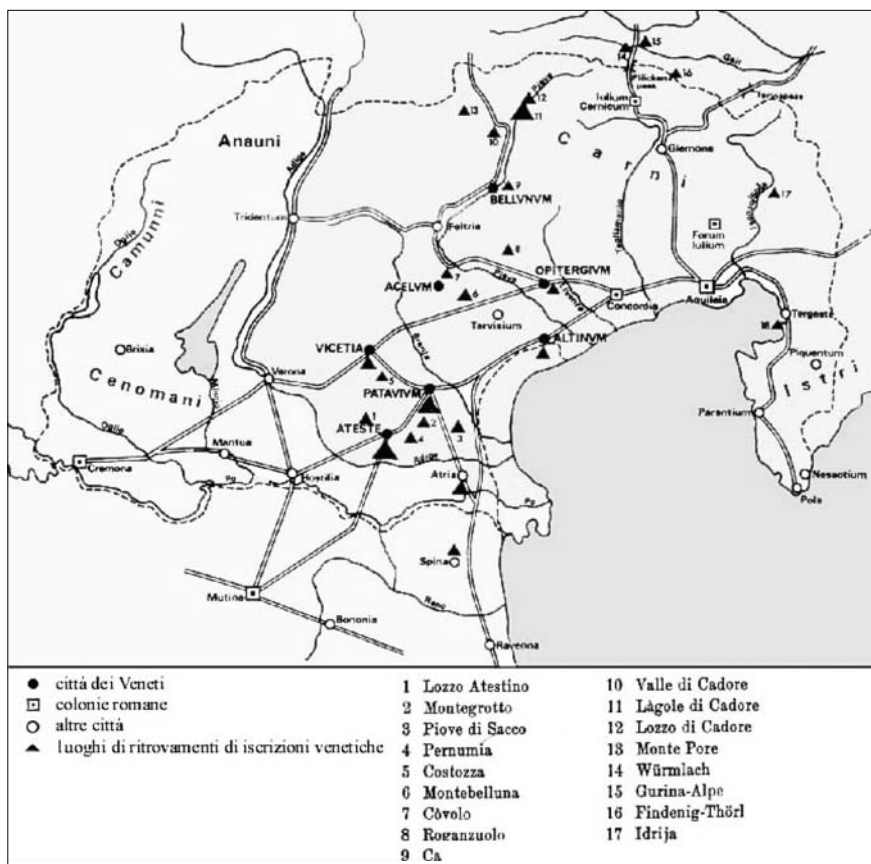
Zadnje delo naših arheologov kaže, da sta napisa Is1 in Is2 na bronastih posodah iz Posočja, ki je na karti označeno s številom 17, starejša za 200 let in sta ti posodi verjetno prinešeni iz retijskega območja. Uvrščajo ju namesto v Latensko dobo že v Halštatsko obdobje okoli 4. stoletja pr. Kr. [3].

Venetske napise M. Lejeune časovno v grobem deli na štiri časovna obdobja, pri čemer novejša datacije dajejo napisom starejše dobe nastanka:

- arhaične venetske napise okoli 550 do 475,
- stare venetske napise okoli 474 do 300,
- novejša venetske napise okoli 300 do 150,
- venetsko latinske napise okoli 150 do 100 [4].

Venetske napise so proučevali že številni zahodnoevropski jezikoslovci [1-21], ki do sedaj venetskih napisov niso razumeli, njihova razmišljanja o njihovem pomenu pa nimajo stvarne podlage za razumevanje teh napisov. V napisih berejo predvsem imena, ki jim najdejo ali dajejo latinske končnice, kar pa se je izkazalo za zmotno, saj analiza besed z začetnimi in končnimi črkami zavrača latinščino kot možni jezik za tako predpostavko. Pri neznanem jeziku pisanem v različnih narečjih so končnice zelo varljive, saj je njihova izbira lahko poljubna in mora biti zato podprta tudi z drugimi dokazi. Zahodnoevropski jezikoslovci pa prav s poljubnimi končnicami in imeni dokazujejo pravilnost svojega razumevanja. S poljubnimi imeni se lahko razloži prav vsak napis in to v poljubnem jeziku, zato razumevanje starih napisov z imeni, ki jih ne potrjujejo neodvisni dokazi ali jezikovne primerjave ni strokovno.

Na osnovi številne literature sta M. Silvestri in G. Tomezzoli pripravila elektronsko bazo tedaj znanih venetskih napisov [22].

Slika 1: Razporeditev posameznih območij venetskih najdb [2]

Slovenski raziskovalci [23-48] so obravnavali že večje število napisov in so bolj ali manj uspešno ugotovili pomen posameznih venetskih napisov. Z dobrim razumevanjem so dokazali pravilnost izbire jezika razumevanja – slovenščino, niso pa obravnavali vseh napisov skupaj. Skupno obravnavanje napisov je koristno, saj se tako lahko bolje pokažejo določene značilnosti in zakonitosti, ki pri posameznih napisih niso razvidne.

V tabeli 1 prikazujem število napisov, ki jih zahodnoevropski jezikoslovci uvrščajo med venetske napise ter število v njih prepoznanih besed in črk.

Tabela 1: Število venetskih napisov ter v njih prepoznanih besed in črk

Napisi	Število napisov	Število besed	Število črk
Prebrani napisi	421	2426	7879
Neprebrani, prekratki in pomanjkljivi napisi	28		63
Neprebrani novejši napisi v latinici	110		1288
Objekovalni napisi: OEKA	12	192	961
Ponavljalni napisi: VIR VIN VIL VI	9	311	641
Vsi napisi	580	2929	10832
Napisi berljivi v obeh smereh	184	709	1956

DELOVNE HIPOTEZE

Delovni hipotezi, ki sta bili uporabljeni pri primerjavi različnih prečrkovanj in branj etruščanskih zlatih Pyrgijskih ploščic in nekaterih venetskih napisov [36, 39, 41], zaradi podrobnosti primerjav različnih prečrkovanj in branj istih napisov raznih avtorjev, pri obravnavi vseh venetskih napisov nista uporabni in sta ustrezno preoblikovani:

- Ocenjena verjetnost berljivosti črk in ocenjena verjetnost ustrezno dodanih črk v posameznem napisu dajeta skupno verjetnost prečrkovanja napisa.
- Ocenjena verjetnost prebranih besed in ocenjena verjetnost vsebine prebranega napisa v posameznem prevodu dajeta skupno verjetnost prevoda napisa.

Tabela 2: Kriteriji ocenjevanja verjetnosti prečrkovanj in prevodov

Ocena	Verjetnost prečrkovanj	Verjetnost prevodov
odlično	> 0,85	> 0,80
prav dobro	> 0,70	> 0,60
dobro	> 0,55	> 0,40
zadostno	> 0,40	> 0,20
nezadostno	< 0,40	< 0,20

OSNOVE IN PREČRKOVANJE

Osnova za obravnavo je seznam venetskih besedil objavljen v različnih publikacijah [1-21], od katerih je najpomembnejša *La lingua Venetica* [1], ki ima tudi obširno slikovno gradivo, ki je omogočilo preveritev prečrkovanja večine venetskih napisov. Nekaj slik venetskih napisov je dostopno tudi na spletu [2].

Analize zajemajo dve bistveni področji in sicer:

- prečrkovanja, ki vsebujejo glasovno vrednost zapisanih venetskih znakov v slovenski abecedi;
- prevode, ki vsebujejo smeri branja, delitev zveznih besedil, variantne vsebine in prevode napisov.

Že zahodnoevropski jezikoslovci [1-21] so pravilno ugotovili, da pri venetskih napisih ne gre za slikovno ali zlogovno pisavo, ampak za črkovne zapise, kjer en znak pomeni le eno črko, ki pa je lahko tudi dvoglasnik in ima pri izgovorjavi lahko tudi več podobnih glasov. Sodobni indoevropski jeziki imajo približno 30 različnih glasov, običajne abecede pa le okoli 25 črk tako kot slovenščina, zato si moramo pri zapisovanju govorjene besede pomagati na različne načine, predvsem z dve črkovnimi, pa tudi z več črkovnimi zapisi, ki so najočitnejši v nemščini in francoščini. Tudi v slovenščini imamo več dve črkovnih zapisov: ku, ks, dz, dž, nj, lj itd. Različnosti med sedanjimi knjižnimi zapisi in narečnimi izgovorjavami nas opozarjajo na podobne razlike tudi pri venetski pisavi in izgovorjavi, ki je sledila tedanjim narečjem. Tedanje izgovorjave zato ni mogoče v popolnosti ugotoviti, saj še pri današnjih narečjih zapis ni možen brez številnih simbolov, ki osnovnemu glasu dodajajo ustrezne poudarke in načine izgovorjave.

Pri ugotavljanju glasov za posamezne črke je najboljša osnova dobro razumljeno besedilo v znanih sedanjih ali izumrlih jezikih, z znano pisavo in znano izgovorjavo posameznih glasov. Tu nam pri venetskih napisih najbolje služi slovenščina s svojimi številnimi narečji, z izjemnim številom različic v pomenu in izgovorjavi, z bogatim glasoslovjem in številnimi premenami posameznih glasov, zlasti pa z različnimi izgovorjavami posameznih samoglasnikov.

Za začetno osnovo pri prepoznavanju posameznih črk nam služijo enake besede napisane v starejši venetski pisavi, enake besede v latinsko venetskih napisih kjer gre za mešanico latinskih in nekaterih venetskih in vmesnih znakov za posamezne črke, predvsem pa s primerjavo znanih besed v novejši latinici. Latinica je z okroglimi oblikami v večini le polepšala venetske črkovne znake za posamezne glasove, ki jih je praviloma obdržala do današnjih dni. Tako so z veliko gotovostjo ugotovljeni ustrezni osnovni glasovi za naslednje črke venetske abecede z znanimi črkami in glasovi iz latinice.

Abeceda

A	B	C	D	E	G	H	I	K	L	M	N	O	P	R	S	Š	T	U	V	Z
a	b	c	d	e	g	h	i	k	l	m	n	o	p	r	s	š	t	u	v	z
Ɑ	Ɱ	<	Ɱ	Ɱ	Ɱ	Ɱ	Ɱ	Ɱ	Ɱ	Ɱ	Ɱ	Ɱ	Ɱ	Ɱ	Ɱ	Ɱ	Ɱ	Ɱ	Ɱ	Ɱ

Venetska abeceda ne ločuje velikih in malih črk, kar ni problem prečrkovanja, pač pa otežuje delitev zvezno pisanega besedila na besede znanega pomena. Navedeni so običajni znaki, včasih pa se uporabljajo tudi drugi znaki z različnimi pomeni oziroma glasovi, ki pa so v večini dobro določeni v navedeni literaturi.

Drugi možni pomeni navedenih znakov

Soglasniki	B	C	D	G	H	K	L	M	N	P	R	S	Š	T	V	Z
	g	č	t	h	g	c	u			t		z		d	u	ž
	v	k	z	ž								ž		c	w	

Soglasniki so urejeni po slovenski abecedi. Manjka črka F, ki je Veneti niso imeli in črka J, ki je prav tako niso imeli in jo je nadomeščala črka I. Navedeni pa so tudi različni glasovi za posamezne črke, ki se najpogosteje pojavljajo ob navedenih črkah v venetskih napisih.

Samoglasniki	A	E	I	O	U
	ia	ie	ii	io	iu
	ua	ue	ue	uo	uu

Pri samoglasnikih praviloma ni drugačnih prečrkovanj, razen črke I, ki istočasno označuje tudi črko J in se mnogokrat veže z vsemi samoglasniki. Posebnost je možna različna izgovorjava samoglasnika e kot è, ê ali é, in ki se zlasti kot polglasnik ə veže skoraj na vse soglasnike. Veže pa se tudi na samoglasnike, zato so pogosti dvoglasniki, predvsem z I in U, ki so pogosto prisotni tudi v mnogih slovenskih narečjih.

DELITEV ZVEZNEGA BESEDILA IN PREVODI

Obravnavanje predpostavljeno nerazumljivega besedila mora potekati postopno tako, da se po posameznih značilnostih določi prepoznane skupine črk: 1, 2, 3, 4, 5 in več črk, ki omogočajo določiti besedni pomen. Znale besede, ki predstavljajo samostalnike, glagole, pridevnike, imena, zaimke, vzklike in druge besedne oblike, omogočajo začetno delitev zveznega besedila, ki se z dopolnjevanjem znanja in izkušenj iz drugih napisov stalno dopolnjuje. Tako postajajo zvezna besedila čedalje bolj smotrno razdeljena na posamezne besede in njihovi prevodi čedalje bolj razumljivi in zanesljivi.

Skupine večkrat ponavljajočih se črk ki predstavljajo besede

Za razumevanje prebranega besedila so najpomembnejše daljše in razumljive besede, pomembne pa so tudi krajše številne besede, saj omogočajo ustrezno delitev zveznega besedila in razumevanje celotnega napisa. Nerazumljive besede ali točneje nerazumljive skupine črk so v prevodih označene z vprašaji. Ocena prepoznavnosti razumevanja je podana v tabeli 3.

Tabela 3: Skupine večkrat ponavljajočih se črk, ki predstavljajo besede

Besede	Razumljivost	Številčnost	Ocena
daljše besede	razumljive	številne	odlično
	razumljive	manj številne	prav dobro
krajše besede	razumljive	številne	prav dobro
	razumljive	manj številne	dobro
	slabše razumljive		zadostno
	nerazumljive		nezadostno

Razumljive besede

Za razumevanje prebranega besedila so pomembne vse prepoznane in razumljive besede, pa tudi mnoge okrajšave. Razumljivo je, da so bile okrajšave bistveno pogostejše kot pa so danes in to tako zaradi omejenega prostora, kot tudi zaradi bistveno težjega zapisovanja v kamen ali kosti, keramiko ali kovino. Ocena zanesljivosti razumevanja je podana v tabeli 4.

Tabela 4: Zanesljivost razumljivih besed

Razumljive besede	Ocena
imena znanih božanstev	zanesljivo
besede znanih pomenov	zanesljivo
vzkliki znanih pomenov	zanesljivo
okrajšave znanih pomenov	manj zanesljivo

Delitev praviloma zveznega besedila

Delitev zvezno pisanega besedila je pri znanih daljših besedah ustrezna in zelo zanesljiva, medtem ko je delitev pri znanih krajših besedah praviloma le zanesljiva. Pri okrajšavah je možno upoštevati delitev kot pravilno le z dobrim razumevanjem celotnega smiselno prebranega dela napisa ali celotnega besedila.

Okrajšave

Okrajšave so zelo pogoste in nam lahko kažejo tudi takratno govorjeno besedo, ki je tako kot tudi danes praviloma odstopala od pravopisne besede. Večkrat so izpuščene manj pomembne črke, ki jih tudi danes v pogovornem jeziku ne izgovarjamo, čeprav bi jih morali po pravopisu izgovarjati in tudi zapisati. Mnogo pa je tudi pravih okrajšav, kar se lepo vidi iz mnogih oblik nekaterih dobro prepoznavnih besed verovanja in imen božanstev, zlasti Trumusicatei v različnih oblikah. Okrajšave so lahko delne ali pa skoraj popolne, saj največkrat opazimo le prvi del besede, včasih pa je okrajšava tako korenita, da zajema le prvo črko.

Premeti in preglasi

Pri časovnem preoblikovanju jezika se pojavljajo predvsem preglasi posameznih črk, posebno samoglasnikov, kar lahko podrobno opažamo pri številnih slovenskih narečjih, ki so zadržala svoj zgodovinski razvoj. Pogosti pa so tudi premeti, kjer velja posebna pozornost napisom berljivih v obeh smereh, saj so posamezne besede lahko berljive tudi v obratni smeri.

značilni premeti	alkomno – lakomno	ira - ria – rio – roi – rai	sve – vse
manj značilni premeti	iom – moi	virem – meriv	van – nav

Smer branja

Smer branja je praviloma podana s smerjo črk in je pri venetskih napisih praviloma od desne proti levi. Ločimo tri smeri branja:

običajna smer branja,
nasprotna smer branja,
obe smeri branja.

Pri težavnih zapisih v kamen so tudi takratni ljudje prej določili, kaj hočejo zapisati in pri tem vsaj včasih upoštevali tudi obratno smer branja, ki je tako prikazala njihovo duhovitost ali pa poseben namen. Večkrat gre tudi za prikrit namen, ki so ga hoteli skriti pred ljudmi ali zlemi duhovi, morda pa so hoteli dobiti odgovor od umrlih, za kar naj bi bila obratna smer razumevanja prav primerna. Taki ugotovljeni zapisi so prevedeni tudi v obratni smeri.

Različice

Različne vsebine celotnih napisov so sicer možne, vendar se praviloma pojavljajo le pri zelo kratkih napisih z okrajšavami, ki so zato lahko tudi več pomenski in je njihov pravi pomen le težko nedvoumno določljiv. Zelo kratki napisi zato tu praviloma niso upoštevani, saj veliko število možnih bralnih različic ne omogoča trdnih zaključkov. Delne različne vsebine, ki praviloma le malo spreminjajo pomena prebranega besedila pa so prisotne in so v prevodih praviloma tudi prikazane.

Večina napisov je verske vsebine, saj gre za podobne prošnje, morda celo istemu božanstvu ali posredniku ali pa gre za podobne nagrobne napise. Pri takih napisih je verjetnost razumevanja posameznega napisa praviloma zelo velika. Drugače je pri napisih, ki nimajo

izrazite podobnosti z drugimi napisi in gre za neobičajno vsebino. Tu izstopa ravno najstarejši venetski napis Es 120, kjer so posebej prikazani in ovrednoteni prevodi različic, saj je to primer neobičajnega napisa, ki je berljiv tudi v obratni smeri.

Ločevanje

Zapisi v sedanjih jezikih so praviloma deljeni s presledki v posamezne besede, čeprav se v izgovorjavi povezujejo v govorne sklope. Tudi uporaba velikih in malih črk dodatno osvetljuje zapisano vsebino. Pri zvezno pisanih venetskih besedilih očitno ni tako, ampak je delitev na posamezne besede možna le z dobrim razumevanjem celotnega besedila, kar takratnim prebivalcem očitno ni predstavljalo večje težave. Današnji raziskovalci pa lahko pridejo do dobrega razumevanja le s študijem posameznih besed z znanim pomenom. Pri vsaj nekaterih venetskih napisih se pojavljajo pike, ki bi lahko pomenile tudi delitev na besede. Šele z razumevanjem besedil pa se je potrdil oblikovni in praviloma le pri manj izrazitih črkah uporabljen poudarek posameznih črk, ki ne predstavljajo delitev na besede, dodatnih črkovnih znakov ali poudarkov, ampak le poudarjajo dobro ločljivost posameznih črk. Pri etruščanskih Pyrgijskih ploščicah se je izkazalo, da so posamezne pike le pomenile delitev na besede, vendar praviloma le tam, kjer je bila zaradi pravilnega razumevanje potrebna dodatna pozornost. Podobno je tudi pri zgodnjih venetsko-latinskih besedilih, kjer pike praviloma ne predstavljajo ločitev na posamezne besede, ampak le delitev na posamezne besedne sklope. Pri venetskih napisih pa pike praviloma ne predstavljajo delitvenega ali glasovnega pomena, kar ugotavljajo tudi zahodnoevropski jezikoslovci, ki pri razumevanju z imeni pike izpuščajo.

Namen posameznih skupin besedil

Vsak napis je narejen z določenim namenom in bistvo pravilnega razumevanja je ravno v tem, da čim boljše ugotovimo, kaj so hoteli ustvarjalci napisa povedati sodobnikom. Če lahko ugotovimo vsaj okvirni namen besedila, ki ima po možnosti še skupne značilnosti s posameznimi večjimi skupinami napisov, z znanimi oblikami in zlasti z znanimi nameni in vsebinami, nam to mnogo olajša razumevanje napisa, saj se pri znanem namenu lažje vživimo v okolje in želje avtorja ali naročnika posameznega napisa.

Venetska besedila lahko združujemo glede na posamezne časovne, področne ali območne skupine, ki imajo skupne značilnosti in pogosto tudi mnoge skupne besede. Izstopajo predvsem votivni in nagrobni napisi, ki predstavljajo večino znanih venetskih napisov. Votivni napisi se zbirajo predvsem okrog dveh božanstev in sicer REITHIAI in TRUMUSICATEI. Pomembno skupino predstavljajo tudi napisi na nagrobnih spomenikih ali napisih s podobno vsebino, ki se poleg navedenih božanstev zbirajo glede na način in kraj smrti, sorodstvo z žalujočimi, starostjo ob smrti in glede na način pokopa. V tej skupini so pomembne sestavine: objokovanje pokojnika, želje žalujočih da bi ostali povezani, želje da pokojnik tudi po smrti zadrži svoje boljše lastnosti ali mladost, pa tudi želje svojcev za udobno večnost pokojnika.

Verjetnosti

Pri študijah napisov in analizah so upoštevane splošne statistične verjetnosti, ki pri daljših razumno prečrkovanih in razumljivih zapisih dajejo visoke verjetnosti, pri krajših nepopolnih in slabše razumljivih napisih pa manjše verjetnosti prečrkovanj in prevodov. Z večanjem dolžine besed in napisov se bistveno zmanjšujejo možnosti slučajnega pokri- vanja kombinacij skupin črk v napisih s posameznimi jezikovnimi značilnostmi, zlasti z besedami podobne izgovorjave in istočasno znanega pomena v sedanjih ali v starih jezikih.

Obseg dobro ohranjenih in dovolj dolgih napisov je zadosti velik, da omogoča nedvo- umne zaključke, še zlasti če je možno prebrati in na isti osnovi razumeti večino obravna- vanih napisov. Taka pogostost izključuje slučajnost ujemanja, zato je bistvena pri obrav- navanju pomena napisov in potrjuje verodostojnost prečrkovanja, branja in razumevanja vsebine in namena obravnavanega napisa.

Prečrkovanja

V *Katalogu napisov in besed* so prikazane stilizirane venetske črke, redkejša črke ter venetsko-latinske in latinske črke. Za vsak napis so podane tudi ocene verjetnosti berljivi- vosti črk in ocene verjetnosti deleža ustreznih dodanih in v prevodu uporabljenih črk, ki skupno dajeta verjetnost prečrkovanja.

Upoštevana so pravilna prečrkovanja z ustreznimi znaki in glasovi in ne napačna pre- črkovanja zahodnoevropskih jezikoslovcev, ki po nepotrebnem uporabljajo grške črke za glasove, ki naj bi jih bolje izrazili z grškimi črkami. Za pravilni zapis glasov bi morali uporabiti ustrezne simbole tako kot so znak Š uporabili za črko Š, ali pa jih normalno pre- črkovati kot to dokazujejo pri razumevanju in sicer:

črko I-i prečrkujejo včasih kot	H-h,	glej Atestinske tablice: VIR VIN VIL
črko T-t prečrkujejo kot	TH - Θ-θ,	
črko B-b prečrkujejo kot	F - Φ-φ,	čeprav črke F Veneti niso imeli,
črko G-g prečrkujejo kot	H - X-χ.	[23]

Napačna pa so tudi nekatera prečrkovanja, ki bistveno spremenijo možnost prepoz- navanja napisane vsebine. Značilen primer je napis iz Negove, kjer se črka B zamenjuje s črko D in obratno. Tako prečrkovano besedilo se ne da razumeti, s popravkom navedene napake, pa se omogoča pravilno prečrkovanje in dobro razumevanje navedenega besedila. Napaka je morda slučajna, bolj verjetno pa je zavestna, saj je črka D v venetskih napisih, prav tako kot tudi v tem napisu, skoraj še enkrat pogostejša kot črka B:

DUBNIBANUABI	nestrokovno prečrkovanje onemogoča razumevanje napisa
BUDNI DAN UADI	pravilno prečrkovanje se potrdi s pravilno delitvijo besedila
Budni dan vadi	popolno razumevanje potrjuje pravilno prečrkovanje. [6]

PREVODI

V *Katalogu napisov in besed* so podani prevodi v slovenščino in angleščino, prikazane pa so tudi ocene verjetnosti prebranih besed in ocenjene verjetnosti vsebine prebranega napisa, ki dajejo skupno verjetnost prevoda napisa.

Upoštevana so do sedaj znana razumevanja napisov, ki so večinoma na osnovi slovenskega jezika in so podana v navedeni literaturi.

[24] Es1, Es2, Es3, Es4, Es5, Es7, Es10, Es21, Es23, Es24, Es25, Es26, Es28, Es31, Es32, Es40, Es41, Es42, Es44, Es45, Es46, Es48, Es49, Es50, Es51, Es52, Es53, Es54, Es55, Es56, Es57, Es58, Es59, Es64, Es73, Es76, Es77, Es78, Es79, Es80, Es82, Es83, Es89, Es104, Es105, Es106, Es107, Es111, Es112, Es119, Es120, Es122, Es135, Ag1a, Ag1b, Ts1, tr1, Tr3, Od5, Od7, 1, P398, Is1, Is2, Is3, Ca1, Ca2, Ca4, Ca5, Ca6, Ca7, Ca9, Ca11, Ca12, Ca14, Ca15, Ca16, Ca18, Ca19, Ca24, Ca31, Ca48, Ca62, Ca64, Ca65, Ca66, Ca67, Ca68, Ca69, Bl1, Pa1, Pa2, Pa3, Pa6, Pa7, Pa8, Pa9, Pa11, Pa13, Pa15, Pa16, Pa20, Pa21, Pa25, Pa26, Pa29, Pa33, Gt1, Gt13, Gt14, Gt16, Gt17, Vi2, Neg1, Neg2.

[27] (14).

[32] M 424, (9), (10), (11), (14), Tr 10, Tr 11, (57) A, (57) B.

[37] ET1, ET2, ET3, ET4, ET5, ET6.

[38] Pa 39.

[41, 43] Es 120.

[44] Es12, Es86, Es87, Es93, Es107, EsIII, TrX, Pa9, Pa19, Ca4, Ad14, 40,
LLV str. 652-653.

[45] VP.

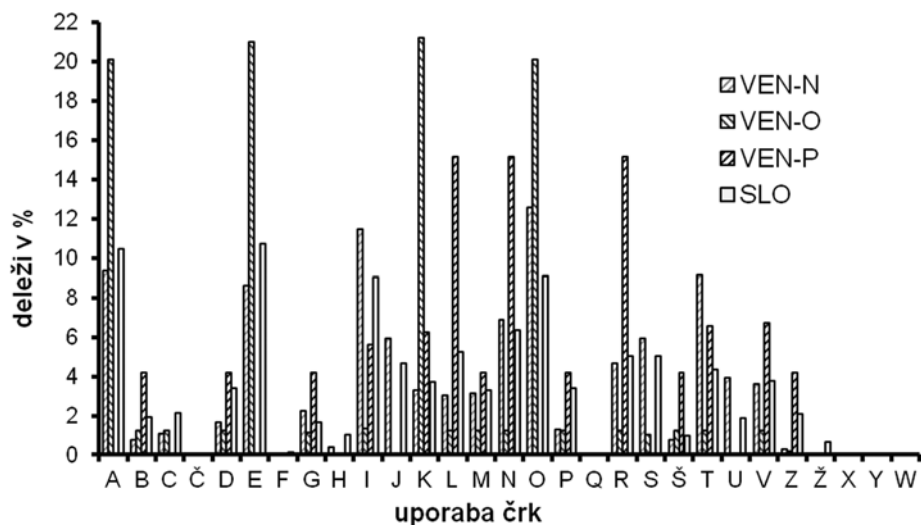
PRIMERJAVA PREČRKOVANJ

Prečrkovanja so primerjana tudi s podatki iz doktorske disertacije Primoža Jakopina, *Zgornja meja entropije pri leposlovnih besedilih v slovenskem jeziku* [49]. Upoštevana so besedila 60 del, 40 avtorjev in vsa besedila Cirila Kosmača – 52 del, v skupnem številu znakov 19.281.418, kot so podani v tabeli 28 v poglavju 5.1 Znaki. Iz tabele, kjer so navedeni posamezni znaki, so sešteti vsi znaki za črke in je tako dobljeno število 14.268.254, kar je 1811 krat večji vzorec od venetskega vzorca brez ponavljalnih in objokovalnih delov v obsegu 7879 črk. Razlika med naborom vseh znakov in naborom črk v velikosti 5.013.164 znakov je velika in obsega 3.462.851 presledkov ter drugih ločil, števil, oklepajev in drugih znakov.

Podatki za primerjalni graf 1, so podani v tabeli 5, s seštevki vseh prebranih in dodanih črk in njihovih deležev po posameznih skupinah in sicer:

VEN-N podaja nabor venetskih napisov brez pon. in obj. delov	7.879 črk.
VEN-O podaja nabor črk objokovalnih delov venetskih napisov	961 črk.
VEN-P podaja nabor črk ponavljalnih delov venetskih napisov	641 črk.
SLO podaja nabor črk navedenih slovenskih besedil	14.268.254 črk.

Graf 1: Deleži črk v navedenih skupinah

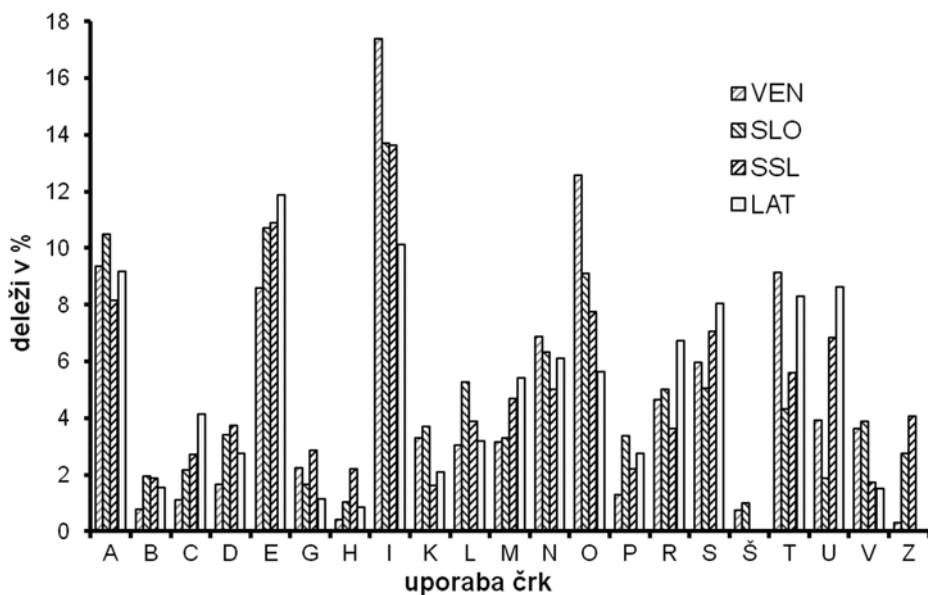
- Pri objokovalnih delih izrazito odstopajo črke A, E, K in O, saj se te štiri črke ponovijo pri vsakem stolpcu teh napisov. Pri ponavljalnih delih izrazito odstopajo črke B, D, G, I, K, M, P, Š, T, V in Z, zlasti pa večkrat ponovljene črke L, N in R.
- Iz grafa je razvidno dokaj dobro ujemanje venetskih in slovenskih besedil in izrazito odstopanje objokovalnih in ponavljalnih delov venetskih napisov. Treba je opozoriti, da je razmerje črk I in J upoštevano tako kot pri slovenskih besedilih, saj venetski napisi teh črk ne ločujejo. Graf opozarja na razliko pri določenih vsebinah, ki imajo ozko opisno območje in se uporaba črk temu primerno razlikuje od splošnega vzorca slovenskih besedil. Tak izrazit primer je staroslovenski Videmski rokopis, ki zajema samo števila in se zato tudi izdatno razlikuje od splošnega vzorca.

Tabela 5: Števila in deleži črk v navedenih skupinah

Črke	Števila				Odstotki			
	VEN-N	VEN-O	VEN-P	SLO	VEN-N	VEN-O	VEN-P	SLO
A	738	193	0	1493837	9,36	20,08	0,00	10,47
B	62	12	27	276435	0,79	1,25	4,21	1,94
C	86	12	0	305398	1,09	1,25	0,00	2,14
Č	0	0	0	506	0,00	0,00	0,00	0,00
D	131	12	27	483354	1,65	1,25	4,21	3,39
E	677	202	0	1527308	8,60	21,02	0,00	10,70
F	0	0	0	15671	0,00	0,00	0,00	0,11
G	175	11	27	233506	2,22	1,14	4,21	1,64
H	31	1	0	149351	0,39	0,10	0,00	1,05
I	903	13	36	1287565	11,46	1,35	5,62	9,02

Črke	Števila				Odstotki			
	VEN-N	VEN-O	VEN-P	SLO	VEN-N	VEN-O	VEN-P	SLO
J	467	0	0	666720	5,93	0,00	0,00	4,67
K	259	204	40	528194	3,29	21,23	6,24	3,70
L	240	12	97	750912	3,04	1,25	15,13	5,26
M	248	12	27	471258	3,15	1,25	4,21	3,30
N	542	12	97	902321	6,88	1,25	15,13	6,32
O	991	193	0	1296470	12,57	20,08	0,00	9,09
P	100	12	27	481082	1,27	1,25	4,21	3,37
Q	1	0	0	611	0,01	0,00	0,00	0,00
R	366	12	97	714355	4,65	1,25	15,13	5,01
S	469	10	0	720715	5,94	1,04	0,00	5,05
Š	59	12	27	142079	0,75	1,25	4,21	1,00
T	719	12	42	617265	9,13	1,25	6,55	4,33
U	308	0	0	268212	3,91	0,00	0,00	1,88
V	284	12	43	536711	3,61	1,25	6,71	3,76
Z	22	2	27	299833	0,28	0,21	4,21	2,10
Ž	1	0	0	92173	0,01	0,00	0,00	0,65
X	0	0	0	1169	0,00	0,00	0,00	0,01
Y	0	0	0	3419	0,00	0,00	0,00	0,02
W	0	0	0	1824	0,00	0,00	0,00	0,01
Skupaj	7879	961	641	14268254	100	100	100	100

Graf 2: Deleži črk v venetskih, staroslovenskih, slovenskih in latinskih besedilih

Podana primerjava ni pregledna zaradi izrazitih odstopanj objokovanih in ponavljalnih delov, zato primerjavo prikažemo tudi brez njih, zato pa tudi z latinščino in staroslovenskimi napisi. Podatki za graf 2, so podani v tabeli 6 po črkah in njihovih deležih po posameznih skupinah.

VEN podaja nabor črk venetskih napisov brez pon. in obj. delov	7.879 črk.
SSL podaja nabor črk staroslovenskih napisov:	
Brižinski, Starogorski, Celovski in Stiški rokopis [50].	9.993 črk.
LAT podaja nabor črk latinskih besedil [51]	1.029.664 črk.
SLO podaja nabor črk navedenih slovenskih besedil [49]	14.261.842 črk.

Primerjava je izvedena tako, da so upoštevane le črke, ki so jih Veneti ločevali, zato so pridružene črke; pri slovenskih besedilih: 506 Č k C, 666720 J k I in 92173 Ž k Z, črke 1169 X, 3419 Y in 1824 W pa so izpuščene; pri staroslovenskih besedilih pa so prenesene črke: 73 Č k C, 9 F k V, J in I nista vedno ločena in 60 Ž k Z; pri latinskih besedilih pa so prenesene črke: 10619 F k V, 17965 Q h K, 3478 X h K in S ter 1097 Y k I.

- Iz grafa je lepo vidno bistveno ujemanje črk med venetskimi napisi in slovenskimi besedili, ki je bistveno boljše kot pa ujemanje z latinskimi besedili, kar je bilo že večkrat prikazano [52].
- Poglobljeno pa je to dokumentirano v več razsežnostni analizi, ki zajema 16 večinoma starih jezikov in ugotavlja, da sta venetščina in retijščina bližje stari slovenščini kot pa latinščini, blizu pa sta tudi stari frigijščini in etruščini. Latinščina, oskijščina in umbrijščina tvorijo posebno skupino, ki je ločena od skupine, ki jo sestavljajo etruščina, venetščina in retijščina [53].
- Pri venetskih besedilih je opazna izravnava med črkami: H in G, med črkami Z in S, med črkami B in G, med črkami C, D in T, med črkami P in T ter med črkami G in Ž, kar je že opozorjeno pri možnih izgovorjavah pri metodologijah prečrkovanj. Opazno je tudi odstopanje pri I in O, kjer gre predvsem za vsebino napisov, ki so pretežno žalnega značaja in izstopajo besede IOI in OI ter IU in IUI. Edino večje in nepojasnjeno neujemanje je pri črki L, ki se ne da razložiti z venetskimi besedili, je pa razumljivo zaradi določila slovenskega knjižnega jezika, saj se na koncu besed praviloma piše L, izgovarja pa U, kar pojasni tako manjše število črke L, kot večje število črke U.
- Očitno je, da je venetski zapis bližje sedanjemu slovenskemu zapisu kot najstarejša slovenska besedila, saj se bolje ujema pri 12 črkah in sicer pri C, D, E, H, K, M, N, O, R, Š, V in Z. Z najstarejšimi slovenskimi besedili pa se slovenska besedila bolje ujemajo le pri 4 črkah in sicer pri B, L, P, in T.

Tabela 6: Števila in deleži črk v venetskih, slovenskih, staroslovenskih in latinskih besedilih

Črke	Števila				Odstotki			
	VEN	SLO	SSL	LAT	VEN	SLO	SSL	LAT
A	738	1493837	815	94581	9,37	10,47	8,16	9,19
B	62	276435	188	15976	0,79	1,94	1,88	1,55
C	86	305904	272	42525	1,09	2,14	2,72	4,13

Črke	Števila				Odstotki			
	VEN	SLO	SSL	LAT	VEN	SLO	SSL	LAT
D	131	483354	373	28235	1,66	3,39	3,73	2,74
E	677	1527308	1087	122329	8,59	10,70	10,88	11,88
G	175	233506	284	11933	2,22	1,64	2,84	1,16
H	31	149351	220	8642	0,39	1,05	2,20	0,84
I	1370	1954285	1360	104156	17,39	13,70	13,61	10,12
K	260	528805	162	21472	3,30	3,71	1,62	2,09
L	240	750912	387	32668	3,05	5,26	3,87	3,17
M	248	471258	469	55938	3,15	3,30	4,69	5,43
N	542	902321	499	63073	6,88	6,32	4,99	6,13
O	991	1296470	773	58166	12,58	9,09	7,74	5,65
P	100	481082	219	28226	1,27	3,37	2,19	2,74
R	366	714355	363	69181	4,65	5,01	3,63	6,72
S	469	720715	705	82673	5,95	5,05	7,05	8,03
Š	59	142079	0	0	0,75	1,00	0,00	0,00
T	719	617265	558	85278	9,13	4,33	5,58	8,28
U	308	268212	682	88832	3,91	1,88	6,82	8,63
V	284	552382	173	15735	3,60	3,87	1,73	1,53
Z	23	392006	404	45	0,29	2,75	4,04	0,00
Skupaj	7879	14261842	9993	1029664	100	100	100	100

- Iz tabele je razvidno, da sodobna slovenščina uporablja manj samoglasnikov kot stari izvedbi: VEN 51,83 %, SSL 47,20 % in SLO 45,84 %. Latinščina LAT pa še manj le 45,46 %. Pri slovenščini je razlika zaradi zamenjava med L in U, pri venetščini pa povečana uporaba črke I zaraži izrazov žalovanja, predvsem IOI.

POGOSTE ZNAČILNE IN VSAJ DVOČRKOVNE BESEDE

Najbolj pogoste in značilne, vsaj dvočrkovne venetske besede, dobljene z delitvijo zveznih venetskih besedil, so navedene v tabeli 7. Pri vsaki skupini zapisanih besed, ki se nizajo v začetnem stolpcu, je v vrstici za prevodom po vrstnem redu za vsako besedo podano tudi njihovo število v slovarju venetskih besed, na koncu pa še njihovo skupno število.

Navedene pogoste in zelo pogoste besede omogočajo ustrezno delitev zveznega besedila in njegovo razumevanje. Delitev zveznega besedila je sicer razvidna, vendar je pogosto možna v različicah, zato je navedeni spisek v pomoč predvsem pri ugotavljanju zanesljivosti posamezne delitve.

V spisku niso upoštevane posamezne črke, ki sicer predstavljajo dokaj veliko množico dovolj zanesljivih pomenov, vendar se pri njih pogosto izraža večpomenskost.

Tabela 7: Pogoste značilne in vsaj dve črkovne venetske besede

ZAPISANE BESEDE	PREVODI	POSAMEZNO ŠTEVILO BESED	SKUPAJ
ae, ai, aia, aie, aii, aio, aioš, an, anai, ea, ei, eie, ia, iai, iaie, iea, iu, iui, leg, lekve, lia, na, nae, nai, nane, nei, ni, nia, niia, noi, nui, spai	počiva, pokoj	2, 28, 4, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 2, 2, 2, 48, 1, 1, 2, 11, 2, 1, 1, 7, 1, 27, 1, 2, 1, 1, 2, 1, 1, 1	159
ac, ak, ako, ce, ic	ako	2, 8, 2, 1, 1	14
al	ali	11	11
am, an, ana, ani, ein, en, ene, eni, eno, enno, ian, ien, ieno, in, ino, te, ter, uan, un	en, eni, in	1, 13, 1, 1, 1, 14, 1, 1, 9, 1, 14, 1, 1, 16, 1, 1, 12, 1, 4	94
ata, ate, ati, ato, ator, atta, atto, atu, otsa, otta	ata	5, 1, 3, 3, 2, 5, 1, 2, 1, 1	24
am, eam, elu, ies, metlon, poieo, ši	jed, ješ	1, 1, 1, 1, 1, 1, 2	8
appioi, napia, opio, opio, pi, piis, pil, poi, pup, vinu, vion	opil	1, 3, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1	12
ba, bi, bial, biu, bo, bol, bos	bil, boš	1, 3, 1, 2, 1, 1, 9	18
bog, buh, buk, vok	bog	1, 1, 2, 2	6
boi, bork, boskeal, hari, herva, houvo, sobor, tucti, voia, voiak, voioli	boj	4, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1	14
bos, sav, sve, svi, ves, vos, vsi	ves	1, 1, 1, 1, 5, 4, 1	14
brbn	brbrati	9	9
broi, broii, raite	štej	1, 4, 1	6
cariko, carko, mage, rok, rot, roto, rotah, rotamo, rote, rsešaruš, tsari, urek, urk, urklei, urkli, uros	čarovnik, čar	2, 1, 2, 1, 2, 2, 1, 1, 3, 1, 1, 3, 3, 1, 1, 1	26
co, ha, ho, iak, ka, kad, ke, ko, ku	ko	2, 1, 2, 1, 2, 2, 5, 6, 4	25
cos, cus, kos, kosu, kus	kos	8, 1, 35, 1, 1	46
da, di, do, du	do, da	5, 1, 4, 1	11
dar, dau, do, doike, don, dona, donai, donasan, donasto, donke, donom, doto, lon, nasto, tar, tona, tonasa, tonasto	darujem, dar	5, 2, 1, 1, 1, 2, 1, 1, 39, 1, 29, 5, 15, 2, 1, 1, 1, 7	115
drdn	drdrati	9	9
ege, ego, egoven, egu, eigo, ga, go, gu, mu	njega, njemu	10, 41, 1, 1, 1, 4, 1, 1, 1	61
ias, iest, ios, me, mego	jaz, meni	2, 1, 1, 5, 35	44
ecvpeteris, ekupeteris, ekvpeteris, epeteris, eppetaris, eqvpeters	popotnik, romar	1, 5, 3, 3, 3, 1	16
ea, ei, ia, ie, ii	je	2, 11, 1, 46, 24	84
gen, gena, gene, genei, geni, heno, žene	žene, ženi	2, 1, 6, 1, 2, 1, 1	14
gasti, gest, hosti	gost	1, 3, 1	4
gaii, guiv, guoi	goji	1, 1, 1	3
grgn	grgrati	9	9
butica, han, hut, huto, hutto	hiša	1, 2, 3, 1, 4	11
ar, iac, iak, iar, iare, iarei, iari, ran	mlad, jak	2, 1, 4, 21, 1, 1, 3, 6	39
ais, au, av, ek, iad, iat, ioc	žalost, jok	8, 1, 2, 6, 1, 7, 1	26
ah, ai, iaiu, iei, io, ioi, iu, iv, oi, ouui, ui, uii	aj, jej joj	2, 1, 1, 3, 6, 105, 1, 1, 10, 1, 3, 2	136
ial, iala, salu, vroh,	zlo	3, 2, 1, 1	7
avu, iave, iavo	javil	1, 1, 1	3
iv, ivet, ivi, žvil	živ, živi	5, 1, 1, 1	8
iom, ma, mai, mni, mno, mnoi, mnos, moi	moj, mojo	4, 1, 9, 9, 7, 3, 1, 4	38
is, ist, iste, isti, isto	isti	8, 7, 1, 5, 1	22
ca, co, ka, kai, kar, ke, ku, kvoi	kar, kot, kaj	1, 5, 14, 4, 1, 1, 1	27
kal, kala	kal, izvir, zajem	2, 2	4

kan, kant, kanta, kantai, kante, kat, kata, katai, katu, kluti, korp, kot, kut, kute	grob, kot, pokop	1, 1, 3, 2, 1, 1, 3, 1, 2, 1, 1, 1, 6, 1	25
cie, ke, kele, kve, tam, tie, tna	ke, tam, tja	1, 18, 2, 2, 1, 2, 2	28
kane, kanei, kon, kondar	konj, konjar	1, 1, 6, 1	9
krkn	krkniti	14	14
le, li	le	7, 4	11
lamu, lan, leme, lomo	glina, prah	1, 2, 6, 2	11
lein, len, leno	len, miren	1, 4, 3	8
log, lok, loke, lokvu,	lok, lokev	1, 3, 1, 1	6
kve, les, los, ta, toukaj, tu, tuka	les, sem, tu	2, 2, 3, 1, 1, 23, 3	35
man, manu, me, men, mi, min, mn, mni, mnk, mno, mnoi, mnos, mo, moi, mon, moni	me, men, meni, mi	1, 1, 4, 2, 7, 1, 4, 9, 1, 7, 4, 1, 2, 4, 4, 1	53
mat, mator, matr, matron, mot	mati	1, 1, 1, 1, 1	5
meriv, merv	meril, miril	6, 1	7
mol, molo, molom, moltev, molteve, molto, nolka, omol	moli, molite	7, 3, 1, 1, 2, 1, 2, 1	18
mrmm	mrmmati	9	9
na	na	15	15
nat, natar, nod, not, nt	not	1, 2, 1, 4, 3	11
nah, nav, van, ven, von	nebo	2, 1, 31, 3, 2	39
ne, nei, ni, nis, nisi, noi, ns	ne, ni, nisi	7, 7, 14, 1, 1, 1, 2	33
non, none, noni, nonne, nun, oma	noni	4, 1, 4, 2, 2, 1	14
na, nai, nei, noi	naj	1, 3, 1, 2	7
nos	naš, nas	4, 5	9
oekaa	objokana	1	1
oekab	objokač	13	13
oekac	objokac	13	13
oekad	objokađ	14	14
oekae	objokaje	12	12
oekag	objokag	13	13
oekah	objokah	1	1
oekai	objokuj	14	14
oekaii	objokuj	1	1
oekak	objokak	14	14
oekal	objokal	14	14
oekam	objokam	14	14
oekan	objokan	14	14
oekao	objokal	1	1
oekap	objokap	14	14
oekar	objokar	14	14
oekas	objokaš	2	2
oekaš	objokaš	14	14
oekat	objokat	14	14
oekav	objokav	14	14
oekaz	objokaz	12	12
kuru, og, oge, ogo, ogon, ogoi, ougo, ougon, ugo, ugon	ogenj	1, 1, 15, 2, 1, 1, 2, 11, 1, 1	36
ok, oke, oki, oku, uko	oko	1, 2, 1, 2, 2	8
ol, oll, ollo	ulje	1, 4, 2	7
apaia, opeiai, opeta, peam, pei, peio, pet, pete, poi, pvvai	peti	1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1	10
an, on, onai, oni,	on, oni	2, 19, 2, 1	24

op, per, peri, pri	ob, pri	5, 3, 1, 4	13
os, oša, osal, osca, ost, ostei, osti, osto, ošti, stati, stei, sto, stoi, stou, usto	ostani, stati, stoj	26, 1, 1, 1, 6, 3, 1, 17, 2, 1, 4, 1, 3, 1, 1, 1	70
pazdro, pan	gospod	1, 3	4
porai, poraiš	mogočen	4, 1	5
prpn	pripeti	9	9
ar, rai, ria, riu, roi, rui	raj	2, 12, 5, 1, 1, 2	23
Reit, Reiti, Reti, Riti	Reita	1, 33, 1, 1	36
ris	ris	3	3
gron, iame, nav, rak, raku, ren, rot, rt, rut, ruta, rvti	grob	1, 2, 13, 1, 1, 1, 1, 1, 3, 1, 1	26
robos	robavs	3	3
ašo, ge, gem, idi, idii, idka, idl, it, iti, oš, oša, ošo, sel, šai, šea, šei, šla, šo, šoi, šol, šu, uš, ušea, ušelek, ušv, všu	šel, ušel	1, 7, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 3, 2, 1, 2, 2, 1, 2, 2, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1	39
sin, sine, sini, son, sun	sin	4, 1, 1, 7, 2	15
avak, iaka, iako, naki, nakin, nako, taci, tak, taki, uaci, vak, vaki	tak, tako	1, 1, 2, 1, 1, 1, 20, 2, 1, 1, 1, 1	30
sto	sto	3	3
sai, sia, sie, sii, siiiai, soi, šain, šainat, šainatei, šainiti, šainitišei, šainod, šinatii	sije sveti, šajna	1, 7, 1, 4, 1, 3, 1, 1, 14, 1, 1, 1, 1	37
iaš, se, še, ši	še	1, 3, 2, 1	7
šršn	sršeti	9	9
doto, en, eni, nei, neii, ta, tai, taii, te, tei, ti, tie, tii, to, toi, tolo, tot, toto, tu	ta, tej, to, tu	3, 3, 1, 4, 1, 14, 11, 3, 1, 13, 3, 1, 1, 2, 1, 1, 1, 1, 2	67
teti	teti	3	3
esi, sa, si, sie, sii, te, ti, tiio, vi, vii	si, tebi, ti	1, 1, 20, 1, 1, 19, 50, 1, 29, 1	124
gar, grai, ica, stino, teni, tini	tinje, žar	1, 1, 1, 1, 3, 6	13
sumurt, smvrt	smrt	28, 1	29
sanco, seno, tem, tema, temel, temon, tn, toomni	tema, senca	1, 1, 1, 1, 1, 1, 10, 1	17
tolar, tolari, toler, tuler	tolar	1, 1, 9, 1	12
durai, tor, tora, tore, torei, tori, torna, tur, turi, turia	potovati	1, 4, 1, 1, 4, 2, 1, 3, 2, 2	21
Tr, Tribusiatin, Tribusziatin, Tru, Trumus, Trumusiateri, Trumusicam, Trumusicatei, Trumusicau, Trumusiati, Trumusiiatin, Trumuskatei, Trvmsiate, Tskatei,	Tromuzga	1, 2, 2, 3, 1, 1, 1, 30, 1, 1, 2, 1, 1, 1	48
trtrn	treti	11	11
gn, gni, mur, murtu, ogši, uge, ugeo, ugeri, ugi, ugia, ugiai, ugiia, uginii, ugo, ugši, ugšii, vugi	gine, uGINE, umrl	1, 2, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 6, 4, 1, 3, 1, 1, 2, 1, 1	29
vdan	vdan	6	6
snai, uei, vai, ve, vea, vei	vej	1, 1, 2, 1, 1, 8	14
veier, veiren, ver, veren, verie, vero, veroken, viiiren, vir, vira, vire, virem, viremai, viren, viro, viroi, virro, vrem, vrema	vera, veren, verujoč	1, 1, 5, 1, 1, 1, 1, 1, 10, 1, 3, 18, 1, 4, 1, 1, 1, 1, 1	54
vi	vi	38	38
vil, vila, vili, vilo	vila	12, 1, 1, 1	15
bn, un, vani, ven, vi, vin, vn, voni	ven	1, 1, 1, 1, 13, 9, 3, 1	30
vol	vol	5	5
volai, volti, voltii, voltio, voltiiom, voltio	duša	1, 14, 1, 5, 3, 2	26
vrvn	vrveti	9	9
zoto	zato	13	13
zrzn	zrezati	10	10
x, xa	kes, kesa	18, 1	19

POMEN POSAMEZNIH POGOSTIH BESED

Imena možnih božanstev: Reitiiai, Trumusicatei, Aišet, Beleika, Bellenei

Božanstvo Reita: **Reitiiai, Reitiai, Reitiia, Reitiiei, Ritiiai, Reitan, Reiti, Reitiiai.**

Božanstvo Reita se pojavlja 36 krat in daleč največkrat v zapisu REITI IAI in to v zvezi s šainatei, zato je upravičena teza, da gre za božanstvo. Morda gre za luno, ki je bila za takratne ljudi v nasprotju z vročim soncem prijetno posmrtno bivališče [54]. Možni sta delitvi:

REI TI IAI - (v) Raju ti ajaj in REITI IAI - (na) Reiti ajaj,

Po primerjavi različnih zapisov in razmisleku sem se odločil za delitev REITI IAI - Reiti ajaj, kar pomeni prijetno posmrtno bivališče na Reiti.

Božanstvo Tromuzg: **Tribusiiatin, Trumusiatii, Trumusicam, Trumusicatei Trumusicau, Trumusiit Trumusiiatin, Trumuskatei, Trumusica** in okrajšave **Tru, Trum, Trumu, Trumus ter Mussiiatin.**

Božanstvo Tromuzga se v različnih zapisih pojavlja 48 krat in je kot božanstvo tudi nedvoumno izkazano. Največkrat se pojavlja v zapisani obliki TRUMUSICATEI in je povezano s čaščenjem vode in lahko pomeni:

- Tromožje kar ni verjetna razlaga, saj se pojavlja izključno pri tako ali drugače čaščenih vodah, kjer moški lik ni izrazit.
- Trobožje je kar ustrezen pomen, ki pa ne daje odgovorov na čaščenje voda v vseh njenih oblikah in dejavnostih.
- Tromuzga pa bi bilo ime trodejavnega božanstva, ki zajema vse oblike in dejavnosti vode tako v neživi kot zlasti še v živi naravi in je bistvena tudi v človeškem življenju.

Voda je naravni biser in nastopa v treh različnih stanjih: trdnem, tekočem in plinastem in odtod tudi začetek imena TRU. Trdno stanje - led predstavlja nedejavnost ali neživo naravo, tekoče stanje - voda predstavlja temelje življenja, torej je bistveni pogoj za človekovo delovanje, plinasto stanje pa predstavljajo predvsem meglice, ki se praviloma dvigajo iz vode ali mokrega območja in prehajajo v oblake, ki se dvigajo v nebo in s tem nakazujejo prehod in povezavo narave in človeka z nebesi. Oblaki pa tudi prinašajo dež, ki napoji zemljo in omogoči njeno rojevanje vsega živega. Voda je nujna pri spolni združitvi, pri rojstvu, dojenju, prehranjevanju, higieni in celotnem življenju, saj je vedno prisotna pri samih virih življenja [54].

Beseda je sestavljena in na začetku je uporabljen števniki tri ali izvirno tru v tretjem sklonu in se nanaša na trobožje, predvsem na troednost vode v treh različnih stanjih.

Za njim nastopi pomen muzga: muževnosti - tekočine med lubjem in lesom v času rasti lesa, mozga - kostnega mozga, hrbtenjače in možganov, mezge - limfe, pa tudi drugih telesnih tekočin kot so kri, slina, solze in pot. Tudi pri spolni združitvi nastopa muzga tako pri vlaženju nožnice in penisa kot pri semenski tekočini. Kaj vse so častili naši predniki in kaj vse so pričakovali od naravnih danostih, ki so jih po božje častili, lahko le ugibamo in sklepamo iz nekaterih še znanih poganskih običajev.

Po primerjavi različnih zapisov in razmisleku sem se odločil za delitev:

TRU MUSICA T EI - tro muzgi ti ajaj, vendar sem pustil besedo v celoti in jo prevedel tromuzgu, ki vsebuje vse navedene lastnosti in jo pustil neprevedeno tudi v angleščini, saj ni ustreznega angleškega izraza, ki bi zajel vse opisane dejavnosti.

Zanimiva je možnost branja nazaj *IE TACI SUMURT* – je taka smrt, ki odpira mnoga nova vprašanja, saj je čaščenje vode povezano tako z rojstvom kot s smrtjo.

Ob čaščenih vodah se v jutrih vedno porajajo tudi meglice, ki se dvigajo iz vode, prisotne pa so tudi ptice, ki so vedno pomenile vez z onostranstvom. Manjše ptice naj bi nosile male duše ob zanositvi, večje ptice pa naj bi duše umrlih dvigale v nebo [54].

Možno božanstvo Aišet se pojavi samo enkrat, zato ni verjetno, da pomeni božanstvo ampak se lahko deli na besede znanega pomena:

AI ŠE T v pomenu: ajaj še ti, kar sem tudi upošteval pri delitvi besedila in prevodih.

Božanstvo Belin se sicer pojavlja le dvakrat: **Beleika** in **Bellen**, splošno znan pa je sončni bog Belin, zato navedeni besedi upoštevam kot ime božanstva Belina.

Skupaj se imena božanstev pojavljajo 86 krat.

Besede ki izražajo verovanje

Besede: **nah, nav, van, ven, von**, s pomenom nebo se pojavljajo 39 krat; besede: **ar, rai, ria, riu, roi, rui**, s pomenom raj se pojavljajo 23 krat; besede: **veier, veiren, ver, veren, verie, vero, veroken, viiren, vir, vira, vire, virem, viremai, viren, viro, viroi, virro, vrem, vremai**, s pomenom vera, verujoč se pojavljajo 54 krat; besede: **vil, vila, vili, vilo**, s pomenom vila se pojavljajo 15 krat; besede: **volai, volti, voltii, voltio, voltiiom, voltio**, s pomenom volja, duša se pojavljajo 26 krat; besede: **bog, buh, buk, vok**, s pomenom bog se pojavljajo 6 krat; besede: **mol, molo, molom, moltev, molteve, molto, nolka, omol**, s pomenom moli, molite se pojavljajo 18 krat; besede: **sai, sia, sie, sii, siiai, soi, šain, šainat, šainatei, šainiti, šainitišei, šainod, šinatii**, ki izražajo sij se pojavljajo 37 krat; besede: **porai, poraiš**, ki izražajo mogočnost se pojavljajo 5 krat, torej se najpogostejši izrazi verovanja pojavljajo skupno kar 223 krat.

Besede ki izražajo željo po ugodnem posmrtnem bivališču

Besede: **sanco, seno, tem, tema, temel, temon, tn, toomni** s pomenom senca se pojavljajo 17 krat; besede: **ae, ai, aia, aie, aii, aio, aioš, an, anai, ea, ei, eie, ia, iai, iaie, iea, iu, iui, leg, lekve, lia, na, nae, nai, nane, nei, ni, nia, niia, nui, spai**, ki izražajo željo ljudi ki so pisali ali naročili te napise, po ugodnem posmrtnem bivališču za pokojnika s pomenom aja, nina se pojavljajo 159 krat, torej skupno 176 krat.

Besede ki izražajo žalost po pokojniku ali žalost nad njegovo usodo

Besede: **ais, au, av, ek, iad, iat, ioc** s pomenom žalost, jok se pojavljajo 26 krat; besede **ašo, ge, gem, idi, idii, idka, idl, it, iti, oš, oša, ošo, sel, šai, šea, šei, šla, šo, šoi, šol, šu, uš, ušea, ušelek, ušv, všu** s pomenom šel se pojavljajo 39 krat; besede: **ah, ai, iaiu, iei, io, ioi**,

iu, iv, oi, ouui, ui, uii s pomenom joj in podobnimi pomeni, ki izražajo žalost po pokojniku ali žalost nad njegovo usodo so zelo pogosti, večkrat jih je tudi precej v enem samem napisu, zato se pojavljajo kar 136 krat, torej skupno 201 krat.

Besede ki izražajo sorodstvena razmerja

Besede: **ata, ate, ati, ato, ator, attā, atto, atu, ota, otta**, s pomenom ata se pojavljajo 24 krat; besede: **mat, mator, matr, matron, mot** s pomenom mati se pojavljajo 5 krat; besede: **gen, gena, gene, genei, geni, heno, žene** s pomenom žena se pojavljajo 14 krat; besede: **non, none, noni, nonne, nun, oma** s pomenom noni se pojavljajo 14 krat; besede: **sin, sine, sini, son, sun** s pomenom sin se pojavljajo 15 krat; besede: **teti** s pomenom teta se pojavljajo 3 krat, skupno se pojavljajo pogostejši izrazi za sorodnike 75 krat.

Besede ki izražajo dar, darovanje, darovalca in osebo za katero se daruje

Besede: **dar, dau, do, doike, don, dona, donai, donasan, donasto, donke, donom, doto, lon, nasto, tar, tona, tonasa, tonasto**, s pomenom dar, darujem se pojavljajo 115; besede **tolar, tolari, toler, tuler** s pomenom dar za življenje se pojavlja 12 krat; besede: **ege, ego, egoven, egu, eigo, ga, go, gu, mu**, s pomenom njega, njemu se pojavljajo 61 krat; besede: **ias, iest, me, mego**, s pomenom jaz se pojavljajo 44 krat, torej skupno kar 232 krat.

Besede ki izražajo urok, čarovnijo in čarovnika

Besede: **cariko, carko, mage, rok, rot, roto, rotah, rotamo, rote, rsesšaruš, tsari, urek, urk, urklei, urkli, uros** s pomenom čarovnik, čaraj se pojavljatjo 26 krat; besede: **cos, cus, kos, kosu, kus**, s pomenom kos-čarovnik se pojavljajo 46 krat ali skupno 72 krat.

Besede ki izražajo željo, da pokojni ostane mlad ali enak

Besede: **ar, iac, iak, iar, iare, iarei, iari, ran** s pomenom mlad se pojavljajo 39 krat; besede: **os, osa, osal, osca, ost, oste, ostei, osti, osto, ošti, stati, stei, sto, stoi, stou, usto**, s pomenom ostani, stati se pojavljajo 70 krat; besede: **is, ist, iste, isti, isto**, s pomenom isti se pojavljajo 22 krat, torej skupno 131 krat.

Besede ki izražajo smrt, ogenj, grob in pokop

Besede: **gn, gni, mur, murtu, oksi, uge, ugeo, ugeri, ugi, ugia, ugiai, ugiia, uginj, ugo, ugsi, ugsiia, vugi** s pomenom smrt in umrl se pojavljajo 29 krat; besede: **kuru, og, oge, ogo, ogon, ogoi, ougo, ougon, ugo, ugon**, s pomenom ogenj se pojavljajo 36 krat; besede: **gar, grai, ica, stino, teni, tini** s pomenom žar se pojavljajo 13 krat; besede: **kan, kant, kanta, kantai, kante, kat, kata, katai, katu, kluti, korp, kot, kut, kute**, s pomenom grob, pokop se pojavljajo 25 krat, torej skupno 103 krat.

Besede ki izražajo hranjenje

Besede: **am, eam, elu, ies, metlon, poieo, ši**, ki pomenijo jem, jed se pojavljajo 8 krat; besede: **appioi, napia, opiio, opio, pi, piis, pil, poi, pup, vinu, vion** s pomenom pitje se pojavljajo 13, torej skupno 21 krat.

Besede, ki izražajo boj in bojevnika

Besede: **boi, bork, boskeal, hari, herva, houvo, sobor, tucti, voia, voiak, voioli** s pomenom boj in bojevnik se pojavljajo 14 krat.

Besede, ki izražajo petje

Besede: **apaia, opeiiai, opeta, peam, pei, peio, pet, pete, poi, pvvai**, ki izražajo petje se pojavljajo 10 krat.

Besede, ki izražajo potovanje ali romanje

Besede: **durai, tor, tora, tore, toreī, tori, torna, tur, turi, turia** s pomenom tura, pot, potovati se pojavljajo 21 krat; besede: **ecvpetaris, ekupetaris, ekvopetaris, epetaris, eppe-taris, eqvpetars** s pomenom popotnik, romar se pojavljajo 16 krat, torej skupno 37 krat.

Besede, ki izražajo stvari

Besede: **butica, han, hut, huto, hutto** s pomenom hiša se pojavljajo 11 krat; besede **kane, kanei, kon, kondar** s pomenom konj, konjar se pojavljajo 9 krat; besede **vol** se pojavljajo 5 krat; besede **log, lok, loke, lokvu** s pomenom lok, lokev se pojavljajo 6 krat; **ok, oke, oki, oku, uko** s pomenom oko se pojavljajo 8 krat, torej skupno 39 krat.

Besede, ki izražajo delovanje

Besede: **broi, broii, raite** s pomenom šteje se pojavljajo 6 krat; besede: **gaii, guiv, guoi** s pomenom goji se pojavljajo 3 krat; besede: **avu, iave, iavo** s pomenom javi se pojavljajo 3 krat; besede: **iv, ivet, ivi, žvil** s pomenom živi se pojavljajo 8 krat; besede: **meriv, merv** s pomenom meril, miril se pojavljajo 7 krat; besede **snai, uei, vai, ve, vea, vei** s pomenom vedi se pojavljajo 14 krat, toraj skupno 41 krat.

PRIKAZ BESED PONAVLJALNIH IN OBJOKOVALNIH NAPISOV

Besede ki izražajo delovanje

Besede se pojavljajo: **brbn** s pomenom brbrati 9 krat; **drdn** s pomenom drdrati 9 krat; **grgn** s pomenom grgrati 9 krat; **krkn** s pomenom krkniti 14 krat; **mrnm** s pomenom mrmrati 9 krat; **prpn** s pomenom pripeti 9 krat; **šršn** s pomenom sršeti 9 krat; **trtn** s pomenom tretji 11 krat; **vrvn** s pomenom vrveti 9 krat; **zrzn** s pomenom zrezati 10 krat ali skupno 98 krat.

Besede ki izražajo objokovanje

Besede se pojavljajo: **oekab** s pomenom objokač 13 krat, **oekac** s pomenom objokac 13 krat, **oekad** s pomenom objokad 14 krat, **oekae** s pomenom objokaje 12 krat, **oekag** s pomenom objokag 13 krat, **oekai** s pomenom objokuj 14 krat, **oekak** s pomenom objokak 14 krat, **oekal** s pomenom objokal 14 krat, **oekam** s pomenom objokam 14 krat, **oekan** s pomenom objokan 14 krat, **oekap** s pomenom objokap 14 krat, **oekar** s pomenom objokar 14 krat, **oekaš** s pomenom objokaš 14 krat, **oekat** s pomenom objokat 14 krat, **oekav** s pomenom objokav 14 krat in **oekaz** s pomenom objokaz 12 krat, torej skupno kar 217 krat.

POSEBNE OBRAZLOŽITVE BESED

V napisih se pojavljajo besede, ki jim zaradi njihove pogostosti in enake oblike lahko določimo tudi ustrezne končnice, in to kljub tedanji narečni rabi in mnogim okrajšavam. Kako varljive so lahko končnice je razvidno iz besed verovanja, ki skupno predstavljajo dovolj veliko skupino 49 besed; v tej skupini pa je kar 19 različic in najštevilnejša ima le 18 različic. Besede, ki se v venetskih napisih v enaki obliki in obeh smereh branja pojavljajo najpogosteje in vsaj 30 krat so:

IOI	105	TI	50	IAI	48	IE	46	EGO	41	DONASTO	39
VI	38	KOS	35	MEGO	35	REITI	33	TRUMUSICATEI	30		

Besedi – IOI jo in IAI – aja imajo v slovenščini razumljiv pomen, prav tako besede TI – ti, IE – je in VI – vi. Besedi EGO – njemu in MEGO – jaz sta podrobno pojasnjeni v slovarju. Beseda Reiti predstavlja ime božanstva, možno pa jo je deliti na REI TI kar pomeni raj tebi. TRUMUSICATEI tudi predstavlja božanstvo in jo je možno deliti na TRU MUSICA T EI, kar lahko pomeni tro muzgi ti ajaj. Beseda KOS predstavlja zagovornika ali čarovnika ali posrednika med ljudmi in božanstvom in je pojasnjena v slovarju. Ostane le beseda DONASTO, ki nima oblike, ki bi ustrezala sedanjí slovenščini.

V mnogih venetskih napisih se pojavljajo besede ali besedni sklopi, ki vsebujejo naslednje oblike besed, vezanih na darovanje, vero, osebo, ki daruje ali osebo, ki se zanjo daruje. Prikazane so v tabeli 8.

Tabela 8: Značilne besede pri darovanju

Zapisane besede	Prevod	Posamezno število besed	Skupaj
dar, dau, do, doike, don, dona, donai, donasan, donasto, donke, donom, doto, lon, nasto, tar, tona, tonasa, tonasto	dar, darujem	5, 2, 1, 1, 1, 2, 1, 1, 39, 1, 29, 5, 15, 2, 1, 1, 1, 7	115
ege, ego, egoven, egu, eigo, ga, go, gu, mu	njega, njemu	10, 41, 1, 1, 1, 4, 1, 1, 1	61
ias, iest, ios, me, mego	jaz, meni	2, 1, 1, 5, 35	44
veier, veiren, ver, veren, verie, vero, veroken, viiiren, vir, vira, vire, virem, viremai, viren, viro, viroi, virro, vrem, vremai	vera, veren, verujoč	1, 1, 5, 1, 1, 1, 1, 1, 10, 1, 3, 18, 1, 4, 1, 1, 1, 1, 1	54
mol, molo, molom, moltev, molteve, molto, nolka, omol	moli, molite	7, 3, 1, 1, 2, 1, 2, 1	18
volai, volti, voltii, voltiio, voltiiom, voltio	volja, duša	1, 14, 1, 5, 3, 2	26

Vse navedene besede so praviloma v darovanjski povezavi z umrlim in jih je pogosto več v istem napisu. Besede: ege in ego, ias in mego, ter besede verovanja so dovolj dobro obrazložene in imajo nedvoumen pomen. Besede volti, voltii, voltiio, voltiiom, voltio s pomenom volja = duša, pa bi se lahko delilo tudi na VOL TI s pomenom vol ti ali volim ti. Na mnogih napisih so prav očitne povezave z darovanjem za posmrtno življenje na Reiti, zato je treba prvo delitev zavreči saj ni smiselna, druga pa je tudi manj verjetna glede na nedvoumno vero v posmrtno življenje in besedne povezave v podanih napisih. Drugače pa je s številnimi izrazi: don, dona, donai, donasto, donke, donom, doto, nasto, tona, tonasa

in tonasto s pomenom donašam, darujem, dar in prav najštevilčnejši izraz DONASTO je zanimiv, saj nima običajne slovanske končnice. To vzpodbuja možnosti delitve besed in take možnost so DONA STO, NA STO in TO NA STO ali TONA STO, ki so v slovarju tudi prikazane.

Glagoli s podobnimi končnicami v venetskih napisih so:

donasto	39	tonasto	7	nasto	2	
hvagsto	1	zvagan		možnost delitve		hvag sto
molo	3	molto	1	možnost delitve		mol to
osto	2	ostani				
roto	2	rotim				
sviagsto	1	zvagan		možnost delitve		sviag sto
usto	1	ostal				
viiiasto	1	oditi		možnost delitve		viiia sto
viato	1	pritti		možnost delitve		via to

Od navedenih drugih glagolov imajo trije podobno možnost delitve s končno besedo sto, štirje glagoli pa so očitno kratice in sicer: molo, osto, roto, usto. Ostaneta le dve besedi molto in viato, ki imata pomen tudi v italijanščini, lahko pa bi se tudi delili in sicer: MOL TO, moli to in VIA TO s pomenom pojdi tja. Podani pregled kaže predpostavko, da se besede DONASTO, NASTO in TONASTO v resnici dele na DONA STO, NA STO in TONA STO ali darujem sto in v prenesenem pomenu morda s pomenom darujem mnogo. Morda gre za življenski dar, ki je v nekaterih napisih iztražen z besedami TOLAR, TOLER ali TULER. Ostane torej vprašanje, kakšne številke so uporabljali Veneti in če so imeli besedo za število sto. Ob znanih visokih kulturah srednje Evrope okoli 5 tisočletja pr. Kr., ki so bile prav na slovanskih ozemljih, in znanih povezavah z maloazijskimi Veneti, ki so imeli prav gotovo stik z visokimi kulturami bližnjega vzhoda, je poznavanje števil do vključno sto seveda razumljivo.

V odzadnjem slovarju slovenskega knjižnega jezika ni prav nobenega glagola, ki bi imel končnici TO ali STO, zato pa je besed – števnikov, deležnikov in pridevnikov s končnico sto kar 264. To bi lahko pomenilo, da beseda »donasto« ni deljiva le, če ni glagol, vendar ta beseda nedvoumno izraža prav glagol, ki pa v slovenščini nima takih končnic. Seveda bi bilo možno, da je tako končnico sprejela latinščina in kasneje tudi italijanščina, medtem ko se je v slovenščini taka končnica izgubila.

NAPISI V LATINICI

Mnogo novejših napisov v latinici je vsaj delno berljivo na slovanskih osnovah, vendar jih ni smiselno obdelati v tem delu, saj bi se obseg močno povečal, sami zaključki pa ne bi prinesli bistvenih novosti. Tudi tu se pojavljajo že znane besede, ki omogočajo njihovo razumevanje: ATA-ata, CVRONI-kurjen, CRVMEL-ohromel, CANTA-grob, FOVGO-ogenj, FREMA-veren, ILI-ilo, KON-konj, MATER-mater, MEN-meni, MILI-mili, MOL-moli, NERCA-nergati, NONI-noni, POL-potem, RVT-grob, SCOR-skor, SON-sin,

TITINIA titiajaj, TRIBV-tromuzga, VAN-nebo, VOLTI –dušo, itd. To zlasti velja za prvo najobsežnejšo skupino 66 zapisov iz 780 črk od EsI do EsLXIX. V drugi skupini se kar 8 krat pojavlja pripis V. S. L. M., zato ne more biti niti ime pokojnika, niti naziv izdelovalca, ampak mora pomeniti slovo umrlemu. Kratica V.S.L.M je morda latinska in pomeni: Votum Solvit Libens Merito. Prevod: Svojo obljubo je izpolnil ljubeznivo in primerno; tako branje se ne sklada vedno z ostalim delom napisa. Možno pa je tudi branje: Van S Lon Mego, s pomenom darovanja za pokojnega: Nebu z darom jaz; tako branje pa se vedno sklada z ostalim delom napisa.

PRIMERJAVA VENETSKIH IN SLOVENSKIH BESEDIL

Primerjava dolžin vseh besed

Primerjava prevodov je izvedena tudi na primeru iz doktorske disertacije Primoža Jakopina, *Zgornja meja entropije pri leposlovnih besedilih v slovenskem jeziku* [49]. Upoštevana so besedila 60. del, 40. avtorjev – SLO1 in vsa besedila Cirila Kosmača – 52 del – SLO2. V poglavju 5.2.2 Dolžine besed je slika 13, ki prikazuje porazdelitev dolžin vseh besed v obeh vzorcih. Ta porazdelitev je primerjana z vzorcema venetskih besedil na grafu 3 in sicer.

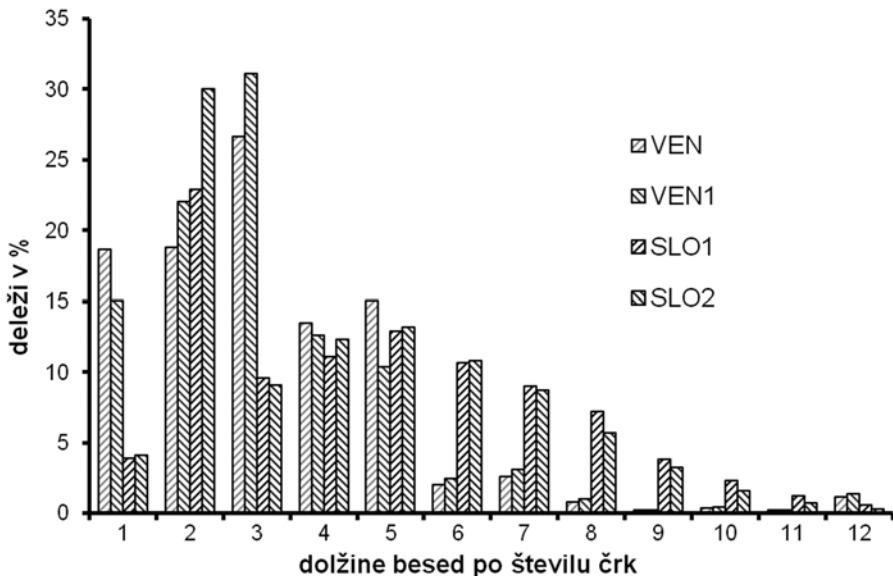
VEN podaja deleže vseh besed prebranih venetskih besedil po številu črk.

VEN1 podaja deleže besed venetskih besedil brez ponavljalnih delov po številu črk.

SLO1 podaja delež besed v prvem vzorcu slovenskih besedil po številu črk.

SLO2 podaja delež besed v drugem vzorcu slovenskih besedil po številu črk.

Graf 3: Porazdelitev po dolžinah vseh besed vseh vzorcev

- Iz grafa 3 je razvidno bistveno odstopanje pri eno in tri črkovnih besedah, kar je pogojeno z mnogimi okrajšavami, pa tudi z mnogimi vzkliki: AIA, IOI itd. Močno pa je opazno tudi odstopanje pri srednje dolgih besedah, ki v darovanjskih in nagrobnih napisih niso pogoste. Pri daljših besedah je ujemanje sicer večje, vendar gre na račun imen in vzdevkov božanstev. Opazno je izrazito povečanje števila dvočrkovnih besed pri slovenskih vzorcih, kar pa je pogojeno s pravopisom, ki narečno izgovorjavo enočrkovnih besed piše kot dvočrkovne besede. Razliko pogojujejo tudi različni obsegi besed, saj imata venetska vzorca po 2929 in 2426 besed, slovenska pa 2.721.416 in 407.938 besed.
- Pri VEN1 je opazno zmanjšanje obsega pri enočrkovnih besedah, ki so pogoste pri ponavljalnih delih, povečanje pri tričrkovnih besedah, ker imajo ponavljalni in objokovalni deli takih besed manj in zmanjšanje pri petčrkovnih besedah, ki so pogoste pri objokovalnih delih venetskih besedil.

Primerjava dolžin različnih besed

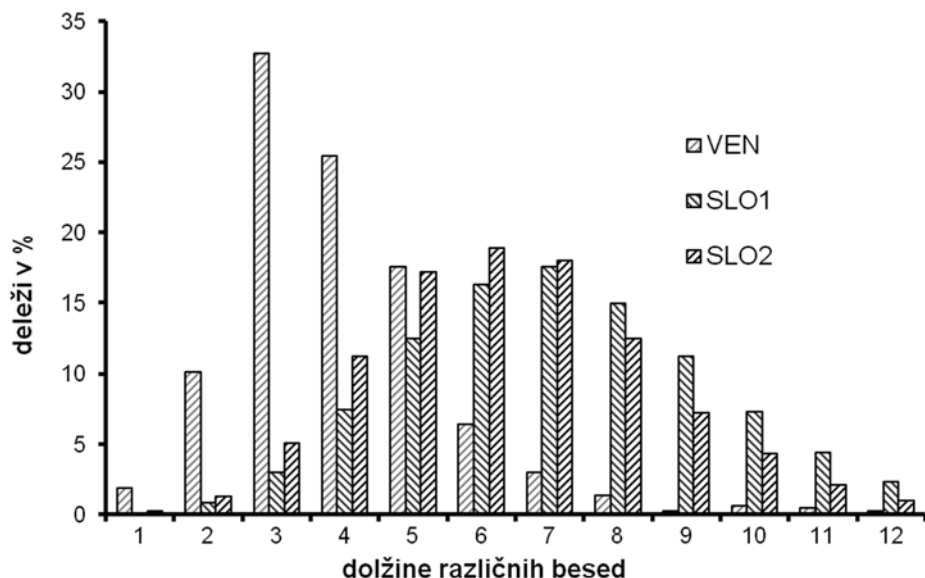
Primerjavo izvedemo tudi s porazdelitvijo dolžin različnih besed, ki je podana v poglavju 5.2.2 Dolžine besed na sliki 14 [49]. Primerjava je podana v grafu 4 in sicer:

VEN podaja deleže vseh različnih besed prebranih venetskih besedil po številu črk.

SLO1 podaja delež različnih besed v prvem vzorcu slovenskih besedil po številu črk.

SLO2 podaja delež različnih besed v drugem vzorcu slovenskih besedil po številu črk.

Graf 4: Porazdelitev po dolžinah različnih besed vseh vzorcev

- Ta primerjava od vseh najbolj odstopa, kar je razumljivo zaradi velike podobnosti večine napisov, saj imajo izrazit vpliv zelo pogoste besede, okrajšave, vzkliki in zaimki: AI, IE, OS, TI in VI; EGO, IAI in IOI itd. Izstopajo tudi besede s 4 črkami: DRDN

TRTN KRKN MRMN PRPN ŠRŠN in ZRZN ter MEGO in OSTI, pa tudi s 5. črkami: DONOM, OEKA s spremenljivo zadnjo črko, REITI, TOLER VIREM in VOLTI.

- Drugi slovenski vzorec je očitno nekoliko bližji venetskemu vzorcu. Bistveno različen je tudi nabor različnih venetskih besed v obsegu 1129 besed, saj je v primerjavi s slovenskima vzorcema, prvi vzorec 174.579 različnih besed, drugi pa 40.475 različnih besed, zelo majhen.

Podatki za graf 3 in graf 4 so podani tudi v tabeli 9.

Tabela 9: Števila in deleži vseh besed in različnih besed po vseh vzorcih

Dolžine besed	Število vseh besed						Deleži vseh besed v odstotkih			
	VEN	VEN1	VEN	VEN1	SLO1	SLO2	VEN	VEN	SLO1	SLO2
1	546	366	18,64	15,09	3,90	4,10	21	1,86	0,10	0,20
2	550	534	18,78	22,01	22,90	30,00	114	10,11	0,80	1,26
3	781	754	26,66	31,08	9,60	9,05	369	32,71	3,00	5,05
4	394	306	13,45	12,61	11,10	12,35	287	25,44	7,40	11,20
5	442	251	15,09	10,35	12,90	13,20	198	17,55	12,50	17,18
6	60	59	2,05	2,43	10,70	10,80	72	6,38	16,25	18,88
7	76	76	2,59	3,13	9,00	8,70	34	3,01	17,55	17,95
8	24	24	0,82	0,99	7,20	5,70	15	1,33	14,97	12,47
9	6	6	0,20	0,25	3,85	3,25	3	0,27	11,20	7,25
10	11	11	0,38	0,45	2,30	1,60	7	0,62	7,28	4,30
11	6	6	0,20	0,25	1,20	0,70	5	0,44	4,40	2,06
12	33	33	1,13	1,36	0,55	0,30	3	0,27	2,28	1,00
VSE	2929	2426	100	100	95,2	99,75	1128	100	97,73	98,80

- Pri slovenščini vsota deležev ni 100 %, saj se tako daljše besede, kot tudi daljše različne besede še nadaljujejo.

Primerjava najpogostejših besed

V poglavju 5.2.1 Rast besednega zaklada je tudi tabela 35 z najpogostejšimi besedami obeh vzorcev z njihovimi deleži [49], zato primerjamo tudi na tej osnovi. V tabeli 10 je 10 najpogostejših vsaj dvečrkovnih besed z njihovimi deleži v slovenskih besedilih in v venetskih napisih brez obratne smeri branja.

Tabela 10: Deset najpogostejših in vsaj dvočrkovnih venetskih in slovenskih besed z deleži

SLO	je/5,63	in/3,31	se/2,65	da/1,56	na/1,24	so/1,19	pa/0,91	ne/0,90	ki/0,84	bi/0,80
VEN	ioi/2,93	ti/1,94	iai/1,69	ego/1,69	vi/1,57	donasto/1,48	megeo/1,48	kos/1,44	Reiti/1,36	van/1,24

Medtem ko najpogostejše slovenske besede niso razumljive brez stavčnih povezav z ostalimi besedami, je pri venetskih besedilih samostojno razumljivih kar 8 besed. Deleži so v prvem delu nižji, v drugem pa višji, saj pride do izraza različnost votivnih napisov in daljših venetskih besed.

Pomembna razlika se pokaže če upoštevamo tudi enočrkovne besede, saj jih je zaradi okrajšav in narečnega zapisa bistveno več v venetskih napisih kot pa v knjižnem jeziku, ki ga predstavlja slovenski vzorec. Ti podatki so pokazani v tabeli 11.

Tabela 11: Deset najpogostejših venetskih in slovenskih besed z njihovimi deleži

SLO	Je/5,63	in/331	se/2,65	v/1,86	da/1,56	na/1,24	so/1,19	pa/0,91	ne/0,90	ki/0,84
VEN	ioi/2,93	ti/1,94	t-tu/1,94	i-je/1,73	i-in/1,73	iai/1,69	ego/1,69	vi/1,57	donasto/1,48	mego/1,48

Tudi pri tem prikazu je razmerje podobno, saj najpogostejše slovenske besede niso samostojno razumljive, venetske pa so samostojno razumljive še vedno v polovici primerov. Deleži so v tem primeru razumljivo višji, saj se pri slovenščini pojavi ena pogostejša enočrkovna beseda, pri venetskih pa tri enočrkovne, ki so narečno okrajšane.

Pri enočrkovnih besedah je poleg črke podan tudi njihov pomen.

Primerjava dolžin povedi

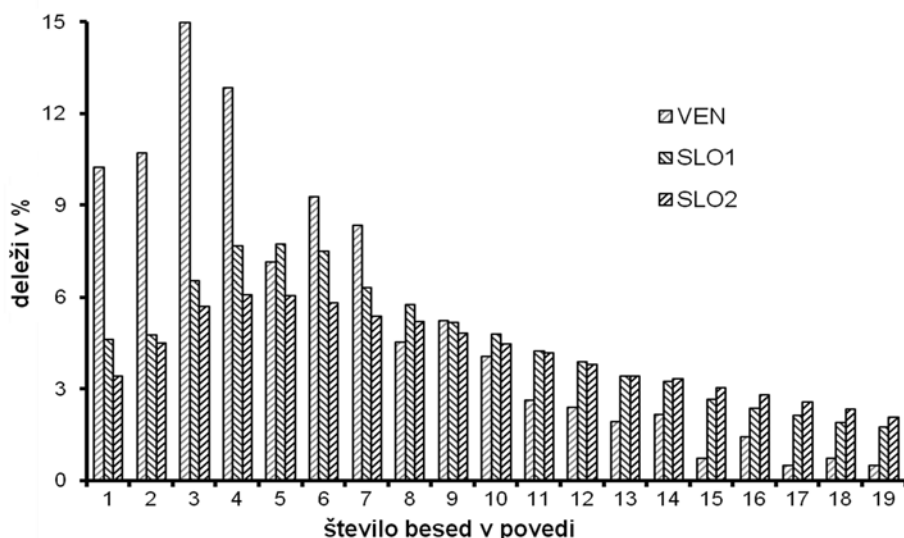
V poglavju 5.3.1 Dolžina povedi je zajetih 238.904 povedi. Najmanjša dolžina povedi je 1, največja pa kar 1002 besed v prvem vzorcu in 284 v drugem vzorcu. Povprečna dolžina povedi v prvem vzorcu je 13,51 besed, v drugem pa 10,91 besed. Povprečna dolžina venetskih povedi pa je $2426/421 = 5,76$ besed ali okoli polovico povprečne dolžine slovenskih povedi. V tem poglavju je tudi slika 17. Porazdelitev dolžin povedi v besedah za vsak vzorec posebej [49]. Tudi to porazdelitev dolžin povedi bomo primerjali na grafu 5, z vzorcem venetskih povedi brez ponavljalnih in objokovalnih delov, ki ne predstavljajo običajnih povedi.

VEN podaja deleže prebranih venetskih besedil brez ponav. in objok. delov po številu besed.

SLO1 podaja deleže povedi v prvem vzorcu slovenskih besedil po številu besed

SLO2 podaja deleže povedi v drugem vzorcu slovenskih besedil po številu besed.

Graf 5: Dolžine povedi venetskih in slovenskih besedil po številu besed

- Tudi tu je opazna velika razlika pri zelo kratkih napisih, kar je razumljivo, saj je težko primerjati običajno pisano besedo s skromnimi napisi v kamen, kost ali dragoceno kovino. Posebej izstopajo eno do in štiri besedne povedi. Pri srednje dolgih napisih od 5 do 14 besed pa je ujemanje dokaj dobro. Prvi slovenski vzorec je bližje venetskim besedilom.

Podatki za graf 5 so podani tudi v tabeli 12.

Tabela 12: Dolžine povedi venetskih in slovenskih besedil po številu besed

Števila besed v povedi	VEN		SLO1	SLO2
	Števila povedi	Deleži	Deleži	Deleži
1	43	10,21	4,60	3,40
2	45	10,69	4,74	4,48
3	63	14,96	6,50	5,68
4	54	12,83	7,65	6,07
5	30	7,13	7,70	6,03
6	39	9,26	7,49	5,81
7	35	8,31	6,32	5,38
8	19	4,51	5,75	5,18
9	22	5,23	5,15	4,82
10	17	4,04	4,79	4,46
11	11	2,61	4,24	4,17
12	10	2,38	3,88	3,80
13	8	1,90	3,40	3,42
14	9	2,14	3,22	3,33
15	3	0,71	2,66	3,02
16	6	1,43	2,35	2,79
17	2	0,48	2,11	2,57
18	3	0,71	1,88	2,32
19	2	0,48	1,74	2,07
VSE	421	100	86,17	78,80

- Pri slovenščini vsota deležev ni 100 %, saj se daljše povedi še nadaljujejo.

Pri venetskih napisih je najdaljši napis ET, ki obsega šest vrst in kar 322 črk to je $50 + 69 + 66 + 54 + 42 + 41 = 322$ in 97 besed to je $14 + 19 + 18 + 16 + 16 + 14 = 97$, zato je razdeljen v 6 vrst, ki imajo zaključeno vsebino.

VERJETNOSTI PREČRKOVANJ IN PREVODOV

Verjetnosti prečkovanja napisov ter razumevanja besed in napisov so za vsak napis posebej podane v *Katalogu* napisov in prevodov. Ocene so podane na podlagi postavljenih kriterijev. Zbir verjetnosti pa statistično uvršča napise glede prečkovanj in razumevanj po kriterijih podanih v delovnih hipotezah.

Kriteriji ocenjevanja in verjetnosti prečrkovanj

Zajeti so napisi brez ponavljalnih in objokovalnih delov, ki imajo zaradi ponavljanja zelo visoke verjetnosti prečrkovanja in bi kvarili dejanske verjetnosti prečrkovanja venet-skih napisov.

Tabela 13: *Kriteriji ocenjevanja in verjetnosti prečrkovanj*

Ocena prečrkovanj	Kriterij	Napisi		Besede		Črke	
	odstotek	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
odlično	> 85	313	74,35	1938	79,88	6226	79,02
prav dobro	> 70	85	20,19	406	16,74	1337	16,97
dobro	> 55	18	4,28	62	2,56	229	2,91
zadostno	> 40	5	1,19	20	0,82	87	1,10
nezadostno	< 40	0	0,00	0	0,00	0	0,00
SKUPAJ		421	100	2426	100	7879	100

- Odlično oceno prečrkovanja je dobilo več kot 74 % prečrkovanih napisov, verjetnost prečrkovanj besed in črk pa se nekoliko poveča in prerazporedi s prav dobro skupino.

Kriteriji ocenjevanja in verjetnosti prevodov

Zajeti so napisi brez ponavljalnih in objokovalnih delov, ki imajo zaradi ponavljanja zelo visoke verjetnosti prevodov in bi kvarili dejanske verjetnosti prevodov venetskih napisov.

Tabela 14: *Kriteriji ocenjevanja in verjetnosti prevodov*

Ocena prevodov	Kriterij	Napisi		Besede		Črke	
	odstotek	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
odlično	> 80	199	47,27	1044	43,03	3751	47,61
prav dobro	> 60	120	28,50	801	33,02	2474	31,40
dobro	> 40	90	21,38	541	22,30	1567	19,89
zadostno	> 20	12	2,85	40	1,65	87	1,10
nezadostno	< 20	0	0,00	0	0,00	0	0,00
SKUPAJ		421	100	2426	100	7879	100

- Odlično in prav dobro oceno prevodov je dobilo več kot 75 % napisov, verjetnost prevedenih besed in črk pa se nekoliko poveča in prerazporedi z dobro skupino.

Rezultati prečrkovanj in prevajanj so odlični in potrjujejo uspešno zaključeno delo. Prebrani so tudi vsi znani venetski napisi na slovenskih tleh, kar je pomembno za pravilno ovrednotenje naše tedanje kulture in zgodovine. Pri obravnavi starih zapisov ni možno vedno ugotoviti dejanske vsebine, zato sta pri vsakem napisu ocenjena tako verjetnost pravilnega prečrkovanja kot prevajanja. Možne so vedno izboljšave, ki se bodo pojavile z novimi, doslej še neznanimi besedili in s še izboljšanim razumevanjem že znanih, še ne prebranih ali tudi že prebranih venetskih napisov.

KATALOG VENETSKIH NAPISOV, BESED IN PREVODOV

Na podlagi navedenih imen božanstev in pogostih besed je bilo zvezno besedilo ustrezno deljeno na posamezne besede z znanim pomenom. To je omogočilo prevode napisov v sedanjem slovenskem in angleškem jeziku. Dobesedni slovenski prevodi so oblikovani tako, da se kar najbolj prilagajajo originalnemu zapisu, zato je besedni red prevoda tak, kot je besedni red v napisu. Prevodi zato ne zvane sodobno, vendar tako bolje kažejo na jezik tedanjega časa. Po potrebi je dodan še prosti slovenski prevod, angleški prevod pa sledi dobesednemu ali prostemu slovenskemu prevodu. Neprevedenih je ostala le večina zapisov v latinici, ki so iz novejšega obdobja in se že mešajo z latinskimi in drugimi ital-skimi jezikovnimi prvinami. Neprevedeni so tudi zelo kratki in zelo poškodovani ali zelo nepopolni zapisi, saj ni moč z zadostno zanesljivostjo ugotoviti njihove vsebine. Prebranim venetskim napisom so podane njihove delne in skupne verjetnosti prečrkovanja in branja. Vsa besedila so označena z običajnimi krajevnimi oznakami. Vseh vključenih napisov je 580, vseh znakov v njih pa je 10832. Prebranih običajnih napisov je 421, razdeljenih na 2426 besed in v njih je 7879 črk. Venetski napisi vsebujejo tudi 9 ponavljalnih napisov, ki vsebujejo 311 besed in 641 črk in 12 objokovalnih napisov, ki vsebujejo 192 besed in 961 črk, ki jih zaradi drugačnega pomena in sestave obravnavam posebej. Neprebranih, prekratkih in pomanjkljivih napisov je 28 v katerih je 63 znakov. Neprebranih novejših napisov v latinici je 110 v katerih je 1288 znakov. Napisov berljivih v obeh smereh je 184. Ti so označeni poševno in v njih je 713 besed in 1965 črk. Katalog je pripravljen v posebni prilogi *Katalog venetskih napisov, besed in prevodov*.

SLOVAR VENETSKEGA JEZIKA

Na podlagi razumljenih in prevedenih napisov je sestavljen tudi slovar venetskega jezika, ki obsega 1335 besed, najdenih v znanih venetskih napisih. V slovarju so podane tudi različice, saj ni možno vedno upoštevati prav določeno vsebino pri tako različnem zapisovanju, kot je razvidna iz zapisa pogostejših in znanih venetskih besed, še posebej imen božanstev in izrazov verovanja. Slovar zajema besede zapisane v originalnem prečrkovanju v slovenski abecedi, njihovo obliko v sedanjem slovenskem jeziku in narečjih ter njihovo jezikovno preoblikovanje. Zajema tudi njihov pomen v angleškem jeziku. Podana je oznaka napisa v katerem je navedena beseda in potrebna pojasnila pri imenih božanstev, narodov in pri besedah skritih pomenov. Oznake napisov besed berljivih v obratni smeri so pisane poševno. Slovar je pripravljen v posebni prilogi *Slovar venetskega jezika*.

ZAKLJUČEK

Postopna obdelava celotnega obsega znanih venetskih napisov, opisana v delovnih hipotezah, je omogočila dovolj dobro delitev zveznega besedila in razumevanje prebranih besedil. Mestoma so možna tudi drugačna branja, ki lahko delno spremenijo del prevedenega besedila, celoten pomen pa lahko spremenijo le pri zelo kratkih ali z okrajšavami izraženimi napisi. Celotni izbor prebranih zveznih napisov je zato razumno razdeljen in

preveden v slovenski in angleški jezik tako, da omogoča nadaljnje poglobljanje v posamezna besedila. Prvič je narejen tudi celotni slovar venetskega jezika, ki obsega vse besede v navedenih besedilih in navaja napise, kjer so te besede. Slovar omogoča dobro razumevanje že navedenih besedil in ustrezno branje novo odkritih besedil v istem ali podobnem jeziku. Ne prevedeni so praviloma ostali le zapisi v latinici, ki so iz novejšega obdobja in se že mešajo z latinščino in drugimi italjskimi jezikovnimi prvinami. Ne prevedeni so tudi zelo kratki in zelo poškodovani ali nepopolni zapisi, saj ni moč z zadostno zanesljivostjo ugotoviti njihove vsebine. Več kot 74 % napisov dosega odlično prečrkovanje in več kot 75 % napisov dosega odlične in prav dobre prevode, kar omogoča nedvoumne rezultate in uspešno zaključeno delo prečrkovanja, delitve zveznih besedil, razumevanja, prevajanja in slovarja.

Veneti, Etruščani, Wendi, Reti in drugi naši jezikovni predniki, ki so naseljevali večji del Srednje Evrope, so s svojo pisno, gradbeno, religiozno, kmetijsko in tehnično kulturo nedvomno bistveno pripomogli k vsestranskemu razvoju antične kulture, ki je gradila predvsem na njihovi osnovi. Naši jezikovni predniki pa so delno tudi naši krvni predniki, saj so v celoti ovržene teorije o masovnem preseljevanju narodov. Prav tako so ovržene tudi teorije o naselitvi zahodnih Slovanov na sedanja in še zahodnejša ozemlja v osrednji Evropi v 6. stoletju.

Tudi ta jezikovna študija potrjuje že do sedaj znana dejstva, da so starejši etruščanski in vsi venetski napisi berljivi in razumljivi na slovanskih osnovah. Zanimivo je, da je za razumevanje teh prastarih napisov ustrezna sedanja slovenščina in ni bilo potrebno iskati izrazov v domnevni praslovanščini, kar postavlja sedanje pojmovanje praslovanščine pod resen vprašaj [55]! Tudi tu se je pokazala slovenščina z upoštevanjem jezikovnega bogastva širšega istrsko – tolminskega območja kot izrazito arhaičen jezik in zelo dobro orodje za razumevanje teh prastarih napisov.

Rezultati potrjujejo slovansko staroselstvo v osrednji in južni Evropi, kar potrjujejo tudi jezikovne raziskave [56-57] in genetske raziskave, ki nam razkrivajo uvide tudi v starejša obdobja [58-60]. Navedene raziskave zavračajo »preseljevanje narodov« in pozno naselitev zahodnih slovanov v srednjo Evropo. Najnovejša dognanja najbolje zajema *Teorija kontinuitete*, ki je podprta z dokazi vseh raziskovalnih področij in nabolje razloži razvoj predantičnih kultur v širšem evropskem prostoru. Prav *Teorija kontinuitete* uveljavlja veliko stalnost jezikov in nam naše slovenske staroselske korenine na sedanjih in zahodnih, sedaj germansko in romansko potujenih ozemljih, pomika daleč v kameno dobo.

LITERATURA

1. G. B. Pellegrini, A. L. Prosdocimi, *La lingua Venetica*, Istituto di glottologia dell universita di Padova, Circolo linguistico Fiorentino, Padova 1967, 1. in 2. del.
2. *Computer base of Venetic inscriptions with some pictures / elektronska zbirka venetskih napisov z nekaterimi slikami*, <http://members.tripod.com/adolfozavaroni/>.
3. P. Turk, D. Božič, J. Istenič, N. Osmuk, Ž. Šmit, *New Pre-Roman Inscriptions from Western Slovenia: The Archaeological Evidence*, Keltske študije II - Studies in Celtic Archaeology, Éditions Monique Mergoil, Montagnac 2009, 47-64.

4. M. Lejeune, *Manuel de la langue Vénète*, Indogermanische bibliothek, Carl Winter, Universitätverlag, Heidelberg **1974**.
5. A. Marinetti, *AKEO I Tempi della Scrittura, Veneti antichi. Alfabeti e documenti*, TIF Cornuda, Montebelluna, Museo di Storia Naturale e Archeologia, Cornuda **2002**.
6. J. Istenič, *Zapisi v Venetski pisavi na Koroškem in v Sloveniji*, Zgodovinski časopis 39, Ljubljana **1985** 313-334.
7. G. Fogolari, A. L. Prosdocimi, *I Veneti antichi, Lingua e cultura, Le iscrizioni*, Studio Editoriale Programma, Padova **1988**, 245-327.
8. M. Tombolani, *I Paleoveneti, Catalogo della Mostra sulla civiltà dei Veneti antichi*, Editoriale programma 2, Padova **1988**, 16, 31, 34, 36, 37, 43, 51, 93, 110.
9. M. Matičetov, *Najstarejši znani venetski napis ES 120*, ARHEO 10, Slovensko arheološko društvo, Ljubljana **1990**, 82-86.
10. R. Salerno, *I bronzi e gli altri votivi*, Esta preromana, una città e i suoi santuari, 2 del Canova, Treviso **2002**, 149-163.
11. A. Marinetti, *L'iscrizione votivo*, Esta preromana, una città e i suoi santuari, 2 del Canova, Treviso **2002**, 180-184.
12. D. Locatelli, A. Marinetti, *La "coppa" del scola di Lozzo*, Esta preromana, una città e i suoi santuari, 2 del Canova, Treviso **2002**, 281-282.
13. M. Urleb, *Arheološke najdbe iz Stare sušice pri Košani*, Arheološki vestnik št. 30, SAZU, Ljubljana **1979**, 151-158.
14. G. B. Pellegrini, *Osservazioni epigrafiche*, Arheološki vestnik št. 32, SAZU, Ljubljana **1981**, 311-314.
15. V. Stare, *Kamen z napisom z Vintarjevca pri Litiji*, Arheološki vestnik št. 30, SAZU, Ljubljana **1979**, 162-164.
16. J. Istenič, *Poetovio, zahodna grobišča I*, grobne celote iz Deželnega muzeja Joanneuma v Gradcu s prilogi, Narodni muzej Slovenije, Ljubljana **1999**, 149-165.
17. J. Istenič, *Poetovio, zahodna grobišča II*, grobne celote iz Deželnega muzeja Joanneuma v Gradcu s prilogi, Narodni muzej Slovenije, Ljubljana **2000**, 99, 155, 137, 319, 347.
18. J. Istenič, *Oljenke z zahodnega grobišča Poetovione*, Ptujski arheološki zbornik, Pokrajinski muzej, Ptuj **1993**, 311-330.
19. H. Eichner, R. Nedoma, *Neue vorrömische Inschriften aus Westslowenien: epigraphische und linguistische Evidenz*, Keltische Studien II, Studies in Celtic Archaeology, Éditions Monique Mergoïl, Montagnac **2009**, 65-75.
20. *Noriška napisa*, <http://www.univie.ac.at/indogermanistik/quellentexte.cgi?3>.
21. H. Eichner, J. Istenič, M. Lovenjak, *Ein römerzeitliches Keramikgefäß aus Ptuj (Pettau, Poetovio) in Slowenien mit Inschrift in unbekanntem Alphabet und epichorisches (vermutlich keltischer Sprache)*, Arheološki vestnik, 45, Ljubljana **1994**, 131-142.
22. M. Silvestri, G. Tomezzoli, *Venetic Language Database*, povzeto po: spletni datoteki, <http://members.tripod.com/adolfozavaroni/>; G. B. Pellegrini, A. L. Prosdocimi, *La Lingua Venetica*, Voll 1, 2, 1997, Istituto di Glottologia dell'Univ. di Padova; A. Marinetti, *Venetico 1976-1996*, Acquisizioni e Prospettive, Protostoria e Storia del 'Venetorum Angulus', Atti del XX Convegno di Studi Etruschi ed Italici, Pisa – Roma 16-19 ottobre 1996; G. Fogolari, A. L. Prosdocimi, 1988, *I Veneti antichi, Lingua e Cultura*, Padova.
23. V. Vodopivec, *Atestinske tablice verski in jezikovni pomniki naših prednikov*, Zbornik 1. mednarodne konference, *Veneti v etnogenezi srednjeevropskega prebivalstva*, Jutro, Ljubljana **2001**, 167-181.
24. M. Bor, J. Šavli, I. Tomažič, *Veneti naši davni predniki*, založba, Ivan Tomažič, Editiones Veneti, Wien, Ljubljana **1989**, 185-443.

25. V. Pavšič (M Bor), J. Šavli, I. Tomažič, *Etruščani in Veneti*, Drugi venetski zbornik, založba, I. Tomažič, Editiones Veneti, Wien, Ljubljana **1995**.
26. M. Bor, J. Šavli, I. Tomažič, *Veneti naši davni predniki- novo sporočilo*, založba, I. Tomažič, ČGP Delo, Wien, Ljubljana **1990**, 41-42, 72-115.
27. I. Tomažič, Slovenske korenine, samozaložba, Tiskarna Pleško, Ljubljana **2003**, 5-9, 42-48, 49-52.
28. D. M. Žunkovič, *Die Slaven ein Urfolk Europas*, Slovani prvotno ljudstvo Evrope, šesta izdaja, Kremsier : H. - Slovak, Wien **1911**.
29. A. Berlot, *Eine studie über die sprachen der Rassenen oder der Etrusker*, samozaložba, Burlett, Zürich **1966**.
30. A. Berlot, I Rebec, *So bili Etruščani Slovani?*, Založba Lipa, ČGP Delo Ljubljana, Koper **1984**.
31. D. Kaplja, *Razvozlana skrivnost - Slovenetski napisi v Italiji na tablicah izpred 2300 let*, Nedeljski dnevnik, 6. 10. **1996**.
32. A. Ambrozic, *Gordian knot unbound, Newly-discovered Venetic inscriptions*, Cythera press, Toronto **2002**, 88-109.
33. A. Ambrozic, *Journey back to the Garuma*, Cythera press, Toronto **2000**.
34. A. Ambrozic, *Adieu to Brittany, a transcription and translation of Venetic passages and toponyms*, Cythera press, Toronto **1999**.
35. A. Ambrozic, *Etymological paralelism in inscriptions from ancient Gaul*, Zbornik 1. mednarodne konference, Veneti v etnogenezi srednjeevropskega prebivalstva, Jutro, Ljubljana **2001**, 131-149.
36. V. Vodopivec, *Primerjava branj Pyrgijskih zlatih ploščic*, Zbornik 2. konference, Praprebivalstvo na tleh srednje Evrope, Jutro, Ljubljana **2002**, 51-63.
37. A. Ambrozic, G. Tomezzoli, *The »Tavola da Este« inscription*, Zbornik mednarodnega posveta, Sledovi Evropske preteklosti, Jutro, Ljubljana **2003**, 132-146.
38. I. Tomažič, G. Tomezzoli, *The inscription Pauli no. 39*, Zbornik 2. mednarodne konference, Sledovi Evropske preteklosti, Jutro, Ljubljana **2003**, 147-157.
39. V. Vodopivec, *Primerjava branj Retijskega napisa na meču iz Verone*, Zbornik 2. mednarodne konference, Sledovi Evropske preteklosti, Jutro, Ljubljana **2003**, 158-165.
40. G. Tomezzoli, M. Silvestri, *Linguistic computational analysis between Venetic, Latin and Slovenian languages*, Zbornik 3. mednarodne konference, Staroselci v Evropi, Jutro, Ljubljana **2005**, 77-85.
41. V. Vodopivec, *Študija prečrkovanj in branj najstarejšega Venetskega napisa*, Zbornik 3. mednarodne konference, Staroselci v Evropi, Jutro, Ljubljana **2005**, 121-130.
42. V. Vodopivec, *Nabor venetskih napisov, delitev, prevod in slovar*, Zbornik 4. mednarodne konference, Evropski staroselci, Jutro, Ljubljana **2006**, 120-144.
43. A. Ambrozic, P. Serafimov, G. Tomezzoli, *The Venetic Inscription Es 120 on the cup of Scolo di Lozzo*, Zbornik 4. mednarodne konference, Evropski staroselci, Jutro, Ljubljana **2006**, 164-171.
44. F. Smole, *Nekaj o venetskih napisih*, Zbornik 4. mednarodne konference, Evropski staroselci, Jutro, Ljubljana **2006**, 145-163.
45. A. Kumar, *Analiza in razlaga napisov na vojvodskem prestolu*, Zbornik 4. mednarodne konference, Evropski staroselci, Jutro, Ljubljana **2006**, 181-191.
46. V. Vodopivec, *Napisi Stara sušice in Vintarjevec*, Zbornik 6. mednarodne konference, Izvor Evropejcev, Jutro, Ljubljana, **2008**, 155-158.
47. V. Vodopivec, *Katalog venetskih napisov, besed in prevodov*, objavljeno v tej knjigi.
48. V. Vodopivec, *Slovar venetskih besed*, objavljeno v tej knjigi.
49. P. Jakopin, Doktorska disertacija, *Zgornja meja entropije pri leposlovnih besedilih v Slovenskem jeziku*, Fakulteta za elektrotehniko, Ljubljana **1999**, <http://www.ff.uni-lj.si/hp/pj/disertacija/statopis.html>.
50. Staroslovenski napisi:
Brižinski rokopis, <http://www.kortlandt.nl/editions/freis.html>,
Celovski rokopis, <http://kodeks.uni-bamberg.de/AltSloven/Quellen/ASL.Ratetsch.htm>,

- Stiški rokopis*, <http://kodeks.uni-bamberg.de/AltSloven/Quellen/ASL.Sittich.htm>,
Starogorski rokopis, <http://kodeks.uni-bamberg.de/AltSloven/Quellen/ASL.Castelmonte.htm>.
51. G. Tomezzoli, M. Silvestri, *Latin Language Database* – iz datotek/from data bases: Propertius, The Latin Library, The Classics Homepage.
 52. G. Tomezzoli, M. Silvestri, *Linguistic computational analysis between Venetic, Latin and Slovenian languages*, Zbornik 3. mednarodne konference, Staroselci v Evropi, Jutro, Ljubljana **2005**, 77-85.
 53. A. Perdih, G. Tomezzoli, V. Vodopivec, *Comparison of contemporary and ancient languages, Primerjava sedanjih in nekdanjih jezikov*, Zbornik šeste mednarodne konference Izbor Evropejcev, Jutro, Ljubljana **2008**, 40-87.
 54. L. Sever, Iskal sem prednamce, samozaložba, Turjak **2003**.
 55. V. P. Nikčević, *Kritika monogenetskega etničkoga I jezičkoga pristupa*, Zbornik 2. mednarodne konference, Sledovi Evropske preteklosti, Jutro, Ljubljana **2003**, 24-42.
 56. M. Alinei, *The paleolithic continuity theory on indo-evropean origins, an introduction*, continuitas.com, Alessandro Peroni, www.continuitas.com/intro.html.
 57. M. Alinei, *Interdisciplinary and linguistic evidence for Palaeolithic continuity of Indo-European, Uralic and Altaic populations in Eurasia, with an excursus on Slavic ethnogenesis*, Kobarič Conference **2003**.
 58. J. Škulj, *Etruscans, Veneti and Slovenians – a genetic perspective*, Zbornik 3. mednarodne konference, Staroselci v Evropi, Jutro, Ljubljana **2005**, 20-30.
 59. R. D. Gray, Q. D. Atkinson, *Language-tree divergence times support the Anatolian theory of Indo-European origin*, Nature **2003**, vol 426, 435-439.
 60. J. Škulj, *Genetske raziskave in njihov pomen za proučevanje Venetov*, Zbornik 2. konference, Praprebivalstvo na tleh srednje Evrope, Jutro, Ljubljana **2002**, 31-39.

KATALOG VENETSKIH NAPISOV, BESED IN PREVODOV

Catalogue of Venetic Inscriptions, Words and Translations

UVOD / PREFACE

Večino venetskih napisov so našli med Jadranskim morjem in Alpskim sredogorjem ter med rekami Pad in Sočo. Območje je omejeno na zahodu in jugu, ni pa omejeno na severu in vzhodu, kjer so tudi napisi razumljivi na slovanskih osnovah in vsaj tiste v Sloveniji tudi prištevajo k venetskim napisom. Najpomembnejša je literatura [1], ki ima večino napisov podanih tudi v sliki, pomembna pa je tudi literatura [2-22]. Ozemeljska porazdelitev venetskih najdišč je prikazana na sliki 1. V tabeli 1 so prikazani napisi z njihovimi oznakami območij najdb in števili napisov. 50 napisov je sicer uvrščeno v posamezna območja, a

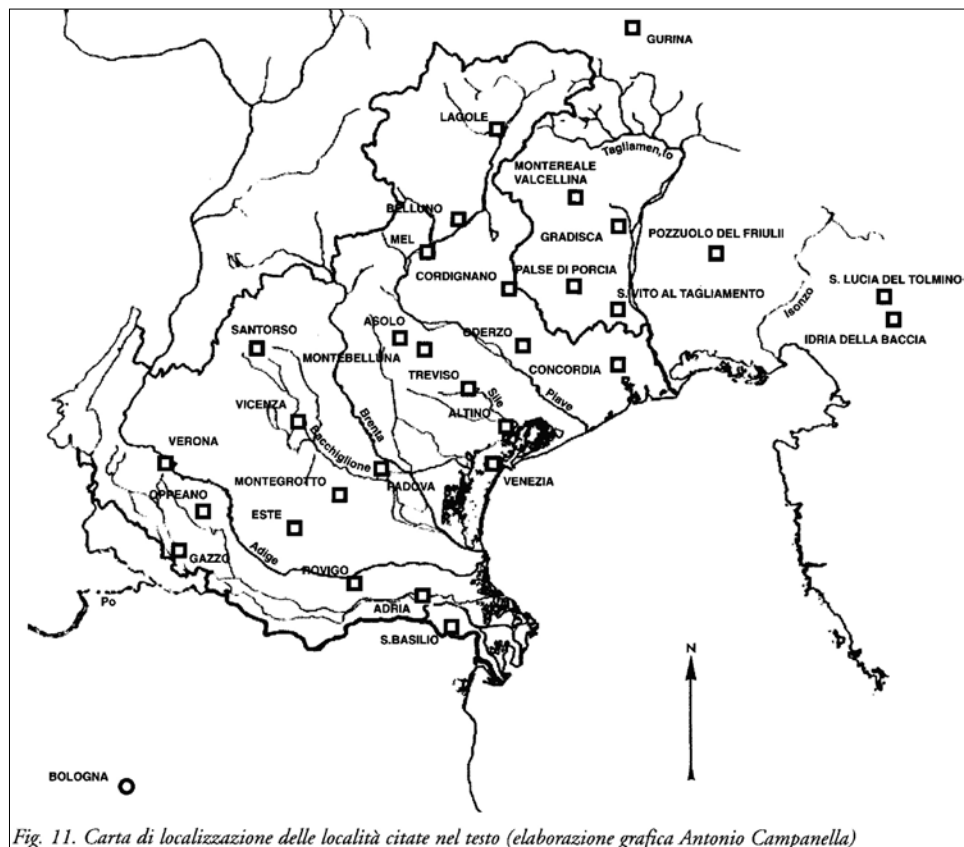

Fig. 11. Carta di localizzazione delle località citate nel testo (elaborazione grafica Antonio Campanella)

Slika 1: Prikaz venetskih najdišč na karti / Figure 1: Review of Venetic sites on map [4:67]

Tabela 1: Pregled venetskih napisov / **Table 1:** Review of Venetic inscriptions

Označba napisa <i>Mark of inscription</i>	Ime območja <i>Name of region</i>	Število napisov <i>Num. of inscriptions</i>	Označbe s števili <i>Marks with numbers</i>	Vsi napisi <i>All inscriptions</i>
M424	Este	136		136
ET	Este	6		6
M425	Este	1		1
P311	Patavino	1		1
Pa	Padova	31	8	39
Vi	Vicenza	4	2	6
P398	Treviso	1		1
Tr	Treviso	10		10
Od	Oderzo	11	3	14
Bl	Belluno	2		2
Ca	Cadore	83		83
Nota	Cadore	3		3
Ag	Agordino	2	28	30
Is	Isonco - Idrija	3		3
Ts	Trieste	1		1
Nota	Trieste	1		1
Gt	Gailtal	20		20
Ad	Adria	15		15
Agg	Adria	1	9	10
P653	Adria	1		1
Neg	Negova	4		4
Vače	Vače	1		1
VP	Gospa sveta	1		1
SS	Stara Sušica	1		1
VN	Vintarjevec	1		1
PT1	Ptuj 1	1		1
PT2	Ptuj 2	1		1
GR	Grad	1		1
PO	Posočje	1		1
GRA	Gradič	1		1
NG	Grafenstein	1		1
NP	Ptuj	1		1
VE	Verona	4		4
CA	Cadore	3		3
PA	Padova	3		3
Sp	Spina	4		4
Es	Este	6		6
Mn	Mantova	1		1
N-1	Mechel	1		1
EsN	Este	1		1
VSI/ALL		371	50	421

označeni so le z zaporednimi števili, zato so prikazani posebej. V tabeli 2 so podane statistične značilnosti napisov, v tabeli 3 pa dopolnitve napisov s črkami.

The majority of Venetic inscriptions were found between Adriatic Sea and the foothills of the Alpes and between the rivers Po and Soča. The region has western and southern borders, while in the East and the North the territory where Venetic inscriptions were found is not so well defined. Hence those inscriptions found in Slovenia are also included to Venetic inscriptions. The most important literature is [1] with majority of inscriptions also shown in pictures, but also important is literature [2-22]. The geographic distribution of the sites where the Venetic inscriptions were found is presented on the Figure 1. In Table 1 are shown inscriptions with their marks, regions and number of inscriptions – 50 inscriptions are ranged in particular regions but marked only with running numbers so they are presented solely. In Table 2 are presented Statistics of characteristics of inscriptions and in Table 3 are Completion of texts with letters.

Tabela 2: Statistične značilnosti napisov / **Table 2:** Statistic's characteristics of inscriptions

Statistika/Statistics	Napisi/Texts	Besede/Words	Črke/Letters
Prebrani napisi / Read inscriptions	421	2426	7879
Neprebrani, prekratki in pomanjkljivi napisi <i>Not read, too short and deficient inscriptions</i>	28		63
Neprebrani novejši napisi v latinici <i>Not read latest inscriptions in Latin</i>	110		1288
Objokovalni napisi: OEKA <i>Lamenting inscriptions: OEKA</i>	12	192	961
Ponavljalni napisi: VIR VIN VIL VI <i>Repeating inscriptions: VIR VIN VIL VI</i>	9	311	641
Vsi napisi / All inscriptions	580	2929	10832
Napisi berljivi v obeh smereh <i>Inscriptions readable in both directions</i>	184	709	1956

Napisi berljivi v obratni smeri so prikazani v poševni pisavi. / *Inscriptions readable in opposite direction are presented in Italics.*

Povprečna dolžina venetskih napisov je 7879 črk/421 napisi = 18,71 črk ali 2426 besed / 421 napisi = 5,76 besed, povprečna dolžina besed pa je 7879 črk/2426 besedami = 3,25 črke.

Average length of Venetic inscriptions is 7879 letters per 421 inscriptions = 18,71 letters, 2426 words per 421 inscriptions = 5,76 words, average length of words is 7879 letters per 2426 words = 3,25 letters.

Tabela 3: Dopolnitev napisov s črkami / **Table 3:** Completion of texts with letters

Dopolnitev napisov <i>Completion of texts</i>	Črke napisa <i>Letters of texts</i>	Dodali venetologi <i>Added by experts</i>	Dodal avtor <i>Added by author</i>	Vse črke skupaj <i>Letters all together</i>
Navadni napisi <i>Common texts</i>	7115	389	369	7873
Ponav. in objok. napisi <i>Repet. and lament. texts</i>	903	74	625	1602

PODLAGE / BASES

Osnova za katalog so raziskave zahodnoevropskih venetologov [1-22], ki so strokovno obdelali popis in prečrkovanje venetskih napisov. V pomoč je tudi elektronska baza prečrkovanja zahodnoevropskih jezikoslovcev [23]. Pomembna osnova za razumevanje in prevode pa so napori slovenskih raziskovalcev, ki poskušajo razumeti venetske napise na slovanskih osnovah [24*-37].

- * Prevodi in obrazložitve v literaturi [24] so mnogovrstni, zato sem poskušal čimbolj slediti izvirniku tako pri prečrkovanju kot pri vsebinskemu prevodu. Zato so le smiselne besede in le tiste variante, ki razširjajo možnosti razumevanje napisov upoštevane v slovarju. Pri delitvi zveznega besedila so opazne izrazito dolge besede, ki so mnogokrat preveč prosto obrazložene, zato niso upoštevane v slovarju. To je v soglasju z verno-stjo izvirniku in s pričakovanji, saj so zaradi težkega zapisovanja hoteli s čim manj črkami povedati čim več, zato je umestno pričakovali množico okrajšav. Pri prevodih manjka sistematičnost, saj so pomeni istih besed prepogosto različni, poleg tega pa tudi črkovno mestoma odstopajo od izvirnika.

The present catalogue is based on the published results of experts [1-22] who scientifically treated the inventory and transliteration of Venetic inscriptions. Important is also electronic base of transliteration of West European linguist [23]. But the significant achievement important for appropriate translations of venetic inscriptions are the efforts of Slovene authors who tried to understand Venetic inscriptions on the bases of Slavic languages [24-37].*

- * *Translations and explanations in the literature [24] can often be diverse, therefore concerning transliterations and translations the present author tried to follow the original text as close as possible. Only clearly recognised words and their variants which offer an enhanced possibility of understanding are presented in the vocabulary. In the division of continuous texts very long words are often verily loosely interpreted and these words were omitted from the dictionary. By this way the authenticity of the original was hopefully preserved and is in accordance with the assumption that the ancient writers tried to use the abbreviations due to the difficulties in writing the scripts. Then translations lack systematic clues and for the same word one can find translations with different meaning and often they do not correctly reflect the letters in the original.*

VENETSKA ABECEDA / VENETIC ALPHABET

Venetska črke so dokaj enotne in najbolj določene na Atestinskih tablicah, kjer je na tablici Es 23 podana tudi venetska abeceda:

Venetic letters are quite unified and are the best presented on the Ateste tablets, where on table Es 23 also Venetic alphabet is given.

Venetska abeceda – Es23 **Ɑ Ɱ Ɐ Ɒ ⱱ Ⱳ ⱳ ⱴ Ⱶ ⱶ ⱷ ⱸ ⱹ ⱺ ⱻ ⱼ ⱽ Ȿ Ɀ**
 Venetic alphabet – Es23 **A E V D I T K L M P N Š R Z C U B G O**

Črke Letters	Venetica Venetic	Redkejšje črke* Rare letters*	Venetica-Latinica Venetic-Latin		Latinica Latin		
I	l			l	l		I
J	l	l j r j l j		J	J		J
K	ƿ ƿ			K	K		K
L	l r j l	l j r j	l l	L	L	l	L
M	ƿ ƿ ƿ ƿ	ƿ ƿ ƿ ƿ		M	M		M
N	ƿ ƿ ƿ ƿ			N	N		N
O	o o o o			O	O		O
P	l r j l	l r j l q p d b q p d b		P	P		P
Q	q q q q	q q	q	Q	Q		Q
R	d d d d	P	P	R	R		R
S	s s	s s s s s s		S	S		S
Š	m m	l j r j m m		r j			Š
T	x x x o o	t t t t t t	t t	T	T		T
U	u v u v		v	U	V	U	U
V	f f f f	f f f f	f	V	I'	V	V
Z (Ž)	z z	l j l j l j	l j	Z	l j	Z	Z
X	x			X	X		X
Y				Y	Y		Y
W				W	W		W

* Med redkejšimi črkami so podane tudi nekatere etruščanske, starofrigijske, retijske in galske črke.

* Among rare letters are quoted also some of Etruscan, Pld Phrygian, Rhaetian and Gaulish letters.

PREČRKOVANJE / TRANSLITERATION

Prečrkovanje zahodnoevropskih venetologov je v večini ustrezno, razen črke I, ki jo včasih berejo kot H; črke D, ki jo včasih berejo kot Z; črke T ki jo včasih berejo kot Θ; črke G, ki jo praviloma berejo kot χ, in črke B, ki jo praviloma berejo kot φ. Prečrkovanje avtorja je včasih drugačno od zahodnoevropskih venetologov, saj ti napisa praviloma niso razumeli in so zato posamezne črke prečrkovali napačno.

Transliteration of experts is mostly correct, however there are several exceptions. For instance sometimes is being read I ah H, D as Z, T as Θ and as rule G is being read as χ and B as φ. Transliteration of the author differs sometimes from experts transliteration, because they semantically misinterpreted the inscriptions and some signs were not correctly transliterated.

PUNKTACIJA / PUNCTUATION

Pri venetskih napisih so pri prečrkovanju zahodnoevropskih venetologov navedene tudi pike, ki pa praviloma označujejo le posamezne črke in niso znaki za ločitev besed zveznega napisa. To ugotavljajo tudi zahodnoevropski venetologi in jih zato pri svojih razumevanjih

neprekinjeno pisanih napisov ne upoštevajo. Pri napisih v venetsko latinskem zapisu pa je drugače, saj so pike redkejšje in praviloma že označujejo prekinitev zveznega besedila, vendar le pri pomembnejših ločitvah, torej le tam kjer bi napačna delitev otežila razumevanje, tako kot je to pri mnogih etruščanskih napisih. Pri napisih v latinici, pa so še bolj upoštevana nekatera ločila in sicer za lažje razumevanje napisanega besedila. Vendar so tu velike razlike, saj praviloma označujejo prekinitev zveznega besedila le pri pomembnejših ločitvah, lahko pa ločijo že posamezne besede in zlasti okrajšave.

With Venetic inscriptions experts take into consideration also stops, which are not signs to divide continuous text into words but as a rule mark only single letters. This was already recognised by experts who neglected stop signs in their interpretations. Concerning the Venetic-Latin inscriptions the meaning of the stop signs differs, because stops are rare and as a rule they are used to mark division of continuous text in words. The punctuations can be found only there where dubious division could pose a problem in correct understanding, a similar situation as with many Etruscan inscriptions. In inscriptions with Latin letters usually more stops are used to enable better understanding of the inscription. Here as a rule stops signs mark places of important divisions of continuous text but also could mark single words and especially abbreviations.

PREKINITVE ZVEZNEGA NAPISA Z VRSTICAMI INTERRUPTION OF CONTINUOUS TEXT WITH ROWS

Prekinitve zveznega besedila zaradi vrstic ne označujejo vedno tudi delitev zveznega napisa, kar je statistično zajeto in prikazano v tabeli 5. V prvi vrstici so podani tipi prekinitev na primer: 3/2 pomeni tri prekinitve z vrstico in dve ustrezni prekinitvi zveznega besedila na teh mestih. V drugi vrstici je število napisov z ustreznim tipom prekinitve. V tretji vrstici je število prekinitev z vrstico, v četrti vrstici pa je število ustreznih delitev zveznega besedila.

Interruption of continuous text with rows don't mark always a division of continuous text what was statistically considered and shown in table 5. In then first row types of interruptions are given, so as: 3/2 means three interruptions with rows and two suitable divisions of continuous text on these places. In second row there are numbers of occurrences of such interruption types. In third row are numbers of interruptions with rows and in fourth row are numbers of real divisions.

Tabela 5: Tipi prekinitev in delitev / **Table 2:** Types of interruptions and divisions

Tip/Type	0-0	1-1	1-0	2-2	2-1	2-0	3-3	3-2	3-1	3-0	4-4	4-2	4-1	5-1	Σ
štev./num.	301	64	21	6	5	6	3	4	5	1	1	1	1	1	420
prek./inter.	0	64	21	12	10	12	9	12	15	3	4	4	4	5	175
delit./divis.	0	64	0	12	5	0	9	8	5	0	4	2	1	1	111

Število prekinitev z vrstico je/Number of interruptions with rows are: 175

Število ustreznih delitev je/Number of suitable divisions are: 111

Verjetnost pravilne delitve zaradi nove vrstice je: $111/175 = 0,63$, kar pomeni, da je prekinitev ustrezna tudi kot delitev le v 63 %. To je mnogo premalo, za upoštevanje take prekinitve kot delitve neprekinjenega besedila, saj skoraj vsaka druga prekinitev ne pomeni tudi delitve zveznega besedila.

Probability of divisions owing to new row is $111/175 = 0,63$, that means that suitable divisions occur only in 63 %. This is far less to consideration such interruption as real division of continuous text, because almost each second interruption doesn't mean also a real division of continuous text.

DELITVE ZVEZNIH BESEDIL / DIVISIONS OF CONTINUOUS TEXTS

Za delitev zveznega besedila je odločilno razumevanje napisa, zato so delitve zahodno-evropskih venetologov, ki v napisih berejo predvsem imena, praviloma napačne. Imena, razen imena večkrat ponovljenih imen božanstev, ki so spremljana z znaki spoštovanja na primer: šainat, porai itd, niso merilo za razumevanje napisov. Z različnimi imeni se lahko »razloži« prav vsako besedilo in to v prav vseh jezikih, ali točneje: branje poljubnih imen ni znanstveno. Pri delitvi nam pomagajo nezdružljive soglasniške skupine, predvsem pa besede znanega pomena [34].

Proper divisions of continuous texts without suitable understanding are impossible, so divisions of experts, who as rule were reading only names, are mostly wrong. Names, except many times repeated names of divinity connected with words of respect as: šainat, porai etc, couldn't be a measure for understanding of inscriptions. Using different names all inscriptions in all languages could be explained, so readings with optional names aren't scientifically justified. At divisions of continuous text could help incompatible groups of consonants, but mostly can help words with known meaning [34].

PREVODI / TRANSLATIONS

Prevodi so podani na osnovi prepoznanih daljših in pogostejših besed, ki so navedene v prispevku [34]. Razumevanje vsebine napisa je za prevod bistveno, saj se morajo skladati tako smisel celotnega napisa kot časovno, družbeno, versko, materialno in drugo okolje napisa. Pri prevodu je treba upoštevati vse črke zapisa, zlasti vse dobro ohranjene črke, saj se tako bistveno poveča zanesljivost razumevanja.

Skoraj polovico prebranih napisov: $184/421 = 43,71$ %, je možno brati tudi v nasprotni smeri, kar je pomembno iz naslednjih razlogov:

- Smer branja se praviloma določi s smerjo črk, vendar ni vedno v naprej določena, saj so črke lahko tudi obrnjene, zato je vedno vredno preveriti tudi branje v obratni smeri,
- Mnogokrat so naročniki ali zapisovalci hoteli pokazati tudi svojo iznajdljivost in znanje, in obratna smer branja je temu dobro služila,
- V precej primerih gre za uroke, ki so jih poskušali skriti pred ljudmi in hudimi duhovi ali pa so skušali dobiti odgovor od umrlih, in za to je obratna smer prav primerna,
- Ker so takratni zapisi predstavljali praviloma le redko možnost pisanja so hoteli napisati čim več svojih želja in obratna smer jim je to še najbolj omogočala.

Translations are based on recognized longer and frequent words which are quoted in reference [34]. Each translation requires an understanding of the text which has to correspond with the time, religion, social, material culture and other circumstances or milieu of inscriptions. To get suitable translation one has to consider all, especially well preserved letters of the inscription. Only in this way a reliability of correct interpretation could be enhanced.

Almost the half of inscriptions read, $184/420 = 43,81\%$, are readable also in the reverse direction, a fact important from the following reasons:

- Usually direction of reading is corresponding to the direction of letters, but since this is not always precisely defined because of turned letters, it is worthwhile to try with the inverse direction of reading.*
- Many times the ordering persons or the writers wanted to demonstrate their ingenuity and knowledge and inverse direction of writing is quite convenient for this purpose.*
- In many cases the meaning of the text had to be hidden from the unconsecrated persons and also from evil spirits, or were written with the hope to get an answer from the dead, so inverse direction of writing seemed to be quite convenient for this purpose.*
- At that time chances of writing inscriptions were quite low and so people wanted to write most of their wishes, so inverse direction of writing could help them in this intentions.*

OCENJEVANJE VERJETNOSTI / ESTIMATION OF PROBABILITY

Pri vsakem prebranem napisu so podane tudi ocenjene verjetnosti za prečrkovanja in prevajanja po naslednji metodologiji:

Ocenjeni delež berljivih črk in ocenjeni delež dodanih in v prevodu uporabljenih črk, v posameznem napisu, dajeta skupno verjetnost prečrkovanja napisa.

Ocenjena verjetnost razumevanja prebranih besed in ocenjena verjetnost vsebine prebranega napisa, v posameznem prevodu, dajeta skupno verjetnost prevoda napisa.

For all inscriptions read also estimated values of probability for transliterations and translations were added based on methodology below:

Estimated share of read of letters and estimated share of added and in translation used letters in single inscription give both the joint probability of transliteration of the inscription.

Estimated probability of understanding of words read and estimated probability of understanding of the inscription read in single inscription both give joint probability of translation of the inscription.

UREJENOST KATALOGA / CATALOGUE SYSTEM

Katalog je urejen tako, da si pri vsakem napisu praviloma sledijo:

- oznaka napisa in stilizirani prepis originala,
- prečrkovanje zahodnoevropskih venetologov in njihovo razumevanje – imena so pisana z veliko začetnico,
- dosednji prevodi na osnovi slovanskih jezikov z označeno literaturo; pri M. Boru, I. Tomažiču, F. Smoletu in A. Kumarju je na osnovi slovenskega razumevanja dodan še angleški prevod.
- avtorjev sodobni zapis napisa, njegova delitev zveznega besedila in dobesečni prevod v slovenski in po potrebi še prosti slovenski ter angleški prevod.

Opomba: Zaradi čim boljše primerjave so prevodi urejeni tako, da v dobesečnem slovenskem prevodu posamezni besedi po vrstnem redu ustreza tudi le ena beseda, besede, ki so dodane za boljše razumevanje, pa so v oklepaju. Včasih dobesečni prevod ni dovolj razumljiv, zato je po potrebi podan še prosti prevod v sedanji slovenščini. Prevod v angleški jezik sledi dobesečnemu ali prostemu slovenskemu prevodu, zato v prvem primeru ni vedno pravilno jezikovno oblikovan.

Catalogue is created in such a way, that at each inscription follow:

- *Signature of inscription and stylized record of original,*
- *Transliteration by experts and their understanding – beginning of names are in capital letters,*
- *Previous translations on the bases of Slavic languages with quoted literature; by M. Bor, I. Tomažič, F. Smole and A. Kumar on Slovene understanding also English translation is added,*
- *Contemporary record of the present author, his proposal for the division of continuous text and his word-by-word translation in Slovene and if needed also loosely Slovene translation is added, and English translation.*

Remark: *To enable better comparison, the translations are ordered in a way that in the literal translations, to each word in the word by word sequence only one word meets single word in Slovene translations; words which are added for better understanding are given in parenthesis. Sometimes the literal translation is not sufficiently understandable, so in these cases the free translation in present Slovene language are added. Translation in English language follow literal or free Slovene translation, so in the first case the translation could not have proper language distinction.*

Es3 **IQM/XMqAqIiIIdXDIqMoyA** .e.gone.i.rka.i.iuua.n.t/ša.i. [3:215] S/P [1:57, 6:248, 24:339]

.e.xone.i.rka.i.iuua.n.t/ša.i. ego Neirkai Iuvantšai [1:58, 6:247] I/N

[24:339] EGO NE IRKAI I U VAN TI NAI

Njega ne jari in v van ti pojdi. *Don't anger him and you go to heaven.*

1 1 EGONEIRKAI I IUVANTŠAI 20 0 0 20 8

1, 1 1, 1 EGO NE IRKAI II U VAN T ŠAI N/B *IAŠ T NAV UII IAK RIENO GE*

1 1 Njega ne jezi je v nebesa tu šel. Još tu grob joj ko rajni gre.

Njega ne jezi, tu v nebesa je odšel. Še je tu grob joj ko rajni gre.

Don't anger him, here he went in heaven. Still is here grave oh when dead go.

R/V NEI RKAI ni jezil *didn't anger*

Es4 **-OIIXJqJVIIOJWOIIXIofoyA** S/P [1:59, 2, 24:340]

.e.govo.l.tiomno.i.iuua.n.tio.i. [3:215]

.e.xovo.l.tiomno.i.iuua.n.tio.i.[i.] ego Voltiomnoi Iuvantioi [1:59, 6:247] I/N

[24:340] EGO VOLTII OMNOI I UVANTIIOI R/V EGO VOLTII O MNOI I U VAN TI IOI

Njega viteštvu spomenik in ventana žara. Njega duša o mini in v van ti pojdi.

Monument to his knighthood and spelled urn. His soul expires and in heaven you go.

1 1 EGOVOLTHIOMNOI IUVANTIIOI 23 1 0 24 8

1, 1 1, 1 EGO VOLTII O MNOI II U VAN TI IOI

0 0 Njemu dušo mojo je v nebesih ti joj.

Njemu dušo mojo, je v nebesih tebi joj. *Soul of mine to him, he is in heaven oh to you.*

R/V VOLTI O MNOI I duša joj minila je soul oh has expired

Es5 **IOIIX^JqI OIIOOX/AYAIIXDVoyA-** S/P [1:60, 6:248, 24:342]

[.]e.go.u.r.kli.e.ge/torii.o.i.a.kutii.o.i. [3:216]

[.]e.xo.u.r.kli.e.xe/torii.o.i.a.kutii.o.i. ego urkli Egetorioi Akutioi [1:61, 6:247] I/N

[24:342] EGO URKLI EGE TORIIOI AKUTHIOI

Njega smo urekli s prstjo zla utišano. *We bewitch him with soil from evil silenced.*

1 0,9 (M)EGOURKLIEGE TORIIOIAKUTHIOI 26 0 1 27 9

1, 1 1, 0,9 MEGO URKLI EGE TORI IOI A KUT I IOI

1 1 Jaz urekel njemu potuje joj a grob je joj.

Jaz sem mu urekel, on potuje joj, a grob je joj. *I did bewitch him, he travel oh, but grave is oh.*

Es6 **IOIIXS/AYAIIOIIXXoooyA** .e.go.o.s.tioo.i.e.ge/.s.tioo.i. [3:216] S/P [1:62, 25:92]

.e.xo.o.s.tioo.i.e.xe/.s.tioo.i. ego Ostioi Egestioi [1:63, 6:247] I/N

[25:93] EGO OSTIIOI EGE STIIOI Njegove ostanke zli duh spoštuj! *His rests evil spirit respect!*

1 1 EGOOSTHIOIEGE STIIOI 19 0 0 19 6

1, 1 1, 1 EGO OSTI IOI EGE STI IOI

1 1 Njemu ostani joj njega pusti joj.

Njemu ostani joj, njega pusti joj. *Oh to him you remain, him you leave oh.*

N/B IOI IST EGE IOI IT SO OGE Joj isti njega joj šel za ogenj. *Oh (the) same him oh went for fire.*

Es7 ? [.]e.gora.i.teviiio.i./lo.r.XX [3:217]

[.]e.χora.i.teviiio.i./lo.r.XX ego Raitevioi lor xx [1:64] I/N
 [24:334] EGO RAITEVIOI LOR Njega viteštva žara. *The urn of his knighthood.*
 R/V EGO RAI TE VIIIOI LOR Njega k raju tedaj zavij duša. *Then to heaven turn his soul.*
 1 0,72 EGORAITEVIIIOILORXX 18 0 0 18 7
 1, 1 0,9, 0,8 EGO RAITE VI IOI LOR X X R/V RAI TE raj tebi *heaven (to) you*
 1 1 Njemu rajtam vi joj žaro kes kes. R/V T T tu, tu *here, here*
 Njemu rajtam žaro, tebi joj kes, kes. *To him I prepare the urn, for you oh, regret, regret.*
 N/B T TROL IOI IVET IAR OGE Tu trol joj živet mlad ogenj. *Here stupid oh live young fire.*

Es8 -X¶M¶-----/----1◊¶¿◊-/YIX1◊1¶-----/-----◊◊◊||¶¿1¶ S/P [1:65]

vise.i.iobo.[i...kn/o...s.]kevo.l.tig/no.s.mo.l[.do/.n.k]a.i.šet(ina.i.) [3:217]
 vise.i.ioφo.[s. - - - - / - - - -o.s.k]evo.l.tix/[n]o.s.mo.l[.zo.i.ke/- - - -]a.i.šet[??]
 Viseio Bo[ios k]e Voltignos Mol[- -]ai šet[[1:67] I/N
 0,8 0,64 VISEIIOBOS(TOIIIOI/ON)OSKEVOLTIG/ NOSMOLDIOKE/----- AIŠET(I)
 1, 0,8 0,8, 0,8 VI SEII OBO STOI IOI ON OS KE VOLTI G NOS MOL DOIKE----- AI ŠE TI
 1 1 Vi zdaj oba stojita joj on ostane ko duše ga naše molijo darujem ? ajaj še ti.
 Vidva zdaj oba stojita, a on ostane ko duše ga naše molijo, darujem, ajaj še ti. 26 10 9 45 16
You now both stand, but he remains when our souls pray him, I donate, lie also you.

Es9 -O¶¶¶J/¶¶¶◊◊-/---X¿1¶¶/¶¶¶1◊◊--- S/P [1:68]

[.e.g]ovhre.n./ma.i.s.t.[a.i.]/[.e.g]obia.l./lenio.[i. [3:218]
 .e.χ]ovhre<.n.>/ma(.)i.s.t.[io.i.]/[- -]¶ia.l./lenio.[i. ego Fren Maistioi Biallenioi [1:70] I/N
 0,72 0,8 (M)EGOVIREN/ MAISTIOI/(EG)OBIAL/ LENIOI 21 6 3 30 10
 0,8, 0,9 1, 0,8 MEGO VIREN MAI S T IOI EGO BIAL LEN IOI
 3 3 Jaz verujem moj si ti joj njemu bil miren joj. R/V MAIST mesto *place*
 Jaz verujem da si ti moj, joj njemu, bil sem miren joj. *I believe that you are mine; oh to him, I was calm oh.*

Es10 --¶1¶¶1◊◊¿¶IX/¿1¶¶¶◊--IX¶--- S/P [1:71]

[.e.go.o.]n[.]ti[vh]rema.i.s./ti.a.s.konia.i.ie[.s.tia.i.] [3:219]
 [iuva.]n.ti[vh]rema.i.s./ti.a.s.koxia.i.ie[χo] ? [1:73, 6:247]
 0,72 0,9 IUVENTIVIREMAIS/ TIASKOLIAIIEGO 21 8 0 29 13
 0,8, 0,9 1, 0,9 I U VAN TI VIREM A ISTI A SKO L IAI I EGO
 1 0 In v nebesa ti verujem da isti a skoraj le ležem i njemu.
 Verujem da si ti isti v nebesih, a skoraj ležem tudi jaz k njemu.
I believe that you are the same in heaven, but soon I will lie also beside him.

Es11 --¶X¿¶¶¶/¶X¶¶◊--- [.]e.g]okata.i.[.]e.ge.s.tn[a.i.] [3:219] S/P [1:74]

[.e.χ]okata.i.[.]e(.)x.e.s.tn[a.i.] ego Ka(n)tai Egestn[ai] [1:75] I/N
 0,81 0,9 (M)EGOKATAI/EGESTNAI 12 4 1 17 5
 0,9, 0,9 1, 0,9 MEGO KATAI E GEST NAI N/B IAN T SEGE IAT AKO GEM

Es16 |◊|◊◊◊◊----/◊◊◊|X1◊1◊Y◊ .e.govo.l.tio.mn/[o.i.---]gene.i.o.i. [3:222] S/P [1:83]

.e.χovo.l.tio.m[n/o.i.-t](?)χene.i.o.i. ego Voltiomnoi [] geneioi [1:83, 6:247] I/N

0,9 0,9 EGOVOLTIO MN/ OI(N)T(I)GENEIOI 17 4 2 23 7

1, 0,9 1, 0,9 EGO VOLTIO MNO IN TI GENE IOI

1 0 Njeno dušo meni in ti žena joj.

Njeno dušo meni, in ti žena joj. *Her soul to me and you wife oh.*

Es17 -X◊◊◊Y◊ .e.go.a.n.t[... [3:222] S/P [1:84]

.e.χo.a.n.t[ego Ant[[1:84] I/N 6 0 1 7 3

0,9 1 EGOANT(I)- N/B I T NA OGE In ti na ogenj. *And you into fire.*

1, 0,9 1, 1 EGO AN TI Njemu, in ti? *To him, and you?* 0 0

Es18 -X1◊1/1◊X [e.go...n[.]te.i./vo.l.t[...o.i. [3:222] S/P [1:85]

]te.i./vo.l.t[]tei Volt[[1:86] I/N 7 0 1 8 2

0,9 1 TEI/VOLT(I) N/B I TLO VEI T In tla vej ti. *And ground know you.*

1, 0,9 1, 1 TEI VOLTI Tej duši. *(To) this soul.* 1 1

R/V VEIT videti see R/V VEIT ujet caught

Es19 |◊|/-/◊◊Y◊ .e.gok[.../...]io.i. [3:223] S/P [1:87]

.e.χok[/]io.i. ego K[]ioi [1:88] I/N

0,9 1 EGOK--/IOI 7 0 3 10 3

1, 0,9 1, 1 EGO K(ATA) IOI N/B IOI ATA KO GE

1 0 Njemu pokop joj. Joj ata ko gre.

(To) him burial oh. Oh father when goes.

Es20 ◊|X◊◊◊X◊◊◊◊◊ [e.go...e.i.tomatoriio.i. [3:223] S/P [1:89, 2, 6:345]

]e[.]i.tomatoriio.i.]ei Tomatoriioi [1:89] I/N

1 0,9 (I)EITOMATORIOI 12 0 1 13 4

1, 1 0,9, 1 IEI TO MATOR IOI N/B IOI ROTAMO T IEI

0 0 Jej to mater joj. Joj rotimo tu jej. R/V T te you

Oh this mother oh. Oh entreat here oh.

Es21 ◊◊◊◊◊◊/◊|◊◊◊◊ ituria/makknos. [3:223] S/P [1:90, 6:359, 7:16, 24:276]

iθuria/makknos. Ituria Makknos [1:91, 6:247] I/N

[24:277] ITU RIA MAK K NOS N/B SON K KAMAI RUT I

To izrivši makniviši naj nosi. Sen ko kamen do groba.

This rooting out moving let he carries. Dream as stone till grave.

1 0,81 ITURIA/ MAKKNOS 13 0 0 13 5

1, 1 0,9, 0,9 I TURIA MAK K NOS N/B SON K KAMAI RUT I

1 1 In potuje umakne k nam. Sin ko komaj grob je.

On potuje in umakne k nam. Sin ko je komaj v grobu.

He travels and moves to us. Son when is hardly in grave.

R/V TU RIA tu raj here heaven

1, 0,8 1, 1 OEKAM OEKAL OEKAK) OEKAT OEKAI OEKAD OEKAV [24, 25, 26, 27]

5. do 4. stoletje PK/5th to 4th century BC S/P [1:110, 2, 4:50, 24:204]

Jaz dar si donašam, ti Reiti ajaš. *I am giving gift to me, you lie to Reiti.* [27:175]

```
-----/k-----/lqkqo/xkqkq/kkqkq/qlkqo/mlkqkq/mlkqkq/ql-kqo/
mlkqkqo/dqkqkqo/sqkqkqo/xkqkqo/oqkqkqo/ykqkqo/qkqkqo      70      0      10      80      16
oooooooooooooooooooo--/eeeeeeeeeeeeeeee--/kkkkkkkkkkkkkkkk--/aaaaaaaa-aaaaaa--
axotsr--nmlk9h--      [1]      --h0klmnp$rstoga      [3]      axotsr--nmlk0h--      [4]
0,9      1      OEKAA OEKAG OEKAO OEKAC OEKAS OEKAR OEKAŠ OEKAP OEKAN
1, 0,9      1, 1      OEKAM OEKAL OEKAK OEKAT OEKAI OEKAD OEKAV      [24, 25, 26, 27]
```

Es27 bronasta ploščica 200 x 205 mm je poškodovana in črke so slabše vidne/*bronze table 200 x 205 mm is damaged and the letters are not good visible.* 1. stoletje PK/*1st century BC* S/P [1:114, 4:161, 6:272, 7:37]

]Y4Y1012451YMYMYX[/.]4XYMM1M4047Y4Y[
]np(lv)hnpnprbršlšntr{-----}knmnmlsrslblgrg[- [3:194]
]nrnprqršlšntd{-----}knmnmlsrslφlχrχ{----- [4:161]
 Črke so brez običajnega reda zato enoveljavna dopolnitev ni možna.
Letters are without normal order and proper completion isn't possible.
]TIO[--]/O[-----]DEDIT LIBENS MERITO
 [D]/O[NOM]DEDITLIBENSMERITO
 VOL]TIO[MN]/O[S DONVM]DEDIT LIBENS MERITO [3:199]
 --101011X1--701011X11011X1X1-----Y41110X24Y0X20YMY----701Y---
 [vda].n.vo.l[.t[iio.n.]mno.s.[do]na.s.tokela.g[s/toša.i.]nate.i.re.i.tiia.i.o.p[vo.][l.tiioen[o] [3:198, 6:272]
 [vza].n.vo.l[.t[iio.n.]mno.s.zona.s.tokela.χ[- /- ša.i.]nate.i.re.i.tiia.i.o.p[vo.][l.][.t[iiole[no] [1:115, 4:161]
 [vda]n Vol[tion]mnos donasto ke lag[- -] Šainatei Rreitiai op [vo]ltio le[no] [1:115] I/N
 [vda]n Vol[t]i]mnos [do]nasto Kelag[s Šai]natei Rreitiai op [vo]ltio [l]en[o] [4:162] I/N

0,8	0,72	VDANVOLTIONMNOSDONASTOKELAG(AN)ŠAINATEIREITHIAIOPVOLTIIIOLENO
1, 0,8	0,9, 0,8	VDAN VOLTI ON MNO S DONASTO KE LAGAN ŠAINATEI REITI
1	1	IAI OP VOLTIIIO LENO 42 14 2 58 14
		Vdan duši on moji si donašal ko lahek sijoči Reiti aja ob duši mirno.
		Vdan duši moji si donašal, ko lahek ob sijoči Reiti ajaš dušo mirno.
		<i>Devoted to my soul you were giving, when light at shiny Reiti, you lie soul calmly.</i>

```

--Kq/-qKq/-qKqO/XqKqO/KKqO/qKqO/mKqKqO/qKqO/-KqO/-KqO/--KqO/--KqO/--KqO/--KqO/--KqO
--KqO-----
                                     51      0      29      80      16
---oooooooo-ooo--/-eeeeeeeeeeeeee-/---kkkkkkkkkkk-k/------aaaaaaaaa-
-----mlk---- [1] ---θklm----- [3]

```

0,7 1 (OEKAE OEKAG OEKAB OEKAC) OEKAZ OEKAR OEKAŠ OEKAP OEKAN
1, 0,7 1, 1 OEKAM OEKAL OEKAK OEKAT OEKAI (OEKAD OEKAV)
[AXBVCTDSE]RFQGPHOINKM Abeceda, kjer se izmenjujeta prva in zadnja ter nato naslednje črke [4:162].
Alphabet where are in turn first and last letter and then other letters [4:162].

Es28 bronasta pravokotna ploščica 140 x 105 mm/*bronze rectangular table 140 x 105 mm* S/P [1:116]

megolemetore<i.v>hrater.e.do/ na.s.tobo.i.iio.s/vo.l.tiio.m.mno.i. [3:202]
meyolemetorxxraterexzo/ na.s.tofo.i.iio.s/[?].vo.l.tiio.m.mno.i.

Devoted (I) give ? that strong remained Reiti lies ? oh.

Es34 tablico okoli 115 x 120 mm sestavljata dva dela/*tablet round 115 x 120 mm present two pieces*

-----Υ1ΦΥ1Φ1Φ-ΧΥ-/ΔΧ1ΥΥ1ΔΥ1Μ-----ΔΥΧΥΧ/ΔΧ1Χ----- S/P [1:127]
 (vhrvnhvhlvhdrdn)dltr/tntlk(rknklkvrmnmpl/rpnplśrśn)ślsrsnsltr/tntlφrφnφl/χ(rχnχl) [1:108]
 0,8 1 (VIRVINVILVI DRDN)DL TRTNTL K(RKNKL KV MRMNML PRPNPL ŠRŠN)ŠL
 1, 0,8 1, 1 ZRZNZL TRTNTL BRBNBL G(RGNGL) 45 28 0 73 12
 /-◇||X1◇12X21Y1----]e.ge.s.t.s.vo.l.tiio./ [.n.m]ni.s.[.] [3:201]
 [- - - - -]e.χe.s.t.s.vo.l.tiio./ [- -]xx.s.[? ? [1:129, 6:275]
 0,7 0,63 -----EGESTSVOLTIIIO(I)----- 13 0 1 14 5
 0,7, 1 0,9, 0,7 -----E GEST S VOLTI IOI-----
 0 0 ? je gost s dušo joj. ? is guest with soul oh.
 -----◇/-----◇/-----◇/-----◇/-----/-----/-----/-----/-----/-----/-----/-----/-----
 - o o o o - - - - - ? 4 0 76 80 16
 0,5 1 (OEKAE OEKAG OEKAB OEKAC OEKAZ OEKAR OEKAŠ OEKAP OEKAN
 1, 0,5 1, 1 OEKAM OEKAL OEKAK OEKAT OEKAI OEKAD OEKAV)

Es35 tablico okoli 210 x 170 mm sestavljajo trije deli/*tablet rounde 210 x 170 mm present three pieces*

---Δ1Δ1111----- S/P [1:130]
 .e.vha.i.v[[3:201]]/e.vha.i.[] e Fai [[1:131, 6:275] I/N
 0,72 0,49 -----(R)EVIAIA--- 6 0 1 7 2
 0,8, 0,9 0,7, 0,7 -----REVI AIA--- ? rev i aja ? ? to wretch lies ? 1 0
 -----/-----/-----/-----/-----/-----/-----/ΥΔΥΔ1◇/ΥΔΥΔ1◇/1ΔΥ--/
 ΥΔΥΔ1◇/ΧΔΥΔ1◇/1ΔΥΔ1◇/Χ--ΥΔ1◇/--ΥΔ1◇ 35 0 45 80 16
 -----o o o o o/- - - - - e e e e e/- - - - - k k k k k k k k/- - - - - a a a a a - -
 -----nmlkθhz- [1] -dhθklmn----- [3]
 0,7 1 (OEKAE OEKAG OEKAB OEKAC OEKAZ OEKAR OEKAŠ OEKAP) OEKAN
 1, 0,7 1, 1 OEKAM OEKAL OEKAK OEKAT OEKAI OEKAD (OEKAV)

Es36 tablico okoli 190 x 160 mm sestavljajo štirje deli/*tablet round 190 x 160 mm present four pieces*

---Ζ1Δ--- [---vhrem]a.i...s.[t [3-201] S/P [1:132]
 m]a.i...s.[? [1:131] 3 1 6 10 3
 0,7 0,64 (VIRE)MAIS(TI) 0 0 17 0 63 80 16
 1, 0,7 0,8, 0,8 VIREM A ISTI Verujem da isti. (I) believe that (the) same.
 -----/---Δ1/-Δ1Δ1/-ΔΥΔ1Δ1/-ΔΥΔ1◇/---Δ1◇/---Δ1◇/-----/-----/-----/-----/-----/-----
 -----o o o o - - - - - / - e e e e e e e - - - - - / - - k k k k - - - - - / - - a a - - - - -
 0,6 1 (OEKAE) OEKAG OEKAB OEKAC OEKAZ OEKAR OEKAŠ OEKAP
 1, 0,6 1, 1 (OEKAN OEKAM OEKAL OEKAK OEKAT OEKAI OEKAD OEKAV)

Es37 tablica okoli 180 x 140 mm ima le manjši del/*tablet round 180 x 140 mm has only small piece*

---Χ1Δ1----- / - - - -]re.i.ti[ia.i.?] Reiti[ai [1:133] I/N S/P [1:133]
 0,72 1 -----REITIIAI]re.i.t[iia.i. [3:202] 4 4 0 8 2
 0,9, 0,8 1, 1 -----REITI IAI ? Reiti aja. ? Reiti lies. 0 0

----	✕✕----		]t.ok[	?	[1:133, 3:202]	TOK	3	0	0	3	1
0,7	0,64	0,7, 1	0,8, 0,8	Tok.	<i>Stream.</i>	N/B	<i>KOT</i>	Kot.	<i>Corner.</i>	0	0

-D K Y - / - 1 M Y - / - < - / X D - / - Y W - / 1 - / 7 - / M 1 - / W Y - 7 kosov / 7 pieces

nkrp / lsn // rd // dr // mn // l // nm / ls [3:194-195]

0,6 1 (VIRVINVILVI KRKNKL TRTNTL DRDNDL MRMNML PRPNPL ŠRŠNŠL

1, 0,6	1, 1	ZRZNZL KRKNKL KVVl BRBNBL GRGNGL)	22	0	51	73	12

-◇-//K K K K-/P P P P-/M D-//E E E E E-----/K K K K K K K K K-----/P P P P P P P P P-----/X X X X K K K K K-----//

--◇◇-/-1111-/-X-//◇◇◇-/-1111-//◇◇◇-/-11111-	68	0	12	80	16

oeka in/*and* śr+śpnmlkʁhz+ [1] śr+ dhθklmnpś+ps [3]

0,9 1 (OEKAE OEKAG OEKAB OEKAC OEKAZ OEKAR) OEKAŠ OEKAP OEKAN

1, 0,9	1, 1	OEKAM OEKAL OEKAK OEKAT OEKAI OEKAD (OEKAV)	6 kosov/6 pieces

CHIODI **Klini / *Spikes***

Es40 |q||X|1Q0X\$mq0HmXm0YΛ0|1|qXm0YΛ0|1 S/P [1:143, 4:163, 6:281, 24:303]

vho.u.go.n.ta.i.vho.u.go.n.tnadona.s.tore.i.tiia.i. [3:204]

4. do 3. stol. PK/4th to 3rd cent. BC

vho.u.yo.n.ta.i.vho.u.yo.n.tnazona.s.tore.i.tiia.i.

Fougontai Fougontna donasto Reitiai	[1:143, 4:163, 6:279]	I/N

[24:303] VI OUGON TAI VI OUGON TNA DO NAS TO REITILAI

V ogenj tajen v ogenj tenj do nas tu k Reitiiji. *Into fire secret in fire dark up to us here to Reiti.*

1	1	VIOUGONTAIVIOUGONTNADONASTOREITIAI	R/V	VI	iz	from

1, 1 1, 1 VI OUGON TAI VI OUGON TNA DONASTO REITI LAI

0	0	V ogenj ta v ogenj tam donašam Reiti aja.	35	0	0	35	9

V ogenj ta, ti v ogenj tam, donašam Reiti ajaš. *In fire this, you in fire there, I am giving Reiti you lie.*

Es41 1411X1440X0H44X/51/44/4414 vhre/ma/.i.s./tnadotore.i.tiia.i. [3:204] S/P [1:144-145]

vhre/ ma/.i..s/ tnazotore.i.tija.i.	Fremaistna doto Reitiai	[1:145, 6:279]	I/N

[24:344]	VIREM A ISTNA DO TO REITILAI	23	0	0	23	7

Položen na grmado daroval to Reitiji. *Put on pyre he gave this to Reiti.*

1 1 VIRE/MA/IS/TNADOTOREITILAI N/B *IAI I TIE ROTO DAN T S IAME R IV*

1, 1	1, 1	VIREM A IST NA DOTO REITI IAI	Ajal je tu rotil dan tu z jame res živ.

3 1 Verujem da isti na tej Reiti aja. *Lay he here spelled day here from grave really alive.*

Verujem da isti na tej Reiti ajaš. *I believe that you the same on this Reiti lie.*

Es42 FIAΥIΠFIDEMPIRXMAIHOXO/DEIXIAI S/P [1:146, 4:164]

vhugiavhrema.i.s.tna.i.doto/re.i.tia.i. [3:204]

4. do 3. stol. PK/4th to 3rd cent. BC

vhuxiavhrema.i.s.tna.i.zoto/ re.i.tia.i.	Fugia Fremaistnai doto Reitai	[1:146, 4:164, 6:279]	I/N

1	0,9	MEGODONASTOŠAI/NATEIREITIAIPORAI/ EGETORARIMTIKELO/UDEROBOS						
1, 1	1, 0,9	MEGO DONASTO ŠAINATEI REITI IAI PORAI EGE TORA RIM TI KELO UDE ROBOS						
3	2	Jaz donašam svetleči Reiti aja silni njemu potnik rimski ti čelo udaril grobo.						
		Jaz donašam svetleči Reiti, ajaš silni potnik rimski, ki si se tu v čelo udaril grobo.						
		<i>I give to shiny Reiti, you lie powerful Roman traveler, who here in forehead beat brutal.</i>						
R/V	UDERO BOS	udaril boš	<i>beat will</i>	56	0	0	56	13

S/P [1:151]

megodotore.i.tia.i./bu.k.kakolia.i.		[3:205]						
mexozotore.i.tia.i./φu.k.kakolia.i.		mego doto Reitai Bukka Koliai	[1:151, 6:279]	I/N				
[24:394]	MEGO DO TO REITIAI BUKKA KOLIA I							
	Jaz dal tu Reitiji žival klaje ji.		<i>I give here to Reiti animal butchering to her.</i>					
1	0,81	MEGODOTOREITIAI/BUKKAKOLIAI	R/V	KAKOL	karkoli	whatever		
1, 1	0,9, 0,9	MEGO DOTO REITI AI BUK KA KOL IAI	26	0	0	26	8	
1	1	Jaz darujem Reiti aja Bog kar kol ajaš.						
Jaz darujem Reiti ajaš, Bog daj kakorkoli ajaš.		<i>I give to Reiti you lie, God give however you lie.</i>						

S/P [1:152, 4:165]

vda.n.vhugia.u.r.kle.i.na/re.i.tie.i.dona.s.to	[3:205]	4. do 3. stol. PK/4 th to 3 rd cent. BC
vza.n.vhuxia.u.r.kle.i.na/ re.i.tie.i.zona.s.to		
vdan Fugia Urkleina Reitiei donasto	[1:153, 4:165, 6:279]	I/N
1 0,81 VDANVIUGIAURKLEINA/REITIEIDONASTOI	33	0 0 33 9
1, 1 0,9, 0,9 VDAN VI UGIA URKLEI NA REITI EI DONASTO I		
1 1 Vdan vi umrl uročen na Reiti aja donašal je.		
Vdan je umrl uročen, na Reiti aja ker je donašal.	<i>Devoted he died bewitched, on Reiti lies as he was giving.</i>	
R/V URK LEI urok glej	<i>spell see</i>	

S/P [1:153, 24:347]

vhu.g.siiavo.l.tiio.n.mnindona/.s.tor.i.tiia.i.mego		[3:206]					
vhu.χ.siiavo.l.tiio.n.mnin(a)zona/.s.tor(e).i.tiia.i.mexo							
Fugsia Voltionmnin(a) donasto R(e)itai mego		[1:154, 6:279]	I/N				
[24:346]	VIUGSIIA VOLTIIIE ONMNINA O NAS TO REITIIAI MEGO						
	Ugašanje duše omenjenega ob nas to Reitiји mogla.						
	<i>Extinguishing of soul of mentioned at us this Reiti could do.</i>						
1	1	VIUGSIIAVOLTIIIONMNINDONA/STORITIIAIMEGO	38	0	0	38	10
1, 1	1, 1	VI UGSIIA VOLTII ON MNI N DONASTO RITI IAI MEGO					
1	0	Vi ugasnil duši on moji naj donaša Reiti ajam jaz.					
Vi ugasnil, on duši moji naj donaša, Reiti ajam jaz.		<i>You died, to my soul let he give, to Reiti I lie.</i>					

S/P [1:154, 2, 4:166, 6:279, 24:363]

ka.n.taruma.n[.]nadona.s.tore.i.tia.n.	[3:206]	4. do 3. stol. PK/4 th to 3 rd cent. BC
ka.n.taruma.n.nazona.s.tore.i.tia.n.	Kanta Rumanna donasto Reitian	[1:154, 4:166, 6:279] I/N

S/P [1:159, 24:345]

S/P [1:160, 24:352]

S/P [1:160, 24:392]

1, 1 1, 1 MEGO DONASTO VI UGIIA VI OUGON TI IAKA ŠAINITI ŠEI REITI IAI

1	1	Jaz donašam vi minil v ognju ti tako svetleči šel Reiti ajaš.	R/V	VI	iz	out
		Jaz donašam, ti si minil v ognju, ti si tako k svetleči šel in na Reiti ajaš.				
		<i>I give, you passed away in fire, so you went to shiny and on Reiti you lie.</i>				
R/V	ŠAINITIŠEI	šajnati	shining	R/V	IAKA	jak strong

Es57 **ΜΓΓΧΥΔΓΙΔΙΥΛΙΓΟΧΖΔΥΟΧΙΔΙΧΙΔΔΟΥΔΥ** S/P [1:163, 24:359]

		megore.i.tia.i.dona.s.tovhugia.i.va.n.tkenia	[3:208]			
		mexore.i.tia.i.zona.s.tovhuxia.i.va.n.tkeni[a?	meo Reitiai donasto Fugiai Vantkeni[a?	[1:163, 6:279]	I/N	
		[24:359]	MEGO REITIAI DONASTO VIUGIA I VANT KENI			
		Jaz Reitiji darujem zgorevši in ventan končal.	<i>I give to Reiti burning and conjured finished.</i>			
1	1	MEGOREITIAIDONASTOVIUGIAIVANTKEŠ	32	0	0	32 9
1, 1	1, 1	MEGO REITI AI DONASTO VI UGIA I VAN TKEŠ				
0	0	Jaz Reiti aja donašam vi uginil in nebo tkeš.				
		Reiti ajaš, jaz donašam, ti si minil in nebo tkeš.	<i>Reiti you lie, I give, you died and you weave sky - heaven.</i>			

Es58 **ΛΙ---ΓΙΙΔΔΥΙΜΟΔΣΔΥΟΧ/Ο-ΔΥΔΟΔΔΥΔΓΔΥΔΥΔΥΛΟΙΓ** S/P [1:164]

		vho.u.go.n.talemeto.r.na[e.]b[.](?)/dona.s.toš.i.natii.p[ora.i.].š.	[3:208]			
		vho.u.xo.n.θalemeθo.r.na[?]/tona.s.θoš(a).i.naθ(e).i.p[ora.i.].š.				
		Fougonta Lemetorna donasto (?) Š(a)inat(e)i P(orai) Š(ainatei) ?	[1:165, 6:280]	I/N		
		[24:271]	VIUGONTA LEME TORNA OTO NAS TO ŠINATII REI TI IAI			
		Sežgana v glino tarna od nas tod k šajnatemu raju ti jahaj.				
		<i>Cremated in clay lament from us here to shining heaven you ride.</i>				
0,9	0,9	VIUGONTALEMETORNA(D)O/TONASTOŠINATIIPORAIŠ				
0,9, 1	1, 0,9	VI OUGON TA LEME TORNA DO TONASTO ŠINATII PORAIŠ				
1	1	V ogenj ta prah potuješ da daruješ svetleči mogočni.				
		V ogenj ta prah potuješ da daruješ svetleči mogočni.	<i>In fire this dust you travel to give to shining mighty.</i>			
R/V	TORNA	tarna	lament	36	4	1 40 9

Es59 **ΔΥΔΔΙΣΧΔΔΔΔΥ** ne.r.kadsiakna [3:208] S/P [1:165, 24:272]

		ne.r.kazsiakna	Nerka d(onasto ?) Siakna	[1:165, 6:280]	I/N	
		[24:272]	NER KAD SIAKNA	Jama ko zazija.	<i>Pit when gaped.</i>	
1	0,72	NERKADSIKNA	12	0	0	12 5
1, 1	0,8, 0,9	NER KAD SIA K NA	N/B	AN KAI S DA KREN		
0	0	Jama ko zija k počitku.		In kaj si da kreni.		
		Grave when (is) open to rest.	<i>And what are (you) that (you) go.</i>			
R/V	SIKNA	zazija	gaped			

Es60 ? .a..l.lo [3:209] .a..l.lo Allo [1:166, 6:280] I/N

0,9	0,81	1, 0,9	0,9, 0,9	(H)ALLO	HALLO	Halo.	Hallo.	0	0
N/B	OLL AH	Ulj oh.	Ulcer oh.	4	0	1	5	1	

Es66 $\diamond X \zeta \alpha \gamma \diamond - / - \diamond \gamma \chi | \diamond \diamond \diamond \chi \gamma \diamond -$ [m]o.l.dobo.i.kno[.s./d]ona.s.to [3:210] S/P [1:173-174]

[m]o.l.zofo.i.kno[.s./ z]ona.s.to Moldo Bioknos donasto [1:174, 6:282] I/N

0,9 0,9 MOLDOBOIKNOS/DONASTO 16 3 0 19 6

1, 0,9 1, 0,9 MOL D OBOI K NOS DONASTO

1 1 Moli da oboji k nam donašam.

Moli da bi oboji prišli k nam, zato donašam. *You pray that both come to us, so I give.*

Es67 $\alpha \chi | \alpha / \gamma \diamond \alpha \gamma | - \diamond \diamond \gamma$...]pora.i.vebel/e.i.k[... [3:210] S/P [1:174]

p]or[a].i.vepel/ e.i.ka[P]orai Vebelei Ka[[1:175, 6:282] I/N

0,8 0,64 PORAIVEBEL/EIKA 13 1 0 14 3

0,8, 1 0,8, 0,8 PORAI VE BELEIKA Silen velik Belin.

1 0 Silen velik je Belin. *Powerful great is Belin.*

N/B AK IE LE BEV IAR O P

Čprav je le bel mlad ostane močan. *Although is just white young remains strong.*

Es68 --- $\alpha \gamma | \alpha \gamma \diamond \alpha \zeta \alpha$ --- ...don]a.s.toša.i.na[te.i.... [3:210] S/P [1:175]

zon]a.s.toša[.]i[.]na[te.i. don]asto Šaina[tei [1:176] I/N

0,8 1 (DON)ASTOŠAINA(TEI) 0 0 9 6 0 15 2

1, 0,8 1, 1 DONASTO ŠAINATEI Donašam svetleči. *(I) give (to) shining.*

Es69 ----- $\diamond | | \gamma \diamond | \alpha \diamond$...]e.i.o.piio[robo.s. [3:210] S/P [1:176]

]xe.i.o.p iio[rofo.s. ? [1:177, 6:282]

0, 72 0,81 OEIOPIIOROBOS 8 5 0 13 4

0,9, 0,8 0,9, 0,9 O EI OPIIO ROBOS N/B SOBOR OI I POIEO

0 0 On je opit robavs. Soborec oj je pojedel.

He is drunk tough. Fellow-fighter oh he ate (up).

Es70 ? ...]s.m[e]g[o]...d[on]a[.s.to. [3:211]]s.m[e]χ[o]z[on]a[.s.to ? [1:177]

0,48 1 (O)SMEGODONASTO 0 0 5 7 1 13 3

0,8, 0,6 1, 1 OS MEGO DONASTO Ostani jaz donašam. *Remain I give.*

Es71 ----- $\zeta \alpha / \kappa \zeta \diamond \gamma \diamond \gamma \alpha \zeta \chi \diamond / \diamond \alpha | \chi |$ --- $\omega \epsilon \gamma \diamond$ S/P [1:178-179, 2]

.e.[... ...].s.e./kvo[.]n[.]dona.s.to/re.i.ti[ia.i.]mego [3:211]

[- - - - - - - - - -].s.e./ kvo[.]n[.]zona.s.to/ re.i.ti[ia.i.]mexo

[]s ekvon donasto Rreiti[ai] mego [1:179, 6:282] I/N

0,81 0,8 -----SEKVONDONASTOREITHIAIMEGO 22 3 0 25 7

0,9, 0,9 1, 0,8 -----SE K VON DONASTO REITI IAI MEGO

2 2 ? se k nebu donašam, Reiti ajam jaz. ? *myself to sky (heaven) give, (to) Reiti I lie.*

Es72	ᲙᲟᲗᲠᲚ-----ᲒᲓᲣᲵᲘᲟᲕᲔᲛᲑᲐᲕᲁᲩ᲏ᲧᲉᲢᲤᲱᲡᲃᲥᲱᲧᲟ	S/P [1:180, 6:360]
molom[- - - -]no.s./dona.s.tore.i.t/iia.i.mego [3:211]		
molom[- - - -]xxno.s./ zona.s.tore.i.t/ iia.i.meᲕo		
Molo M[- - - -]nos donasto Reitai mego [1:181, 6:282] I/N		
0,9	0,81 MOLOM(VIREN)ENOS/DONASTOREIT/IIAIMEGO	28 0 5 33 8
1, 0,9	0,9, 0,9 MOLOM VIREN EN OS DONASTO REITI IAI MEGO	
2	1 Molim veren in ostani donašam Reiti ajam jaz.	
Molim veren, ti ostani, jaz donašam, Reiti ajaj. <i>I pray believing, you remain, I give, to Reiti you lie.</i>		

Es73	IḡIḲIḡḲ/ḲḲḲḲḲ/ḲḲḲḲḲ/ḲḲḲḲḲ					S/P [1:182, 6:361]				
megov/ a.n.t.s.e.g/e.s.t.s.do/na.s.to/re.i.tia.i. [3:211]										
mexov/ a.n.t.s.e.χ/ e.s.t.s.zo/ na.s.to/ re.i.tia.i.										
mego Vants Egests donasto Reitiai [1:182, 6:282] I/N										
[24:295] MEGO VANTS IEGE STZ DONASTO REITIAI										
Jaz ventaje zlo tukaj žrtvujem Reiti <i>ji</i> . <i>I spelling evil here I sacrifice to Reiti.</i>										
1	0,9	MEGOVANTSIEGESTZDONASTO/REITIAI			30	0	0	30	9	
1, 1	1, 0,9	MEGO VAN T SIE GEST Z DONASTO REITI AI								
4	1	Jaz nebu tu sije gost zato donašam Reiti aja.								
Tu sije gost, zato donašam nebu, ti Reiti ajaj. <i>Here shines guest, so I give to sky (heaven), to Reiti you lie.</i>										

Es74	----◊IM/ f kq---/-----Yṽṽ		meg[o.../....]a.kisi/nio[i.		[3:212]				S/P [1:184]	
meχ[o.../....]a.kisi/[ni]o[....			meg[o.../....]Akisios		[1:184]		I/N			
0,8	0,54	MEG(O)-----AKISINIO(I)-----								
0,8, 1	0,9, 0,6	MEGO-----AKI SIN IOI-----		11	0	2	13	4		
0	0	Jaz	? ki sin joj	?						
		<i>I</i>	? <i>who son oh</i>	?						

Es75	{◊ IIX◊/-/Λ BVI I◊X/zM◊#S◊X/--◊II◊YIIM megovhr[e.n.m/a.i.s.]to.s.dona.s./to.e.[ina...]vote.i.iiio.s. [3:213] meχovhr[/]to.s.zona.s./ to.e.xxxxx[?/?]vote.i.iiio.s. mego Fr[.....]tos donasto [...../?] Voteios [1:187, 6:282] I/N 0,9 0,81 MEGOVER(EN)TOSDONASTOEINBIU(I/N)VOTEIIOS 1, 0,9 0,9, 0,9 MEGO VEREN TO S DONASTO EIN BIU IN VO TEI I OS 3 1 Jaz veren to si donašam en bil in v tej je ostal. 31 0 4 35 12 Jaz sem veren, to si donašam, en je bil in v tej je ostal. <i>I'm believing, this I give to me, one has been and in this he has remained.</i>						S/P [1:186]

URNE CINERARIE **Žare s pepelom / Cinerary urns**

Es76	M̐ṣḥzṣṣlōxlllqđłqXōł^o ṑ	S/P [1:194, 24:355]
vho.u.gotagra.i.ko.i.ve.s.ke.ś.	[3:226]	
vho.u.xotayra.i.ko.i.ve.s.ke.ś.	Fougota Graikoi veskeś	[1:193, 6:260] I/N

Es86 **ἩΡΥΤΑΝΑΙ** vhrutana.i. [3:229] S/P [1:205, 35:151]

vhrutana.i. Frutanai [1:205, 6:256] I/N
 [35:151] VI RUT ANAI VI RUT AN AI *IAN A TUR IV*
 V grobu počivaj. Vij grob in počivaj. Eden na turi živ.
 In grave you rest. Wind grave and rest. One on tour alive.
 0,9 0,8 VIRUTANAI 0 0 9 0 0 9 3
 0,9, 1 1, 0,8 VI RUTA NAI V grobu počiva. *In grave rests.*
 N/B *I AN A TUR IV* In en na turi živi. *And one on travel lives.*
 R/V RUT ANAI grobu počivaj *grave rest* R/V AN AI in aja *and lie*

Es87 **ΑΚΥΤΝΑΙ** a.kutna.i. [3:229] S/P [1:205, 35:152]

a.kutna.i. Akutnai [1:206, 6:256] I/N
 [35:152] A KUT NAI V grobu počivaj. *In grave you rest.*
 1 0,7 AKUTNAI 7 0 0 7 4
 1, 1 1, 0,7 AK U TN AI N/B *IAN TU KA*
 0 0 Kot v senci aja. En tu kar.
 Like in shadow lies. One is just here.
 R/V A KUT NAI v grobu počivaj *in grave rest*

Es88 **ΦΙΟΓΟΤΝΑΙ** vhogotna.i. [3:229] S/P [1:206]

vhogotna.i. Fogotnai [1:207, 6:256] I/N
 [24:351] VI OGO TNAI V ogenj senc. *In the fire of shadows.*
 0,7 0,7 VIOGOTNAI 9 0 0 9 4
 0,7, 1 1, 0,7 VI OGO T NAI N/B *IAN T OGO IV*
 0 0 V ognju tu počivaj. En tu ogenj živ.
 In fire here rest. One here fire alive.

Es89 **ΥΚΟΝΑΓΑΛΚΝΟΣ** .u.konagalkno.s. [3:229] S/P [1:207, 24:274]

.u.konagalkno.s. Ukona Galknos [1:208, 6:257] I/N
 [24:275] UKONAGAL K NOS Ukončal ki nas. *Destroyed he us.*
 N/B SON K LAGAN OKU Sen da lahko oko. *Dream gives light eye.*
 1 0,9 UKONAGALKNOS 0 0 12 0 0 12 4
 1, 1 1, 0,9 UKO NAGAL K NOS Oko nagnil k nam. *Eye bends to us.*
 N/B SON K LAGAN OKU Sin k lažjemu oku. *Son to easier eye.*

Es90 **ΜΟΛΟΤΕΝΝΟΝΙΑ** moloto.e..n.noniia [3:229] S/P [1:209]

moloto.e..n.noniia Moloto Ennonia [1:209, 6:257] I/N R/V MOLO malo *little*
 0,9 0,9 MOLOTENNONIIA 0 0 13 0 0 13 5
 0,9, 1 1, 0,9 MOLO T EN NONI IA Moli tu eni noni aja. *Pray here (to) one nana lies.*
 N/B *AII NONNE TOLOM* Ajaj nonna tulim. *Lie nana (I) cry.*

[illegible]

[24:356]		VREMAI VANTI NAV K TU LI STOI VESCES							
		Položen mrtvec v grob, ki tu le stoj kvišku.							<i>Put dead in grave, who here just stand upwards.</i>
1	0,81	VREMAIVANTINAVKTULISTOIVESCES	29	0	0	29	9		
1, 1	0,9, 0,9	VREMAI VAN TI NAV K TULI STOI VES CES							
0	0	Veruj nebu ti grob kar tuli stoj ves čas.	R/V	TU LI	tu le				<i>here only</i>
		Veruj nebu, ti grob kar tuli, ti stoj ves čas!							<i>Believe to sky - heaven, you grave just roar, you stay all time!</i>

Es105 I'OVCONTAI.I'VCISONIAI.BRIGDINAI.EGO S/P [1:224, 6:259, 23:302]

		FOVGONTAI FVGISONIAI BRIGDINAI EGO	[3:233]						
		fovgontai . fvgisoniai . brigdinai . ego	Fovgontai . Fvgisoniai . Brigdinai . ego	[1:223, 6:256]					I/N
[24:302]		V OUGON TAI VUGISON IAI BRIGDINAI EGO							
		V ogenj ta ugašeni naj gredo brige njegove.							<i>In fire this extinguished let go his troubles.</i>
1	0,9	VOUGONTAIVUGISONIAIBRIGDINAIEGO	31	0	0	31	10		
1, 1	1, 0,9	V OUGON TAI VUGI SON IAI BRIG DI NAI EGO	0	0					
		V ogenj ta umrl sin aja briga da počiva njemu.							
		V ogenj ta, umrli sin aja, brigam se da počiva njemu.							<i>In fire this, dead son lies, I care that he rests for him.</i>

EPITAFI VENETICO-LATINI Venetsko latinski napisi / *Venetic-Latin Texts*

Es106 I'◊----TAIOSTINAI/I'OVGONTAITOTIONAI S/P [1:225, 24:301]

		FO[VGON]TAI OST.INAI/FOVGONTAI.TOTICINAI	[3:234, 6:256]						I/N
		fo[- - - i]ai ostinai/ fovgontai totionai	Fo[- - - i]ai Ostinai/ Fovgontai Totionai	[1:225]					I/N
[24:301]		V OUGON TAI O STINAI V OUGON TAI TOT I ONAI							
		V ogenj ta o iztli v ogenj ta, tale in oni.							<i>In fire this oh glows in fire this, this and that.</i>
0,9	0,81	VO(UGONT)AIOSTINAI/VOUGONTAITOTIONAI	29	0	4	33	11		
1, 0,9	0,9, 0,9	V OUGON TAI OSTI NAI V OUGON TAI TO TIO NAI	R/V						TOT I ONAI
1	1	V ognju tem ostane počiva v ognju tem tu ti počivaj.							<i>this and that</i>
		V tem ognju ostane, počiva v ognju tem, tu ti počivaj.							<i>In this fire he remains, he rests in this fire, here you rest.</i>

Es107 VANTAI/I↓ANTEIAI.I'RIIMAISTINAI S/P [1:226]

		VANTAI/IVANTEIAI FREMAISTINAI	[3:234, 6:256]						I/N
		vantai/ ivanteiai . fremaistinai .	Vantai/ Ivanteiai . Fremaistinai .	[1:226]					I/N
[24:307]		I VAN TE IAI	In v van tedaj pojdi.						<i>And in heaven then go.</i>
[35:155]		VAN T AI	(V) raju tu ajaj.						<i>(In) heaven here lie.</i>
0,7	0,9	VANTAI/IVANTEIAIVREMAISTINAI	27	0	0	27	10		
0,7, 1	1, 0,9	VAN TA II VAN TE IAI VREM A ISTI NAI							
1	0	Nebo ta je nebo te aja verujem da isti počiva.							<i>sky - heaven</i>
		Nebo ta je, nebo te aja, verujem da isti počiva.							<i>This sky is, sky you lies, I believe that the same rests.</i>
N/B		IA NIT SIA MERV IAIE T NAV IIAT NAV							
		Je nit sijoč meril leži tu grob žal grob.							<i>Is thread shiny measured lie here grave alas grave.</i>

Es108 LEMONEI/LEMONEI.ENNONIOI

S/P [1:227]

LEMONEI/LEMONEI ENNONIOI [3:234, 6:256] I/N

Lemonei/ Lemonei . Ennonioi [1:227] I/N

1 1 LEMONEI/LEMONEIENNONIOI 22 0 0 22 9
 1, 1 1, 1 LE MON EI LE MON EI EN NON IOI N/B IOI NON NEI ENO MEL I ENO MEL
 1 1 Le men je le men je eni noni joj. Joj noni njej eno imel je eno imel.
 Le men je, le men je, eni noni joj. Joj noni, njej eno imel, je eno imel.
Only to me is, only to me is, to one nana oh. Oh to nana, to her he one had, he one had.

Es109 GENTEI.IVANTIOI

GENTEI IVANTIOI

[3:234] I/N

S/P [1:228]

gentei . ivantioi Gentei . Ivantioi [1:229, 6:256] I/N

1 0,9 GENTEIIVANTIOI 14 0 0 14 6
 1, 1 1, 0,9 GEN TEI I VAN T IOI N/B IOI T VANI IE TN E G
 0 0 Ženi tej je nebo ti joj. Joj tu vani je tema ena gre.
Wife this is sky - heaven you oh. Oh here out is dark one goes.

Es110 P--MAI.RV---AI.LEMETO-NAI

S/P [1:229]

P[RI]MAI RV[TILI]AI [L]EMETO[RI]NAI [3:235] I/N

p[ri]mai. rv[tili]ai . lemeto[r]nai P[ri]mai. Rv[tili]ai . Lemeto[r]nai [1:229, 6:256] I/N

0,81 0,72 PRIMAIRVTILIAILEMETORNAI N/B IAN ROTE MEL IAI LI TURIA MIR P
 0,9, 0,9 0,9, 0,8 PRI MAI RV TI L IAI LEME TOR NAI En rote imel joj leži le potuje mir po.
 0 0 Pri mojem grobu le aja prah potuje počiva. One spell had oh lie just travels peace after.
At my grave just lies dust travels rests. 17 7 0 24 8

Es111 I'OVGONTAI.IICTORIII.I'IKIA.I'VCHINIA.KAMVSIOI

S/P [1:230]

FOUGONTAI EGTOREI FILIA FUGENIA LAMUSIOI [3:235, 6:260] I/N

fovgontai . egtorei . filia . evgenia . lamvsioi

Fovgontai . Egtorei . filia . Fvgenia . Lamvsioi [1:231] I/N

[24:360] V OUGON TAI EG TOREI VILIA VUGENIA LAMU SIOI

V ogenj ta zlo prsti, resnica božanska grobu sijaj. *In fire this evil of mould, truth of deity to grave shine.*

1 0,72 VOUGONTAIEGTOREIVILIAVUGENIALAMUSIOI
 1, 1 0,9, 0,8 V OUGON TA IE GTOR EI V ILI A VU GENI A LAMU S IOI
 0 0 V ogenj ta je kdor je v ili a v ženi ali prah si joj. 36 0 0 36 15
 V ogenj ta, kdor je iz ilovice ali iz žene, da prah si joj.
In fire this, who is from loam or from wife, that dust you are oh.

R/V VILI AVU vili javil (to) fairy reported

Es112 EGETOREI.CRMEL-

EGETOREI.CRUMEL[ONIOI]

[3:235]

I/N

S/P [1:231]

egetorei. crvmel[Egetorei. Crvmel[[1:231, 6:256] I/N

[24:365] EGE TOR EI CRUMEL Zla ostanki ji zgoreli. *Evil rests her burned.*

1 0,64 EGETOREICRUMEL 14 0 0 14 3
 1, 1 0,8, 0,8 EGE TOREI CRUMEL Njemu potujem ohromel. (To) him (I) travel lamed.
 R/V TOR EI potuje hej travels hey 0 0
 N/B LE MUR CIE ROTE GE Le mrtev tja uročen gre. *Just dead there spelled goes.*

Es113	CAVISRAVPATNISMILESPOKTOS/OSTINOBOSI'RIVII--IIR	S/P [1:234, 2, 6:261]
GAVIS RAVPATNIS MILES POLTOS OSTINOBOS FRIVI PATER	[3:235, 6:260]	I/N
gavisravpatnismilespltos/onobos fri[- - - t]er		
Gavis Ravpatnis miles Poltos Ostinobos fri[- - - t]er	[1:234]	I/N
0,9	0,72	GAVISRAVPATNISMILESPOLTOSOSTINOBOSPRIVE(II)ER
0,9, 1	0,9, 0,8	GA VISRA V PATNI SMILE S POL TO SO STINO BOS PRI VEIER
1	0	Ga vserje v trpljenju smili se potem to so tinjal boš pri viru.
Ga vserje, v trpljenju se smili, potem ko izgorel boš, boš pri viru.		
<i>He shit, in agony he sorry himself, then when you will glow up, you will be at source.</i>		
41	0	2 43 13
Es114	ⲕⲓⲛⲁⲩⲉⲧⲟⲥ	S/P [1:284]
[an.u.xeo[	[an Ugeo[	[1:285] I/N
6	0	0 6 2
0,9	1	0,9, 1 1, 1 ANUGEO AN UGEO En umrl. One died. 0 0
Es115	ⲕⲁⲭⲱⲣⲏⲗⲓⲙⲁⲩⲉⲃⲟⲗⲏⲥ	S/P [1:285]
[uxronn[- - - -] kaθur[	[uxronn[- - - -]Katur[	[1:285] I/N
0,7	0,42	UGRONL/(EG)KATUR 11 0 2 13 5
0,7, 1	0,6, 0,7	U GRON LEG KA TUR
0	0	U grob legel kot tur. In grave lay such as bison.
Es116	ⲁⲅⲣⲏⲗⲉⲑⲕⲡⲟⲗⲟ	S/P [1:286]
avrenlexkplo ?	[1:286]	
1 0,42	AVRENLEGKPLO	0 0 12 0 12 6
1, 1 0,7, 0,6	A V REN LEG K PLO	A v grob legel k tlom. But in grave lay on ground.
Es117	ⲃⲧⲓⲅⲏⲛ	S/P [1:286]
Btign	[1:286] I/N	
1 0,56	1, 1 0,7, 0,8	BTIGN B TI GN Boš ti ginil? Will you pine? 0 0
N/B	GNI T B	Ginil tu boš. You (will) pine here. 5 0 0 5 3
Es118	ⲙⲙⲏⲟⲓⲧⲓⲟⲩⲙⲏⲓⲟⲓⲧⲓⲟⲩⲙⲏⲓⲟⲓ	S/P [1:287]
.]m.mno.i.vo.l.tiiom.mniio.i.	[3:241]	
]m.mno.i.vo.l.tiiom.mniio.i.	Voltio]mmnoi Voltiommnioi	[1:287] I/N
1 0,81	MMNOIVOLTIHOMMNIOI	19 0 0 19 7
1, 1 0,9, 0,9	M MN OI VOLTI IOM MNI IOI	R/V MNOI moji mines
0 0	Moli meni oj duši moji mine joj.	Pray (to) me oh soul (of) mine passes oh.
Es119	ⲁⲡⲁⲓⲁⲩⲱⲗⲟⲩⲧⲓⲧⲓⲕⲟⲁⲟⲓⲧⲓⲕⲟⲁⲟⲓⲧⲓⲕⲟⲁⲟⲓ	S/P [1:288-289, 24:285-286]
a.patespeš/ txkoxox[?]o.u.klokatu.m./ .a..p.a.i..a.vo.l.tiiom[?	? [1:289]	
[24:285-286]	A PATE SPEŠ TI TIKOAOI S LOU KLOKATUM APAIA VOLTIIOM	
Ob petlji speš ti tkaje loveč klekelj pojoč vitezom.		
At mesh hurry you weaving catching bobbin singing for knights.		
1 0,64	APATESPEŠ/TITIKOAOIS/LOUKLOKATUM/APAIAVOLTIIOM	
1, 1 0,8, 0,8	A PATE SPEŠ TI TIKOA OI S LOU KLOKATUM APAIA VOLTI IOM	
3 3	Ob pentlji hitiš ti tkeš oi si loveč klekelj poješ duši moji.	43 0 0 43 12
Ob pentlji hitiš, ti tkeš joj, si loveč klekelj, poješ duši moji.		
At mesh you hurry, you weave oh, you are catching bobbin, singing to my soul.		
R/V	KLOKA TU M	klekelj tu mi bobbin here (to) me

Es121	?	.e.goiuva.n.te.i.	he[---]toriio.i.	ve.s.kete.i.	ekvopetari.s.kala[-]	iio.i.	[3:242]
[.e.χ]o iu[-].a.n.te.i. he[---]toriio.i. ve.s.kete.i. ekvopetari[.]s./ kala[-]iio.i.							
		ego Iuvantei He[---]torioi vesketei ekvopetaris Kala[n]ioi	[---]	[2, 6:254]	I/N		
[24:357]		TORIIOI VESKE TEI EKVOPETARIS KALASHIOI					
		Potuj kvišku tu drdrajč s kolesljem.	<i>Travel upwards here rolling with chaise.</i>				
0,9	0,72	EGOIU(I)ANTEIVE(SKE)TORIIOIVESKETEIEKVOPETARIS/ KALA(S)IIOI					
1, 0,9	0,9, 0,8	EGO IUI AN TEI VES KE TORI IOI VES KE TEI EKVOPETARIS KAL A SI IOI					
1	1	Njemu joj in tej ves ke potuj joj ves k tej romar kal da si joj.					
		Njemu joj in tej ves tja potuje joj, ves k tej romar, kal si ji joj.	44	2	5	51	16
<i>To him oh and you whole travel there to her oh, whole to her pilgrim, bud you are oh.</i>							
R/V	KALA	zajemati	ladle				
Es122	XIXXSI XqiofVXDVmffxkfxfqllfoiofiifsisdqfxixfmifioimisdqififxyofefoyf						
okroglo obdelan kamen/roundly tilled stone				6. stoletje PK/6 th century BC		S/P [4:158]	
		egovhonteiersiniioivinetikarisvivoiolialekvemurtuvoiatisteit	[3:224]				
exovhonteiersiniioivinetikarisvivoiolialekvemurtuvoiatisteit				61	0	0	61 17
ego Fontei Ersinioi vinetikaris vivoi olialekve murtuvoi atisteit				[4:159, 6:249]	I/N		
1	0,56	EGOVHONTEIERSINIIIOVINETIKARISVIVOIOLIALEKVMURTUVOIATISTEIT					
1, 1	0,8, 0,7	EGO VHONT E IER SINI IOI VINETI KA RIS VI VOIOLI IA LEKVE MURTU VOIA TI STEI T					
		Njemu vhod je ker sinu joj Venet kot ris vi vojeval je legel mrtev vojak ti ostani tu.	0	0			
		Njemu je vhod, saj sin joj, Venet si se kot ris bojeval, legel je mrtev vojak, ti ostani tu.					
<i>To him is entrance, because son oh, Venet as lynx you fought, dead soldier lay, you remain here.</i>							
Es123	?	ego.a.kuto.i.	[3:227]	exo akutioi	ego Akutioi	[2, 6:246]	I/N
1	0,72	EGOAKUTIOI	0 0	10	0 0	10	4
1, 1	0,9, 0,8	EGO A KUT IOI	Njega v grob joj. <i>Him in grave oh.</i>				
N/B	IOI TUKA O GE	Joj tukaj on gre.	Oh here he goes.	R/V	OGE	ogenj	fire
Es124	?	.a.kut	[3:227]	akut	Akut	[2, 6:246]	I/N
1	0,72	AKUT	0 0	4 0	0 4	2	
1, 1	0,9, 0,8	A KUT	A grob.	And grave.	N/B	TUKA	Tukaj. Here.
Es124a	?	.a.kut	[3:227, 6:246]	Akut	[6:246]	I/N	
1	0,72	AKUT	0 0	4 0	0 4	2	
1, 1	0,9, 0,8	A KUT	A grob.	And grave.	N/B	TUKA	Tukaj. Here.
Es125	?	zona.s.to re.i.tia.i.	vhremenodu .o.tniia/ o.p vo.l.ttio				
		donasto Reitiai Fremenodu Otnia op voltio	[6:280]	I/N			
1	0,81	DONASTOREITIHAIVIREMENODUOTNIIA/OPVOLTIO					
1, 1	0,9, 0,9	DONASTO REITI IAI VIREM ENO DUO T NIIA OP VOLTI IO					
1	1	Donašam Reiti ajaš verujem eno dve ti ninaj ob duši joj.		40	0	0	40 11
		Donašam, Reiti ajaš, verujem eno in drugo, ti ninaj ob duši moji joj.					
<i>I give, Reiti you lie, I believe first and second, you lie at my soul oh.</i>							

ET2	-◊DEYʻ◊SFEK◊.◊◊Zʻ◊P◊EFE◊Q◊NIFIX◊.X.FEDIFE◊SXINDI◊◊D◊Q◊S◊QAFIFIR◊◊R◊TARAYʻ--
[4]	] -orexno.s.e.kvo.[-].fo.s.mo.l.thevepose.i.vito :X:ve.r.te.o.s.tiiariθo.r.fo.s.tane.i.v[-] -a.θ.thaplanam[
[30]	[] OR E GNO SE K VO I BOS MOLTEV E BO SE I VIDO :X: VER DE OS DIARITOR BOS DA NEI V (P)ATTAPLANAM-[]
	? Daritelj je gnal se ko v vso molitev se bo videl tudi bog. Bog veri da je ostal daritelj ves, da ni v potopljenju ? <i>? The offeror has striven that in all his prayer shall be seen also God. God be reliable in that the offeror remains unharmed, that he not (end up) in drowning ?</i>

1	0,63	POREGNOSEKVOIBOSMOLTEVEBOSEIVITO.X.VERIEOSTIARI						
		TORBOSDANEIVNATTAPLANAM	67	0	2	69	19	
1, 1	0,7, 0,9	PO REG NOSE KVOI BOS MOLTEVE BOS EI VITO X VERIE						
0	0	OSTI IARI TOR BOS DA NEI V NATTAPLANAM	R/V	X	tu	here		

Po rek nosi kaj boš molitve boš je vitek kes veruj ostani mlad potuj boš da ni v natapljanju.

Po reki te nosi, kaj boš molitve, tu boš vitek, veruj ostani mlad, potuj da ne boš v potopljenju.

Along the river you are carried, what will you pray, here you will be slender, believe to stay young, travel to not be
sunked. R/V NAT TA not tu inside here

R/V	VN ATTA PLANAM	ven ata planem	<i>out father jump</i>

ET3 -F0A110F7A7YR^000M^M^I07FX0M.F70KF1I70S^X0^AKR17FDIK0M^F0M^M^K0M^7D0^F0^}

[4]]eθa.i.io.n.va.l.χa.m.θo.om.mni.o.peto.n. : .e.lokvi.l.lo.s.to.u.ka.i.periko.n.voni.n.ko.m.pro.i.vo.s.[

DOUKAI PERIKON VONIN KOM PROIV OS []

? Je ta in oni valovom (s) telesom mi njoj (u) pest ; je lok navit le ostal dokaj naperjen dušin brod prav (je) ostal ?

? Her being and his the waves await into their clutching grasp; may the bow remain undrawn
much as pointed straight - arrow remains the soul's raft ?

1	0,63	(I)ETAIIONVALGAMTOOMMNIOPETONELOKVILLOSTOUKAI PERIKONVONINKOMPROIVOS(E)	64	0	2	66	18

1, 1 0,7, 0,9 IE TAIH ON VAL GA M TOOMMNI OPET ONEL OKVIL LOS

0 0 TOUKAI PERI KON VONINKOM PROI VOS E

Je ta on val ga mi temni zopet odnesel ujel sem tukaj pri konju vodnikom prej ves je.

Je ta val mi ga temni zopet odnesel ujel, ko sem bil tukaj pri konjih, ves prej vodnik.

This wave dark once more took of and caught him from me, when I was here by horses, earlier all as guide.

R/V	TOOM MNI	tam meni	<i>there (to) me</i>	R/V	TOUKAI	tolči	<i>beat</i>

ET4 -I^WFDKEXR^{OT}OKF^ΛOFIXEK^{OW}FI^XII^{FI}KFR^{MY}FE^{MY}FI^SΓ^{AI}FE^{DO}K^{FE}OM^Y

[4]]i.me.r.ketaθ--[-]-u.θe.i.tekome.i.tiie.i.kva.n.venev[?]i.s. pa.i.vero keno.n.[?

[30]] (J)IM ER KE DAT -[] U TEI DE KOMEI DIEI K VAN VENEV [?] I SPAI VERO K E N ON [? Ker jim tja dati ? v tej da je komaj že ko ven venel (odcvetel) ? in v spanju veril da naj je on ?

Because there to give them ? in this that he no sooner withered out than ? and sleeping seen to it that he ?

1 0,63 (V)IMERKETATLOK(V)UTEITEKOMEITIEIKVANVENEV(I)ISPAIVERO/KENON

1, 1 0,7, 0,9 VI MERKETA T LOKVU TEI TE KOMEI TI IEI K VAN VENEV II SPAI VEROKEN ON

0 0 Vi merkatte to lokev tej tebi komei ti aja k nebu venel je spal verujoč on.

Vi pazite to lokev tebi, komaj ti ajaš k nebu, venel je spal verujoč on.	52	0	2	54	16

You care this pool for you, scarcely you lie towards the sky - heaven, he faded by sleeping in faith.

R/V	VER OKE NON	veruj oku none	<i>believe (to) nana's eye</i>

ET5 -PDEFKEDFMX-----OOFEEFΦOΞFEIΓOIHKDIFIMFA.X.XIA-

[4]]preke.r.e.ś.t[----]-o.l.θeveφo.s.e.i.krivine.a.:ti.a[?

[30] [] (IE) REK E REŠ D [] (M)OLTEV E BO SE I POI KRIV I NEA :X: dia []

? Je rek rajši da ? molitev se ne bo se potem tudi kriva :X: dja ?

? To say rather that ? the prayer shall then not be also false :X: dja ?

0,9 0,72 (O)PREKEREŠT(OIEM)OLTEVEBOSEIPOIKRIVINEA.X.TIA(I)
 1, 0,9 0,8, 0,9 OP REK E REŠ TOIE MOLTEVE BOS EI POI I KRIV IN EA X T IAI
 0 0 Ob rek je rajši tvoje molitve ves je potem je kriv in je kes tu aja.
 Ob reki so rajši tvoje molitve, ves je potem kriv in je kes, tu aja. 36 0 6 42 16
At the river are better your prayers, whole is than guilty and is penitence, here lies.
 R/V X = T ti you R/V T tu here

ET6 -{X◊◊IKƎΓΛX-----M†◊P--◊KƎ-KƎDMƎM◊M◊ΓM◊Γ-}

[4]].s.toθikelut[-----]-niθa[--]okv-ker.me.n.ošo.n.mo.l[?
 [30] KERMENOŠ Kormanuš krmar *helmsman*
 0,9 0,56 (O)STOTIKELUT(MOLTEV)NITA(IL)OKVOKERMENOŠONMOL(O)
 1, 0,9 0,7, 0,8 OSTO TI KE LUT MOLTEV NI TAILO K VOK E R MEN OŠO NMOLO
 0 0 Ostal ti kot ljud molitev ni delo ko bog je res men šlo malo.
 Ostal si kot človek molitev, nisi se delal kot bog, meni je res šlo le malo. 30 0 11 41 14
You remained as man of prayer, you didn't pretend to be as god, only little succeeded really to me.
 R/V VO KERMENOŠ ON MOLO bo krmar on molil. *will helmsman pray.*
 R/V TAI LOKVO KER to lokev ker *while this pool*

M425 ? .a.i.o.š.papl/on.s.vhre[//]i.s.tkno.s. ? [22] 22 0 2 24 11

1 0,64 AIOŠPAPL/ONSVIRE(MA)ISTKNOS
 1, 1 0,8, 0,8 AI OŠ PA P LON S VIREM A IST K NOS R/V AIOŠ ajaš (you) lie
 2 2 Aja odšel pa pri daru z vero da isti k nam.
 Aja, odšel pri daru z vero, da isti pride k nam. *Lies, he went by gift with belief, that the same come to us.*

EPITAFI LATINI

Napisi v Latinici / Texts in Latin characters

EsI	22	IVANTASOCCINAPVSIONI.MA	IVANTASOCCINAPVSIONIMA	S/P [1:235]
EsII	21	CRETELIAMENNIIOGRAICIF	CRETELIAMENNIIOGRAICIF	[2] S/P [1:236]
EsIII	31	SEPTVMA SIIX.I'.T.RVTIKI.VXOR/AEMIKIAE	SEPTVMASIX. V. T. RVTILI. VXOR/AEMILIAE	S/P [1:237:238]
EsIV	16	NIRCAII.RVRILIAII.L.I'	NIRCAE . RVTILIAE . P . F	S/P [1:238]
EsV	13	SEX.STLAPVRNAE	SEX . STLAPVRNAE	S/P [1:239]
EsVI	15	LRVTIKIOPVSI(O)-NI	L RVTILIO PVSI[O]NI	S/P [1:240]
EsVII	14	VANTI.IINONIO.TI.I'	VANTI . ENONIO . TI . F	S/P [1:240]
EsVIII	10	LTITINIOKF	L TITINIO L F	S/P [1:241]
EsIX	16	CAE MILIO Q F.QVALTI	C AEMILIO Q F.QVALTI	S/P [1:242]
EsX	20	FVXSIAE . RVTILIAE . SOCCI	FVXSIAE . RVTILIAE . SOCCI	[2]
EsXI	7	-ONIS.VAN-	IONIS. VAN[	S/P 1:243
EsXII	21	M.TINTENI.LOCVS/CVRONINI	M'. TINTENI . LOCVS CVRONINI	S/P [1:244-245]
EsXIII	16	TENNI T I' VRCLESOXI	T ENNI T F VRCLESONI	S/P [1:245-246]
EsXIV	10	L TINTINI C F	L TINTINI C F	S/P [1:246]
EsXV	9	MITITI.ONI	M' TITINI	S/P [1:247]
EsXVI	8	--EMILIOII	[A]EMILI Q F	S/P [1:247]

EsXVII	18	C:RVTLIVM VF/C.ΔVTILI	C. RVTLIVM Q F/C. RVTILI	S/P [1:248-249]
EsXVIII	21	I'VXS TITINIA MANO MAIRIIM	FVXS TITINIA MANO MATREM	S/P [1:250]
EsXIX	25	MAXVMA:DOMITIA CAESERIA NAM	MAXVMA . DOMITIA CAESERIANA M	S/P [1:251]
EsXX	21	KONIA.CII'.NPONIA/OV-RTA.CF	KONIA. CN F. LIBONA/OV[]RTA. C F	S/P [1:251-253]
EsXXI	21	IIRIIMA RVTILIA P I' SOCIACA	FREMA RVTILIA P F SOCIACA	S/P [1:253]
EsXXII	22	IVA.ΔIDRIA.VOΔ.I'/M.RVTILI.A.I'	IVA. AIDRIA. VOL. F/M'. RVTILI. L. F.	S/P [1:254-255]
EsXXIII	25	TERTIA.CRVMELOIA.TVRSTIACA	TERTIA. CRVMELONIA TVRSTIACA	S/P [1:256]
EsXXIV	18	IVANTAI/CARPONIA	IVANTINA TIRAGLONIA.	S/P [1:257]
EsXXV	15	IVANTAICARPONIA	IVANTIA CARPONIA	S/P [1:257-258]
EsXXVI	15	IVSTAI'.CRVMELONIA	I.VSTA. CRVMELONIA	S/P [1:259-260]
EsXXVII	12	CANTAVPSIIDIA	CANTA VSPEDIA	S/P [1:260]
EsXXVIII	11	CAN.TAI.LOXINA	CANTA LOXINA	S/P [1:261]
EsXXIX	25	MOLTISA/CANTA.PAPHIA.C.--NI'VXOR	MOLTISA/CANTA. PAPHIA . C. [XXX]NI. VXOR	S/P [1:262-263]
EsXXX	11	LIVS.CANVS.	L ENIVS . CANVS.	S/P [1:263]
EsXXXI	18	T.RVTIKIVS.A.I'.MARSCVS	T. RVTILIVS. L. F. MARSCVS	S/P [1:264]
EsXXXII	14	KENNIVS.P.I' I'OVGO	L ENNIVS. P. F FOVGO	S/P [1:264]
EsXXXIII	12	?	FREMA . ENNONIA .	[3:237]
EsXXXIV	15	Q RVTIKIVS.RVTVBA	Q . RVTILIVS . RVTVBBA	S/P [1:265]
EsXXXV	9	P. HENIVS. C. F	P. HENIVS. C. F	[2]
EsXXXVI	8	L.ENIVS.P.I'	L. ENIVS . P. F	S/P [1:266]
EsXXXVII	9	T. ENNIVS P. F	T. ENNIVS P. F	[2]
EsXXXIVIII	7	CENNIVS	C ENNIVS	S/P [1:267]
EsXXXIX	12	CRISPV.S.IINIVS	CRISPV.S . ENIVS	S/P [1:268-269]
EsXL	38	VANITO/IINNIVS.PVKIONIS.LAEMILIA.S-APVRN.VXOR	VANTIO . ENNIVS . PVLIONIS . F/AEMILIA. S[XX]APURN. VXOR	S/P [1:269]
EsXLI	17	NERCA.VANTICCONIS.F	NERCA . VANTICCONIS. F	S/P [1:270]
EsXLII	13	MITITINI.MUTIIR	M' TITINI . MATER	S/P [1:270-271]
EsXLIII	18	MI.TITNI VXOR IVANTA M	M'. TITINI. VSOR – IVANTA M	S/P [1:271]
EsXLIV	18	CUSSIA ANNI I'/SII.CVNDA	CASSIA ANNI F SECVNDA	S/P [1:272]
EsXLV	17	C.AIMIKIVS.C.I'.SONIVS	C. AIMILIVS. C. F. SONIVS	S/P [1:273]
EsXLVI	10	P.RVTIKIV.M.I'	P. RVTILIV. M. F	S/P [1:273]
EsXLVII	13	CN.RVTIKIVSM'I'IA	CN. RVTILIVS M FIL	S/P [1:274]
EsXLVIII	13	CN.RVTIKIVS.Q.FO	CN. RVTILIVS[.Q.]F <Q>	S/P [1:274]
EsXLIX	7	ATAINA	ATAINA	S/P [1:275]
EsL	6	L.NIIRCA	L. NERCA[?]	S/P [1:275]
EsLI	7	C. OMONTO[?]	C. OMONTO[?]	[2]
EsLII	5	FOVGO	[?]FOVGO[?]	S/P [1:277]
EsLIII	30	A.RVTIKIVS.TI.I'.PVLLIO.TRIBV.ROMILIA	L. RVTILIVS. TI. F. PVLLIO . TRIBV . ROMILIA	S/P [1:277]
EsLIV	7	T.CRVMIIA	T. CRVMEL	S/P [1:278]
EsLV	7	MICVIA	M' RVTIL[	S/P [1:278]

EsLVI	9	C. RVT. MATID[	C. RVT. MATID[	[2]
EsLVII	6	?	]AEMILI[	[3:241]
EsLVIII	7	LAIONI.F.--	]LAIONI. F[	S/P [1:279]
EsLIX	8	-MN.AEM.CN.F	]MN. AEM. CN. F	S/P [1:280-281]
EsLX	4	I' RIM	PRIM	S/P [1:281]
EsLXI	4	I' REM	FREM	S/P [1:282]
EsLXII	2	--MO	,]MO	S/P [1:283]
EsLXIII	3	?	X]. CN. F	[3:241]
EsLXIV	2	?	]AE[	[3:241]
EsLXVIII	14	C. COPONI . SCIRPAE	C. COPONI . SCIRPAE	[2]
EsLXIX	11	MAXUMA TITIA	MAXUMA TITIA	[2]

PADOVA

P311 14144A41X44177A44/44/11444<144441444 S/P [1:311, 4:186]

etsualeutikukaian/nakinatarisakvil

6. do 5. stoletje PK/6th to 5th century BC

»Per Etsu è offerto un *kaian nakin(a)* come dono da Atare«. [4:187] I/N

1 0,64 NAKINATARICAKVIL/KU/ASUPLEUTIKUKAIAL 34 0 0 34 11

1, 1 0,8, 0,8 NAKIN ATA RICA K VIL KU ASUPLE U TI KUKA IAL

2 2 Tako ata žaluje k vili ko osuple v tem kuka bol. R/V NAKIN nato then

Tako ata žaluje k vili, ko, osupel v tem tarna svojo bol. R/V RICAK žalujoči lamenter

So father mourns to fairy, when, amazing in this moans his pain.

R/V NAKI NATAR ICA K VIL KU ASUPLE UTIKU KAIAL

Tako noter žar k vili ko osuple utaknil, kesal. *So inside glow to fairy when amazing put (into), repented.*

STELE FIGURATE Reliefs/Reliefs

Pa1 4144447A441444444444444444 S/P [1:327, 2, 4:199, 6:285, 7:93, 24:260, 29:28]

pupone.i.e.gorako/.i.e.kupetari.s. [3:250]

6. stoletje PK/6th century BC

pupone.i.e.χorako/.i.e.kupeθari.s. Puponei ego Rakoi ekupetaris [1:327, 4:200, 6:284] I/N

[24:259, 29:28] PUPTNEI EGO RACO IEKUPETARIS

Popotniku njega raco na pot. *To traveler his duck for journey.*

1 0,49 PUPTNEIEGORACOIEKUPETARIS 25 0 0 25 5

1, 1 0,7, 0,7 PUPTNEI EGO RACO I EKUPETARIS

1 1 Popotnik njega raco je romar. *Traveler his duck eat pilgrim.*

R/V PUP T NEI pije tu naj *let here drink*

Pa2 444444444444444444444444444444 S/P [1:330, 24:262]

plede.i.ve.i.gno.i./kara.n.mniio.i./e.kupetari.s.e.go [3:250]

plete.i.ve.i.χno.i.kara.n.mniio.i.e.kupeθari.s.e.χo

Pletei Veignoi Karanmnioi ekupetaris ego [1:331, 6:284] I/N

1	0,81	HOSTIHAVOSTOUPEIO	17	0	0	17	6
1, 1	0,9, 0,9	H OSTI HA VOS TO UPEIO					
0	0	Kar ostani ko vsi to upajo.	<i>Just remain when all hope this.</i>				
R/V		HOSTI HA VO STO UPEIO			R/V		HO STIHA VO STOU PEIO
		Gosti ko (jih) bo sto uspejo.					Ko pesni bo stoje zapel.
		<i>Guests when will become hundred (they) will succeed.</i>					<i>When rhymes (he) will sing standing.</i>

Pa8	I◊IIMIOZJIIIOIAAIAI	iuvva.n.t(e).i.ve.s.tiniio.i.	[3:254]	S/P [1:352, 24:314]
iuvva.n.θ(e).i.ve.s.θiniio.i.	Iuvantei Vestinioi	[1:351, 6:288]	I/N	
[24:315]	I U VAN TVI VESTI NI IOI			
	In v van tja odvesti, ni je.	<i>And in heaven there go, isn't here.</i>		
1	0,72 IUVANTVIVESTINIIOI	18	0	0
		18	7	
1, 1	0,9, 0,8 I U VAN TVI VESTI NI IOI	N/B	<i>IOI IN ISTE VEI T NAV UII</i>	
0	0 In u nebo tvoji vesti ni joj.		Joj in iste vej tu grob joj.	
	<i>And in sky - heaven your conscience isn't oh.</i>		<i>Oh and (the) same know here grave oh.</i>	

Pa9	IOI	IKIR	PUK	IE	T	OP	LIP	S/P [1:353, 6:412, 24:311, 35:160]
pilpote.i.kuprikon.io.i.								[3:254]
pilpoθe.i.kuprikoniio.i.								Pilpotei Kuprikonioi [1:354, 6:288] I/N
[24:311]		PIL	POTEI	KU	PRI	KONII	IOI	R/V PIL POTEI KUPRIK ONII IOI
		Plamen	poti	ko	je	pri	koncu.	Plamen poti gomila umiri.
		<i>Flame</i>	<i>of way</i>	<i>when</i>	<i>is</i>	<i>at</i>	<i>end.</i>	<i>Flame of way barrow appeases.</i>
[35:160] N/B		IOI	NO	KIR	PUK	IE	T OP LIP	R/V IOI NO K IR PUK IE T OP LIP
		Joj	no	katero	ljudstvo	je	tu ob lipi.	Joj no kako živahno ljudstvo je tu ob lipi.
		<i>Oh well</i>	<i>what</i>	<i>people</i>	<i>are</i>	<i>here</i>	<i>at linden.</i>	<i>Oh well how lively people are here at linden.</i>
1	1	PILPOTEI	KUPRIKONII	IOI	20	0	0	20 6
1, 1	1, 1	PIL	POTEI	KU	PRI	KONI	IOI	N/B IOI INO KIR PUK IE T OP LIP
0	0	Pil	potem	ko	pri	koncu	joj.	Joj in katero ljudstvo je tu ob lipi.
		<i>Drank</i>	<i>then</i>	<i>when</i>	<i>(he was)</i>	<i>at (the)</i>	<i>end oh.</i>	<i>Oh and what people are here at linden.</i>
R/V		KUPRIK	ONI	gomila	oni	barrow	they	

Pa10	𐌱𐌿𐌸𐌰𐌿𐌳𐌰	mu.s.ta.i.	[3:254]	S/P [1:355, 6:349, 35:153]					
mu.s.θa.i. / A.V.L.X.		Mustai/ ?	[1:355, 6:288]	I/N					
[35:153]		MUS T AI	Mož tu počivaj!	<i>Man here rest!</i>	6	0	0	6	3
1	1	MUSTAI	1, 1	1, 1	MUS T AI	Mož tu aja.	<i>Man here rests.</i>	0	0
N/B	<i>IAT SU M</i>	Žal so mi.	<i>Alas they (are) (for) me.</i>	R/V	<i>SUM</i>	sum.	<i>suspicion.</i>		

VARIRA TIPOLOGIA **Razne vrste / Different types**

Pa11	--O--\ O¶¶¶¶¶¶¶¶	vhe.r.vat[e.s].o.[n.ti.s.]	[3:255]	S/P [1:357]
?	vhe.r.vaθi.s.(.)o.[s.θ...	?	Fervatis Ost	[1:358] I/N
[24:278]	I HE RVA TI S OSTI			
	In kjer si izruval ti si ostal.		<i>And where you pulled out, you there stay.</i>	

[illegible]

1	1	VIUGIIAAN/TETINAIVIU/GINIHAIEPPE/TARIS	35	0	0	35	9
1, 1	1, 1	VI UGIIA AN TETI NAI VI UGINI IAI EPPETARIS					
3	1	Vi umrl in teti počivaj vi preminil aja romar.	<i>You died and (to) aunt rest you died lies pilgrim.</i>				

Pa22 ?]terio.i ? [6:286]

0,72	0,63	(I)TERIOI	N/B	IOI RETI	JoJ Reti.	Oh Reti.	0	0
0,8, 0,9	0,7, 0,9	I TER IOI	Je ter joj.	Is and oh.	6	0	1	7 3

Pa23 𐌲𐌹𐌿𐌵𐌺𐌷𐌹𐌺𐌹𐌸𐌹𐌺𐌹𐌸 .e.nokleve.s.[-----(-)]ni.s ? [2, 6:288] S/P [6:384]

0,8	0,56	ENOKLEVES(CARKOKOS)NIS	R/V	EN OKLEVE S				
0,8, 1	0,7, 0,8	ENO KLEVES CARKO KOS NIS		In okleval si				
0	0	Eno za-kletev čarovnik kos nisi.		And you hesitated				
		One swear, magician blackbird (you) aren't.	12	0	8	20	5	

Pa24 ? .i.va[.n.]ta.i./ vo.l.tio.[m.m]n[in/ a.]i[.]e.p.p[etari.s]

Iva(n)tai	Voltio(mn)n(ina)i	eppetaris	[6:286]	I/N				
0,72	1	IVANTAI/VOLTIHOMMNIN/AIEPPETARIS	18	12	0	30	8	
0,9, 0,8	1, 1	I VAN TAI VOLTI IOM MNI NAI EPPETARIS	R/V	VANTAI				
2	1	Je nebo ta duši moji mine počitek romarju.		zagovori				
		Is sky - heaven this (to) soul of mine, passes rest (to) pilgrim.		conjure up				

Pa25 𐌲𐌹𐌿𐌵𐌺𐌷𐌹𐌺𐌹𐌸𐌹𐌺𐌹𐌸 S/P [2, 6:289, 7:31]

tivale.i.	φe.l.lene.i.	Tivalei Bellenei	[2, 6:288]	I/N				
[24:369]		TI VALEI BE LLENEI	Ti veljak bil blag.	<i>You worthy were gentle.</i>				
1	0,64	TIVALEIBELLENEI	15	0	0	15	5	
1, 1	0,8, 0,8	TI VAL EI BELLEN EI	R/V	TIVAL	R/V	VALEI		
0	0	Ti val je Belin je.		Taval		veljak		
		You wave is Belin is.		Roved		worthy		

Pa26 𐌲𐌹𐌿𐌵𐌺𐌷𐌹𐌺𐌹𐌸𐌹𐌺𐌹𐌸𐌹𐌺𐌹𐌸 S/P [4:198, 6:291]

vhuxio.i.	tivalio.i.	a.n.tetiio.i.	<vku>	.e.kupetari.s.	e.χo	5. do 4. stol PK/5 th to 4 th cent. BC		
Fugioi	Tivalioi	Andetioi	<vku>	ekupetaris	ego	[4:198, 6:288]	I/N	
[24:368]		VIUGHIOI TI VALHIOI ANTE TI IOI VKUEKUPETARIS EGO						
		Užgi ti veljak onda ti pojdi peketaje ga.	<i>Beat you worthy then you go driving it.</i>					
1	0,9	VIUGHIOITIVALHIOIAN TETHIOIVKUEKUPETARISEGO						
1, 1	1, 0,9	VI UGI IOI TI VALI IOI AN TETI IOI VKU EKUPETARIS EGO						
0	0	Vi umrl joj ti vali joj in teti joj skupaj romar njemu.	42	0	0	42	12	
		You died oh you roll oh and (to) aunt oh together pilgrim (to) him.						
R/V	VALI	veljak	worthy					

[illegible]

1	0,81	LEMONEIENOPETIHARIIOIAKLON	26	0	0	26	10	
1, 1	0,9, 0,9	LE MON EI EN OPET I IARI IOI AK LON		R/V		EIE N	aja naj	<i>let lie</i>
0	0	Le meni je in zopet je mladi joj kot dar.						
		<i>Only (to) me is and (once) more is young oh as gift.</i>						
N/B		NOLKA IOI I RAI TE PO NEI ENO MEL						
		Moli joj in raje te po njej eno imel.	<i>Pray oh and rather you after her one had.</i>					

(11)	Padova	?	ia.n.te.i.aklo.n.	Lantei aklon.	[28: Marinetti-Prosdocimi]					I/N		
[28:90]	LAN TEI AKLON			Spokojna ti smrt!		<i>May your death be restful!</i>						
1	0,81	LANTEIAKLON		R/V	LAN	lani	<i>last (year)</i>	11	0	0	11	4
1, 1	0,9, 0,9	LAN TEI AK LON		Prah tej kot dar.		<i>Dust (to) her as gift.</i>			0	0		

Pa39	VX𐌱𐌿𐌿𐌿𐌿𐌾𐌰	KOLIUETU	?	[31:149]		S/P [31:148]			
I. Tomažič	[31]	KOLIIETU	KOLII	IE TU	Količenje je tu	<i>Propping is here.</i>			
G. Tomezzoli	[31]	KOLYSETU	KOLYS	E TU	Ostrina je tu.	<i>Pungency is here.</i>			
0,9	0,64	KOLIIETU	0	0	9	0	0	9	3
0,9, 1	0,8, 0,8	KOLII	IE TU	Kolij je tu.	Količenje je tu.	<i>Propping is here.</i>			
N/B	<i>U TEI II LOK</i>	U tej je loki.	<i>In this is (he) meadow.</i>			<i>He is in this meadow.</i>			

Vi1	ᐃᐃᐃᐃᐃᐃᐃᐃ	vhre.n.mo	[3:248]			vhre.n.mo	Frenmo	[1:382]	I/N	S/P [1:382]
0,9	0,81	VIIIRENMO	9	0	0	9	2	0	0	
0,9, 1	0,9, 0,9	VIIIREN MO	Veren meni.			Believing (to) me.				

[illegible]

TREVISIO

P398 --IAΓAXADΦ/-ADMAXAM/DΞΞMADAMI/ΞΞAΓAΞDAMMX/IADMA-- S/P [1:398, 4:187]

jal. ata/re/armatan./ rse.s. šaruš[/]i.s. salus rušn t[/]arm[? [1:400, 4:187]

[24:295] IAL A TA AR MATAN RSEŠŠARUŠ IS SA USRUŠN TI

Jal v ta jar metan razčaran je in zlo zrušeni ti.

Evil in this ditch thrown magic (off) is and evil is destroyed.

0,81 0,63 (TI)IALATARE/(I)ARMATAN/RSEŠŠARUŠI/SSALUSRUŠNT/IARMA(TAN)

0,9, 0,9 0,7, 0,9 TI IALA TARE IAR MATAN RSEŠŠARUŠ I S SALU SRUŠNT IAR MATAN

4 4 Tebe zlo tare mlad moten razčaran in si zlo zrušil mlad moten.

Tebe zlo tare mladec moten, razčaran si zrušil zlo, ti mladec moten.

Evil smashes you young handicapped, magic off you destroyed evil, you young handicapped.

R/V SRUŠN T zrušil ti destroyed you 41 0 6 47 12

URNE CINERARIE **Žare / Urns**

Tr1 ΜΟΓΟΛΔΦΦΓΚΟΞΞΧΙΙΑΚΟ S/P [1:410, 24:232]

molo.a.r.bo.n.ko.s.o.s.tiiako[[3:290]

molo.a.r.(.)φon.ko.s.o.s.tiiako[Molo Arbonkos Ostiako[[1:410] I/N

[24:232] MOLO ARVON KO S OSTI IAKO

V zemljo zagreben kot si ostani. *In earth buried stay as you are.*

1 0,63 MOLO(I)ARBONKOSOSTIIAKO(S) 20 0 2 22 10

1, 1 0,9, 0,7 MOL O IAR B ON KOS OS TI IAK OS R/V MOLO moli pray

0 0 Moli oj mlad bo on kos ostal ti močan ostani. R/V BO N bo not will be inside

Moli oj mladec da bo on kos ostal, ti močan ostani. R/V OSTI ostani remain

Pray oh young that blackbird will remain, you strong remain.

Tr2 ? tiiior[--]ose[--]ko[[3:289] tiφericos ezicos ? [1:412] S/P [1:412]

0,9 1 TIBERICOSEZICOS 0 0 15 0 0 15 5

0,9, 1 1, 1 TI BERI CO SE ZICOS Ti beri ko se izučiš. *You read when you (become) wise.*

Tr3 ΟΞΤΙΙΑΚΟ VSIIDKA/ΟΞΧΙΙΑΚΟΛΜΕΦ S/P [1:414-416, 4:215, 6:371, 24:231]

OSTIANCO.VSEDICA/ostiianko.usedikā [3:291] 2. do 1. stol. PK/2nd to 1st cent. BC

OSTIAKO.VSEDIKA/ ostiiaikouše[ja Ostiak Usedikā /(?) [1:414, 4:215] I/N

[24:231] OSTI IAKO VSEDI KA Ostani kakor si se usedel tja. *Stay as you sit down there.*

1 0,72 OSTIIAKO.VSIIDKA/OSTIIAKOUŠEA 26 0 0 26 7

1, 1 0,9, 0,8 OSTI IAKO VSI IDKA OSTI IAKO UŠEA R/V VSEDKA vsedel sat down

0 0 Ostal ako vsi gredo ostal čeprav ušel. *Remained even all go, stayed although escaped.*

R/V OSTE AKO ostane čeprav stays although

Tr4 13 ΙΙΙΜΑΜΑΤΡΙCΑΥ FEMA. MARTRICAL. [3:290] S/P [1:417]

Tr5 10 Ι'ΡΙΙΜΑΤVΙΜΑ FREMA. TVINA [3:291] S/P [1:418]

TrI 22 ΛΝΡΡΙΑQVS.ΛΙ'ΤΟΝΓΓΙΑCVS.ΛΙ' L. N(e)PPIAQVS L. F. T. N(e)PPIACVS L. F [3:291] S/P [1:419]

0,72	0,72	(EG)ONIO(ST)	0	0	4	0	4	8	3
0,9, 0,8	0,9, 0,8	EGO NI OST	Njemu ni ostal.		<i>(To) him didn't remain.</i>				

Tr13	?	iantai pannariai exo	?	[2]						
1	0,64	IAN TAIPANNARIAIEGO			18	0	0	18	7	
1, 1	0,8, 0,8	IAN TAI PAN NA RIA I EGO	R/V	PAN			kruh	bread		
0	0	En tak gospod naj raj je njemu.						<i>One such mister let be heaven (to) him.</i>		
N/B	OGE IAI RAN NAPIA T NAI	Ogenj joj rano napije tu naj.						<i>Fire oh early let drink here.</i>		
R/V	NAPIA	napoji	water							

TrXIV	?	APUI	?	[2, 6:246]						
1	0,81	1, 1	0,9, 0,9	APUI	A PUI	A potem.		<i>And then.</i>		
N/B	I UPA	Je upanje.	<i>Is hope.</i>	0	0		4	0	0	4 2

ODERZO

Od1	IXXXZIII/IXXXZIII/IXXXZIII/IXXXZIII	4x IIIstati	[3:293]	S/P [1:436]						
III stat./III stat./III stat./III stat.	stati/ stat/ stat/ stat	[1:435]								
1	0,72	IIISTATI/IIISTATI/IIISTATI/IIISTATI	32	0	0	32	16			
1, 1	0,9, 0,8	I I I STATI I I I STATI I I I STATI I I I STATI								
3	3	In iti in stati. In iti in stati. In iti in stati. In iti in stati.								
		<i>And go and stand. And go and stand. And go and stand. And go and stand.</i>								

Od2	ſX	]te.[	?	[3:293, 6:247]						S/P [6:306]
1	1	TE	0	0	2	0	0	2	1	
1, 1	1, 1	TE	Tebi.	(To) you.	R/V	T E	Tu je.	<i>Here is.</i>		

Od2a	Xſ	]te.[	?	[3:293, 6:247]						S/P [6:306]
1	1	TE	0	0	2	0	0	2	1	
1, 1	1, 1	TE	Tebi.	(To) you.	R/V	T E	Tu je.	<i>Here is.</i>		

Od3	--ſ◇X	]mot.	Mot[	[3:293]	S/P [1:437]					
0, 64	0,56	]mot.	?	[1:437]	0	0	3	0	2	5 2
0,8, 0,8	0,8, 0,7	(TU)MOT	TU MOT	Tu mati.	<i>Here mother.</i>					

Od4	ſſYΛZ◇Xſſſ	lav.s.ko/.s.kuge.s.	[3:292]	S/P [1:438]						
lav.s.ko/.s.kuge.s.	Lavsko Kuges	[1:438, 6:303]	I/N							
1	0,3	LAVSKO/SKUGES	0	0	12	0	0	12	6	
1, 1	0,5, 0,6	LAV S KOS K UGE S	R/V	KUGE	kuge	plague				
		Levil si kos ko umrl si.	<i>Sloughed you blackbird when you died.</i>							

Od5	--YſXO/ſIY-ſXO	.o.te[.r.]gin	[3:294]	S/P [1:439, 2, 6:303, 24:246]						
o.terχ(in)/.o.te(r)gin	?	[1:439, 6:302]								
[24:245]	OTERGIN	Obtržje. – Trg.	<i>Sur-square. – Square.</i>							
0,9	0,72	OTERGIN/OTERG(IN)	Odtrgan./Odtrgan.	1	1					
1, 0,9	0,9, 0,8	OTERGIN/OTERGIN	<i>Plucked./Plucked.</i>	12	2	0	14	2		

Od6 OPTERGIN OPITERGIN [3:294] OPTERGIN ? [1:441] S/P [1:441, 6:303, 24:246]

[24:245] OPTERGIN Obtržje. – Trg. *Sur-square. – Square.*

Črki TE in črki IN sta združeni/*Letters TE and IN are jointed* 8 0 0 8 1

1 0,72 1, 1 0,9, 0,8 OPTERGIN OPTERGIN Odtrgan. *Plucked.* 0 0

Od7 ζοιΑVΥΞΧΞΓΥοΓζοδΙΑΓ/οζΙοJΑΙΑΞ S/P [6:416, 24:313]

kaialoiso/ padros. pompeteguaios kaialoiso/ padros. Pompeteguaios [6:304] I/N

[24:314] KAIALOI SO PAZDROS PO M PETE GUAIOS

Kesajoči se to pozreš, po mojem petju zahrepiš.

Regrettable you this look round, you long for my singing.

1 0,56 KAIALOISO/PAZDROSPOMPETEGUAIOS 28 0 0 28 7

1, 1 0,7, 0,8 KAIALOI SO PAZDRO SPOM PETE GUAI OS

1 1 Kesali so gospod spomni petje ukaj ostani.

Kesaj se gospod, spomni se petja, ukajoč ostani. *Regret you mister, remind of singing, yodeling remain.*

R/V K AIA LOI SO PAZ D ROS POM PET EGU AI OS R/V PA ZDR OS

Kar aja glej so pazi da res pomni poj njemu aja ostane. pa zdrav ostani

Just lies see they mind that really remember sing him lies remain. but healthy remain

Od8 XΞ te ? [4:270, 6:247] 1. stol. PK/Ist cent. BC S/P [4:270, 6:306]

TE Tebi. (To) you. 2 0 0 2 1 N/B E T Je tu! Is here!

1 0,3 1, 1 0,5, 0,6 R/V X E Tu je *Here is.* Kes je. *Regret is.* 0 0

Od9 XΞ te ? [4:271] 1. stol. PK/Ist cent. BC S/P [4:271, 6:306]

TE Tebi. (To) you. 2 0 0 2 1 N/B E T Je tu! Is here! 0 0

1 0,3 TE 1, 1 0,5, 0,6 R/V TE Tu je *Here is.* Kes je. *Regret is.*

OdI ? [?]AECA ? [2, 6:246]

0,81 0,56 0,9, 0,9 0,8, 0,7 (D)AECA DA E CA Da je kaj? *That is what?*

0 0 R/V DAECA Deca. *Children.* 4 0 1 5 3

(46) Oderzo ? φe.l. ? [22]

1 0,81 BEL BEL Bel. White. N/B LEB Hleb. Loaf. 0 0

1, 1 0,9, 0,9 R/V LEB Lep. Nice. 3 0 0 3 1

(47) Oderzo ?]lonko.i.[? [22]

0,72 0,72 (IOI)LONKOI(OI) N/B IOI OKNO L IOI 6 0 5 11 4

0,9, 0,8 0,8, 0,9 IOI LON KO IOI Joj okno le joj *Oh window just oh.*

0 0 Joj dar ko joj. *Oh gift when oh.*

BELLUNO

(1) Feltre ΚΙΛΙΣΕΒΧΙΛΙΑΧΙ/ΣΙΝΛΑΛΞ 3. do 2. st. PK/3rd to 2nd cent. BC S/P [1:445-446, 4:184, 24:318]

?]ki aiser . tinia . ti[/]silnane ? [1:446, 4:185] Tre dei: Tinia TI(...) Silnane [4:185] I/N

[24:318]		KI AISER TINIA TI SIL NANE							
		Naj ti bog Tinia ti sil dal.				Let God Tinia to you power gives.			
1	0,56	KIAISERTINIATI/SILNANE	21	0	2	23	10		
1, 1	0,7, 0,8	K IAI SE R TINI ATI SI L NANE	R/V		SILNA NE	silna ne		<i>strong not</i>	
1	1	Ko aja se res žari oče si le počivaj.	R/V		SILNANE	silni		<i>strong</i>	
		<i>When lies he really glows father you just rest.</i>							

Bl1 a, b) ENONI.ONTEI.APPIOI.SSELBOISSELBOI.ANDETICOBOS ECVPETARIS / PIIS S/P [1:451, 6:418, 24:253]

		ENONI.ONTEI.APPIOI.SSELBOISSELBOI.ANDETICOBOS ECVPETARIS/PIIS				[3:294]			
		Enoni Ontei Appioi sselboisselboi. Andeticobos ecvpeteris piis				[1:451-452, 6:307]		I/N	
[24:254]		ENO NI ON TEI APPIOI SE LE BOI SE LE BOI AN DETIC OBO SE ECVPETARIS PIIS							
		In zdaj ob tej opit, se le boj, se le boj, ampak tudi dete ob sebi peketaje okrog, pijež.							
		<i>And now at this drunk, be afraid, be afraid, but also baby by you trumping around, drinker.</i>							
1	0,72	ENONI. ONTEI. APPIOI. SSELBOISSELBOI. ANDETICOBOS ECVPETARIS./ PIIS							
1, 1	0,9, 0,8	E NONI ON TEI APPIOI S SEL BOI S SEL BOI AN DETI CO BOS ECVPETARIS P I IS							
1	1	Je noni on tej opil si šel boj si šel boj in dete ko boš romar pa je isti.							
		Je noni on tej se opil, si šel v boj, si šel v boj, in dete ko boš romar še vedno isti.							
		<i>To nana he get drunk, you went to fight, you went to fight, and baby when you will be pilgrim always the same.</i>							
R/V	PI	pij	drink	R/V	PIIS	piješ	drink	55	0 0 55 19

Bl2 E?----LIIAIKADA es[xxx]niiuikuru ? [1:453] S/P [1:453]

0,81	0,56	ES(INTU)NIIUIKURU	11	0	4	15	6		
0,9, 0,9	0,7, 0,8	E SIN TU NI IUI KURU						Je sin tu ni joj kuril.	
0	0	Jož sin me tu ni kuril (ni upepeljil).						<i>Oh son here didn't burn me (didn't cremate).</i>	

CADORE

Ca1 ZQDAK---/-XIZZAIQXDAKXKXKX S/P [1:461, 24:319]

		kelekatarijollas[iko/ka]ro.s.				[3:298]			
		kelekatarijollasiko[- - - / -]karo.s.				Keleka Tarijo Lassiko[.....]karos		[1:462]	I/N
[24:320]		KELE KATUR KOLASSIKO				Kadar koturaje kolesko.			When rolling wheel.
0,81	0,42	KELEKATURKOLASSIKO(LASSI)KAROS	23	0	5	28	9		
0,9, 0,9	0,7, 0,6	KELE KA TUR KOLAS SI KOLAS SI KA ROS							
1	0	Tja kar potuj kočijaž si kočijaž si kar res.							
		<i>There just travel coachman you coachman are just really.</i>							

Ca2 a) FEIMEZKDFEIMI/IRIQZXKZ S/P [1:462, 24:323]

		ve.i.me.s.krevin.i/iaios.te.s.				[3:298]			
		ve.i.ne.s.krevini/ iaio site.s.				Veines Kreviniaio Sites		[1:462]	I/N
[24:322]		VE INE SKREVIN IIAI O STES							
		V imenu sorodnikov jahaj od tod.				<i>In name of relatives you ride from here.</i>			
1	0,72	VEINESKREVINI/IAI OSTES	21	0	0	21	7		
1, 1	0,9, 0,8	VEI NES K REVINI IAI OSTE S	R/V		VEINE SKREVINI	R/V		REVI NI	
1	1	Vedi nesi k revni ajal ostal si.			Vene skrivljen			revi ni	
		<i>Know carry to poor lay remained you.</i>			<i>Withers bended</i>			<i>poor not</i>	

Ca4 bis	▼XXΛ	AXXA	?	[1:468]	S/P [1:468, 34:154]									
[34:155]		VIKSKSAI	Vij ki si, kar si ajaj.		Wind who are, just you (are) lie.									
	R/V	A X X A	Aja kes, kes aja.		Lies regret, regret lies.									
1	0,49	AXXA	A X X A	Aja kes kes aja.		Lies regret, regret lies.								
1, 1	0,7, 0,7	R/V	A T T A	A T T A	Aja tu, tu aja.		Lies here, here lies.							
0	0	R/V	ATTA	Ata.	Father.	N/B	ATTA	Ata.	Father.					
R/V	A X X A		Aja kes kes aja.		Lies regret, regret lies.					4	0	2	6	4
Ca4 bis	?	m n p r s t u (?)	?	[1:468]										

Ca5	KELLOSOŠOKOŠDOTODONOMTRUMUŠKATEI	S/P [1:485]
ke.l.lo.s.ossoko.s.dotodono.m.trumusijate.i.	[3:263]	
ke.l.lo.s.ossoko.s.zotozono.m.trumusicate.i.		
Kellos Ossokos doto donom Trumusijatei	[1:486, 6:309] I/N	
[24:250]	KELLO SOSSOKOS DO TO DONOM TRUMUSICATEI	
Ko to poseskaš do tu dojemi Tromuzga.	<i>When this suck up till here you comprehend Tromuzga.</i>	
0,9 0,81	KELLOS OSSOKOS ZOTODONOMTRUMUSICATEI	
0,9, 1 0,9, 0,9	KEL LOS OS SO KOS ZOTO DONOM TRUMUSICATEI	
0 0	Celi tu ostali so kos zato darujem Tromuzgi.	34 0 0 34 8
Celi so tu ostali kos, zato darujem Tromuzgi.	<i>Whole here they remained blackbird, so I give to Tromuzga.</i>	
R/V KELLO SOSSO čelo sesal	<i>front sucked</i>	R/V KELLO celo even
N/B IE TACI SUMURT	je taka smrt	<i>is such death</i>

Ca6										DAXXO1YOKOXDQX1/01QDQXALII2AVDXXAYIAMOX/2AYOX2OYXIII- S/P [1:487, 2, 6:311, 24:383]									
		-].i. iion.ko.s.tona.s./ toša.i.nat.trumus.iat.per.vo/.l.te.r.kon.vo.n.ta.r.								[3:261]									
		].i. iion.ko.s.tona.s./ toša.i.nat.trumus.iat.per.vo/.l.te.r.kon.vo.n.ta.r.																	
		] Ionkos tonasto šainat(ei) Trumusiat(ei) per volterkon vontar								[1:487, 6:309]		I/N							
[24:384]		I ION KOSTONASTO ŠAINAT TRUMUSIAT PERVOL TER KON VON TAR																	
		Ima junec kostenico, šajnat Tromozg najprej le konja ven tare.																	
		<i>Has bullock bony disease, shining Tromuzga first just horse out smashes.</i>																	
1	0,64	(VE)IIIONKOSTONASTOŠAINATTRUMUSIATPERVOLTERKONVONTAR																	
1, 1	0,8, 0,8	VEI II ON KOS TONASTO ŠAINAT TRUMUSIAT PER VOL TER KON VONTAR																	
2	0	Vej je on kos daruje svetlečemu Tromuzgi za vole ter konje voznik.																	
		Vej da je on kos, ki daruje svetlečemu Tromuzgi za vole ter konje, voznik.																	
		<i>Know that he is blackbird, who is giving to shining Tromuzga for oxes and horses, carter.</i>																	
N/B	TA II SUMURT	ta je smrt	this is death	49	0	2	51	12											

Ca7	$\gamma\iota\chi\alpha\iota\iota\zeta\alpha\gamma\wedge\delta\chi\circ\chi\zeta\alpha\gamma\circ\chi\zeta\circ\kappa\gamma\wedge\zeta\eta\delta\zeta\circ\delta\wedge\zeta$	S/P [1:488, 4:228, 24:378]
suro.s.resun.ko.s.tona.s.to/trumus.iiatin	[3:261]	4. stol. PK/ <i>4th cent.</i> BC
suro.s.resun.ko.s.tona.s.to/ trumus.iat.n		
Suros Resunkos tonasto Trumusiatin	[1:488, 4:228, 6:309] I/N	
[24:378]	SUROS RESUN KOSTONASTO TRUMUSIIATIN	
	Nesreča resna kostenica Tromožju.	<i>Calamity serious (bony) disease (to) Tromuzga.</i>

1, 9	0,8, 0,7	45	9	0	54	14	
1	1	Je skala in val beri to si res leti kot kos darujem svetlečemu Tromuzgi. Je skala in val, beri to je res da leti kot kos, zato darujem svetlečemu Tromuzgi. <i>(There) is rock and wave, read this is really that flies like blackbird, so I give to shining Tromuzga.</i>					
N/B	IE TACI SUMURT	je taka smrt	is such death	R/V	VALI	veljak	worthy

Ca12	KΛI<ΛXΔ>XΛΓΞ	ku.i.juta.ametiku.s.tule.r.	[3:263]	S/P [1:494, 4:228, 6:262, 24:381]
		ku.i.cuta.ametiku.s.tule.r.	Kuijuta Ametikus tuler	[1:494, 4:228, 6:310] I/N
		[24:381] KUI CUTA AMETI KUSTULER		4. stol. PK/4 th cent. BC
		Kdor čota omete kostenico.	<i>Who limps sweeps bony disease.</i>	
1	0,72	KUICUTAAMETIKUSTULER	0 0	20 0 0 20 6
1, 1	0,8, 0,9	KUI CUTA AME TI KUS TULER	N/B	<i>RELUT SUKI TEMA ATU CI UK</i>
		Kakšna cota (si) zame ti kos toler.		Krilo sukaj temu atu ki uči.
		<i>What a shred for (me) you (are) blackbird toler?</i>		<i>Wing twist (to) this father, who teaches.</i>

Ca13	ᐃᑦᓄᓂᔭᕈᓇᕐ	te[.]u[.]t[atol]e.r.	[3:265]	S/P [1:495]
te[.]u[.]t[- -]e.r.	teuta toler	[1:495, 6:310]		
0,9 0,81	TEUT(OL)ER	6 0 2 8 3		
1, 0,9 0,9, 0,9	TE U TOLER	Tebi u tolar.	(To)	you with tolar.
0 0	N/B RELOT UET	Krilo ujet.	Wing caught.	

Ca14	KELLOS PIT TAMNIKOS TOLER TRUMUSKATEI DONOM DA						
							S/P [1:498, 4:226, 6:313, 24:382]
	ke.l.lo.s.pi.t./ta.m.mniko.s.tole.r. trum/ usijate.i.dono.m/da		[3:263]	5. do 4. stol. PK/5 th to 4 th cent. BC			
	ke.l.lo.s.pi.t./ ta.m.mniko.s.tole.r. trum/ usicate.i.zono.m/ za						
	Kellos Pittammnikos toler Trumusijatei donom d(onasto) a(ism)		[1:497, 4:226, 6:310]	I/N			
	[24:382] KELLO SPITTAMNIKOS TOLER TRUMUSKATEI DONOM						
	Ko ga udomačiš potem Tromuzgi daješ.		<i>When you tame him, than to Tromuzga give.</i>				
1	0,81	KELLOSPIT TAMMNIKOSTOLERTRUM USKATEIDONOMDA					
1, 1	0,9, 0,9	KEL LOS PITTAM MNI KOS TOLER TRUMUSKATEI DONOM DA					
3	2	Cel sem vprašan meni kos toler Tromuzgi darujem da.	41	0	0	41	9
		Cel sem vprašan, meni kos toler, da zato darujem Tromuzgi.	R/V				
		<i>Whole I am asked, to me piece of toler, so I give to Tromuzga.</i>	S PITTAM				
R/V	KELLO SPITTAM	Celo spitam	Even fatten	z udomaćenim			
N/B	<i>IE TAK SUMURT</i>	je taka smrt	is such death	with tamed			

Ca15	HAXXOZALILIKOXDIKIKOXOFED/MOMHIFXVYISVM---	S/P [1:499, 4:230, 24:379]
futto.s.aplisikos.trišiko.s.toler./[tru]musijate.i.dono.m.	[3:277]	4. do 3. stol. PK/4 th to 3 rd cent. BC
hutto.s.allisikos.trikikos.toler./ [tru]musicate.i.zonom		
Futtos Allisikos Trikikos toler (Tru)musijatei donom	[1:499, 4:231, 6:310]	I/N
[24:380]	HUTTO SALLISIKOS TRIKI KOSTOLER (TRU)MUSICATEI DONOM	
	Kdorkoli si mažėš tročo kostenicoTromuzgi daruj.	
	<i>Whoever greases grinding bony disease to Tromuzga give.</i>	

1 0,81 HUTTO SALLISIKOS TRIKI KOS TOLER (TRU)MUSICATEI DONOM
 1, 1 0,9, 0,9 HUTTO SAL LISI KOS TRIKI KOS TOLER TRUMUSICATEI DONOM
 1 1 Hišo vzel laže kos triki kos tolar Tromuzgi darujem. 42 3 0 45 9
 Hišo vzel, lažnivi kos, triki kos, tolar darujem Tromuzgi. R/V HUT TO uto to hut this
 You took house, lying blackbird, trick magician, toler I give to Tromuzga.
 N/B IE TACI SUMURT je taka smrt is such death R/V SAL sel courier

Ca16 HAXXOŠEŠI|KOSHOT1D/XDΛMΛS|KAXEI|XOTOM S/P [1:501, 2:229]

futtoses[----]os[t]o[l]er/ trumusijateidono[m] [3:265] 2. do 1. stol. PK/2nd to 1st cent. BC
 huttose.seikos[x]ole.r/ trumusicateizonom

Futtos Eseikos toler Trumusijatei donom [1:501, 4:229, 6:310] I/N

[24:388] HUTTO S ESEIKOS ----- TRUMUSICATEI DONOM
 Kdorkoli si bolan Tromuzgi daruj. Whoever you ill to Tromuzga give.

0,8 0,81 HUTTOSESEIKOS(T)OLER/TRUMUSICATEIDONOM 34 1 0 35 7
 0,8, 1 0,9, 0,9 HUTTO SE SEI KOS TOLER TRUMUSICATEI DONOM
 1 1 Hišo že vzel kos tolar Tromuzgi darujem. R/V HUT TO uto to hut this
 Hišo že vzel kos, tolar Tromuzgi darujem. House already taken by blackbird, toler I give to Tromuzga.
 N/B IE TACI SUMURT je taka smrt is such death R/V SEI zdaj now

Ca17 ----XQ11--/Q11OX|EXΛ>|ZΛ^ΛQX^OTOMX/V^ZOTM|11SOTAK|XΛ◇ S/P [1:503]

butijako.s.[----]kos./dono.m.trumusijate.i.toler/...to]lerd[ononm [3:264]

φuticako.s.[xxxx]kos.χu/ zono.m.trumusicate.i.toler/...lerz...

Butijakos[----]kos ? ?/ donom Trumusijatei toler/ to]ler d[ononm [1:503, 6:310] I/N

0,9 0,81 BUTICAKOSLEINKOSGU/DONOMTRUMUSICATEITOLER/TOLERDONOM
 1, 0,9 0,9, 0,9 BUTICA KOS LEIN KOS GU DONOM TRUMUSICATEI TOLER TOLER DONOM
 2 2 Butica kos leni kos ga darujem Tromuzgi toler toler darujem.
 Butica kos, leni kos, tolar ga darujem, tolar darujem Tromuzgi. 44 6 0 50 10
 Nut blackbird, lazy blackbird, I give toler, I give toler to Tromuzga.
 N/B IE TACI SUMURT je taka smrt is such death R/V BUTICA Utica Hut

Ca18 KPVXVLEIKOSHOTXOTOMOTOMVILAXFI S/P [1:505, 24:251]

klutaviko.s.dotodono.m.ša.i/nate.i. [3:276]

kšutaviko.s.zotozono.m.ša.i/nate.i. Kšutavikos doto donom šainatei [1:501, 6:310] I/N

[24:251] K ŠUTAVIKOS DO TO DONOM ŠAINATEI
 Ko veseljačiš, do tu dojemš šainate. When you jollify till here comprehend shiny.

1 0,81 KŠUTAVIKOSDOTODONOMŠAINATEI 27 0 0 27 7
 1, 1 0,9, 0,9 K ŠUTA VI KOS ZOTO DONOM ŠAINATEI
 1 0 Kaj molčiš vi kos zato darujem svetleči. R/V ŠUTAVI molčeči silent
 Kaj molčiš ti kos, zato darujem svetleči. Why keep silence you blackbird, therefore I give to shining.

Ca19 **l̥x̥ḁl̥i̥s̥ḁŋ̥ḁd̥x̥/ŋ̥o̥ŋ̥o̥h̥o̥x̥o̥h̥z̥o̥x̥i̥s̥i̥l̥l̥ḁs̥o̥ŋ̥o̥** S/P [1:506, 2]

o.p.po.s.aplisiko.s.dotodono.m./trumusijatei [3:278]

o.l.lo.s.allisiko.s.zotozono.m./ trumusicatei

Ollos Allisikos doto donom Trumusijatei [1:506, 6:310] I/N

1 0,9 OLLOSALLISIKOSZOTODONOM/TRUMUSICATEI 35 0 0 35 7

1, 1 1, 0,9 OLL OSAL LI SI KOS ZOTO DONOM TRUMUSICATEI

1 1 Ulj ostal le si kos zato darujem Tromuzgi.

Ulj je ostal si le kos, zato darujem Tromuzgi. R/V LISI laže lying

Ulcer remained you are just blackbird, so I give to Tromuzga. R/V LISI lice cheek

N/B IE TACI SUMURT je taka smrt is such death

Ca20 **ʌ̥l̥i̥d̥o̥d̥o̥l̥i̥k̥o̥s̥h̥o̥x̥o̥h̥o̥ŋ̥o̥ŋ̥/ʌ̥l̥i̥ʌ̥x̥ʌ̥i̥** S/P [1:507, 2]

avirobro.i.joko.s.dotodono.n./š.ainate.i. [3:263]

aviropro.i.coko.s.zotozono.n./ š.ainate.i.

Aviro Broijokos doto donon/Šainatei [1:507, 6:310] I/N

1 0,9 AVIROBROIICOKOSZOTODONOM/ŠAINATEI 33 0 0 33 9

1, 1 1, 0,9 A VIRO BROI II CO KOS ZOTO DONOM ŠAINATEI

1 1 Z vero štel je kot kos zato darujem svetleči.

Z vero je štel kot kos, zato darujem svetleči. With faith he counted like blackbird, so I give to shining.

Ca21 **h̥o̥v̥e̥o̥x̥e̥ŋ̥e̥i̥k̥o̥s̥h̥o̥x̥o̥h̥o̥ŋ̥o̥ŋ̥/x̥d̥ʌ̥ŋ̥ʌ̥s̥i̥ʌ̥x̥ʌ̥i̥** S/P [1:508]

fo.u.vo.seneijo.s.dotodono.m./trumusijate.i. [3:265]

ho.u.vo.seneico.s.zotozono.m/ trumusicate.i.

Fouvos Enejios doto donom / Trumusijatei [1:508, 6:310] I/N

1 0,81 HOUVOSENEICOSZOTODONOM/TRUMUSICATEI 34 0 0 34 7

1, 1 0,9, 0,9 HOUVO SE NEI COS ZOTO DONOM TRUMUSICATEI

1 1 Rval se ni kos zato darujem Tromuzgi.

Rval se ni kos, zato darujem Tromuzgi. Blackbird was not fighting, so I give to Tromuzga.

N/B IE TACI SUMURT je taka smrt is such death

Ca22 **---ʌ̥i̥ŋ̥i̥k̥-ŋ̥o̥ŋ̥i̥ʌ̥ŋ̥o̥x̥o̥ŋ̥o̥ŋ̥o̥ŋ̥/ŋ̥ʌ̥i̥ŋ̥ʌ̥x̥ʌ̥i̥x̥d̥ʌ̥ŋ̥ʌ̥s̥i̥ʌ̥x̥ʌ̥i̥** S/P [1:509]

[...n.kadotodono.m.ša.i.nate.i.trumusijate.i. [3:265]

?a[xxxxxx]n.kazotozono.m.ša. i.nate.i.trumusicate.i.

a[-----]nka doto donom Šainatei Trumusijatei [1:509, 6:310] I/N

0,9 0,81 (IUI)AIŠIK(T)OSNICAZOTODONOMŠAINATEITRUMUSICATEI

0,9, 1 0,9, 0,9 IUI AI ŠIK TO SNICA ZOTO DONOM ŠAINATEI TRUMUSICATEI

0 0 Joj ajaj šik to resnica zato darujem svetlečemu Tromuzgi.

Joj ajaj prijetno, to je resnica, zato darujem svetlečemu Tromuzgi.

Oh you lie pleasantly, this is truth, so I give to shining Tromuzga.

N/B IE TACI SUMURT je taka smrt is such death 40 0 4 44 9

Ca23 $\Delta IX / I \dot{X} X \Delta \rangle I \dot{S} \Lambda \dot{M} \Lambda \Delta X / I \dot{X} X \Lambda \dot{M} \Lambda \dot{Y} \diamond X \diamond H \dot{M} \dot{Y} \diamond H \dot{Z} \diamond X \diamond \rangle I \diamond \Delta \diamond$ S/P [1:511-512, 4:234, 6:312]

broi.joko.s./dono.m.dotoša.i.nate.i./trumusijate.i./ tir [3:266] 4. stol PK/4th cent. BC

φroi.coko.s.zono.m.zotoša.i.nate.i./ trumusicate.i./ tir

Broijokos donom doto šainatei Trumusijatei Tri [1:511, 4:234, 6:310] I/N

0,9 0,81 BROICOKOSDONOMZOTOŠAINATEI/TRUMUSICATEI/TIR

1, 0,9 0,9, 0,9 BROI CO KOS DONOM ZOTO ŠAINATEI TRUMUSICATEI T I R

2 2 Štej kot kos darujem zato svetlečemu Tromuzgi tu je raj. 41 0 0 41 10

Štej kot kos, zato darujem svetlečemu Tromuzgi, tu je raj!

Count like blackbird, therefore I give to shining Tromuzga, here is heaven!

N/B IE TACI SUMURT je taka smrt is such death

Ca24a $\Lambda X \Lambda \dot{X} X \Lambda \diamond \Delta \dot{I} \dot{I} \Lambda \dot{I} \dot{X} \rangle \diamond \Phi \dot{I} \diamond \langle I \Lambda \rangle I \diamond \rangle I \dot{M} \diamond \rangle I \Delta V X$ S/P [1:514, 2, 4:227, 6:313, 24:287]

turijonei.okijai.jo.i.e.bos.ke.a.perou.teu.ta.[m./ [3:274] 5. do 4. stol. PK/5th to 4th cent. BC

turiconei.okicai.co.i.e.φos.ke.a.lerou.teu.ta. [/

Turijonei Okijaijoi Ebos ke Alero u teuta [1:513, 4:227, 6:310] I/N

[24:288] TURI CO NEIO KICAICOI E BOSKEAL EROU TEUTA

Turaje z njo okinčani je vojskoval jerov Teuta.

Advance with her decorated was fighting duke Teuta.

1 0,64 TURICONEIOKICAICOIEBOSKEALEROUTEUTA(IA)

1, 1 0,8, 0,8 TURI CO NEI OKICAI CO IE BOSKEAL E ROU TE U T AIA

0 0 Potoval ko ni oklical ko je vojskoval je grob ter u tem aja. 35 0 2 37 13

Potoval je ko ni oklical, ko se je vojskoval, tu je grob v katerem aja.

He traveled when didn't proclaim, when he was fighting, here is grave where he lies.

Ca24b $I X \rangle \Lambda X \Lambda I \dot{S} \dot{X} \dot{I} \rangle I \dot{Z} \dot{Z} \dot{Z} \dot{S} \dot{S} \diamond \dot{Y} \dot{I} \Lambda$ an.šores. ----- kvi ? [3:274] S/P [1:514, 24:287]

an.šores. ssiis kvi ?utuc ti.[anšores ? kvi(do) ? ? [1:513, 4:227, 6:310]

[24:288] AN ŠORES SSIIS K VI U TUCTI 5. do 4. stol. PK/5th to 4th cent. BC

On je porazil slednjega ki je bil v tučnjavi. *He defeated everybody who was in fight.*

1 0,42 ANŠORES SSIIS KVI UTUC TI 21 0 0 21 8

1, 1 0,7, 0,6 En poraz si si iskal ti u borbi.

En poraz si ti iskal u borbi. *One defeat you were seeking in fight.*

R/V AN ŠOREZ S SIIS K VIU TUCTI

On porazil si slednjega ki bil (v) tučnjavi. *He defeated everybody who was (in) fight.*

Ca25 $\dot{M} \diamond \dot{Y} \diamond H \Lambda \Lambda \rangle I \dot{S} \Lambda \dot{M} \Lambda \Delta X$ trumus.ija().u.dono.m. [3:266] S/P [1:515, 2]

trumu.s.ica.u.zono.m. Trumusija(tei) u donom [1:514, 6:310] I/N

1 1 TRUMUSICAUDONOM 0 0 15 0 0 15 2

1, 1 1, 1 TRUMUSICAU DONOM Tromuzgi darujem. (To) Tromuzga (I) give.

N/B MO NOD UACI SUMURT Moja nada taka smrt. My hope such death.

].m.trumusicatei/ II X II		[-----doto dono]m Trumusijatei		[1:519]		I/N	
[24:386]		TRUMUSICATEI ITI Tromuzgi grem.		(To) Tromuzga (I) go.			
1	0,56	ZOTODONOMTRUMUSICATEI/II X II		26	0	0	26 6
1, 1	0,8, 0,7	ZOTO DONOM TRUMUSICATEI II X II					
0	0	Zato darujem Tromuzgi je kes je.		R/V	X = T	tu	here
		So (I) give (to) Tromuzga is regret is.		R/V	X	kes	regret
N/B		IE TACI SUMURT je taka smrt is such death					

Ca32 $\text{I}\text{X}\text{A}\text{>I}\text{Z}\text{A}\text{M}\text{A}\text{D}\text{X}$ trumusijatei [3:268] S/P [1:520]

trumusijatei Trumusijatei [1:520] I/N
 1 1 TRUMUSICATEI 1, 1 1, 1 Tromuzgi. (To) Tromuzga. 0 0
 N/B *IE TACI SUMURT* Je taka smrt. *Is such death.* 12 0 0 12 1

Ca33 $\text{X}\text{D}\text{V}\text{M}\text{V}\text{S}\text{I}\text{K}\text{A}\text{M}$]tru<m>usija(...)š(...) [3:262] S/P [1:520]

]trumusicam]Trumusijam [1:521] I/N
 1 1 TRUMUSICAM 1, 1 1, 1 Tromuzgi. (To) Tromuzga. 0 0
 N/B *MACI SUMURT* Umakni smrt. *Retract death.* 10 0 0 10 1

Ca34 $\text{I}\text{X}\text{X}\text{V}\text{>I}\text{V}\text{--}/\text{Z}\text{O}\text{K}\text{O}\text{>A}\text{--}/\text{Z}\text{O}\text{X}$]ko.s./[]ajokos/[...]sijatei [3:262] S/P [1:522]

]ko.s./]acokos/]usicatei ----]kos [----]ajokos [----Trum]usijatei [1:521] I/N
 0,64 0,56 (BROII)KOS/(MI)ACOKOS/TRUMUSICATEI 17 4 7 28 6
 0,8, 0,8 0,7, 0,8 BROII KOS MI A CO KOS TRUMUSICATEI
 2 2 Štej kos meni a kot čarovnik Tromuzgi.
 Štej kos meni a kot čarovnik Tromuzgi. *Count piece to me but like blackbird to Tromuzga.*
 N/B *IE TACI SUMURT* je taka smrt *is such death*

Ca35 $\text{X}\text{D}\text{A}\text{M}\text{---}/\text{H}\text{F}\text{V}\text{Y}\text{O}$ trum[...]/feu.go [3:268] S/P [1:523, 4:231]

trum[/heu.χo[? Trum(usijatei) Feugo[? [1:523, 4:232, 6:310] I/N
 0,64 0,56 TRUMUSICATEI/DEUGO(N) 9 8 1 18 4
 0,8, 0,8 0,8, 0,7 TRUMUSICATEI D E UGON 4. do 2. stol. PK/4th to 2nd cent. BC
 1 1 Tromuzgi dal je ogenj. (To) Tromuzga he gave fire.
 N/B *NOGU E D IE TACI SUMURT* Nogo je dal je taka smrt. *Foot he gave is such death.*

Ca36 $\text{A}\text{M}\text{A}\text{D}\text{X}$ $\text{A}\text{M}\text{A}\text{D}\text{X}$ trumu trumu [3:268] S/P [1:524]

rumu trumu Trumu Trumu [1:524] I/N
 0,7 1 TRUMUSICATEI TRUMUSICATEI 10 14 0 24 2
 1, 0,7 1, 1 TRUMU TRUMU Tromuzgi. Tromuzgi. (To) Tromuzga. (To) Tromuzga. 0 0

Ca37 $\text{A}\text{M}\text{A}\text{D}\text{X}$ trumu [3:269] S/P [1:525]

trumu Trumu(sijatei) [1:524] I/N 0 0 5 7 0 12 1
 0,7, 1 TRUMU(SICATEI) TRUMUSICATEI 1, 0,7 1, 1 Tromuzgi (To) Tromuzga.

Ca38 $\text{X}\text{D}\text{V}\text{M}\text{V}$ trumu [3:269] S/P [1:525]

trumu Trumu(sijatei) [1:525] I/N 0 0 5 7 0 12 1
 0,7, 1 TRUMUSICATEI TRUMUSICATEI 1, 0,7 1, 1 Tromuzgi. (To) Tromuzga.

Ca39 $\text{A}\text{M}\text{A}\text{D}\text{X}$ trumu [3:269] S/P [1:526]

trumu Trumu(sijatei) [1:526] I/N 0 0 5 7 0 12 1
 0,7, 1 TRUMUSICATEI TRUMUSICATEI 1, 0,7 1, 1 Tromuzgi. (To) Tromuzga.

Ca40	Λ [~] ΛΛX	trumu	[3:269]	S/P [1:526]						
trumu	Trumu(sijatei)	[1:526]	I/N	0	0	5	7	0	12	1
0,7,	1	TRUMUSICATEI	TRUMUSICATEI	1, 0,7	1, 1	Tromuzgi.	(To)	Tromuzga.		
Ca41	Λ [~] ΛΛX	trum[	[3:269]	S/P [1:527]						
trum[	Trum(usijatei)	[1:527]	I/N	0	0	4	8	0	12	1
0,7,	1	TRUMUSICATEI	TRUMUSICATEI	1, 0,7	1, 1	Tromuzgi.	(To)	Tromuzga.		
Ca42	ΛΛX	tru	[3:269]	S/P [1:528]						
tru	Tru(musijatei)	[1:528]	I/N	0	0	3	9	0	12	1
0,6,	1	TRUMUSICATEI	TRUMUSICATEI	1, 0,6	1, 1	Tromuzgi.	(To)	Tromuzga.		
Ca43	-----Λ [~] ΛΛX	tru[mu]si[j]a[tei]	[3:270]	S/P [1:528]						
tr[	Trum(usijatei)	[1:528]	I/N	0	0	4	8	0	12	1
0,7,	1	TRUMUSICATEI	TRUMUSICATEI	1, 0,7	1, 1	Tromuzgi.	(To)	Tromuzga.		
Ca44	-▷ ◆----	]r.b[	[3:270]	S/P [1:529]						
]riφ[	T]rib[usijat	[1:529]	I/N	0	0	3	8	0	11	1
0,6,	1	TRIBUSIATIN	TRIBUSIATIN	1, 0,6	1, 1	Tromuzgi.	(To)	Tromuzga.		
Ca45	ΛXΞI	]ate.i.	[3:270]	S/P [1:529]						
]ate.i.	Trumusij]atei	[1:530]	I/N	0	0	4	8	0	12	1
0,7,	1	TRUMUSICATEI	TRUMUSICATEI	1, 0,7	1, 1	Tromuzgi.	(To)	Tromuzga.		
N/B	IE TACI SUMURT	je taka smrt	is such death							
Ca46	Ɔ◇XX◇S〰	vot.tso.m.	[3:270]	]vot.t.so.m.	[1:530, 6:310]	S/P [1:530]				
1	1	(U)VOTTSOM	7	0	1	8	4			
1, 1	1, 1	U VOT T SOM	N/B	MOSTTOVU	R/V	MOST TO VU				
0	0	U vodi tu sem.		Mostovi.		Most ta vidim.				
		In water here (I) am.		Bridges.		This bridge (I) see.				
Ca47	IǂXΛI◇XΛH	]futo[----]se.i.	[3:271]	S/P [1:531]						
]huto[xxx]tse.i.	]Futo[s---]tsei	[1:531]	I/N							
0,8	0,56	HUTOIATSEI	0	0	10	0	0	10	3	
0,8, 1	0,8, 0,7	HUTO IAT SEI	Hišo žal vzal.	House	alas took.					
N/B	IEST AIO TUH	Jaz ajal duh.	I ghost lay.	R/V	TU H	tu bi	here will			
Ca48	V◇IH◇1ΛX	kalodiba	[3:264]	S/P [1:532, 24:373]						
Kaloziqa	Kalo Diba	[1:532]	I/N							
[24:374]	KALO DIBA	Kalo diva.	Božje blato.	God's	mud.					

1	0,49	KALODIBA	R/V	R/V	8	0	0	8	3
1, 1	0,7, 0,7	KAL O DIBA	OD IBA	KAL					
0	0	Kal od diva (deve).	od giba.	Izvor					
		<i>Bud of giant (girl).</i>	<i>of moving.</i>	<i>Spring</i>					
N/B	A BI DOLAK	A bi dolak.	A bi bil dolinec.	<i>But would you be dalesman.</i>					

Ca49 $\diamond Y X \ni M$ metšo [3:271] S/P [1:532]

metšo	Metšo	[1:533, 6:310]	I/N	5	0	0	5	3	
1	0,64	METŠO	N/B	OŠ TEM	Ušel temi.	<i>Escaped (from) dark.</i>			
1, 1	0,8, 0,8	ME T ŠO	Meni tu šel.	<i>(To) me here gone.</i>	0	0			

Ca50 $X \times \diamond 11 \diamond$?].o.l.lo.s. [1:533, 3:275] ?].o.l.lo.s.[Ollos [1:533] I/N S/P [1:533]

1	1	OLLOST	0	0	6	0	0	6	2
1, 1	1, 1	OLL OST	Ulj ostal.	<i>Ulcer remained.</i>					

Ca51 $\mathbb{E} \mathbb{L} \diamond \mathbb{F}$ enov[[3:271] [enov[Eno V[[1:534] I/N S/P [1:534]

1	1	ENOV(AN)	0	0	4	0	2	6	2
1, 1	1, 1	ENO VAN	Eno nebu.	<i>One (to) heaven.</i>					

Ca52 $\diamond H \diamond$...dot]odo[no.m.... [3:271]]ozo[dot]o do[nom [1:534] S/P [1:535]

0,54	1	ZOTODONOM	0	0	3	6	0	9	2
0,9, 0,6	1, 1	ZOTO DONOM	Zato darujem	<i>Therefore (I) give.</i>					

Ca53 $-\mathbb{A} \mathbb{L} \diamond ---$]ora[[3:272]]ora[Porai [1:535] I/N 0 0

0,72	0,81	0,9, 0,8	0,9, 0,9	PORAI	Silen.	<i>Mighty.</i>	3	2	0	5	1

Ca54 $-|XV \backslash$]tu.s[[3:272]]tu.s[? [1:535] 4 0 1 5 3 S/P [1:536]

0,72	0,56	ITUS(I)	0,8, 0,9	0,8, 0,7	I TU SI	In tu si.	<i>And here (you) are.</i>	0	0

Ca55 ?]on[[3:272]]on[? [1:536] 2 0 3 5 1

0,56	0,72	(D)ON(OM)	DONOM	0,8, 0,7	0,8, 0,9	Darujem.	<i>(I) give.</i>	0	0

Ca56 $\mathbb{M} ---$ dono.]m. [3:272] .]m. dono]m [1:537] 0 0 S/P [1:536]

0,8	0,56	DONOM	1, 0,8	0,8, 0,7	Darujem.	<i>(I) give.</i>	1	4	0	5	1

Ca57 $--\mathbb{A} |$]AI S]AI(NATEI) [3:280] S/P [1:537]

a[.]i[	?	[1:537]		2	0	1	3	1					
0,72	0,81	NAI	0,9, 0,8	0,9, 0,9	Počivaj	Rest.	N/B	IAN	En.	One.	0	0	

Ca57b $X \triangleright V \mathbb{M}^{*} ----- / \mathbb{H} \mathbb{I} V K |$ tru[/fluk[[3:276] S/P [1:538]

trum[/hluki[	Trum(usijatei)	Fluki[---	[1:538]	I/N							
0,72	0,64	TRUMUSICATEI/HLUKI	1	1	9	8	0	17	2		
0,9, 0,8	0,8, 0,8	TRUMUSICATEI HLUKI	Tromuzgi gluhi.	<i>(To) Tromuzga deaf.</i>							

Ca58 **V.OLSOMNOS.ENNICEIOS/V.S.L.M.TRUM** S/P [1:540]

V.OLSOMNOS.ENNICEIOS/V.S.L.M.TRUM [3:280]

v.olsomnos.enniceios/v.s.l.m.trum V Olsomnos Enniceios v. s. l. m. Trum [1:539, 6:310] I/N

1 0,49 V.OLSOMNOS. ENNICEIOS / V. S. L. M. TRUM(USICATEI)

1, 1 0,7, 0,7 V OL SO MN OS EN NI CEI OS Van. S. Lon. Mego. TRUMUSICATEI

1 1 Vidiš ulji so meni ostali en ni cel ostal nebu z darom jaz Tromuzgi.

Vidiš ulji so meni vsi ostali, en ni cel ostal, nebu jaz darujem Tromuzgi!

See ulcers all remained to me; one didn't remain whole, to sky - heaven I give to Tromuzga!

R/V VOL SOM NOS vole sem nosil oxes I carried 26 0 15 41 14

Ca59 vat **-RIBVSIATIN.D.L-** T]RIBVSIATIN. D. L.[.M.] [3:280] S/P [1:540, 6:388]

T]RIBVSIATIN. D. L.[.M.] [1:540, 6:310] I/N 12 2 10 24 5

0,9 0,64 TRIBVSIATIN. D. L.(V).M. TRIBUSIATIN D(au) L(on) V(an) M(ego)

1, 0,9 0,8, 0,8 Tromuzgi dam lon nebu jaz. (To) Tromuzga I give gift (to) sky - heaven. 0 0

Ca60 **L.APINIVS.LF/TRVM---TEI.V.S.L.M.** L.APINIVS.LF/TRVM[VSIA]TEI.V.S.L.M. [3:281]

L. APINIVS. L. F. TRVM[SIA]TEI. V. S. L. M. ? [1:542] S/P [1:541]
Ca61 **TETRV** TE TRV [3:280] TE TRV ? [1:542] S/P [1:542]

1 1 TETRV N/B VRTET Vrteti. Turn (round). 0 0

1, 1 1, 1 TE TRU Tebi Tromuzgi. For you Tromuzga. 5 0 0 5 2

Ca62 **TIVTVSIOVONICVS.TRVMVSIA/THIDONOM** S/P [1:543, 24:395, 29:53]

FVTVS. FOVONICVS.TRVMUSIA/TEDONOM [3:281]

FVTVS. FOVONICVS. TRVMUSIA/[xxx] DONOM

Tiutus Iovonicus Trumusiater donom [1:543, 6:310] I/N

[24:395] TI UTU SI OVONI CUS TRUMUSIATEI DONOM

Ki tu si ovnji kos Tromuzgi darujem. Who here are ram's piece to Tromuzga I give.

R/V TI UTU SIOVONICU S TRUMUSIATEI DONOM

Kdor od Slovencev si, Tromuzgi daruj. Who from Slovene is, to Tromuzga give.

1 0,81 TIUTU.S. IOVONICUS. TRUMUSIATEI DONOM

1, 1 0,9, 0,9 TI U TU SIOVONI CUS TRUMUSIATEI DONOM

1 0 Ti za tega Slovenca kos Tromuzgi darujem. 31 0 0 31 7

Tebi za tega Slovenca kos darujem Tromuzgi. To you for this Slovene blackbird I give to Tromuzga.

R/V SI OVONI si ovnov (you) are (of) ram

N/B IE TAI SUMURT je ta smrt is this death

Ca63 **-ADBOSVOSME** .ar.bos.VO(TVM)S(OLVIT)ME(RITO) [3:279] S/P [1:544]

.a.r.φos.VOSME Arbos VO(tum) S(olvit) ME(rito) [1:544] I/N

1 0,81 ((I)ARBOSVOSME 0 0 10 0 1 11 4

1, 1 0,9, 0,9 IAR BOS VOS ME Mlad boš ves meni. Young will (be) whole (to) me.

N/B E M OS VSOB RAI Je meni ostal vsebuje raj. To me remained contains heaven.

fugēne.s.inijo.nti[kosdoto/dono]mša.i.nate.i. [3:273]
 huχene.s.inico.n[.]tiko/[]mša.nate.i. iiti
 Fugenes Inijontikos [doto dono]m šainatei [1:549, 6:310] I/N
 [24:389] H U GENE SI NICON TIKOS DONOM ŠAINATEI

Ki pri ženi si nična neroda daruj, k šajnati pojdi. *Who by wife are null clumsy give, to Shining go.*
 0,72 0,81 HUGENESINICONTIKOS/DONOMŠAINATEI/IIXI R/V X kes *regret*
 0,8, 0,9 0,9, 0,9 HU GENE SI NICON TI KOS DONOM ŠAINATEI II X I
 1 1 Pri ženi si ničen ti kos darujem svetleči je kes je. R/V II T I je tu je *is here is*
At wife you (are) null you blackbird (I) give (to) shining is regret is. 30 5 0 35 11

le.s.satole.r.dono.m.ša.i.nate.i.		[3:277]					
le.s.satole.r.zono.m.ša.i.nate.i.		Lessa toler donom šainatei	[1:549, 6:310]	I/N			
[24:387]		LESS A TOLER DONOM ŠAINATEI					
		Sem a potem daruj šajnati.	<i>Here then you give to Shining.</i>				
1	0,9	LESSATOLERDONOMŠAINATEI NI	25	0	0	25	6
1, 1	1, 0,9	LES SA TOLER DONOM ŠAINATEI NI					
0	0	Sem s tolarjem darujem svetleči ninaj!	<i>Here with toler (I) give (to) shining lie!</i>				

.e.n.nodi[.].p.piko.s.do(to)trunusija/te.i.		[3:275]					
Enno Dillikos do(nasto) Trumusijatei		[1:550, 6:310]	I/N				
e.n.nozi[.].liiko.s.zotrunusica/te.i.		Enno Dillikos do(nasto) Trumusijatei	[1:550]	I/N			
[24:391]	EN NOID LLI KO S DO TRUMUSICATEI						
	In nuja le ko si dal Tromuzgi.		<i>And only need when you give to Tromuzga.</i>				
1	0,81	ENNOLDLLIKOSDOTRUMUSICATEI	R/V	ENNO IDL LI			
1, 1	0,9, 0,9	EN NOI DLL I KOS DO TRUMUSICATEI	eno šel le				
1	0	En naj dalj je kos darujem Tromzgu.	<i>one went only</i>				
En naj dalj ostane, zato kos darujem Tromzgu.		<i>One let further remain, so blackbird I give to Tromuzga.</i>					
N/B	<i>IE TACI SUMURT</i>	je taka smrt	<i>is such death</i>	26	0	0	26 7

[illegible][illegible]

Ca72 Ϸ◊◊◊◊ s[---]kos [3:274] ?]ko.s ? [1:552] S/P [1:552]

0 0 7 0 0 7 2

0,8 0,81 0,8, 1 0,9, 0,9 SODIKOS SODI KOS Sodi kos! *Judge blackbird!*

Ca73 CENICONEIOϷKATTONI<OV/TRVMSIATE.V.S.L.M

S/P [1:553]

C. ENICONEIO.CATTONICO<V>/TRVMSIATE.V. S. L. M [3:280]

C. ENICONEIO(S). CATTONICO <V> TRVMSIATE V. S. L. M.

C. Eniconeios. Cattonico Trumusiata V. S. L. M. [1:554, 6:310] I/N

CENICONEIOSCATTONICOV/TRVMSIATE V. S. L. M.

1 0,56 CE NICONE I OSCA T TO NICOV TRVMSIATE V(an). S. L(on). M(ego)

1, 1 0,7, 0,8 Če nična je ozka tu ta nična Tromuzgi nebu z darom jaz. 34 0 7 41 12

1 1 Če je nična je ozka tu ta ti je nična, Tromuzgi in nebu z darom jaz.

If is null is tight and here this is null to you, to Tromuzga and to sky - heaven I with gift.

R/V CENI CO NEI ceni ko ni *value when isn't* R/V OSCA ostala *remained*

N/B E TAI SMVRT je ta smrt *is this death*

Ca 74 ? qvartio/hvakios ? [3:299, 6:308]

1 0,64 KVARTIOHVAKIOS K VAR TI OH VAKI OS 1 0

1, 1 0,8, 0,8 Kot varoval ti oh tako ostane. 14 0 0 14 6

Kot varoval si ga ti, oh tako on ostane. *As you protected him, oh so he remains.*

CaI 24 FIRMVS.VETTIVS.APOLINI-V. S. L. M. FIRMVS.VETTIVS.APOLINI-V. S. L. M. S/P [1:554, 2]

CaIIa 24 T.VOLVSIVS TI.F/FIRMVS.AP.V.S.L.M. T.VOLVSIVS TI. F/FIRMVS.AP.V.S.L.M. S/P [1:555]

CaIIb 14 <OVOS.SABINAIVS COVOS.SABINAIVS [3:283] S/P [1:555]

CaIIIa 7 TBARBIV-- T BARBIV[[3:282] S/P [1:556-557]

CaIIIb 6 APOLLI-- APOLLI[[3:282] S/P [1:556-557]

CaIIIc 12 T.BARBIVSV.S.L.M T. BAR[B]IVS V. S. L. M. [3:282] S/P [1:557]

CaIIId 8 A--LLINI A[PO]LLINI. [3:282] S/P [1:557]

CaIIIe 25 TI.BARBI/TERTIVS//APOLINI/V.S.L.M. TI.BARBI/TERTIVS//APOLINI/V.S.L.M. S/P [1:558]

CaIV 7 AΓ OLINI] APOLINI [3:283] S/P [1:559]

CaV 8 APOΛΛINI APOLLINI [3:283] S/P [1:559]

CaVIa 11 L. F. GRA. AP. V. S. L. M. L. F. GRA. AP. V. S. L. M. S/P [1:560]

CaVIb 10 RATVS / I. V. S. L. M.]RATVS / [] I. V. S. L. M. S/P [1:560]

CaVII 19 NARCLLINVS/APOL.V.S.L.M ?]MARCELLINVS//APOL.V.S.L.M.?] S/P [1:561]

CaVIII 2 AP]AP [3:283] S/P [1:562]

CaIX 2 AP/AP AP/AP [3:283] S/P [1:563]

CaX 6 --SOFEIV--]SOFEIV[[3:281] S/P [1:563]

CaXI 3]T. F. D[]T. F. D[[3:282] S/P [1:564]

CaXII 9 --IRTI.F.RATR--]IRTI. F. RATR[[3:282] S/P [1:565]

CaXIII 14 **L.LIIΓA/ΛIINΓNA/LIA** S/P [1:566]

CICURA/MURHA/LIA CICURA/MURHA/LIA ? [1:566]

1 0,72 LLEPUUENPNULIA 2 2 14 0 0 14 5

1, 1 0,9, 0,8 L LEPU UEN PNU LIA Le lepo ven pne aja. *Just nice out rises, lies.*

CaXIV 19 ? MEMMIVS EGETIAE FECIT MEMMIVS EGETIAE FECIT

CaXV 6 ? M. DOMIN M. DOMIN

Nota I 1) 1 ?]a[?

Nota I 2) **MAEPAIS** MAE/PAIS ? [1:567] S/P [1:567]

1 0,63 MA E PA IS 1, 1 0,7, 0,9 Moj je pa isti. *My is just (the) same.* 1 1

N/B SIA PEAM Sije, pojem. *Shines, (I) sing.* 7 0 0 7 4

R/V SIA P EAM Sejem pa jem. *Sow and eat.*

Nota I 3) IN IN IN [1:568] S/P [1:568]

1 0,7 1, 1 1, 0,7 IN I N Je not. *Is inside.* 2 0 0 2 1

R/V IN In. And. N/B NI Ni. *Isn't.* 0 0

Nota I 4) ? pamai[? [22] 0 0 5 0 2 7 3

0,9 0,81 PAMAI(IE) 1, 0,9 0,9, 0,9 PA MAI IE Pa moj je. *But mine is.*

AGORDINO

Ag1a) **IAX/405047A00175** S/P [1:574, 4:202, 24:290]

[-]nijokapro.s.o.r.[-]VIC XLII [3:296]

s.[nicokapro.s.o.r.[]VIC XLII]nijo Kapros or[]VIC XLII [1:575, 4:203, 6:310] I/N

[24:290] S NICO KA PROZOR Se uniči kot ogleduh. *He should be ruined as a spy.*

1 0,81 SNICOKAPROZOR/TAI 16 0 0 16 5 R/V

1, 1 0,9, 0,9 S NICO KA PROZOR TAI R/V S NICO KA PROZOR TAI TAI

0 0 Z resnico k oknu daj. Si ničen kot ogleduh ta. taji

With truth to window give. You are null as spy this. hide

Ag1b) **IAA0270414A01517/50>IA10114H54714HIX50H** S/P [1:574, 4:202, 24:290]

]zo.s.tize.i.me.sze.i.volaicos[]niscariko.i. IVVI

]dos tideimes Deivolajios[]nisijarikoi [1:575, 4:203, 6:310] I/N

[24:289] DO STIDEI MEZDEI VOLAICOS NISI CARIKOI

Ob tej stezi meje karkoli že ni uradnik. *At this way of border whatever isn't clerk.*

1 0,64 DOSTIDEIMEZDEIVOLAICOSNISICARIKO(NS)OUUI

1, 1 0,8, 0,8 DOSTI DEI MEZ DEI VOLAI COS NISI CARIKO NS OUUI

1 1 Dosti del manj del volja kos nisi čarko nisi joj. 38 0 0 38 10

Dosti del, manj del, volja kos, nisi čarovnik nisi, joj.

Much work, less work, will blackbird, you aren't magician you aren't, oh.

pletuve.i.panario.i.e.xo		[6:246]	Panarioi exo		[4:207]				
[28:95] PLETUVEI PAN ARIOI EGO			sreda 2. do srede 1. stol. PK/middle of 2 nd to middle of 1 st cent. BC						
Plevi čuvar njegovo oranje!			<i>Guardian, weed out his ploughing!</i>						
1	0,56	ULETUVEIIPANARIOIUUIEIGO	20	5	0	25	10		
1, 1	0,7, 0,8	U LETU VEI II PAN AR IOI IUI E IGO	R/V	PAN	kruh	bread			
0	0	V letu vej je gospod raj joj joj je jarem.							
		V letu vej, je gospod v raj, joj joj je jarem. <i>In year you know, is mister in heaven, oh oh is yoke.</i>							
R/V	LETU	letu	fly	R/V	EIGO	njemu	him		

- (23) Altino ? -[-----]---ario.i.e[? [22] -----ARIOIE
 0,72 0,56 (N)ARIOIE(GO) N/B OGE IOI RAN Ogenj joj ran. *Fire oh early.* 0 0
 0,9, 0,8 0,7, 0,8 NAR IOI EGO Žaluje joj njemu. *(He) mourns oh him.* 6 0 3 9 3
- (24) Altino ?]-n.nario.i.e.χo ? [2, 6:246] 10 0 2 1 2 4
 0,9 0,56 (SO)NNARIO(I)EGO 0 0
 1, 0,9 0,7, 0,8 SON NAR IOI EGO Sin žaluje joj njemu. *Son mourns oh him.*
 N/B OGE IOI RAN NOS Ogenj joj mladege nosi. *Fire oh young carries.*
- (25) Altino ? ia.n.ta.i.pannaria.i.o.-tna[? [6:246] 19 0 1 20 8
 1 0,56 IANTAIPANNARIAIO(I)TNA R/V PAN kruh bread R/V NA naj let
 1, 1 0,7, 0,8 IAN TAI PAN NA RIA IOI T NA N/B *AN T IOI AI RAN NAPIA T NAI*
 0 0 En ta gospod na raj joj tu počiva. *En tu joj aja mlad napil tu počiva.*
 En tak gospod naj v raj tu počiva joj. *In tu joj on aja, mlad napit tu počiva.*
One such mister let in heaven here rest oh. And here oh he lies, young drunk here rests.
- (26) Altino IΛYX|-----ΛIIVΛXVΛI S/P [4:209]
 ianta.i.-a[-----]-tna.i. Iantai Pa[nnariai O]-tnai [4:209]
 0,8 0,56 IANTAUIIA(I NA RIA IO)ITNAI 11 0 10 21 8
 1, 0,8 0,7, 0,8 IAN TA UI IAI NA RIA IOI T NAI N/B *IAN T IOI AI RAN IAI IU A T NAI*
 0 0 En ta joj aja naj raj joj tu počiva. *En tu joj aja mlad aja joj a tu počiva.*
One this oh lies let (in) heaven oh here rests. And here oh lies young lies oh but here rests.
- (27) Altino ?]-r--i.e.χo ? [22]
 0,64 0,64 (IA)R(IO)IEGO 5 0 4 9 3
 0,8, 0,8 0,8, 0,8 IAR IOI EGO Mlad joj njemu! *Young oh (to) him!*
 0 0 N/B OGE IOI RAI Ogenj joj raj. *Fire oh heaven.*
- (28) Altino ?]oi[? [22] 2 --OI--
- (29) Altino Λ7◇X kopa [6:246] Kopa [4:210] S/P [4:210]
 1 1 1, 1 1, 1 KOPA Kopa. *Rick.* 4 0 0 4 1
 N/B OPAK Narobe. *Wrong.* 0 0
- (30) Altino ? vopa ? [2, 6:246] 0 0 4 0 0 4 1
 1 1 1, 1 1, 1 KOPA Kopa. *Rick.* N/B OPAK Narobe. *Wrong.*
- (31) Altino ? -[?]----aria.i.[?]-na.i. ? [22]
 0,64 0,56 (MEGO I)AR IAI (TU) NAI 0 0 8 0 7 15 5
 0,8, 0,8 0,7, 0,8 MEGO IAR IAI TU NAI Jaz mlad ajam tu počivam. *Me young lie here rest.*
- (32) Altino ? ?are ? [22]
 1 0,72 (I)ARE IAR E Mlad je. *Young is.* 3 0 1 4 2
 1, 1 0,9, 0,8 N/B E RAI Je raj! *Is heaven!* 0 0

(33)	Altino	?	iare	?	[22]										
1	0,72	IARE	IAR E	Mlad je.	<i>Young is.</i>	4	0	0	4	2					
1, 1	0,9, 0,8	N/B	<i>E RAI</i>	Je raj!	<i>Is heaven!</i>	0	0								
(34)	Altino	?	?are	?	[22]										
1	0,72	(I)ARE	IAR E	Mlad je.	<i>Young is.</i>	3	0	1	4	2					
1, 1	0,9, 0,8	N/B	<i>E RAI</i>	Je raj!	<i>Is heaven!</i>	0	0								
(35)	Altino	?	?are	?	[22]										
1	0,72	(I)ARE	IAR E	Mlad je.	<i>Young is.</i>	3	0	1	4	2					
1, 1	0,9, 0,8	N/B	<i>E RAI</i>	Je raj!	<i>Is heaven!</i>	0	0								
(36)	Altino	?	vopa	?	[22]	0	0		4	0	0	4	1		
1	1	1, 1	1, 1	KOPA	Kopa.	<i>Rick.</i>	N/B	OPAK	Narobe.	<i>Wrong.</i>					
(37)	Altino	?	]mm[---]o.i.rep[	?	7	--MM---	IOREB---								
(38)	Altino	?	?]--r[	1	?	[22]	----	R---							
(39)	Altino	?	.o.ma	?	[22]	3	0	0	3	1					
1	0,81	OMA	1, 1	0,9, 0,9	Nona!	<i>Nana!</i>	0	0							
(39a)	Altino	?	.o.mo	?	[22]	3	0	0	3	1					
1	0,81	OMO	1, 1	0,9, 0,9	Nono!	<i>Grandpa!</i>	N/B	OMO	0	0					
(40)	Altino	?	.a.i.sakna	?	[22]										
[35-156]		AIS A KNA	Počivaš končaje.			You rest finishing.	7	0	0	7	3				
1	0,49	AISAKNA	AIS AK NA	N/B		AN KASIA									
1, 1	0,7, 0,7		Boli če počiva			En kasni.									
0	0		<i>It is pain if (he) rests.</i>			<i>One (is) late.</i>									
(41)	Altino	?	]i.	?	1	[22]	--I								
(42)	Altino	?	]o.i.e xo	?	[22]										
0,72	0,64	(TI)OIEGO	0,8, 0,9	0,8, 0,8	N/B	OGE IOI T	Ogenj joj tebi.	<i>Fire oh (to) you.</i>							
0	0	T IOI EGO	Tu joj njemu.	<i>Here oh (to) him.</i>	5	0	2	7	3						
(43)	Altino	?	pa-[	?	1	[22]	PA---								
(44)	?	]vhre-- [	?	[22]		(EGO)VIRE(N)	4	0	4	8	2				
0,8	0,56	1, 0,8	0,8, 0,7	EGO VIREN	Njemu veren!	<i>(To) him believing!</i>	0	0							

(44a)	Altino	?	]e.i.re--[	?	[22]		4	0	2	6	1
0,8	0,64	(V)EIRE(N)	1, 0,8	0,8, 0,8	VEIREN	Veren!	Believing!	0	0		

(45)	Altino	?	manu[--(-)]orknu.i.	?	[22]						
0,81	0,56	MAN UN TU BORK NUI	MANU(NTUB)ORKNUI								
0,9, 0,9	0,7, 0,8	Meni en tu borec aja.	(To) me one here fighter lies.	0	0						
R/V	MANU NT	meni not	me inside	10	0	4	14	5			

ISONZO SOČA

Is1	ΧΓΑΗΓΓΜΑΗΓΔΟΧΑΗ	la.i.v.na.i.vrot.a.i.	[3:307]	S/P [1:592, 2, 6:315, 24:279]
lah.v.n.ah	v.rot.a.h	Laivnai Vrotai	[1:593, 4:220, 6:321, 5:324]	I/N 4. stol. PK/4 th cent. BC
[24:279]	LA HVNAH V ROTAH	Tu poginil v rotitvah.	Here died in spelling.	
	N/B HATOR V HAN VHAL	Kateri v ogenj vehnil.	Who in fire staggered.	
0,9	0,56	TLAHVNAHVROTAH	14 0 0 14 6	
0,9, 1	0,7, 0,8	T LAH V NAH V ROTAH	N/B HATOR V HAN VHAL T	
0	0	Ti lahek v nebu v rotitvah.	Kdor v hišo ušel tu?	
		You light in sky - heaven in entreaties.	Who entered in house here?	

Is2	ΗΑΤΟΔΙΗΑΜΙΗΗΑΓ	la.i.v.na.i.vrot.a.i.	[3:307]	S/P [1:594, 4:220, 5:322, 24:279]
lah.vnahvrot.a.h	Laivnai Vrotai	[1:595, 4:220, 6:321, 5:324]	I/N 4. stol. PK/4 th cent. BC	
[24:280]	LA HVNAH V ROTAH	Tu poginil v rotitvah.	Here died in spelling.	
	HATOR V HAN VHAL	Kateri v ogenj vehnil.	Who in fire staggered.	
1	0,56	LAHVNAHVROTAH	13 0 0 13 5	
1, 1	0,7, 0,8	LAH V NAH V ROTAH	N/B HATOR V HAN VHAL	
0	0	Lahek v nebu v rotitvah!	Kdor v hišo ušel?	
		Light in sky - heaven in entreaties!	Who entered in house?	

Is3)	ΛΑΚΖΜΕΓΙΝΚΣ/ΥΑΙΙΙ>>>ΟΣΚΑΦ	S/P [1:596, 5:322, 24:233]
luk.s.mel[i]nk.s./ga.i.jo.s.kab/??	[3:308]	1.stol. PK/1 st cent. BC
luk.s..m.elink.s./χα.i.?o.s.kaφ/??	Luk(io)s Melink(io)s/Gaios Kab/??	[1:596, 6:322, 5:324] I/N
[24:234]	LYK SMELIN K S HAI ČOS KA B	
	Praznik zemljin ko počivaš karkoli bi bilo.	Earth holiday when you rest whatever could be.
1	0,49	LUKSMELINKS/GAIICCOSKAB R/V L UK S MEL IN
1, 1	0,7, 0,7	LUK SMELIN K S GAI IC COS KA B le uk si imel in
1	1	Praznik zemlje kar si gaji ako kos kar bo. only learn you had and
	Praznik zemlje je, kar si vzgojil, ako kos da, kar bo. R/V SMEL smel allowed	
	Holiday of earth is, what you grow up, if blackbird gives, what will be.	23 0 0 23 9

TRIESTE TRST

Ts1	ΟΣΧΙΑΔΕΙ	.o..s.ttiare.i.	[3:308]	S/P [1:605, 5:325, 24:230]
.o..s.ttiare.i.	Ostiarei	[1:605, 6:322, 5:325]	I/N	5. do 4. stol. PK/5 th to 4 th cent. BC

Gt4	ʔḡɔɔAɪAχ	[	s].kavaron:s./[	]	[3:304]		S/P [1:617]		
s].kavaron..s.	]Kavarons	[1:617, 5:318]	I/N						
1	0,56	KAVARONS(I)	0	0	8	0	1	9	3
1, 1	0,7, 0,8	KA VARON SI	Kako varen si.	How safe (you) are.					
N/B	IS NOR AVAK	Isti nor tako.	(The) same so foolish.						
Gt5	?	]lo.u[	[3:304]	?	[1:618, 5:318]	3	--LOU--		
Gt6	ΛV	au[	[3:305]	?	[1:619, 5:318]	2	AU--		S/P [1:618]
Gt8	?	.a.uχar.	[3:305]	.a.uχar.	?	[1:619, 6:323, 5:318]			
0	0	AUGAR	5	0	0	5	3		
1	0,36	1, 1	0,6, 0,6	AU G AR	Joj grob mlad.	Oh grave young.			
R/V	AU GAR	au gor	oh up	R/V	AU GAR	au gori	oh burn		
N/B	RAGAU	Rogal.	Scorned.						
Gt9	?	ka.s.tiko.[s.]	[3:305]	ka.s.t.ko[s	Kastko[s ?	[1:620, 5:319]	I/N		
0	0	KASTIKO(S)	6	1	0	7	3		
0,9	0,81	1, 0,9	0,9, 0,9	KAS T KOS	Kasniš ti kos!	Late you blackbird!			
Gt10	?	.] u.ko.s..[-.--]ne.i.iio	[3:306]	.] u.ko.s . [-.---]ne.i.iio(.i?)	?	[1:620, 5:319]			
0,72	0,56	(T)UKOS(BROII)NEIIIIOI	0	0	10	1	6	17	5
0,9, 0,8	0,8, 0,7	TU KOS BROII NEII IOI	Tu kos štej njej joj!	Here blackbird count (to) her oh!					
Gt11	?	--]io.s.itu[--	[3:306]	]io.s[.]itu[	?	[1:620, 5:319]			
IOSITU	0	0	6	0	1	7	4		
0,72	0,36	0,8, 0,9	0,6, 0,6	I OS I TU	In ostal je tu.	And he remained here.			
N/B	UTI SOI	U ti soj.	In this shine.	R/V	U TI	v tem	in this		
Gt12a		2	?	]aχ	?	[1:621]	--AG		
Gt12b		2	?	]ta.[	?	[1:621]	--TA--		
Gt12c		2	?	]ru[	?	[1:621]	--RU--		
Gt12d		2	?	]i.t[	?	[1:621]	--IT--		
Gt12e		1	?	]z[	?	[1:621]	--Z--		
Gt12f)		2	?	]on[	?	[1:621]	--ON--		
Gt13	lɹɔ>ʔɔφɔɔXxɔɹ-ɹlɔɔɹlɹvʔ						S/P [1:623, 24:240]		
χavirro[?]vot[x]o.s.foxco.s.	Gavirro[?] Vot[]os Bogjos	[1:623, 5:320]	I/N						
[24:241]	GA VIRROVO TO BOG COS I								
	Ga varoval tu Bog kdor že je.	Him protected here God whoever is it.							
0,8	0,49	GAVIRROIS(T)IVOTDOSBOGCOSI	23	0	1	24	10		
0,8, 1	0,7, 0,7	GA VIRRO ISTI VO T D OS BOG COS I	R/V	VOT	vodi	guide			
0	0	Ga veruj isti v tem da ostane bog kos je.							
Njemu veruj, da isti v tem ostane, bog kos je.	To him believe, that the same in this remains, God blackbird is.								

Gt14	in/and	Gt15	F O K X M F E I Z / I I A D X O				S/P [1:622, 624, 24:240]																
vo.ktše.s.	?	ha.r.to	Harto	[1:623, 5:320]				I/N															
[24:242]		VOK TŠEI ZIIAD TO	Bog utišaj zijad to!					God make silent gaper this!															
0,8	0,64	VOKTŠEIZIADTO	14	0	0	14	4																
0,8, 1	0,8, 0,8	VOK TŠEI ZIIAD TO	R/V	VOK T ŠEI ZIIAD TO																			
0	0	Bog utišaj zijad to!					Bog tu šel gledat to.																
		God (make) silent gaper this!					God here went (to) see this.																
Gt16	QVMIDDSVMDXVD		φυχοśas.o[x].śar				?	[1:624, 5:320]				S/P [1:625, 24:242]											
[24:241]		BUK OŠ SO BIŠAD	Bog obšel to višad.					God went round this height.															
0,9	0,56	BUKOŠASOBIŠAR	13	0	0	13	4					R/V											
1, 0,9	0,8, 0,7	BUK OŠA SO BIŠAR	N/B	RAŠI BOS AŠO KU B								BOS											
0	0	Bog obšel to višad.					Rajši bos odšel ko bo.				boš												
		God (went) round this height.					Rather barefoot went when will (be).				(you) will												
Gt17	XVDAIRDIIRIXII		?[ra[x]φ.s.[?/				?	[1:625, 5:320]				S/P [1:625, 24:242]											
[24:243]		TURAI B SIIDI	Potujoči bi sestopil.					Traveling would descend.															
0,8	0,56	DURAISBISIIDI	14	0	0	14	5																
0,8, 1	0,8, 0,7	DURAI S BI SIIDI	N/B	IIDI IS I B SIA RUD																			
0	0	Potujoči se bi vsedel.					Pojdi isti in bi svetil rudnik.																
		Traveling would sat down.					Go (the) same and would shine mine.																
R/V	DURA IS BI SI IDII	Gura isti bi si odšel.					Kick (the) same he would go.																
R/V	DU RAIS	Da rajši	Jes rather	R/V	D URA	Da ura	Yes hour																
Gt18	QAI		?[ruii[?				?	[1:626, 5:320]				----RUII--				0 0				S/P [1:626]			
0,7	0,56	0,7, 1	0,7, 0,8	RUII	RUI I	Raj je.	Heaven is.	4	0	0	4	2											
Gt19	ISDMSDQIILCS/QZDYIXJJD		kove.t.šo.s.[?				?	[p roś.co.s.				?	[1:626, 5:320]										
0,9	0,56	KOVETIŠOSR/SCIIPROŠCOS												S/P [1:626]									
0,9, 1	0,8, 0,7	KO VE TIŠ O SRSCII PROŠ COS	21	0	0	21	7																
0	0	Ko v tišini ostane srčna prošnja kos.					When in silence remains hearth appeal blackbird.																
Gt20	XAIVXIXINIA↑↑↑		?	?	[1:627, 5:320]								S/P [1:627]										
0,7	0,64	PVVAIŠITITUIAD	R/V	PVVAI	poj	sing	14	0	0	14	5												
0,7, 1	0,8, 0,8	PVVAI ŠI TI TU IAD	Povej še ti to bol.				You tell also this pain.				0 0												
Gt21	AIFXXI		?	?	[1:627, 5:320]				ITDVŠU				S/P [1:627]										
0,7	0,36	I T D VŠU	0,7, 1	0,6, 0,6	In tu dol odšel.				And here down (he) went.				0 0										
N/B	UŠV D TI	Ušel dol ti.	You escaped down.				6 0 0 6 4																
Gt22	I↑AIRIXJFXP		?	?	[1:628, 5:320]								S/P [1:627]										
0	0	PTESTISIUGI	11	0	0	11	5																
0,8	0,36	P TE STI SI UGI	0,8, 1	0,6, 0,6	Pri tej steni si umrl.				At this rock you died.														

Gt23 **ƆDOKƆDƆTΛƆM<DƆ** S/P [1:628]

eroknor[- -]ncos Erokno R[]lnjos [1:628, 5:320] I/N
 1 0,56 EROKNORLUVNCOS 14 0 0 14 6
 1, 1 0,8, 0,7 E ROK NOR LU VN COS
 0 0 Je urok nor le ven kos. *Is spell foolish just out blackbird.*

Gt24 ?]os.r[/]uno.s ikevei.o[/]neia ?urane[? [6:247, 5:320]

(K)OSRUNOSIKEVEIONEIA(I)URANE-- 23 0 1 24 8
 0,9 0,49 KOS R UNOSI KE VEI ONE IAIU RANE
 0,9, 1 0,7, 0,7 Kos res unosi ke vej one joj rane. 2 1
 Kos res prenaša tja te rane, vedi joj. *Blackbird really carries there these wounds, you know oh.*
 R/V KOS RUNO SI KE VEI ONEIAIU R/V RANE runa, črka *rune, letter*
 Kos rune si (dal) ke vej odnehajo rane. *Blackbird rune you (gave) there know yield wounds.*
 runo = ovčja dlaka, volna / runo = *fleece, sheep's coat, wool*

ADRIA

Ad1 **IMIMXMXJ** lentnaimi Lentnai mi [1:640] I/N S/P [1:640]

1 0,56 LENTNAIMI 9 0 0 9 4
 1, 1 0,7, 0,8 LEN TN AI MI Mirno (v) senci ajaj mi. *Calm (in) shadow lie (to) me.* 0 0

Ad2 **IMIMXMXJ** lentnaimi Lentnai mi [1:641] I/N S/P [1:641]

1 0,56 LENTNAIMI 9 0 0 9 4
 1, 1 0,7, 0,8 LEN TN AI MI Mirno (v) senci ajaj mi. *Calm (in) shadow lie (to) me.* 0 0

Ad3 **IMIMIMIMIM** kavištoimi ? [1:641] S/P [1:642]

1 0,72 KAVIŠTOIMI 10 0 0 10 5
 1, 1 0,8, 0,9 KA VI ŠTO I MI Kar vi tako tudi mi! *Like you thus also we!*
 0 0 N/B I MI OŠTI VAK Tudi mi ostanemo taki. *Also we rest such.*

Ad4 **IMIMIMIMIM** a.takorpnai ? [1:643] S/P [1:644]

0,9 0,64 ATA KORPNAI 10 0 0 10 3
 0,9, 1 0,8, 0,8 ATA KORP NAI Ata (v) grobu počivaj! *Father (in) grave rest!*
 0 0 N/B IAN PRO KATA En prosi grob. *One asks grave.*

Ad5 **IMIMIMIMIM** S/P [1:644, 4:184]

Atašetina [1:645, 4:184] Ata Setina [4:184] 3. stol. PK/3rd cent. BC
 1 0,81 ATAŠETINA 9 0 0 9 4
 1, 1 0,9, 0,9 ATA ŠE TI NA Ata še ti počivaj. *Father still you rest.*
 0 0 N/B ANI TEŠ ATA In teši ata! *And console father!*

Ad6	ἰϙῖἰἰἰ	titinoi	?	[1:646]								S/P [1:645]	
0	0	TITINOI		7	0	0	7	3					
1	0,64	1, 1	0,8, 0,8	TI TI NOI		Ti, ti počivaj.		<i>You, you rest.</i>					
Ad7	ἰϙῖἰἰἰ	<t>titinoi.	?	[1:647]								S/P [1:647]	
0	0	TITINOI		7	0	0	7	3					
1	0,64	TITINOI	1, 1	0,8, 0,8	TI TI NOI		Ti, ti počivaj.		<i>You, you rest.</i>				
Ad8	ἰἰἰ	titi	?	[1:647]				4	0	0	4	2	S/P [1:647]
1	0,64	TITI	1, 1	0,8, 0,8	TI TI		Ti, ti.	<i>You, you.</i>		0	0		
Ad9	ἰἰἰ	titi	?	[1:648]				4	0	0	4	2	S/P [1:648]
1	0,64	TITI	1, 1	0,8, 0,8	TI TI		Ti, ti.	<i>You, you.</i>		0	0		
Ad10	?	alpiarna	?	[1:648]				ALPIARNA	8	0	0	8	4
1	0,56	1,1	0,7, 0,8	AL P IAR NA		Al pa mlad počivaj.		<i>Or you young rest.</i>		0	0		
Ad11	?	alpiarnai	?	[1:649]				ALPIARNAI	9	0	0	9	4
1	0,56	1,1	0,7, 0,8	AL P IAR NAI		Al pa mlad počivaj.		<i>Or you young rest.</i>		0	0		
Ad12	ἰἰἰἰἰἰἰ	iuuanta	?	[1:649]								S/P [1:649]	
1	0,56	IUUANTA	7	0	0	7	3						
1, 1	0,8, 0,7	IU UAN TA		Aja en ta.		<i>Lies this one.</i>							
0	0	R/V	IV VAN	živ (v) nebo		<i>alive in heaven</i>							
Ad13	TITIVNIOI	TITI.VNIOI	?	[1:650]								S/P [1:650]	
0	0	TITI.VNIOI.	9	0	0	9	4						
1	0,64	1, 1	0,8, 0,8	TI TI VN IOI		Ti, ti ven joj.		<i>You, you out oh.</i>					
Ad14	?	]CAISAI	?	[1:651]									
0,9	0,49	(A)CAISAI		C AIS AI		Ko joj ajaš.		<i>When oh lie.</i>					
1, 0,9	0,7, 0,7	R/V		AC AI S AI		Ako aja sam aja.		<i>If lies alone lies.</i>					
0	0	N/B	AIS AICA	Bolečino aja.		<i>Pain dandle.</i>		6	0	1	7	4	
Ad15	VASAN<O	VASANCO	?	[1:651]								S/P[1:651]	
0	0	VASANCO	7	0	0	7	2						
1	0,72	1, 1	0,9, 0,8	VA SANCO		V senco!		<i>In shadow!</i>					
Agg	?	vhuxio.i.u.posetio.i.e.peθari.s.	?	[22]									
1	0,81	VIUGHIOIUPOSETHIOIEPETARIS				26	0	0	26	7			
1, 1	0,9, 0,9	VI UGI IOI U POSETI IOI EPETARIS											
0	0	Ti poginil joj u obisku joj romar.				<i>You died oh during visit oh pilgrim.</i>							

UDINE VIDEM

Ud1	?	]-uvat..s.ka.i.-e.i.[?		?	[6:320]											
0	0	---UVA(N)T/SKA(T)EI--			10	0	1	11	3	sky - heaven						
0,81	0,64	0,9, 0,9	0,8, 0,8	U VAN TSKATEI	V nebo Tromuzgi.			In sky (to) Tromuzga.								
Ud2	?	ge]go Geminio[i		[6:247]	VN											
0,9	0,9	EGO GE MIN IOI		Njemu gre meni joj.		Him goes, me oh.		0	0							
0,9, 1	0,9, 1	R/V	GEM IN	grem in	(I) go and		11	0	0	11	4					
(49)	KAKIMI	kaic..i.lu.i.	Kaijilui	[4:167]	1. stol. PK/1 st cent. BC			S/P [4:166]								
možno branje/possible reading				KAICILUI	8	0	0	8	4							
1	0,56	1, 1	0,8, 0,7	KA I CIL UI	Kaj je cilj joj?		What is goal oh?		0	0						
R/V	KAKIMI	KAKI MI	Kakaj mi!	Relieve me!	Shit me!											
(50)	IXKVZ/VQYZDZX--/IVZXDBI-/VYQADQX--										S/P [4:205]					
]- - tera.r.ša/iu.s.tovo.i[/]--t.ko.s.xra/i.t.ka.s.												]terar ša lustovoi []--tkos Graitkas		[4:205]		
0,9	0,36	TERARŠA/IUSTOVOI/(AK)TKOSGRAITKAS				27	0	2	29	8						
0,9, 1	0,6, 0,6	TERAR ŠAI USTO VOIAK T KOS GRAIT KAS				2. do 1 stol. PK/2 nd to 1 st cent. BC										
2	0	Teror šel ostal vojak tu kos grajat (je) kasno.				R/V	TER AR	ter raj	and heaven							
Terror went, remained soldier, here blackbird to blame (is) late.																
(51)	?	].p.po-a.m.me.n.ko.s.		?	[22]											
0,9	0,56	PPO(I)AMMENKOS			11	0	1	12	5							
1, 0,9	0,7, 0,8	P POI AM MEN KOS		Pa poj en men kos.		But sing one me blackbird.										
0	0	R/V	POI AM	potem poje	then eat	R/V	POIAM	pojem	sing							
(52)	2	?	]au?[	?	[22]											
(53)	3	?	]out[	?	[22]											
(54)	2	?	]au[	?	[22]											
(55)	?	-o.i.co.s.toto<<en-[		?	[22]		11	0	1	12	5					
1	0,56	(I)OICOSTOTOEN		R/V	DOTO	daruj	give	R/V	TOTO	to	this					
1, 1	0,7, 0,8	IOI COS TO TO EN		Joj kos da to en.		Oh blackbird gives this one.			0	0						
(56)	YDXIYQYMXM										S/P [4:221]					
?]-e.n.temone[.i.ton[												?	[4:221]		2. do 1. stol. PK/2 nd to 1 st cent. BC	
0,9	0,56	(EGO)ENTEMONEITON			12	0	3	15	6							
1, 9	0,8, 0,7	EGO EN TEMON EI T ON		Njemu en temen je tu on.		Him one dark is here he.										
0	0	N/B	NOT IENO METNE OGE		Not eno stavi (v) ogenj!		Inside one put (in) fire!									

0,8, 1 0,7, 0,7 SI RAKU TU PRŠI I TA RIU LEI SVI Si rakev tu prišel in ta raj lej vsi. 1 1
Tvoj grob je tu prišel in ta raj gledamo vsi. *Your grave here came and this heaven see all.*
R/V L = P SI RAKU TU PRPI I TA RIU PEI SVI
Si rakev tu pepel in ta raj pej vsi.
Si v rakvi tu upepeljen in v ta raj pojdemo vsi. R/V PEI poj *sing*
You are in coffin here cremated and in this heaven we go all.

Neg3		IꞑAVŋAꞑIꞑꞑVꞑ!	dubni banuabi	[5:329]	Dubno Banuab(i)o	[6:317]	S/P [5:327]
1	1	BUDNIDANUADI	12 0 0	12 3			
1, 1	1, 1	BUDNI DAN UADI	Budni dan vadi!		<i>Waking day drill!</i>		
0	0	N/B I DAU NADIN DUB	Je dal nadin dob.		<i>He gave hope oak.</i>		

Neg4	ᠨᠢᠭᠠᠳᠠ	c. erul	?	[5:329, 6:317]				S/P [5:327]
1	1	KERUL	5	0	0	5	1	
1	1	KERUL	Kerlc!	<i>Strong (man)!</i>				
0	0	N/B	<i>L UREK</i>	Le urok.	<i>Only spell.</i>			

VAČE Napis iz Vač/*Texts from Vače*

VAČE	ΑΥΙΟΝ	terisna	?	[5:327, 6:318]	5. do 4. stololetje PK/5th to 4th century BC
1	0,64	TERISNA	R/V	TE RIS NA	N/B AN SI RET S/P [5:326]
1, 1	0,8, 0,8	TER IS NA		Tebi ris počiva.	In si red.
0	0	Ter isti počiva.		(To) you lynx rests.	And (you) are order.
		And same rests.		(To) you magic (circle) rests.	7 0 0 7 3

VOJVODSKI PRESTOL Vojvodski prestol / *Throne of duke*

VP	SVDOLIVHDA	sudonijuhdu	?	?	1. stoletje PK/1 st century BC		
[24:404]	TU DON MUJI DUX	Tu doni moj duh.	<i>Here sounds my spirit.</i>			S/P [24:403, 36:184]	
[36:185]	SUDONIJ UHDU	Sodi zločincu!	<i>Judge to criminal!</i>				
N/B	UKNUJ INODUS	Dokaži nedolžnost!	<i>Proof innocence!</i>				
1	0,81	SUDONIJUHDU	11	0	0	11	2
1, 1	0,9, 0,9	SUDONIJ UHDU	N/B	UKNUJI NODUS			
0	0	Obsodi hudo!				Pokaži nedolžnost!	
		<i>Sentence crime!</i>				<i>Show innocence!</i>	

STARA SUŠICA Stara Sušica pri Košani

SS	ᲗᲚᲗᲚᲗ	]skeva[	?	[12:155, 13:313]	S/P [12:151b, 36:156]				
0	0	S LEVA	Z leve.	<i>From left.</i>	5	0	0	5	2
0,8	0,64	1, 0,8	0,8, 0,8	R/V	S LEVA	Z levo.	<i>With left (hand).</i>		

VINTARJEVEC Vintarjevec pri Litiji

VN	-A90IA1	]vas.ri[	?	[14:162, 13:313]	S/P [14:162a, 36:157]
0,48	0,48	VAIORA(I)	5	1 1 7 3	
0,6, 0,8	0,6, 0,8	VAI O RAI	Vej o raj.	<i>Know about heaven.</i>	0 0

PTUJSKE OLJENKE Napisa na ptujskih oljenkah / *Inscriptions on oil lamps of Ptuj*2. polovica 1. stol. do začetka 2. stol. PoK/2nd half of 1st cent. to the beginning of 2nd cent. AD S/P [16:319]

PT1	ATIMETI	?	?	[15:150, 16:99-155, 17:313]	7	0	0	7	3

1	1	ATIMETI	ATI ME TI	Ati meni ti.	<i>Father (to) me you.</i>	1, 1	1, 1		

R/V	A TI ME TI	A ti meni ti.	Jaz tebi meni ti.	<i>Me to you you to me.</i>	0	0			

PT2	PAVPERIS. CENA. PANE. VINV. RADIC	?	kruh, vrč in redkev	[16:137]

druga polovica 1. stol. do sredine 2. stol. PoK/2nd half of 1st cent. to the middle of 2nd cent. AD S/P [16:347]

		DAVPERIS. GENA. PANE. VINV. RADIC							
1	1	DA VPERI S GENA PANE VINV RADIC	R/V	CENA	cena	<i>price</i>			
1, 1	1, 1	Daj uberi si žena kruh, vinu, radič.	25	0	0	0	25	7	
0	0	<i>Let choose you wife bread, vine, chicory.</i>							

GRAD, POSOČJE in GRADIČ

Napisi iz Grada – GR in Posočja – PO na bronasti situli in iz Gradiča – GRA na bronasti ploščici.

Inscriptions from Grad – GR and Posočje – PO on bronze situla and from Gradič – GRA on bronze plate.

GR	ΓΟΚΕΡΟΝΟΝΕΚΡΙΜΑΛΑΗ	4. do 3. stol. PK/4 th to 3rd cent. BC	S/P [18:49, 19:67]

l/p-o-ke-n-o-n-e-k-r-i-m.- l/p-u/l-a-h	[19:68]	<i>L/Pokeno for Nekrimp/lu/lah</i>	[19:66]	I/N

1	0,72	LOKENONEKRIMAUAH							

1, 1	0,9, 0,8	LOK E NONE KR IMAU AH	16	0	0	16	6		

0	0	Lok je none kar imel oh.	<i>Bow of nana that had, oh.</i>						

R/V	LOKE	Loke	<i>Meadow</i>	R/V	L OKE	Le oči	<i>Just eyes</i>		

PO	ΑΙΙΙ.ΟΜΟΧ	4. do 3. stoletje PK/4 th to 3 rd century BC	S/P [18:59, 19:71]

<i><to mo i. u. ?></i>	<i>ali/or</i>	<i><to mo i. ></i>	[19:72]	<i>Tomo iu</i>	[19:77]	I/N

0,81	0,64	TOMOŠEA	<i>ali/or</i>	TOMOVEA	<i>ali/or</i>	TOMOIEA	0	0

0,9, 0,9	0,8, 0,8	T OMO ŠEA	Tu omo šel.	<i>Here grandpa went.</i>	7	0	0	7	3

R/V	TO MOŠ EA	Tu mož aja.	<i>Here husband lies.</i>	R/V	T OMO IEA				

R/V	TO MO VEA	To moj ve.	<i>This mine knows.</i>		Tu moj aja.	<i>Here mine lies.</i>			

GRA	ΓΚΙ	druga polovica 1. stoletja PK/2 nd half of 1 st century BC	S/P [18:60, 19:73]

<i><b.i></i>	<i>ali/or</i>	<i><i.b></i> ,	<i><q.i></i>	<i>ali/or</i>	<i><i.q></i>	?	[19:73]

0,48	0,4	0,6, 0,8	0,5, 0,8	IC <i>ali/or</i>	LIC <i>ali/or</i>	LICI

0	0	LICI	Lici	Cheeks	3	0	0	3	1

GRAFENSTEIN – CELOVEC

Napis Grafenstein, 15 km vzhodno od Celovca na dveh združenih delih opeke

drugo stoletje Po K

*Inscription Grafenstein, 15 km east of Celovec on two joined pieces of brick.*2nd century AD

NG	ΜΟΓΕ.ΕΣ.ΠΕΤ.ΛΑΥ.ΕΧ.ΝΕ.ΣΑΜΕΣ.ΟΛΛΟ.ΣΟ.ΒΙΛΟ.ΟΝΑ.Ο.Α.ΟΛΛΟ.ΣΟ.ΤΙΛΑ.ΓΝΙ.ΣΙ	S/P [20]

MOGE · ES + [- -] / PET (?) LAU · EX [- -] / NE · SAMES [- -] / OLLO · SO · VILO · [- -] / ONA O (?)

+ ++ in/and OLLO · SO · + / + LUGNI · SI ? [20]

MOGE ES(I).PE(I)LAUEX NE SARAES OLLO SO VILO ONA(I) O(T)A(KO) OLLO SO T ILU GNI SI

MOGE ESI PEILAU E T NE SARAES OLLO SOVILO ONAI OTAKO OLLO SO T ILU GNI SI

Mogel si dejlal je tu ne zares uljé zavilo onaj oteko ulji so tu ilu ginil si.

Mogel si delat tu zares, ulje si zivil a je uljé oteklo, ulji so tu, zato ilu ginil si.

You could work here really, ulcer you wrapped up but ulcer swelled up, ulcers are here, so you pinned to clay.

R/V	PEILAU EX	peljal ven	drove out	0	0	51	0	6	57	17
0,72	0,56	0,8, 0,9	0,8, 0,7	R/V	PEILAU EX	potegnil ven	pulled out	ozdravil	cured	

SPODNJA HAJDINA

Napis iz Spodnje Hajdine 3 km zahodno od Ptuja na keramičnem lončku

2. do 3. stoletje PoK

Inscription from Spodnja Hajdina 3 km east of Ptuj on ceramics small pot

2nd to 3rd century AD

NP ADYEBYΦIBD○YΦYI

S/P [15:144, 20, 21:133]

artebudz brogdui Artebudz Brogdui [20, 21:137] I/N

0 0 ARTEBUHZBROGHUI R/V (D)AR Dar Gift

1 1 (I)AR TE BUH ZBRO G HUI 15 0 1 16 6

1, 1 1, 1 Mlad te bog zbral glej huje.

Glej huje je, ker te je Bog mladega izbral. *See it is worse, because you were by God young selected.*

VERONA

VE1 Verona, VR89149 Lepontski napis/Lepontic inscription VMJAJX S/P [4:192]

kelešu Keleso [4:192] I/N konec 2. do 1. pol. 1. st. PK/end of 2nd to 1st half of 1st cent. BC

1 1 KELEŠU KELE ŠU Tja šel. *There went.* 6 0 0 6 2

1, 1 1, 1 N/B UŠELEK Ušelek. *Escaper.* 0 0

VE2 Verona, VR61599 Lepontski napis/Lepontic inscription C○XED1 S/P [4:193]

piratos Piratos [4:193] I/N 1. pol. 1. st. PK/1st half of 1st cent. BC

0,9 0,9 1, 0,9 1, 0,9 LIRETOS LI RET OS Le red ostane. *Only tidiness remains.*

N/B SO TERIL So trli. *They crushed.* 0 0 7 0 0 7 3

VE3 Verona, VR7394 Lepontski napis/Lepontic inscription ATET○IX S/P [4:194]

ateporix Ateporix [4:194] I/N 1. pol. 1. st. PK/1st half of 1st cent. BC

1 1 ATEPOISIT ATE POI SI T Ata pij si tu. *Father drink you here.*

1, 1 1, 1 N/B TI SI OPETA Ti si opeta. *You are praised.*

0 0 R/V SIT sit *sated* 9 0 0 9 4

VE4 Verona, VR 61598 Retijski napis/Rhaetic inscription 111A1A1M S/P [4:239]

]š.pat'u.iiv[ali/or]š.lat'u.iiv[? [4:239] 4. do 3. stol. PK/4th to 3rd cent BC

8 0 0 8 4

0,8 0,72 ŠL ATU I IV Šel atu je živ. *Went (to) father is alive.* 0 0

0,8, 1 0,8, 0,9 R/V ŠLATUIIV ŠLA TUI IV Šla tujim živi. *She went to strange and lives.*

CADORE

CA1 Cadore, Padova, IG 292458 --◊ΓΓΛΙΞΧΕΔΛΧΟΔΗΟΖ/ΗΟΛΡΛΧΟΛΕΔ/ΙΛΔ S/P [4:222]
Monte Calvario/Monte Calvario bronasta ploščica, konec 2. st. PK/bronze plate, fin of 2nd cent. BC

Jo.m.ma.i.s.terato.r.fo.s./fo.u.vatole.r./II Dono ai Maistrator- Fouva offri [4:222] I/N

(DON)OMMAISTERTORNOS/NOUVATOLER/IAR

2 2 DONOM MAI S TER ATO R NOS NOUVA TOLER IAR

1 0,81 Darujem moj si ter atu res nosi nov toler mlad. 29 3 0 32 10

1, 1 0,9, 0,9 *I give mine you are and to father really brings new toler young.*

R/V MAISTER ATOR NOS mojster ati naš *master father our*

CA2 Cadore, Padova, IG 292457 ΗΟΥΟΓΓΛΙΞΧΕΔΛΧΟΔΗΟΖ/ΟΞΙΥΧΟΓ-- S/P [4:223]
Monte Calvario/Monte Calvario bronasta ploščica, konec 2. st. PK/bronze plate, fin of 2nd cent. BC

zono.m.mai.s.terator.fo.s./o.s.t.i.š.to[Dono ai Maistrator- Ostis offri [4:223] I/N

DONOMMAISTERTORNOS/OSTIŠTOL(EP)

1 1 DONOM MAI S TER ATO R NOS OSTI ŠTO LEP

1, 1 1, 1 Darujem moj si ter atu res nosi ostani čim lepši. 27 0 2 29 10

1 1 *(I) give mine you (are) and to father really give stay as nice.*

R/V MAISTER ATOR NOS mojster ati naš *master father our*

CA3 Cadore, Padova, IG 292456 ΞΟΗΔΟΧΩΔΞΧΣΙΥΨΥΞΟΞΙΥΟΞΙΧΙΔΧΟΞΙΔΛΧΙ S/P [4:224]
Monte Calvario/Monte Calvario bronasta ploščica, konec 2. st. PK/bronze plate, fin of 2nd cent. BC

turicotriticonico.smai.s.terato.r.fo.s Turijo Tritijonijos ai Maistrator. [4:224] I/N

ITURICOTRITICONICOSMAISTERTORNOS

1 0,81 I TURI CO TRITI CO NI COS MAISTER ATO R NOS 0 0

1, 1 0,9, 0,9 Je potoval kot tretji ko ni kos mojstru atu res našemu. 33 0 0 33 11

He (was) travelling as third while isn't equal (to) master father really our.

R/V TRITI tretji crash R/V MAI S TER moj si ter *mine you and*

PADUA - PADOVA

PA1 Padova IG 292008 ◊ΧΑ◊ΙΥ◊ΓΥ◊ΟΧΑΥ ali/or Μ=ΓΥ ali/or Μ S/P [4:236]
Venetski napis/Venetian inscription začetek 1. stol. PK/beginning of 1st cent. BC

matro.n.kvo^s/_{ni} o.a.to Matronae [4:236] I/N

0,9 0,72 MATRONKLONIOATO R/V LONI O ATO Lani k atu. Last (year) to father.

0,9, 1 0,9, 0,8 MATR ON K LON IO ATO 15 0 0 15 6

0 0 Mater on kot lon jo atu. *Mather he as gift to father.*

R/V MATRON mati *mother*

PA2 Padova IG 292012 ΗΧΙΟΙΛΗΑΟΧ Venetski napis/Venetian inscription S/P [4:236]

tr.a.-v/ _c ¹/_p on.ot [-] Akelon [4:236] I/N začetek 1. stol. PK/beginning of 1st cent. BC

0,81 0,9 TOANSOITON 10 0 0 10 5

0,9, 0,9 0,9, 1 TOA N SOI T ON Tvoja, naj sije tu on. Your, let shine here he.

0 0 R/V TO AN tu in here and R/V TRA Trajno Lastingly

N/B NOT IOS NAO T Not jaz nov tu. Inside I new here.

PA3	Padova	IG 254940	OSTIS	Ostis	[4:247]	I/N	Latinski napis/Latin inscription				
1	1	OSTIS	OS T IS		prstan/ring	konec 1. st. PK/	<i>fin of 1st cent. BC</i>				
1, 1	1, 1		Ostani tu isti.		<i>Remain here (the) same.</i>						
0	0	R/V	OS TI S	Ostal ti si.	<i>Remained you.</i>	5	0	0	5	3	

SPINA

Sp1	?	ka.i.mo.i.	Kaimoi	[6:325]	I/N	G Uggeri 1973					
1	1	1, 1	1, 1	KAIMO I	K AI MOI	Ko aja moj.	<i>When lies mine.</i>				
R/V		KAI MOI	Kaj moi.	<i>What mine.</i>	6	0	0	6	3		
N/B		IO M IAK	Jo mi jak.	<i>Her me strong.</i>	0	0					

Sp1a	?	mo	?	[6:247]	krožnik/ <i>plate</i>	G Uggeri 1973							
1	1	1, 1	1, 1	MO	Moj.	<i>Mine.</i>	2	0	0	2	1	0	0

Sp2	?	nečitljivo/non readable		?	[6:247]	krožnik/plate	G Uggeri 1973				

Sp3	?	]noi tu[	?	[6:247]	amfora/amphora	G Uggeri 1978					
0,64	0,64	0,8, 0,8	0,8, 0,8	NOI TU	naj tu	<i>let here</i>					
0	0	N/B	U TI ON	U tej on.	<i>In this he.</i>	5	0	0	0	5	2

Sp4	?	?)kone	?	[6:247]	skodelica/cup	G Uggeri 1978					
0,64	0,64	0,8, 0,8	0,8, 0,8	KONE	K ONE	Ko one.	<i>When they.</i>				
0	0	R/V	KONE	Konje.	<i>Horses.</i>	4	0	0	4	2	

ESTE

Este novi delci/*Este new pieces* Venetski napisi/*Venetic inscriptions* Prosdociami 1986 [6:275]

Esa	?	]vhrem[	]Frem[	[6:275]	I/N						
1	1	1, 1	1, 1	VIREM	Verujem.	<i>(I) believe.</i>	5	0	0	5	1
N/B		MERIV	Meril.	<i>Measured.</i>	Miril.	<i>Calmed.</i>	0	0			

Esb	?	?)mexo[/?]vhre[	?)mexo[/]Fre	[6:275]	I/N						
1	1	MEGO/VIRE(N)	8	0	1	9	2				
1, 1	1, 1	MEGO VIREN	Jaz veren.	<i>I (am) believing.</i>	1	1					

Esc	?	]exo[	m]ego[	[6:275]							
1	1	EGO	Njemu!	<i>Him!</i>	1, 1	1, 1					
0	0	N/B	OGE	Ogenj.	<i>Fire.</i>	3	0	0	3	1	

Esd	?	]na.s.t.[		do]nast[o	[6:275]								
1	1	1, 1	1, 1	DONASTO	Darujem.	(I) give.	4	3	0	7	1	0	0

Ese	?	]zo/na.s.[		]donas[to		[6:275]										
1	1	1, 1	1, 1	DONASTO		Darujem.	(I) give.	5	2	0	7	1		1	0	
Esf	?	]a.i		Reiti]ai		[6:275]										
1	1	1, 1	1, 1	REITIIAI		REITI IAI	Reiti aja.		2	5	1	8	2			

MANTOVA

Mn1	?	sekene.i.		Sekenei		[6:325]	I/N	R De Marinis 1983									
1	1	SEKENEI		SEKE NEI		Sestre ni.	Sister isn't.							5.	stoletje PK/5 th	century BC	
1, 1	1, 1	N/B		IEN E KES		En je kes.	One is regret.	0	0								
R/V		SEK ENE I		Sekal ene je.		He chopped ones.		7	0	0	7	2					

MECHEL

M-1	SODAKI	sodali	?	2. do 3. stol po Kr./2 nd to 3 rd cent AD							S/P [22:35]
bronasta ploščica odrezana v obliko konjskega gobca/bronze lamella cut in form of horse muzzle											
1	1	SODALI	SO DALI	So dali.	<i>They gave.</i>	6	0	0	6	2	
1, 1	1, 1	R/V	SODALI	Sedali.	<i>(They were) siting.</i>	0	0				

ESTE

Nov napis iz Este na bronastem traku dolžine 24,5 cm in največjo širino 4,4 cm [7].

New inscription from Este on bronze ribbon of 24,5 cm length and biggest width 4,4 cm [7].

EsN	MEYOFOTX--OMYOMOXΦJATIIIOKEIE XVMTOMAZABEMOLD-XOI															S/P [9:156, 10:181]	
	mexo[?]vo.l.t[i(i)]o.m.no.s--adiioke-[-]eun.s.dona.sa/heno---to.i															[9:155]	
	mego Volt(i)omnos Bladio Ke[z]e-un donasa Heno---toi															[10:182] I/N	
	MEGOVOLTIIOMNOSBSATIIIOKEIETUNZTONASAHENOPR(I)TOI																
1	0,72	MEGO VOLTIIO MNOS B SA TIIO KE IE TUNZ TONASA HENO PRI TOI															
1, 1	0,9, 0,8	Jaz dušo moja bo za tvojo ko je plesal daroval ženo pri tem.															45 0 1 46 13
0	0	Jaz dam dušo moja da bo za tvojo ker je daroval ženo pri tem plesu.															
		<i>I give my soul that will be for yours because he gave wife during this dance.</i>															
R/V		VOLTIIOM NOS		dušam nosim		(to) souls (I) carry	R/V	NOS		našim		ours					

LITERATURA/LITERATURE

1. G. B. Pellegrini, A. L. Prodocimi, *La lingua Venetica*, Istituto di glottologia dell universita di Padova, Circolo linguistico Fiorentino, Padova **1967**, 1. in 2. del.
2. *Elektronska zbirka venetskih napisov z nekaterimi slikami / Computer base of Venetic inscriptions with some pictures*, <http://members.tripod.com/adolfozavaroni/>.
3. M. Lejeune, *Manuel de la langue Vénète*, Indogermanische bibliothek, Carl Winter, Universitätsverlag, Heidelberg **1974**.
4. A. Marinetti, *AKEO I Tempi della Scrittura, Veneti antichi. Alfabeti e documenti*, TIF Cornuda, Montebelluna, Museo di Storia Naturale e Archeologia, Cornuda **2002**.
5. J. Istenič, *Zapisi v Venetski pisavi na Koroškem in v Sloveniji*, Zgodovinski časopis 39, Ljubljana **1985**, 313-334.
6. G. Fogolari, A. L. Prodocimi, *I Veneti antichi, Lingua e cultura, Le iscrizioni*, Studio Editoriale Programma, Padova **1988**, 245-327.
7. M. Tombolani, *I Paleoveneti, Catalogo della Mostra sulla civiltà dei Veneti antichi*, Editoriale programma 2, Padova **1988**, 16, 31, 34, 36, 37, 43, 51, 93, 110.
8. M. Matičetov, *Najstarejši znani venetski napis ES 120*, ARHEO 10, Slovensko arheološko društvo, Ljubljana **1990**, 82-86.
9. R. Salerno, *I bronzi e gli altri votivi, Esta preromana, una città e i suoi santuari*, 2 del, Canova, Treviso **2002**, 149-163.
10. A. Maritetti, *L'iscrizione votivo, Esta preromana, una città e i suoi santuari*, 2 del, Canova, Treviso **2002**, 180-184.
11. D. Locatelli, A. Marinetti, *La "coppa" del scolo di Lozzo, Esta preromana, una città e i suoi santuari*, 2 del, Canova, Treviso **2002**, 281-282.
12. M. Urleb, *Arheološke najdbe iz Stare sušice pri Košani*, Arheološki vestnik št. 30, SAZU, Ljubljana **1979**, 151-158.
13. G. B. Pellegrini, *Osservazioni epigrafiche*, Arheološki vestnik št. 32, SAZU, Ljubljana **1981**, 311-314.
14. V. Stare, *Kamen z napisom z Vintarjevca pri Litiji*, Arheološki vestnik št. 30, SAZU, Ljubljana **1979**, 162-164.
15. J. Istenič, *Poetovio, zahodna grobišča I, grobne celote iz Deželnega muzeja Joanneuma v Gradcu s priložo*, Narodni muzej Slovenije, Ljubljana **1999**, 149-165.
16. J. Istenič, *Poetovio, zahodna grobišča II, grobne celote iz Deželnega muzeja Joanneuma v Gradcu s priložo*, Narodni muzej Slovenije, Ljubljana **2000**, 99, 155, 137, 319, 347.
17. J. Istenič, *Oljenke z zahodnega grobišča Poetovione*, Ptujski arheološki zbornik, Pokrajinski muzej, Ptuj **1993**, 311-330.
18. P. Turk, D. Božič, J. Istenič, N. Osmuk, Ž. Šmit, *New Pre-Roman Inscriptions from Western Slovenia: The Archaeological Evidence*, Keltske študije II - Studies in Celtic Archaeology, Éditions Monique Mergoïl, Montagnac **2009**, 47-64.
19. H. Eichner, R. Nedoma, *Neue vorrömische Inschriften aus Westslovenien: epigraphische und linguistische Evidenz*, Keltske študije II, Studies in Celtic Archaeology, Éditions Monique Mergoïl, Montagnac **2009**, 65-75.
20. *Noriška napisa*, <http://www.univie.ac.at/indogermanistik/quellentexte.cgi?3>.

21. H. Eichner, J. Istenic, M. Lovenjak, *Ein römerzeitliches Keramikgefäß aus Ptuj (Pettau, Poetovio) in Slowenien mit Inschrift in unbekanntem Alphabet und epichorisches (vermutlich keltischer Sprache)*, *Arheološki vestnik*, 45, Ljubljana **1994**, 131-142.
22. G. Curlietti, *Omaggio al cavaliere di Sanzeno, Die Räter – I Reti*, Verlagsanstalt Athezia, Bozen/Bolzano **1992**, 27-39.
23. M. Silvestri, G. Tomezzoli, *Venetic Language Database*, povzeto po: [1, 2, 6] in A. Marinetti, *Venetico 1976 – 1996, Acquisizioni e Prospettive, Protostoria e Storia del 'Venetorum Angulus'*, Atti del XX Convegno di Studi Etruschi ed Italici, Pisa – Roma 16-19 ottobre **1996**.
24. V. Pavšič (M. Bor), J. Šavli, I. Tomažič, *Veneti naši davni predniki*, založba, I. Tomažič, ČGP Delo, Wien, Ljubljana **1995**, 185-443.
25. M. Bor, J. Šavli, I. Tomažič, *Veneti naši davni predniki- novo sporočilo*, založba, I. Tomažič, ČGP Delo, Ljubljana, Wien **1990**, 41-42, 72-115.
26. D. Kaplja, *Razvozlana skrivnost - Slovenetski napisi v Italiji na tablicah izpred 2300 let*, *Nedeljski dnevnik* 6. 10. **1996**.
27. V. Vodopivec, *Atestinske tablice verski in jezikovni pomniki naših prednikov*, Zbornik 1. mednarodne konference, *Veneti v etnogenezi srednjeevropskega prebivalstva*, Ljubljana **2002**, 167-181.
28. A. Ambrozic, *Gordian knot unbound, Newly-discovered Venetic inscriptions*, Cythera press, Toronto **2002**, 88-109.
29. I. Tomažič, *Slovenske korenine*, samozaložba, Ljubljana **2003**, 50-52.
30. A. Ambrožič, G. Tomezzoli, *The »Tavola da Este« inscription*, Zbornik mednarodnega posveta, *Sledovi Evropske preteklosti*, Jutro, Ljubljana **2004**, 132-146.
31. I. Tomažič, G. Tomezzoli, *The Inscription Pauli no. 39*, Zbornik mednarodnega posveta, *Sledovi Evropske preteklosti*, Jutro, Ljubljana **2004**, 147-157.
32. V. Vodopivec, *Študija prečrkovanj in branj najstarejšega Venetskega napisa*, Zbornik 3. mednarodne konference, *Staroselci v Evropi*, Jutro, Ljubljana **2005**, 121-130.
33. A. Ambrožič, P. Serafimov, G. Tomezzoli, *The Venetic Inscription ES 120 on the cup of Scolo di Lozzo*, Zbornik 4. mednarodne konference, *Evropski staroselci*, Jutro, Ljubljana **2006**, 164-171.
34. V. Vodopivec, *Nabor venetskih napisov, delitev, prevod in slovar*, Zbornik 4. mednarodne konference, *Evropski staroselci*, Jutro, Ljubljana **2006**, 120-144.
35. F. Smole, *Venetski napisi*, Zbornik 4. mednarodne konference, *Evropski staroselci*, Jutro, Ljubljana **2006**, 145-163.
36. A. Kumar, *Vojvodski prestol*, Zbornik 4. mednarodne konference, *Evropski staroselci*, Jutro, Ljubljana **2006**, 181-191.
37. V. Vodopivec, *Napisi Stara sušica in Vintarjevec*, Zbornik 6. mednarodne konference, *Izvor Evropejcev*, Jutro, Ljubljana **2008**, 155-158.

SLOVAR VENETSKEGA JEZIKA

Vocabulary of Venetic Language

Slovar venetskega jezika zajema besede iz vseh znanih venetskih napisov in obsega: dejanski zapis besed v slovenskih črkah, prevod v narečno ali knjižno slovenščino, obrazložitev besed glede na sedanjo rabo in besedno preoblikovanje, prevod v angleščino, oznako napisa in po potrebi še dodatno pojasnilo. Podane so vse razumljene besede iz vseh znanih venetskih napisov [1, 2, 3].

Besede so zbrane v različicah branja in razumevanja iz vseh znanih vetskih napisov v Katalogu venetskih napisov, besed in prevodov [3].

Po ustrezni metodologiji so besede iz venetskih napisov primerjane, obrazložene in utemeljene v članku Zbir venetjskih napisov, delitev, prevod in slovar [4].

Ob upoštevanju retijskih, starofrigijskih, galskih, etruščanskih, trakijskih in drugih napisov razumljivih na slovanskih osnovah, bi slovar dobil popolnejšo vsebino.

Vocabulary of Venetic language include words from all known Venetic inscriptions in its original record in Slovene characters, translation in Dialectical or Literary Slovene, their explanation in view on present use and transformation, translation in English, mark of inscription and added comment if necessary. Quoted are all understandable words from known Venetic inscriptions [1, 2, 3].

The words from all Venetic inscriptions are collected in variants of reading und understanding in Catalogue of Venetic inscriptions, words and translations [3].

Upon suitable methodology letters and words are compared, explained and founded in paper Collection of Venetic texts, punctuation, translation and vocabulary [4].

Considering Rhaetic, Old Phrygian, Gaul, Etruscans, Thracian and other inscriptions understanding on Slavic bases, the vocabulary get complement contents.

Deljive besede so navedene in označene z DW

Divisible words are quoted and mark as DW

ALKOMNO	AL KO MNO	DONASAN	DONA SAN	DO NAS AN
DONASTO	DONA STO	DONKE	DON KE	
EKUPETARIS	E KU PETA RIS	EKU PETA RIS	E KU PETAR IS	
KONDAR	KON DAR	MEGO	ME GO	
METLONŠI	MET LON ŠI	METL ON ŠI	METLON ŠI	
SVIAGSTO	SVIAG STO	TONASTO	TONA STO	
TOOMMNI	TOOM MNI	TRUMUSICATEI	TRU MUSICA T EI	
VIREMAI	VIRE MAI	VONTAR	VON TAR	SIKNA SIA K NA
NATTAPLANAM	NAT TA PLANAM	TERISNA	TE RIS NA	
IETACISUMURT	IE TACI SUMURT			

Poševno označeni so napisi za besede iz obratne smeri branja. Takih napisov je primerjalno z retijskimi napisi manj, saj je veliko napisov daljših kar zmanjšuje te možnosti, veliko pa jih je povezanih z Reito, ki praviloma niso berljivi v obratni smeri. Primerjalno je tudi bistveno več besed darovanja in besed žalosti, ki so dobro razvidne, ker močno zmanjšuje obseg možnih različic in bistveno zmanjšuje tudi število besed.

Inscriptions in italics are for words from the inverse direction of reading. Such inscriptions are rare in comparison with Rhaetic inscriptions, because many are longer with less such possibility and many are connected with Reita which as a rule aren't readable in opposite direction. Comparable is also essentially more words of giving and words of mourning which are evident and essentially reduce amount of possible variants and also number of words.

Za razumevanje besed so podana le osnovna izhodišča, ki zadostujejo le za bistveno obrazložitev posameznih besed. Podani pa so tudi ustrezni slovarji za nadaljnje podrobnejše iskanje.

For understanding of words are presented only basic origins, enough for basic explanations of single words. Presented are also suitable dictionaries for further and detail searching.

Slovar zajema 1335 besed. / Dictionary has 1335 words.

Kratice/Abbreviations

SK	Slovensko knjižno	<i>Literary Slovenian</i>	[5]	okr	okrajšava	<i>abbreviation</i>
SN	Slovensko narečno	<i>Dialectal Slovenian</i>		preg	preglas	<i>mutation</i>
HK	Hrvaško knjižno	<i>Literary Croatian</i>	[6]	prem	premet	<i>toss</i>
PL	Pleteršnikov slovar	<i>Pleteršnik's dictionary</i>	[7]	sin	sopomenka	<i>synonym</i>
RD	Rusko narečno	<i>Dialectical Russian</i>	[8]	prpr	preglas in premet	<i>mutation and toss</i>
Stcsl	Starocerkvenoslovansko	<i>Old church Slavic</i>	*	ponavljalni del	At. tab.	<i>repetition part of At. tab.</i>

Venetsko <i>Venetic</i>	Slovensko <i>Slovene</i>	Angleško <i>English</i>	Venetski napisi <i>Venetic inscriptions</i>	Pojasnilo <i>Comment</i>
A	a, ali, da – okr, SN, SK	but, or, yes	Es5, Es10, Es14, Es32, Es32, Es36, Es41, Es42, Es52, Es93, Es94, Es94, Es95, Es107, Es111, Es111, Es116, Es121, Es124, Es124a, M425, Pa13, Vi2, Vi2, Tr7, TrXIV, Ca4-b, Ca20, Ca34, Ca48, PT1, 26	
A	ob, na, v, z – okr, SK	at, on, in, with	Es86, Es87, Es119, Es123, Ca20	
A	aja, spi, počiva – okr, SK	lie, sleep, rest	Es97, Ca4-b, Ca4-b, Ca4-b, Ca4-b	
AC	ak, ako, če – SN, SK	if	Ca4-III, Ad14	
AE	aja, spi, počiva – okr, SK	lie, sleep, rest	TrX, Ca4-3	
AH	ah – SK	oh	Es60, GR	
AI	aj, joj – okr, SN, SK	oh	Es82	
AI	aja, spi, počiva – okr, SK	lie, sleep, rest	Es8, Es11, Es12, Es14, Es26, Es30, Es42, Es46, Es55, Es57, Es73, Es80, Es86, Es87, Es127, M425, Pa10, 25, Od7, Ca22, Gt2a, Gt2b, Ad1, Ad2, Ad14, Ad14, Sp1, 26	
AIA	aja, spi, počiva – SN, SK	lie, sleep, rest	Es35, Tr7, Od7, Ca24a	
AICA	aja, pestuje	dandle	Ad14	
AIE	aja, spi, počiva – preg, SK	lie, sleep, rest	Tr6	
AII	aji, aja – preg, SN, SK	lie	Es90	
AIK	jak – prem, SK	strong	Sp1	

AIO	aja, spi, počiva – preg, SK	lie, sleep, rest	<i>Ca47</i>	
AIOŠ	ajaš, počivaš – preg, SN, SK	lie, rest	M425	
AIS	ais, bol, joj – SN, SK	pain, oh	Pa13, TrX, Gt1, Gt2a, Gt2b, Ad14, <i>Ad14</i> , 40	
AK	ak, kot, če, čeprav – SN, SK	if, although	<i>Es67</i> , <i>Es87</i> , Pa29, Pa33, 10, 11, 21, 40	
AK	ak, ker – SN, SK	because	<i>Es14</i>	
AKI	aki, ki – SN, SK	which	<i>Es74</i>	
AKITOV	akitu, okitil – preg, SN, SK	adorned	<i>Es97</i>	
AKO	ako, če – SN, SK	if	<i>Es11</i> , Tr3	
AL	al, ali – okr, SN, SK	or, whether	DW, <i>Es82</i> , <i>Es120</i> , <i>Es127</i> , <i>Es134</i> , <i>Es135</i> , Pa3, Tr7, Ad10, Ad11, 9	
AL	ol, pivo – preg, SN, PL, SK	beer	<i>Es135</i>	
ALKOMNO	lakomno – prem, SK	greedily	<i>Es120</i>	
AM	en – preg, SK	one	51	
AM	am, ama, je – okr, SN, SK	eat	51	
AME	ame, zame – okr, SN, SK	for me	Ca12	
AN	an, in – preg, SN, SK	and	<i>Es17</i> , <i>Es52</i> , <i>Es59</i> , <i>Es86</i> , <i>Es93</i> , <i>Es121</i> , <i>Es131</i> , M424, Pa21, Pa26, Pa28, Bl1, <i>Vače</i> , CA2	
AN	an, en – preg, SN, SK	one	<i>Es86</i> , <i>Es95</i> , <i>Es114</i> , 25, Ca24b, 40	
AN	an, on – preg, SN, SK	he	DW, <i>Es120</i> , Ca24b	
AN	počiva – okr, SN	rest	<i>Es49</i>	
ANA	ana, in – SN, SK	and	<i>Es51</i>	
ANAI	počivaj – okr, SN	rest	<i>Es86</i>	
ANI	ani, in – SN, SK	and	<i>Ad5</i>	
APAIA	opeva, poje – SK	sing	<i>Es119</i>	
APPIOI	apil, opil – SN, SK	drunk	Bl1	
AR	raj – okr, prem, SK	heaven	22, 50	
AR	jar, mlad – okr, SN, SK	young	Gt8, NP	
ASUPLE	asuple, osuple – preg, SN, SK	amazed	P311	
AŠO	odšel – okr, SN	went	<i>Gt16</i>	
ATA	ata – SK	father	<i>Es19</i> , P311, Ad4, Ad5, <i>Ad5</i>	
ATE	ate, ata – preg, SN, SK	father	VE3	
ATI	ati, ata – SN, SK	father	PT1, CA1, 1	
ATO	ata – preg	father	CA1, CA2, CA3	
ATOR	ata – preg, SK	father	CA1, CA2	
ATTA	ata – SK	father	<i>Es98</i> , <i>Es98</i> , ET2, Ca4-b, <i>Ca4-b</i>	
ATTO	ata – SK	father	Gt1	
ATU	atu – SK	to father	<i>Ca12</i> , VE4	
AU	au, joj – SN, SK	oh	Gt8	
AV	au, joj – SN, SK	oh	<i>Pa11</i> , <i>Pa18</i>	
AVAK	ovako, tako – HK, SN, SK	so	<i>Gt4</i>	
AVU	javu, javil – okr, SN, SK	reported	<i>Es111</i>	
B	b, bi, bo – okr, SN, SK	would, will	<i>Es23</i> , <i>Es43</i> , <i>Es117</i> , <i>Es117</i> , Pa27, Tr1, Is3, <i>Gt16</i> , Gt17, <i>Gt17</i> , <i>EsN</i>	
BA	bo – preg, SK	will	<i>Es100</i>	
BAR	bar, vsaj – SN, SK	at least	Pa3	
BAREN	baren varen – preg, SN, SK	safe	Pa3	
BARO	varoval – okr, SK	protected	ET1	
BEL	bel – SK	white	46	
BELEIKA	Belin	Belin	<i>Es67</i>	ime božanstva/name of God
BELLEN	Belin	Belin	Pa25	ime božanstva/name of God
BER	ber, beri – okr, SN, SK	read	Ca11	
BERI	beri – SK	read	Tr2	
BEV	bel – preg, SK	white	<i>Es67</i>	
BI	bi – SK	would	<i>Es31</i> , <i>Ca48</i> , Gt17	
BIAL	bil – SN	was	<i>Es9</i>	
BIŠAR	višar, višava – preg, SN, SK	height	Gt16	

BIU	biu, bil – preg, SN, SK	was	Es75, GRA
BL	bəl, bolj – okr, SN, SK	more	7, 7
BN	bən, ven – okr, SN, SK	out	Pa27
BO	bo – SK	will be	Tr1
BOG	bog – SK	God	Gt13
BOI	boj – SK	fight	Es28, Es127, Bl1, Bl1
BOL	bol, bil – preg, SN, SK	was	Pa15
BORK	borka, borec – okr, SK	fighter	45
BOS	bos – SK	barefoot	Gt16
BOS	boš – preg, SK	you will be	Es45, Es113, ET2, ET2, Vi5, Bl1, Ca63, Gt16
BOS	ves – preg, SK	whole	ET5
BOSKEAL	vojskoval – preg, SK	fought	Ca24a
BRBN*	brbrati – SK	babble	Es23, Es24, Es25, Es26, Es31, Es32, Es33, Es34, Es39
BRI	briga – okr, SK	care	Ca3
BRIG	briga – okr, SK	care	Es105
BROI	broji, štej – HK, SN, SK	count	Ca23
BROII	broji, štej – HK, SN, SK	count	Ca20, Ca28, Ca34, Gt10
BUDNI	budni – SK	awaked	Neg3
BUH	buh, bug, bog – preg, SN, SK	God	NP
BUK	buh, bog – preg, SK	God	Es46, Gt16
BUTICA	butica, glava – SN, SK	nut	Ca17
BUTICA	utica – preglas, SN, SK	hut	Ca17
C	ko – okr, preg, SK	when	TrX, Ad14
CA	ka, kot – preg, SN, SK	as	Ca11
CA	ka, kaj – okr, preg, SN, SK	what	Od1, Ca4-III
CARIKO	čarko, čarovnik – preg, SN, SK	magician	Ca64, Ag1b
CARKO	čarko, čarovnik – preg, SN, SK	magician	Pa23
CE	če – preg, SK	if	Ca73
CEI	cel – preg, SK	whole	Ca58
CENA	cena – SK	price	PT2
CENI	ceni, ceniti – SK	value, evaluate	Ca73
CES	čes, čas – preg, SN, SK	time	Es104
CI	ki – preg, SK	who, which	Ca12
CIE	kje, tja – preg, SN, SK	where, there	Es112
CIL	cil, cilj – okr, SN, SK	goal	49
CO	ko – preg, SK	when	Tr2, Bl1, Ca20, Ca24a, Ca24a, Ca73, CA3
CO	kot – okr, SK	as	Ca23, Ca28, Ca30, Ca34, CA3
COI	koj, takoj – okr, preg, SN, SK	at once	Ca4-III
COS	kos – preg, SK	piece	Ca21, Ag1b, Is3, Gt13, Gt19, Gt23, CA3, 55 glej CUS/see CUS
CRUMEL	hromel, ohromel – okr, SK	lamed	Es112
CUS	kos – preg, SN	piece	Ca62 tudi ptica čarovnik/also blackbird magician
CUTA	cota, krpa – preg, SN, SK	shred	Ca12
D	d, da – okr, SN, SK	yes	Es43, Es66, Od7, Gt13
D	dal – okr, SK	gave	Ca35, Ca35
D	dol – okr, SK	down	Gt21, Gt21
DA	da – SK	yes	Es59, ET2, Od-I, Ca14, PT2
DAECA	deca, otroci – SN, SK	children	Od1
DALI	dali – SK	gave	M-1
DAN	dan – SK	day	Es30, Es41, Neg3
DAR	dar – SK	gift	DW, Es26, Es43, Es135, NP
DAU	dau, dal – SN, SK	gave	Ca59, Neg3
DEI	del, delo – preg, SK	work	Ag1b, Ag1b
DEILI	deili, delaj – prem, SN, SK	work	Ca64

DETI	deti, dete – preg, SN, SK	baby	Bl1
DI	da – preg, SN	yes	Es105
DIBA	deva – preg, SK	girl	Ca48
DIBA	diva, orjaka – preg, SK	giants	Ca48
DLL	dl, dalj – SN, SK	farther	Ca69
DO	da, do – preg, SK	yes, so, that	DW, Es58, Es120, Ca4-1
DO	dam – okr, SK	give	Ca69
DOIKE	dojke, dar, darujem – SN, SK	breast, gift, give	Es8 DOI KE = <i>daj ke/give there</i>
DOLAK	dolak, dolinec – SN, SK	dales man	Ca48
DOM	dom – SK	home	ET1
DON	dar – sin, SK	gift	DW
DONA	daruj – sin, SK	give, donate	DW, Es78
DONAI	daruj – sin, SK	give, donate	Es78
DONASAN	donešen – preg, SK	borne	Es120
DONASTO	donašam, darujem – sin, SK	give, donate	Es23, Es24, Es25, Es26, Es27, Es28, Es29, Es31, Es32, Es40, Es45, Es47, Es48, Es49, Es50, Es51, Es53, Es54, Es55, Es56, Es57, Es62, Es63, Es64, Es65, Es66, Es68, Es70, Es71, Es72, Es73, Es75, Es125, Ca26, Gt1, Gt2a, Gt2b, Esd, Ese
DONKE	donesti, dar – sin, SK	bear, gift	Es24
DONOM	darujem – sin, SK	give, donate	Ca5, Ca14, Ca15, Ca16, Ca17, Ca17, Ca18, Ca19, Ca20, Ca21, Ca22, Ca23, Ca25, Ca27, Ca28, Ca29, Ca31, Ca51, Ca55, Ca56, Ca62, Ca64, Ca65, Ca66, Ca67, Ca68, Ca71, CA1, CA2
DOSTI	dosti – SK	enough	Ag1b
DOTO	dota, darujem – preg, SN, SK	dowry, give	Es43, Es43, Es44, Es46, 55
DOTO	toto, tej – sin, preg, SN, SK	this, to her	Es30, Es41, Es42
DRDN*	drdrati – SK	rattle	Es23, Es24, Es25, Es26, Es31, Es32, Es33, Es34, Es39
DU	da – preg, SK	yes	Gt17
DUB	dob – preg, SK	oak	Neg3
DUO	due, dve – preg, SN, SK	two	Es125
DURA	gura, suva – preg, SN, SK	kick	Gt17
DURAI	turai, potujoči – preg, SN, SK	traveling	Gt17
E	e, je – okr, SN, SK	is	DW, Es33, Es34, Es120, <i>Es120, Es120</i> , Es122, Es130, ET3, ET5, ET6, Pa6, <i>Pa31, Pa33</i> , 22, Od2, Od2a, Od8, <i>Od8</i> , Od9, <i>Od9</i> , Od-I, Bl1, Bl2, Ca11, Ca24a, Ca35, <i>Ca35, Ca63, Ca73</i> , Gt23, NotaI-2, GR, NG, <i>Mn1</i> , 4, 4, 6, 8, 8, 8, 13, 21, 21, 32, 33, 34, 35, 32, 33, 34, 35
E	e, in – sin, SN, SK	and	Es11
E	ena – okr, SK	one	Es109
E	ne – okr, SK	no	Es23
EA	je – preg, SK	is	ET5, <i>Ca4-3</i>
EA	aja – okr, SK	lie	PO
EAM	jem – prpr, SK	eat	<i>NotaI-2</i>
ECVPETARIS	cepetar, romar, SK	pilgrim	Bl1 cepetnik, pešec, romar/ <i>stumper, walker, pilgrim</i>
EGE	jege, njemu, njej – RD, SK	to him, to her	Es5, Es6, <i>Es6</i> , Es11, Es45, Es84, Es84, <i>Es84, Es84</i> , Es112
EGO	jego, njega, njemu – RD, SK	him, her	Es1, Es2, Es3, Es4, Es6, Es7, Es9, Es10, Es12, Es15, Es16, Es17, Es19, Es22, Es79, Es105, Es121, Es122, Es123, Es127, Es128, Es129, Es131, Es132, Pa1, Pa2, Pa3, Pa26, Tr9, 24, Tr13, Ca26, Ud2, Esc, 23, 27, 42, 44, 56, 57a, 57b
EGOVEN	njegovem – preg, RD, SK	his	Es2
EGU	jego, njemu – RD, SK	him	Od7
EI	aja, spi, počiva – okr, SK	lie, sleep, rest	Es47, 13
EI	je – prem, SK	is	Es69, Es108, Es108, Es111, ET2, ET5, Pa25, Pa25, Ca1-4, 10, 56
EI	ej, hej – SN, SK	hey	Es112, 13
EIE	eje, aja – preg, SN, SK	lie	Pa27, 10

EIGO	jego, njemu – prem, RD, SK	him	22
EIN	ein, en – SN, SK	one	Es75
EK	vek – okr, SK	age	Pa19, Pa19, 4, 4, 5, 5, 6, 6
EK	jek, jok – okr, SN, SK	echo, cry	4, 4, 5, 5, 6, 6
EKU	vek, jek – prem, SK	age, echo	DW E KU PETAR IS = je kot petar isti/is such heel same
EKUPETARIS	romar – SK	pilgrim	Pa1, Pa2, Pa3, Pa26, Pa28 pešec, romar/walker, pilgrim
EKVOPETARIS	romar – SK	pilgrim	Es121, Tr7 pešec, romar/walker, pilgrim
ELU	elu, jelu, jelo – okr, SN, SK	meal	P653
EN	en, in – SN, SK	one, and	Es72, Pa14, Pa23, Pa29, Pa29, Ca58, Ca69, P653, 10, 55, 56
EN	en, eni – okr, SN, SK	to her	Es90, Es91, Es108
ENE	ene – SK	one	Mn1
ENETI	Veneti	Veneti	Pa3 člani antičnega naroda/members of ancient nation
ENI	eni – SK	to her	Pa3
ENNO	eno – SK	one	Ca69
ENO	eno – SK	one	Es108, Es108, Es120, Es125, Pa3, Pa23, Ca51, 10, 14
EPETARIS	romar – SK	pilgrim	Es127, Pa20, Agg pešec, romar/walker, pilgrim
EPPETARIS	romar – SK	pilgrim	Pa3, Pa21, Pa24 pešec, romaR/Valker, pilgrim
EQVPETARIS	romar – SK	pilgrim	Pa6 pešec, romaR/Valker, pilgrim
ESI	si – SK	you are	NG
EX	ven	out	NG latinsko/Latin
G	ga – okr, SK	him	Es8
G	gre – okr, SK	go	Es109
G	grob – okr, SK	grave	Gt8
G	glej – okr, SK	look, see	NP
G	žena – okr, SK	wife	Es103
GA	ga – SK	him	Es113, ET3, Gt13, 19
GAII	gaji, goji – SN, SK	grow	Is3
GAL	gol – preg, SK	naked	Pa6
GAR	gar, gor – SN, SK	up	Gt8
GAR	gari, gori – okr, SN, SK	burn	Gt8
GASTI	gasti, gosti, tujci – sin, SN, SK	strangers	Neg1
GE	gre – okr, SK	go	Es3, Es12, Es15, Es19, Es112, Es123, Ud2
GEM	grem – okr, SK	I go	Es11, Ud2
GEN	žen, ženi – okr, preg, SK	to wife	Es109, Pa13
GENA	žena – preg, SK	wife	PT2
GENE	žene, gnati – preg, SK	drive	Es120, 14
GENE	žene, žena – preg, SK	wife	Es1, Es16, Es120, Pa3, Ca67, 14
GENEI	ženi – preg, SK	to wife	Pa28
GENI	ženi – preg, SK	to wife	Es111, Pa28
GEST	gest, gost – preg, SN, SK	guest	Es11, Es34, Es73
GN	gine, umira – okr, SN	pine, die	Es117
GNI	gini – okr, SK	pine	Es117, NG
GNO	gno, gnal – okr, SN, SK	drove	Pa3
GNOI	gnal – preg, SK	drove	Pa2
GNOI	ginil – preg, SK	pined	Pa2
GO	ga – preg, SK	him	DW
GOL	gol – SK	naked	Es52
GOLTA	golta – SN, SK	gulp	Ca4-1
GON	gon – SK	heat	Es120
GRAI	graja – okr, SK	blame	Es76
GRAI	greje – preg, SK	worm	Es76
GRAIT	grajat, grajati – okr, SN, SK	blame	50
GRGN*	grgrati – SK	gargle	Es23, Es24, Es25, Es26, Es31, Es32, Es33, Es34, Es39
GRON	grob – preg, SK	grave	Es115

GTOR	kdor – preg, SK	who	Es111
GU	ga – preg, SK	him	Ca17
GUAJ	ukaj, ukati – prem, SK	yodel	Od7
GUIV	guiu, gojil okr, SN, SK	nursed	Es82
GUOI	guoi, goji – preg, SN, SK	grow	Pa17
H	kar – okr, preg, SK	that	Pa7
H	bi – okr, preg, SK	will be	Ca47
HA	ka, ko – preg, SN, SK	when	Pa7
HALLO	halo – SK	hallo	Es60
HAN	han, hiša – SN, SK	house	Is1, Is2
HARI	harati, grabiti – HK, SK	grab	Neg1
HATOR	kateri, kdor – okr, preg, SK	who	Is1, Is2
HE	ke, na – preg, SN, SK	on	Pa15
HENO	ženo – preg, SK	wife	EsN
HERVA	rva, ruva, bori – prem, SN, SK	fight	Pa11
HLUKI	gluhi – preg, prem, SK	deaf	57b
HO	ko – preg, SK	when	Pa7, Ca66
HOR	hor, gor – preg, SN, SK	up	Es120
HOSTI	gosti – preg, SK	guests	Pa7
HOUVO	rouvo, boriti – preg, SN, SK	scuffle, fight	Ca21
HU	ki, pri – preg, SN, SK	who, by	Ca67
HUI	huj, huje – okr, SN, SK	worse	NP
HUT	uta, hiša – prem, SN, SK	hut, house	Ca15, Ca16, Ca28
HUTO	uta, hiša – prem, SN, SK	hut, house	Ca47
HUTTO	uta, hiša – prem, SN, SK	hut, house	Ca15, Ca16, Ca28, Ca65
HVAGSTO	zvagan tehtan – preg, SN, SK	balanced	Pa15
HVNAH	ginil, umrl – preg, SN, SK	pined	Is1
I	je – okr, SK	is	Es4, Es5, Es11, Es21, Es30, Es41, Es31, Es47, Es51, Es52, Es52, Es69, Es75, Es78, Es101, Es108, Es109, Es127, Es129, ET5, Pa3, Pa3, Pa12, Pa16, Pa17, Pa17, Pa19, Pa19, Pa22, Pa24, Tr13, TrXIV, Notal-3, Bl1, Ca3, Ca4-1, Ca4-III, Ca4-III, Ca10, Ca23, Ca64, Ca67, Ca69, Ca73, Gt11, Gt13, Gt18, Neg3, VE4, CA3, Mn1, 4, 4, 5, 5, 6, 6, 9, 10, 49
I	i, in – okr, SN, SK	and	Es1, Es13, Es10, Es17, Es18, Es21, Es22, Es57, Es76, Es78, Es83, Es83, Es86, Es106, Es129, Pa2, Pa8, Pa12, Pa13, Pa27, P398, Od1, Od1, Od1, Od1, Od1, Od1, Od1, Od1, Od1, Ca11, Ca30, Ca54, Ts1, Ts1, Gt11, Gt17, Gt21, Neg1, Neg2, 10, 14
I	je – okr, SK	eat	Pa1
I	i, tudi – okr, SN, SK	also	Es10, Ca3, Ad3, Ad3
I	iti – okr, SK	go	Od1, Od1, Od1, Od1
IA	je – preg, SK	is	Es107
IA	aja, spi, počiva – okr, SK	lie, sleep, rest	Es90, Es122
IAC	jak – preg, SK	strong, great	TrX
IAD	jad, žalost, bol – HK, SN, SK	gloom, pain	Gt20
IAI	aja, spi, počiva – prem, SK	lie, sleep, rest	Es10, Es24, Es25, Es27, Es30, Es31, Es32, Es33, Es37, Es40, Es41, Es41, Es45, Es46, Es48, Es50, Es51, Es53, Es54, Es56, Es62, Es63, Es64, Es65, Es71, Es72, Es82, Es105, Es107, Es110, Es110, Es125, Es127, Es128, Es128, Es129, Es129, ET5, Pa21, Pa28, Tr13, Ca2, Esf, 1, 15, 15, 26, 26, 31
IAIE	aja – prem, SK	lie	Es107
IAIU	joj – preg, SK	oh	Gt24
IAK	ko – prem, SK	when	Es3
IAK	jak – SN, SK	strong	Es31, Vi5, Tr1, Sp1

IAKA	jaka, tako – preg, SN, SK	so	Es56
IAKA	jak, močan – preg, SN, SK	strong	Es56
IAKO	iako, ako, čeprav – SN, SK	though	Tr3, Tr3
IAL	ial, zlo – HK, SN, SK	evil	Es78, Es127, P311
IALA	iala, zla – HK, SN, SK	evil	Pa6, P398
IAME	jame, grob – SK	pits, grave	Es41, Es52
IAN	jan, en – okr, SN, SK	one	Es11, Es12, Es82, Es87, Es88, Es110, Vi3, Tr13, Tr13, 25, Ca57, Ad4, 26, 26
IAR	mlad – SN, SK	young	Es7, Es26, Es67, Pa16, Pa29, P398, P398, Tr1, Ca63, Ad10, Ad11, NP, CA1, 9, 27, 31, 32, 33, 34, 35, 57a
IARE	mlad – SN, SK	young	Ts1
IAREI	mlad – SN, SK	young	Ts1
IARI	mlad – SN, SK	young	ET1, ET2, 10
IAS	jas, jaz – preg, SN, SK	I	Es44, Es55
IAŠ	još, še – preg, HK, SN, SK	still	Es3
IAT	jad, žalost – preg, HK, SN, SK	sorrow	Es11, Es12, Es12, Es14, Pa10, Ca47, 14
IAVE	javi – preg, SK	report	Es130
IAVO	javi – preg, SK	report	Es44
IBA	iba, giba – okr, SN, SK	move	Ca48
IC	ik, ako, če – preg, SN, SK	if	Is3
ICA	ica, žar – SN, SK	glow	P311
IDI	idi, iti, šel – SN, SK	go, went	Ca64
IDII	idi, iti, šel – SN, SK	go, went	Gt17
IDKA	iti, šel – preg, SN, SK	go, went	Tr3
IDL	iti, šel – SK	go, went	Ca69
IE	je – SK	is	DW, Es15, Es33, Es 67, Es81, Es83, Es84, Es109, Es111, ET3, Pa6, Pa9, Pa12, Pa14, Pa18, Pa27, Pa27, Pa39, Ca14, Ca24a, Ca32, Ca45, Ca62, Ca5, Ca11, Ca15, Ca16, Ca17, Ca19, Ca21, Ca22, Ca23, Ca28, Ca31, Ca32, Ca34, Ca35, Ca64, Ca65, Ca66, Ca69, Ts1, Notal4, EsN, 57a, 13
IEA	aja – prem, SK	lie	PO
IEI	jej, joj – SN, SK	oh	Es20, Es20, ET4
IEMAT	jemat – SK	take	Pa27
IEN	jen, en – SN, SK	one	Mn1
IENO	jeno, eno – SN, SK	one	56
IER	jer, ker – SN, SK	because	Es122
IES	ješ – preg, SK	eat	P653
IEST	jäst, jaz – SN, SK	I	Ca47
IGO	igo, jarem – SN, DK	yoke	22
II	je – preg, SK	is	Es3, Es4, Es28, Es64, Es76, Es107, Es127, ET4, Pa39, Vi2, 22, Ca6, Ca6, Ca7, Ca8, Ca15, Ca16, Ca20, Ca31, Ca31, Ca64, Ca67, Neg1, Neg1
IIAT	jad, žal – HK; SN; SK	sorrow, alas	Es107
IIDI	idi, pojdi – SN, SK	go	Gt17
ILI	ili, ilovica – SN, SK	clay	Es111
ILU	ilu, ilovici – SN, SK	clay	NG
IMAU	imau, imel – preg, SN, SK	had	GR
IN	in – SK	and	Es16, Es75, ET5, Pa8, Pa15, Pa31, Is3, NotaI-3, Ud2, 4, 4, 5, 5, 6, 6, 15
INO	ino, in – SN, SK	and	Pa9
IO	jo – SK	her	Es14, Pa17, CA1, Sp1
IO	joj – okr, SK	oh	Es31, Es32, Es125, 16, 17, 18
IOC	jok – preg, SK	cry	Ca4-III
IOI	joj – SN, SK	oh	Es4, Es5, Es5, Es6, Es6, Es6, Es6, Es7, Es7, Es8, Es9, Es9, Es13, Es15, Es15, Es16, Es19, Es19, Es20, Es20, Es34, Es44, Es74,

			Es79, Es79, Es81, Es85, Es81, Es83, Es83, Es85, Es108, Es108, Es109, Es109, Es111, Es118, Es121, Es121, Es122, Es123, Es123, Es131, Es131, M242, M424, Pa2, Pa3, Pa3, Pa3, Pa8, Pa8, Pa9, Pa9, Pa12, Pa12, Pa20, Pa20, Pa22, Pa22, Pa26, Pa26, Pa26, Pa27, Pa27, Pa28, Pa28, Pa29, Pa29, 22, 24, 24, 25, 25, Ca71, Gt10, Ad13, Agg, Agg, Ud2, 9, 9, 9, 9, 10, 10, 15, 15, 20, 20, 23, 23, 24, 26, 26, 27, 27, 42, 42, 47, 47, 47, 47, 55, 57b
IOM	moj – prem, SK	my	Es2, Es118, Es119, Pa24
IOS	jas, jaz – preg, SN, SK	I	X2
IRB	jerbat, dobiti – SN, SK	inherit, receive	Ca3 verbati, dedovati, dobiti/ <i>inherit, get, receive</i>
IRKAI	jeziti – okr, PL	anger	Es3 iriti = jariti = jeziti, PL/iriti = jariti = <i>anger</i> , PL
IS	isti – okr, SK	the same	Es52, Bl1, Ts1, Notal-2, Gt4, Gt17, Gt17, Vače, CA3
ISK	iskal – okr, SK	sought	Ca24b
IST	ist, isti – okr, SN, SK	the same	Es6, Es32, Es41, Es42, Es52, Es95, M425
ISTE	iste – SK	the same	Pa8
ISTI	isti – SK	the same	Es10, Es36, Es107, Tr7, Gt13
ISTO	isto – SK	the same	Pa13
IT	iti, gre – okr, SK	he goes	Es6
ITI	iti, gre – SK	goes	Ca3
IU	joj – okr, SK	oh	26
IU	aja, spi, počiva –okr, SK	lie, sleep, rest	Es101, Ad12
IUI	aja, spi, počiva – preg, SK	lie, sleep, rest	Es1, Es15, Es30, Es15, Es30, Es121, 22, Bl2, Ca22, 20, 20
IV	ju, joj – preg, okr, SK	oh	Ad12
IV	živ – okr, SK	alive	Es41, Es86, Es88, 7, VE4
IVET	živet – okr, SK	live	Es7
IVI	živi – okr, SK	lives	Es52
IVIR	ivir, iver – preg, SN, SK	splinter	Es80
K	k – SK	to	Es21, Es59, Es66, Es71, Es89, Es89, Es93, Es93, Es116, M425, ET4, P311, Ca2, 16, 17, 18, 16, 17, 18
K	k, ki – okr, SN, SK	who	P311, Ca24b
K	k, kot – okr, SN, SK	as	Ca74, CA1
K	kaj, kar – okr, SK	what, that	Es97, Es99, Es104, Od7, Ca4-1, Ca18, Is3
K	k, ko – okr, SN, SK	when	Es21, Es82, Es99, ET6, Od4, Sp1, Sp4, 57b, 1
KA	ka, k – SN, SK	to	Ag1a
KA	kar, kot – okr, SK	what, as	Es46, Es52, Es53, Es87, Es115, Es122, Es126, Vi2, Ca1, Ca1, Ca4-1, Ag1a, Is3, Ad3
KA	kaj, kako – okr, SK	what, how	Gt4, 21, 49
KA	ka, ko – SN, SK	when	Es52, Es80
KAD	kad, ko – SN, SK	when	Es59, Tr8
KAI	kaj – SK	what	Es59, Es128, Pa33, Sp1
KAIAL	kajal, kesal – PL, SN, SK	regreted	P311
KAIALOI	kajal, kesal – PL, SN, SK	regreted	Od7
KAKI	kaki, kakaj – SN, SK	relieve, shit	49
KAKOL	karkoli – okr, SK	whatever	Es46
KAL	kal – SK	bud	Es121, Ca48
KAL	kal, izvir – SN, SK	spring	Es121, Ca48 KAL = kotanja z vodo/ <i>basin with water</i>
KALA	kalati, zajemati – okr PL, SK	ladle	Es121
KAMAI	komaj – preg, SN, SK	scarcely	Es21
KAN	kanta, pokop – okr, SK	bury	Es80
KANE	kojne, konje – preg, SN, SK	horses	Ca4-1
KANEI	kojne, konje – preg, SN, SK	horses	Ca4-1
KANT	kant, pokop – okr, sin, SN, SK	bury	Es12 KANT = faliti, izgubiti, PL/ <i>miss, lose</i> , PL
KANTA	kanta, pokop – sin, SK	bury	Es49, Es50, Es62
KANTAI	pokopan – sin, SK	buried	Es12, Es80

KANTE	pokopati – sin, SK	bury	Es64
KAR	kar – SK	that	Pa18
KARAN	karan – SK	blame	Es23, Pa2
KARAN	Karantanec – SK	Carinthian	Es24 član antičnega naroda/ <i>member of ancient nation</i>
KAS	kasno – okr, SK	late	Gt9, 50
KASIA	kasja, kasen – preg, SN, SK	late	40
KAT	kot, grob – preg, sin, SK	corner, grave	Es14
KATA	kot, pokop – preg, sin, SK	corner, bury	Es11, Es19, Ad4
KATAI	pokop – sin, SK	bury	Es11
KATU	grobu – sin, SK	to grave	Es126, Vi2
KE	ke, ko – preg, SN, SK	when	Es8, Es120, EsN, 14, 14
KE	k, ke, tam – okr, SN, SK	to, there	DW, Es27, Es121, Es121, Pa19, Pa19, Pa31, Tr6, Gt24, EsN, 4, 4, 5, 5, 6, 6, 21, 21
KE	ke, kot – preg, okr, SN, SK	as	ET6
KEL	cel – preg, SK	whole	Ca5, Ca14
KELE	kele, tja – SN, SK	there	Ca1, VE1
KELLO	čelo – preg, SK	front	Ca5
KELLO	celo – preg, SK	even	Ca5, Ca14a
KELO	čelo – preg, SK	forehead, front	Es45
KERMENOS	krmar – preg, SK	helmsman	ET6
KERUL	kerlc – preg, SK	strong man	Neg3
KES	kes – SK	regret	Mn1
KEŠ	kes – preg, SK	regret	Es76
KI	ki – SK	who, which	Pa14
KIR	kir, katero – okr, SN, SK	who, which	Pa9
KLEVES	kleveta, kletev – SK	calumny, curse	Pa23
KLI	klije, klicati, okr, SK	germinate, call	Es120
KLIV	kriv – preg, SK	guilty, curved	Es120, Pa31
KLOKA	klekelj – preg, SK	bobbin	Es119
KLOKATUM	klekelj – preg, SK	bobbin	Es119
KLOVER	klavern, ubog – preg, SK	morose	57b
KLUTI	čutari – prpr, SN, SK	gourd	Pa16
KLUTI	grobu – prpr, sin, SN, SK	grave	Pa16
KO	ko – SK	when	DW, Es19, Es120, Gt19, 9, 47
KOI	koj, takoj – SN, SK	at once	Es76
KOIK	koik, koliko – okr, SN, SK	how much	Ca64
KOL	kol – SK	pale	Ca4-2
KOL	kol, koli, kadarkoli – SN, SK	whenever	Es46
KOLAS	kola, voznik – SK	cart, coachman	Ca1, Ca1
KOLII	kolij, količi – SN, SK	prop	Pa39
KOLK	kolk, koliko – SN, SK	how much	Tr8
KOMEI	komej, komaj – SN, SK	scarcely, hardly	ET4
KON	kon, konj – SN, SK	horse	DW, Es43, ET3, Ca6, Gt2a, Gt2b
KONDAR	konjar – preg, SK	groom	Es43
KONI	koncu – okr, SK	to end	Pa9
KOPA	kopa – SK	rick, heap	29, 30, 36
KORAI	skoraj – okr, SK	almost	9
KORP	gorb, grob – prpr, SK	grave	Ad4
KOS	kos – SK	piece	Es2, Es120, Pa23, Pa27, Pa30, Tr1, Od4, Ca5, Ca6, Ca7, Ca9, Ca11, Ca14, Ca15, Ca15, Ca16, Ca17, Ca17, Ca18, Ca19, Ca20, Ca23, Ca28, Ca30, Ca34, Ca34, Ca66, Ca67, Ca69, Ca72, Gt9, Gt10, Gt24, 50, 51
KOSU	kosu – SK	to piece	tudi ptica – čarovnik/ <i>also blackbird – magician</i>
KOT	kot – SK	corner	Ca65 tudi ptica – čarovnik/ <i>also blackbird – magician</i> Es38

KR	kr, kar – okr, SN, SK	that	GR	
KREN	kreni, pojdi – SN, SK	go	Es59	
KRIV	kriv – SK	guilty	ET5	
KRKN*	krkniti, zakrkniti – SK	harden	Es23, Es24, Es25, Es25, Es26, Es31, Es32, Es32, Es33, Es33, Es34, Es34, Es39, Es39	
KRUI	kraj – preg, SN, SK	place	Es81	
KRUMEL	hromel – preg, SK	lamed	Es92	
KU	ku, ko – preg, SN, SK	when	P311, Pa9, Gt16	
KU	ku, ko, kot – preg, SN, SK	when, as	DW	
KUGE	kuge – SK	plague	Od4	
KUI	kui, koj, takoj – SN, SK	at once	Ca12	
KUKA	kuka, tarna – HR, SN, SK	moan, mourn	P311	
KUPRIK	kupček – preg, SK	barrow	Pa9	kupček, gomila, grob/ <i>small heap, barrow, grave</i>
KURU	kuru, kuril – SN, SK	made fire	Bl2	
KUS	kus, kos – SN, SK	piece	Ca12	tudi ptica – čarovnik/ <i>also blackbird - magician</i>
KUT	kut, kot, grob – sin, SK, SK	corner, grave	Es5, Es64, Es87, Es123, Es124, Es124a	kot, grob/ <i>corner, grave</i>
KUTE	kute, kot, grob – sin, SN, SK	corner, grave	ET1	kot, grob, pokop/ <i>corner, grave, bury</i>
KVE	kle, tu, tja – preg, SN, SK	here, there	Pa28, Tr7	
KVOI	kua, kaj – preg, SN, SK	what	ET2	
L	l, le, samo – okr, SN, SK	only, just	Es10, Es52, Es81, Es110, Pa33, Pa33, Ca4-I, Ca4-I, Ca4-I, Ca4-4, CaXIII, Is3, Nota, Neg3, GR, 1, 7 19, 47	
LA	le – preg, SK	just, only	Es120	
LAGAN	lagan, lahek – HK, SN, SK	light	Es27, Es89	
LAH	lahek – okr, SK	light	Is1, Is2	
LAI	laj, lej – preg, SN, SK	see, look	Es82, 9	
LAMU	lomiti, prah – SK	break, dust	Es111	lamati = lomiti/ <i>break</i> – PL
LAN	lomiti, prah – SK	break, dust	Pa33, 11	lomiti = drobiti, prah, glina/ <i>crush, dust, clay</i>
LAN	lan, lani – SN, SK	last year	Pa33, 11	
LAV	levil – okr, SK	sloughed	Od4	
LBL	ljubil, ljub – okr, SK	loved, dear	7	
LE	le – SK	just, only	Es67, Es108, Es108, Es112, Gt23, 10, 19	
LEB	leb, hleb – okr, HK, SN, SK	loaf	46	
LEG	legel, spi, počiva – okr, SK	lay, sleep, rest	Es115, Es116	
LEI	lej, glej – SN, SK	look, see	Es47, Es81, Neg2	
LEIN	lein, len – SN, SK	lazy	Ca17	
LEKVE	legel, spi, mir – prem, SK	lay, sleep, rest	Es122	
LEME	lomiti, prah – SK	break, dust	Es28, Es53, Es58, Es81, Es83, Es110	glej/see LAMU
LEN	len, miren – SK	lazy, calm	Es9, Pa6, Ad1, Ad2	
LENO	mil, mirno – SK	sweet, calm	Es27, Es32, Es44	
LEP	lep – SK	nice	CA2	
LEPU	lepu, lepo – SN, SK	nice	CaXIII	
LES	les, sem, tu – SN, SK	here	Es92, Ca68	
LET	let, leto – SN, SK	year	8	
LET	let – SK	fly	8	
LETI	leti – SK	fly	Ca11	
LETU	letu – SK	year	22	
LETU	letu – SK	fly	22	
LEVA	leva – SK	left	SS	
LI	li, le – preg, SN, SK	only	Es104, Es110, Ca19, Ca69, VE2	
LIA	leži, aja, spi – preg, SK	lie, sleep, rest	CaXIII	
LIP	lip, lep, lipa – SN, SK	nice, linden	Pa9	
LISI	laže – preg, SK	lie	Ca15, Ca19	
LISI	lici, lice – preg, SK	cheek	Ca15, Ca19	
LIVU	livu, lil, vlival – SN, SK	casted	Es133	

LOG	log – SK	grove	Es52	
LOG	log, lok, lokev, zavoj – SK	pool, bow, bend	Es52	
LOI	lej, glej – SN, SK	see, look	Od7	
LOK	lok, lokev, zavoj – SK	bow, pool, bend	Pa39, Ca4-2, GR	
LOKE	loke – SK	meadows	GR	
LOKVU	lokev – prem, SK	pool	ET4	
LOM	lom – SK	break	Es 61, Es78	
LOMO	lomiti, prah – SK	dust	Es15, Pa29	glej/see LAMU
LON	lon, dar – SN, SK	gift	DW, Es100, Es120, M425, Pa29, Pa30, Pa33, Ca58, Ca59, Ca73, Gt3, CA1, 10, 11, 47	
LOR	lar, žara, rakev – RD, SK	coffin	Es7	lor, lar = rakev/coffin, RD
LOS	les, sem – preg, SN, SK	here	ET3, Ca5, Ca14	
LOŠ	loš, slab – HK, SN, SK	bad	Es61	
LOU	lou, lov, loveč – SN, SK	hunt, catching	Es119, Pa14	
LOUKI	louki, lovki – SN, SK	huntresses	Pa14	
LOV	lov – SK	hunt	Es85	
LOVE	love – SK	catch	57b	
LST	lst, last – okr, SN, SK	property	Es126	
LUK	lyкъ, rajanje – Stcsl, SK	holiday	Is3	Stcsl - lyкъ = ples, praznik/dancing, holiday
LUT	lud, ljudje, človek – SN, SK	people, man	ET6, Nota	
M	m, mi, meni – okr, SN, SK	to me	Es119, ET3, Pa10, Ca63, Sp1	
M	molitev – okr, SK	prayer	Es118	
MA	maj, moj – okr, SN, SK	mine	NotaI-2	
MACI	makni umakni – preg, SN, SK	retract	Ca33	
MAGE	mag – SN, SK	magician	Gt3, 19	
MAI	moj – preg, SK	my, mine	DW, Es9, Es110, Es127, Pa28, NotaI-4, CA1, CA2, CA3	
MAIST	meist, mesto – preg, SN, SK	place	Es9	
MAISTER	majster, mojster – SN, SK	master	CA1, CA2, CA3	
MAK	maknem, umaknem – okr, SK	I move	Es21	
MAN	men, meni – preg, SN, SK	to me	45	
MANU	men, meni – preg, SN, SK	to me	45	
MAR	mar – SN, SK	care	19	
MARSKO	morsko – preg, SN, SK	of sea	57b	
MAT	mat, mati – SN, SK	mother	Pa27	
MATAN	moten – preg, SK	handicapped	P398, P398	
MATOR	mater – preg, SK	mother	Es20	
MATR	matr, mater – okr, SN, SK	mother	X1	
MATRON	matrona, mati – okr, SN, SK	mother	X1	
ME	me, jaz – Trž. narečje, SK	I	DW	Tržaško narečje/Dialect of Trieste
ME	meni, me – SK	to me	Pa27, Ca49, Ca63, PT1	
MEGO	me, jaz – Trž. narečje, SK	I	Es5, Es9, Es11, Es23, Es24, Es25, Es26, Es28, Es29, Es43, Es43, Es44, Es45, Es 46, Es 48, Es50, Es53, Es54, Es56, Es57, Es63, Es64, Es65, Es70, Es71, Es72, Es73, Es74, Es75, M424, Ca58, Ca59, Ca73, EsN, Esb, 31	glej/see ME
MEL	mel, imel – okr, SN, SK	had	Es83, Es108, Es108, Es110, Is3, 10	
MEN	men, meni – okr, SN, SK	to me	ET6, 51	
MERIV	meriu, meril – SN, SK	measured	Es14, Es94, Es94, Es95, Pa18, Esa	
MERIV	miriu, miril – preg, SN, SK	calmed	Es14, Es94, Es94, Es95, Pa18, Esa	
MERIV	moriu, moril – preg, SN, SK	killed	Es14, Es94, Es94, Es95, Pa18, Esa	
MERKETA	merkate – preg, SN, SK	you care	ET4	tudi čuvati/also watch
MERV	meril	measured	Es107	
MET	met, med – SN, SK	honey	DW, Es120	
METL	metl, mesti – SN, SK	sweep in meal	DW, Es120	pomesti vase, metati, požreti/sweep in, scoop, swallow

METLON	metlon, mesti – SN, SK	sweep in meal	DW, Es120	glej/see METL
METLONŠI	metlonši, mesti – SN, SK	devouring	Es120	glej/see METL
METNE	metne, postavi – HK, SN, SK	put	56	
MEZ	malo, manj – sin, SN, SK	little, less	Ag1b	mezinec, mezeti/ <i>little finger, trickle</i> –SK
MI	mi, meni – SK	we, to me	Ca30, Ca34, Ad1, Ad2, Ad3, Ad3, 49	
MIN	men, meni – preg, SN, SK	me	Ud2	
MIR	mir – SK	peace	Es110	
MIV	miu, mil – SN, SK	sweet	P653	
MN	man, meni – okr, SN, SK	to me	Es24, Es85, Es118, Ca58	
MNI	moji, meni – SK	mine, to me	DW, Es2, Es48, Es85, Es118, ET3, Pa2, Pa24, Ca14	
MNK	mn, meni – SN, SK	to me	Es62	
MNO	moji, meni – okr, SK	mine, to me	DW, Es4, Es16, Es25, Es27, Es120, Ca10	
MNOI	moji – preg, SK	my, mine	Es4, Es28, Es118	
MNOS	mojo – preg, SK	my, mine	EsN	
MO	meni – okr, SK	to me	Ca25, Vi1	
MO	moj – okr, SK	my	PO, Sp1a	
MOGE	mogel – okr, SK	could	NG	
MOI	moj – SK	mine	Es24, Es85, ET1, Sp1	
MOK	moker – okr, preg, SK	wet	Es120	
MOKLA	mokra – preg, SK	wet	Es120	
MOL	mol, moli – okr, SN, SK	pray	Es8, Es15, Es43, Es61, Es66, Es78, Tr1	
MOLO	molo, moli – preg, SN, SK	pray	Es90, ET6, Tr1	
MOLO	molo, malo – SN, SK	little	Es90, Pa13	
MOLOM	molim – preg, SK	I pray	Es72	
MOLTEV	molitev – okr, SK	prayer	ET6	
MOLTEVE	molite – SK	you pray	ET2, ET5	
MOLTO	molite – preg, SK	you pray	Es15	
MON	men, meni – preg, SN, SK	to me	Es108, Es108, Pa14, 10	
MONI	meni – preg, SK	to me	Vi2	
MOST	most – SK	bridge	Ca46	
MOSTTOVU	mostovi, preg, SK	bridges	Ca46	
MOŠ	moš, mož – preg, SN, SK	husband	PO	
MOT	mot, mati – preg, okr, SN, SK	mother	Od3	
MRMN*	mrmrati – SK	murmur	Es23, Es24, Es25, Es26, Es31, Es32, Es33, Es34, Es39	
MU	mu – SK	to him	Pa6	
MUR	mrtev – okr, preg, SK	dead	Es112	
MURTU	mrtev – prpr, SK	dead	Es122	
MUS	muž, mož – preg, SN, SK	husband	Pa10	
MUSICA	mezga – sin, glasba – SK	jam, music	DW	
MUSKI	muški, moški – SN, SK	man	Es82	
N	naj – okr, SK	let	Es12, Es48, Es85, Pa13, Pa13, Tr6, CA2, 10	
N	not – okr, SK	inside	Tr1, NotaI-3	
NA	na – SK	on	DW, Es17, Es30, Es32, Es41, Es43, Es44, Es47, Es51, Es52, Es62, Es120, 25, Gt3, 26	
NA	nana, pokoj – okr, SN, SK	rest	Es52, Es59, Es95, 25, Ad5, Ad10, Vače, 40	
NA	na! vzemi – SN, SK	take	Es49, Pa16	
NA	naj – okr, SK	let	25	
NADIN	nadin, nada, up – SN, SK	hope	Neg	
NAE	aja, naja, pokoj – SN, SK	lie, rest, rest	Es43	N AE = naj počiva/ <i>let rest</i>
NAGAL	nagnil – preglas, SK	leaned	Es89	
NAH	nav, nebo – preg, PL, SK	sky, heaven	Is1, Is2	v božji van/ <i>in God's will</i>
NAI	pokoj – SK	rest	Es2, Es11, Es12, Es42, Es82, Es86, Es87, Es88, Es105, Es106, Es106, Es107, Es110, Es127, Pa21, Pa24, Vi3, Vi5, Tr7, Tr8, Tr13, Ca57, Ad4, Ad11, 26, 26, 31	

NAI	naj – SK	let	Es127, Tr13, 25	glej/see NAE
NAKI	tako – HK, SN, SK	so	P311	
NAKIN	tako – HK, SN, SK	so	P311	
NAKIN	nakon – HK, SN, SK	then	P311	
NAKO	naki, tako – preg, HR; SN, SK	so	Es12	
NANE	nina, spi, počiva – preg, SK	lies, sleeps, rests	1	
NAO	nau, nov – preg, SN, SK	new	X2	
NAPIA	napia, napil – preg, SN, SK	drunk	Tr13, 25, 25	
NAR	žaloval – okr, SK	mourned	24, 24	naricati, tožiti/lament, HK
NAS	nas – SK	us	DW, Es120	
NASTO	darujem – SK	give	Vi2	
NAT	nat, not – preg, SN, SK	inside	DW, ET2	
NATAR	natar, noter – preg, SN, SK	inside	P311	
NATTAPLANAM	natapljanje, potapljanje – SK	sinking	ET2	
NAV	van, nebo – prem, PL, SK	sky, heaven	Es93	v božji van/in God's will
NAV	duša, grob – PL, SK	soul, grave	Es3, Es22, Es77, Es79, Es83, Es104, Es107, Es107, Pa8, 16, 17, 18, 57a	
NE	ne – SK	no	Es3, Es53, Es 120, Es128, NG, 1	
NEG	nego, toda – okr, HR, SN, SK	but	Es120	
NEGO	nego, toda – HR, SN, SK	but	Es120	
NEI	nei, ni – SN, SK	not	Es3, ET1, ET2, Ca21, Ca24a, Ca73, Mn1	
NEI	nei, njej – okr, SN, SK	to her	Es15, Es108, Pa29, 10	
NEI	počivaj – SK	rest	Pa29, Ca4-1	
NEI	nej, naj – SN, SK	let	Pa1	
NEII	njej – SK	to her	Gt10	
NER	ponor, – preg, okr, SN, SK	pit	Es59, Es128, Tr8	jama, grob/sink, grave
NERI	ponor, – preg, okr, SN, SK	pit	Es53	
NERKAIŠ	jeziš – PL	anger	Es43	iriti = jariti = jeziti/anger, PL
NES	nes, nesi – SN, SK	you carry	Es93, Es120, Ca2	
NET	nit – preg, SK	thread	4, 4, 6	
NI	ni, ne – SK	is not, not	ET6, Pa6, Pa8, Pa31, Tr9, Bl2, Ca2, Ca7, Ca8, Ca58, NotaI-3, CA3, 15	
NI	aja, spi, počiva – SK	lies, sleeps, rests	Ca68	
NIA	počiva – SK	lies, rests	Es51	
NICO	nica, resnica – okr, SN, SK	truth	Ag1a, Ca30	
NICON	ničen – preg, SK	null	Ca67	
NICONE	ničen – preg, SK	null	Ca73	
NICOV	ničen – preg, SK	null	Ca73	
NIIA	ninaj, počivaj, spi, SN, SK	lie, rest, sleep	Es125	
NIKOI	nikoi, nikoli – SN, SK	never	Ca30	
NIS	nis, niz – SN, SK	down	Es120	
NIS	nis, nisi – okr, SN, SK	you are not	Pa23	
NISI	nisi – SK	you are not	Ag1b	
NIT	nit – SK	thread	Es107, Pa19, Pa19, 5, 5, 6	
NMOLO	nmalo, malo – SN, SK	little	ET6	
NO	no, torej – SN, SK	well, so	Pa33, Vi3	
NOD	nada – okr, preg, SK	hope	Ca25	
NOD	not – preg, SK	inside	Gt1	
NODUS	nedolžnost – okr, preg, SK	innocence	VP	nudist, gol, nedolžen/nudist, naked, innocent
NOGE	noge – SK	legs	Es120	
NOGU	nogo – preg, SK	foot	Ca35	
NOI	naj – preg, SK	let	Ca69, Sp3	
NOI	noi, ni – SN, SK	not	Es120	
NOI	počivaj – SK	rest	Ad6, Ad7	
NOLI	noli, nali – preg, SN, SK	pour	Pa30	

NOLKA	molka, moli – preg, SN, SK	pray	<i>Pa29, 10</i>
NOMETL	nametel – preg, SK	thrown	<i>Es120</i>
NON	noni – okr, SN, SK	to nana	<i>Es91, Es108, Es108, ET4</i>
NONE	none – SK	of nana	<i>GR</i>
NONI	noni – SN, SK	to nana	<i>Es90, Pa13, Pa13, Bl1</i>
NONNE	none – none babice, SN,SK	nanas	<i>Es90, Es91</i>
NOR	nor – SK	mad	<i>Gt4, Gt23</i>
NOS	naš, naše – SK	our, ours	<i>Es8, CA1, CA2, CA3</i>
NOS	nas, nam – SK	us, to us	<i>Es21, Es66, Es89, M425, Ca4</i>
NOS	nosi – okr, SK	carries	<i>Ca58, EsN</i>
NOSE	nosi – preg, SK	carries	<i>ET2</i>
NOT	not, notri – okr, SN, SK	inside	<i>Es15, Vi3, CA2, 56</i>
NOUVA	nova – preg, SK	new	<i>CA1</i>
NOVI	novi – SK	new	<i>9</i>
NS	ns, nisi – okr, SN, SK	you are not	<i>Ag1b, 14</i>
NT	nt, not – okr, SN, SK	inside	<i>Es12, Es80, 45</i>
NUI	aja, spi, počiva – SK	lies, sleeps, rests	<i>45</i>
NUN	noni – SN, SK	to nana	<i>7, 7</i>
O	od – okr, SK	from	<i>Es24, Es134, Es135, Ca48, VN</i>
O	on – okr, SK	he	<i>Es69, Es123</i>
O	ostal . okr, SK	stayed	<i>Es67, Es92, Es99, Es103, Ca4-4, Ca4-I, Gt19</i>
O	o, oj – okr, SK	oh	<i>Es4, Es81, Es93, Es96, Tr1</i>
OBO	oba – preg, SK	both	<i>Es8</i>
OBOI	oba – preg, SK	both	<i>Es66</i>
OD	od – SK	from	<i>Ca48</i>
ODET	odet – SK	covered	<i>Es120</i>
ODLOM	odlom - SK	break	<i>Es78</i>
OEKAA*	objokana – SK	lamented	<i>Es26</i>
OEKAB*	objokab – SN	lament	<i>Es23, Es24, Es25, Es27, Es32, Es33, Es34, Es35, Es36, Es39, Vi3</i>
OEKAC*	objokanec – SK	lament	<i>Es23, Es24, Es26, Es27, Es32, Es33, Es34, Es35, Es36, Es39, Vi3</i>
OEKAD*	objokad – SN (divjad)	lament	<i>Es23, Es24, Es25, Es26, Es27, Es32, Es33, Es34, Es35, Es36, Es39, Vi3</i>
OEKAE*	objokaje – SK	lamenting	<i>Es23, Es24, Es27, Es32, Es33, Es34, Es35, Es36, Es39, Vi3</i>
OEKAG*	objokag – HK, SN	lament	<i>Es23, Es24, Es26, Es27, Es32, Es33, Es34, Es35, Es36, Es39, Vi3</i>
OEKAH*	objokah – HK, SN	lament	<i>Es25</i>
OEKAI*	objokuj – SK	lament	<i>Es23, Es24, Es25, Es26, Es27, Es32, Es33, Es34, Es35, Es36, Es39, Vi3</i>
OEKAII*	objokuj – SK	lament	<i>Es25</i>
OEKAK*	objokak – SN (čudak)	lament	<i>Es23, Es24, Es25, Es26, Es27, Es32, Es33, Es34, Es35, Es36, Es39, Vi3</i>
OEKAL*	objokal – SK	lament	<i>Es23, Es24, Es25, Es26, Es27, Es32, Es33, Es34, Es35, Es36, Es39, Vi3</i>
OEKAM*	objokujem – SK	lament	<i>Es23, Es24, Es25, Es26, Es27, Es32, Es33, Es34, Es35, Es36, Es39, Vi3</i>
OEKAN*	objokan – SK	lament	<i>Es23, Es24, Es25, Es26, Es27, Es32, Es33, Es34, Es35, Es36, Es39, Vi3</i>
OEKAO*	objokal – SK	lament	<i>Es26</i>
OEKAP*	objokap – SN (knap, krap)	lament	<i>Es23, Es24, Es25, Es26, Es27, Es32, Es33, Es34, Es35, Es36, Es39, Vi3</i>
OEKAR*	objokar – SK	lament	<i>Es23, Es24, Es25, Es26, Es27, Es32, Es33, Es34, Es35, Es36, Es39, Vi3</i>
OEKAS*	objokaš – SK	lament	<i>Es25, Es26</i>
OEKAŠ*	objokuješ – SK	lament	<i>Es23, Es24, Es25, Es26, Es27, Es32, Es33, Es34, Es35, Es36, Es39, Vi3</i>

OEKAT*	objokovati – SK	lament	Es23, Es24, Es25, Es26, Es27, Es32, Es33, Es34, Es35, Es36, Es39, Vi3
OEKAV*	objokan – SK	lamented	Es23, Es24, Es25, Es26, Es27, Es32, Es33, Es34, Es35, Es36, Es39, Vi3
OEKAZ*	objokovalec – SK	lamentner	Es23, Es24, Es27, Es32, Es33, Es34, Es35, Es36, Es39, Vi3
OG	ogenj – okr, SK	fire	Pa18
OGE	ogenj – okr, SK	fire	Es6, Es7, Es17, Es22, Es79, Es123, Es132, 24, Tr13, Esc, 23, 27, 42, 56, 57a
OGO	ogenj – okr, SK	fire	Es88, Es88
OGON	ogenj – preg, SK	fire	Es43
OGSI	ugasnil, umrl – SK	extinguish, dead	Es52
OGUOI	ogenj – preg, SK	fire	Es79
OH	oh – SK	ah	Ca74
OI	oj, joj – SK	oh	Es69, Es77, Es85, Es101, Es118, Es119, Pa27, 16, 17, 18
OK	ok, oko – okr, SN, SK	eye	9
OKARAN	okaran – SK	blamed	Es24
OKE	oke, oči – SN, SK	eyes	ET4, GR
OKI	oki, oči – okr, SN, SK	eyes	Es120
OKICAL	oklical – okr, SK	proclaimed	Ca24a
OKIŠNOL	okišnil, dežuje – preg, HK, SK	it rains	Es120
OKLEVE	oklevati – okr, SN, SK	hesitate	Pa23
OKNO	okno – SK	window	47
OKRUMEL	ohromel – preg, SK	lamed	Es92
OKU	oku, oko – preg, SN, SK	eye	Es89, Es91
OKVIL	ovil, ujel – SK	cought	ET3
OL	ulje, tvor – okr, SN, SK	ulcer	Ca58
OLD	dol – prem, SK	down	Es43
OLL	ulje, tvor – okr, SN, SK	ulcer	Es60, Ca19, Ca50, Ca64
OLLO	ulje, tvor – okr, SN, SK	ulcer	NG, NG
OMA	oma, nona – SN, SK	nana	38
OMO	omo, nono – SN, SK	grandpa	PO, 39, 39
OMOL	pomoli – okr, SK	pray	Pa29
ON	on – SK	he	Es8, Es12, Es27, Es48, Es92, Es127, ET4, ET6, Pa27, Vi3, Tr1, Bl1, Ca6, Ca10, CA1, CA2, Sp3, 14, 56
ONAI	onaj, oni – SN, SK	that	Es106, NG
ONE	one – SK	they	Gt24, Sp4
ONEIAIU	odjenjajo, nehati – preg, SK	yield	Gt24
ONEL	odnesel – okr, SK	took off	ET3
ONES	odnes, odnesi – okr, SN, SK	carry off	Es120
ONI	oni – SK	they	Pa9
OP	op, ob – preg, SN, SK	at, by	Es27, Es32, Es125, ET5, Pa9
OPAK	opak, narobe – HK, SN, SK	wrongly	29, 30, 36
OPEIAI	opevaj – preg, SK	sing	Pa3
OPET	opet, zopet – SN, SK	once more	ET3, Pa29, 10
OPETA	opeta – SK	sang	VE3
OPIO	opio, opit – preg, SN, SK	drunk	Es69
OPIO	opiu, opil – preg, SN, SK	drunk	Es23
OPTERGIN	obtrgan – SK	plucked	Od6
OPTERGIN	obtržje, trg – preg, SK	sur-square, square	Od6
ORL	oru, orel – SN, SK	eagle	Ca4-4, Ca4-I
OS	ostane – okr, SK	stay, remain	Es8, Es28, Es31, Es70, Es72, Es75, Es102, Es126, Pa13, Pa18, Vi2, Tr1, Tr1, Od7, Od7, Ca5, Ca58, Ca58, Ca63, Ca64, Ca74, Ts1, Gt11, Gt13, VE1, X3, 57a
OSA	ostane – okr, SK	stay	Es64
OSAL	ostal – okr, SK	remained	Ca19

OSCA	oska, ozka – SK	tight	Ca73	
OSCA	ostala – okr, SK	remained	Ca73	
OST	ost, ostal – okr, SK	point, remained	Pa11, Vi2, Tr9, Ca50, 14	
OSTE	ostal – okr, SK	remained	Pa14, Ca2, Tr3	
OSTEI	ostani – SK	remain	Vi2	
OSTI	osti, ostani – okr, SN, SK	remain	Es6, Es106, Es128, Es129, Es131, M424, ET2, Pa6, Pa7, Tr1, Tr3, Tr3, Tr7, Tr7, Ts1, CA2, 13	
OSTO	osto, ostal – okr, SN, SK	remained	ET6, Vi2	
OŠ	odšel – okr, SK	he went	Es1, M425, Ca49	
OŠA	šel, obšel – okr, SK	went, gone round	Es23, Gt16	
OŠO	odšel, šlo – okr, SK	went	ET6	
OŠTI	ostani – okr, preg, SK	rest	Ad3	
OT	ot, od – SN, SK	from	Es51	
OTAKO	oteklo – okr, SK	swelled up	NG	
OTERGIN	odtrgan – okr, SK	plucked	Od5, Od5	
OTERGIN	obtržje, trg – preg, SK	sur-square, square	Od5, Od5	
OTIV	otiu, otel – preg, SN, SK	saved	Es99	
OTNIA	odnia, odpočiva – SN, SK	repose	Es51	
OTSA	otca, očka – SN, SK	daddy	Gt1	
OTTA	očka – SK	daddy	Gt1	
OUGO	ogenj – okr, SK	fire	Es76, Pa17	
OUGON	ogenj – preg, SK	fire	Es13, Es40, Es40, Es56, Es58, Es79, Es80, Es105, Es106, Es106, Es111	
OUUI	joj – SK	oh	Ag1b	
OUVNA	ovna – SK	ram	Es55	
OUVONI	ovnov – SK	of ram	Ca66	
OVONI	ovnov – SK	of ram	Ca62	
P	pa – okr, SK	but	Bl1, NotaI-2, Ad10, Ad11, 51	
P	p, pri – okr, SN, SK	at, by	Es44, M425, Gt22	
P	p, po – okr, SN, SK	after	Es110	
P	poraj, močan – okr, sin, SK	strong	Es67	pora = sila/power – Stcsl
PA	pa – SK	but	M425, NotaI-2, NotaI-4	
PAN	kruh – Latinsko	bread	22, Tr13, 25	morda venetsko/maybe original venetic
PAN	gospod – Češko	mister	22, Tr13, 25	češko/Czech
PANE	kruh – SK	bread	PT2	morda venetsko/maybe venetic
PATE	pentlja – okr, SK	mesh	Es119	
PATNI	trpljenju – HK	agony	Es113	
PAZ	paz, pazi – SN, SK	mind, watch	Od7	
PAZDRO	padro, oče, gospod – Latinsko	father, mister	Od7	tudi padar, pater/also quack, cleric
PEAM	peam, pojem – SN, SK	sing	NotaI-2	
PEI	pej, poj – preg, SN, SK	sing	Neg2	
PEI	pej, pojdi – okr, SN, SK	go	Neg2	
PEILAU	dejlau, delav – preg, SN, SK	worked	NG	
PEILAU	pejlau, peljav – SN, SK	drove	NG	
PEIO	pejo, pojo – preg, SN, SK	sing, singing	Pa7	
PER	per, pri, za – prpr, SN, SK	at, by, for	Ca6, Gt2a, Gt2b	
PERI	peri, pri – SN, SK	at, by	ET3	
PES	pes – SK	dog	Es92	
PESO	peso, pes – SN, SK	dog	Es92	
PET	pet, peti – SN, SK	sing	Od7	
PETA	peta – SK	heel	DW	
PETAR	petar – SK	heeler	DW	petar, pešec, romar/heeler, walker, pilgrim
PETE	petje – okr, SK	singing	Od7	
PI	pi, pij – okr, SN, SK	drink	Bl1	

PIIS	piješ – okr, SK	drink	Bl1
PIL	pil – SK	drank	Pa9
PITTAM	pitam – SK	I ask	Ca14
PLANAM	planem – preg, SK	set upon	DW, ET2
PLETEI	plete – SK	weave	Pa2
PLETEVAI	poletevaj, leti – okr, SK	you fly	Pa2
PLO	tlo, tla – preg, SK	ground	Es116
PNU	pne – preg, SK	rise	CaXIII
PO	po – SK	after	ET2, Pa29, 10
POI	poi, potem – SN, SK	after	ET5, 51
POI	poj – SK	sing	51
POI	poj, pij – preg, SN, SK	drink	VE3
POIEO	pojeo, pojedel – SN, SK	ate up	Es69
POL	pol, potem – SN, SK	after	Es113
POM	pomni – okr, SK	remember	Od7
PORAI	silen – Stcsl	strong	Es23, Es45, Es67, Ca53 glej/see PORAIŠ
PORAIŠ	mogočen – Stcsl	mighty	Es58 pora = sila/power, Stcsl
POSETI	poseti, obišči – HR, SN, SK	visit	Pa20, Agg
POTEI	potlej – okr, SK	after	Pa9
PRI	pri – SK	at	Es110, Es113, Pa9, EsN
PRO	prosi – okr, SK	ask	Ad4
PROI	prej – preg, SK	before	ET3
PROŠ	prošnja – okr, SK	appeal	Gt19
PROZOR	prozor, okno – HR, SN, SK	window	Ag1a
PROZOR	ogleduh – HK	spy	Ag1a prozirati, ogledovati, HK/see through, inspect, HK
PRPI	prpa, pepel – HK	ash	Neg2
PRPN*	pripeti – SK	pin	Es23, Es24, Es25, Es26, Es31, Es32, Es33, Es34, Es39
PRŠI	pršu, prišel – okr, SN, SK	came	Neg2
PUI	pui, poj, potem – okr, SN, SK	after	TrXIV
PUK	puk, ljudstvo – HK, SN, SK	people	Pa9
PUP	pupi, pupaj – okr, SN, SK	drink	Pa1
PUPTNEI	popotnik – SK	traveler	Pa1 popotnej = popotnik/traveler
PVVAI	povej – preg, SK	tell	Gt20 pvəuaj = povej/tell, SN
PVVAI	pevaj – preg, okr, SK	sing	Gt20
R	res – okr, SK	truly	Es41, Es52, Es129, ET6, Gt24, CA1, CA2, CA3, 1, 57b
R	raj – okr, SK	heaven	Ca4-4, Ca4-I, Ca23
RA	raje – okr, SK	rather	19
RACO	raco – SK	duck	Pa1
RAD	rad – SK	gladly	Es135
RADIC	radič – preg, SK	chicory	PT2
RAE	raje – okr, SK	rather	Vi2
RAGAU	rogal – preg, SK	scorned	Gt8
RAI	raj – SK	heaven	Es7, Pa29, Ca4-1, Ca63, Ts1, VN, 9, 27, 32, 33, 34, 35
RAI	raj, raje – SN, SK	rather	57a
RAII	raji, raje – preg, SN, SK	rather	10
RAIS	rajš, rajši – okr, SN, SK	rather	Gt17
RAITE	rajtam, naredim – okr, SN, SK	value, prepare	Es7 rajtati, ceniti/value, SK, PL
RAK	rakev – okr, SK	coffin, grave	Pa18
RAKU	rakev – okr, SK	coffin, grave	Neg2
RAN	ran, mlad – SN, SK	early, young	Es52, 24, Tr13, Tr13, 23, 26
RANE	rane – SK	wounds	Gt24
RAŠI	rajši – okr, SK	rather	Gt16
RAT	rat, rad – SN, SK	gladly	Es134
REBET	trepet – preg, okr, SK	tremble	Es127

REG	rek, reki – okr, preg, SN, SK	river	ET2	
REHV	grehu – okr, SK	sin	Pa11	
REIT	Reti	Reiti	Es49	ime božanstva/name of God
REITI	Reti	Reiti	Es24, Es25, Es26, Es27, Es30, Es31, Es32, Es33, Es37, Es40, Es41, Es42, Es44, Es45, Es46, Es47, Es50, Es51, Es52, Es53, Es54, Es55, Es56, Es57, Es62, Es63, Es64, Es65, Es71, Es72, Es73, s125, Esf	ime božanstva/name of God
REK	rek, reki – okr, SN, SK	river	ET5	
RELOT	krilo, kreljut – okr, SK	wing	Ca13	
RELUT	krilo, kreljut – okr, SK	wing	Ca12	
REN	ner, grob – prem, SK	grave	Es116	nor, ponor = jama/sink, SK
RES	res – SK	truly	Ca7	
REŠ	res – preg, SK	truly	ET5	
REŠ	rajš, rajši – preg, SN, SK	rather	ET5	
RET	ret, red – preg, SN, SK	order	Vače, VE1	
RETI	Reti	Reiti	Pa22	ime božanstva/name of God
REV	revi – okr, SK	to poor	16, 17, 18	
REVI	revi – SK	to wretch	Es35, Ca2	
REVINI	revni – SK	to poor	Ca2	
RIA	raj – prem SK	heaven	Es21, Tr8, Tr13, 25, 26	
RIA	ruje, rjove – SN, SK	roar	Tr8	
RICA	rica, žaluje – HK	mourn, lament	P311	naricati = tožiti/lament, HK
RICAK	ricak, žalujoči – HK, SK	lamentor	P311	
RIENO	rajni – prpr, SK	dead	Es3	
RIKA	reče – preg, SN, SK	say	Es53	Češko/Czech
RIM	Rimski – okr	Roman	Es45	ime ljudstva/name of people
RINA	rina, rine – preg, SN, SK	push	Es53	
RIS	čarni krog – SK	magic circle	DW, Es122, Vače	
RIS	ris – SK	lynx	DW, Es122, Vače	
RIS	risati – SK	draw	DW, Es122, Vače	
RITI	Reti	Reiti	Es48	ime božanstva/name of God
RIU	raj – preg, SK	heaven	Neg2	
RIVAS	rivaš, riješ – preg, SN, SK	grub	Es77	
RKAI	jariti, jeziti – okr, PL, SK	anger	Es3, Es128	jariti = jeziti/anger, PL
ROBOS	robavs – okr, preg, SK	tough	Es23, Es45, Es69	
ROI	raj – preg, SK	heaven	57b	
ROK	urok – okr, SK	spell	Gt23	
ROS	res – preg, SK	truly	Ca1, Od7	
ROT	rut, grob – SN, SK	grave	Es33	glej rut/see RUT
ROT	rotitev – okr, SK	entreaty	Es33, Es84	
ROTAH	rotah, rotitvah – okr, SN, SK	in entreaty	Is1, Is2	
ROTAMO	rotamo, rotimo – SN, SK	entreaty	Es20	
ROTE	rote, rotitve – okr, SN, SK	entreaty	Es83, Es110, Es112	
ROTO	roto, rotim – okr, SN SK	entreaty	Es30, Es41	
ROU	rou, rov – SN, SK	pit, level	Ca24a	
RS	res – okr, SK	really	Ca11	
RSEŠŠARUŠ	razčaran, čarati – preg, SK	spelled of	P398	
RT	rut, grob – okr, SN, SK	grave	Ca4-b	glej rut/see RUT
RUD	ruda, rudnik – okr, SN, SK	ore, mine	Gt17	
RUI	ruj, raj – preg, SN, SK	heaven	Pa15, Gt18	
RUMAN	Rimljan	Roman	Es49, Es50	ime ljudstva/name of people
RUMANNA	Rimljana	Roman	Es49	ime ljudstva/name of people
RUNO	runa, črka – SN, SK	rune, letter	Gt24	
RUNO	runa, volna – SN, SK	fleece, wool	Gt24	
RUT	rut, grob – SN, SK	grave	Es21, Es 86, Es93	glej/see RUTA

RUTA	rut, grob – SN, SK	grave	Es86	рът, гътъ = gomila/barrow, Stcsl
RVTI	ruti, grobu – SN, SK	to grave	Es110	glej/see RUTA
S	s, z – SK	with	Es11, Es24, Es25, Es33, Es 34, <i>Es41</i> , <i>Es52</i> , Es55, Es64, Es93, Es120, <i>Es120</i> , M425, Pa3, Pa13, Pa23, Ca4-b, Ca7, Ca14, Ca58, Ca65, Ca73, Ag1a, SS	
S	s, si, se – okr, SN, SK	you are	Es9, Es26, Es27, <i>Es59</i> , Es75, Es91, <i>Es91</i> , Es111, Es113, Es119, Pa13, Pa30, <i>Pa30</i> , Vi2, Vi2, Vi3, P398, Od4, Od4, Bl1, Bl1, Ca2, Ca24b, Ca65, Ag1a, Is3, Is3, Ts1, Gt17, PT2, CA1, CA2, CA3, CA3, 14, 14, 14	
S	sam – okr, SK	alone	Ad14	
SA	si – preg, SK	you are	Ca11	
SA	sa, s, z – SN	with	Es77, <i>Es93</i> , Ca68	
SA	za – preg, SK	for	EsN	
SAI	sij, sije – preg, okr, SK	shine	Ca4-b	
SAL	sel – preg, SK	courier	Ca15	
SAL	vzel – okr, SK	took	Ca15	
SALU	zlo – preg, SK	evil	P398	
SAN	san, sen – SN, SK	dream	DW, <i>Es120</i>	
SANKO	senco – preg, SK	shadow	Ad15	
SARAES	zares – preg, SK	really	NG	
SAV	ves, vse – prem, SK	all	<i>Es93</i>	
SE	se – SK	oneself	Es71, Tr2, Ca21, 1, 57b	
SE	še – preg, SK	still	Es85, <i>Pa12</i> , Ca16	
SEG	segnil, gniti – okr, SK	rotted	Es96	
SEGE	segnil, stegnil – okr, SK	rotted, died	<i>Es11</i>	
SEI	zdaj – okr, preg, SK	now	Ca16	
SEI	vzel – okr, preg, SK	took	Ca16, Ca47	
SEII	zdaj – preg, SK	now	Es8	
SEK	sekal – okr, SK	chopped	Mn1	
SEKE	seke, sestre – HK, SK	sister	Mn1	
SEL	šel – preg, SK	went	Bl1, Bl1	
SENO	seno – SK	hay	Es120	
SENO	senco – okr, SK	shadow	Es93	
SI	si, so – SK	you are	Es121, Pa11, Pa13, Vi2, Ca1, Ca1, Ca19, Ca24b, Ca54, Ca62, Ca67, Gt4, Gt17, Gt22, Gt24, Neg2, <i>Vače</i> , NG, VE3, 1	
SIA	seje – okr, prpr, SK	sow	<i>Nota-2</i>	
SIA	zija, odpre – okr, preg, SK	open	DW, Es59	
SIA	sije, sveti – okr, SK	shine	<i>Es107</i> , <i>Es95</i> , Vi2, TrX, <i>Gt1</i> , <i>Gt17</i> , <i>NotaI-2</i>	
SIKNA	zazija – prpr, SK	gape, slip	Es59	<i>zazija, zdrsne/gape, slip</i> , SK
SIE	si – SK	you are	Es73	
SIE	sje, sije – okr, SN, SK	shine	Ts1	
SII	si – SK	you are	Vi2	
SII	sij – SK	shine	Es25, Es52, Vi2, Ca10	
SIIAI	sijaj – SK	shine	Es2	
SIIDI	iziti, sestopil – preg, SK	exit, descended	Gt17	
SIIS	slednji – okr, preg, SK	everybody	Ca24b	
SILNA	silna – SK	strong	1	
SILNANE	silnane, silak – SN, SK	strong man	1	
SIN	sin – SK	son	Es74, <i>Es120</i> , Bl2, Ca10	
SINE	sin – SK	son	ET1	
SINI	sin – SK	son	Es122	
SIOVONI	Slovincu – SK	to Slovene	Ca62	član naroda/member of nation
SIT	sit – SK	sated	<i>Pa11</i> , VE3	
SIV	siv – SK	grey	<i>Nota</i>	

SKA	skala – okr, SK	rock	Ca11
SKEŠ	skesan – okr, SK	repentant	Es76
SKO	skoraj – okr, SK	nearly	Es10
SKREVINI	skrivljen – preg, SK	bended	Ca8
SLA	sla – SK	lust	14
SLEŠONI	slišani – preg, SK	hearing	Ca64
SLUTAK	slutnja – okr, preg, SK	premonition	Es126
SMEL	smel – SK	allowed	Is3
SMELIN	zemljin – prem, SK	from earth	Is3
SMEU	smel – SK	allowed	14
SMILE	smili – preg, SK	feel pity	Es113
SMOLON	osmolen, nesrečen – SK	unlucky	Pa13
SMVRT	smrt – SK	death	Ca73
SNAI	znaj – SK	know	Ca9
SNICA	resnica – okr, SK	truth	Ca22
SO	so – SK	they are	Es92, Es113, Es129, Od7, Ca5, Ca58, NG, VE1, M-1, 13
SO	to, tako – preg, SK	this, so	Gt16
SO	sa, za – preg, SK	for	Es6
SOBOR	soborec – okr, SK	cofighter	Es69
SODALI	sedali – preg, SK	sat	M-1
SODI	sodi – SK	judge	Ca72
SOI	soj - SK	shine	Pa11, Gt11, CA2
SOK	sok – SK	juice	Pa30
SOKE	soke, sok – SK	juice	Pa27
SOM	sem – preg, SK	I am	Ca46, Ca58
SON	sin – preg, SK	son	Es1, Es21, Es89, Es105, ET1, Ca9, 24
SON	sonce – okr, SK	sun	Es1
SOSSO	sesal – preg, SK	sucks	Ca5
SOT	sot, sod, sodi – SN, SK	judge	Es126, 57a
SOVILO	sovilo, zavilo, preg, SN, SK	wrapped up	NG
SPAI	spaj, spi – SN, SK	sleep	ET4
SPECENI	spečen – preg, SK	baked	P653
SPEŠ	speš, hitiš – SN, SK	you hurry	Es119
SPITTAM	spitam – SK	fatten	Ca14
SPOM	spomni – okr, SK	you remind	Od7
SRSCII	srce – SK	hearth	Gt19
SRUŠN	srušn, zrušen – preg, SN, SK	destroyed	P398
SRUŠNT	zrušt, zrušiti – SN, SK	destroy	P398
STATI	stati – SK	stand	Od1, Od1, Od1, Od1
STEI	stoj, ostani – okr, SK	stay	Es122
STI	pusti – okr, SK	leave, allow	Es6
STI	stena – okr, preg, SK	rock	Gt22
STIHA	stiha, pesni – SN, SK	rhyme	Pa7
STINO	stinjati, žareti – okr, SK	glow, burn	Es113 stinjati, izgoreti, iztleti/glow, burn, glim
STO	sto – SK	hundred	DW, Pa7, Pa16
STO	stoj – okr, SK	stay	ET1
STOI	stoj – SK	stay	Es8, Es104, Pa28
STOU	stou, stal – SN, SK	stand	Pa7
SU	so – preg, SK	they are	Pa10
SUA	sua, sva – SN, SK	we are	14
SUDONIJ	sodi, obsodi – SK	sentence	VP
SUKI	suki, sukaj – SN, SK	twist	Ca12
SUM	sum - SK	suspicion	Es82, Pa10
SUMURT	smrt – SK	death	DW, Ca5, Ca6, Ca7, Ca8, Ca11, Ca14, Ca15, Ca16, Ca17, Ca19, Ca21, Ca22, Ca23, Ca25, Ca26, Ca28, Ca31, Ca32, Ca33, Ca34, Ca35, Ca45, Ca62, Ca64, Ca65, Ca66, Ca69

SUN	sin – preg, SK	son	Gt2a, Gt2b
SUROS	sorov – preg, SK	raw	Ca7
SVAG	zvagan, tehtan – preg, SN, SK	balanced	ET1
SVAGSON	zvagan, tehtan – preg, SN, SK	balanced	ET1
SVE	sve, vse – prem, HR, SN, SK	all	Pa13
SVI	svi, vsi – prem, HR, SN, SK	all	Neg2
SVIAG	zvijač – preg, SK	ruses	DW, Pa16
SVIAGSTO	zvagan, stehtam preg, SK	balanced	Pa16
SVOT	svoje – preg, SK	of mine	Es64
ŠAI	šel – preg, SK	went	Es3, 50
ŠAIN	šajn, svit – SN, SK	shine	Es78
ŠAINAT	svetleč – PL, SN	shining	Ca6 šainat = svetleč/shining
ŠAINATEI	svetleči – PL, SN	to shining	Es25, Es27, Es44, Es45, Es64, Es68, Ca11, Ca18, Ca20, Ca22, Ca23, Ca27, Ca67, Ca68
ŠAINITI	svetleči – PL, SN	to shining	Es56
ŠAINITIŠEI	svetleči – PL, SN	to shining	Es56
ŠAINOD	šajnat, svetleč – preg, SN, SK	shining	Es78
ŠE	še – SK	more	Es8, Ad5
ŠEA	šel – preg, SK	went	PO
ŠEI	šel – preg, SK	went	Es56, Gt14
ŠI	iš, is, ješ, jed – prem, SN, SK	meal	DW, Es120
ŠI	še, tudi – preg, SK	still, also	Gt20
ŠI	si – preg, SK	you are	Es120
ŠIK	šik, čeden – SN, SK	pretty, tidy	Ca22
ŠINATII	svetleči – PL, SN	to shining	Es58 šainat = svetleč/shining
ŠL	šau, šel – okr, SN, SK	went	VE4
ŠLA	šla – SK	she went	Es78, VE4
ŠNOL	snul – preg, SK	dreamed	Es120
ŠO	šel – okr, SK	he went	Ca49
ŠOI	šel – preg, SK	he went	Pa15
ŠOL	šel – preg, SK	he went	Es61
ŠOREZ	poraz – preg, SK	defeat	Ca24b
ŠRŠN*	sršeti – SK	bristle	Es23, Es24, Es25, Es26, Es31, Es32, Es33, Es34, Es39
ŠTO	što, kaj – HK, SN, SK	what	Ad3
ŠTO	što, čim – SN, HK, SK	what, as, the	CA2
ŠU	šu, šel – okr, SN, SK	went	Gt1, VE1
ŠUTA	šuti, molči – HK, SN, SK	you silent	Ca18
ŠUTAVI	šutavi, molčeč – HK, SN, SK	silent	Ca18
T	t, tebi, ti – okr, SN, SK	to you, you	Es9, Es17, Es18, Es77, Es79, Es83, Es85, Es100, Es109, Es125, Pa12, Vi2, P398, Is1, Gt3, Gt9, 42
T	tu, to, tej, tem – okr, SK	here, her, them	Es3, Es3, Es7, Es7, Es7, Es11, Es12, Es20, Es30, Es41, Es44, Es52, Es73, Es77, Es83, Es85, Es88, Es88, Es90, Es93, Es95, Es107, Es109, Es117, Es122, Es129, ET4, ET5, Pa1, Pa8, Pa9, Pa10, Pa11, Tr13, Tr13, 25, 25, 25, Od2, Od2a, Od8, Od9, Od8, Od9, Ca4b, Ca4b, Ca4b, Ca4b, Ca4b, Ca23, Ca24a, Ca31, Ca46, Ca49, Ca67, Ca73, Is1, Ts1, Vi3, Gt13, Gt14, Gt21, Gt13, Neg1, Neg1, Neg1, PO, NG, NG, VE3, CA2, CA2, CA3, 13, 26, 26, 26, 42, 50, 56, 57a, 57a
TA	ta, te, tej – SK	this	Es14, Es58, Es76, Es80, Es107, Es111, Pa27, Ca4-b, Ca6, Ca7, Ca8, Ad12, Neg2, 26
TA	tu – preg, SK	here	ET2
TACI	taki – preg, SK	such	DW, Ca5, Ca11, Ca15, Ca16, Ca17, Ca19, Ca21, Ca22, Ca23, Ca28, Ca31, Ca32, Ca32, Ca34, Ca35, Ca45, Ca64, Ca65, Ca66

TAI	tai, ta – okr, SN, SK	this	Es40, Es80, Es105, Es106, Es106, Pa24, Tr13, 25, Ca62, Ca73, Ag1a, 25
TAI	daj – preg, SK	give	Ag1a
TAII	tai, ta, temu – SN, SK	this, to this	ET3, Ca7, Ca8
TAII	taji tajen – SK	hide, secret	Ca7, Ca8
TAILO	dailo, delo – preg, SN, SK	work	ET6
TAINO	tajno – SK	secretly	Es12
TAK	tak – SK	such	Es52, Ca14
TAKI	taki, tak – SN, SK	such	Es52
TAM	tam – SK	there	Es43
TAR	dar – preg, SK	gift	DW, Es134
TARE	tare – SK	smash	P398
TAVE	tavam – okr, SK	fumble	Es131
TAVEI	tavej, tavati – SK	fumble	M424
TE	te, tebe, tebi – SK	you	DW, Es7, Es13, Es107, Es120, ET1, ET4, Pa29, Od2, Od2a, Od8, Od9, Ca13, Ca61, Ca70, Neg1, Vače, NP, 10
TE	ter – okr, SK	and	Ca24a
TE	tej – okr, SK	to her	Gt22
TEI	tej – SK	to her	Es18, Es64, Es79, Es109, Es121, Es121, ET4, Pa13, Pa33, Pa39, Bl1, 11, 57a
TEI	tej – SK	this	Es13, Es52, Es75
TEKI	teči – preg, SK	run	57b
TEL	telo – okr, SK	body	8
TELE	tele – SK	calf	8
TEM	temi – okr, SK	dark	Ca49
TEMA	tema – SK	dark	Ca12
TEMEL	temen – preg, SK	dark	Es81
TEMON	temen – preg, SK	dark	Es120, 56
TENI	tinj, žar – preg, SN, SK	glow	4, 4, 6
TER	ter – SK	and	Pa3, Pa14, Pa22, Vi2, Ca6, Gt2a, Gt2b, Vače, CA1, CA2, CA3, 50
TERAR	teror – preg, SK	terror	50
TEREI	torej – preg, SK	therefore	Es28
TERIL	trl – trli – preg, SN, SK	crushed	VE2
TERS	ters, trs – SN, SK	vine	Pa14
TES	tesen – okr, SK	tight	Es85
TEŠ	teši – okr, SK	console	Ad5
TETI	teti – SK	to aunt	Pa21, Pa26, Pa28
TI	tebi, ti – SK	to you, you	Es4, Es8, Es10, Es16, Es17, Es30, Es45, Es 56, Es96, Es97, Es104, Es117, Es119, Es122, ET1, ET1, ET4, ET6, Pa11, Pa25, Pa26, Pa30, P398, Tr1, Tr2, Ca3, Ca3, Ca12, Ca62, Ca64, Ca67, Ca74, Ts1, Gt21, Gt20, Ad5, Ad6, Ad6, Ad7, Ad7, Ad8, Ad8, Ad9, Ad9, Ad13, Ad13, PT1, PT1, VE3, CA3
TI	tej, tem – preg, SK	to her, to those	P311, Gt11, Sp3
TI	tudi – okr, SK	also	Ca64
TIE	tie, tu, tja, tam – SN, SK	here, there	Es41, 13
TIE	tej – prem, SK	to her	Es30
TII	tej – preg, SK	to her	Pa14
TIIO	tvojo – okr, SK	your	EsN
TIKOA	tkeš – preg, SK	you weave	Es119
TINI	tinje, žar – okr, SN, SK	glow	Pa19, Pa19, 1, 5, 5, 6
TIO	ti – SK	you	Es106
TIŠ	tišini – okr, SK	silence	Gt19
TIT	tot, ta – preg, SN, SK	this	Ca64
TIVAL	taval – preg, SK	roved	Pa25
TKEŠ	tkeš – SK	weave	Es57

TLA	tla – SK	ground	<i>Es134, Es135</i>	
TLO	tlo, tla – SN, SK	ground	<i>Es18, Es85, 57b</i>	
TN	tema, senca – okr, SK	dark, shadow	<i>Es11, Es12, Es33, Es79, Es87, Es109, Es127, Tr6, Ad1, Ad2</i>	
TNA	tam, tja – preg, SK	there	<i>Es40, Pa33</i>	
TO	tej, tem – okr, SK	to her, to them	<i>Pa16, Ca9</i>	
TO	to, ta, da – SK	this, yes	<i>Es15, Es20, Es24, Es75, Es106, Es113, Es134, Es135, Pa7, Pa13, Pa13, Ca11, Ca15, Ca16, Ca22, Ca28, Ca46, Ca73, Gt14, PO, 55, 55</i>	
TOA	tvoja – okr, SK	your	<i>Ca30, CA2</i>	
TOGE	toge – SK	stiff	<i>Es129</i>	
TOI	toj, tvoј – okr, SN, SK	your	<i>Es14, Es53, Es81</i>	
TOI	tem – preg, SK	this	<i>EsN</i>	
TOIE	toje, tvoje – okr, SN, SK	your	<i>ET5</i>	
TOK	tok – SK	stream	<i>Es38</i>	
TOL	tol, tolk, toliko – okr, SN, SK	so much	<i>Pa14</i>	
TOLAR	tolar – SK, SN	tolar	<i>Gt3</i>	tolar = življenjski dar/living gift
TOLARI	tolari, tolarji – SK, SN	tolars	<i>Ca65</i>	tolar = življenjski dar/living gift
TOLER	tolar – preg, SK, SN	tolar	<i>Ca13, Ca14, Ca15, Ca16, Ca17, Ca17, Ca65, Ca68, CA1</i>	tolar = življenjski dar/living gift
TOLO	tega – preg, SK	this	<i>Ca4-1</i>	
TOLOM	tulim – preg, SK	cry	<i>Es90</i>	
TONA	donašam, darujem – SK	give, donate	<i>DW</i>	
TONASA	donaša, daruje – SK	give, donate	<i>EsN</i>	
TONASTO	donašam, darujem – SK	give, donate	<i>Es58, Vi2, Ca6, Ca7, Ca9, Ca10, Ca11</i>	
TOOM	tem, tam – preg, SK	to these, there	<i>DW, ET3</i>	
TOOMMNI	temni – preg, SK	dark	<i>ET3</i>	
TOR	tura, potuje – SN, SK	travel	<i>Es28, Es110, Es112, ET2</i>	
TORA	tura, pot, – SK	tour, way	<i>Es45</i>	
TORE	tura, potuje – SN, SK	travels	<i>ET1</i>	
TOREI	torej – SK	therefore	<i>Es83, Es84</i>	
TOREI	tura, potuje – SK	travels	<i>Es83, Es84, Es112, ET1</i>	
TORI	tura, potuj – SN, SK	travel	<i>Es5, Es121</i>	
TORNA	tura, potuj – SK	travel	<i>Es58</i>	
TORNA	tarna – SK	moans	<i>Es58</i>	
TOT	toti, ta – SN, SK	this	<i>Es106</i>	
TOTO	toto, ta – SN, SK	this	<i>55</i>	
TOUKAI	toukaj, tukaj – SN, SK	here	<i>ET3</i>	
TOUKAI	toukaj, tolči – SN, SK	beat	<i>ET3</i>	
TR	trden – okr, SK	solid, firm	<i>Es128, Es129</i>	
TR	Tromuzga	Tromuzga	<i>Ca4-b</i>	ime božanstva/name of God
TRA	trajno – okr, SK	lastingly	<i>X2</i>	
TRAE	traje – okr, SK	last	<i>Vi2</i>	
TRI	tri – SK	three	<i>Ca10</i>	
TRIBUSIATIN	Tromuzga	Tromuzga	<i>Ca44, Ca59</i>	ime božanstva/name of God
TRIBUSIATIN	Tromuzga	Tromuzga	<i>Ca9, Ca10</i>	ime božanstva/name of God
TRIKI	triki – SK	tricks	<i>Ca15</i>	
TRITI	treti – preg, SK	crash	<i>CA3</i>	
TRITI	tretji – okr, SK	third	<i>CA3</i>	
TROL	trol, bedak – SN, SK	stupid	<i>Es7</i>	
TROST	trošt, up – SN, SK	hope	<i>Es129</i>	
TRTN*	treti – SK	crush	<i>Es23, Es24, Es24, Es25, Es26, Es31, Es31, Es32, Es33, Es34, Es39</i>	
TRU	Tromuzga	Tromuzga	<i>DW, Ca61, Ca70</i>	ime božanstva/name of God
TRUMUS	Tromuzga	Tromuzga	<i>Ca26</i>	ime božanstva/name of God
TRUMUSIATEI	Tromuzga	Tromuzga	<i>Ca62</i>	ime božanstva/name of God
TRUMUSICAM	Tromuzga	Tromuzga	<i>Ca33</i>	ime božanstva/name of God

TRUMUSICATEI Tromuzga		Tromuzga	Ca5, Ca11, Ca15, Ca16, Ca17, Ca19, Ca21, Ca22, Ca23, Ca28, Ca31, Ca32, Ca34, Ca35, Ca36, Ca36, Ca37, Ca38, Ca39, Ca40, Ca41, Ca42, Ca43, Ca45, Ca57b, Ca58, Ca64, Ca65, Ca66, Ca69	ime božanstva/name of God
TRUMUSICAU Tromuzga		Tromuzga	Ca25	ime božanstva/name of God
TRUMUSIIAT Tromuzga		Tromuzga	Ca6	ime božanstva/name of God
TRUMUSIIATIN Tromuzga		Tromuzga	Ca7, Ca8	ime božanstva/name of God
TRUMUSKATEI Tromuzga		Tromuzga	Ca14	ime božanstva/name of God
TRVMSIATE Tromuzga		Tromuzga	Ca73	ime božanstva/name of God
TSARI čari, čaraj – SN, SK		magic, cast a spell	Es25	
TSKATEI Tromuzga		Tromuzga	Ud1	ime božanstva/name of God
TST tast – okr, SK		father in law	Vi3, Vi3	
TŠEI utišaj – okr, SK		put to silence	Gt14	
TU tu – SK		here	Es21, Es33, Es87, Es104, Es119, Es126, Pa39, Vi2, Od3, Bl2, Ca47, Ca54, Nota, Gt10, Gt11, Neg2, Sp3, 4, 4, 5, 5, 31, 45	
TU to, tega – preg, SK		this	Ca62, Gt20	
TUCTI tolči, borbi – sin, SK		fight	Ca24b	tolči, boriti/beat, fight
TUH duh – preg, SK		ghost	Ca47	
TUI tuj – SK		strange	Es33, VE4	
TUKA tukaj – okr, SK		here	Es123, Es124, Es124a	
TUL tul – SK		quiver	Nota	
TULER tolar – preg, SK, SN		tolar	Ca12	tolar = življenjski dar/living gift
TULI tuli – SK		roar	Es104	
TUNZ tanc, ples – preg, SN, SK		dance	EsN	
TUR tura, potovati – okr, SK		travel	Es86, Es 93, Ca1	
TUR tur – SK		bison	Es115	
TURI turi, potovati – SN, SK		travel	Ca24a, CA3	
TURIA turja, potuje – SN, SK		travel	Es21, Es110	
TVI tvoj – okr, SK		your	Pa8	
U u, v – SK		in	Es3, Es4, Es10, Es22, Es25, Es87, Es115, Pa8, Pa14, Pa19, Pa19, Pa19, Pa19, Pa20, Pa39, P311, 22, Ca13, Ca24a, Ca24b, Ca46, Ca70, Gt11, Agg, Ud1, Sp3, 4, 4, 4, 4, 5, 5, 5, 5, 6, 6, 6, 6	
U u, za – okr, SN, SK		for	Ca62	
UACI uaki, taki – preg, SN, SK		such	Ca25	
UADI uadi, vadi – SN, SK		drill	Neg3	
UAN en – preg, SK, SN		one	Ad12	
UDE udaril – okr, SK		beat	Es45, Ca4-1	
UDERAI udaril – preg, SK		beat	Ca4-1	
UDERO udaril – okr, SK		beat	Es45	
UEI uej, vej – SN, SK		you know	Pa18	
UEN uen, ven – preg, SN, SK		out	CaXIII	
UET uet, ujet – okr, SN, SK		caught	Ca13	
UGE uginil, umrl – okr, SN, SK		pined, died	Od4	
UGEO uginil, umrl – okr, SN, SK		pined, died	Es114	
UGERI uginil, umrl – okr, SN, SK		pined, died	Pa3	
UGI uginil, umrl – okr, SN, SK		pined, died	Es55, Es82, Pa20, Pa26, Gt22, Agg	
UGIA uginil, umrl – okr, SN, SK		pined, died	Es 42, Es47, Es55, Es57	
UGIAI uginil, umrl – okr, SN, SK		pined, died	Es82	
UGIIA uginil, umrl – okr, SN, SK		pined, died	Es54, Es56, Pa21	
UGINI uginil, umreti – okr, SN, SK		pined, died	Pa21	
UGO uginil, umrl – okr, SN, SK		pined, died	Pa18	
UGO ogenj – okr, preg, SK		fire	Pa18	
UGON ogenj – preg, SK		fire	Ca35	
UGSI ugasnil, umrl – okr, SK		extinguished, died	Es44	

UGSIIA	ugasnil, umrl – okr, SK	extinguished, died	Es48
UHDU	hudu, hudo – prem SN, SK	bad, crime	VP
UI	joj okr, SK	oh	Es22, 26, 49
UII	joj – preg, SK	oh	Es3, Pa8
UK	uk, uči – SK	teach	Ca12, Is3
UKNUJI	pokaži – sin, SK	show	VP uoči, predoči, uvidi, dokaži/see, show, realize, prove
UKO	uko, oko – preg, SN, SK	eye	Es89, Es91
UN	un, in, en – preg, SN, SK	and, one	Es25, Gt2a, Gt2b, 45
UN	uən, ven – okr, SN, SK	out	Ca7
UNOSI	unosì, vnese – HK, SN, SK	enter	Gt24
UPA	upa, upanje – okr, SK	hope	TrXIV
UPEIO	upajo – preg, SK	they hope	Pa7
UPEIO	uspejo – okr, SK	succeed	Pa7
UREK	urek, urok – SK	spell	Neg4
URK	urok – okr, SK	spell	Es47, Es81, Es93
URKLEI	uročen – prpr, SK	spelled	Es13, Es47, Es81
URKLI	ureči – prpr, SK	spell	Es5
UROS	urok – preg, SK	spell	Ca7
USTO	usto, ostal – preg, SN, SK	remained	50
UŠ	odšel – okr, SK	went	Gt1
UŠEA	ušel – preg, SK	escaped	Tr3
UŠELEK	ušelek – SN, SK	escaper	VE1
UŠV	ušu, ušel – okr, SN, SK	escaped	Gt21
UTI	uti, uta – SK	hut	Gt11
UTIKU	utiku, vtaknil – SN, SK	put into	P311
UVIL	uvil, zvil, ovil – SK	bended	Es133
V	v – SK	in	Es85, Es105, Es106, Es106, Es111, Es111, Es113, Es116, ET2, Pa6, Pa11, Pa11, Ca58, Is1, Is1, Is1, Is2, Is2, Is2
V	vidiš – okr, SK	you see	Ca58
VA	va, v – SN, SK	in	Ad15
VAI	vaj, vej – preg, SN, SK	know	Es130, VN
VAIIUL	zmagal – sin, SK	won, conquered	Neg1 vojevati, zmagati/fight, conquer, SK
VAK	ovak, tak – okr, SN, SK	such, thus	Ad3
VAKI	ovako, tako – SN, SK	such, thus	Ca74
VAL	val – SK	wave	ET3, Pa25
VALEI	veljak – preg, SK	worthy	Pa25
VALI	vali – SK	roll	Pa26, Ca11
VALI	veljak – okr, SK	worthy	Pa26, Ca11
VALOI	valov – preg, SK	waves	16
VAN	van, nebo – PL, SN, SK	sky, heaven	Es3, Es4, Es10, Es22, Es24, Es25, Es57, Es73, Es77, Es79, Es83, Es93, Es100, Es104, Es107, Es107, Es109, ET4, Pa8, Pa24, 16, Ca51, Ca58, Ca59, Ca73, Ad12, Ud1, 17, 18, 48, 57a v božji van/in God's will
VANI	vani, zunaj – SN, SK	out	Es109
VANTAI	vantai, zagovori – PL, SK	conjure up	Pa24 vanati = prevarati, zagovoriti/mystify, conjure up
VAR	varoval – okr, SK	protected	Ca74
VARNO	varno – SK	safely	Vi5
VARON	varen – preg, SK	protected	Gt4
VASO	vase – preg, SK	to himself	Pa18
VDAN	vdan – SK	devoted	Es27, Es31, Es32, Es47, Es51, Es62
VE	ve, v – preg, SN, SK	in	Es1, Gt19
VE	velik – okr, SK	great	Es67
VE	ve – SK	know	Es76
VEA	vea, ve – SN, SK	know	PO

VEI	vej – SK	you know	Es18, Pa2, Pa8, Pa12, 22, Ca2, Ca6, Gt24
VEIER	vera, vir – preg, SK	belief, source	Es113
VEINE	vejne, vene – SN, SK	wither	Ca2
VEIREN	veren – preg, SK	believing	44
VEIT	veit, vidi – preg, SN, SK	see	Es18
VEIT	viet, ujet – prem, SN, SK	caught	Es18
VEN	van, nebo – preg, PL, SN, SK	sky, heaven	Pa13, CaXIII, Gt3 v božji van/in God's will
VEN	ven – SK	out	Es2
VENET	Venet	Venet	14 član antičnega naroda/member of ancient nation
VENETKEN	Venet	Venet	14 član antičnega naroda/member of ancient nation
VENEV	venel – preg, SK	withered	ET4
VER	verujem – okr, SK	believe	Es43, ET4, 16, 17, 18
VEREN	veren – SK	believing	Es75
VERIE	veruje – preg, SK	believe	ET2
VERK	verh, vrhu – preg, SN, SK	above	16
VERO	vero – SK	religion	Tr8
VEROKEN	verujoč – preg, SK	believing	ET4
VES	ves – SK	whole, entire	Es1, Es76, Es104, Es121, Es121
VEST	vest – SK	conscience	Pa12
VESTI	vesti – SK	conscience	Pa8
VHAL	všel, ušel – preg, SN, SK	escaped	Is1, Is2
VHONT	vhod – preg, SK	entrance	Es122
VI	vi, ti, tebi – SK	you, to you	Es7, Es8, Es40, Es40, Es42, Es43, Es47, Es48, Es54, Es55, s56, Es57, Es58, Es76, Es79, Es80, Es82, Es86, Es88, Es122, ET4, Pa20, Pa21, Pa21, Pa26, Ca18, Ca24b, Ad3, Agg, 7 Es23, Es24, Es25, Es26, Es31, Es32, Es33, Es34, Es39
VI*	vi – SK	you	Es13, Es40, Es40, Es56 tudi slovaško/also Slovak
VI	vi, iz – SN, SK	out of	Es13, Es56
VI	v – SK	in	Es13, Es56
VIABAIT	vojvoda – sin, PL, SK	duke	Es23 vojevit/militant, PL
VIABAITOŠA	vojvoda – sin, PL, SK	duke	Es23 vojevod, vojevit/duke, militant, PL
VIATO	priti – sin, SK	come	57b glej vionte/see vionte
VIET	ujet – preg, SK	caught	Es51, Es79
VIETI	ujeti – preg, SK	catch	Es51
VIETIA	ujeta – preg, SK	caught	Es51
VII	vi – SK	you	Es44
VIIIASTO	oditi – sin, SK	leave	14 glej vionte/see vionte
VIIIREN	veren – preg, SK	believing	Vi1
VIL	vil, vila – okr, SK	fairy	P311, Pa31, 7
VIL*	vila – okr, SK	fairy	Es23, Es24, Es25, Es26, Es31, Es32, Es33, Es34, Es39
VILA	vila – SK	fairy	57b
VILI	vili – SK	to fairy	Es111
VILO	vila – SK	fairy	57b
VIN*	ven – preg, SK	out	Es23, Es24, Es25, Es26, Es31, Es32, Es33, Es34, Es39
VINETI	Venet – preg	Venet	Es122 član antičnega naroda/member of ancient nation
VINU	vinu, vino – SN, SK	vine	PT2
VION	vijen – okr, SK	twinning	Es120
VION	vinjen – okr, SK	drunk	Es120
VIONTE	potujoč – sin, SK	traveling	Es120 via, pot se vije/via, way winds, SK
VIR	veruj – okr, SK	believe	Es80
VIR*	vera, verovati – okr, SK	religion, believe	Es23, Es24, Es25, Es26, Es31, Es32, Es33, Es34, Es39
VIRA	vera– preg, SK	religion	Es28
VIRE	vera– preg, SK	religion	DW, Es127, Pa28
VIREM	veren– preg, SK	believing	Es10, Es14, Es32, Es32, Es36, Es41, Es42, Es52, Es94, Es94, Es95, Es125, M425, Pa13, Pa18, Tr7, Tr7, Esa
VIREMAI	veren– preg, SK	believing	Pa28

VIREN	veren – preg, SK	believing	Es9, Es72, Esb, 44
VIRO	vero – preg, SK	believe	Ca20
VIROI	veruj – preg, SK	believe	Es77
VIRRO	vero – preg, SK	believe	Gt13
VIS	visi – kr, SK	hang	Nota
VISRA	usrati, iztrebiti – prem, SK	shit, void	Es113
VISSO	višino – okr, SK	height	Pa15
VIT	vitek – okr, SK	slender	Es99
VITO	vitek – okr, SK	slender	ET2
VIU	biu – preg, SK	was	Ca24b
VKU	vkup – okr, SK	together	Pa26
VN	vən, ven – okr, SN	out	ET2, Gt23, Ad13
VO	vo, v – SN, SK	in	Es75, Es97, Es127, Pa16, Tr6, Ca9, Gt13
VO	bo – preg, SK	will	ET6, Pa7
VOH	voh – SK	smell	Ca66
VOIA	vojak – okr, SK	soldier	Es122
VOIAK	vojak – SK	soldier	50
VOIOLI	vojeval, bojeval – preg, SK	fought	Es122
VOK	bog – preg, SK	God	ET6, Gt14
VOL	vol – SK	ox	Ca6, Ca58, Ca65, Gt2a, Gt2b
VOLAI	volja – prem, SK	will	Ag1b
VOLTI	volji, duši – sin, PL, SK	to soul	Es1, Es2, Es4, Es8, Es18, Es27, Es32, Es34, Es118, Es119, Es125, Pa24, Pa28, Pa28
VOLTII	volji, duši – sin, PL, SK	to soul	Es48
VOLTIIIO	voljo, dušo – sin, PL, SK	soul	Es4, Es25, Es27, Es44, EsN
VOLTIIOM	voljam, dušam – sin, PL, SK	to souls	Es2, Es28, EsN
VOLTIO	volja, duša – sin, PL, SK	soul	Es16, Es85
VON	van, nebo – preg, PL, SN, SK	sky, heaven	DW, Es71
VONI	vani, zunaj – preg, SN, SK	outside	9
VONINKOM	vodnikom – preg, SK	to guides	ET3
VONTAR	voznik – preg, SK	carter	Ca6, Gt2a, Gt2b
VOS	ves, vsi – preg, SK	entire, all	ET3, Pa7, Vi2, Ca63
VOT	vodi – okr, SK	to water	Ca46
VOT	vodi – okr, SK	guide	Gt13
VOTIKA	vodika, voda	water	Es97
VPERI	uberi – preg, SK	choose	PT2
VREM	verujem – okr, SK	believe	Es107
VREMAI	verujem – preg, SK	believe	Es104
VROH	vroh, vrag – preg, SN, SK	devil	Es120
VRTET	vrtet – SK	turn round	Ca61
VRVN*	vrveti – SK	bustle	Es23, Es24, Es25, Es26, Es31, Es32, Es33, Es34, Es39
VSEDKA	vsedel, sedeti – preg, SK	sat, sit down	Tr3
VSI	vsi – SK	all	Tr3
VSOB	vsebuje – okr, SK	contain	Ca63
VŠU	ušu, odšel – okr, SK	escaped, went	Gt21
VU	vu, v – SN, SK	in	Es111
VU	vidim – okr, SK	see	Ca46
VUGI	uginil, umrl – sin, SK	dead	Es105
VUI	tvoj – okr, preg, SK	your	Ca64
VŽE	vžgati – okr, SK	burn	Es120
X = KS	kes – SK	regret	Es7, Es7, ET2, ET5, Od2, Od8, Od9, Ca4b, Ca4b, Ca4b, Ca4b, Ca4b, Ca31, Ca67, Neg1, Neg1, Neg1, Neg1
XA	kesa	regret	Ca4b, Ca4b

Z	zato – okr, SK	so	Es73
ZBRO	zbral, izbral – okr, SK	select	NP
ZDR	zdrav – okr, SK	healthy	Od7
ZI	za – preg, SK	for	Ca65
ZICOS	zučiš, izučiš – preg, SN, SK	you train	Tr2
ZIAD	zijad, zijala, gledat – SN, SK	gaper, see, look	Gt14
ZOR	vzor – okr, SK	idol	Ca64
ZOTO	zoto, zato – preg, SN, SK	therefore	Ca5, Ca18, Ca19, Ca20, Ca21, Ca22, Ca23, Ca28, Ca29, Ca31, Ca52, Ca66, Ca71
ZRZN*	zrezati – SK	shred	Es23, Es24, Es25, Es26, Es31, Es31, Es32, Es33, Es34, Es39
ZUKAS	sukaš – preg, SK	you turn	57b
ŽENE	žene – SK	wife	Es120
ŽVIL	žival – okr, SK	animal, beast	Es120
ŽVIL	živi, živel – prpr, SK	he lives, lived	Es120
ŽVIL	zvil – preg, SK	twisted	Es120

ŠTEVILO BESED PO ČRKAH / NUMBER OF WORDS BY LETTERS

A	B	C	D	E	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R	S	Š	T	U	V	X	Z	Ž
51	36	20	37	36	39	22	79	0	93	53	70	82	104	61	74	110	28	131	49	126	2	10	4

Skupno število besed je 1335. / Together there are 1335 words.

LITERATURA / LITERATURE

1. G. B. Pellegrini, A. L. Prosdociami, *La lingua Venetica*, Istituto di glottologia dell universita di Padova, Circolo linguistico Fiorentino, Padova **1967**.
2. M. Lejeune, *Manuel de la langue Vénète*, Indogermanische bibliothek, Carl Winter, Universitätsverlag, Heidelberg **1974**.
3. V. Vodopivec, *Katalog venetskih napisov, besed in prevodov*, objavljeno v tej knjigi.
4. V. Vodopivec, *Nabor venetskih napisov, delitev, prevod in slovar*, Zbornik 4. mednarodne konference, Evropski staroselci, Jutro, Ljubljana **2006**, 118-144.
5. *Slovar Slovenskega knjižnega jezika*, Državna založba Slovenije, Ljubljana **2002**.
6. J. Jurančič, *Slovensko – Srbohrvaški slovar*, Državna založba Slovenije, Ljubljana **1989**.
7. M. Pleteršnik, *Slovensko – Nemški slovar*, ponatis, Cankarjeva založba, Ljubljana **1974**.
8. J. Kotnik, *Slovensko - Ruski slovar*, Državna založba Slovenije, Ljubljana **1972**.

RETIJSKI NAPISI

ZBIR RETIJSKIH NAPISOV, DELITEV, PREVOD IN BESEDNJAK

UVOD

Retijske napise so našli predvsem v alpskem pobočju, severozahodno od venetskega območja in segajo v Švico in Avstrijo, celo do nemške meje. Retijske napise so proučevali že številni italijanski in nemški znanstveniki in podali zbir napisov, njihovo prčkovanje, nekatere slike in znano literaturo [1-7]. V veliko pomoč pri celovitem obravnavanju retijskih napisov je tudi elektronska baza napisov in prečkovanj [8]. Retijskih napisov do sedaj zahodni jezikoslovci niso razumeli in v njih iščejo predvsem imena, ki pa ne dajejo zadovoljivega odgovora za razumevanje retijskih napisov [1]. Geografska razporeditev retijskih, lepontskih in venetskih napisov je prikazana na karti 1.

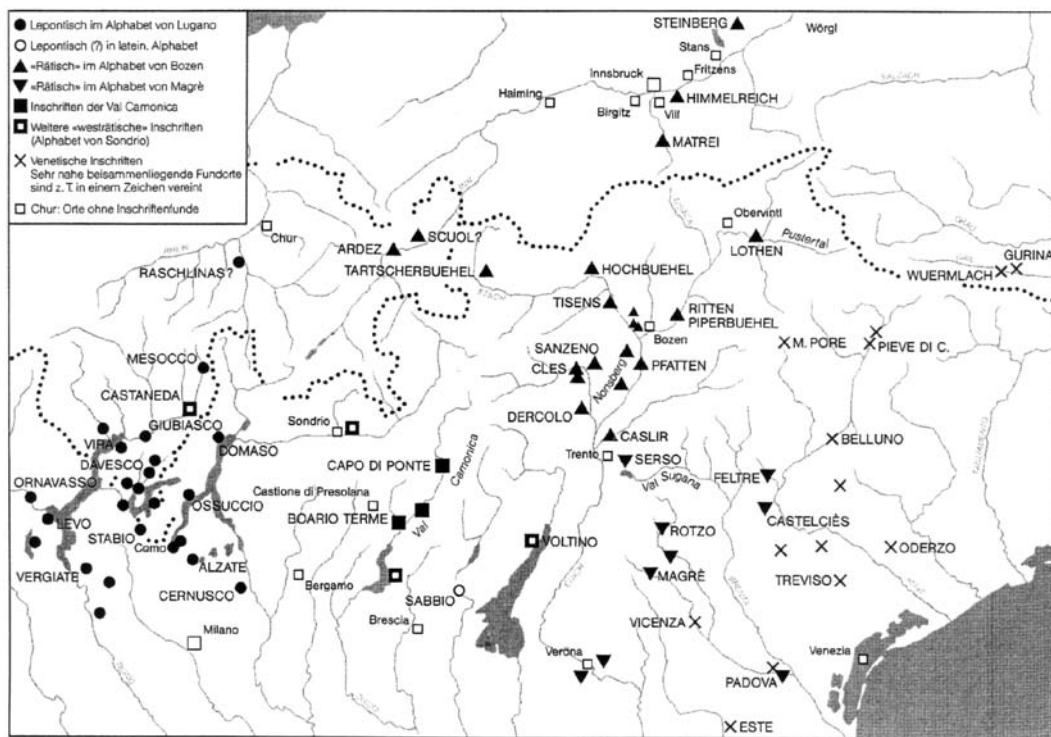
Nekateri retijski napisi so bili že obravnavani s strani slovenskih avtorjev [9-16] in na osnovi slovanskega izrazja so se pokazale dobre možnosti njihovega razumevanja. Do sedaj pa retijski napisi še niso bili skupno obravnavani, zato so sedaj z enakim pristopom upoštevani in obravnavani vsi znani retijski napisi. Skupno obravnavanje napisov je koristno, saj se tako lahko bolje pokažejo določene zakonitosti glede verovanja, pokopavanja mrtvih in drugega družbenega življenja, ki pri posameznih napisih niso razvidne.

Ob prebiranju starih predantičnih zapisov imamo na voljo več možnosti, ki nam jih nudijo sedanji jeziki, stari že izumrli a znani jeziki, etimološki slovarji in rekonstrukcije prajezikov na podlagi različnih jezikoslovnih metod. Temelj razumevanja je korenska metoda, ki je tudi najbolj zanesljiva, saj so se koreni najmanj spreminjali, medtem ko so bile posamezne oblike podvržene večjim spremembam od premetov, preglasov in drugih jezikovnih sprememb. Za osnovo razumevanja je vzet slovenski jezik, ki je od vseh slovanskih jezikov najbolj ohranil arhaičnosti predantičnega slovanskega govora.

V tabeli 1 prikazujem število napisov, ki jih zahodni jezikoslovci uvrščajo med retijske napise ter število v njih prepoznanih besed in črk.

Tabela 1: Število retijskih napisov ter v njih prepoznanih besed in črk

Napisi	Število napisov	Število besed	Število črk
Prebrani napisi	219	799	2301
Ne prečkovanj napisi	8	0	0
Neprebrani, prekratki in pomanjkljivi napisi	5		11
Vsi napisi	232		
Vse črke			2312
Napisi berljivi v obeh smereh	105	305	762

Karta 1: Retijski, lepontski in venetski napisi [6]

DELOVNE HIPOTEZE

Ocenjevanje verjetnosti

Delovni hipotezi, ki sta bili uporabljeni pri obravnavi venetskih napisov, sta zaradi raznovrstnosti retijskih napisov nekoliko poenostavljeni in ustrezno preoblikovani:

- Verjetnost prečrkovanja je ocenjena glede na število znanih in glede na število dodanih in v prevodu uporabljenih črk.
- Verjetnost prevoda je ocenjena glede na znani pomen daljših in pogostejših besed, besed, ki se pojavljajo v venetskih napisih in smiselnega prevoda celotnega napisa.

Kriteriji ocenjevanja verjetnosti prečrkovanj in prevodov

Tabela 2: Kriteriji ocenjevanja verjetnosti prečrkovanj in prevodov

Ocena	Verjetnost prečrkovanj	Verjetnost prevodov
odlično	> 0,85	> 0,80
prav dobro	> 0,70	> 0,60
dobro	> 0,55	> 0,40
zadostno	> 0,40	> 0,20
nezadostno	< 0,40	< 0,20

Osnove

Osnova za obravnavo je seznam retijskih napisov, objavljen v različnih publikacijah, od katerih je najpomembnejša Die Rätischen Inschriften [1], ki ima zbrana prečrkovanja zahodnih jezikoslovcev in nekaj slikovnega gradiva, ki je omogočilo preveritev prečrkovanja nekaterih retijskih napisov.

Še več slikovnega gradiva je na spletu: <http://members.tripod.com/adolfozavaroni/> [2]. Nekaj podatkov in slik napisov ima tudi R. Lunz v literaturi [3-5].

Prečrkovanje

Retijski napisi nimajo točneje določene pisave, saj so možna različna prečrkovanja zlasti črkovnih znakov $\mathfrak{L}$, $\mathfrak{P}$, $\mathfrak{U}$ in $\mathfrak{S}$, ki lahko pomenijo L ali P, pri slabšem zapisu pa tudi U. Znakov z različnimi oblikami in pomeni je še nekaj in so podrobno prikazani v *Katalogu retijskih napisov*. Glasovna vrednost takega črkovnega znaka se lahko ustrezno določi šele z dobrim razumevanjem obravnavanega napisa.

Upoštevana so pravilna prečrkovanja in ne napačna prečrkovanja zahodnih jezikoslovcev, ki po nepotrebnem uporabljajo grške črke namesto latinice za glasove, ki naj jih v latinici ne bi bilo. To ni opravičljivo, saj bi morali uporabiti ustrezne simbole, ki podajajo mnogo boljši izbor glasov kot grščina, podobno kot so uporabili simbol $\mathfrak{S}$ za črko Š.

Pravilno prečrkovanje: $\varphi = B$ $\vartheta = T$ $\chi = G$

Retijske črke so podobne venetskimi, so pa mnogovrstnejše kar je prikazano v *Katalogu retijskih napisov* s pregledom venetskih, redkejših, venetsko-latinskih in latinskih črk.

Delitev zveznega besedila in prevodi

Obravnavanje predpostavljeno nerazumljivega besedila mora potekati postopno tako, da se po posameznih značilnostih določi prepoznane skupine črk: 1, 2, 3, 4, 5 in več črk, ki omogočajo določitev besed ustreznega pomena. Znale besede, ki predstavljajo samostalnike, glagole, pridevnike, imena, zaimke, vzklike in druge besedne oblike, omogočajo začetno delitev zveznega besedila, ki se z dopolnjevanjem znanja in izkušenj iz drugih napisov stalno dopolnjuje. Tako postajajo zvezna besedila čedalje bolj smotrno razdeljena na posamezne besede, njihovi prevodi pa čedalje bolj razumljivi in zanesljivi.

Tabela 3: Skupine večkrat ponavljajočih se črk, ki predstavljajo besede

Besede	Razumljivost	Številčnost	Ocena
daljše besede	razumljive	številne	odlično
	razumljive	manj številne	prav dobro
krajše besede	razumljive	številne	prav dobro
	razumljive	manj številne	dobro
	slabše razumljive		zadostno
	nerazumljive		nezadostno

Za razumevanje prebranega besedila so najpomembnejše daljše in razumljive besede, pomembne pa so tudi krajše številne besede, saj omogočajo ustrezno delitev zveznega

besedila in razumevanje celotnega besedila. Ustrezna pomoč so tudi pogoste besede znane iz obravnave venetskih napisov [17]. Nerazumljive besede, ali natančneje, nerazumljive skupine črk so v prevodih označene s vprašaji.

Za razumevanje prebranega besedila so pomembne vse prepoznane in razumljive besede, pa tudi mnoge okrajšave. Razumljivo je, da so bile okrajšave bistveno pogostejše, kot pa so danes, in to tako zaradi omejenega prostora kot tudi zaradi bistveno težjega zapisanja v kamen ali kost, keramiko ali kovino.

Okrajšave

Okrajšave so zelo pogoste in nam lahko kažejo tudi takratno govorjeno besedo, ki je tako kot tudi danes praviloma odstopala od pravopisne besede. Večkrat so izpuščene manj pomembne črke, ki jih tudi danes v pogovornem jeziku ne izgovarjamo, čeprav bi jih morali po pravopisu izgovarjati in tudi zapisati. Tako izpuščanje črk je praviloma na koncu besede, pojavlja pa se tudi na začetku besede.

Okrajšave so lahko delne ali pa skoraj popolne, saj največkrat opazimo le prvi del besede, včasih pa je okrajšava tako korenita, da zajema le prvo črko. Mnoge prave okrajšave so razvidne iz neizgovorljivih soglasniških skupin, ki praviloma predstavljajo čiste okrajšave, kjer vsaka črka pomeni posamezno besedo.

Premeti

Časovne spremembe jezikov pogojujejo tudi spremembe izrazoslovja predvsem s premeti in preglesi črk. To lahko opazujemo pri slovenskih narečjih, kjer so opazne take spremembe, predvsem pri številnih narečnih preglasih.

– značilni retijski premeti	kes - sek	ria - rai	svi = vsi
– manj značilni retijski premeti	risna – risan	zinake – zanka	

Delitev praviloma zveznega besedila

- delitev pri znanih besedah,
- delitev pri znanih in pogostih okrajšavah,
- delitev pri neizgovorljivih soglasniških skupinah.

Delitev zvezno pisanega besedila je pri znanih daljših besedah ustrezna in zelo zanesljiva, medtem ko je delitev pri znanih krajših besedah praviloma le zanesljiva. Pri okrajšavah je možno upoštevati delitev kot pravilno le z dobrim razumevanjem celotnega smiselno prebranega dela napisa ali celotnega besedila.

Smer branja

Smer branja je praviloma podana s smerjo črk in je večinoma od desne proti levi, lahko pa je tudi obratna, pri različno obrnjenih črkah in kratkih napisih pa težko določljiva.

- običajna smer branja,
- nasprotna smer branja,
- obe smeri branja.

Pri težavnih zapisih v kamen, kost in kovino so tudi takratni ljudje prej določili, kaj hočejo zapisati, in pri tem vsaj včasih upoštevali tudi obratno smer branja, ki je prikazala njihovo duhovitost ali pa poseben namen. Večkrat gre tudi za prikrit namen, saj so hoteli določeno vsebino skriti pred drugimi ljudmi, še verjetneje pa pred hudimi duhovi. Morda pa so hoteli dobiti odgovor umrlih in obratna smer brana naj bi bila za to najustreznejša. Taki ugotovljeni zapisi so prevedeni tudi v obratni smeri. Že po naravi je možnost obojestranskega branja večja pri krajših napisih, kar znižuje njihovo verjetnost, vendar bi bila opustitev teh možnosti oporečna.

Različice

- različne vsebine,
- različne delne vsebine.

Različne vsebine celotnih napisov so vedno možne, vendar se praviloma pojavljajo le pri zelo kratkih napisih z okrajšavami, ki so zato lahko tudi večpomenski in je njihov pravi pomen le težko nedvoumno določljiv. Zelo kratki napisi zato praviloma niso upoštevani ali pa so označene možne različice, ki manjšajo zanesljivost ugotovljenega pomena napisa. Delne variantne vsebine, ki praviloma le malo ali skoraj ne spreminjajo pomena prebranega besedila, pa so prisotne in so v prevodih praviloma tudi prikazane.

Večina retijskih napisov je, za razliko od venetskih napisov, ki so predvsem verske vsebine, prav iz vsakdanjega življenja. Velika raznolikost vsakdanjih dogodkov se odraža tudi v raznovrstnosti retijskih napisov, kar pogojuje večje možnosti različic razumevanja obravnavanih retijskih besedil.

Prevodi

V *Katalogu napisov in besed* so prikazane ocene verjetnosti prebranih napisov glede na znani pomen predvsem daljših in pogostejših besed, in besed, ki se pojavljajo v venetskih napisih, ter glede smiselnega prevoda celotnega napisa.

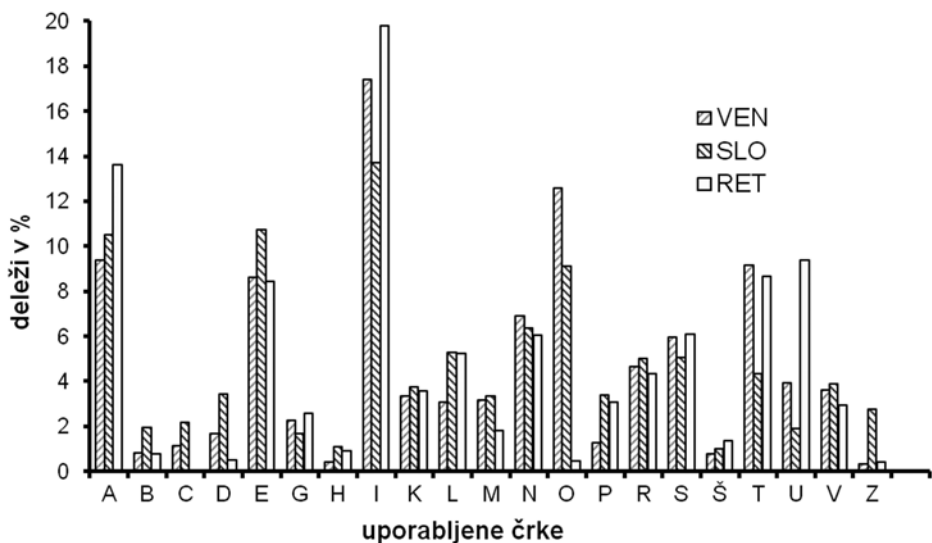
ANALIZE

Prečrkovanja

V *Katalogu retijskih napisov in besed* so prikazane različne črke, med katerimi so tudi retijski črkovni znaki, zato te tabele ne ponavljam. V katalogu so podane tudi ocene verjetnosti prečrkovanja glede na število prepoznanih in v prevodu uporabljenih črk. Kjer so bile na voljo slike napisov, je prečrkovanje dodatno preverjeno, napis pa zapisan tudi v stilizirani pisavi.

Ker so bile v članku *Nabor venetskih napisov, delitev, prevod in slovar* [17] opravljene številne primerjave, so v tabeli 4 in grafu 1 podane le primerjave med slovenskimi napisi [18], venetskimi napisi brez ponavljalnih delov in retijskimi napisi.

Upoštewane so le črke, ki so jih venetski in retijski napisi ločevali, zato so pri slovenskih besedilih prenesene črke: F v V, Č v C, J v I, Q v K, Ž v Z; črke X, Y in W pa so izpuščene. Pri venetskih napisih je črka Q upoštevana kot K, črka X pa kot T.

Graf 1: Deleži črk venetskih, slovenskih in retijskih napisov

- Iz grafa so lepo vidne izravnave med retijskimi črkami G in H, med črkami B in P med črkami C in D, ki jih zamenjuje črka T in med črkami S in Z.
- Pri samoglasnikih so razlike zelo velike: opazna je bistvena izravnava med retijskimi črkami O in U in manjša izravnava med E in I.
- Tako venetski kot retijski napisi se glede deleža posameznih črk kar dobro ujemajo s slovenskimi besedili.

Primerjava z latinščino ni prikazana, saj je že raziskava [19] potrdila, da je retijski jezik po uporabi črk bistveno bolj podoben venetskemu in slovenskemu jeziku kot pa latinščini.

Tudi poglobljena večrazsežnostna raziskava [20] je potrdila, da je retijski jezik po uporabi črk bistveno bolj podoben venetskemu, frigijskemu, etruščanskemu in staroslovenskemu jeziku kot pa latinščini.

Latinska besedila uporabljena pri obeh primerjavah so dostopna na spletu [21].

Dosedanja razumevanja

Upoštevana so do sedaj znana razumevanja retijskih napisov na osnovi slovanskih jezikov in sicer:

MA-1, MA-2, MA-5, MA-8, MA-9, MA-10, MA-11, MA-13, MA-16, MA-18, MA-19 [9]

TV-1, SL-2a, SL-2b, IS-1 in IS-2 [10]

VR-1, VR-2 [11]

VR-3 [12, 13, 14]

VR-5 [15]

ST-1, ST-2, ST-3, ST-4, ST-5, ST-6 in ST-8 [16]

Tabela 4: Števila in deleži venetskih, slovenskih in retijskih črk

Črka	Števila			Odstotki		
	VEN	SLO	RET	VEN	SLO	RET
A	738	1493837	313	9,37	10,47	13,60
B	62	276435	18	0,79	1,94	0,78
C	86	305904		1,09	2,14	
D	131	483354	12	1,66	3,39	0,52
E	677	1527308	194	8,59	10,71	8,43
G	175	233506	59	2,22	1,64	2,56
H	31	149351	21	0,39	1,05	0,91
I	1370	1954285	456	17,39	13,70	19,82
K	260	528805	82	3,30	3,71	3,56
L	240	750912	120	3,05	5,27	5,22
M	248	471258	42	3,15	3,30	1,83
N	542	902321	139	6,88	6,33	6,04
O	991	1296470	11	12,58	9,09	0,48
P	100	481082	71	1,27	3,37	3,09
R	366	714355	100	4,65	5,01	4,35
S	469	720715	140	5,95	5,05	6,08
Š	59	142079	31	0,75	1,00	1,35
T	719	617265	199	9,13	4,33	8,65
U	308	268212	216	3,91	1,88	9,39
V	284	552382	68	3,60	3,87	2,96
Z	23	392006	9	0,29	2,75	0,39
SKUPAJ	7879	14261842	2301	100	100	100

POGOSTE ZNAČILNE IN VSAJ DVOČRKOVNE BESEDE

Pogoste in značilne besede zbrane iz retijskega besednjaka, ki omogočajo ustrezno delitev zveznega besedila in njegovo razumevanje, so navedene v tabeli 5. Pri vsaki skupini zapisanih besed, ki se nizajo v začetnem stolpcu, je v vrstici za prevodom po vrstnem redu za vsako besedo podano tudi njihovo število v slovarju venetskih besed, na koncu pa še skupno število navedenih besed.

Delitev zveznega besedila je sicer razvidna, vendar je pogosto možna v variantah, zato je navedeni spisek v pomoč predvsem pri ugotavljanju zanesljivosti posamezne delitve. V spisku niso upoštevane posamezne črke, ki sicer predstavljajo dokaj veliko množico dovolj zanesljivih pomenov, vendar se pri njih pogosto izraža večpomenskost.

V primerjavi s pogostimi besedami v venetskih napisih je tu pogostost manjša in od verovanjskih venetskih bolj usmerjena v vsakodnevno življenje. Najpogostejše besede so: TI, ki se pojavlja 31 krat, TU, ki se pojavlja 24 krat in SI, ki se pojavlja 17 krat. V venetskih napisih pa so najpogostejše besede: vzklik IOI, ki se pojavlja 105 krat, nagovor TI 50 krat in vzklik IAI, ki se pojavlja 48 krat.

Tabela 5: Pogoste značilne in vsaj dvočrkovne besede

Zapisane besede	Prevodi	Posamezna števila	Skupaj
ai, aia, aiu, iai, na, nina, ležati	ajati, ležati	5, 2, 1, 11, 5, 2, 1	27
an, anu, en, in, ian iun	en, in	8, 2, 4, 5, 1, 1	21
ata, atanu, ate, ati, atta, atti, atu, pa	ata	2, 1, 1, 3, 2, 1, 1, 3	14
au, auv, iuii, iui, ui, uiu	au, joj	3, 1, 1, 6, 1, 4	16
auil, ave, avi, avil, avvi, iave, iavi, iavile	javi	1, 1, 5, 1, 1, 3, 2, 1	15
bel, beli, belu	bel, belo	2, 1, 1	4
esi, iesi, si, se, su	si, se, so	4, 2, 17, 8, 6	37
ga, ge, gi, gu	ga	11, 4, 1, 1	17
guuni, uen, un, ve, vn, vuv	ven	1, 1, 1, 1, 2, 1	7
he, ke, kue, kve, ta, tam, tia	ke, tam	1, 9, 1, 1, 1, 2, 2	17
hua, ka, kua, kuaj	kaj, kar	1, 3, 2, 1	7
ie, ii, iie	je	9, 16, 1	26
is, ist, isti	isti	7, 2, 1	10
idii, idie, iti, itu, oš, oša, ošu, ša, šo, šu	šel	1, 1, 13, 1, 1, 1, 1, 2, 1, 1	23
iu, iv, žiei, žiiu	živ, živi	2, 4, 1, 1	8
ki	ki	5	5
la, le, li, neli	le	7, 11, 7, 1	26
gl, gli, lai, lea, lei, vieval, vis, viš	glej, vidiš	1, 1, 2, 1, 1, 1, 3, 1	11
na	na	7	7
nat, natari, not, nt, nti, nu	notri	2, 1, 1, 1, 1, 3	9
ne, ni, nies, nit	ne, ni	4, 10, 1, 2	15
nua, nuale, nue	nov, nova	6, 5, 1	12
nuale	ničen	5	5
pi, pianu, pie, pieiis, pii, pila, pit, piti, pitie, pitiei, piva, pupi	pij, pijan, pitje	3, 2, 1, 1, 2, 1, 2, 1, 2, 1, 2, 2	20
rai, rei, ria, rie, riu	raj	3, 1, 1, 2, 1	8
ris, risa, risna	ris, risati	4, 1, 5	10
iag, iagu, lavi, reite, reitemu, rital, ritan, ritau, ritie, ritiei, ritiem	jaga, lovi, riti	1, 1, 4, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1	14
sia, siale, sii	sije	4, 1, 2	5
sau, svi, use, ves, vsi	ves, vse	1, 1, 2, 1, 2	7
ta, tai, tei, temu, ti, tii	ta	6, 1, 3, 1, 6, 4	21
ti, tii, tua, vi	ti, to, vi	31, 1, 1, 6	40
ta, tam tia, tu, tuk, tuki	tu, tja, tam	2, 2, 2, 24, 1, 1	32
uka, uku	oko	1, 3	4
um, ume, umel, umene, umenega, umeti, umni	um, umen, umeti	2, 2, 1, 1, 1, 1, 1	9
nadin, up, upi, upe	upaj	1, 1, 4, 1	7
ues, vai, vede, vei, zna	ve, zna	1, 3, 1, 1, 2	8
vil, vili, vilike, viliske	vila	1, 1, 1, 1	4
velganu, veli	veliko	1, 1	2

POMEN POSAMEZNIH POGOSTIH BESED

Imena možnih božanstev: Reitu in Ritia ter Perun

Božanstvo Reita se največkrat pojavlja v venetskih napisih, kjer so jo častili kot luno in primerno posmrtno bivališče, zato je upravičeno upoštevati božanstvo s takim imenom tudi v retijskih napisih, pa čeprav se pojavlja le v dveh napisih kot **Ritia** in **Reitu**, skupno trikrat.

Možno božanstvo Perun se pojavi le enkrat in ga je možno brati tudi z drugačno delitvijo zveznega besedila in drugačnim pomenom: PERUN IES ali PERU NIES. Zato nisem upošteval možnosti takega imena božanstva, saj tudi vsebina napisa, takega imena neposredno ne nakazuje.

V primerjavi z venetskimi napisi je število božanstev zanemarljivo, kar kažejo tudi vsebine napisov, ki so v mnogo večjem številu namenjene prav vsakodnevni uporabi. Zato so manj usmerjene v onostranstvo, razen napisov ob smrti in pokopu pokojnikov.

V 421 prebranih venetskih napisih se imena božanstev pojavljajo 86 krat, v 219 prebranih retijskih napisih pa le trikrat, torej kar $219/421 \times 86/3 = 14,19$ krat manj.

Besede, ki izražajo verovanje

Besede ki izražajo verovanje, se v venetskih napisih pojavljajo 223 krat, v retijskih napisih pa se pojavljajo besede: **rai**, **rei**, **ria**, **rie** in **riu**, s pomenom raj le 8 krat; besede: **vil**, **vili**, **vilike**, **viliske**, s pomenom vila pa le 4 krat, torej skupno 12 krat, kar je $219/421 \times 223/12 = 9,67$ krat manj.

Besede, ki izražajo željo po ugodnem posmrtnem bivališču

Besede ki izražajo željo po ugodnem posmrtnem bivališču, se v venetskih napisih pojavljajo 176 krat, v retijskih napisih pa se pojavljajo besede: **ai**, **aia**, **aiu**, **iai**, **na**, **nina** in **ležati**, s pomenom ajati, ninati in ležati, skupno 27 krat; besede: **nadin**, **up**, **upi**, **upe** s pomenom nade in upanja se pojavljajo 7 krat, skupno torej le 34 krat, kar je $219/421 \times 176/34 = 2,69$ krat manj.

Besede, ki izražajo žalost po pokojniku ali žalost nad njegovo usodo

Besede ki izražajo žalost po pokojniku ali žalost nad njegovo usodo, se v venetskih napisih pojavljajo 201 krat, v retijskih napisih pa se pojavljajo besede: **au**, **auv**, **iiui**, **iui**, **ui** in **uii**, s pomenom joj le 16 krat, kar je $219/421 \times 201/16 = 6,53$ krat manj.

Besede, ki izražajo sorodstvena razmerja

Besede ki izražajo sorodstvena razmerja, se v venetskih napisih pojavljajo 75 krat, v retijskih napisih pa se pojavljajo besede: **ata**, **ati**, **atti**, **ate**, **atanu**, **atu**, **atta** in **pa**, s pomenom ata 14 krat; beseda **dedeve** s pomenom ded 1 krat; besede: **mati** in **matina**, s pomenom mati, 4 krat; **baka** s pomenom babica ali nona se pojavi 1 krat; besede: **sina** in **sinu**, s pomenom sin se pojavljajo 2 krat; beseda: **tet** s pomenom teta pa 1 krat. Skupno se pojavljajo izrazi za sorodnike 23 krat, kar je $219/421 \times 75/23 = 1,70$ krat manj.

Besede, ki izražajo dar, darovanje, darovalca in osebo za katero se daruje

Besede ki izražajo dar in darovanje za katero se daruje, se v venetskih napisih pojavljajo 232 krat, v retijskih napisih pa se pojavljajo besede: **dal**, **dalii**, **dau** in **daua**, ki se pojavijo 6 krat, kar je $219/421 \times 232/6 = 20,11$ krat manj.

Besede, ki izražajo urok, čarovnijo in čarovnika

Besede ki izražajo urok, čarovnijo ali čarovnika, se v venetskih napisih pojavljajo 72 krat, v retijskih napisih pa se pojavilo le besede **mag**, **rseššaruš**, **urek**, **vati**, s pomenom čarovnik in čarati 4 krat, kar je $219/421 \times 72/4 = 9,36$ krat manj.

Besede, ki izražajo željo, da pokojni ostane mlad ali enak

Besede ki izražajo željo, da pokojni ostane mlad ali enak, se v venetskih napisih pojavljajo 119 krat, v retijskih napisih pa se pojavljajo besede: **iar** in **iari** s pomenom mlad 4 krat; besede: **is**, **ist**, **isti**, s pomenom isti pa se pojavljajo 10 krat, torej skupno 14 krat, kar je $219/421 \times 119/14 = 4,42$ krat manj.

Besede, ki izražajo smrt, ogenj, grob in pokop

Besede ki izražajo smrt, ogenj, grob in pokop, se v venetskih napisih pojavljajo 103 krat, v retijskih napisih pa se pojavljajo besede: **gi**, **gina**, **ginu**, **murir**, **ru**, **rut**, **ruta**, s pomenom ginevanje, umrl in grob, ki se pojavljajo 7 krat; beseda: **kut**, s pomenom grob se pojavi 1 krat; besede **šgan**, **tinia** in **gari**, s pomenom ogenj pa se pojavijo 3 krat, torej skupno 11 krat, kar je $219/421 \times 103/11 = 4,87$ krat manj.

Edino področje kjer se venetski in retijski izrazi še kar dobro pokrivajo, so sorodstveni izrazi, kjer se stikajo tako posvetna kot posmrtna besedila.

Besede, ki imajo povsem posvetni pomen

V retijskih napisih pa so pogoste besede, ki imajo jasen in povsem posvetni pomen:

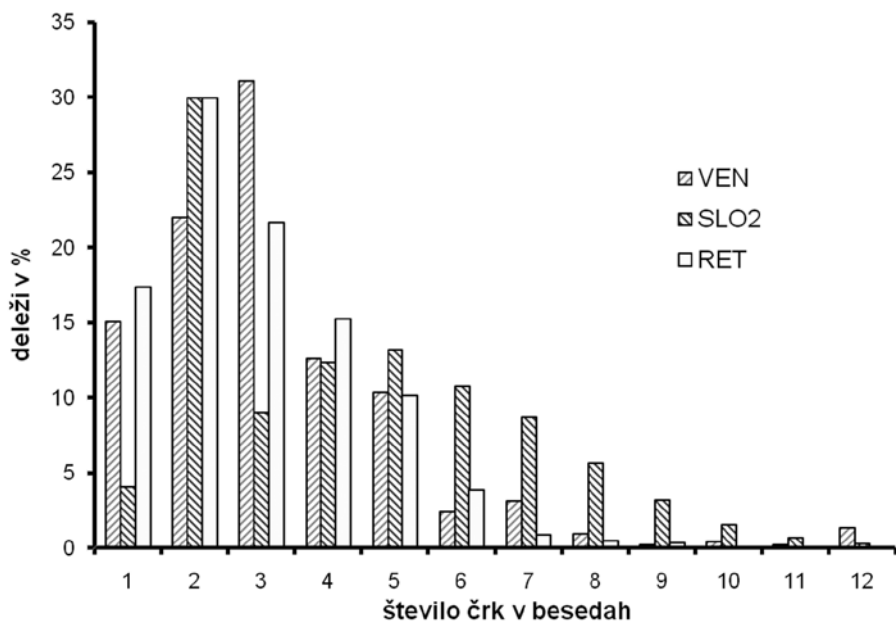
- besede pitja: **pi**, **pianu**, **pie**, **pieiis**, **pii**, **pila**, **pit**, **piti**, **pitie**, **pitiei**, **piva** in **pupi** s pomenom pij, pitje in pijan se pojavijo 20 krat, v venetskih napisih pa le 13 krat, torej se retijske besede pojavljajo $421/219 \times 20/13 = 2,96$ krat več.
- besede javljanja: **auil**, **ave**, **avi**, **avvi**, **iave**, **iavi** in **iavile** s pomenom javi se pojavijo 15 krat, v venetskih pa le 3 krat, torej se retijske besede javljanja pojavljajo $421/219 \times 15/3 = 9,61$ krat več.
- besede vednosti: **um**, **ume**, **umel**, **umene**, **umenega**, **umeti** in **umni** s pomeni um in umeti se pojavijo 9 krat, besede: **ues**, **vai**, **vede**, **vei**, **zna** s pomenom ve, zna se pojavijo 8 krat, torej skupno 17 krat v venetskih pa 14 krat, torej se retijske besede pojavljajo $421/219 \times 17/14 = 2,33$ krat več.
- besede življenja: **iu**, **iv**, **žiei** in **žiiu** s pomenom živ in živi se pojavijo 8 krat, v venetskih pa tudi 8 krat, torej se retijske besede pojavljajo $421/219 \times 8/8 = 1,92$ krat več.

Tudi ta pregled kaže, da je vsebina retijskih napisov pretežno iz vsakdanjega življenja, zato nam njihovi napisi odkrivajo in dodatno opisujejo mnoge tedanje običaje in načine dela, lova in življenja.

PRIMERJAVA VENETSKIH, SLOVENSKIH IN RETIJSKIH BESEDIL

Primerjava dolžin venetskih, slovenskih in retijskih besed

Primerjava dolžin venetskih besed brez ponavljalnih in objokovalnih delov VEN ter slovenskih SLO [18] in retijskih besed RET je podana v grafu 2 in tabeli 6.

Graf 2: Primerjava dolžin venetskih, slovenskih in retijskih besed

- Bistveno odstopanje retijskih napisov je pri eno in tri, delno ujemanje je pri štiri črkovnih besedah, pri 6 do 10 črkovnih besedah pa pogostost močno upade.
- Pri venetskih besedilih izstopajo eno in zlasti tri črkovne besede, predvsem zaradi besed žalovanja, ki jih je v retijskih napisih bistveno manj.

Tabela 6: Števila in deleži vseh in različnih venetskih, slovenskih in retijskih besed

Število črk	Vse besede		Deleži vseh besed			Različne besede		Deleži različnih besed		
	VEN	RET	VEN	RET	SLO2	VEN	RET	VEN	RET	SLO2
1	366	135	15,09	17,33	4,10	21	17	1,86	3,29	0,20
2	534	233	22,01	29,91	30,00	114	76	10,11	14,70	1,26
3	754	169	31,08	21,69	9,05	369	153	32,71	29,59	5,05
4	306	119	12,61	15,28	12,35	287	137	25,44	25,92	11,20
5	251	79	10,35	10,14	13,20	198	79	17,55	15,09	17,18
6	59	30	2,43	3,85	10,80	72	37	6,38	7,16	18,88
7	76	7	3,13	0,90	8,70	34	14	3,01	2,71	17,95
8	24	4	0,99	0,51	5,70	15	4	1,33	0,77	12,47
9	6	3	0,25	0,39	3,25	3	4	0,27	0,77	7,25
10	11	0	0,45	0,00	1,60	7	0	0,62	0	4,30
11	6	0	0,25	0,00	0,70	5	0	0,44	0	2,06
12	33	0	1,36	0,00	0,30	3	0	0,27	0	1,00
VSE	2426	779	100	100	99,75	1128	521	100	100	98,80

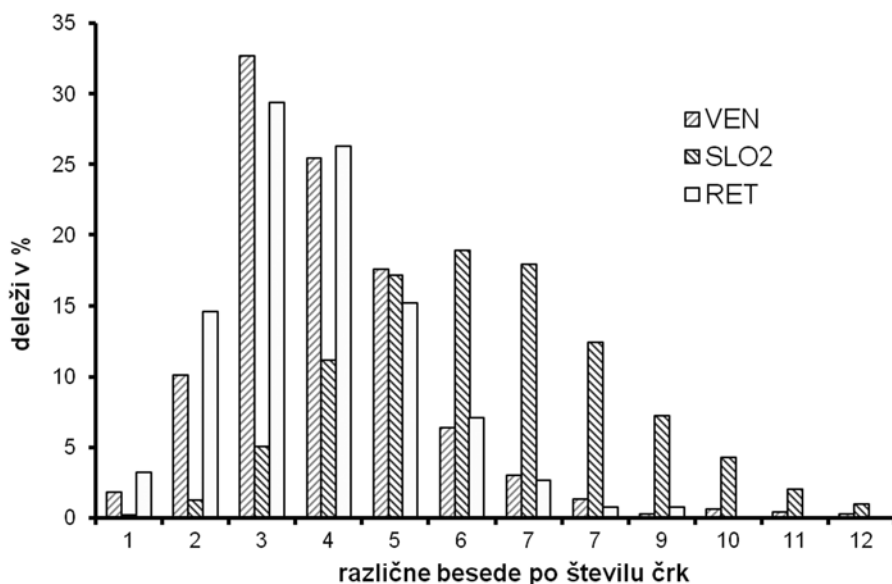
- Pri slovenščini vsota deležev ni 100 %, saj se tako daljše besede, kot tudi daljše različne besede še nadaljujejo.

Pri slovenskih besedilih izstopajo dve-črkovne besede, saj se v knjižnem jeziku tako pišejo, v dialektih pa praviloma izgovorimo le eno črko, zato gre v bistvu za potvarjanje govornega jezika.

Primerjava porazdelitev različnih besed

V navedenih datotekah so besede, ki se pojavljajo večkrat, zato je ustrezna tudi primerjava z upoštevanjem različnih besed tako, da se enake besede upoštevajo le enkrat. Pri venetskih besedilih so upoštevani tudi ponavljalni in objokovalni deli. Ta primerjava je podana v tabeli 6 in v grafu 3.

Graf 3: Primerjava različnih venetskih, slovenskih [18] in retijskih besed

- Porazdelitev različnih venetskih in retijskih besed je zelo podobna, manjša razlika je le pri eno, dve in tri črkovnih besedah, kar je posledica krajših retijskih napisov.
- Bistvena pa je razlika med različnimi venetskimi in retijskimi ter slovenskimi besedami, saj zaradi narave kratkih napisov prevladujejo tudi kratke besede, še zlasti vzkliki in okrajšave, kot je že navedeno v splošnem komentarju. Največjo razliko pa pogojuje obseg zajetih besed, zato ima slovenski vzorec pravilno statistično obliko, venetski in retijski pa premaknjeno. Venetski vzorec je precej večji od retijskega, zato je tudi ujemanje pri eno in dve črkovnih besedah boljše, saj imajo pri večjem vzorcu te besede tudi manjši delež.

Primerjava najpogostejših besed

V poglavju 5.2.1 Rast besednega zaklada je tudi tabela 35 z najpogostejšimi besedami obeh vzorcev z njihovimi deleži [18], zato primerjamo tudi na tej osnovi. V tabeli 7 je 10 najpogostejših vsaj dvečrkovnih besed v slovenskih besedilih ter v venetskih in retijskih napisih, brez obratne smeri branja, z njihovimi deleži.

Tabela 7: Deset najpogostejših vsaj dvočrkovnih slovenskih, venetskih in retijskih besed z njihovimi deleži

SLO	je/5,63	in/3,31	se/2,65	da/1,56	na/1,24	so/1,19	pa/0,91	ne/0,90	ki/0,84	bi/0,80
VEN	ioi/2,93	ti/1,94	iai/1,69	ego/1,69	vi/1,57	donasto/1,48	megeo/1,48	kos/1,44	Reiti/1,36	Van/1,24
RET	ti/3,47	tu/2,57	si/1,54	ii-je/1,28	Ga/1,28	le/1,56	ke/1,03	iti/1,03	ie/1,03	iai/0,77

- Medtem ko najpogostejše slovenske besede niso razumljive brez stavčnih povezav z ostalimi besedami, je pri venetskih besedilih samostojno razumljivih kar 8 besed, pri retijskih pa le 2 besedi. Deleži retijskih besed so nekoliko bližji slovenskemu vzorcu, saj je njihova raznovrstnost večja kot pri venetskih napisih.

Pomembna razlika se pokaže če upoštevamo tudi enočrkovne besede, saj jih je zaradi okrajšav in narečnega zapisa bistveno več kot pa v knjižnem jeziku, ki ga predstavlja slovenski vzorec. Ti podatki so prikazani v tabeli 8.

Tabela 8: Deset najpogostejših slovenskih, venetskih in retijskih besed z njihovimi deleži

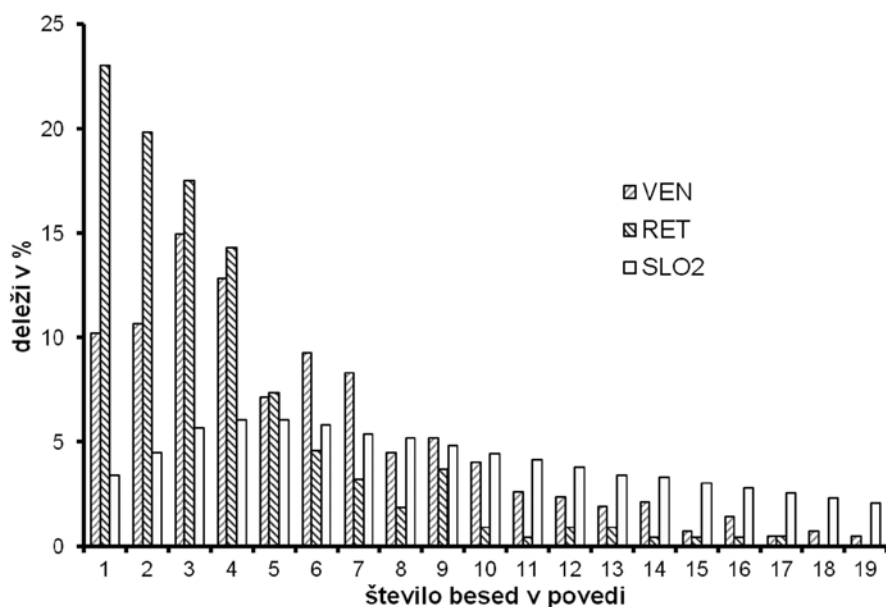
SLO	je/5,63	in/3,31	se/2,65	v/1,86	da/1,56	na/1,24	so/1,19	pa/0,91	ne/0,90	ki/0,84
VEN	ioi/2,93	ti/1,94	t-tu/1,94	i-je/1,73	i-in/1,73	iai/1,69	ego/1,69	vi/1,57	donasto/1,48	megeo/1,48
RET	ti/3,47	e-je/2,70	i-in/2,70	tu/2,57	i-je/2,57	t-tu/2,05	l-le/1,80	si/1,54	ga/1,28	ii-je/1,28

Tudi pri tem prikazu je razmerje podobno, saj najpogostejše slovenske besede niso samostojno razumljive, venetske pa so samostojno razumljive še vedno v polovici primerov, samostojno razumljivih retijskih besed pa ni več. Deleži se v tem primeru povečajo saj se je pri slovenskih besedilih pojavila 1 enočrkovna beseda, pri venetskih napisih so se pojavile 3 enočrkovne pogoste besede, pri retijskih napisih pa je takih enočrkovnih besed kar 5. Pri enočrkovnih besedah je podan tudi njihov pomen.

Porazdelitev dolžin povedi

Primerjane so tudi dolžine povedi venetskih, retijskih in slovenskih besedil po drugem vzorcu [18], ki je bližje tem starim napisom. Grafična primerjava je prikazana v grafu 4, podatki pa so zbrani v tabeli 9.

- Tudi tu je opazna razlika pri zelo kratkih napisih, kar je razumljivo, saj je težko primerjati običajno pisano besedo s skromnimi nagrobnimi napisi; zlasti je velika razlika pri retijskih napisih, ki imajo veliko število zelo kratkih, celo enobesednih napisov.
- Pri napisih od 5 do 9 besed je ujemanje boljše, opazno pa je večje odstopanje pri srednje dolgih, zlasti retijskih napisih od 10 do 14 besed, saj manjkajo srednje dolgi napisi.
- Pri daljših povedih pa razumljivo ni niti venetskih niti retijskih napisov.

Graf 4: Dolžine povedi venetskih, retijskih in slovenskih besedil po številu besed**Tabela 9:** Dolžine in deleži povedi venetskih, retijskih in slovenskih besedil po številu besed

Število besed v povedi	Števila povedi		Deleži povedi		
	VEN	RET	VEN	RET	SLO2
1	43	50	10,21	23,04	3,4
2	45	43	10,69	19,82	4,48
3	63	38	14,96	17,51	5,68
4	54	31	12,83	14,29	6,07
5	30	16	7,13	7,37	6,03
6	39	10	9,26	4,61	5,81
7	35	7	8,31	3,23	5,38
8	19	4	4,51	1,84	5,18
9	22	8	5,23	3,69	4,82
10	17	2	4,04	0,92	4,46
11	11	1	2,61	0,46	4,17
12	10	2	2,38	0,92	3,8
13	8	2	1,90	0,92	3,42
14	9	1	2,14	0,46	3,33
15	3	1	0,71	0,46	3,02
16	6	1	1,43	0,46	2,79
17	2	0	0,48	0	2,57
18	3	0	0,71	0	2,32
19	2	0	0,48	0	2,07
VSE	421	217	100	100	78,80

Pri slovenščini vsota deležev ni 100 %, saj se daljše povedi še nadaljujejo.

VERJETNOSTI PREČRKOVANJ IN PREVODOV

Verjetnosti prečrkovanja in razumevanja napisov so za vsak napis posebej podane v *Katalogu retijskih napisov, besed in prevodov*. Ocene so podane na podlagi postavljenih kriterijev. Zbir verjetnosti pa statistično uvršča napise glede prečrkovanj in branj po kriterijih, podanih v delovnih hipotezah.

Verjetnosti prečrkovanja

Kriteriji ocenjevanja in verjetnosti prečrkovanj retijskih napisov so podani v tabeli 10.

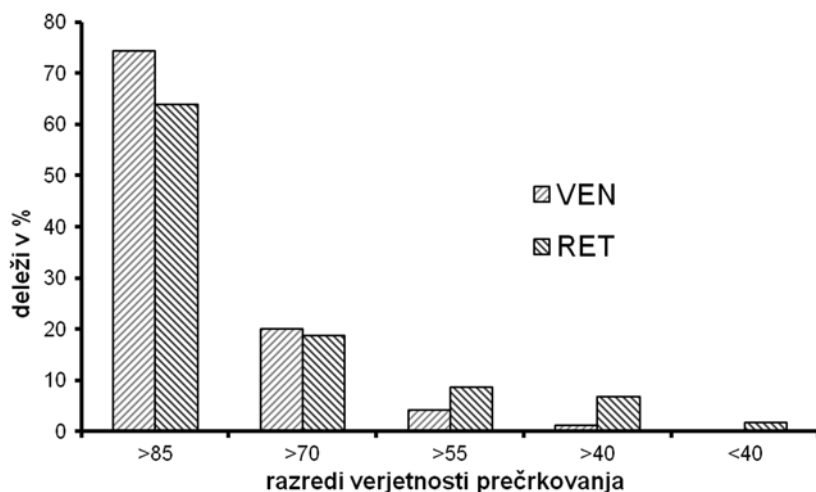
Tabela 10: Kriteriji ocenjevanja in verjetnosti prečrkovanj za napise, besede in črke

Ocena	Kriterij	Napisi		Besede		Črke	
	odstotek	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
odlično	> 85	140	63,93	545	68,21	1598	69,45
prav dobro	> 70	41	18,72	169	21,15	483	20,99
dobro	> 55	19	8,68	54	6,76	136	5,91
zadostno	> 40	15	6,85	27	3,38	75	3,26
nezadostno	< 40	4	1,83	4	0,50	9	0,39
SKUPAJ		219	100	799	100	2301	100

- Odlično in prav dobro oceno prečrkovanja je dobilo več kot 82 % prečrkovanih napisov, verjetnost prečrkovanj besed se povečuje in presega 89 %, verjetnost prečrkovanj črk pa je višje od 90 %, saj so predvsem daljši napisi tudi bolj berljivi.

Primerjava verjetnosti prečrkovanj venetskih besedil brez ponavljalnih in objokovalnih delov ter retijskih napisov je podana na grafu 5:

Graf 5: Primerjava verjetnosti prečrkovanj venetskih in retijskih napisov

- Graf kaže nekoliko slabše prečrkovanje retijskih napisov, saj sta povečana zlasti razreda dobro in zadostno na račun odličnega prečrkovanja.

Verjetnosti prevodov

Kriteriji ocenjevanja in verjetnosti prevodov retijskih napisov so podani v tabeli 11.

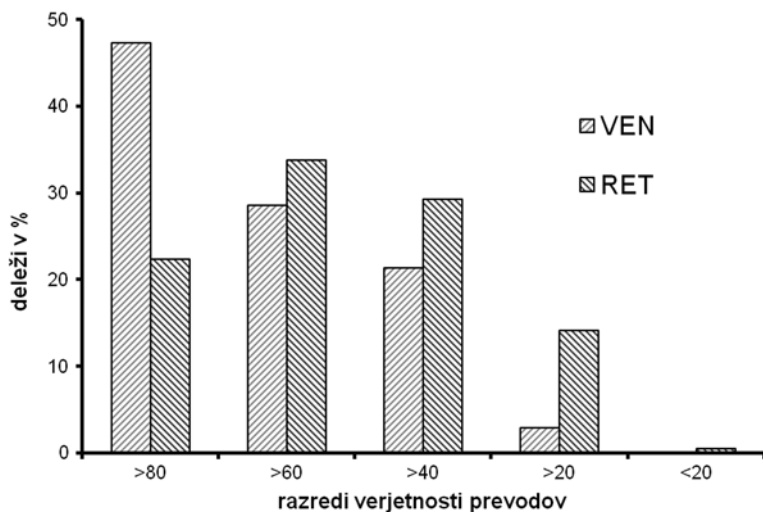
Tabela 11: Kriteriji ocenjevanja in verjetnosti prevodov za napise, besede in črke

Ocena	Kriterij	Napisi		Besede		Črke	
	odstotek	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
odlično	> 80	49	22,37	144	18,02	483,00	20,99
prav dobro	> 60	74	33,79	314	39,30	957,00	41,59
dobro	> 40	64	29,22	267	33,42	714,00	31,03
zadostno	> 20	31	14,16	72	9,01	139,00	6,04
nezadostno	< 20	1	0,46	2	0,25	8,00	0,35
SKUPAJ		219	100	799	100	2301	100

- Odlično in prav dobro oceno prevodov je dobilo več kot 56 % prevedenih napisov, verjetnost prevedenih besed se povečuje na več kot 57 %, verjetnost črk pa na več kot 62 %, saj so predvsem daljši napisi lažje berljivi in zato tudi lažje prevedljivi.

Primerjava verjetnosti prevodov obravnavanih venetskih in retijskih napisov je podana tudi v grafu 6.

Graf 6: Primerjava verjetnosti prevodov venetskih in retijskih napisov

- Primerjava prevodov kaže še večje odstopanje in manjšo zanesljivost retijskih prevodov, kar je razumljivo, saj ni tako močnih pomenskih in vsebinskih povezav kot pri venetskih napisih, ki so bolj verskega značaja. Zlasti veliko odstopanje je pri odličnih prevodih, kjer je zajeto mnogo venetskih napisov posvečenih božanstvoma Reiti in Tromuzgi.

Rezultati prečrkovanj in prevajanj so ustrezni in potrjujejo uspešno zaključeno delo. Pri obravnavi starih zapisov ni možno vedno ugotoviti dejanske vsebine, zato sta pri vsakem

napisu ocenjena tako verjetnost pravilnega prečrkovanja kot prevajanja. Vedno so možne še izboljšave, ki se bodo pojavile z novimi, doslej še neznanimi besedili in s še izboljšanim razumevanjem že znanih, še ne prebranih ali tudi že prebranih retijskih napisov.

KATALOG RETIJSKIH NAPISOV, BESED IN PREVODOV

Na podlagi imen božanstev in pogostih besed ter nezdružljivih soglasniških skupin je bilo zvezno besedilo ustrezno deljeno na posamezne besede z znanim pomenom. To je omogočilo prevode napisov v sedanjem slovenskem in angleškem jeziku. Dobesedni slovenski prevodi se kar najbolj prilagajajo originalnim zapisom in je besedni red prevodov enak besednemu redu napisov, zato ne zvane sodobno, vendar tako bolje kažejo na jezik tedanjega časa. Po potrebi so dodani še prosti slovenski prevodi. Angleški prevodi slede dobesednim ali prostim slovenskim prevodom. Neprevedeni so kratki in zelo poškodovani zapisi, kjer ni moč z zadostno zanesljivostjo ugotoviti njihove vsebine. Pri prebranih napisih so podane verjetnosti prečrkovanja in branja, pri krajših napisih pa je poleg majhne verjetnosti podano tudi opozorilo o več možnih različicah. Vsa besedila so označena z običajnimi oznakami, napisi berljivi v obratni smeri pa so označeni poševno. Vsi znani retijski napisi so zbrani v prilogi *Katalog retijskih napisov, besed in prevodov*.

RETIJSKI BESEDNJAK

Na podlagi razumljenih in prevedenih napisov je sestavljen tudi retijski besednjak, ki obsega 789 besed, ki izvirajo iz znanih retijskih napisov. Besednjak vsebuje različice, saj ni možno vedno upoštevati prav določenih besed glede na vsebino pri tako različnem zapisovanju, kot je razvidno iz zapisa pogostejših in znanih retijskih besed. Besednjak zajema besede, zapisane v prečrkovanju v slovenski abecedi, njihov pomen v slovenskem jeziku in jezikovno preoblikovanje z oznako narečnega ali knjižnega jezika, pomen v angleškem jeziku, navedbo v katerem zapisu je dana beseda, po potrebi pa še dodatna pojasnila. Besede iz obratne smeri branja so označene tako, da je oznaka zapisa poševno izpisana. Vse dobljene retijske besede so zbrane v prilogi *Retijski besednjak*.

ZAKLJUČEK

Postopna obdelava celotnega obsega znanih retijskih napisov, opisana v delovnih hipotezah, je omogočila dovolj dobro delitev zveznega besedila in razumevanje prebranih besedil. Mestoma so možna tudi drugačna branja, ki lahko delno spremenijo del prevedenega besedila, celoten pomen pa običajno spremenijo le pri zelo kratkih ali z okrajšavami izraženih napisih. Celotni izbor prebranih zveznih napisov je zato razumno razdeljen in preveden v slovenski in angleški jezik tako, da omogoča nadaljnje poglobljanje v posamezna besedila.

Prvič je narejen tudi *Retijski besednjak*, ki obsega vse besede v navedenih besedilih in navaja napise, kjer so te besede. Besednjak omogoča dobro razumevanje že navedenih besedil in ustrezno branje novo odkritih besedil v istem ali podobnem jeziku. Neprevedeni

so le zelo kratki in zelo poškodovani ali nepopolni zapisi, saj ni moč z zadostno zanesljivostjo ugotoviti njihove vsebine. Verjetnosti prečrkovanja retijskih napisov so nekoliko slabše od venetskih, precej slabše pa so verjetnosti prevodov, saj so retijski napisi črkovno in vsebinsko bolj raznovrstni in v nasprotju s pretežno versko usmerjenimi venetskimi, opisujejo bolj vsakdanje vsebine. Več kot 82 % napisov dosega odlično in prav dobro prečrkovanje in več kot 56 % napisov dosega odlične in prav dobre prevode, kar omogoča zanesljive rezultate in uspešno zaključeno delo prečrkovanja, branja, prevajanja in besednjaka.

Veneti, Etruščani, Wendi, Reti in drugi naši jezikovni predniki, ki so naseljevali večji del Srednje Evrope, so s svojo pisno, gradbeno, religiozno, kmetijsko in tehnično kulturo nedvomno bistveno pripomogli k vsestranskemu razvoju antične kulture, ki je gradila predvsem na njihovi osnovi. Naši jezikovni predniki pa so delno tudi naši krvni predniki, saj so v celoti ovržene teorije o masovnem preseljevanju narodov. Prav tako so ovržene tudi teorije o naselitvi zahodnih Slovanov na sedanja in še zahodnejša ozemlja v osrednji Evropi v 6. stoletju. Tudi ta jezikovna študija potrjuje že do sedaj znana dejstva, da so starejši etruščanski in vsi venetski in retijski napisi berljivi in razumljivi na slovanskih osnovah. Zanimivo je, da za razumevanje teh prastarih napisov ustreza sedanja slovenščina in zato ni bilo potrebno iskati izrazov v domnevni praslovanščini, kar postavlja sedanje pojmovanje praslovanščine pod resen vprašaj! Tudi tu se je pokazala slovenščina z upoštevanjem jezikovnega bogastva narečij doma in v zamejstvu kot izrazito arhaičen jezik in zelo dobro orodje za razumevanje teh prastarih napisov.

LITERATURA

1. S. Schumacher, *Die Rätischen Inschriften, Geschichte und heutiger Stand der Forschung*, 2. erweiterte Auflage, Archaeolingua, Innsbrucker Beiträge zur Kulturwissenschaft, Sonderheft 121, Innsbruck **2004**.
2. *Elektronska zbirka retijskih napisov z nekaterimi slikami / computer base of Rhaetian inscriptions with some pictures*, <http://members.tripod.com/adolfozavaroni/>.
3. R. Lunz, *Die archäologische Sammlung des Bozner Stadtmuseums*, Bozner Stadtmuseum, Bozen **1973**.
4. R. Lunz, *Ur – und Frühgeschichte Südtirols, Rätsel und Deutung*, Athesia, Bozen **1973**, 93, tafel 27.
5. R. Lunz, *Archäologie Südtirols Ur, Archäologisch-historische Forschungen in Tirol*, R. Lunz, Bruneck **1981**, 201-203.
6. E. Risch, *Die Räter als sprachliches Problem, Das Räterproblem in geschichtlicher, sprachlicher und archäologischer Sicht*, Schriftenreihe des Rätischen Museums Nr. 28, Chur 1984, 676-685.
7. G. B. Pellegrini, A. L. Prosdocimi, *La lingua Venetica*, Istituto di glottologia dell università di Padova, Circolo linguistico Fiorentino, Padova **1967**, 398-399.
8. M. Silvestri, G. Tomezzoli, *Rhaetian Language Database*, povzeto po knjigi: S. Schumacher, *Die Rätischen Inschriften*, Innsbruck **2004**.
9. M. Bor, *Retijski napisi*, Etruščani in Veneti, Drugi venetski zbornik, Ivan Tomažič, Wien, Ljubljana **1995**, 61-70.
10. M. Bor, J. Šavli, I. Tomažič, *Veneti naši davni predniki*, založba, Ivan Tomažič, ČGP Delo, Wien, Ljubljana **1995**, 235-238, 279-282 in 295.

11. G. Tomezzoli, *About two Magré-Rhaetic inscriptions*, Zbornik 1. mednarodne conference, Veneti v etnogenezi srednjeevropskega prebivalstva, Jutro, Ljubljana **2002**, 182-187.
12. A. Ambrozic, *Gordian knot unbound, An Etymological Analysis of the »Spada Di Verona« Inscription*, Cythera press, Toronto **2002**, 110-117.
13. G. Tomezzoli, V. A. Čudinov, *The spada di Verona – Meč iz Verone*, Zbornik posveta, Praprebivalstvo na tleh srednje Evrope, Jutro, Ljubljana **2003**, 65-73.
14. V. Vodopivec, *Primerjava branj Retijskega napisa na meču iz Verone*, Zbornik mednarodnega posveta, Sledovi Evropske preteklosti, Jutro, Ljubljana **2004**, 158-165.
15. I. Tomažič, G. Tomezzoli, *The inscription Pauli no. 39*, Zbornik Mednarodnega posveta, Sledovi Evropske preteklosti, Jutro, Ljubljana **2004**, 147-157.
16. P. Serafimov, *Steinberg inscription*, Zbornik 4. mednarodne konference, Evropski staroselci, Jutro, Ljubljana **2006**, 172-180.
17. V. Vodopivec, *Nabor venetskih napisov, delitev, prevod in slovar*, Zbornik 4. mednarodne konference, Evropski staroselci, Jutro, Ljubljana **2006**, 118-144.
18. P. Jakopin, *Zgornja meja entropije pri leposlovnih besedilih v Slovenskem jeziku*, Doktorska disertacija, Fakulteta za elektrotehniko, Ljubljana **1999**, <http://www.ff.uni-lj.si/hp/pj/disertacija/statopis.html>.
19. M. Silvestri, G. Tomezzoli, *Linguistic distances between Rhaetian, Venetic, Latin and Slovenian languages, Jezikovne razdalje med retijskim, venetskim, latinskim in slovenskim jezikom*, Zbornik 5. mednarodne konference, Izvor Evropejcev, Jutro, Ljubljana **2007**, 184-190.
20. A. Perdih, G. Tomezzoli, V. Vodopivec, *Comparison of contemporary and ancient languages, Primerjava sedanjih in nekdanjih jezikov*, Zbornik šeste mednarodne konference, Izbor Evropejcev, Jutro, Ljubljana **2008**, 40-87.
21. G. Tomezzoli, M. Silvestri, *Latin Language Database – iz datotek / from data bases: Propertius, The Latin Library, The Classics Homepage*.

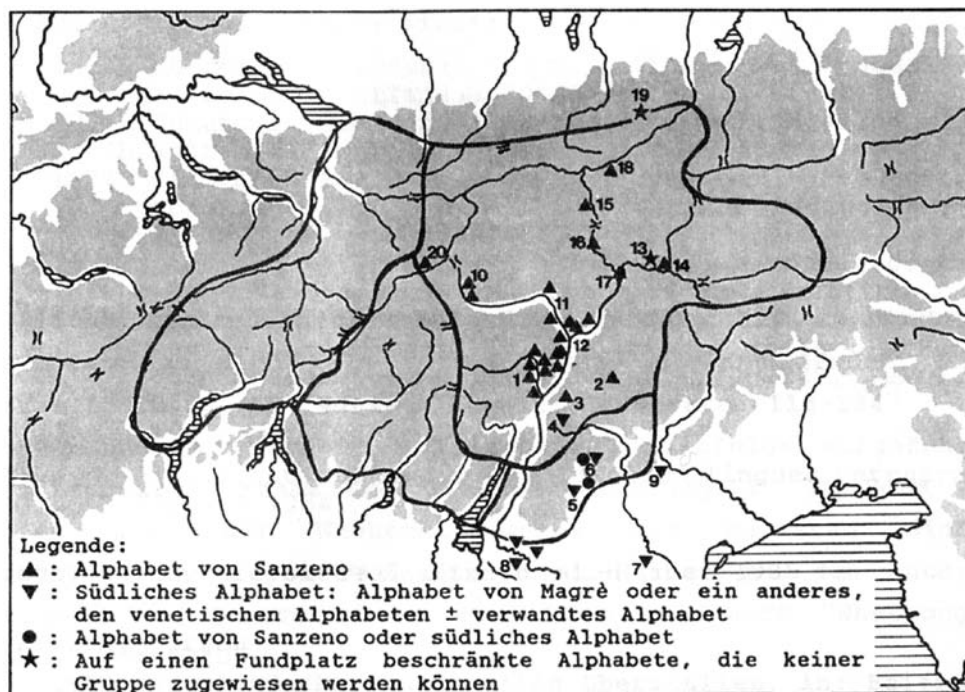
KATALOG RETIJSKIH NAPISOV, BESED IN PREVODOV

Catalogue of Rhaetic Inscriptions, Words and Translations

UVOD / PREFACE

Večino napisov, ki jih zahodnoevropski jezikoslovci [1-18] uvrščajo med retijske so našli predvsem v alpskem območju severno od venetskih napisov v Italiji, območje pa sega tudi v Avstrijo in Švico, celo do nemške meje. Nekatere prastare napise, ki so jih našli v Sloveniji tudi uvrščajo med retijske napise. Ozemeljska porazdelitev najdišč retijskih napisov je prikazana na sliki 1, skupine napisov z njihovimi števili pa so podane v tabeli 1. V tabeli 2 so podane statistične značilnosti napisov, v tabeli 3 pa dopolnitve napisov s črkami.

The majority of inscriptions which experts [1-18] define as Rhaetic was found in the Alpine region north of the region in Italy where Venetic inscriptions were found. Rhaetic inscriptions

Slika 1: Mesta in označbe različnih Retijskih napisov [1:277]

Figure 1: Places and marked types of Rhaetic inscriptions [1:277]

extend also into Switzerland and western Austria and even beyond the present border with Germany. Some inscriptions found in Slovenia are also considered to be Rhaetic inscriptions. The geographic distribution of the sites where the Rhaetic inscriptions were found is presented on the in Figure 1, groups of Rhaetic inscriptions and its number is given in Table 1. In Table 2 are presented Statistic of characteristics of inscriptions and in Table 3 are Completion of texts with letters.

Tabela 1: Skupine in število Retijskih napisov / **Table 1:** Groups and number of Rhaetic inscriptions

Oznaka/Mark	Ime/Name	Število/Number
SZ	San Zeno	73
NO	Val di Non	14
FI	Val di Fiemme	1
CE	Val di Cembra	1
SR	Montesei di Serso	15
MA	Magrè	24
AS	Val d'Astico	14
PA	Padua	1
VR	Verona	5
TV	Treviso	1
FE	Feltre	1
VN	Vinschgau	15
BZ	Burggrafenamt in drugi/ <i>and other</i>	18
BZ	Südtirol, Überretsch	1
RN	Ritten	2
PU	Pustertal	11
WE	Wipptal in/ <i>and</i> Eisacktal	3
IT	Nordtiroler Inntal	4
ST	Steinberg am Rofan	9
EN	Engadin	1
HU	Unbekannte Herkunft	6
TR	Trissino	4
AV	Nussdorf	1
SL	Slovenija	5
IS	Posočje	2
Skupaj/Together		232

Tabela 2: Statistične značilnosti napisov / **Table 2:** Statistic of characteristics of inscriptions

Statistika/Statistics	Napisi/Texts	Besede/Words	Črke/Letters
Prebrani napisi <i>Read inscriptions</i>	219	799	2301
Neprečrkovani napisi <i>Non transliterated inscriptions</i>	8	0	0
Neprebrani, prekratki in pomanjkljivi napisi <i>Not read, to short and deficient inscriptions</i>	5		11
Vsi napisi <i>All inscriptions</i>	232		2312
Napisi berljivi v obeh smereh <i>Inscriptions readable in both directions</i>	105	305	762

Povprečna dolžina retijskih napisov je 2301 črka / 219 napisi = 10,51 črk ali 799 besed / 219 napisi = 3,5 besed, povprečna dolžina besed pa je 2301 črka / 799 besedami = 2,88 črke.

Average length of Rhaetic inscriptions is 2301 letters per 219 inscriptions = 10,51 letters, 799 words per 219 inscriptions = 3,5 words, average length of words is 2301 letters per 799 words = 2,88 letters.

Tabela 3: Dopolnitev napisov s črkami / **Table 3:** Completion of texts with letters

Črke strokovnjakov <i>Letters of experts</i>	Dodatno prebrane črke <i>Added read letters</i>	Črke dodal avtor <i>Letters added by author</i>	Vse črke skupaj <i>All letters together</i>
2126	107	68	2301

PISAVA / SCRIPT

Retijske črke niso tako enotne kot venetske saj se črke kar precej razlikujejo, imajo pa tudi več znakov za isto črko, ki najverjetneje pomenijo različno izgovorjavo. To je najbolj vidno pri črki T, ki ima kar tri znake, ki verjetno pomenijo mehčalne oblike kot so TS in C, pa tudi Č, Ď itd. Indoevropski jeziki imajo okoli 30 različnih glasov, retijska abeceda pa ima le okoli 20 osnovnih črk, zato imajo nekatere črke več glasov: Poleg črke T ki ima tri znake in več glasov, je črka S lahko tudi Z in Ž, G je lahko tudi H, I pa je tudi J. Posebnost je da skoraj ni uporabljena črka O, ki jo zamenjujeta predvsem črka U in črka L, ki pa se verjetno tudi izgovarja kot U. Pravo izgovorjavo pa nudijo šele številni dvoglasniki, ki so posebej številni v Slovenskih narečjih.

Retijski napisi so zvezni in praviloma pisani od desne proti levi, vendar so pogosto pisani tudi iz leve proti desni. Črke so mnogokrat obrnjene, drugačne ali slabše vidne, zato je moč dokončno ugotoviti glas, ki ga slabše vidna črka predstavlja, šele z razumevanjem napisa. Retijski napisi imajo kar precej znakov, ki se razlikujejo od običajnih venetskih črk, zato ni moč vseh zajeti v stilizirano pisavo. Z novimi najdbami in z objavami že odkritih napisov se povečuje obseg Retijskih napisov in s tem zanesljivost razumevanja, nove pa so tudi nekatere črke, ki še niso bile znane. Retijske črke so prikazane v tabeli 4 pri venetskih in pri redkejših črkah.

Rhaetic letters aren't as uniform as the Venetic ones since some letters are quite different. More signs for the same basic phonemes can be found which probably means different pronunciation. Letter T has three signs which probably represent softened sounds as TS and C but also Č and Đ etc. Indo-European languages have about 30 different phonemes but the Rhaetic alphabet has only about 20 letters, therefore some of them can correspond to multiple different phonemes. Besides T which has three variants and more phonemes, there is also S which could be also a Z or Ž, the sign for the sound G represent also H and the sign for the sound I represent also J. Idiomatic expression is absent in using letter O which is substituted with U and L which is probably also pronounced as U. However in real pronunciation many diphthongs can occur, a case especially characteristic for Slovene dialects.

Tabela 4: Stilizirane črke / **Table 4:** Stylized letters

Črke/Letters	Venetica/Venetic	Redkejša črka*/Rare letters*
A	𐌀𐌁𐌂𐌃	𐌁𐌁𐌂𐌂𐌃𐌃𐌄𐌄𐌅𐌅𐌆𐌆𐌇𐌇𐌈𐌈𐌉𐌉𐌊𐌊𐌋𐌋
B	𐌄𐌅	𐌄𐌅𐌆𐌇𐌈𐌉𐌊𐌋𐌌𐌍𐌎𐌏𐌐𐌑𐌒𐌓𐌔𐌕𐌖𐌗𐌘𐌙𐌚𐌛𐌜𐌝𐌞𐌟𐌠𐌡𐌢𐌣𐌤𐌥𐌦𐌧𐌨𐌩𐌪𐌫𐌬𐌭𐌮𐌯𐌰𐌱𐌲𐌳𐌴𐌵𐌶𐌷𐌸𐌹𐌺𐌻𐌼𐌽𐌾𐌿𐍀𐍁𐍂𐍃𐍄𐍅𐍆𐍇𐍈𐍉𐍊𐍋𐍌𐍍𐍎𐍏𐍐𐍑𐍒𐍓𐍔𐍕𐍖𐍗𐍘𐍙𐍚𐍛𐍜𐍝𐍞𐍟𐍠𐍡𐍢𐍣𐍤𐍥𐍦𐍧𐍨𐍩𐍪𐍫𐍬𐍭𐍮𐍯𐍰𐍱𐍲𐍳𐍴𐍵𐍶𐍷𐍸𐍹𐍺𐍻𐍼𐍽𐍾𐍿𐎀𐎁𐎂𐎃𐎄𐎅𐎆𐎇𐎈𐎉𐎊𐎋𐎌𐎍𐎎𐎏𐎐𐎑𐎒𐎓𐎔𐎕𐎖𐎗𐎘𐎙𐎚𐎛𐎜𐎝𐎞𐎟𐎠𐎡𐎢𐎣𐎤𐎥𐎦𐎧𐎨𐎩𐎪𐎫𐎬𐎭𐎮𐎯𐎰𐎱𐎲𐎳𐎴𐎵𐎶𐎷𐎸𐎹𐎺𐎻𐎼𐎽𐎾𐎿𐏀𐏁𐏂𐏃𐏄𐏅𐏆𐏇𐏈𐏉𐏊𐏋𐏌𐏍𐏎𐏏𐏐𐏑𐏒𐏓𐏔𐏕𐏖𐏗𐏘𐏙𐏚𐏛𐏜𐏝𐏞𐏟𐏠𐏡𐏢𐏣𐏤𐏥𐏦𐏧𐏨𐏩𐏪𐏫𐏬𐏭𐏮𐏯𐏰𐏱𐏲𐏳𐏴𐏵𐏶𐏷𐏸𐏹𐏺𐏻𐏼𐏽𐏾𐏿𐐀𐐁𐐂𐐃𐐄𐐅𐐆𐐇𐐈𐐉𐐊𐐋𐐌𐐍𐐎𐐏𐐐𐐑𐐒𐐓𐐔𐐕𐐖𐐗𐐘𐐙𐐚𐐛𐐜𐐝𐐞𐐟𐐠𐐡𐐢𐐣𐐤𐐥𐐦𐐧𐐨𐐩𐐪𐐫𐐬𐐭𐐮𐐯𐐰𐐱𐐲𐐳𐐴𐐵𐐶𐐷𐐸𐐹𐐺𐐻𐐼𐐽𐐾𐐿𐑀𐑁𐑂𐑃𐑄𐑅𐑆𐑇𐑈𐑉𐑊𐑋𐑌𐑍𐑎𐑏𐑐𐑑𐑒𐑓𐑔𐑕𐑖𐑗𐑘𐑙𐑚𐑛𐑜𐑝𐑞𐑟𐑠𐑡𐑢𐑣𐑤𐑥𐑦𐑧𐑨𐑩𐑪𐑫𐑬𐑭𐑮𐑯𐑰𐑱𐑲𐑳𐑴𐑵𐑶𐑷𐑸𐑹𐑺𐑻𐑼𐑽𐑾𐑿𐒀𐒁𐒂𐒃𐒄𐒅𐒆𐒇𐒈𐒉𐒊𐒋𐒌𐒍𐒎𐒏𐒐𐒑𐒒𐒓𐒔𐒕𐒖𐒗𐒘𐒙𐒚𐒛𐒜𐒝𐒞𐒟𐒠𐒡𐒢𐒣𐒤𐒥𐒦𐒧𐒨𐒩𐒪𐒫𐒬𐒭𐒮𐒯𐒰𐒱𐒲𐒳𐒴𐒵𐒶𐒷𐒸𐒹𐒺𐒻𐒼𐒽𐒾𐒿𐓀𐓁𐓂𐓃𐓄𐓅𐓆𐓇𐓈𐓉𐓊𐓋𐓌𐓍𐓎𐓏𐓐𐓑𐓒𐓓𐓔𐓕𐓖𐓗𐓘𐓙𐓚𐓛𐓜𐓝𐓞𐓟𐓠𐓡𐓢𐓣𐓤𐓥𐓦𐓧𐓨𐓩𐓪𐓫𐓬𐓭𐓮𐓯𐓰𐓱𐓲𐓳𐓴𐓵𐓶𐓷𐓸𐓹𐓺𐓻𐓼𐓽𐓾𐓿𐔀𐔁𐔂𐔃𐔄𐔅𐔆𐔇𐔈𐔉𐔊𐔋𐔌𐔍𐔎𐔏𐔐𐔑𐔒𐔓𐔔𐔕𐔖𐔗𐔘𐔙𐔚𐔛𐔜𐔝𐔞𐔟𐔠𐔡𐔢𐔣𐔤𐔥𐔦𐔧𐔨𐔩𐔪𐔫𐔬𐔭𐔮𐔯𐔰𐔱𐔲𐔳𐔴𐔵𐔶𐔷𐔸𐔹𐔺𐔻𐔼𐔽𐔾𐔿𐕀𐕁𐕂𐕃𐕄𐕅𐕆𐕇𐕈𐕉𐕊𐕋𐕌𐕍𐕎𐕏𐕐𐕑𐕒𐕓𐕔𐕕𐕖𐕗𐕘𐕙𐕚𐕛𐕜𐕝𐕞𐕟𐕠𐕡𐕢𐕣𐕤𐕥𐕦𐕧𐕨𐕩𐕪𐕫𐕬𐕭𐕮𐕯𐕰𐕱𐕲𐕳𐕴𐕵𐕶𐕷𐕸𐕹𐕺𐕻𐕼𐕽𐕾𐕿𐖀𐖁𐖂𐖃𐖄𐖅𐖆𐖇𐖈𐖉𐖊𐖋𐖌𐖍𐖎𐖏𐖐𐖑𐖒𐖓𐖔𐖕𐖖𐖗𐖘𐖙𐖚𐖛𐖜𐖝𐖞𐖟𐖠𐖡𐖢𐖣𐖤𐖥𐖦𐖧𐖨𐖩𐖪𐖫𐖬𐖭𐖮𐖯𐖰𐖱𐖲𐖳𐖴𐖵𐖶𐖷𐖸𐖹𐖺𐖻𐖼𐖽𐖾𐖿𐗀𐗁𐗂𐗃𐗄𐗅𐗆𐗇𐗈𐗉𐗊𐗋𐗌𐗍𐗎𐗏𐗐𐗑𐗒𐗓𐗔𐗕𐗖𐗗𐗘𐗙𐗚𐗛𐗜𐗝𐗞𐗟𐗠𐗡𐗢𐗣𐗤𐗥𐗦𐗧𐗨𐗩𐗪𐗫𐗬𐗭𐗮𐗯𐗰𐗱𐗲𐗳𐗴𐗵𐗶𐗷𐗸𐗹𐗺𐗻𐗼𐗽𐗾𐗿𐘀𐘁𐘂𐘃𐘄𐘅𐘆𐘇𐘈𐘉𐘊𐘋𐘌𐘍𐘎𐘏𐘐𐘑𐘒𐘓𐘔𐘕𐘖𐘗𐘘𐘙𐘚𐘛𐘜𐘝𐘞𐘟𐘠𐘡𐘢𐘣𐘤𐘥𐘦𐘧𐘨𐘩𐘪𐘫𐘬𐘭𐘮𐘯𐘰𐘱𐘲𐘳𐘴𐘵𐘶𐘷𐘸𐘹𐘺𐘻𐘼𐘽𐘾𐘿𐙀𐙁𐙂𐙃𐙄𐙅𐙆𐙇𐙈𐙉𐙊𐙋𐙌𐙍𐙎𐙏𐙐𐙑𐙒𐙓𐙔𐙕𐙖𐙗𐙘𐙙𐙚𐙛𐙜𐙝𐙞𐙟𐙠𐙡𐙢𐙣𐙤𐙥𐙦𐙧𐙨𐙩𐙪𐙫𐙬𐙭𐙮𐙯𐙰𐙱𐙲𐙳𐙴𐙵𐙶𐙷𐙸𐙹𐙺𐙻𐙼𐙽𐙾𐙿𐚀𐚁𐚂𐚃𐚄𐚅𐚆𐚇𐚈𐚉𐚊𐚋𐚌𐚍𐚎𐚏𐚐𐚑𐚒𐚓𐚔𐚕𐚖𐚗𐚘𐚙𐚚𐚛𐚜𐚝𐚞𐚟𐚠𐚡𐚢𐚣𐚤𐚥𐚦𐚧𐚨𐚩𐚪𐚫𐚬𐚭𐚮𐚯𐚰𐚱𐚲𐚳𐚴𐚵𐚶𐚷𐚸𐚹𐚺𐚻𐚼𐚽𐚾𐚿𐛀𐛁𐛂𐛃𐛄𐛅𐛆𐛇𐛈𐛉𐛊𐛋𐛌𐛍𐛎𐛏𐛐𐛑𐛒𐛓𐛔𐛕𐛖𐛗𐛘𐛙𐛚𐛛𐛜𐛝𐛞𐛟𐛠𐛡𐛢𐛣𐛤𐛥𐛦𐛧𐛨𐛩𐛪𐛫𐛬𐛭𐛮𐛯𐛰𐛱𐛲𐛳𐛴𐛵𐛶𐛷𐛸𐛹𐛺𐛻𐛼𐛽𐛾𐛿𐜀𐜁𐜂𐜃𐜄𐜅𐜆𐜇𐜈𐜉𐜊𐜋𐜌𐜍𐜎𐜏𐜐𐜑𐜒𐜓𐜔𐜕𐜖𐜗𐜘𐜙𐜚𐜛𐜜𐜝𐜞𐜟𐜠𐜡𐜢𐜣𐜤𐜥𐜦𐜧𐜨𐜩𐜪𐜫𐜬𐜭𐜮𐜯𐜰𐜱𐜲𐜳𐜴𐜵𐜶𐜷𐜸𐜹𐜺𐜻𐜼𐜽𐜾𐜿𐝀𐝁𐝂𐝃𐝄𐝅𐝆𐝇𐝈𐝉𐝊𐝋𐝌𐝍𐝎𐝏𐝐𐝑𐝒𐝓𐝔𐝕𐝖𐝗𐝘𐝙𐝚𐝛𐝜𐝝𐝞𐝟𐝠𐝡𐝢𐝣𐝤𐝥𐝦𐝧𐝨𐝩𐝪𐝫𐝬𐝭𐝮𐝯𐝰𐝱𐝲𐝳𐝴𐝵𐝶𐝷𐝸𐝹𐝺𐝻𐝼𐝽𐝾𐝿𐞀𐞁𐞂𐞃𐞄𐞅𐞆𐞇𐞈𐞉𐞊𐞋𐞌𐞍𐞎𐞏𐞐𐞑𐞒𐞓𐞔𐞕𐞖𐞗𐞘𐞙𐞚𐞛𐞜𐞝𐞞𐞟𐞠𐞡𐞢𐞣𐞤𐞥𐞦𐞧𐞨𐞩𐞪𐞫𐞬𐞭𐞮𐞯𐞰𐞱𐞲𐞳𐞴𐞵𐞶𐞷𐞸𐞹𐞺𐞻𐞼𐞽𐞾𐞿𐟀𐟁𐟂𐟃𐟄𐟅𐟆𐟇𐟈𐟉𐟊𐟋𐟌𐟍𐟎𐟏𐟐𐟑𐟒𐟓𐟔𐟕𐟖𐟗𐟘𐟙𐟚𐟛𐟜𐟝𐟞𐟟𐟠𐟡𐟢𐟣𐟤𐟥𐟦𐟧𐟨𐟩𐟪𐟫𐟬𐟭𐟮𐟯𐟰𐟱𐟲𐟳𐟴𐟵𐟶𐟷𐟸𐟹𐟺𐟻𐟼𐟽𐟾𐟿𐠀𐠁𐠂𐠃𐠄𐠅𐠆𐠇𐠈𐠉𐠊𐠋𐠌𐠍𐠎𐠏𐠐𐠑𐠒𐠓𐠔𐠕𐠖𐠗𐠘𐠙𐠚𐠛𐠜𐠝𐠞𐠟𐠠𐠡𐠢𐠣𐠤𐠥𐠦𐠧𐠨𐠩𐠪𐠫𐠬𐠭𐠮𐠯𐠰𐠱𐠲𐠳𐠴𐠵𐠶𐠷𐠸𐠹𐠺𐠻𐠼𐠽𐠾𐠿𐡀𐡁𐡂𐡃𐡄𐡅𐡆𐡇𐡈𐡉𐡊𐡋𐡌𐡍𐡎𐡏𐡐𐡑𐡒𐡓𐡔𐡕𐡖𐡗𐡘𐡙𐡚𐡛𐡜𐡝𐡞𐡟𐡠𐡡𐡢𐡣𐡤𐡥𐡦𐡧𐡨𐡩𐡪𐡫𐡬𐡭𐡮𐡯𐡰𐡱𐡲𐡳𐡴𐡵𐡶𐡷𐡸𐡹𐡺𐡻𐡼𐡽𐡾𐡿𐢀𐢁𐢂𐢃𐢄𐢅𐢆𐢇𐢈𐢉𐢊𐢋𐢌𐢍𐢎𐢏𐢐𐢑𐢒𐢓𐢔𐢕𐢖𐢗𐢘𐢙𐢚𐢛𐢜𐢝𐢞𐢟𐢠𐢡𐢢𐢣𐢤𐢥𐢦𐢧𐢨𐢩𐢪𐢫𐢬𐢭𐢮𐢯𐢰𐢱𐢲𐢳𐢴𐢵𐢶𐢷𐢸𐢹𐢺𐢻𐢼𐢽𐢾𐢿𐣀𐣁𐣂𐣃𐣄𐣅𐣆𐣇𐣈𐣉𐣊𐣋𐣌𐣍𐣎𐣏𐣐𐣑𐣒𐣓𐣔𐣕𐣖𐣗𐣘𐣙𐣚𐣛𐣜𐣝𐣞𐣟𐣠𐣡𐣢𐣣𐣤𐣥𐣦𐣧𐣨𐣩𐣪𐣫𐣬𐣭𐣮𐣯𐣰𐣱𐣲𐣳𐣴𐣵𐣶𐣷𐣸𐣹𐣺𐣻𐣼𐣽𐣾𐣿𐤀𐤁𐤂𐤃𐤄𐤅𐤆𐤇𐤈𐤉𐤊𐤋𐤌𐤍𐤎𐤏𐤐𐤑𐤒𐤓𐤔𐤕𐤖𐤗𐤘𐤙𐤚𐤛𐤜𐤝𐤞𐤟𐤠𐤡𐤢𐤣𐤤𐤥𐤦𐤧𐤨𐤩𐤪𐤫𐤬𐤭𐤮𐤯𐤰𐤱𐤲𐤳𐤴𐤵𐤶𐤷𐤸𐤹𐤺𐤻𐤼𐤽𐤾𐤿𐥀𐥁𐥂𐥃𐥄𐥅𐥆𐥇𐥈𐥉𐥊𐥋𐥌𐥍𐥎𐥏𐥐𐥑𐥒𐥓𐥔𐥕𐥖𐥗𐥘𐥙𐥚𐥛𐥜𐥝𐥞𐥟𐥠𐥡𐥢𐥣𐥤𐥥𐥦𐥧𐥨𐥩𐥪𐥫𐥬𐥭𐥮𐥯𐥰𐥱𐥲𐥳𐥴𐥵𐥶𐥷𐥸𐥹𐥺𐥻𐥼𐥽𐥾𐥿𐦀𐦁𐦂𐦃𐦄𐦅𐦆𐦇𐦈𐦉𐦊𐦋𐦌𐦍𐦎𐦏𐦐𐦑𐦒𐦓𐦔𐦕𐦖𐦗𐦘𐦙𐦚𐦛𐦜𐦝𐦞𐦟𐦠𐦡𐦢𐦣𐦤𐦥𐦦𐦧𐦨𐦩𐦪𐦫𐦬𐦭𐦮𐦯𐦰𐦱𐦲𐦳𐦴𐦵𐦶𐦷𐦸𐦹𐦺𐦻𐦼𐦽𐦾𐦿𐧀𐧁𐧂𐧃𐧄𐧅𐧆𐧇𐧈𐧉𐧊𐧋𐧌𐧍𐧎𐧏𐧐𐧑𐧒𐧓𐧔𐧕𐧖𐧗𐧘𐧙𐧚𐧛𐧜𐧝𐧞𐧟𐧠𐧡𐧢𐧣𐧤𐧥𐧦𐧧𐧨𐧩𐧪𐧫𐧬𐧭𐧮𐧯𐧰𐧱𐧲𐧳𐧴𐧵𐧶𐧷𐧸𐧹𐧺𐧻𐧼𐧽𐧾𐧿𐨀𐨁𐨂𐨃𐨄𐨅𐨆𐨇𐨈𐨉𐨊𐨋𐨌𐨍𐨎𐨏𐨐𐨑𐨒𐨓𐨔𐨕𐨖𐨗𐨘𐨙𐨚𐨛𐨜𐨝𐨞𐨟𐨠𐨡𐨢𐨣𐨤𐨥𐨦𐨧𐨨𐨩𐨪𐨫𐨬𐨭𐨮𐨯𐨰𐨱𐨲𐨳𐨴𐨵𐨶𐨷𐨹𐨺𐨸𐨻𐨼𐨽𐨾𐨿𐩀𐩁𐩂𐩃𐩄𐩅𐩆𐩇𐩈𐩉𐩊𐩋𐩌𐩍𐩎𐩏𐩐𐩑𐩒𐩓𐩔𐩕𐩖𐩗𐩘𐩙𐩚𐩛𐩜𐩝𐩞𐩟𐩠𐩡𐩢𐩣𐩤𐩥𐩦𐩧𐩨𐩩𐩪𐩫𐩬𐩭𐩮𐩯𐩰𐩱𐩲𐩳𐩴𐩵𐩶𐩷𐩸𐩹𐩺𐩻𐩼𐩽𐩾𐩿𐪀𐪁𐪂𐪃𐪄𐪅𐪆𐪇𐪈𐪉𐪊𐪋𐪌𐪍𐪎𐪏𐪐𐪑𐪒𐪓𐪔𐪕𐪖𐪗𐪘𐪙𐪚𐪛𐪜𐪝𐪞𐪟𐪠𐪡𐪢𐪣𐪤𐪥𐪦𐪧𐪨𐪩𐪪𐪫𐪬𐪭𐪮𐪯𐪰𐪱𐪲𐪳𐪴𐪵𐪶𐪷𐪸𐪹𐪺𐪻𐪼𐪽𐪾𐪿𐫀𐫁𐫂𐫃𐫄𐫅𐫆𐫇𐫈𐫉𐫊𐫋𐫌𐫍𐫎𐫏𐫐𐫑𐫒𐫓𐫔𐫕𐫖𐫗𐫘𐫙𐫚𐫛𐫜𐫝𐫞𐫟𐫠𐫡𐫢𐫣𐫤𐫦𐫥𐫧𐫨𐫩𐫪𐫫𐫬𐫭𐫮𐫯𐫰𐫱𐫲𐫳𐫴𐫵𐫶𐫷𐫸𐫹𐫺𐫻𐫼𐫽𐫾𐫿𐬀𐬁𐬂𐬃𐬄𐬅𐬆𐬇𐬈𐬉𐬊𐬋𐬌𐬍𐬎𐬏𐬐𐬑𐬒𐬓𐬔𐬕𐬖𐬗𐬘𐬙𐬚𐬛𐬜𐬝𐬞𐬟𐬠𐬡𐬢𐬣𐬤𐬥𐬦𐬧𐬨𐬩𐬪𐬫𐬬𐬭𐬮𐬯𐬰𐬱𐬲𐬳𐬴𐬵𐬶𐬷𐬸𐬹𐬺𐬻𐬼𐬽𐬾𐬿𐭀𐭁𐭂𐭃𐭄𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉𐭊𐭋𐭌𐭍𐭎𐭏𐭐𐭑𐭒𐭓𐭔𐭕𐭖𐭗𐭘𐭙𐭚𐭛𐭜𐭝𐭞𐭟𐭠𐭡𐭢𐭣𐭤𐭥𐭦𐭧𐭨𐭩𐭪𐭫𐭬𐭭𐭮𐭯𐭰𐭱𐭲𐭳𐭴𐭵𐭶𐭷𐭸𐭹𐭺𐭻𐭼𐭽𐭾𐭿𐮀𐮁𐮂𐮃𐮄𐮅𐮆𐮇𐮈𐮉𐮊𐮋𐮌𐮍𐮎𐮏𐮐𐮑𐮒𐮓𐮔𐮕𐮖𐮗𐮘𐮙𐮚𐮛𐮜𐮝𐮞𐮟𐮠𐮡𐮢𐮣𐮤𐮥𐮦𐮧𐮨𐮩𐮪𐮫𐮬𐮭𐮮𐮯𐮰𐮱𐮲𐮳𐮴𐮵𐮶𐮷𐮸𐮹𐮺𐮻𐮼𐮽𐮾𐮿𐯀𐯁𐯂𐯃𐯄𐯅𐯆𐯇𐯈𐯉𐯊𐯋𐯌𐯍𐯎𐯏𐯐𐯑𐯒𐯓𐯔𐯕𐯖𐯗𐯘𐯙𐯚𐯛𐯜𐯝𐯞𐯟𐯠𐯡𐯢𐯣𐯤𐯥𐯦𐯧𐯨𐯩𐯪𐯫𐯬𐯭𐯮𐯯𐯰𐯱𐯲𐯳𐯴𐯵𐯶𐯷𐯸𐯹𐯺𐯻𐯼𐯽𐯾𐯿𐰀𐰁𐰂𐰃𐰄𐰅𐰆𐰇𐰈𐰉𐰊𐰋𐰌𐰍𐰎𐰏𐰐𐰑𐰒𐰓𐰔𐰕𐰖𐰗𐰘𐰙𐰚𐰛𐰜𐰝𐰞𐰟𐰠𐰡𐰢𐰣𐰤𐰥𐰦𐰧𐰨𐰩𐰪𐰫𐰬𐰭𐰮𐰯𐰰𐰱𐰲𐰳𐰴𐰵𐰶𐰷𐰸𐰹𐰺𐰻𐰼𐰽𐰾𐰿𐱀𐱁𐱂𐱃𐱄𐱅𐱆𐱇𐱈𐱉𐱊𐱋𐱌𐱍𐱎𐱏𐱐𐱑𐱒𐱓𐱔𐱕𐱖𐱗𐱘𐱙𐱚𐱛𐱜𐱝𐱞𐱟𐱠𐱡𐱢𐱣𐱤𐱥𐱦𐱧𐱨𐱩𐱪𐱫𐱬𐱭𐱮𐱯𐱰𐱱𐱲𐱳𐱴𐱵𐱶𐱷𐱸𐱹𐱺𐱻𐱼𐱽𐱾𐱿𐲀𐲁𐲂𐲃𐲄𐲅𐲆𐲇𐲈𐲉𐲊𐲋𐲌𐲍𐲎𐲏𐲐𐲑𐲒𐲓𐲔𐲕𐲖𐲗𐲘𐲙𐲚𐲛𐲜𐲝𐲞𐲟𐲠𐲡𐲢𐲣𐲤𐲥𐲦𐲧𐲨𐲩𐲪𐲫𐲬𐲭𐲮𐲯𐲰𐲱𐲲𐲳𐲴𐲵𐲶𐲷𐲸𐲹𐲺𐲻𐲼𐲽𐲾𐲿𐳀𐳁𐳂𐳃𐳄𐳅𐳆𐳇𐳈𐳉𐳊𐳋𐳌𐳍𐳎𐳏𐳐𐳑𐳒𐳓𐳔𐳕𐳖𐳗𐳘𐳙𐳚𐳛𐳜𐳝𐳞𐳟𐳠𐳡𐳢𐳣𐳤𐳥𐳦𐳧𐳨𐳩𐳪𐳫𐳬𐳭𐳮𐳯𐳰𐳱𐳲𐳳𐳴𐳵𐳶𐳷𐳸𐳹𐳺𐳻𐳼𐳽𐳾𐳿𐴀𐴁𐴂𐴃𐴄𐴅𐴆𐴇𐴈𐴉𐴊𐴋𐴌𐴍𐴎𐴏𐴐𐴑𐴒𐴓𐴔𐴕𐴖𐴗𐴘𐴙𐴚𐴛𐴜𐴝𐴞𐴟𐴠𐴡𐴢𐴣𐴤𐴥𐴦𐴧𐴨𐴩𐴪𐴫𐴬𐴭𐴮𐴯𐴰𐴱𐴲𐴳𐴴𐴵𐴶𐴷𐴸𐴹𐴺𐴻𐴼𐴽𐴾𐴿𐵀𐵁𐵂𐵃𐵄𐵅𐵆𐵇𐵈𐵉𐵊𐵋𐵌𐵍𐵎𐵏𐵐𐵑𐵒𐵓𐵔𐵕𐵖𐵗𐵘𐵙𐵚𐵛𐵜𐵝𐵞𐵟𐵠𐵡𐵢𐵣𐵤𐵥𐵦𐵧𐵨𐵩𐵪𐵫𐵬𐵭𐵮𐵯𐵰𐵱𐵲𐵳𐵴𐵵𐵶𐵷𐵸𐵹𐵺𐵻𐵼𐵽𐵾𐵿𐶀𐶁𐶂𐶃𐶄𐶅𐶆𐶇𐶈𐶉𐶊𐶋𐶌𐶍𐶎𐶏𐶐𐶑𐶒𐶓𐶔𐶕𐶖𐶗𐶘𐶙𐶚𐶛𐶜𐶝𐶞𐶟𐶠𐶡𐶢𐶣𐶤𐶥𐶦𐶧𐶨𐶩𐶪𐶫𐶬𐶭𐶮𐶯𐶰𐶱𐶲𐶳𐶴𐶵𐶶𐶷𐶸𐶹𐶺𐶻𐶼𐶽𐶾𐶿𐷀𐷁𐷂𐷃𐷄𐷅𐷆𐷇𐷈𐷉𐷊𐷋𐷌𐷍𐷎𐷏𐷐𐷑𐷒𐷓𐷔𐷕𐷖𐷗𐷘𐷙𐷚𐷛𐷜𐷝𐷞𐷟𐷠𐷡𐷢𐷣𐷤𐷥𐷦𐷧𐷨𐷩𐷪𐷫𐷬𐷭𐷮𐷯𐷰𐷱𐷲𐷳𐷴𐷵𐷶𐷷𐷸𐷹𐷺𐷻𐷼𐷽𐷾𐷿𐸀𐸁𐸂𐸃𐸄𐸅𐸆𐸇𐸈𐸉𐸊𐸋𐸌𐸍𐸎𐸏𐸐𐸑𐸒𐸓𐸔𐸕𐸖𐸗𐸘𐸙𐸚𐸛𐸜𐸝𐸞𐸟𐸠𐸡𐸢𐸣𐸤𐸥𐸦𐸧𐸨𐸩𐸪𐸫𐸬𐸭𐸮𐸯𐸰𐸱𐸲𐸳𐸴𐸵𐸶𐸷𐸸𐸹𐸺𐸻𐸼𐸽𐸾𐸿𐹀𐹁𐹂𐹃𐹄𐹅𐹆𐹇𐹈𐹉𐹊𐹋𐹌𐹍𐹎𐹏𐹐𐹑𐹒𐹓𐹔𐹕𐹖𐹗𐹘𐹙𐹚𐹛𐹜𐹝𐹞𐹟𐹠𐹡𐹢𐹣𐹤𐹥𐹦𐹧𐹨𐹩𐹪𐹫𐹬𐹭𐹮𐹯𐹰𐹱𐹲𐹳𐹴𐹵𐹶𐹷𐹸𐹹𐹺𐹻𐹼𐹽𐹾𐹿𐺀𐺁𐺂𐺃𐺄𐺅𐺆𐺇𐺈𐺉𐺊𐺋𐺌

Rhaetic inscriptions are continuous and written from right to left, frequently also from left to right. Letters are frequently turned, different or less visible, so the real phoneme of such letters can only be defined with relevant understanding of inscriptions. Rhaetic inscriptions have many letter-signs which differ from common Venetic letters. Therefore it is difficult to contain all variants into single stylized writing. With new findings and by publishing of already discovered inscriptions the amount of known Rhaetic inscriptions is growing and parallel with this also reliability of understanding the inscriptions is growing. Some new letters which weren't known till now also appeared. Rhaetic letters are given in Table 4 at Venetic and at rare letters.

RAZLIČNE RETIJSKE IN EVROPSKE PISAVE VARIOUS RHAETIC AND EUROPEAN WRITINGS

Za primerjavo so podane v tabeli 5 različne vrste takratnih retijskih pisav, različne predantične evropske pisave pa so podane v tabeli 6.

For comparison different writings of Rhaetic inscriptions are presented in Table 5 and various ancient European writings are given in Table 6.

	Sondrio o Camuno	Magrè	Bolzano
A	∇	Λ Λ	Λ Λ
E	≡ ≡	≡ ≡	≡ ≡
V	—	∟	∟
Z	ψ	ψ	—
H	—	≡	≡
Θ (Th)	○ ◇	◇ ◇	—
I	—	—	—
K	—	κ	κ
L	∇	∇	∇ ∇
M	≡	≡	≡
N	∇	∇	∇
P	∟	—	∇ ∇
Ś	—	≡	≡ M
R	∇	∇ ∇	∇
S	≡ ≡	≡	≡ ≡
T	X	X ∇	X ∇
U	∇	∇	∇ ∇
Φ (Ph)	—	∇ ◇	∇ ◇
X (Ch)	∇	∇	∇ ∇
?	↓	—	↑
?	∇	∇ ∇	—

Tabela 5: Različne
Retijske pisave
[8:163]

Table 5: Different
Rhaetic writings
[8:163]

Fig. 9 Tavola degli alfabeti di Sondrio, di Magrè e di Bolzano. L'alfabeto di Sondrio si basa anche sull'iscrizione della Schnabelkanne di Castaneda e su alcuni documenti inediti.

Tabela 6: Različne predantične evropske pisave [12:677]

Table 6: Various ancient European writings [12:677]

Lautwert	(Ost-) Griechisch →	Westgriechisch (= altetruskisch) → ←	(älteres) Latein →	Etruskisch ←	Venetisch ←	Rätisch (Bozen, Magrè) ←	Lepontisch ←
a	A	A	A	𐌀	𐌁	𐌆 𐌇	𐌈
b	B	B 𐌁	B	-	-	-	-
g(zT.k)	Γ	< >	C(=k)	> 𐌄(=k)	-	-	-
d	Δ	𐌃 𐌄	D	-	-	-	-
e	E	𐌆 𐌇	E	𐌋	𐌌	𐌍	𐌎
v	(F)	F 𐌈	-	𐌉	𐌊	𐌋	(𐌌)
z (stimmhaft)	Z	I	-	𐌏	𐌐(=d)	(𐌑)	(𐌒)
h(zT.ē)	H(=ē)	𐌔	H	𐌕	𐌖	𐌗	-
th	Θ	⊕	-	⊗ ⊙	⊙	-	(⊙)
i	I	I	I	I	I	I	I
k	K	K 𐌘	(K)	(𐌙)	𐌘	𐌘	𐌘
l	Λ	𐌚 𐌛	L	𐌜	𐌝	𐌞 𐌟	𐌠
m	M	𐌡 𐌢	𐌣 M	𐌤	𐌥	𐌦	𐌧
n	N	𐌣 𐌤	N	𐌦	𐌧	𐌨	𐌩
o	O	O	O	-	𐌪	-	⊙ ⊙
p	Π	𐌫 𐌬 𐌭	P	𐌮	𐌯	𐌰 𐌱	𐌲
s	-	M	-	𐌭 𐌮	𐌭	𐌭 𐌮	𐌯
q	-	𐌰	Q	𐌰	-	-	-
r	P	𐌱 𐌲	R	𐌳	𐌴	𐌵 (auch 𐌶?)	𐌶
s	Σ	𐌷 𐌸	S	𐌹	𐌺	𐌻 𐌼	𐌽
t	T	T	T	𐌻	𐌼	𐌽 𐌾	𐌿 𐍀
u	Υ(=ü)	𐌹 V	V(u,v)	𐌻 V	𐌼	𐌽 𐌾	𐌿 𐍀
ph	Φ	Φ	-	Φ	Φ(=b)	Φ	(Φ?)
kh	X	Ψ	-	𐌽	𐌾(=g)	Ψ	(Ψ)
ks	Ξ	X	X	-	-	-	-
ps	Ψ	-	-	-	-	-	-
f	-	-	F(alt 𐌱)	𐌾(alt 𐌽)	𐌿 𐍀	-	-
sonst	Ω(=ō)	-	-	-	-	t-artige Laute 𐌿 𐍀(?)	-

Abb. 1 Übersicht über die verschiedenen 'rätischen' Alphabete. Bei manchen Alphabeten ist die Schriftrichtung teil rechtsläufig (→), teils links-läufig (←), wobei die einzelnen Buchstaben dann meist in spiegelbildlicher Form erscheinen. Nur selten verwendete Buchstaben sind eingeklammert.

ZGODOVINSKA UMESTITEV / HISTORICAL DATA

Večina starejših retijskih napisov sega v 4. do 6. stoletje pr. Kr. in zato segajo še v Halštatsko kulturno arheološko dobo, mlajši napisi pa so predvsem iz 2. do 3. stoletja PK in spadajo že v Latensko kulturno arheološko dobo, kar je razvidno iz tabele 7.

Majority of older Rhaetic inscriptions originates from the 4th to 6th century BC and belong to the Hallstatt culture and archaeological age, younger inscriptions mostly belong to the 2nd to 3rd century BC and hence to La Tène culture and archaeological age, as presented in Table 7.

Tabela 7: Arheološki časovni prerez posameznih območij z njihovimi imeni [14:525]

Table 7: Archaeological time scale of particular regions with their names [14:525]

	Stufen nach P. Reinecke u. H. Müller- Karpe	Alpine Golasecca- Gruppe bzw. Lepontier	Valcamonica-Gruppe	Alpenrheintal- Gruppe	Inntal- Gruppe	Laugen-Melaun-Gruppe bzw. Fritzens-Sanzeno-Gruppe	Angarano- Garda-Gruppe bzw. Magrè-Gruppe			
Urnfelderkultur (Spätbronzezeit SB)	1350							1350		
	1300	Bz D	Fazies Scarnozzina		SB Ia	SB Ia	Proto-Laugen-Melaun (Fazies Dos dei Gustineci)	Bronzo recente	1300	
	1200		Fazies Canegrate		SB Ib	SB Ib			1200	
	1100	Ha A1	Ascona I	Protogolasecca I	SB IIa	SB IIa	Laugen-Melaun A	Bronzo finale	1100	
	1100	Ha A2	Ascona II		SB IIb	SB IIb			1100	
	1000	Ha B1			SB IIc	SB IIc			1000	
	900	Ha B2	Ameno I	Protogolasecca II	SB IIIa1	SB IIIa	Laugen-Melaun B	Este IA	900	
	900			SB IIIa2	1000					
	800	Ha B3	Golasecca IA	SB IIIb	SB IIIb	Este IB		800		
	800						Este II früh			
Hallstatt- kultur (Ha)	700	Ha C1	Ameno II	Golasecca IB	Ha C1	Ha C1	Laugen-Melaun C	Este II Mitte	700	
	600	Ha C2		Golasecca IC	Ha C2	Ha C2		Este II spät	600	
	600	Ha D1	Tessin A	Golasecca IIA	Tamins A	Ha D1		Este III		
	600	Ha D2	Tessin B	Golasecca IIB		Ha D2		Este III recente		
	500	Ha D3	Tessin C	Golasecca IIIA1		Ha D3		Este III medio		
	500				Tamins B					
	Keltsche Laténenkultur (LT)	400	LT A	Tessin D	Golasecca IIIA2-3	Schneller A		Fritzens-Sanzeno A		Este III spät
300		LT B1	LT B1	LT B	Schneller B	Fritzens-Sanzeno B		LT B	300	
300		LT B2	LT B2							
200		LT C1	LT C1	LT C	Schneller C	Fritzens-Sanzeno C		LT C	200	
200		LT C2	LT C2		LT C2					
100		LT D1	LT D1		LT D	LT D	Fritzens-Sanzeno D		LT D	100
100		LT D2	LT D2							
Christi Geburt								Christi Geburt		
Römerzeit										

PREČRKOVANJE / TRANSLITERATION

V dosegljivi literaturi je le del napisov podprt s slikami, zato bi bilo prečrkovanje drugih napisov možno še precej izboljšati na podlagi dobrih posnetkov. Pri napisih z dostopnimi slikami je ugotovljeno nekoliko drugačno prečrkovanje, zlasti pri bolj poškodovanih napisih. Pravi glas je mogoče ugotoviti šele z razumevanjem napisa in tako lažje opredeliti delno vidne črke pri močnejše poškodovanih napisih.

In available literature only a part of inscriptions is presented in form of their figures. High quality figures of other inscriptions would greatly help in improving the transliterations. Some inscriptions for which exist their figures it is possible to transliterate them in a partly

different way, especially at more damaged inscriptions. Real phonemes of partly visible letters can be guessed only by relevant understanding of inscriptions especially at more damaged inscriptions.

Avtorjevo prečrkovanje strokovno določenih črk / *Author's transliteration of expert's transliterations of letters*

- znaki/signs ▲, t¹, t² in/and t³ = T,
- grške črke/Greek letters φ = B θ = T χ = G,
- dvopomenski znaki na primer L\P so prečrkovani glede na znani pomen vsebine napisa / *signs of ambiguous meaning like L\P are transliterated in accordance with the known meaning of inscription.*

Na osnovi literature [1] je pripravljena elektronska baza vseh prečrkovanj navedenih retijskih napisov [19].

By base of literature [1] electronic base of all transliterated quoted Rhaetic inscriptions is prepared [19].

PREVODI / TRANSLATIONS

Prevodi so podani na osnovi prepoznanih daljših in pogostejših besed, ki so navedene v prispevku [21]. Razumevanje vsebine napisa je za prevod bistveno, saj se morajo skladati tako smisel celotnega napisa kot časovno, družbeno, versko in drugo okolje napisa. Pri prevodu je treba upoštevati vse črke zapisa, zlasti vse dobro ohranjene črke, saj se tako bistveno poveča zanesljivost razumevanja.

Zaradi čim boljše primerjave so prevodi urejeni tako, da v dobesečnem slovenskem prevodu posamezni besedi po vrstnem redu ustreza tudi le ena beseda, besede ki so dodane za boljše razumevanje, pa so v oklepaju. Včasih dobesečni prevod ni dovolj razumljiv, zato je po potrebi podan še prosti prevod v sedanji slovenščini. Prevod v angleški jezik sledi dobesečnemu ali prostemu slovenskemu prevodu, zato v prvem primeru ni vedno pravilno jezikovno oblikovan.

Skoraj polovico prevedenih napisov $105/219 = 47,9\%$ je možno brati tudi v nasprotni smeri. Delitve zveznih napisov v obratni smeri so pisane poševno. Možnost razumevanja napisov v obratni smeri je pomembna iz več razlogov:

- smer branja se praviloma določi s smerjo črk, vendar ni vedno v naprej določena, zato je vedno vredno preveriti tudi branje v obratni smeri,
- mnogokrat so naročniki ali zapisovalci hoteli pokazati tudi svojo iznajdljivost in obratna smer branja je temu dobro služila,
- v nekaterih primerih gre za uroke, ki so jih poskušali skriti pred ljudmi in hudimi duhovi ali pa so skušali dobiti odgovor od umrlih in za to je obratna smer prav primerna,
- ker so takratni zapisi predstavljali praviloma le redko možnost so hoteli napisati čim več svojih želja in obratna smer jim je to še najbolj omogočala.

Translations are based on recognized longer and frequent words which are quoted in reference [21]. Each translation requires an understanding of the studied inscription which has to correspond with time, religion, social, material and other circumstances of inscriptions. To get

a suitable translation one has to consider all, especially well preserved letters of the inscription. Only in this way the reliability of correct interpretation could be enhanced.

To enable better comparison, the translations are ordered in a way that in the literally translations, to each word in the word by word sequence only one word meets single word in Slovene translations; words which are added for better understanding are given in parenthesis. Sometimes the literally translation is not sufficiently understandable, so in these cases the free translation in present Slovene literary language is added. Translation into English language follow the literally or free Slovene translation, so in the first case the translation could not have proper English word sequence.

Almost half of the translated inscriptions, i.e. $105/219 = 47,9\%$ could be read also in a reverse direction. Dividing of the inscriptions in reverse direction is marked in *Italic form*. The possibility of understanding of an inscription read in opposite direction is important from many reasons:

- Usually direction of reading is corresponding to the direction of letters, but since this is not always precisely defined, so it is worthwhile to try also the inverse direction of reading.
- Many times the ordering persons or the writers wanted to demonstrate their ingenuity and knowledge and inverse direction of writing is quite convenient for this purpose.
- In many cases the meaning of the text had to be hidden from the unconsecrated persons and also from evil spirits, or were written with the hope to get an answer from the dead, so inverse direction of writing seemed to be quite convenient for this purpose.
- At that time chances of writing inscriptions were quite rare and so people wanted to write the most of their wishes, so inverse direction of writing could help them in this intentions.

DELITVE ZVEZNIH BESEDIL / DIVISIONS OF CONTINUOUS TEXTS

Pri retijskih napisih praviloma ni znakov za ločila, pa tudi tisti, ki bi jih lahko kot take prepoznali, dobijo svojo veljavo šele z ustreznim in razumljivim prevodom. Za ustrezno delitev zveznega besedila je odločilno razumevanje napisa, zato so delitve zahodnoevropskih jezikoslovcev, ki v napisih berejo predvsem imena, praviloma napačne. Imena ne morejo biti edino merilo za razumevanje napisov neznane vsebine, saj se z različnimi imeni lahko razloži prav vsako besedilo in to v prav vseh jezikih, zato je branje poljubnih imen vedno vprašljivo. Pri ustrezni delitvi nam lahko pomagajo nezdružljive soglasniške skupine, predvsem pa nam pomagajo razumljive besede znanega pomena iz že obravnavanih napisov [20:31].

The Rhaetic inscriptions as a rule have no signs of punctuations and even if some of them could be recognized they get their meaning only with suitable and understandable translation. A proper division of continuous texts is difficult to achieve without understanding, so divisions suggested by experts, who as a rule read in inscriptions only names, are usually wrong. Names couldn't be a sole criterion for understanding of inscriptions. With different names all inscriptions in any language could be explained, so the readings using only names are questionable. Incompatible groups of consonants could be of help in the divisions of continuous text, but mostly words with known meaning from inscriptions understood till now can be of help [20:31].

OSNOVE / BASES

Osnove za katalog so raziskave zahodnoevropskih jezikoslovcev [1-18], ki so ustrezno obdelali popis in prečrkovanje Retijskih napisov. Pomembne osnove za prevode pa so naporu slovenskih raziskovalcev, ki poskušajo razumeti Retijske napise na slovanskih osnovah [20-31].

Prevodi in obrazložitve v literaturi [22] so mnogovrstne, zato sem poskušal čimbolj slediti izvirniku tako pri prečrkovanju kot pri vsebinskemu prevodu posameznega napisa. Le smiselne besede in le tiste variante, ki razširjajo možnosti razumevanje napisov so upoštevane v besednjaku. Pri prevodih v navedeni literaturi manjka doslednost, mestoma pa tudi prečrkovanje odstopa od izvirnika.

The present catalogue is based on the published studies of experts [1-18] who scientifically treated the inventory and transliteration of Rhaetic inscriptions. Important base for translations are published results of Rhaetic inscriptions of Slovene authors who tried to understand Rhaetic inscriptions on the basis of Slavic languages [20-31].

Translations and explanations in the literature [22] vary so the present author has done his best to follow the original text as close and clear as possible. Therefore only reasonably recognized words and only those variants which give better possibility of understanding the inscriptions are presented in the vocabulary. Translation in this literature often lack systematic treatment of the inscriptions and sometimes transliteration deviate from the originals.

RAZLIČICE / VARIANTS

Pri razumevanju vsakodnevnih besednih sporočil je za pravilno razumevanje posredovane vsebine potrebno poznati okolje dogodka, način podajanja, v neposrednem govoru pa tudi govorico telesa. Pri starih napisih teh podatkov praviloma nimamo, zato je možnost različnega tolmačenja velika. Največkrat so različna razumevanja le delna, pri krajših napisih pa so lahko tudi povsem različna. Veliko število besednih različic lahko zmanjšuje verjetnost razumevanja, lahko pa jo tudi povečuje, če kaže na dobro isto-smiselno razumevanje besedila. Številne variante povečujejo število prepoznanih besed, vendar so umestne in skladne s celotnim besedilom. Tudi v slovarjih so praviloma podane take variante, ki so v vsakdanjem govoru tudi bolj ali manj uporabljene.

In daily conversations the milieu of the moment or event, the mode of presentation and during conversation also the speech of the body are needed to pass over an understandable message. With ancient writings such information are not available, so different meanings and many variations of translations are feasible. As a rule only in some parts of text the difference in understanding can occur but at shorter texts the understandings could be quite different. The number of variants can either reduce the probability of correct interpretation but on the other side can increase the probability of correct understanding of treated inscription with the same-sense translations. Numerous variants increase the number of recognized words; however they are suitable and incorporated with whole text. Also in dictionaries there are many variants which are also used in daily speaking.

OCENJEVANJE VERJETNOSTI / ESTIMATION OF PROBABILITY

Pri vsakem prebranem napisu so podane ocene verjetnosti prečrkovanja in prevajanja po naslednji metodologiji.

All understanding inscriptions have estimated probability of transliteration and translation by the methodology.

Verjetnost prečrkovanja je ocenjena glede števila berljivih črk ter glede števila dodanih in v prevodu uporabljenih črk.

Verjetnost prevoda je ocenjena glede na znani pomen predvsem daljših in pogostejših besed, besed ki se pojavljajo v venetskih napisih ter glede smiselnega prevoda celotnega napisa.

Probability of transliteration is estimated considering readable letters and also considering of added and in translation used letters.

Probability of translation is estimated considering the known meaning of words, especially longer, frequent ones, words found in Venetic inscriptions as well as in view of suitable translation of whole inscription.

UREDITEV KATALOGA / CATALOGUE SYSTEM

PRI VSAKEM NAPISU JE PODANO / AT EACH INSCRIPTION ARE GIVEN

Dosedanja znanja / *Up to date knowledge*

- oznaka napisa, stilizirano prečrkovanje če so dosegljive slike sicer je na tem mestu vprašaj, tip najdbe, starost, prečrkovanje jezikoslovcev, razumevanjw na podlagi slovenskega izrazja z navedbo literature in pri M. Boru je na osnovi slovenskega razumevanja dodan tudi prevod v angleščino,
- *mark of inscription, stylized transliteration if figures are available otherwise in this place is a question mark, type of findings, age, expert's transliteration, understanding on Slavic bases with quoted literature and by M. Bor on Slovene understanding also English translation is added,*

Avtor podaja / *Author give*

- verjetnost prečrkovanja, verjetnost prevoda, delitev zveznega ali delno zveznega napisa, število besed in število črk napisa, dobesedni in po potrebi še prosti prevod v slovenščino ter prevod v angleščino.
- *probability of transliteration, probability of translation, dividing of continuous or partly continuous text, number of words and number of letters; literally and, if needed, free translation into Slovene as well as translation into English.*

- S/P *slika/picture*
- PK *pred Kristusom/before Christ* BC
- R/V *Različica/Variant*
- N/B *Nazaj/Backwards* *označeno poševno/marked in Italic form*

[3, 9:134] *Literatura 3, Literatura 9 str. 134/Literature 3, Literature 9 p. 134*

– 1 verjetnost prečrkovanja/*probability of transliteration*
– 0,6 verjetnost prevoda/*probability of translation*
– 9 35 število besed/*number of words* število črk/*number of letters*
– 35 0 0 35 črke strokovnjakov, novo prečrkovane, dodane in vse črke/*letters of experts, new transliterated, added and all letters*

Is measure (of) devouring one but when grey you (are) measure piece (will) be.

SZ-3	(IR 16) MPA 7660	ՎԻԴԻՎԻԴՆՎՈՎՆԻՎ	vispeḡa maiu apnu	?	[1:132, 3]	S/P [3]
	stilizirani bronasti kipeč „konja“/bronze stylized statuette of »horse«				5. do 4. st. PK/5 th to 4 th cent. BC	
1	0,75	VIS PEGA MAIU APNU	15	0	0	15
4	15	Vidiš pego mojega apna.	R/V	PEGA	pega, lisa	spot
		See freckle (of) my lime.	R/V	PEGA	pega, perjanica	plume
N/B	UN PAU IA MAG E P SIV	R/V	VI SPEGA	ti gledaš		you see
	En pav je, mag je pa siv.	R/V	PEGA	pega, slika		picture
	Nekdo se obnaša kot pav, čarovnik pa je siv.					Somebody behave like peacock, however magus is grey.

SZ-4	(IR 17) MPA 7662	YVꞀ/4EꞀVꞀJATꞀSꞀIꞀIꞀJAꞀ/ꝚꞀAꝼIꝼIꝼAꝼ	S/P [3]
stilizirani bronasti kipec “človeka ribe”/ <i>bronze statuette of stylized “man fish”</i>			
kapivapes	/kalipis↑al	φuper suχ ?	[1:132, 3, 15:344] 5. do 4. stol. PK/5 th to 4 th cent. BC
1	0,65	KA PIVA PES KA LIPI STAL BU PER SUG	27 0 0 27
9	27	Kot piješ stoji k lipi stal boš pri sodbi.	R/V KA ko, tako <i>when, such</i>
		Kot piješ stoji pri lipi, tako stal boš pri sodbi.	
		Like you drink standing by linden, you will stand at the judgment.	
R/V	KA PIVAPES KA LIPI	Kot poapniš tako lepo.	<i>Like (you) lime so nice.</i>
N/B	GUS PERU BLAT SI PILA K PAV IPAK	R/V SUG sukob, borbi	<i>fight</i>
	Gosje pero blato si pila kot pav vendar.	<i>Goose feather you drank mud yet as a peacock.</i>	

SZ-5	(IR 18) MPA 7663	VṂ--MVXIṚḂVṂṂṂṂ	S/P [3]
stilizirani bronasti kepec „človeške lutke“/bronze statuette of stylized “man puppet”			
vaṂanu/reit²uš	nu	?	[1:133, 3, 15:344]
5. do 4. stol. PK/5 th to 4 th cent. BC			
0,9	0,85	V ATANU REITU Š(AI)NU	14 0 2 16
4	16	V atitu Reito svetlečo.	Reita je znana boginja lune pri Venetih.
		<i>In father Reitu shining.</i>	<i>Reita is known deity of moon by Veneti.</i>
R/V	V	Vi, tebi	<i>You, (to) you</i>

SZ-6	(IR 19) MPA 7661	XXΛ Ж X ▼ X	5. do 4. stol. PK/5 th to 4 th cent. BC	S/P [3]
t ² iχit ² iixxxxx	?	[1:133, 3]	bronasti kipec „s konjsko glavo“/bronze statuette “with horse head”	
			7 6 0 13	
srednja črka ni običajna in jo prečrkujem kot Ž/the middle letter is not usual and is transliterated as Ž				
0,8	0,5	6 13	TI GI TII ŽIU T T	Ti gini tej živ, tu ti! You pine her alive, here you.

SZ-7	(IR 20) MPA 7664	𐎧𐎡𐎢𐎫𐎠𐎢𐎡𐎢	5. do 4. stol. PK/5 th to 4 th cent. BC	S/P [3]
			bronasti kipec „žrebička“/bronze statuette of “little horse”	
znaki niso zanesljivi/characters aren't sure	?	[1:133, 3]		
0	9	0	9	črki T in A ter črki L in E sta združeni/letters T and A, and L and E are joint
0,6	0,6	3	9	TAI IMEL II Ta imel je. This had have.
N/B	II LE MI IAT	Je le mi bol.	To mi je le bolečina.	It is still pain for me.

SZ-13	(IR 26) MPA 7670	?	[1:135, 3]	bronasti kipec „delfina“/bronze statuette of “dolphin”
znaki niso berljivi/ <i>characters aren't readable</i>				5. do 4. stol. PK/5 th to 4 th cent. BC

SZ-14	(IR 27) MPA 9287		S/P [3, 7:30, 9:135]
karapašna/pelipuriesielukuslepile	?	[1:135, 3, 7:30, 15:349]	5. do 4. stol. PK/5 th to 4 th cent. BC
32 0 0 32	bronasti kipec „žrebca z jahačem“/ <i>bronze statuette of “horse with rider”</i>		

1	0,75	KAR A PAŠ NA BELI PURIE SIEL UKA SLEPILE	R/V
9	32	Ker na paši na belo perje sedi oko slepile. <i>Because on pasture on white plumage seats, eye blinding.</i>	KARAPAŠNA Samopašna <i>Egoistical</i>

SZ-15	(IR 28) MPA 9291	VYVAAJXIXATYQ/VYVMATAJATYIT/I/YMYVISYVYAIAXATSAJ					
	bronasti kipec „ribe“/ <i>bronze statuette of “fish”</i>	5. do 4. stol. PK/ <i>5th to 4th cent. BC</i>					S/P [3, 9:134]
	laspat ² ianuesiunne/lipekalašunu/enpet ² avxx	?	[1:136, 2:336, 3, 15:349]				
	strokovnjaki zadnjega manj vidnega dela ne prečrkujejo/ <i>experts don't transliterate last less visible part</i>						
1	0,65	LA SPAT IAN UES IUN NE LI PIE KA LAŠUN UEN PETAI S DAU ANU					
15	44	Lej spet en več in ne le pije kot lažun ven petau si dal eno.	37	7	0	44	
		<i>See again one (you) know and not only drink like fibber, out stamping you gave one.</i>					
R/V		LAS PATIA NUE SI UN NELI PIE KALAŠ UNU EN PETAI S DAUA NU					
		Sém žalostna, nova si in le pij čašo eno in odidi sem dala not.					
		<i>Hither sadly, new you (are) and just drink goblet one, and go here (I) gave inside.</i>					

SZ-16	(PID 197) MPA 3038	?	bronasti kipeč »vojščaka«/bronze statuette of »soldier«	450 do 400 PK
lat ²	uruspianusapanin	?	[1:136, 3, 15:351]	20 0 0 20 450 to 400 BC
1	0,9	LA TU RU SI PIANU SAPANIN	N/B	NINA PASU NAI PISU RUTA L
6	20	Le tu grob si pijano zaspal.		Nina pasel naj piše grobu le.
		<i>Just here grave you drunk asleep.</i>		<i>Lie, pasture let (he) writes (to) grave only.</i>
R/V	NI NAPASU	ni napasel	hasn't pastured	R/V LA TURU na poti on travel

SZ-17	(PID 198)	TLMF 13.529	?		5. do 4. stol. PK/5 th to 4 th cent. BC
isxs	ali/or	sxs	?	[1:136, 3]	ročaj bronaste "posode"/handle of bronze "vessel"
1	0,5	3	4	IS G S	Isti glej si. (The) same see (you) are.
N/B	S G SI	Sam	glej si.	Alone see (you) are.	4 0 0 4

SZ-18	(PID 199)	TLMF 13.464	?	χ evisianat ²ⁱ	[1:136, 3]	bronasta „palica“/bronze “stick”
1	0,75	GE VIS IAN ATI	11	0	0	11
4	11	Ga vidiš najin ati.	<i>See him, our father.</i>			
N/B	<i>I TA NAI SIVE G</i>		In ta naj sivi glej!	<i>And this let (becoming) grey, see!</i>		

SZ-19	(PID 200)	TLMF	?	kut ² [	?	[1:136, 3]	bronasta "zajemalka"/bronze "ladle"						
0,9	0,75	1	3	KUT	Grob.	Grave.	5. do 4. stol. PK/5 th to 4 th cent. BC						
R/V	KUT	Kot.	Corner.	N/B	TUK	Tukaj.	Here.	3	0	0	3		

SZ-20	(PID 201)	TLMF	?	χ	[1:137]	bronasti kipec »konja ali psa«/bronze statuette of »horse or dog«								
1	0,3	1	1	G	Glej!	See!	R/V	G	Grob.	Grave.	1	0	0	1

SZ-21	(PID 202)	TLMF	?	bronasti kipec »konja ali psa«/bronze statue of »horse or dog«							
xxxxxxav.i.	?	[1:137, 3]		,75	,65	1	4	-----	(I)AVI	Javi!	Report!
N/B	I VAI	Je vej.	Is (you) know.	3	0	1	4				

SZ-22 (PID 203) TLMF 13.454				?	ročaj sklede iz kosti/handle of dish from bone								
[?]ip\lerkuesiale/[?]ilike				iiu[x]/ahua	hux\lr	?	[1:137, 3]						
0,75	0,65	(L)IP L E R KUE SIA LE(S) ILI KEI IU(I) AH UAHU GL R											
11	33	Lepo le je res ko sije sem ali kaj joj ah tako glej res.				30	0	3	33				
Nice just is really when shine here but what oh ah so see really.													
R/V	SIALE (S)ILIKE		IIUI	sijale slike joj		shone pictures oh							
R/V	A HUA HUGL R		a kaj (je) krogla res.		(but) what (is) ball really.								

SZ-23	(PID 204)	TLMF	?	ilpsii	?	[1:137, 3]	ročaj skleda iz kosti/handle of dish from bone						
1	0,55	3	6	I LP	SII	In lepo sije!	And	nice	shine!				
N/B	I IS	PL I	In isti	pol	je!	And (the)	same	than	is!	6	0	0	6

SZ-24	(PID 204bis)	MPA	?	?	t.nasle . tua	?	[1:137, 3]	klin, jelenov rog/pin, deer's horn					
0,9	0,75	4	10	(I) T	NASLE	TUA	In tu	nasledi	tebe.	And	here	succeeds	you.
N/B	A U	TE L	SAN TI	A v	tej	le sanjaj	ti.	But	about	this	only	dream	you.
R/V	SAN	sin	son	R/V	AU	au	oh	9	0	1	10		

SZ-25	(PID 205)	TLMF	?	železen »nož ali sekač"/iron "knife or cleaver"									
?	ša[?	ali/or	?	aš[?	?	[1:138]							
0,65	0,55	1	2	ŠA	Šel.	Went.	2	0	0	2			

SZ-26	(PID 206)	TLMF	?	železen „nož ali sekač"/iron "knife or cleaver"									
χiukui/x	/?	un[?	ali/or	?	uiiu[	?	[1:138, 3]	9	0	2	11		
0,65	0,65	4	11	G	IUKUI	(ŠA)	UIU	Ga	objokuj	šel	joj.	Him	lament (he) went oh.
N/B	UIU	AŠ	IUKUI	G	Jo	odšel	objokuj	ga.	Oh	(he)	left	(you)	lament him.

SZ-27	(PID 207)	TLMF	?	up\li	?	[1:138, 3]	del keramike/ <i>part of ceramics</i>				
0,85	0,85	1	3	UPI	Upaj!	<i>Hope!</i>	3	0	0	3	
N/B	<i>ILU</i>	Ilo.	<i>Clay.</i>	R/V	ULI	Vlij!	<i>Infuse!</i>				

SZ-28	(PID 208)	TLMF	?	ke	?	[1:138, 3]	del keramike/ceramics part						
1	0,85	1	2	KE	Ke.	Tja.	There.	2	0	0	2		

SZ-29 (PID 209) TLMF ? tktt ? [1:138] del keramike/ceramics part

kratica z več pomeni/abbreviation with more meanings

1 0,3 3 4 TK T T Tako tu ti! Thus here you! 4 0 0 4

SZ-30 (IR 29) TLMF -KA-/-lSXl/TVYF/1VMI5/1--XlA(FFX)/-AVTILF/F-/-LVKV S/P [3]

ka[?/?]ist'i p\luxē pumis l[?/t'ia[xxx?/?]au↑ile eluku ? [1:139, 3, 15:344]

deli, bronasta posoda – "situla"/parts, bronze vessel – "situla"

0,8 0,5 KA ISTI LUGE PUMIS L(E) T IAVE T (D)AU TILE E(N) L UKU

13 36 Ko isti ljudje pomislijo le tu javijo tam dal teje eno le oko. 30 3 3 36

Ko isti ljudje pomislijo, le tu javijo, da teje tam dal le eno je oko.

When (the) same people remind, only here report, that (to) her there (he) gave only one eye.

SZ-31 (IR 30) MPA 8162 A11111 5. do 4. stol. PK/5th to 4th cent. BC S/P [3]

remina ? [1:139, 3]

ročaj bronaste posode/handle of bronze vessel

1 0,75 4 6 R E M I N A Res je meni počiva. It is true (to) me rests.

N/B ANI MER Eni mero! (To) one measure! 6 0 0 6

R/V A NI ME R A ni me res. But (I) am not really (present).

SZ-32 (IR 31) TLMF 13.443 111111 kost ali rog/bone or horn S/P [3]

↑iluli ali/or /↑ipupi ? [1:139, 3, 15:344]

TI LULI Ti lulaj You wee-wee.

1 0,75 2 6 R/V TI PUPI Ti pupaj. You drink. 6 0 0 6

N/B I LULI T In lulaj tu. And wee-wee here. R/V I PUPI T In pupaj tu. And drink here.

SZ-33 (IR 32) TLMF 12.328 11111 ↑ine ? [1:140, 3, 15:344] S/P [3, 10:355]

1 0,55 2 4 TINE TI NE Ti ne! You not! železna „motika“/iron "hoe"

N/B EN I T En je tu. One is here.

R/V ENI Eni (To) one. R/V E NIT Je nit. Is thread. 4 0 0 4

SZ-34 (IR 33) TLMF 13.442 ↑l ↑[xx? ? [1:140, 3, 15:344] S/P [3]

0,6 0,6 1 2 TI Ti. You. 2 0 0 2 del roga/ part of horn

SZ-35 (IR 34) TLMF 13.438 VXXVA S/P [3]

aut²u ? [1:140, 3] del bronaste posode/part of bronze vessel

1 0,85 2 4 AU TU Joj tu. Oh here. 4 0 0 4

N/B U TUA U tebi. In you. R/V U TU A U tem aja. In this lies.

SZ-36 (IR 35) TLMF 13.593 1VXI S/P [3]

iχ²i ali/or iat'i ? [1:140, 3]

del bronaste "situle"/part of bronze "situla"

1 0,85 1 4 IGTI Ihti. Cry. 4 0 0 4

N/B I T G I In tu glej je. And here (you) see (he) is.

SZ-37 (IR 36) TLMF 13.407 111111 S/P [3]

riri/riri ? [1:140, 3] 8 0 0 8 ročaj bronaste posode/handle of bronze vessel

1 0,2 2 8 RI-RI/RI-RI medmet/interjection Vri, vri! Boil, boil!

SZ-38 (IR 37) MPA ṣḥsi ? [1:141, 3] S/P [3]

kratica z več pomeni/abbreviation with more meanings železen „meč“/iron “sword”

1 0,3 3 4 SGSI S G SI Sam glej si. Alone see it.

N/B IS G S Isti glej si. (The) same see it. 4 0 0 4

SZ-39 (IR 38) MPA 8100 ṣḥsi sekira/axe S/P [3]

ḥap/li ali/or ḥap/lii in/and ap/li ? [1:141, 3] 200 PK/200 BC

0,75 0,65 GA PI API Ga piješ, opiješ. 7 0 0 7

3 7 Če ga piješ, se opiješ. If you drink, you get drunk.

SZ-40 (IR 39) MPA 8038 ṣḥsi S/P [3]

alu ? [1:141, 3] ročaj bronaste posode/handle of bronze vessel

1 0,85 1 3 ALU Alo. Halo. Hallo. 3 0 0 3

SZ-41 (IR 40) MPA 8042 ṣḥsi ali/or ṣḥsi del keramike/ part of ceramics S/P [3]

ḥu ali/or ḥa ? [1:141, 3] kratica z več pomeni/abbreviation with more meanings.

1 0,3 1 2 G U Glej umrl. See dead. 2 0 0 2

R/V GA Ga. Him.

SZ-42 (IR 41) TLMF 13.228 ṣḥsi ave ? [1:141, 3] bronasti “trak”/bronze “ribbon” S/P [3]

1 0,85 1 3 AVE Javi! Report! 3 0 0 3

SZ-43 (IR 42) TLMF 13.530 ṣḥsi železen »nož«/iron »knife« S/P [3]

up/li/up/li ? [1:142, 3] ULI ULI Vlij, vlij! Instill, instill!

0,9 0,85 2 6 R/V UPI UPI Upaj, upaj! Hope, hope! 6 0 0 6

SZ-44 (IR 43) TLMF 12.100a ṣḥsi ali/or ṣḥsi S/P [3]

itštai/p\la ? [1:142, 3] železno “okovje”/iron “bound” 2. do 1. stol. PK/2nd to 1st cent. BC

0,9 0,75 1 7 UTŠTIPA Odščipni! Pinch (off)!

R/V U TI TI TIP A V tem ti tipaj! In this you touch! 8 0 -1 7

N/B A PITI TI TU A piti ti tu. But drink you here. R/V PIT Š piti še drink still

SZ-45 (IR 44) TLMF 12.100b ṣḥsi železno “okovje”/iron “bound” S/P [3]

iitiitu ali/or ii-ii-v in/and p\la ? [1:142, 3] 2. do 1. stol. PK/2nd to 1st cent. BC

0,9 0,75 4 8 U TI ITI PA V tem šel oče. In this went father.

N/B ALI TI ITU Ali ti odšel. But you left. 7 1 0 8

SZ-46 (IR 45) TLMF 12.334a ṣḥsi ali/or ṣḥsi S/P [3]

iaitu/p\la ? [1:143, 3] železno “okovje”/iron “bound” 2. do 1. stol. PK/2nd to 1st cent. BC

0,85 0,65 4 8 IAI U TU PA Aja u tem oče. In this father lies.

R/V U TI LAI PA U tem glej oče. In this see father. 7 1 0 8

N/B A PUT U IAI A pot v ajanje. But way to lying.

SZ-47	(IR 46)	TLMF 12.016	VIXI	[3]	železno "okovje"/iron "bound"										
itiv	ali/or	i-iv	?	[1:143, 3]	2. do 1. stol. PK/2 nd to 1 st cent. BC										
0,9	0,7	1	4	I T IU	Je tu živ?	<i>Is here alive?</i>									
N/B	UITI	Uiti.	Escape.	4	0	0	4								
SZ-48	(IR 47)	TLMF 13.768	VIXI	[3]	del kosti/part of bone										
itiv	ali/or	i-iv	?	[1:143, 3]											
0,9	0,7	1	4	UITI	Uiti.	Escape.	4	0	0	4					
N/B	I T IU	Je tu živ?	<i>Is here alive?</i>												
SZ-49	(IR 48)	TLMF 13.006b	IIIXII	[3]	kost ali rog/bone or horn										
iitii	ali/or	ii-ii	?	[1:143, 3]											
1	0,3	3	5	II TI I	Je ti je.	<i>Yes you are.</i>	5	0	0	5					
N/B	I ITI I	R/V	I ITI I	In šel je.	<i>And he went.</i>										
SZ-50	(IR 49)	TLMF 12.175	I-IIIXΛ	[3]	sekač z osmorobim ročajem in malim rezilom										
iiitu	ali/or	iii-v	?	[1:144, 3]	<i>chopper with eight edge handle and little blade</i>										
0,75	0,45	3	6	I(N) II TU	In je tu!	<i>And is here!</i>									
N/B	U TI I NI	V tej je ni.	<i>In this is not.</i>			5	0	1	6						
SZ-51	(IR 50)	TLMF 12.349	IIIXV	[3]	del "sekire"/part of "axe"										
iitu	ali/or	ii-v	?	[1:144, 3]											
0,75	0,45	3	4	I I TU	In je tu!	<i>And is here!</i>	4	0	0	4					
N/B	U TI I	U tej je.	<i>In this is.</i>												
SZ-52	(IR 51)	TLMF 11.944	IIIIIXA	[3]	keramična skleda/ceramics dish										
iiiiita	?	[1:144, 3]													
1	0,45	3	4	I I TA	In je ta!	<i>And is this!</i>	4	0	0	4					
N/B	ATI I	Ati je.	<i>Daddy is.</i>												
SZ-53	(IR 52)	MPA 8009	?	?	[1:144]	ročaj bronaste posode/handle of bronze vessel									
znaki niso zanesljivi/characters aren't sure															
SZ-54	(IR 53)	TLMF 11.949	?	?	[1:144]	keramična skodelica/ceramics cup									
znaki niso zanesljivi/characters aren't sure															
SZ-55	(IR 54)	TLMF 11.951	?		del keramike/part of ceramics										
me	ali/or	še	?	[1:145]											
ME	Meni.	(To) me.	R/V	ŠE	Še!	<i>More!</i>	2	0	0	2					
0,5	0,4	1	2	R/V	M E	Moj je.	<i>Mine is.</i>	R/V	Š E	Šel je.	<i>Went he.</i>				
SZ-56	(IR 55)	TLMF 11.939	InI	[3]	keramična skodelica/ceramics cup										
iai	?	[1:145, 3]													
1	0,85	1	3	IAI	N/B	IAI	Aja.	<i>Lies.</i>	3	0	0	3			

SZ-57 (IR 56) TLMF 11.936 ? la/la ? [1:145] keramična skodelica/ceramics cup
 4 0 0 4 3. do 2. stol. PK/3rd to 2nd cent. BC
 1 0,3 2 4 LA LA petje/singing La, la. La, la.

SZ-58 (IR 57) TLMF 11.944 IAI [3] keramična skodelica/ceramics cup
 iai ? [1:145, 3]
 1 ,85 1 3 IAI N/B IAI Aja. Lies. 3 0 0 3

SZ-59 (IR 58) TLMF 11.943 ? p\li ? [1:146] keramična skodelica/ceramics cup
 PI Pij! Drink! R/V P I Pil je. He drank. 3. do 2. stol. PK/3rd to 2nd cent. BC
 0,5 0,4 1 2 LI Le. Only. L I Lep je. Nice is. 2 0 0 2

SZ-60 (IR 59) TLMF 11.937 ? keramična skodelica/ceramics cup
 ia/xu/x ? [1:146] možnih več različic/more variant possible 3. stol. PK/3rd cent. BC
 0,85 0,3 2 5 IA GU (T) Jaz ga tu! I him here! 4 0 1 5
 N/B TU GAI Tu goji. Here grow. R/V IAGU Jagal. Hunted.

SZ-61 (IR 60) TLMF 11.935 ? t²a ? [1:146] keramična skodelica/ceramics cup
 1 0,6 1 2 TA Ta. This. T A Tu aja. Here lies. 2 0 0 2

SZ-62 (IR 61) TLMF 12.093b 𐎧𐎡𐎴 I = Š = T železna „sekira“/iron “axe” S/P [3]
 lat ? [1:146, 3] 2. do 1. stol. PK/2nd to 1st cent. BC
 1 0,8 1 3 LAŠ Laž. Lie. 3 0 0 3
 R/V LAT Lati! Cepi! Sekaj! Cleave! Cut!
 N/B ŠAL Žal. Alas.

SZ-63 (IR 62) TLMF 13.533 ? kost ali rog/bone or horn
 a /iie ? [1:147] AI IE Ajal je. Lay he.
 1 0,5 2 4 R/V A IIE A je? Is it? 4 0 0 4

SZ-64 (IR 63) TLMF 13.453 ? več delcev roga/more pieces of horn
 pi/iip ali/or il/lii ? [1:147] R/V I L LII In le lij. And just pour. 5 0 0 5
 0,5 0,3 2 5 PII I P Pil je popil. (He) was drinking (and) drank (up).

SZ-65 (IR 64) TLMF 13.813 ? bronasta zajemalka/bronze ladle
 ku/ku ? [1:147] Glas kukavice/Voice of cuckoo 5. do 4. stol. PK/5th to 4th cent. BC
 1 0,5 2 4 KU KU Ku, ku. R/V KU KU Kuhaj, kuhaj. Cook, cook.
 N/B UK UK Uk, uk. Study, Study. 4 0 0 4

SZ-66 (IR 65) MPA 8177 ? ? [1:147] votla sekira/hollow axe
 znaki niso zanesljivi/characters aren't sure 2. do 1. stol. PK/2nd to 1st cent. BC

SZ-67	(IR 66) TLMF 13.546	?								roč bronaste "situle"/ <i>handle of bronze "situla"</i>
p\lisuauri . xx	?	[1:148]								5. do 4. st. PK/5 th to 4 th cen. BC
0,9	0,9	1	8	PISUAURI	Pisarji.	Writers.				
R/V	PISUA URI	Pisanje uri!	Writing train!	8	0	0	8			

SZ-68	(IR 67) MPA 7278	?	?	[1:148]						velik nož/ <i>great knife</i>
znaki niso zanesljivi – možne latinske črke/ <i>characters aren't sure – possible Latin characters</i>										

SZ-69	(IR 68) TLMF 12.598	?								dno keramične sklede/ <i>bottom of ceramics dish</i>
apana	ali/or	nana	?	[1:148]	1	5	APANA	Zaspana.	Sleepy.	
N/B	ANA PA	Ena spi.	One sleeps.	1	0,9			5	0	0 5

SZ-70	(Fogolari 1960: 321) MPA 9332	IIIXIA/VX								S/P [1:267, 3]
ku\l\ait ² iii	?	[1:148, 3]								keramična skodelica/ <i>ceramics cup</i> 3. do 2. stol. PK/3 rd to 2 nd cent. BC
0,9	0,65	3	8	KUAITHII	KUA ITI II	Kaj iti je.	What (to) go is.			
R/V	KUAI TI II	Kaj ti je?	What is (to) you?	8	0	0	8			
R/V	KU AI TI II	Ko ajaš ti je.	Ko ajaš si.	When (you) lie you are.						
N/B	I II TIA UK	In je tja uk.	And is there study.							

SZ-71	TLMF 18.601	IXII	[3]							5. stol. PK/5 th cent BC S/P [1:272]
it ² ii	ali/or	/iit ² i	?	[1:149, 3]						bronasti „konjiček“/ <i>bronze "small horse"</i>
1	0,55	3	4	I T II	In tu je.	And here is.	4	0	0	4
R/V	ITI I	Šel je.	Went he.	N/B	I ITI	In gre.	And goes.			

SZ-72	TLMF 12.334b	kl								železno „okovje“/ <i>iron "bound"</i> S/P [1:267]
xxri	ali/or	kixx	?	[1:149, 3]						2. do 1. stol. PK/2 nd to 1 st cent. BC
0,5	0,5	1	2	KI	Ki?	Who?	R/V	KI	Tisti.	That.
N/B	IK	Če.	If.	2	0	0	2			

SZ-73	TLMF 16.084	Iš--/X--š								5 0 3 8 S/P [1:267, 3]
exxt/xxesi	?	[1:149, 3]								železna čelada/ <i>iron helmet</i> 4. do 3. stol. PK/4 th to 3 rd cent. BC
0,5	0,5	4	8	E(N) T (MI)E SI	In tu moj si.	And here mine (you) are.				

1.2. Val di Non (NO)

NO-1	CLES, CAMPI NERI (PID 209)	?								rob bronaste posode/ <i>edge of bronze vessel</i>
t ² ukinua	?	[1:150, 3]								
1	0,9	2	7	TUKI NUA	Tukaj nova.	Here new.	7	0	0	7
N/B	UAN I KUT	En je kot.	En je grob	One is corner.	One is grave.					

NO-2	CLES (IR 75) TLMF 17.064	VΛΛΛΛ/VΛΛΛΛ								okoli rojstva K/ <i>about Christ's birth</i> S/P [3]
pianusapau	?	[1:150, 3, 15:351]								del bronastega cedila/ <i>part of bronze colander</i>
1	1	2	10	PIANU SAPAU	Pijano zaspal.	Drunk aslept.	10	0	0	10

NO-3 CLES, MECHEL, VALEMPORGA 1 (PID 210, IR 1) MPA 4525 S/P [3]

VXIIIV/3JVVMI1J11Φ/1310V11Φ R/V VX3IV bronasti "ščitak"/bronz "buckler"
 utiku/φeluriesi φelvinuale ? [1:150, 2:336, 3, 15:350]
 0,9 0,65 BEL U RIE SI BEL VINU A LE UISKU 24 0 0 24
 9 24 Bel v raj si belo vino (pil) a le vriskal. R/V BELU belo white
 White in heaven you white vine drunk but only shouting. R/V AL E pivo je beer is
 R/V RIESI rajši rather R/V UISKU iskal. searched.

NO-4 CLES, MECHEL, VALEMPORGA 2 (PID 211, IR 2) MPA 6394 ? auilpa ? [1:151, 3]

AUIL PA Javil očetu! Report (to) father! del kosti ali roga/part of bone or horn
 1 0,55 2 6 R/V AU I LPA Joj je lepa. Oh is nice.
 N/B A PLIUA A plava? Does (she, it) swims? 6 0 0 6

NO-5 CLES, MECHEL, VALEMPORGA 3 (PID 212) MPA 6395 ?

?]φa[? ali/or ?]ra[? ? [1:151] del nartne kosti/part of instep bone
 0,5 0,45 1 3 RA(I) Raj. Heaven.
 N/B IAR Mlad. Young. 2 0 1 3

NO-6 CLES, MECHEL, CASTELLACCIO (PID 213) MPA ? ?]tamuriri ? [1:151, 3]

8 0 1 9 del bronaste posode/part of bronze vessel
 0,9 0,75 3 9 (A)TA MURIR I Ata mrtev je. Father is dead.

NO-7 CLES, MECHEL (IR 73) MPA 6409 XV3VΛΦ φausuX ? [1:151, 2:336, 3] S/P [3]

1 0,85 3 6 BAU SU T Bali so (se) te. They feared you. jelenov rog/deer's horn
 N/B TU SUA B Tu sva bila. There we were. 6 0 0 6

NO-8 CLES, MECHEL (IR 74) TLMF 9.228 ? del bronaste posode/part of bronze vessel

?x]il ali/or pi[x? ? [1:151, 3]
 0,5 0,5 1 3 PI Pij! Drink! 2 0 0 2

NO-9 CLES, MECHEL TLMF 14.171 (GEHRING 1974: 82 u. Taf. 17) A1R1A1A S/P [1:268, 3]

auliaxx ? [1:152, 3] bronasta zaponka/bronze buckle 1. stol. PK/1st cent. BC
 0,65 0,55 3 8 AIS LI AIA Joj le aja. Oh just lies.
 N/B AIA I L SIA Aja in le sije. Lies and just shines. 5 3 0 8

NO-10 CLES, TAVON (PID 208) MPA ? kamen, porfir/stone, porphyry

?]rileke sa[? ? [1:152, 3] 9 0 1 9
 0,85 0,5 4 9 RIL E KE SA(M) Rinil je tja sam. Pushing was there alone.

NO-11 CLES, DERCOLO, DEPOTFUND (PID 214) TLMF 1.086 LIDIKVΛIWΛV S/P [3]

p]lirikanišnu ? [1:152, 3] bronasti „konjiček“/bronze "little horse" 400 PK/400 BC
 1 0,75 4 11 LI RIK A NIŠ NU Le reče nič nujno. Just say nothing urgent.
 N/B UN ŠINA KIRIL In šino krivil. And band (he) curved. 11 0 0 11

ΛΥΙΣΛΧΥΜΙΓ ΑΥΙΣΙΦ/ΕΥΑΜΙΟΧ/ΣΥΧΥΣΣΥΧ/ΕΓΛΙΧΙΓΥΜΙΓΥΓ/ΥΜΑΥΣΙΓΓ/ΙΣΕΜΣΙΓΓΑ
 lavisešeli/velxanu/lup.nu pit¹iave/kusen¹kust¹rina²xe/øelna vinut²alina[X] ? [1:155, 2:337, 3, 15:351]
 12 59 59 0 0 59 5. do 4. stol. PK/5th to 4th cent. BC
 LAVI SEŠELI VELGANU LUPNU PIT IAVE KUSEN KUS TRINAGE BELNA VINU TALINA
 1 0,85 Davi sešli veljaki ljubijo pit, javijo pokušino kos trinožen poln vina delili.
 Davi so se zbrali veljaki, ki ljubijo pit vino, javili so pokušino in delili vino iz polnega trinožnega soda.
Morning met worthy who like drink vine, they apprise tasting and share vine from full three-feet cask.
 R/V KUSEN (po)kusiti taste R/V LAVI novi new

SR-1 (IR 83) MTSN 𐌲𐌿𐌶𐌹𐌸𐌰𐍂𐌴𐌹𐌳𐌺𐌰𐌽𐌾𐌰--/𐌔𐌻𐌷𐌼𐌰𐌶𐌵𐌹𐌸𐌹𐌸𐌹-- S/P [3]

R/V	SUM NAV I	sumljiv grob je	<i>suspected grave is</i>	26	0	3	29

To unique assembly (of) councilors. (To) hereditary assembly (of) saints.

3 13 A ruši nas delno. *But (he) wreck us partly.*

N/V	1E RIS NA	1u risai na.	Here urew on.	N/V	SINA	Zna	knows
N/B	AN SIR E T SII IEI ŽUT		In sir je tu sije hej rumen.				And cheese is here shine hey yellow.

Rimaš tam not ki si epik. (You) rhyme there inside, because (you) are epic (poet).

 $\mathbf{i} = \text{R ali/or T} \quad \mathbf{\Delta} = \text{R ali/or D}$

0,9	0,75	AL USE TARNA TER IS NA							
6	17	Ali vse tarna ter isti počiva.	<i>But all mourns and (the) same rests.</i>						
R/V	TARNATE RISNA	tarnate risani.	<i>mourn drawing.</i>	18	0	-1	17		
R/V	TE RIS NA	Tu risal na.	<i>Here drew on.</i>	R/V	RED	red	<i>order</i>		
N/B	AN SIR E T NAT RAT	In sir je tu not rad.	<i>And cheese is here inside gladly.</i>						

SR-7	(IR 89) MTSN	ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ	jelenov rog/deer's horn						S/P [3]
?	mavit ² ahur	?	[1:158, 2:338, 3]	5. do 4. stol. PK/5 th to 4 th cent. BC					
0,9	0,85	3	9	MAVITA HUR	R/V	MAV I TA HUR	R/V	MA VI	
9	0	0	9	Navita gor.		Malo je tam gor.		ma vi	
R/V	VITA	vita	<i>wind</i>	<i>Wound up.</i>		<i>Little is there up.</i>		<i>but you</i>	
N/B	RUHA TI VAM	Rjuha (zemlja) ta vam.	<i>Sheet (land) this (to) you.</i>						

SR-8	(IR 90) MTSN	ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ	jelenov rog/deer's horn						S/P [3]
?	vsieraus	ali/or	---]vs . eraus	?	[1:158, 2:338, 3]	5. do 4. stol. PK/5 th to 4 th cent. BC			
0,9	0,55	3	8	VSI E RAUS	Vse je raus.	<i>All is tussle.</i>			
N/B	SUA REI SV	Sva raj sva.	<i>We heaven are.</i>	8	0	0	8		
R/V	REI	ples, rajati	<i>dance</i>						

SR-9	(IR 91) MTSN	ᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱᐱ	deli, jelenov rog/parts, deer's horn					S/P [3]	
?xxx]	t ² ši.e[xx . x .]na	ali/or	/?xxx]	t ² ši.e[ries .]na	?	[1:158, 3]			
M	= Š ali/or M					5. do 4. stol. PK/5 th to 4 th cent. BC			
0,65	0,55	4	9	T Š IE RISNA	Tu še je risana.	Here still is drawn.			
R/V	T MI E RISNA			Tu mi je risana.		Here me is drawn.			
N/B	AN SI REIS T			In si res ti?		And are really you?			
R/V	REIS			raiši	rather	9	0	0	9

SR-10	(IR 92) MTSN	ᐱᐱᐱ	jelenov rog/deer's horn						S/P [3]
?	xxx]ia.l	?	[1:159, 3]	N/B	LAI	Lej.	<i>See.</i>	5. do 4. stol. PK/5 th to 4 th cent. BC	
0,9	0,75	1	3	IAL	Zlo.	Hudobija.	<i>Mischief.</i>	3	0 0 3

SR-11	(IR 93) MTSN	ᐱᐱᐱ	iaiu	?	[1:159, 3]	5. do 4. stol. PK/5 th to 4 th cent. BC				S/P [3]
1	0,55	1	4	IAIU	Počivajo.	<i>(They) rest.</i>				ovalen kamen/oval stone
N/B	U IAI	U počitku.	<i>In rest.</i>	4	0	0	4			

SR-12	(IR 94) MTSN	?	?x]χli[?	?	[1:159, 3]	del jelenovega roga/part of deer's horn				
0,5	0,4	1	3	GLI	Glej.	<i>See.</i>	3, 0, 0, 3	5. do 4. stol. PK/5 th to 4 th cent. BC		

SR-13	(IR 95) MTSN	ᐱᐱᐱ		ali/or	ᐱᐱᐱ		del jelenovega roga/part of deer's horn				S/P [3]	
?	n]as	ali/or	sa[n?	?	[1:159, 3]				5. do 4. stol. PK/5 th to 4 th cent. BC			
0,65	0,55	1	3	NAS	Nas.	Us.	N/B	SAN	Sen.	Dream.		
R/V	SAU	Ves.	Whole.	R/V	UAS	Vas.	Village.	3	0	0	3	

SR-14	(IR 96)	MTSN	?	riik?	?	[1:159, 3]	del keramike/ <i>part of ceramics</i>						
1	0,65	1	4	RIIK	Rik.	Roar.	Bojni krik.	War cry.	4	0	0	4	

SR-15	(IR 97) MTSN	◡/X-A/V/◡	okrasni znaki/ <i>decorative signs</i>	[1:160, 3]	S/P [3]
0	9	0	9	keramična skodelica/ <i>ceramics cup</i>	
0,8	0,6	3	9	GI KAIA DUG	Ga peče dolg. <i>Him regrets debt.</i>

2. NORTH VENETO

2.1. Magrè (MA)

MA-1	(PID 221, IR 6) AU	ᐱᑦᓴᓵᕈᓇᕋᓂᕆᕐᕙ	S/P [3]
p\rit²amnehelanu	?	[1:161, 2:338, 3]	jelenov rog/ <i>deer's horn</i>
[22:68]	RITAMNE H ELANU	Lovcu na jelena.	(<i>To deer's hunter.</i>)
1 1 4 13	RITA MNE H ELANU	Bliža me k jelenu.	<i>Approaches me to deer.</i>
N/B	UNA LEHEN MATI R	Ena legla mati res.	<i>One lay mother really.</i>
R/V	LEHEN lahen	gentle 13 0 0 13	

MA-2	(PID 222, IR 7)	MNA I.G. 58811	PIXANMEŦKA	R/V	ŦŦKA	S/P [3, 17:189]
r ² \pit ² anmelka	?	[1:161, 2:339, 3, 17:189]				jelenov rog/ <i>deer's horn</i>
[22:62]	RITANIM VLKA	Lovečim volka.	<i>Hunting wolf.</i>			
Po podrobnem ogledu slike sem ugotovil, da je črka E verjetneje V, saj spodnja črtica ne spada k črki in takega razmaka pri črki E še nisem zasledil pri retijskih napisih. / <i>Close inspection of picture show that letter E is more probably V, because the lower line do not belong to the letter and such interspaces at letter E isn't normal at Rhaetic inscriptions.</i>						
0,9	0,85	3	10	RITAN M VLKA	Lovi mi volka.	<i>Hunt me wolf.</i>
R/V	PITAN MELKA	Pitan mleka.	<i>Fattened (with) milk.</i>	10	0	0 10
R/V	RITAN MELKA	Ritam volka.	Lovim volka.	<i>(I) hunt wolf.</i>		

MA-3	(PID 230, IR 7) AU	xxxxx x[?	?	[1:161, 3, 15:342]	S/P [3]
črke so slabo vidne/ <i>letters are badly visible</i>					jelenov rog/ <i>deer's horn</i>

MA-4	(PID 223) AU			𐌺𐌹𐌿𐌿𐌸	?]eiluke[?	?	[1:162, 3]	jelenov rog/deer's horn			S/P [3]
0,85	0,65	2	6	EILU KE	Jed tja!	<i>Meal there!</i>	6	0	0	6	
Napis je viden le v sredini, vendar je ta del dovolj dobro razumljiv. / <i>Inscription is visible only in the middle but this part is enough understanding.</i>											

MA-5 (PID 224) MNA I.G. 58813				PIXIŃIKAMIBA	R/V	MII	ali/or	MI	S/P [3, 17:190]
r ² pit ² ieikunii(?)u				?	[1:162, 2:339, 3, 15:342, 17:190]				jelenov rog/deer's horn
[22:68] RITIEM U TINU				Lovečim v močvirju	Hunting in swamp.				
0,85	0,75	5	13	PITIE I KU NI ISU	Pijte je ko ni jedi.		Drink is when isn't meal.		
R/V	RITIEI KUNII SU			Lovili kuno so.	Hunting marten were.		12	1	0 13
R/V	PITIEI KUŠI SU			Pitje (po)kušali so.	Drinking (they) were testing.				

est'ualearpir.[?	?	[1:164, 3]					jelenov rog/deer's horn
0,9	0,55	E S TUA LEA BIR(A)	Je sedaj tvoja lej bira.				
5	12	Glej sedaj je tvoja bira.	<i>You see now is your gathering.</i>	11	0	1	12

MA-14						(PID 234, IR 10) AU	ᑭᓱᐸᐸᐸᐸᐸᐸᐸᐸ	jelenov rog/deer's horn	S/P [3]
esiumninušu.r		?	[1:164, 2:340, 3]		12	0	0	12	
1	0,75	4	12	ESI UM NI NUŠUR	Si um ne bedak.	<i>You are intelligent not ass.</i>			
R/V	ESI UMNI NUŠUR			Si umni nosan.	<i>You are the keen-scented.</i>		Imaš dober nos.		
N/B	<i>RUŠU NIN MUI SE</i>			Rušil ni moj se.	Moj se ni rušil.	<i>Mine did not wrecked.</i>			
Anthony Ambrozic			ESI UMNI NUŠUR	Si umni nosaç.	<i>(You) are intelligent carrier.</i>				

MA-16 (PID 236) MNA I.G. 58819										FARXEPONV										S/P [3, 22:65]									
val.t²eφnu ? [1:164, 3]																				jelenov rog/deer's horn									
[22:64] VALTE ONU Valite ovna!										Roll ram!																			
1 0,75 2 8 VALTE ONU Valite tisto!										Roll that!.										8 0 0 8									
Anthony Ambrozic VAL T EBNU Val te jebnu.										Wave you fuck.																			

MA-17 (PID 237) AU		KLEVEI VAL TI KI NUA SUA						S/P [3]	
klevieva.l.t ² ikinuasua		?	[1:165, 3]						jelenov rog/deer's horn
1	0,9	KLEVIEVAL TI KI NUA SUA		Klevetali ti ki nova sva.					
5	19	Klevetali so naju ker sva nova.		They calumniated us because we are new.					
R/V	KLE VIEVAL	Tu videvali	Here (were) seeing.		19	0	0	19	

MA-18 (PID 238) MNA I.G. 58814			ΛΥΙΣΑΞΕΣΑΝΤ				S/P [3, 17:192]	
knusesusinu	?	[1:165, 3, 17:192]				jelenov rog/deer's horn		
[22:67]		KNL SES U SILU	Naj bi kanil ta v sili.		Naj bi ta pomagal v sili.		Let it be help in danger.	
1	0,65	K NUSE SU SINU	11	0	0	11		
4	11	Kar nosili so sinu.	They carried to son.					

MA-19 (PID 239) MNA I.G. 58814			ΛΥΙΥΙΧΛΦΞΖΣΛ					S/P [3, 17:190, 22:69]			
last ² əpu t ¹ χinu		?	[1:165, 3, 17:190]					jelenov rog/deer's horn			
[22:69]		LASTE VU TIHINU		Počasi v tišini.		Slowly in silence.					
1	0,65	LAS TEBU TI GINU		R/V	LAS	last	property				
4	13	Laso tebi, ti gineš.		Lasso (to) you, you pine.			13	0	0	13	
R/V	LAS T EBU TI GINU		Laso te jebu ti gineš.		Lasso you fuck you pine.						

MA-20 (PID 240) AU ? jelenov rog/deer's horn

?iχinatviχa ali/or ?xxxxxxx iχa ? [1:165, 3]

0,9 0,75 3 10 I GINA TVIGA Je ginevanje tvoje. *Is pining yours.*

Anthony Ambrozic IG I NA TVIGA Če tudi na tvoje. *If also on yours.* 10 0 0 10

MA-21 (PID 241) AU ? aχt²[? ? [1:166, 3] del, jelenov rog/part, deer's horn

AGT-- ? možnih je preveč različic. / *too many variants possible*

MA-22 (PID 242) AU ? at²v[? ? [1:166] jelenov rog/deer's horn

ATV-- ? možnih je preveč različic. / *too many variants possible*

MA-23 (PID 243, IR 11) MNA I.G. 58817 ΛχXIBΛ/ΧΒΧΒΒΒΒΒΒΒ jelenov rog/deer's horn

usti(?)u/zezeve ? [1:166, 3, 15:342, 17:191] Χ = D ali / or Z S/P [3, 17:191]

0,9 0,85 3 12 USTI SU ZEZEVE Usta so zezava. *Mouth is teasing.*

R/V USTI SU DEDEVE Usta so dedova. *Mouth is grandfather's.* 11 1 0 12

N/B E VEDE DU SIT SU Je vedel da siti so. *He knew that fed are.*

MA-24 (PID Bd. 2, S. 48, Note x.) MNA ? ? kos svinčene palice/piece of lead stick

?φ]ś ali/or /ś[φ? ali/or ?o]ś ali/or /ś[o? ? [1:166]

0,5 0,3 1 2 ŠO Šel. Went. možnih je več različic / *many variants possible*

R/V B Š Bi šel? *Would go?* R/V Š B Šel bi. *(I) would go.*

N/B OŠ Odšel. *Went.* 2 0 0 2 R/V Š B Še bi. *More (I) would.*

2.2. Val d'Astico (AS)

AS-1 ROTZO, BOSTEL (PID 216) AU ? keramična posoda/ceramicss vessel

?iśnašu ? [1:167, 3] 3. do 2. st. PK/3rd to 2nd cent. BC

0,85 0,75 2 7 (V)IŠ NAŠU Vidiš našo. *See ours.*

N/B UŠA NŠ IV Ušel naš živ. *Escape ours alive.* 6 0 1 7

AS-2 ROTZO (PID 217) AU ? itunatuši itti ? [1:167, 3] del keramike/part of ceramics

1 0,55 I TU NAT UŠI I T TI 13 0 0 13 3. do 2. stol. PK/3rd to 2nd cent. BC

7 13 In tu not ušel si tudi ti. *And here inside fled you, also you.*

AS-3 ROTZO, BOSTEL (PID 218 i) AU ? 3. do 2. stol. PK/3rd to 2nd cent. BC

Itti/itt./tt./t. ? [1:167] I T TI, I T T, T T, T 10, 0, 0, 10 del keramike/part of ceramics

1 0,45 9 10 In tudi ti, in tudi ti, tudi ti, ti. *And also you, and also you, also you, you.*

AS-4 ROTZO, BOSTEL (PID 218 ii) AU ? del keramike/part of ceramics

?]att[? [1:167, 3] 3. do 2. stol. PK/3rd to 2nd cent. BC

0,5 0,55 1 4 ATT(A) N/B ATTA Ata. *Father.* 3 0 1 4

1	0,75	E T SUALEU TI KU KAIAN NAKI NATARI SAKVIL	9	33		
		Je tu zvalil ti ko kajan tako noter (se) skril.	R/V	KAJAN	okajen	<i>drunk</i>
		Tu si se ti okajen zvalil in tako noter skril.		<i>Here you drunk rolled and so inside you hid.</i>		
R/V	SUALE U	zvale v	<i>call in</i>	R/V	SAK VIL	vsak bil
R/V	NA TARI	na pari	<i>on death-bed</i>	33	0	0
				33		

2.4. District of Verona (VR)

VR-1	SAN BRICCIO 1 (PID 245, IR 12) MCSN				ΛΛΛΣΞΙΧ				S/P [3, 23:185]				
tinesuna	?	[1:170, 2:340, 3]				jelenov rog/deer's horn							
[23:185]		IIII NES ULAV		IIII NES ULAV		4 naš ulov.		4 our catch.					
1	0,85	3	8	TI NES UNA		Ti nesi enega.		You carry one.					
R/V	TI NE SUNA.			Ti ne kradi.		You don't steal.							
N/B	AN USE NI T			In vse ni tu.		And all isn't here.		8	0	0	8		

VR-2	SAN BRICCIO 2 (PID 246, IR 13) MCSN				ᚱᚱᚱᚱᚱᚱ	ali/or	ᚱᚱᚱᚱᚱᚱ	ali/or	ᚱᚱᚱᚱᚱᚱ
							jelenov rog/deer's horn		S/P [3, 23:185]
malav\ a.ln	ali/or		malav.ln		ali/or	malaviln	?	[1:170, 3]	
[23:186]	MALAIHTN		MALA IHTN		Mala ihta.	Little haste.		Ihtav otrok.	Ragged child.
0,85	0,85	1	8	MALAVALN	Malar.	Painter.	8	0	0 8
R/V	MALA VIL N		Mala vila ni.		Little fairy isn't.				

[illegible]

paniniuφikuremieshiraφasuvakhikvep\lisanesh	?	[1:172, 17:186, 3]	5. stol. PK/5 th cent. BC
[24:68]	FANIN I UFIK U REMIESHI I ITIFAS U VAKH IK VELIS U NES		
Tomezzoli	Vojna in krnitev je od rimljanov in furija od bakha je, Veles je z nami.		
	<i>War and mutilation are to the Romans and the fury is to their god Bacchus, Velis is with us.</i>		
[24:69]	RANI NI UFIK U REMLESHI I PIVA U VAKH IK VELIS UNES		
Čudinov	Rane niso krnitev pri rimljanih in ko piješ z Bakhom jih Veles odnese.		
	<i>Wounds are not mutilations among the Romans, when you are drinking together with Bacchus, Veles has them carried away.</i>		
[25:113]	VAN INI UVIK UREMIES HI IIS VAS U BAKHI K BELISI NES		
Ambrozic	(V) nebesa in uvijek (večno) vrteč jed vso v darovanje k Velesu nesi.		
	<i>Heavenward and always turning, (may you) take all food in offering to (god) Veles.</i>		
[26:161]	RANIŠ U RIKU REMIESEIII I TI RASUVAKEII K VELI SUNES		
Perdih	Raniš u riku rimljane in ti razsuvaš (jih) ko veli suneš.		
	<i>Wound in war cry Romans and you crashed (them) if much strike.</i>		

koliu.etu	ali/or	kolzi.etu	?	[1:172, 3]		keramična posoda/ceramics vessel			
[27:150]	Tomezzoli	KOLYS E TU		Košljivost (ostrina) je tu		Pungency is here.			
[27:151]	Tomažič	KOLII IE TU		Količenje (trte) je tu.		Propping (of vine) is here.			
0,85	0,85	3	9	KOLII IE TU	Količenje (trte) je tu.		Propping (of vine) is here.		
N/B	U TEI II LOK	U tej je loki.		Je v tej loki.	He is in this pool.	8	1	0	9

Evil smash you young handicapped dis-magic and you evil destroyed young handicapped.

One crawls inside secretly, but here really lies.

3. SOUTH TIROL AND NORTH TIROL

3.1. Vinschgau (VN)

VN-1 MALS, TARTSCHERBÜHEL (IR 103) $\Gamma V \Gamma I X / V \Gamma \Lambda \Gamma \Gamma I \Gamma \Lambda \Gamma \Gamma I \Gamma I \Gamma \Lambda \Gamma$ S/P [1:269, 3, 5:36, 6:199]

lavisielavisealu/xxxxx ? [1:177, 3, 15:350] jelenov rog 12 cm/deer's horn 12 cm

0,8 0,65 L AVI SIELA VISE ALU TI V UP

8 21 Le javi selu vse ali ti v up. *Just report (to) village all or you (are) in hope.*

R/V LAVI SIE LAVI SE AL U TI V UP R/V VISE više *higher*

Levi se, levi se ali v tem v up. *Slough he, slough he or in this in hope.*

R/V LAVI S IE LAVI SE AL U TI V UP R/V ALU halo hallo 16 5 0 21

Lovil si je, lovi še ali v tem v up. *Hunt you her, hunt more or in this in hope.*

VN-2 SCHLUDERNS, GANGLEGG 1 (Unpubliziert) $\Gamma \Gamma \Gamma V$ S/P [3, 11:445]

u]mep\l[? ? [1:177, 3] ploščata kost/flat bone

0,9 0,9 1 4 UMEL Umel. *Knew.*

N/B L EMU Le njemu. *Only him.* 4 0 0 4

VN-3 SCHLUDERNS, GANGLEGG 2 (Unpubliziert) $X \Gamma \Gamma V$ S/P [1:269, 3, 11:445]

?]umet[? ? [1:177, 3, 11:455] ploščata kost/flat bone

0,9 0,85 1 5 UMET(I) Umeti. *Know.*

N/B I TEMU In temu. *And (to) this.* 4 0 1 5

VN-4 SCHLUDERNS, GANGLEGG 3 (Unpubliziert) $IVIV I$ S/P [1:269, 2:359, 3]

ivivi ? [1:178, 3] kost zveri/bone of wild beast

1 0,75 2 5 IUI UI Joj, joj. *Oh, oh.* 5 0 0 5

VN-5 SCHLUDERNS, GANGLEGG 4 $\Gamma \Gamma I X IIIII$ S/P [2:360]

iiiiit²iv ? [2:321] kost zveri/bone of wild beast

1 0,45 5 8 II II T IV L In je tu živ le. *And is here alive only.*

N/B L VITII II Le vivil je. On je le vivil. *He was only winding.*

R/V IIIII = EIE možnih več različic/more variants possible 7 1 0 8

VN-6 SCHLUDERNS, GANGLEGG 5 $\Gamma I X IIIII$ iiiit²iv ? [2:322] S/P [2:360]

1 0,45 4 7 II II T IV In je tu živ. *And is here alive.* kost zveri/bone of wild beast

N/B VITI I II Viti in je. *Wind and is.* R/V VITII II Vivil je. *He was winding.*

R/V IIII = IEI možnih več različic/more variants possible 7 0 0 7

VN-7 SCHLUDERNS, GANGLEGG 6 $V \Gamma \Gamma I X \Gamma I X$ S/P [2:360]

?e]t²:ku[? ? [2:322] R/V UKLTET Uklet. *Enchanted.* votla kost/hollow bone

0,9 0,75 2 6 TE TLKU Tebi toliko. *(To) you (so) much.*

N/B UK L TE T Uk le tebi tu. *Study only (to) you here.* 4 2 0 6

VN-8 SCHLUDERNS, GANGLEGG 7 **VXʒIQAY** S/P [2:360]

χarist²u ? [2:322] kost zveri/bone of wild beast
 1 0,55 3 7 GARI S TU Gorel si tu. *Burnt you here.*
 R/V GAR IS TU Gor isti tu. *Up (the) same here.* 7 0 0 7

VN-9 SCHLUDERNS, GANGLEGG 8 **ʒʒIQAJ** S/P [2:361]

lavise ? [2:322, 15:350] kostna igla/bone's needle
 1 0,9 3 6 L AVI SE Le javi se. *Just report you.* 6 0 0 6
 R/V LAVI SE Levi se. *Sloughing is.* R/V LAVI SE Lavi se. *Avalanching is.*
 R/V LAVI SE Lovi se. *Hunting is.* N/B E SIVA L Je siva le. *Is grey only.*

VN-10 SCHLUDERNS, GANGLEGG 9 **AY ʒʒʒV1/QVXAJ** S/P [2:361]

lat²ur/lumene χa ? [2:323] kost zveri/bone of wild beast
 1 0,5 5 13 L ATU R L U MENEGA R/V UME NEGA R/V NEGA
 13 0 0 13 Le atu res le znanega. ume njega nega
Only (to) father really only known. know him care
 N/B AG E NEMU L RUT AL Ak je njemu le grob ali? *If is (to) him only grave or?*

VN-11 SCHLUDERNS, GANGLEGG 10 **IIIIIXIY AY ʒʒʒVJ** S/P [2:361]

lumene.χa.XIIIXIII ? [2:323] 15 0 0 15 kostna igla/bone's needle
 1 0,75 L U MENE GA GITIIII R/V U MENEGA umnega wise
 4 15 Le znanje ga kiti. R/V UME NEGA ume njega know him
Only knowledge him adorn. R/V NEGA nega care

VN-12 SCHLUDERNS, GANGLEGG 11 **ʒʒ ke ?** [2:323] S/P [2:361]

1 0,85 1 2 KE Tja. *There.* 2 0 0 2 kostna igla/bone's needle

VN-13 SCHLUDERNS, GANGLEGG 12 **ʒIQVʒ** S/P [2:361]

munie ? [2:323] N/B IEN UM En um. *One sense.* kost zveri/bone of wild beast
 1 0,65 1 5 MUNIE Munja. Strela. *Thunderbolt.*
 R/V MUN IE Meni je. On je meni. *He is for me.* 5 0 0 5

VN-14 SCHLUDERNS, GANGLEGG 13 (Unpubliziert) **IʒʒQAY--** S/P [2:361]

?]a.φe.ki ? [2:324] votla kost/hollow bone
 0,6 0,4 2 6 (V)ABE KI Vabe ki. *Baits that.* 5 0 1 6

VN-15 SCHLUDERNS, GANGLEGG 14 (Unpubliziert) **Vʌ** S/P [2:361]

?χ]a ? [2:324] kost zveri/bone of wild beast
 0,7 0,3 1 2 GA Ga. *Him.* 2 0 0 2

x/x	?	[1:180]	nečitljivo/ <i>not readable</i>	bronasta posoda/ <i>bronze vessel</i>

BZ-8 BOZEN, MORITZING 2 (PID 194) SMB ? bronasta situla/bronze "situla"

?]k.i<i<ii[x?/uni ali/or niu ? [1:180, 3] možnih več različic/more variant possible
 0,65 0,45 2 5 (U)K UNI Uk nej. Study (to) her.
 N/B IN UKU In oko. And eye. 4 0 1 5

BZ-9 BOZEN, MORITZING 3 (PID 195) SMB 87 ? 5. do 4. st. PK/5th to 4th cent. BC

p\litame ? [1:180, 2:341, 3] bronasta posoda/bronze vessel
 0,9 0,85 2 6 PITA ME Pita me. Ask me. ali/or Fatten me.
 N/B E MATI L Je mati le. Je le mati. Is just mother. 6 0 0 6

BZ-10 PFATTEN, STADTLHOF (PID 196, IR 4) TLMF 8.636 S/P [3]

IIIꞑꞑꞑꞑ/Vꞑꞑꞑꞑꞑꞑꞑꞑ ali/or IIIꞑꞑꞑꞑ/Vꞑꞑꞑꞑꞑꞑꞑꞑ kamen porfir/stone porphyry
 pnake.vit²amu/laꞑe/me ? [1:181, 2:341, 3, 15:344]
 0,9 0,55 P NAKE VI TAM ULATEI II 17 1 0 18
 6 18 Pa enako vi tam vlečete je. But equally you there pull her.
 R/V P NAKE PITAMU DA TEI II
 Pa tako (jo) pitamo da tu jé. And so (we) feed (her) that here eats.

BZ-11 PFATTEN, STADTLHOF, SEPOLCRETO GALLO-ROMANO (IR 80) ꞑꞑꞑ ali/or ꞑꞑꞑ

pipe ? [1:181, 3] bronasta posoda/bronze vessel 5. do 4. stol PK/5th to 4th cent. BC S/P [3]
 1 0,3 4 4 P I P E Popil in pojedel je. He drank up and ate up.
 R/V UIU E Joj je. Oh is. N/B E UIU Je joj. Is oh. 4 0 0 4

BZ-12 PFATTEN, LAIMBURG (UNPUBLIZIERT) LMST IIXII/Iꞑꞑꞑꞑꞑꞑꞑ S/P [1:270, 3]

pali súprix /iit²ii ? [1:181, 3] ročaj železne posode/handle of iron vessel
 1 0,75 PALI Š UPRI II TII R/V PALIŠ pališ burn
 5 14 Pali še upri i ti. Burn, still resist also you. 14 0 0 14
 N/B II TII I R PUŠIPAL Je tej in res poščipal.
 In tej je res poščipal. And (to) her did really clip (of).

BZ-13 PFATTEN, SIEDLUNG (UNPUBLIZIERT) LMST -Vꞑꞑꞑ- S/P [1:269, 3]

?]esil[? ? [1:182, 3] del keramike/part of ceramics 3. do2. stol. PK/3rd to 2nd cent. BC
 0,65 0,45 1 5 (M)ESIL Mesil. Kneaded. 4 0 1 5

BZ-14 EPPAN, PUTZER GSCHLEIER 1 (IR 78) SMB 2405 ꞑꞑꞑꞑꞑ S/P [3]

rušie ? [1:182, 3] 5 0 0 5 bronasta pločevina/bronze plate
 1 0,85 2 5 RUŠ IE Rušil je. On je rušil. He was destroying.

BZ-15 EPPAN (IR 79) TLMF 17.611 ? itir ? [1:182, 3] jelenov rog/deer's horn

1 0,5 3 6 I TI R(AI) In tebi raj. And (to) you heaven.
 N/B IARI TI Mladi ti. Young you. 4 0 2 6

PU-1	ST.LORENZEN, LOTHEN (IR 99) SMB 2168	S/P [3, 4:56, 5:27, 6:201, 9:91, 30:138]
İY/ΥΑΥΥΨΕΓΓΧΑΔΙΕΣΚΑΓΑΗΕΡΡΔΛΗΙΑΗΙΓ/ΜΛ/ΚΓΛΥΧΑΔΛΑ}		4. stol. PK/4 th cent. BC bronasti trak/bronze ribbon, 32x10,45 cm, 230 g [4]
γὰμ·νὀεῖςυρίες.κἀλαῖεπρὸςῖαῖηιλχ/χ/κλάντurus	?	[1:186, 3, 5:93]

1	0,85	IG GA UN BEL TURIES KALA HE PRUŠI AHIL NU AN KLUN TURU S							
14	43	Če ga ven bolj porineš kalaš tja prožiš zaviješ not in klunil vrata si.	36	7	0	43			
		Če ga ven bolj porineš, vstaviš tja prožiš in zaviješ notri si zaklenil vrata.							
		<i>If you push it more out, move stretch there and, turn inside, you lock the door.</i>							

M. 1:25

IG in NU sta vstavljena v besedilo, čeprav lahko pomenita tudi tečaj in nos: IG = tečaj, NU = nos.

IG and NU are put in text, although could mean also hinge and nose: IG = hinge, NU = nose.

Anthony Ambrozic IAHIL jahač, spona/rider, clamp

R/V IG GA VN BEL TURIE S KALA HE PRUŠ IAHIL NU IN KLUN TURU S

Če ga ven bolj porineš se premakne tja proži jahač not in zaklenil vrata si.

Če ga bolj ven porineš, tja premakneš in prožiš jahač not, si zaklenil vrata.

If you push it more out, there move and stretch clamp inside, you lock the door.

PU-2	ST.LORENZEN, „SONNENBURGER WEINLEITE“ (IR 100)	IXIXI/IXI	[3]						
ixixi/ixi	?	[1:187, 3]							keramična utež statev/ceramics weight of loom
0,9	0,65	3	8	ITI TI ITI	Greš ti greš.	Go you go.	Šel ti šel.	Went you went.	
N/B	ITI I T ITI	Šel in ti šel.	Went and you went.			8	0	0	8

PU-3	ST.LORENZEN, PUENLAND (DAL RI 1988: 178)	?							sljudina utež statev
znaki niso zanesljivi/characters not sure	?	[1:187]							mica's weight of loom

PU-4	ST.LORENZEN, BEI DEN RÖM FUNDSTELLEN (IR 10199) LMST	II1A-/15QAY	S/P [3]						
χarse/aalii	?	[1:187, 3]				5. stol. PK/5 th cent. BC			sljudina ploščica/mica's tablet
0,9	0,75	3	10	GAR SE (D)ALII	Gor se dali.	Up they move.			
R/V	SEDAL II	sedal je	sitting was	9	0	1	10		

PU-5	ST.LORENZEN, STEGER 1 (Marinetti 1991b) MNA I.G. 142070						ΔAKV	S/P [1:269, 3, 13:695]			
vaku	?	[1:187, 3]		vakt ¹	[13:692]		kost zveri/ <i>bone of wild beast</i>				
1	0,9	1	4	VAKU	Tako.	So.					
N/B	UKAV	Ukal.	Yodel.	R/V	UKAV	Lukav.	Clever.	4	0	0	4

PU-6	ST.LORENZEN, STEGER 2 (Marinetti 1991b) MNA I.G. 80086						ΕΛΜΙΑ-	S/P [1:269, 3, 13:695]			
?]axmne	?	[1:188, 3, 13:694]						kost zveri/ <i>bone of wild beast</i>			
0,85	0,75	2	6	(I)AI MNE	Ajaj meni!	<i>Lie (to) me!</i>	4	1	1	6	
N/B	EN MI AI		En mi aja.		<i>One me lies.</i>						

PU-7 ST.LORENZEN, STEGER 3 (Marinetti 1991b) MNA I.G. 80069 **ΛΧΑΧΣΠ(Χ)**
kost zveri/bone of wild beast S/P [1:269, 13:695]

xxxxx] t²a ali/or χt²[xxxxx ? [1:188, 3, 13:695]
0,75 0,55 4 8 TI L S TATA Ti le si tata. *You only are father.*
R/V T I LST ATA To je last ata. *This is property (of) father.* 2 6 0 8
N/B ATA T S LI T Ata tu si le ti. *Father here are only you.*

PU-8 ST.LORENZEN, STEGER 4 (Marinetti 1991b) MNA **ΜFAK** S/P [13:695]
?]m\nvak[? ? [1:188, 3, 13:696] del keramike/part of ceramics
0,65 0,65 2 4 M VAK Meni tako. *(To) me so.* 4 0 0 4

PU-9 ST.LORENZEN, STEGER 5 (Marinetti 1991b) MNA **Ββ** S/P [13:695]
v[x? ? [1:188, 13:697] 1 1 1 3 del keramike/part of ceramics
0,3 0,3 1 3 VE(I) Vej. *Know.* možnih več različic/more variants possible

PU-10 ST.LORENZEN, STEGER 6 (Marinetti 1991b) MNA **ΥΥΜ** S/P [13:695]
?]nnivχ[? ali/or ?]nniaχ[? ? [1:188, 13:697] del keramike/part of ceramics
0,65 0,45 4 6 (I)N NI V G In ni v grobu. *And (is) not in grave.* 5 0 1 6

PU-11 ST.LORENZEN, STEGER 7 (Marinetti 1992: 697f) MNA **ΚΥΑ** S/P [13:698]
kt¹a ali/or kua ? [1:189, 13:698] daljši kamen/longer stone
1 1 1 3 KUA Kua. Kaj. *What.* 3 0 0 3

3.5. Wipptal and Eisacktal (WE)

WE-1 MATREI (PID 188) TLMF 2.276 **ΠΑΡΙΣΕΣ** 5. do 4. stol. PK/5th to 4th cent. BC S/P [3]
p\lavises ? [1:189, 2:342, 3, 15:350] bronasti obroč posode/bronze ring of vessel
0,85 0,85 4 7 L AVI SE S Le javi se sem. *Only report you here.*
R/V LAVI SE S Lavi se sem *Avalanche goes here.* 7 0 0 7
N/B SESIVAL Sesuval. *Collapsed.*

WE-2 STERZING, KRONBÜHEL (UNPUBLIZIERT) LMST 92-1/3 **FAIλ--** S/P [1:272, 3]
e[axx? ali/or e[ais? ? [1:189, 3] del keramike/part of ceramics
0,85 0,65 2 4 E AIS Je ais. Je bol. *Is pain.*
N/B SIA E Sijal je. *Shone he.* 4 0 0 4

WE-3 BRIXEN, STUFELS (DAL RI 1988: 178) LMST St 6992 jelenov rog/deer's horn
ΙΩΣΙΩΣΙΕΙΓΑΚΑΙΙΙΙ-/ΠΙΧΡΜΥΛ(ΙΜΟ)Δ 5. do 4. stol. PK/5th to 4th cent. BC S/P [1:271, 3]
laspasieluku ii[ir?/p]litamnux[x? r ? [1:189, 2:342, 3, 15:349]
0,65 0,45 LA SPASI E LUKU ? PITAM NUINO R R/V PITAM pitam *feed*
7 23 Le spasil je loko ? pitam nujno res. R/V L UKU le oko *only eye*
Only saved he pool ? (I) ask urgent really. 20 0 3 23
R/V LAS PASI ELU KU Sem pazi jed ko *Here look after the meal when*

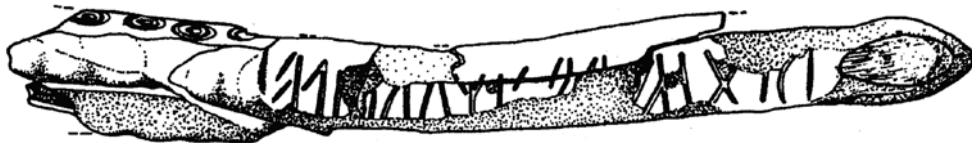
3.6. Nordtiroler Inntal (IT)

IT-1	VOLDERS, HIMMELREICH 1 (IR 104) TLMF	INI	S/P [3]
ini	? [1:190, 3]		del keramike/part of ceramics
1	0,45 3 3	I N I In not je. And inside is.	3 0 0 3

IT-2	VOLDERS, HIMMELREICH 2 (IR 105) TLMF	SVQVZIVY	S/P [3]
χaisurus	? [1:190, 3]		del keramične skodele/part of ceramics dish 4. do 3. stol. PK/4 th to 3 rd cent. BC
1	0,55 2 8	GAI SURUS Gojiš (vzgajaš) suroveža. (You) grow (cultivate) ruffian.	
N/B	SURUS IAG	Surovež jaga. Ruffian hunt. R/V IAG jak strong 8 0 0 8	

IT-3	VOLDERS, HIMMELREICH 3 (UNPUBLIZIERT) TLMF 18.228 H 659	V11P	S/P [1:272, 3]
piva	? [1:190, 3]		del keramike/part of ceramics
1	0,85 1 4	PIVA Pijte! Drink! 4 0 0 4	
R/V	LIVA Vлива. Infuse. N/B AVIL Javil. Reported.		

IT-4	FRITZENS, PIRCHBODEN, Tomedi 2001: 31f	---011(1M)AAYI(11)AIXID	S/P [2:363]
ritie [---χ--[]-]lpe	? [2:328]		palica iz jelenovega roga/stick of deer's horn
0,45	0,45	RITIA (VS)I GUUNI LE R(ITIA) 8 6 6 20	
5	20	Reiti vsi vani le Reiti. Reiti all out just Reiti.	

3.7. Steinberg am Rofan (ST)

V knjigi [2] so dopolnjena prečrkovanja, ki kažejo zmote in izboljšave, zato jih podrobno prikazujem: Vetter 1958, Mayr 1962b, Joppich 1971 (po Prosdocimi 1971).

In [2] are supplemented transliteration which show mistakes and improvement so they are detailed shown: Vetter 1958, Mayr 1962b, Joppich 1971 (by Prosdocimi 1971).

ST-1	STEINBERG 1 (IR 106)	11AAMIMVX11111DXSA1	S/P [1:274, 2:366, 3, 29:175]
kamnita stena/stone wall			starejši od 5. stoletja/older than 5 th century
[1:222]	Prosdocimi	kast ¹ riesiet ² uninlape[?	2 črki sta napačni, 1 je preveč/2 letters wrong, 1 is too much
[1:222]	Vetter	kastriesietunimlapet	4 črke so napačne, 1 je preveč/4 letters wrong, 1 is too much
[1:222]	Joppich	kastriesietaininlape	4 črke so napačne, 1 je preveč/4 letters wrong, 1 is too much
[1:191]	Schumacher	kast ¹ riesiet ² uninlape[?	2 črki sta napačni, 1 je preveč/2 letters wrong, 1 is too much
[2:352]	Schumacher	kast ¹ riesiet ² unnuale[?	prečrkovanje je ustrezno/transliteration is correct
[29:175]	KASTRI ESI ETU MNI LAPE		Kastri you are (dead) at this stone, you little one.
	Kastri si ti (ob) skali (moj) mali.	19 0 0 19	R/V NUA LE. nov le. new only.
0,9	0,55	KA STRI ESI ETU N NUALE	R/V KA STRI ESI ETU N NUALE
6	19	Kar storil si tu naj novo je.	Kar storil si tu ni ničeveo.
		What you have done here let be new.	What you have done here isn't in vain.

ST-2	STEINBERG 2 (IR 107)		𐌹𐌸𐌹𐌳𐌹𐌸	

ST-9	STEINBERG 9 (IR 114)	11ΛX11	S/P [2:367]
kamnita stena/stone wall			starejši od 5. stoletja/older than 1 th century
[1:233]	Joppich	litiaupi ? pseudo napis/pseudo inscription	
0,5	0,4	2 6 LITU LP	Leto lepo. Year nice.
R/V	LI TIA UPI	Le tja upaj. Only there hope.	
N/B	PLUTIL	Pletel. Knitted. 8 0 0 8	

4. GRAUBÜNDEN

4.1. Engadin (EN)

EN-1	ARDEZ (Risch Räterforschung 1984: 28, Abb. 9)	--OYΛ	del keramike/part of ceramics
χα[x?	ali/or	?]aχ ? [1:195]	3 0 1 4 S/P [1:271]
0,5	0,45	(K)OGA Koga. Whom. R/V	KO GA Ko ga. When him.
1	4	R/V (B)OGA Boga. God. R/V	BO GA Bo ga. Will him.

5. UNBEKANNTE HERKUNFT (HU) ?

HU-1	Aus dem Trentino (PID 193bis)	IXIVXI	it ² iut ² i ? [1:197]
1	0,55	3 6 ITI U TI	Gre s tem. Goes with this. 6 0 0 6
N/B	I TUI TI	In tuj ti. And strange you.	bronasta sekira/bronze axe

HU-2	TLMF 2.574 (IR 69)	XIV	[1:197] del keramike/part of ceramics
ua	ali/or	tiu ? [1:197]	N/B UIT Uidi. Escape.
0,6	0,55	2 4 T IU(I)	Tu joj! Here oh! 3 0 1 4

HU-3	MPA 4839 (IR 70)	? iχa ali/or aχi ? [1:197]	del keramike/part of ceramics
0,65	0,5	2 4 (N)I GA	Ni ga. Isn't here. 3 0 1 4

HU-4	MPA 4422 (IR 71)	a) IIIIXIIII	decorative signs bronasta palica/bronze stick
b)	G x/a ali/or χ ? [1:198]		
0,3	0,3	1 1 G Gre. Goes. 1 0 0 1	

HU-5	Kunsthau Zürich, Schumacher 1994a	1111Φ1(1)/1115VΛ1	S/P [2:365]
lauspe/-ipiliv	?	[2:331, 3]	bronasti "konjiček"/bronze "little horse"
0,85	0,85	ZA USPE VI BIL IV	12 0 1 13
5	13	Za uspeh vi bil živ. For success you were alive.	
R/V	ZAUSPE	žal spi alas sleeps R/V	ZAUSPE zal lep nice

HU-6	Kunsthau Zürich, Schumacher 1994a	111Λ11111111	S/P [2:365]
paevvparie	?	[2:333, 3]	10 0 0 10 bronasti "konjiček"/bronze "little horse"
1	0,85	4 10 PA E VVPARIE	Pa je vparjen. And is evaporated (coupled).

TRISSINO

TR-1 TRISSINO 1, Mancini 1995: 146f **ΛΥ/ΛΧΙϚ** ali/or **ΛΙΑ** S/P [2:359]
 esiau/av\e ? [2:320] svinjska kost/pig's bone

0,9 0,65 3 8 ESI TU AIU Si tu ajal? Are (you) here lay?
 R/V ESI TU GA Si tu ga (ubil)? Did (you kill) him here? 6 2 0 8
 N/B A GUTI SE A godi se. A se zgodi. But it occurs.

TR-2 TRISSINO 2, Mancini 1995: 147 **ΙΛΧϚΛ** ut²et²ai ? [2:321] S/P [2:359]

1 0,9 3 6 U TET AI Pri teti ajaj. At aunt (you) lie. svinjska kost/pig's bone
 N/B IATE TU Jate tu. Flock here. 6 0 0 6

TR-3 TRISSINO 3, Mancini 1995: 147f **ΧϚΧ** S/P [2:359]

neprečrkovano/not transliterated ? [2:321] svinjska kost/pig's bone
 0,75 0,55 3 4 NT S T Not si ti. Inside you are. 4 0 0 4
 R/V N TST No, tast. Well, father-in-law. N/B TST N Tast ni. Father-in-law isn't.

TR-4 TRISSINO 4, Mancini 1995: 148 **ΧΛΧ** S/P [2:359]

t²u.t² ? [2:321] svinjska kost/pig's bone
 1 0,65 2 3 TU T N/B TU T Tu ti. Here you. 3 0 0 3

AV-1 NUSSDORF, LKR. TRAUNSTEIN, FLUR MOOSHOLZ, Ziegaus/Rix 1998 S/P [2:363]

tipruχnu lavisezITIII ? [2:328] srebrn obroč/silver ring

ΜΙΥΙΙΕΙϚΙΓΛΙΥΠΥΟΛΑΧΙΙ stilizirani približek/stylized approximation

možna drugačna branja/different readings possible 20 2 0 22

0,65 0,45 II TU POULNU L AVI SE TI TUIM R/V TU IM tu jim here them
 9 22 Je tu polno le javi se ti tujim.
 Tu je polno, le javi se ti tujim. Here is full, just you report to foreigners.

SLOVENIJA

SL-1 VAČE, Museum Wien, Nedoma 1995 **ΑΥΙΙΙ** S/P [2:364, 18:326]

t'erisna ? [2:329, 9:318, 18:327] † je lahko R, † je lahko D/† could be R, † could be D
 7 0 0 7 bronasta čelada/bronze helmet 5. do 4. stol. PK/5th to 4th cent. BC
 1 0,65 TE RIS NA R/V RED IS NA R/V REDI SNA
 3 7 Tebi ris počiva. Red is počitka. Redi sèn. Boljši spanc kot žganc.
 (To) you lynx rests. Order from rest. Fat sleep. Better sleep than eat.
 N/B AN SI RET In si red. And (you) are order.
 R/V TE RISNA Tebi risana. (To) you drawn.
 R/V TE RIS NA Tu risar počiva. Here drawer rests.
 R/V REDI ZNA Rediti zna. Rear knows. R/V Rude zna. Ores knows.

SL-2	NEG AU-OB RAT ŽENJAK, HELM A, Museum Wien	bronasta čelada/bronze helmet
siraku:tuprpi-iar---eiv- prečrkovanje je podrobno analizirano in je precej drugačno od prečrkovanja strokovnjakov <i>transliteration is carefully analyzed and is quite different from expert's transliteration</i>	-uφnιφanuaφι ali/or uφnit¹anuati¹ S/P [2:364, 18:327]	kerup [2:330, 18:329]

Sl-2a	14111V1Q4A1I/1I4I1V1V4A4I5	S/P [2:330, 18:327, 28:237]
siraku:tuprpi-iar---eivsv- ? [2:330, 9:317, 15:329]		5. do 4. stol. PK/5 th to 4 th cent. BC
[28:237]	SIRA KUHUR L ARINEI S VI	
	Žrtvoval vojak, le udarneje se bil.	<i>If soldier has sacrificed, even more striking he beat.</i>
0,8 0,55	SI RAKU TU PRŠI I TA RIU LEI SVI	19 5 0 24
9 24	Si rakev tu prišel in ta raj lej vsi.	
	Tvoj grob je tu prišel in ta raj gledamo vsi.	<i>Your grave here came and this heaven watch all.</i>

Sl-2b	XIIIXXIIIX/TVIIIA111XIXSAYIDAH							S/P [18:328, 28:235]
harigastiteivai [28:236]	Harigasti Teivai	[18:329]	imeni/names	5. do 4. stol. PK/5 th to 4 th cent. BC				
	HARI GASTI TE I VAIUL							
	Tolkel tujce in jih pregnal			(He) beat strangers and defeated them.				
1	0,85	HARI GASTI TE I VAIUL	T I I T T I I T	15	3	0	18	
5	18	Grabil tujce te in zmagal.	Tu je tu, tu je tu.					
		(He was) grabbing these strangers and won.	Here is here, here is here.					

SI-2c	ΙΦΑΥΜΑΦΙΜΦΥΙ				5. do 4. stol. PK/5 th to 4 th cent. BC				S/P [2:330, 18:327]				
dubni banuabi	?	[18:329]	-uφniφanuafi	ali/or	uφnit ^a anuati	?	[2:330]						
dubni banuabi	Dubno Banuab(i)o		[9:317]	imeni/names									
prečrkovanje strokovnjakov je napačno, saj ne upoštevajo ustreznih črkovnih znakov za B in D, niti pogostosti obeh črk, ki sta bistveno različni, zato daje tako prečrkovanje tudi napačno razumevanje <i>transliteration of experts is wrong while they don't use suitable letter signs for B and D and frequency of both letters which are essentially different, so such reading gives also wrong understanding</i>													
1	1	3	12	BUDNI DAN UADI	Budni dan vadi	Waking day drill.							
N/B	I DAU NADIN DUB			Je dal nadin dob.	He gave hope oak.	12	0	0	12				

Sl-2d	ᳵ᳗᳚᳚᳚᳚										S/P [2:330, 18:327]				
kerup	?	[2:330]	c.erul	?	[2:330, 9:318, 18:329]	5. do 4. stol. PK/5 th to 4 th cent. BC									
1	1	1	5	KERUL	Kerlc.	Strong (man).	5	0	0	5					
N/B	L UREK		Le urok.		Only spell.										

Is1	ΧΡΑΝΕΡΜΑΝΗΔΟΤΑΗ	bronasta posoda/bronze vessel	S/P [16:593, 18:322, 28:279]
lah.v.n.ah v.rot.a.h	Laivnai Vrotai	[16:593, 18:324]	imeni/names
[28:280]	TLA HVNAH V ROTAH	Tu poginil v rotitvah.	4. stol. PK/4 th cent. BC
	HATOR V HAN VHALT	Kateri v ogenj vehnili.	Here died in spelling.
			Who in fire staggered.

1	0.56	TLAHVNAHVROTAH	14	0	0	14	sky - heaven
6	14	T LAH V NAH V ROTAH	N/B			HATOR V HAN VHAL T	
		Ti lahek v nebu v rotitvah.				Kdor v hišo ušel tu?	
		<i>You (are) light in sky in entreaties.</i>				<i>Who in house entered here?</i>	

Is2	ṚATDṚAMJṚAT			bronasta posoda/bronze vessel			S/P [16:594, 18:322, 28:279]
lah.vnahvrot.a.h	Laivnai Vrotai		[16:593, 18:324]		imeni/names		4. stol. PK/4 th cent. BC
[28:280	TA HVNAH V ROTAH		Tu poginil v rotitvah.		<i>Here died in spelling.</i>		
	HATOR V HAN VHALT		Kateri v ogenj vehnil.		<i>Who in fire staggered.</i>		
1	0.56	LAHVNAHVROTAH	13	0	0	13	sky - heaven
5	13	LAH V NAH V ROTAH	N/B	HATOR V HAN VHAL			
		Lahek v nebu v rotitvah!		Kdor v hišo ušel?			
		<i>Light in sky in entreaties!</i>		<i>Who in house entered?</i>			

LITERATURA

1. S. Schumacher, *Die Rätischen Inschriften, Geschichte und heutiger Stand der Forschung*, Innsbrucker Gesellschaft zur Pflege der Geisteswissenschaften, Innsbruck **1992**.
2. S. Schumacher, *Die Rätischen Inschriften, Geschichte und heutiger Stand der Forschung*, 2. erweiterte Auflage, Archaeolingua, Innsbrucker Beiträge zur Kulturwissenschaft, Sonderheft 121, Innsbruck **2004**.
3. *Elektronska zbirka retijskih napisov z nekaterimi slikami / computer base of Rhaetic inscriptions with some pictures*, <http://members.tripod.com/adolfozavaroni/>.
4. R. Lunz, *Die archäeoligsches Sammlung des Bozner Stadtmuseums*, Bozner Stadtmuseum, Bozen **1973**.
5. R. Lunz, *Ur – und Frühgeschichte Südtirols, Rätsel und Deutung*, Athesia, Bozen **1973**, 93, tafel 27.
6. R. Lunz, *Archäologie Südtirols Ur: Archäologisch-historische Forschungen in Tirol*, R Lunz, Bruneck **1981**, 201-203.
7. G. Curlietti, *Omaggio al cavaliere di Sanzeno*, Die Räter – I Reti, Verlagsanstalt Athesia, Bozen **1992**, 27-39.
8. R. C. de Marinis, *Il territorio prealpino e alpino tra i Laghi di Como e di Garda dal Bronzo recente alla fine dell'età del Ferro*, Die Räter – I Reti, Verlagsanstalt Athesia, Bozen **1992**, 145-166.
9. G. Fogolari, A. L. Prosdocimi, *I Veneti antichi, Lingua e cultura*, Studio Editoriale Programma, Padova **1988**, 91, 134, 135, 171.
10. P. Gleirscher, H. Nothdurfter, *Zum Bronze und Eisenhandwerk der Fritzens-Sanzeno-Gruppe*, Die Räter – I Reti, Verlagsanstalt Athesia, Bozen **1992**, 349-367.
11. E. Schubert, *Arcis Alpinus inopitas tremendis, Ein archäeologischer Vergleich*, Die Räter – I Reti, Verlagsanstalt Athesia, Bozen **1992**, 439-449.
12. E. Risch, *Die Räter als sprachliches Problem*, Die Räter – I Reti, Verlagsanstalt Athesia, Bozen **1992**, 673-690.
13. A. Marinetti, *Documenti epigrafici da S. Loranzo di Sebato – Val Pusteria*, Bolzano, Die Räter – I Reti, Verlagsanstalt Athesia, Bozen **1992**, 691-700.
14. G. Niederwagner, *Ein Diskussionbeitrag zur archäeologischen Gruppengliederung*, Die Räter, Atti del Simposio, Castello di Stenico, Trento 1993, Grafiche Artigianelli, Trento **1999**, 525.
15. S. Schumacher, *Die "rätischen" Inschriften: gegenwärtiger Forschungsstand, spezifische Probleme und Zukunftsaussichten*, Die Räter, Atti del Simposio, Castello di Stenico, Trento 1993, Grafiche Artigianelli, Trento **1999**, 334-355.

16. G. B. Pellegrini, A. L. Prosdoci, *La lingua Venetica*, Istituto di glottologia dell universita di Padova, Circolo linguistico Fiorentino, Padova **1967**.
17. A. Marinetti, *AKEO I Tempi della Scrittura, Veneti antichi. Alfabeti e documenti*, TIF Cornuda, Montebelluna, Museo di Storia Naturale e Archeologia, Cornuda **2002**.
18. J. Istenič, *Zapisi v Venetski pisavi na Koroškem in v Sloveniji*, Zgodovinski časopis 39, Zveza zgodovinskih d.ruštvev Slovenije, Ljubljana **1985**, 313-334.
19. M. Silvestri, G. Tomezzoli, *Rhaetic Language Database*, povzeto po S. Schumacher, Die Rätischen Inschriften, 2. erweiterte Auflage, Innsbruck **2004**.
20. V. Vodopivec, *Nabor venetskih napisov, delitev, prevod in slovar*, Zbornik 4. mednarodne konference, Evropski staroselci, Jutro, Ljubljana **2006**, 118-144.
21. V. Vodopivec, *Zbir Retijskih napisov, delitev, prevod in besednjak*, Zbornik 6. mednarodne konference, Izvor evropejcev, Jutro, Ljubljana **2008**, 118-136.
22. M. Bor, *Retijski napisi*, Etruščani in Veneti, Drugi venetski zbornik, Ivan Tomažič, Wien, Ljubljana **1995**, 61-70.
23. G. Tomezzoli, *About two Magré-Rhaetic inscriptions*, Zbornik 1. mednarodne konference, Veneti v etnogenezi srednjeevropskega prebivalstva, Jutro, Ljubljana **2002**, 182-187.
24. G. Tomezzoli, V. A. Čudinov, *The spada di Verona – Meč iz Verone*, Zbornik posveta, Praprebivalstvo na tleh srednje Evrope, Jutro, Ljubljana **2003**, 65-73.
25. A. Ambrozic, *Gordian knot unbound*, Cythera press, Toronto **2002**, 110-117.
26. V. Vodopivec, *Primerjava branj Retijskega napisa na meču iz Verone*, Zbornik mednarodnega posveta, Sledovi Evropske preteklosti, Jutro, Ljubljana **2004**, 158-165.
27. I. Tomažič, G. Tomezzoli, *The inscription Pauli no. 39*, Zbornik mednarodnega posveta, Sledovi Evropske preteklosti, Jutro, Ljubljana **2004**, 147-157.
28. M. Bor, J. Šavli, I. Tomažič, *Veneti naši davni predniki*, založba, Ivan Tomažič, ČGP Delo, Wien, Ljubljana **1995**, 235-238, 279-282, 295.
29. P. Serafimov, *Steinberg inscription*, Zbornik 4. mednarodne konference, Evropski staroselci, Jutro, Ljubljana **2006**, 172-180.
30. V. Vodopivec, *Retijski napis Pustertal*, Zbornik 6. mednarodne konference, Izvor evropejcev, Jutro, Ljubljana **2008**, 137-141.
31. V. Vodopivec, *Retijski napisi Magrè*, Zbornik 6. mednarodne konference, Izvor evropejcev, Jutro, Ljubljana **2008**, 142-154.

BESEDNJAK RETIJSKEGA JEZIKA

Vocabulary of Rhaetic Language

Besednjak retijskega jezika zajema besede iz vseh znanih retijskih napisov in obsega: prečrkovanje v slovenski abecedi, prevod v narečno ali knjižno slovenščino, njihovo obrazložitev glede na sedanjo rabo in besedno jezikovno preoblikovanje, prevod v angleščino, oznako napisa in po potrebi še dodatno pojasnilo. Podane so vse razumljene besede v različicah iz vseh znanih retijskih napisov [1].

Besede iz vseh znanih retijskih napisov so obdelane in zbrane v različicah razumevanja v *Katalogu retijskih napisov, besed in prevodov* [2].

Po ustrezni metodologiji so črke in besede iz retijskih napisov primerjane, obrazložene in utemeljene v članku *Zbir Retijskih napisov, delitev, prevod in besednjak* [3].

Ob upoštevanji venetskih, starofrigijskih, galskih, etruščanskih, trakijskih in drugih napisov razumljivih na slovanskih osnovah, bi besednjak dobil popolnejšo vsebino.

Vocabulary of Rhaetic language include words from all known Rhaetic inscriptions with record in Slovene letters, translation in Dialectical or Literary Slovene, their explanation in view of present use and transformation, translation into English, mark of inscription and added commentary if necessary. Quoted are all understandable words from known Rhaetic inscriptions [1].

The words from all Rhaetic inscriptions are collected in variants of reading und understanding in Catalogue of Rhaetic inscriptions, words and translations [2].

Upon suitable methodology letters and words are compared, explained and founded in paper Collection of Rhaetic texts, punctuation, translation and vocabulary [3].

Considering Venetic, Old Phrygian, Gaul, Etruscans, Thracian and other inscriptions understanding on Slavic bases, the vocabulary would get complement contents.

Poševno označeni so napisi za besede iz obratne smeri branja.

Inscriptions in italics are for words from the inverse direction of reading.

Za razumevanje besed so podana le osnovna izhodišča, ki zadostujejo le za bistveno obrazložitev posameznih besed. Podani pa so tudi ustrezni slovarji za nadaljnje podrobnejše iskanje.

For understanding of words are presented only basic origins, enough just for basic explanations of single words. Presented are also suitable dictionaries for further and detail searching.

Skupaj 789 besed. / All together 789 words.

Kratice/Abbreviations

SK	Slovensko knjižno [4]	<i>Literary Slovenian</i>	okr	okrajšava	<i>abbreviation</i>
SN	Slovensko narečno	<i>Dialectal Slovenian</i>	preg	preglas	<i>mutation</i>
HK	Hrvaško knjižno [5]	<i>Literary Croatian</i>	prem	premet	<i>toss</i>
PL	Pleteršnikov slovar [6]	<i>Pleteršnik's dictionary</i>	sin	sopomenka	<i>synonym</i>
SLV	Slovaško knjižno [7]	<i>Literary Slovakian</i>	prpr	preglas in premet	<i>mutation and toss</i>

Retijsko <i>Rhaetic</i>	Slovensko <i>Slovene</i>	Angleško <i>English</i>	Retijski napisi <i>Rhaetic inscriptions</i>	Pojasnilo <i>Comment</i>
A	a, toda – okr, SN, SK	but	Sz22, Sz24, Sz31, Sz44, Sz46, No3, Fi1, Sr3, St8, Tr1	
A	a, ali – okr, SN, SK	or	Sz63, No4, St5	
A	na – okr, SK	on	Sz14	
A	aja – okr SN, SK	lie, rest	Sz35, Sz61	
AG	ag, ak, ako – okr, preg, SN, SK	if	Vn10	
AGUPLA	asupla, osupla – preg, SN, SK	amazed	Rn2	
AH	ah – SK	oh	Sz22	
AHIL	avil, ovil, zavil – preg, SN, SK	turn	Pu1	
AI	aja, leži – okr, AK	lie, rest	Sz11, Sz63, Sz70, Pu6, Tr2	
AIA	aja, leži – SK	lie, rest	No9, No9	
AIS	ais, bol – SN, SK	pain	No9, We2	
AIU	aja, leži – preg, SN, SK	lie, rest	Tr1	
AK	akcija – okr, SK	action	Sz8	
AKINUA	ukinitev, pogin – sin, SK	ruin, dead	Ma13	
AL	al, ali – SN, SK	but, or	Sr6, Vn1, Vn10	
AL	ol, pivo – preg, PL, SK	beer	No3	
ALI	ali – SK	or	Sz45	
ALU	alo, halo – preg, SN, SK	hallo	Sz40, Vn1	
AN	an, in – preg, SN, SK	one, and	Sz11, No13, Sr4, Sr6, Sr9, Vr1, Pu1, Sl1	
ANA	ana, ena – SN, SK	one	Sz69	
ANI	ani, eni – SN, SK	to one	Sz31	
ANU	anu, eno – preg, SN, SK	one	Sz15, Bz1	
APANA	apana, zaspana – SN, SK	sleepy	Sz69	
API	opiješ – okr, SK	get drunk	Sz39	
APNU	apnu, apno – SN, SK	lime	Sz3	
ASIRA	azira, ozira – preg, SN, SK	look around	St8	
ASNA	jasna – okr, SK	clear	Rn2	
AŠ	odšel – okr, SK	went	Sz26	
ATA	oče – SK	father	No6, Pu7, Pu7	
ATANU	atu – SK	to father	Sz5	
ATE	ate, ata – SN, SK	father	St6	
ATEL	atel, otel – SN, SK	saved	Ma13	
ATI	ati – SK	father	Sz18, Sz52, St4	
ATTA	ata – SK	father	As4, As4	
ATTI	ati, ata – SN, SK	father	Fi1	
ATU	atu – SN, SK	to father	Vn10	
AU	au, joj – SN, SK	oh	Sz24, Sz35, No4	
AUIL	javil – okr, preg, SK	reported	No4	
AUV	au, joj – SN, SK	oh	Rn2	
AVE	javi – okr, preg, SK	report	Sz42	
AVI	javi – okr, SK	report	Sr1, Vn1, Vn9, We1, Av1	
AVIL	javil – okr, SK	reported	It3	
AVVI	javi – okr, SK	report	Bz16	
AZ	jaz – okr, SK	I	St8	

B	b, bi – okr, SN, SK	would	Ma24, Ma24
B	bila – okr, SK	was	No7
B	bo – okr, SN, SK	will	Sz2
BA	bo – preg, SK	will	Bz6
BAKA	baka, babi, nona – HR, SN	nana	St6
BAU	bau, bali – SN, SK	feared	No7
BEGE	begaj – okr, SK	flee	As14
BEL	bel – SK	white	No3, No3
BEL	bəl, bolj – SN, SK	more	Pu1
BELI	beli – SK	white	Sz14
BELNA	belna, polna – preg, SN, SK	full	Ce1
BELU	belu, belo – SN, SK	white	No3
BI	bi – SK	would	As12
BIL	bil – SK	was	Hu5
BIRA	bira, bera – SN, SK	gathering	Ma12
BIRI	pri – preg, SK	at, by	Sz1
BLAT	blat, blato – okr, SN, SK	mud	Sz4
BO	bo – SK	will	En1
BOGA	boga – SK	God	En1
BRI	pri – preg, SK	at, by	Sz2
BRIMA	prima – preg, SN, SK	prime	Sz2
BU	bo – SK	will	Sz4
BUDNI	budni, buden – SN, SK	awake	Sl2c
DA	da – SK	yes	Bz10
DAL	dal – SK	gave	Sz12
DALEG	daleč – preg, SK	far away	Sz12
DALII	dali – SK	gave	Pu4
DAN	dan – SK	day	Sl2c
DAU	dau, dati – SN, SK	give	Sz15, Sz30, Sl2c
DAUA	daua, dala – preg, SN, SK	gave	Sz15
DEDEVE	dedeve, dedove – preg, SN, SK	of grandfather	Ma23
DEILNA	deilna, delna – SN, SK	partly	Sr3
DL	dəl, dalj – okr, SN, SK	farther	Bz5
DU	d, da – preg, SN, SK	that	Ma23
DUB	dub, dob, hrast – preg, SN, SK	oak	Sl2c
DUG	dug, dolg – HR, SN, SK	debt	Sr15
E	e, je – SN, SK	is	Sz2, Sz3, Sz11, Sz11, Sz12, Sz31, Sz33, Sz55, No3, No10, Sr4, Sr6, Sr8, Sr9, Ma12, Ma23, Pa1, Vn9, Vn10, Bz9, Bz11, Bz11, Rn2, We2, We2, We3, St1, St2, St3, St4, St8, Hu6
EBNU	ebnu, jebnu – SN, SK	fuck	Ma16
EBU	jebu – okr, SN	fuck	Ma19
EGE	jege, njega, njemu – SK	him, to him	Rn1, Rn1
EI	ej, hej – SN, SK	oh	Sz11
EILU	jelu, jelo, jed – SN, SK	meal	Ma4
ELANU	jelenu – okr, preg, SK	to deer	Ma1
ELE	jelen – okr, SK	deer	Ma9
ELU	jelo – okr, preg, SK	meal	We3
EMU	njemu – okr, SN, SK	to him	Vn2
EN	en, in – SN, SK	and	Sz15, Sz73
EN	en – SK	one	Sz30, Sz33, Bz2, Pu6
ENA	ena – SK	one	Fe1
ENI	eni, ena – SN, SK	one	Sz33, Bz2
EPETAV	šepetal – okr, SK	whispered	Sz1

venetski izraz/Venetic expression

ES	se – prem, SK	he was, oneself	Ma13	
ESI	esi, si – SN, SK	you are	Ma14, St1, St3, Tr1	
ETINU	edinu, edino – SN, SK	just, only	Sr2, Ma6	
ETU	eto, tu – SN, SK	here	St1	
G	ga – okr, SK	him	Sz2, Sz10, Sz12, Sz26, Sz26	
G	glej – okr, SK	see	Sz9, Sz17, Sz17, Sz18, Sz20, Sz36, Sz38, Sz38, Sz41	
G	gre – okr, SK	goes	Sr1, Rn2, Hu4	
G	grob – okr, SK	grave	Sz10, Sz20, Pu10	
GA	ga – SK	him, it	Sz2, Sz10, Sz39, Sz41, Vn11, Vn15, Bz3, Pu1, En1, Hu3, Tr1	
GAAI	gaji, goji – preg, SN, SK	grow	Bz16	
GAI	gai, goji – okr, SN, SK	grow	Sz60, It2	
GANI	gani – SK	move	Sz10	
GANU	ganeš – okr, SK	move	Sz1, Sz2	
GAR	gar, gor – SN, SK	up	Sz2, Vn8, Pu4	
GARI	gari, gori – SN, SK	burn	Vn8	
GARI	gari, gori – SN, SK	above, up	Sz2	
GASTI	gosti, tujci – preg, SK	guests, strangers	Sl2b	
GE	ga – preg, SK	him	Sz1, Sz10, Sz18, Rn1	
GE	ko – preg, SK	when	Sz2, Bz4	
GE	gre – okr, SK	go	Sz12, Ma8, Bz4	
GE	ke, tja – preg, SN, SK	there	Sz12	
GELI	želi – preg, SK	wish	Sz10	
GI	ga – preg, SK	him	Sr15	
GI	giniti, mreti – okr, SK	pine, die	Sz6	
GI	si – preg, sin, SN	you are	Sz2	
GIKA	rika, zove – SLV	call, tell	Sz1	tudi češko/also Czech
GIKAŠI	rikati, zvati – SLV	call, tell	Sz1	tudi češko/also Czech
GINA	ginevanje, umiranje – okr, SK	pine	Ma20	
GINU	giniti, mreti – okr, SK	pine	Ma13, Ma19	
GIRAG	žrtje, žreti – preg, SN, SK	devouring	Sz2	
GITIII	kiti – preg, SK	adorn	Vn11	
GL	glej – okr, SK	see	Sz22	
GLI	glej – okr, SK	see	Sr12	
GU	ga – preg, SK	him	Sz60	
GUS	gus, gos – preg, SN, SK	goose	Sz4	
GUTI	gudi, godi – preg, SK	occurs	Tr1	
GUUNI	vani, ven – preg, SN, SK	out	It4	
H	h, k – SK	to	Sr2, Ma1	
H	ga – preg, okr, SK	him	Vr3	
HAN	han, hiša – SN, SK	house	Is1, Is2	
HARI	haral, grabil – HR	grab	Sl2b	
HATOR	kateri, kdor – okr, preg, SK	which	Is1, Is2	
HE	ke, tja – preg, SN, SK	there	Pu1	
HETINU	dedni – preg, SK	hereditary	Sr2	
HL	hladen – okr, SK	cold	Bz5	
HUA	kua, kaj – preg, SN, SK	what	Sz22	
HUGL	kugla, krogla – SN, SK	ball	Sz22	
HUR	gor – preg, SK	up	Sr1, Sr7	
I	i, in – SN, SK	and	Sz8, Sz9, Sz18, Sz23, Sz23, Sz24, Sz32, Sz36, Sz49, Sz49, Sz51, Sz52, Sz64, Sz70, Sz71, Sz71, No9, Sr4, As2, As3, As3, Vr3, Tv1, Vn3, Vn5, Vn6, Bz5, Bz11, Bz12, Bz15, Rn2, Pu2, It1, St8, Hu1, Sl2a, Sl2b	

I	je – okr, preg, SK	is	Sz2, Sz21, Sz23, Sz33, Sz36, Sz47, Sz48, Sz49, Sz50, Sz51, Sz51, Sz52, Sz52, Sz59, Sz64, Sz71, No1, No4, No6, Sr1, Sr7, Ma5, Ma13, Ma20, As5 Bz2, Bz5, Pu7, It1, St4, Sl2c
I	i, tudi – SN, SK	also	Ma20, Vr3
I	si – okr, SK	you are	As2
IA	ja, jaz – SN, SK	I	Sz60
IA	je – preg, SK	is	Sz3
IAI	aja – prem, SN, SK	lie, rest	Sz46, Sz46, Sz56, Sz56, Sz58, Sz58, Sz58, Sr11, Fe1, Fe1, Rn2, Pu6
IAIU	ajajo, počivajo – prem, SN, SK	they rest	Sr11
IAD	jad, bol – SN, SK	pain	Sz12
IAG	jaga, lovi – okr, SN, SK	hunt	It2
IAG	jak, močan – preg, SN, SK	strong	It2
IAGU	jagal, lovil – okr, SN, SK	hunted	Sz60
IAHIL	jahač, spona – preg, SK	rider, clamp	Pu1
IAL	zlo, hudobija, zavist – HR	evil, mischief	Sr10
IALA	zlo, hudobija – HR	evil, mischief	Tv1
IAME	jama, grob – SK	pit, grave	Rn1
IAN	ian, en – SN, SK	one	Sz15
IAN	najin – prem, okr, SK	ours	Sz18
IAR	iar, mlad – SN, SK	young	No5, Tv1, Tv1
IARI	iari, mladi – SN, SK	young	Bz14
IAT	jad, bol – preg, SN, SK	pain	Sz7
IATE	jate – SK	flocks	Tr2
IAVE	javi – preg, SK	report	Sz8, Sz30, Ce1
IAVI	javi – SK	report	Sz10, Sz21
IAVILE	javile – SK	they reported	Sz10
IDIE	idi, gre – HR, SN, SK	go	Sz8
IDII	idi, pojdi – HR, SN, SK	go	Sz8
IE	je – SK	is	Sz63, Sr9, Ma7, Ma10, Vr5, Vn1, Vn13, Bz14
IEI	iei, hej preg – SN, SK	hey	Sr4
IEN	jen, en – SN, SK	one	Vn13
IESI	iesi, si – SN, SK	you are	St2, St5
IG	ik, ako, če – preg, SN, SK	if	Ma20, Pu1
IG	igo, jarem, tečaj – okr, PL, SK	hinge	Pu1
IGTI	ihti, joka – preg, SK	cry	Sz36
II	je – preg, SK	is	Sz7, Sz7, Sz49, Sz50, Sz70, Sz70, Sz71, Vr5, Vn5, Vn5, Vn6, Bz5 Bz10, Bz12, Pu4, Av1
II	i, tudi – SN, SK	also	Bz12
II	in – preg, SK	and	Vn5, Vn6
IIE	je – SK	is	Sz63
IIUI	joj – Sk	oh	Sz22
IK	ik, ak, če – SN, SK	if	Sz72, Vr3
ILI	ili, ali – SN, SK	but, or	Sz22
ILU	ilo, ilovica – preg, SN, SK	clay	Sz27
IM	jim – okr, SK	to them	Av1
IMEL	imel – SK	had	Sz7
IN	in – SK	and	Sz50, Sr1, Bz8, Pu1, Pu10
INA	ina, ena – preg, SN, SK	one	Rn2
IPAK	ipak, vendar – SN, SK	yet, however	Sz4
IPIHK	epik – preg, SK	epic poet	Sr5
IS	isti – okr, SK	the same	Sz17, Sz23, Sz38, Sr4, Sr6, Ma6, Ma7, Vn8
IS	ist – SN, Cerkljansko, jest jed	meal	Ma6
IS	is, iz – SN, SK	from	Sl1
ISPALA	ispala, izpulila – SN, SK	come out, pluck	Bz3
IST	ist, isti – okr, SN, SK	the same	Rn2

ISTI	isti – SK	the same	Sz30	
ISU	ist – SN, Cerkljansko, jest jed	meal	Ma5	
ITI	iti, šel – SK	go, went	Sz45, Sz49, Sz49, Sz70, Sz71, Sz71, As10, As10, Pu2, Pu2, Pu2, Pu2, Hu1	
ITU	iti, šel – preg, SK	go, went	Sz45	
IU	živ – okr, SK	alive	Sz47, Sz48	
IU	jo – preg, SK	her, it	Bz5	
IUI	juj, joj – preg, SN, SK	oh	Sz22, Vn4, Bz18, Rn2, Hu1, Hu2	
IUKUI	jokaj, objokuj – SN, SK	lament	Sz26, Sz26	
IULAH	juha – prem, SK	soup	Bz5	
IUN	in – SK	and	Sz15	
IUSI	preganja – RU	persecute	Ma8	jusitъ = vihrati/storm, jus = hitrec/speeder
IV	živ – okr, SK	alive	As1, Vn5, Vn6, Hu5	
K	k, ki – SN, SK	who	Fe1	
K	k, kar – okr, SN, SK	that	Ma18, Fe1	
K	k, kot – okr, SN, SK	as	Sz4	
KA	ka, k – SN, SK	to	Sz4	
KA	ka, ko – SN, SK	when	Sz30,	
KA	tako – sin, SK	so	Sz4	
KA	kot – okr, SK	as, like	Sz4, Sz15	
KA	kar – okr, SK	which, what	St1, St2, St3	
KAKAKA	ka, ka petelinji glas – SK	ka, ka cock voice	Fil	kikiriki/cock e doodle doo
KAIA	kaja, peče – HR, SN, SK	regret, prick	Sr15	tudi obžaluje/also lament
KAIAN	kajan, obžalovan – PL, SK	regretted	Pa1	
KALA	kalati, premakniti – sin, PL, SK	move	Pu1	cepiti, zajeti, vedro/split, ladle, bucket
KALA	kalati, naliti – PL, SN, SK	pour	Sz15	
KALAŠ	čša, vrč – PL, SN, SK	goblet	Sz15	
KAR	kar, ko, ker – SN, SK	when, because	Sz14	
KARAPAŠNA	samopašna – preg, SK	egoistical	Sz14	
KAT	kat, ko – HR, SN, SK	when	Sz8	
KE	ke, tja – SN, SK	there	Sz28, No10, Sr1, Sr1, Ma4, Ma10, Vn12, Rn1, St8	
KE	ke, ko – SN, SK	when	Sr1	
KEI	kej, kaj – SN, SK	what	Sz22	
KES	sek, seka – prem, SK	chop	Bz2	
KES	kes – SK	regret	Bz2	
KESA	kesa – SN	repent	Rn1	
KER	ker – SK	while	Ma10	
KERUL	kerlc – prpr, SK	strong man	Sl2d	
KI	ki, tisti – SN, SK	who, that	Sz72, Sr5, Ma17, Vn14, St7	
KI	ki, tukaj – sin, SK	here	St8	
KIR	kir, kar – SN, SK	what	Sz11	
KIRIL	krivil – okr, prem, SK	curve	No11	
KLE	kle, tu – SN, SK	here	Ma17	
KLEVIEVAL	klevetal – SK	calumniated	Ma17	
KLUN	klunil, zaklenil – okr, SK	pecked, locked	Pu1	tudi kljun/also beak
KO	ko – SK	when	En1	
KOGA	koga – SK	whom	En1	
KOGA	koga, kaj – SN, SK	what	En1	
KOLII	kolji, količi – okr, SN, SK	prop	Vr5	
KU	ku, ko – preg, SN, SK	when	Sz9, Sz70, Ma5, Pa1, We3	
KU	kuhaj – okr, SK	cook	Sz65, Sz65	
KUA	kua, kaj, kar – SN, SK	what	Sz70, Pu11	
KUAI	kua, kaj – SN, SK	what	Sz70	
KUE	kue, kle, tam – SN, SK	there	Sz22	

KUHIL	kuhal – preg, SK	cook	Rn2	
KUHILINA	kuhana - SK	boiled	Rn2	
KUNII	kuni, kuna – SK	marten	Ma5	
KU-KU	ku-ku – SK	cuckoo	Sz65, Sz65	glas kukavice/voice of cuckoo
KUS	kus, kos – SN, SK	piece	Ce1	
KUSEN	kusiti, poskusiti – okr, SN, SK	taste	Ce1	
KUŠI	kušati, pokušati – okr, SN, SK	taste	Ma5	
KUT	kot, grob – sin, SK	corner, grave	Sz19, No1	kot, grob, pokop/corner, grave, bury
KVE	kle, tam – preg, SN, SK	there	St5	
L	l, le – okr, SN, SK	just, only	Sz16, Sz24, Sz30, Sz64, No9, Sr4, Fe1, Vn1, Vn2, Vn5, Vn5, Vn7, Vn9, Vn9, Vn10, Vn10, Vn10, Vn11, Bz9, Rn1, Pu7, We1, We3, Av1, Sl2d	
L	lep – okr, SK	nice	Sz59	
LA	le – preg, SK	just, only	Sz1, Sz16, No12, Vn10, Bz6, Rn1, We3	
LA	lej – okr, preg, SK	look, see	Sz15	
LA	na – preg, SK	on	Sz16	
LAD	hlad, hladi – okr, SK	cool	Bz5	
LAD	rad – preg, SK	like, gladly	Sz12	
LAH	lahek – okr, SK	light	Is1, Is2	
LAI	laj, lej – SN, SK	look, see	Sz46, Sr10	
LA-LA	la-la, petje - SK	la-la, singing	Sz57, Sz57	
LANI	lani – preg, SK	last year	Bz3	
LANU	lani – preg, SK	last year	Bz1	
LAS	les, sem – preg, SN, SK	hither	Sz1, Sz15, We3	
LAS	laso, las, vrv – okr, SK	lasso	Ma19, We3	
LAS	last – okr, SK	property	Ma19	
LASE	lase, lasje – okr, SN, SK	hair	Rn1	
LASE	laso, las, vrv – okr, SK	lasso	Rn1	
LASTE	laziti – preg, sin, SK	creep	Ma19	
LAŠ	laš, laž – SN, SK	lie, fib	Sz62	
LAŠUN	lažun, lažnik – preg, SN, SK	fibber	Sz15	
LAT	lati, cepi, sekaj – sin, SN, SK	cleave, cut	Sz62	
LAVI	navi, novi – preg, SK	new	Ce1	
LAVI	davi – preg, SK	morning	Ce1	
LAVI	lovi – preg, SK	hunt	Vn1, Vn1, Vn9, We1	
LAVI	levi, leviti – preg, SK	slough	Vn1, Vn1, Vn9, We1	
LAVI	lavi, plazi – SK	avalanche	Vn1, Vn1, Vn9, We1	
LE	le – SK	just, only	Sz2, Sz7, Sz10, Sz22, Sz30, No3, It4, St1, St2, St3, St4	
LEA	lej – preg, SK	see	Ma12	
LEHEN	legel – preg, SK	lie, rest	Ma1	
LEHEN	lahen – preg, SK	light, gentle	Ma1	
LEI	lej, glej – SN, SK	look, see	Sl2a	
LEPE	lepe – SK	nice	Sz11	
LES	les, sem – SN, SK	here	Sz22	
LEŽATI	ležati – SK	lie, rest	St4	
LI	le - preg, SN	just, only	Sz15, Sz59, No9, No11, Pu7, St9	
LII	lij – preg, SK	pour	Sz64	
LIP	lip, lepo – okr, SN, SK	nice	Sz22	
LIPI	lipa, lipi – SK	linden	Sz4, Bz4	
LIPI	lipu, lepo – preg, SN, SK	nice	Sz4, Bz4	
LISI	lize, leze – preg, SN, SK	crawl	Fe1	
LITU	litu, leto – SN, SK	year	St9	
LIVA	vliva, vlivaj – okr, SN, SK	infuse	It3	
LIVAI	livaj, vlivaj – SN, SK	infuse	Sz10	

LOK	loki – okr, SN, SK	to pool	Vr5	
LOK	log – preg, SN, SK	grove	Vr5	
LP	lepo – okr, SK	nice	Sz23, St9	
LPA	lpa, lepa – okr, SN, SK	nice	No4	
LST	lst, last – okr, SN, SK	property	Pu7	
LUGE	ljudje – okr, preg, SK	people	Sz30	
LULI	luli, lulati – SN, SK	wee-wee	Sz32, Sz32	
LUKU	loko – preglas, SK	pool	We3	
LUPNU	lubnu, ljubijo – SN, SK	love, want	Ce1	
M	mi, meni – okr, SK	to me	Ma2, Ma6, Pu8	
M	moj – okr, SK	my, mine	Sz55	
MA	ma, toda – SN, SK	but	Sr7	
MAG	mag – SN, SK	magus	Sz3	
MAI	mej, imej – SN, SK	have	Ma9	
MAI	maj, moj – preg, SN, SK	my	Fi1, Rn1	
MAIE	maje – SK	shake	Rn1	
MAIU	moj, mojega – SK	mine	Sz3	
MALA	mala, majhna – SN, SK	little	Vr2	
MALAVALN	malar, slikar – SN, SK	painter	Vr2	
MAN	men, meni – preg, SN, SK	to me	Ma7	
MARE	mare, morje – okr, SN, SK	sea	Sz2	
MATAN	moten – preg, SK	handicapped	Tv1, Tv1	
MATI	mati – SK	mother	Sz1, Ma1, Bz9	
MATINA	materina – okr, SN, SK	of mother	Sz1	
MAV	mau, malo – okr, SN, SK	little	Sr7	
MAVITA	navita – preg, SK	wind, wound	Sr7	
ME	me – SK	me	Sz31, Sz55, Bz9	
MEI	mej, mejí – okr, SN, SK	border	Ma7	
MELKA	mleka, prem, SK	milk	Ma2	
MELKA	volka – preg, SK	wolf	Ma2	
MER	mera – okr, SK	measure	Sz31	
MERA	mera – SK	measure	Sz2, Sz2	
MESIL	mesil – SK	kneaded	Bz13	
METINU	metinu, metino – SN, SK	of peppermint	Ma6	
METINU	medino, medeno – preg, SN, SK	of mead	Ma6	
MI	mi, meni – SK	to me	Sz2, Sz2, Sz7, Sz31, Sr9, Pu6	
MIE	moj – preg, SK	mine	Sz73	
MIR	mir – SK	peace	Sz2	
MN	mn, meni – okr, SN, SK	to me	Sr1	
MNA	mene – okr, SK	me	Sr1	
MNE	mene, me, meni – okr, SK	me, to me	Ma1, Pu6, St3	
MUI	muj, moj – SN, SK	my, mine	Ma8, Ma14	
MUN	men, meni – preg, SN, SK	to me	Vn13	
MUNIE	munja, strela – HR, SK	thunderbolt	Vn13	
MURIR	moriti, mrtev, umrl - SK	kill, dead	No6	
N	naj – okr, SK	let	Bz6, St1	
N	no – okr, SK	well	Tr3	
N	not – okr, SK	inside	Fe1, It1	
N	ni, ne – okr, SN, SK	not	Vr2, Tr3	
NA	na – SK	on	Sz10, Sz14, Sr4, Sr6, Ma7, Ma20, Pa1	
NA	nana, spi, počiva – okr, SN, SK	sleep, rest, lie	Sz9, Sz31, No13, Sr6, Sl1	
NADIN	nadin, nada, up – SK	hope	Sl2c	
NAGE	kače, nagas – Sanskrt	snakes	Ma8, Ma11	nag, gol, (golž), gož / nude, naked, grass snake
NAGI, NAGE	nagi, nag – SN, SK	naked	Sz1, Bz6	
NAH	nav, nebo – preg, PL, SK	sky, heaven	Is1, Is2	v božji van/in God's will

NAI	naj – SK	let	Sz16, Sz18	
NAKE	enako, tako – okr, SK	equal, so	Ma10, Bz10	
NAKI	naki, tako – SN, SK	so	Pa1	
NANE	nina, aja – preg, SN, SK	sleep, lie, rest	Fe1	
NAPASU	napasu, napasel – SN, SK	pastured	Sz16	
NAS	nas – SK	us	Sr3, Sr13	
NASI	naši – preg, SK	ours	Sz9	
NASLE	naslediti – okr, SK	succeed	Sz24	
NAŠU	našu, našo – SN, SK	our	As1	
NAT	nat, not – preg, SN, SK	inside	Sr6, As2	
NATARI	natari, noter – SN, SK	inside	Pa1	
NAV	nav, grob – SN, SK	grave	Sr1	
NE	ne – SK	not	Sz15, Sz33, Vr1, Bz2	
NEGA	nega, njega – SN, SK	him	Vn10, Vn11	
NEGA	nega – SK	care	Vn10, Vn11	
NELI	le – sin, SK	just, only	Sz15	
NEMU	nemu, njemu – okr, SN, SK	to him	Vn10	
NES	nes, nesi – SN, SK	carry	Vr1	
NI	ni, ne – SK	not	Sz10, Sz16, Sz31, Sz50, Ma5, Ma14, Vr1, Bz4, Pu10, Hu3	
NIES	njes, nisi – SN, SK	not	Bz3	
NIGE	niže, nižje – SN, SK	lower	Bz4	
NINA	nina, aja – SN, SK	sleep, lie, rest	Sz9, Sz16	
NIŠ	niš, nič – SN, SK	nothing	No11	
NIT	nit – SK	thread	Sz33	
NIT	nit, niti – okr, SN, SK	don't	Sz10, Sz33	
NOT	not, notri – SN, SK	inside	Sr5	
NŠ	nəš, naš – okr, SN, SK	our	As1	
NT	nət, not – okr, SN, SK	inside	St4, Tr3	
NTI	notri – okr, SK	inside	St4	
NU	not – okr, SK	inside	Sz2, Sz15, Pu1	
NU	nus, nos – okr, SN, SK	nose	Pu1	
NU	nujno – okr, SK	urgent	No11	
NUA	noua, nova – okr, SN, SK	new	No1, Ma17, St1, St2, St3, St4	
NUAL	nov – preg, SK	new	St1, St2, St3, St4	
NUALE	nula, ničen – SK	null	Bz3, St1, St2, St3, St4	
NUALE	nov, novi – SK	new	Bz3, St1, St2, St3, St4	
NUE	nue, noue, nov – prpr, SN, SK	new	Sz15	
NUINO	nujno – SK	urgent	We3	
NUSE	nuse, nosijo – okr, SN, SK	carry	Ma18	
NUŠUR	nusur, bedak – sin, SK	fool, ass	Ma14	nosat, zguba, bedak / large nosed, loser, ass
NUŠUR	noša, nosač – preg, SK	carrier	Ma14	
NUŠUR	nosan – preg, SK	keen scented	Ma14	nosljač, ima dober nos / keen scented, has good nose
ONU	onu, ono – SN, SK	that	Ma14, Ma16	
ONU	oven, ovnu – okr, SN, SK	ram, to ram	Ma16	
OS	ostati – okr, SK	rest, remain	Bz1	
OŠ	odšel – okr, SN, SK	went	Ma24	
OŠU	ošu, odšel – okr, SN, SK	went	As11	
P	pa – okr, SK	and, but	Sz2, Sz3, Bz10	
P	pil, popil – okr, SK	drank, drunk up	Sz59, Sz64, Bz11	
P	pojedel – okr, SK	ate up	Bz11	

PA	pa – SK	and	Hu6	
PA	panča, spi – okr, SN, SK	sleep	Sz69	
PA	pa, papa, oče – okr, SN, SK	father	Sz45, Sz46, No4	
PABIRI	poberi – preg, SK	pick up	Sz1	
PALI	pali, žgi – HR, SN, SK	burn	Bz12	
PALIŠ	pališ, požigaš – HR, SN, SK	burn	Bz12	
PANU	gospod, SLV	mister	St5	slovaško tudi češko/Slovaks also Czech
PASI	pasi – SK	pasture	We3	
PASI	pazi – preg, SK	look, watch	We3	
PASU	pasu, pasel – SN, SK	pastured	Sz16	
PAŠ	paš, paša – okr, SN, SK	pasture	Sz14	
PATIA	pati, žaluje, žalosten, – HR, SN	mourn, sad	Sz15	
PAU	pav – preg, SN, SK	peacock	Sz3	
PAV	pav – preg, SN, SK	peacock	Sz4	
PEGA	pega – SK	freckle	Sz2, Sz3	
PEGA	lisa – sin, SK	spot	Sz2, Sz3	
PEGA	slika, sin – SK	picture	Sz2, Sz3	
PEGANU	ptič s perjanico – SK	bird with plume	Sz2	lasje kot perjanica/hair like plume
PEKE	pekel – okr, SK	hell	St5	
PELIE	pelje – SK	drive	Sz11	
PER	pri – prpr, SK	at	Sz4	
PERISNATI	listnati – sin, SK	leaved	Bz4	operjen, olistnat/plumaged, leaved
PERISNATI	priznati – prem, SK	confess	Bz4	
PERU	peru, pero – SN, SK	feather	Sz4, Bz3	
PES	peš, stoje – preg, SK	on foot, standing	Sz4	
PETAI	petau, cepetal – preg, SK	stamped	Sz15	
PEVAŠ	pevaš, poješ – SN, SK	sing	Bz4	
PI	pi, pij, pije – okr, SN, SK	drink	Sz39, Sz59, Sz64, Ma10	
PIANU	pianu, pijano – SN, SK	drunk	Sz16, No2	
PIE	pie, pije – SN, SK	drink	Sz15	
PIEIIIS	piješ – preg, SK	drink	Sr4	
PII	pij – SK	drink	No8	
PILA	pila – SK	drank	Sz4	
PINA	piha – preg, SK	snarl	Ma10	
PISU	pisu, pisal – SN, SK	wrote	Sz16	
PISUA	pisanje – okr, SN, SK	writing	Sz67	
PISUAURI	pisarji – SN, SK	writers	Sz67	
PIT	pit, piti – okr, SN, SK	drink	Sz44, Ce1	
PITA	pita, vpraša – HR, SK	ask	Bz9	
PITA	pita, pitati – SK	fatten, feed	Bz9	
PITAL	pital, pitati – SK	fatten, feed	Ma9	
PITAM	pitam, vprašam – HR, SK	ask	We3	
PITAM	pitam – SK	feed, fatten	We3	
PITAMU	pitamo, vprašamo – HR, SK	ask	Bz10	
PITAMU	pitamo – SK	fatten, feed	Bz10	
PITAN	pitam – SK	fattened	Ma2	
PITI	piti – SK	drink	Sz44	
PITIE	pitje – SK	drink	Ma5, Ma6	
PITIEI	pitje – SK	drink	Ma5	
PIVA	piješ – okr, SK	drink	Sz4, It3	
PIVAPES	poapniš – preg, SK	lime	Sz4	
PL	pol, potem – okr, SN, SK	after	Sz23	
PLIVA	plava – preg, SN, SK	swim	No4	
PLUTIL	pletel, plesti – preg, SK	knit	St9	
POULNU	pounu, polno – SN, SK	full	Av1	

PRŠI	prši, prišel – okr, SN, SK	came, come	Sl2a	
PRUŠ	pruži, proži – okr, preg, SN, SK	stretch	Pu1	
PRUŠI	pruži, proži – preg, SN, SK	stretch	Pu1	
PUMIS	pomisli – okr, SK	mind	Sz30	
PUPI	pupi, pij – okr, SN, SK	drink	Sz32, Sz32	
PURIE	perje – preg, SK	plumage	Sz14	
PUŠIPAL	pušipal, poščipal, SN, SK	clip of	Bz12	
PUT	put, pot – HR, SN, SK	way	Sz46	
R	res – okr, SK	really, truly	Sz22, Sz22, Sz31, Sz31, Ma1, Ma13, Vn10, Bz12, We3	
R	raj – okr, SK	heaven	No14	
RAI	raj – SK	heaven	No5, Bz15. Rn2	
RAKU	raku, rakev, grob – SN, SK	coffin, grave	Sl2a	
RANIŠ	raniš – SK	wound	Vr3	
RASUVAK	razsuvaš – okr, preg, SK	crash	Vr3	
RAT	rat, rad – SN, SK	gladly, readily	Sr6	
RAUS	raus, pretep – SN, SK	tussle	Sr8	
RED	red – SK	order	No13, Sr6, Sl1	
REDI	redi – SK	rear	No13, Sr4, Sl1	
REDI	rude – preg, SK	ores	No13	
REI	rej, raj – SN, SK	heaven	Sr8	
REI	rej, rajanje – SN, SK	dance	Sr8	
REIS	reis, res – preg, SN, SK	really, truly	Sr9	
REIS	rejši, rajši – preg, okr, SN, SK	rather	Sr9	
REISI	rejši, rajši – preg, SN, SK	rather	No3	
REITE	rit, ritar, za ritjo, lovec - SK	hunter	Ma8	
REITEMU	ritarju, lovečemu – SK	to hunter	Ma8	
REITU	Reita	Reita	Sz5	ime božanstva/name of Deity
REMI	remek, mojster, okr, SN, SK	master	Sz2	
REMIESHI	Rimljan – preg, SK	Roman	Vr3	član naroda/member of nation
REMIG	remek, mojstrsko – preg, SK	masterly	Sz2	
RES	res – SK	really, truly	Fe1, Rn2	
RET	ret, red – SN, SK	order	Sl1	
RIA	raj – prem, SK	heaven	St5	
RIE	raj – prem, SK	heaven	No3, Bz1	
RIIK	rik, ruk, bojni krik – SN, SK	roar, war cry	Sr14	
RIKA	reče – SLV	say	No11	tudi češko/also Czech
RIKI	rekel – SLV	said	Sz11	tudi češko/also Czech
RIKU	rik, bojni krik – SN, SK	war cry	Vr3	
RIL	ril, rinil – SN, SK	pushed	No10	
RIMARI	romar – preg, SK	pilgrim	Sr5	
RIMAŠ	rimaš – SK	rhyme	Sr5	
RINA	rine – preg, SK	push	Ma10	
RI-RI	vri-vri – okr, SK	boil	Sz37	
RIS	ris – SK	lynx	No13, Ma10, Sl1	
RIS	risal – okr, SK	drew	No13, Sr4, Sr6, Sl1	
RIS	ris, res – preg, SN, SK	really, truly	Ma10	
RISA	riše, risal – okr, SK	draw, drew	St8	
RISNA	risan – prem, SK	drawn	No13, Sr4, Sr6, Sr9, Sl1	
RITA	rit, za ritjo, bliža – SN, SK	approach	Ma1	
RITAL	za ritjo, loveč – SN, SK	hunting	Ma9	
RITAN	ritam, lovim – SN, SK	hunt	Ma2	
RITAU	rital, ritati – SN, SK	jerk	St2	
RITAU	rital, lovil – SK	hunt	St2	
RITAU	ritual, obred – SK	rite	St2	latinsko, izvor vprašljiv/Latin, questionable source

				ime božanstva/name of Deity
RITIA	Reita	Reita	It4, It4	
RITIE	ritar, lovec – sin, SN, SK	hunter	Ma6	
RITIEI	ritam, lovim – SN, SK	hunt	Ma5	
RITIEM	ritam, lovim – SN, SK	hunt	Ma6	
RIU	raj – prem, SK	heaven	Sl2a	
ROTAH	rotah, rotitvah – SN, SK	entreaty	Is1, Is2	
RSEŠŠARUŠ	razčaran – prpr, SK	dis-magic	Tv1	
RT	rt, rit – SN, SK	arse	No14	
RU	rut, grob – okr, SN, SK	grave	Sz16	
RUT	rut, grob – SN, SK	grave	Vn10	
RUDN	rudn, rudni, ruda – SN, SK	ore	Vr4	
RUHA	ruha, zemlja – SN, SK	land	Sr7	
RUHA	rjuha – SN, SK	sheet	Sr7	
RUŠ	ruš, ruši – okr, SN, SK	wreck	Sr3, Bz14	
RUŠU	rušu, rušil – SN, SK	wrecked	Ma14	
RUTA	ruta, raka, grob – PL, SN, SK	coffin, grave	Sz16	koroško/Carintian rute = grob/grave
S	sə, si, se – okr, SN, SK	you are	Sz15, Sz17, Sz38, Ma9, Vn1, Vn8, Bz3, Pu1, Pu1, Pu7, Pu7, Tr3	
S	s, z – SK	with	Ma11, Ma13	
S	sam – okr, SK	alone	Sz17, Sz38, Sr1, Bz1	
S	sedaj – okr, SK	now	Ma12	
S	səm, sem – okr, SK	hinter	Sz15, We1	
SADA	sada, sedaj – HR, SN, SK	now	St6	
SAGVI	saviti, zviti – preg, HR, SK	fold	Bz4	
SAK	vsak – okr, SK	each	Pa1	
SAKA	sakati, ljubiti – Makedonsko	love	St6	
SAKVIL	sakril, skril – preg, HR, SK	hided	Pa1	
SALU	zlo – prpr, SK	evil	Tv1	
SAM	sam – SK	alone	No10	
SAN	san, sanjaj – SK	dream	Sz24, Sr13	
SAN	sin – preg, SK	son	Sz24	
SAPANIN	zaspan – prpr, SK	sleepy	Sz16	
SAPAU	zaspal – prpr, okr, SK	felt asleep	No2	
SAU	sav, ves – prem, HR, SK	whole	Sr13	
SBURA	zbora – preg, SK	assembly	Sr2	
SE	se – SK	oneself, you	Ma14, Vn1, Vn9, Pu4, We1, St7, Tr1, Av1	
SE	še – preg, SK	still, more	Vn1	
SEDAL	sedal, sedel – SN, SK	sat	Pu4	
SEKE	sekaj – okr, SK	chop	Rn1	
SEKE	seke, sestre – HR, SN, SK	sister	Rn1	
SEKI	seki, seka – SN, SK	chop	Bz2	
SEKINE	sekine, sestrine – HR, SK	of sister	Bz2	
SENTUS	svetnikov – okr, preg, SK	councilors	Sr2	
SENTUS	svetnik – SK	saint	Sr2	
SER	žar – preg, SK	glow	Fe1	
SESIVAL	sesuval, sesuti – preg, SK	collapsed	We1	
SEŠELI	sešli – preg, SK	meet, met	Ce1	
SI	si – SK	you are	Sz4, Sz15, Sz16, Sz17, Sz38, Sz73, No3, No12, Sr5, Sr9, Ma7, Tv1, Fe1, Bz4, St3, Sl1, Sl2a	
SI	se – preg, SK	oneself	Sz9	
SIA	sije – okr, SK	shine	Sz22, No9, Rn2, We2	
SIALE	sjale, sijale – SN, SK	shine, shone	Sz22	
SIE	se – SN, SK	oneself	Vn1	
SIEL	siel, sedel – SN, SK	sit, sat	Sz14	
SIELA	sela, vasi – SN, SK	villages	Vn1	

SII	sije – okr, SK	shines	Sz23, Sr4
SILNANE	silna, silno – SK	mightily	Fe1
SINA	sina – SK	son	Ma8
SINU	sinu – SK	to son	Ma18
SIR	sir – SK	cheese	Sr4, Sr6
SIS	sisati, sesati, piti – okr, SK	suckle, drink	No12
SIT	sit – SK	sated	Ma23
SIV	siv – SK	grey	Sz2, Sz3
SIVA	siva – SK	grey	Vn9
SIVE	sive, sivi – SK	grey	Sz18
SKESA	skesan – okr, SK	repentant	Sr1
SLAVUN	slaven – preg, SK	famous	No12
SLEPILE	slepile – SK	blinded	Sz14
SNA	sina – okr, SK	son	Sr4
SNA	sna, sen – SN, SK	sleep	Rn2, Sl1
SNA	sna, zna – preg, SN, SK	know	Sr4
SPA	spi – preg, SK	sleep	Sz1
SPASI	spasi, reši – HR, SK	save	We3
SPAT	spet – preg, SK	once more	Sz15
SPE	spe, spi – preg, SN, SK	sleep	Hu5
SPEGA	špega, gleda – preg, SN, SK	see, look	Sz3
SRUŠNT	zrušil – preg, SN, SK	destroyed	Tv1
STAL	stal – SK	stood	Sz4
STANI	ostani – okr, SK	remain	St6
STRI	stri, stori – okr, SN, SK	make	St1, St2, St3
SU	so – preg, SK	they are	No7, Sr1, Ma5, Ma18, Ma23, Ma23
SUA	sua, sva – SN, SK	we are	No7, Sr8, Ma17
SUALE	zvale, klicati – preg, SK	call	Pa1
SUALEU	zvaleu, zvalil – preg, SN, SK	rolled	Pa1
SUG	sodba – preg, SN, SK	judge	Sz4
SUG	sukob, borba – okr, HR, SK	fight	Sz4
SUM	sumljiv – okr, SK	suspected	Sr1
SUMNA	sumijo – okr, preg, SK	suspect	Sr1
SUNA	suneš, kradeš – okr, SN, SK	steal	Vr1
SUNES	suneš – preg, SK	strike	Vr3
SURUS	surovež – okr, SK	ruffian	It2, It2
SV	sva – okr, SK	we are	Sr8
SVI	vsi – prem, HR; SN, SK	all	Sl2a
Š	šel – okr SK	went	Sz55, Ma24, Ma24
Š	še – okr, SK	still	Sz9, Sz44, Sr9, Bz12
Š	šele – okr, SK	just, only	Sz9
ŠA	ša, šel – okr, SN SK	went	Sz25, Sz26
ŠAINU	šainat, svetleč – SN, SK	shining	Sz5
ŠAL	žal – preg, SK	alas	Sz62
ŠI	že – preg, SK	already, yet	Sz1
ŠE	še – SK	still, more	Sz55
ŠGAN	žgan – preg, SN, SK	burned	Vr4
ŠINA	šina, trak – SN, SK	band	No11
ŠO	šo, šel – okr, preg, SN, SK	went	Ma24
ŠU	šu, šel – SN, SK	went	Ma15
T	t, tu – okr, SN, SK	here	Sz6, Sz8, Sz10, Sz24, Sz29, Sz30, Sz32, Sz33, Sz36, Sz47, Sz48, Sz61, Sz60, Sz71, Sz73, Sr4, Sr6, Sr9, Ma7, As5, Pa1, Vr1, Fe1, Vn5, Vn6, Vn7, Pu7, Pu7, Hu2, Is1, Is1

T	t, ti - okr, SN, SK	you	Sz6, Sz29, Sr9, As3, As3, As3, As13, Bz18, Pu2, Pu7, Hu1, Tr3, Tr4
T	t, te, tebe, tebi - okr, SN, SK	you	No7, No14, Ma16, Ma19
T	tudi - okr, SK	also	As2, As3, As3, As3
T	tem, tam - okr, SK	this, there	Sz30
T	tako - okr, SK	so	Sz9
T	t, to - okr, SN, SK	this	Pu7
TA	ta - SK	this	Sz9, Sz18, Sz52, Sz61, Rn2, Sl2a
TA	tam - okr, SK	there	Sr1, Sr7
TAI	tai, ta - SN, SK	this	Sz7
TAINI	tajni - SK	secret	Fe1
TAK	tak, tako - SN, SK	such	Sz8
TALINA	delili - preg, SK	shared	Ce1
TAM	tam - SK	there	Sr5, Bz10
TARANI	tarani, zgodnji - SN, SK	early	Fi1, Fi1
TARE	tare - SK	smash	Tv1
TARI	pare - preg, SN	deathbed	Pa1
TARNA	tarna - SK	mourn	Sr6
TARNATE	tarnate - SK	mourn	Sr6
TAT	tat - SK	thief	Bz17, Bz17
TATA	tata, ata - SN, SK	father	Pu7
TE	te, tiste - SK	these	Sl2b
TE	tebi - okr, SK	to you	No13, Vn7, Vn7, Sl1
TE	te, tu - SN, SK	here	Sr4, Sr6, St6
TE	ter - okr, SK	and	Sr4
TE	torej - okr, SK	therefore	St6
TEI	tej - SK	her, this	Sz24, Vr5, Bz10
TEBU	tebi - preg, SK	to you	Ma19
TEMU	temu - SK	to this	Vn3
TER	ter - SK	and	Sr6
TET	tet, teti - okr, SN, SK	aunt	Tr2
TI	ti, tebe, tebi - SK	you, to you	Sz1, Sz6, Sz10, Sz24, Sz32, Sz33, Sz34, Sz44, Sz44, Sz45, Sz49, Sz70, Ma17, Ma19, As2, As3, As5, As12, Pa1, Vr1, Vr3, Tv1, Fe1, Vn1, Bz4, Bz14, Bz15, Bz18, Pu2, Pu7, Av1
TI	to, tem - preg, SK	this, to these	Sz44, Sz45, Sz46, Vn1, Bz4, Hu1
TI	ti, ta, tej - okr, SK	this, to her	Sz50, Sz51, Sr7
TIA	tja - SK	there	Sz70, St9
TIHINU	tišinu, tišina - preg, SK	silence	Ma19
TII	tej - preg, SK	to her, this	Sz6, Bz12, Bz18, Bz18
TII	ti - SK	you	Bz12
TILE	tile, tejle - SN, SK	to her	Sz30
TINIA	tiniti, tleti - SN, SK	glow, burn	Fe1
TINU	močvirju - SK	to swamp	Ma5
TIPA	tipa - SK	touch	Sz44
TK	tək, tako - okr, SN, SK	so, thus	Sz9, Sz29
TLKU	təlku, toliko - SN, SK	so much	Vn7
TRIAH	trajati, daljšati - okr, SK	last	Ma6
TRIAH	trajati, ostati - okr, SK	stay, remain	Ma6
TRINAGE	trinog - SK	three-foot	Ce1
TST	tast - okr, SK	father in law	Tr3, Tr3
TU	tu - SK	here	Sz16, Sz35, Sz44, Sz46, Sz50, Sz51, Sz60, No7, Sr4, Sr4, As2, As7, Vr5 Vn8, Bz5, St2, St5, St6, Tr1, Tr2, Tr4, Av1, Av1, Sl2a
TU	tem - prpr, SK	to these	Sz35, Ma11, Ma13
TUA	tvoja - okr, SK	your	Ma12
TUA	tebe - okr, SK	you	Sz24, Sz35
TUI	tuj - SK	strange	Hu1

stcsl - tina = močvirje/swamp

TUK	tuki, tukaj – okr, SN, SK	here	Sz19
TUKI	tuki, tukaj – SN, SK	here	No1
TUPANU	tupan, neumnež – SN, SK	oaf	St5
TURIE	turati, poriniti – okr, PL	push	Pu1
TURIES	turati, poriniti – okr, PL	push	Pu1
TURU	duri, vrata – preg, SN, SK	door	Pu1
TURU	tura, pot – SN, SK	way	Sz16
TVIGA	tvojega – okr, SK	your	Ma20
TVIM	tuim, tujim – okr, SN, SK	foreign	Av1
U	u, v, s – SN, SK	in	Sz24, Sz35, Sz44, Sz45, Sz46, Sz50, Sz51, No3, Sr11, Ma5, Ma8, Pa1, Vr1 Vr3, Vr5, Vn1, Bz4, Bz18, Hu1
U	umrl – okr, SK	dead	Sz41
UADI	uadi, vadi – SN, SK	drill	Sl2c
UAHU	ovako, tako – preg, HK, SN	so	Sz22
UAN	en – preg, SK	one	No1
UAS	uas, vas – SN, SK	village	Sr13
UEN	uən, ven – SN, SK	out	Sz15
UES	ueš, veš – SN, SK	you know	Sz15
UGRIL	ogrel, ogreti – preg, SK	warm	Sz9
UI	joj – okr, SK	oh	Vn4
UISKU	vriskal, vriskati – okr, SK	shouting	No3
UISKU	iskal, iskati – prem, SK	seek	No3
UIT	uit, uiti – SN, SK	escape	Hu2
UITI	uiti – SK	escape	Sz47, Sz48
UIU	joj – preg, SK	oh	Sz26, Sz26, Bz11, Bz11
UIU	hej – sin, SN, SK	hey	No12
UK	uk – SK	study	Sz65, Sz65, Sz70, Vn7, Bz8
UKA	uka, očesa – SN, SK	eyes	Sz14
UKAV	ukau, ukati – preg, SN, SK	yodel	Pu5
UKAV	lukav, premeten – okr, SN	clever	Pu5
UKLTET	uklet – preg, SK	enchanted	Vn7
UKU	uku, oko – SN, SK	eye	Sz30, Bz8, We3
ULATE	vlečete – prpr, okr, SK	pull	Bz10
ULI	uli, vlij – okr, SN, SK	infuse	Sz27, Sz43, Sz43
UM	um – SK	intellect	Ma14, Vn13
UME	um, ume – SK	know	Vn10, Vn11
UMEL	umel, umeti – SK	know	Vn2
UMENE	umenje, znanje – SN, SK	knowledge	Vn11
UMENEGA	umnega – SK	prudent	Vn11
UMENEGA	znanega – SK	known	Vn10, Vn11 umnega, razumljivega/prudent, clear
UMETI	umeti – SK	know	Vn3
UMNI	umni – SK	intelligent	Ma14
UN	en – preg, SK	one	Sz3, Bz3
UN	un, in – preg, SN, SK	and	No11, Rn2
UN	uən, ven – okr, SN, SK	out	Pu1
UNA	una, ena, ona – preg, SN, SK	one, that, her	Sz2, Ma1, Vr1, Bz1, Rn2
UNI	uni, njej – SN, SK	that, her	Sz9, Bz8
UNU	enu, eno – preg, SN, SK	one	Sz15
UP	up – SK	hope	Vn1
UPE	upa – preg, SK	hope	Bz6
UPI	upi, upaj – okr, SN, SK	hope	Sz27, Sz43, Sz43, St9
UPIKU	upikal, zapičil – preg, SN, SK	thrust	Bz3
UPIKU	upital, vprašal – preg, HR, SN	asked	Bz4
UPRI	upri – SK	resist	Bz12

UREK	urek, ureči – SK	spell	<i>Sl2d</i>	
URI	uri, uriti – SN, SK	train	<i>Sz67</i>	
USE	use, vse – SN, SK	all	<i>Sr6, Vr1</i>	
USPE	uspeh – okr, SK	success	<i>Hu5</i>	
USTI	usta – SK	mouth	<i>Ma23</i>	
UŠ	ušel – okr, SN, SK	escaped	<i>Ma15</i>	
UŠA	ušel – okr, SN, SK	escaped	<i>As1</i>	
UŠI	ušel – okr, SK	fled, escaped	<i>As2</i>	
UŠO	ušo, ušel – okr, SN, SK	fled, escaped	<i>As11</i>	
UTŠTIPA	odščipne – preg, SN, HR	pinch off	<i>Sz44</i>	
V	u, v – SK	in	<i>Sz5, Vn1, Bz1, Pu10, Is1, Is1, Is1, Is2, Is2, Is2</i>	
VABE	vabe – SK	baits	<i>Vn14</i>	
VAI	vaj, vej – SN, SK	you know	<i>Sz8, Sz10, Sz21</i>	
VAIUL	vojeval, zmagal – preg, SK	conquer, win	<i>Sl2b</i>	
VAITAK	vojak – preg, SK	soldier	<i>Sz8</i>	
VAK	ovako, tako – HR, SN, SK	so, thus	<i>Pu8</i>	
VAKU	ovako, tako – HR, SN, SK	so, thus	<i>Pu5</i>	
VAL	val – SK	wave	<i>Ma16</i>	
VALTE	valite – okr, SSN, SK	roll	<i>Ma16</i>	
VAM	vam – SK	to you	<i>Sr7</i>	
VAŠA	vaša – SK	your	<i>Bz3</i>	
VATI	hvataj, lovi – okr, HR, SN, SK	catch	<i>Ma11</i>	
VATI	zvati, ureči – okr, PL, SN, SK	spell	<i>Ma11</i>	veščica/ witch, PL
VE	ven – okr, SK	out	<i>Sz11</i>	
VEDE	vede, vedel – okr, SN, SK	knowing, knew	<i>Ma23</i>	
VEI	vej, vedi – SN, SK	know	<i>Pu9</i>	
VELGANU	velmož – prpr, SK	worthy	<i>Ce1</i>	
VELI	veli, velik – okr, SN, SK	big	<i>Vr3</i>	tudi močno/also strong
VES	ves – SK	whole	<i>Rn2</i>	
VHAL	ušel, vstopil – preg, SK	entered	<i>Is1, Is2</i>	
VI	vi – SK	you	<i>Sz3, Sr1, Sr7, Bz10, St4, Hu5</i>	
VIEVAL	videval – okr, SN, SK	was seeing	<i>Ma17</i>	
VIL	bil – preg, SK	was	<i>Pa1</i>	
VIL	vila – okr, SK	fairy	<i>Vr2</i>	
VILI	vili – SK	to fairy	<i>Sr1</i>	
VILIKE	vile – SK	fairies	<i>Sz22</i>	
VILISKE	vile, vilinski – prem, SK	fairies, of fairies	<i>Sr1</i>	
VINU	vinu, vino – preg, SN, SK	vine	<i>No3, Ce1</i>	
VIS	viš, vidiš – okr, SN, SK	see	<i>Sz2, Sz3, Sz18</i>	
WISE	vse – preg, SK	all	<i>Vn1</i>	
VISE	više – preg, SK	higher	<i>Vn1</i>	
VIŠ	viš, vidiš – okr, SN, SK	see	<i>As1</i>	
VITA	vitel, viti – SK	winch, wind	<i>Sr1, Sr7</i>	
VITI	viti – SK	wind	<i>Vn6</i>	
VITII	viti – SK	wind	<i>Vn5, Vn6</i>	
VLKA	valka, volka – SN, SK	wolf	<i>Ma2</i>	
VN	væn, ven – okr, SN, SK	out	<i>Sz11, Pu11</i>	
VNAI	vnanjost – okr, SK	surface	<i>Sz11</i>	
VPARIE	vparjen, vparjen – okr, SK	steamed	<i>Hu6</i>	
VSI	vsi, vse – SK	all	<i>Sr8, It4</i>	
VU	v – SN, SK	in	<i>Ma19</i>	
VUN	vun, ven – preg, SN, SK	out	<i>No12</i>	

ZA	za – SK	for	Fi1, Hu5
ZAU	žau, žav – preg, SN, SK	alas	Hu5
ZAU	zau, zal – preg, SN, SK	nice	Hu5
ZEZEVE	zezava, dražiti – preg, SN, SK	tease, incite	Ma23
ZI	za – preg, SK	for	No13
ZINAKE	zanka – prem, SK	snare	Ma9
ZINAKE	znak – prem, SK	sign	Ma9
ZNA	zna – SK	know	No13, Sl1
Ž	že – okr, SK	already	No12
ŽIEI	živi – preg, SK	live	Sr4
ŽIIU	žiu, živ – SN, SK	alive	Sz6
ŽUT	žut, rumen – HR, SN, SK	yellow	Sr4

ŠTEVILO BESED PO ČRKAH / NUMBER OF WORDS BY LETTERS

A	B	C	Č	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R	S	Š	T	U	V	Z	Ž
44	23	0	0	14	19	0	33	11	65	0	49	52	36	52	5	66	62	76	12	62	54	42	8	4

Skupno 789 besed / All together 789 words

LITERATURA / LITERATURE

1. S. Schumacher, *Die Rätischen Inschriften, Geschichte und heutiger Stand der Forschung*, 2., erweiterte Auflage, Archaeolingua, Innsbrucker Beiträge zur Kulturwissenschaft, Sonderheft 121, Innsbruck **2004**.
2. V. Vodopivec, *Katalog retijskih napisov, besed in prevodov*, objavljeno v tej knjigi.
3. V. Vodopivec, *Zbir Retijskih napisov, delitev, prevod in besednjak*, Zbornik 5. mednarodne konference, Izvor Evropejcev, Jutro, Ljubljana **2008**, 118-136.
4. *Slovar slovenskega knjižnega jezika*, Državna založba Slovenije, Ljubljana **2002**.
5. J. Jurančič, *Slovensko – srbohrvaški slovar*, Državna založba Slovenije, Ljubljana **1989**.
6. M. Pleteršnik, *Slovensko – nemški slovar*, ponatis, Cankarjeva založba, Ljubljana **1974**.
7. V. Smolej, *Slovaško - slovenski slovar*, Državna založba Slovenije, Ljubljana **1976**.

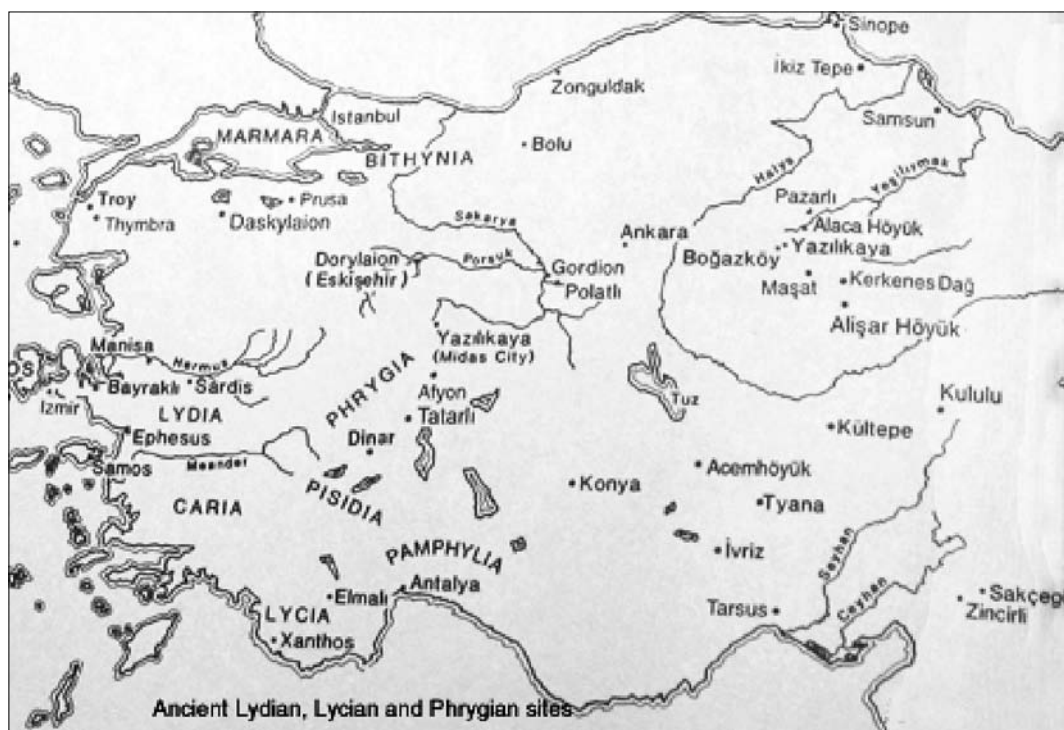
STAROFRIGIJSKI NAPISI

ZBIR STAROFRIGIJSKIH NAPISOV, DELITEV, PREVOD IN BESEDNJAK

UVOD

Starofrigijski napisi so razprostranjeni po osrednjem območju Male Azije, saj so našli napise v Frigiji – PHRYGIA in Bitiniji – BITHYNIA ter vzhodno od teh najdišč tako, da je Ankara približno cetner najdišč starofrigijskih napisov. Frigija in Bitinija, pa tudi najdišča: Gordion, Bogazkoy, Höyük in Tyana so prikazani na karti 1 [1]:

Starofrigijske napise so proučevali že številni znanstveniki navedeni v literaturi [2], ki zapisov do sedaj niso razumeli, njihova razmišljanja o njihovem pomenu pa nimajo stvarne podlage za razumevanje teh napisov. Kot običajno iščejo v napisih predvsem imena, ki pa ne morejo podati razumevanja napisov, saj se z »imensko teorijo« razloži lahko prav vsak nerazumljen napis in to v različnih jezikih. A. Ambrozic je obravnaval že večje število zapisov na slovanskih osnovah in bolj ali manj uspešno ugotovil pomen posameznih staro-

Karta 1: Zgodovinska karta Frigije in Bitinije [1].

frigijskih napisov [3], ni pa obravnaval vseh napisov skupaj. Skupno obravnavanje napisov je koristno, saj se tako lahko bolje pokažejo določene zakonitosti, ki pri posameznih napisih niso razvidne. Na osnovi literature [2] je G. Tomezzoli [4] pripravil elektronsko bazo prečrkovanj napisov, ki so jih podali jezikoslovci. Nekaj podatkov je dostopno tudi na spletu [1].

V tabeli 1 prikazujem število napisov, ki jih zahodnoevropski jezikoslovci uvrščajo med starofrigijske napise ter število v njih prepoznanih besed in črk.

Tabela 1: Število starofrigijskih napisov ter v njih prepoznanih besed in črk

Napisi	Število napisov	Število besed	Število črk
Prebrani napisi	207	867	2438
Neprebrani, prekratki in pomanjkljivi napisi	37		104
Vsi napisi	244		2542
Napisi berljivi v obeh smereh	113	243	716

Delovni hipotezi

Delovni hipotezi, ki sta bili uporabljene pri podrobni primerjavi različnih prečrkovanj in branj istih napisov, pri obravnavi vseh starofrigijskih napisov nista uporabni in sta ustrezno preoblikovani podobno kot pri retijskih napisih:

- Verjetnost prečrkovanja je ocenjena glede na število znanih in glede na število dodanih in v prevodu uporabljenih črk.
- Verjetnost prevoda je ocenjena glede na znani pomen predvsem daljših in pogostejših besed in glede na smiselni prevod celotnega napisa.

Kriteriji ocenjevanja verjetnosti prečrkovanj in prevodov

Tabela 2: Kriteriji ocenjevanja verjetnosti prečrkovanj in prevodov

Ocena	Verjetnost prečrkovanj	Verjetnost prevodov
odlično	> 0,85	> 0,80
prav dobro	> 0,70	> 0,60
dobro	> 0,55	> 0,40
zadostno	> 0,40	> 0,20
nezadostno	< 0,40	< 0,20

Osnova za obravnavo je seznam starofrigijskih napisov, prečrkovanj z obrazložitvami, podatki o najdiščih, starosti in slikami napisov, objavljen v publikaciji [2].

ABECEDA IN PREČRKOVANJE

Tabela3: Pogoste stilizirane črke obrnjene desno

A	Α	Α	Α	Α	Α	Α	Α	Α	Α	Α	Α		
B	Β	Β	Β	Β	Β	Β	Β						
D	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ							
E	Ε	Ε	Ε	Ε	Ε	Ε	Ε	Ε	Ε	Ε			
G	Γ	Γ	Γ	Γ									
I	Ι												
J	✓	Ј	Ј	Ј									
K	Κ	Κ	Κ	Κ	Κ	Κ	Κ						
L	Λ												
M	Μ	Μ	Μ	Μ	Μ	Μ	Μ						
N	Ν	Ν	Ν	Ν									
O	Ο	Ο	Ο	Ο	Ο	Ο							
P	Ρ	Ρ	Ρ	Ρ	Ρ	Ρ							
R	Ρ	Ρ	Ρ	Ρ	Ρ								
S	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ
T	Τ	Τ	Τ	Τ	Τ	Τ	Τ	Τ	Τ	Τ	Τ	Τ	Τ
U	Υ	Υ	Υ	Υ									
V	Φ	Φ	Φ	Φ	Φ								

Pri samoglasnikih praviloma ni drugačnih prečrkovanj, pri soglasnikih pa je več možnosti saj znak za črko T lahko predstavlja tudi C in Č, znak za črko S pa lahko predstavlja tudi Z in Ž itd. Stari Frigijci niso imeli črke F tako kot Veneti in Reti, niti niso imeli črke H, ki jo je verjetno zamenjevala črka G.

Pri soglasnikih pa je tudi precej znakov, ki jim zahodnoevropski jezikoslovci ne znajo dodati zanesljivega glasovnega pomena. Po primerjavah s črkami Venetov, Retijcev in Etruščanov, sem na podlagi razumevanja posameznih napisov, prečrkoval take znake in podal ustrezno prečrkovanje v katalogu, zato jih tu ne navajam.

DELITEV ZVEZNEGA BESEDILA IN PREVODI

Obravnavanje predpostavljeno nerazumljivega besedila mora potekati postopno tako, da se po posameznih značilnostih določi prepoznane skupine črk: 1, 2, 3, 4, 5 in več črk, ki omogočajo določitev ustreznega pomena. Znane besede, ki predstavljajo samostalnike, glagole, pridevnike, imena, zaimke, vzklike in druge besedne oblike, omogočajo začetno delitev zveznega besedila, ki se z dopolnjevanjem znanja in izkušenj iz drugih napisov stalno dopolnjuje. Tako postajajo zvezna besedila čedalje bolj smotrno razdeljena na posamezne besede, njihovi prevodi pa čedalje bolj razumljivi in zanesljivi. Smiselna je tudi primerjava dobljenih besed s pogostimi besedami iz venetskih in retijskih napisov [5, 6].

Tabela 4: Skupine večkrat ponavljajočih se črk, ki predstavljajo besede

Besede	Razumljivost	Številčnost	Ocena
daljše besede	razumljive	številne	odlično
	razumljive	manj številne	prav dobro
krajše besede	razumljive	številne	prav dobro
	razumljive	manj številne	dobro
	slabše razumljive		zadostno
	nerazumljive		nezadostno

Za razumevanje prebranega besedila so najpomembnejše daljše in razumljive besede, pomembne pa so tudi krajše številne besede, saj omogočajo ustrezno delitev zveznega besedila in razumevanje celotnega besedila. Nerazumljive besede ali točneje nerazumljive skupine črk so v prevodih označene z vprašaji.

Za razumevanje prebranega besedila so pomembne vse prepoznane in razumljive besede, pa tudi mnoge okrajšave. Razumljivo je, da so bile okrajšave bistveno pogostejše kot pa so danes in to tako zaradi omejenega prostora, kot tudi zaradi bistveno težjega zapisovanja v kamen, keramiko ali kovino.

Okrajšave so zelo pogoste in nam lahko kažejo tudi takratno govorjeno besedo, ki je tako kot tudi danes praviloma odstopala od pravopisne besede. Večkrat so izpuščene manj pomembne črke, ki jih tudi danes v pogovornem jeziku ne izgovarjamo, čeprav bi jih morali po pravopisu izgovarjati in tudi zapisati. Okrajšave so lahko delne ali pa skoraj popolne, saj največkrat opazimo le prvi del besede, včasih pa je okrajšava tako korenita, da zajema le prvo črko. Pri sodobnih okrajšavah so te zapisane z velikimi črkami, kar pri Starih Frigijcih ni mogoče, saj niso razlikovali velikih in malih črk.

Delitev praviloma zveznega besedila

- delitev pri znanih besedah,
- delitev pri znanih in pogostih okrajšavah.

Delitev zvezno pisanega besedila je pri znanih daljših besedah ustrezna in zelo zanesljiva, medtem ko je delitev pri znanih krajših besedah praviloma le zanesljiva. Pri okrajšavah je možno upoštevati delitev kot pravilno, le z dobrim razumevanjem celotnega smiselno prebranega dela napisa ali celotnega besedila.

Smer branja

Smer branja je praviloma podana s smerjo črk in je praviloma od leve proti desni, pa tudi obratno, navzgor, navzdol ali v krogu.

Pri težavnih zapisih v kamen so tudi takratni ljudje prej določili, kaj hočejo zapisati in pri tem vsaj včasih upoštevali tudi obratno smer branja, ki je tako prikazala njihovo duhovitost ali pa poseben namen. Večkrat gre tudi za prikrit namen, saj so hoteli skriti določeno vsebino pred ljudmi ali še verjetneje pred duhovi ali pa so hoteli dobiti odgovor umrlih in obratna smer branja bi bila zato kar ustrezna. Taki ugotovljeni zapisi so prevedeni tudi v obratni smeri.

Različice

Pri razumevanju vsakodnevnih besednih sporočil je za pravilno razumevanje posredovanega sporočila potrebno poznati: okolje dogodka, način podajanja, namen, v neposrednem govoru pa tudi govorico telesa. Pri starih napisih mnogo teh podatkov nimamo, zato je možnost različnega tolmačenja velika. Praviloma se različna razumevanja le delna, pri krajših napisih pa so lahko tudi povsem različna. Veliko število besednih različic lahko zmanjšuje verjetnost razumevanja, lahko pa jo tudi povečuje, če kaže na dobro isto-smiselno razumevanje besedila. Številne različice povečujejo število prepoznanih besed, vendar bi bilo oporečno opuščati take različice, saj so povsem umestne in skladne s celotnim besedilom. Tudi v slovarjih so praviloma podane take različice, ki so v vsakdanjem govoru tudi bolj ali manj uporabljene.

Dosedanji prevodi

Upoštevana so do sedaj znana razumevanja starofrigijskih napisov A. Ambrozica v navedeni literaturi [3] in sicer:

- M-01a, M-01a, M-02, M-04, M-05,
- W-01a, W-01b, W-01c, W-04, W-08, W-09, W-10,
- G-02, G-105, G-116, G-129, G-136, G-144, G-145, G-228,
- P-02, P-03, P-04a, P-04c, P-05,
- D-102

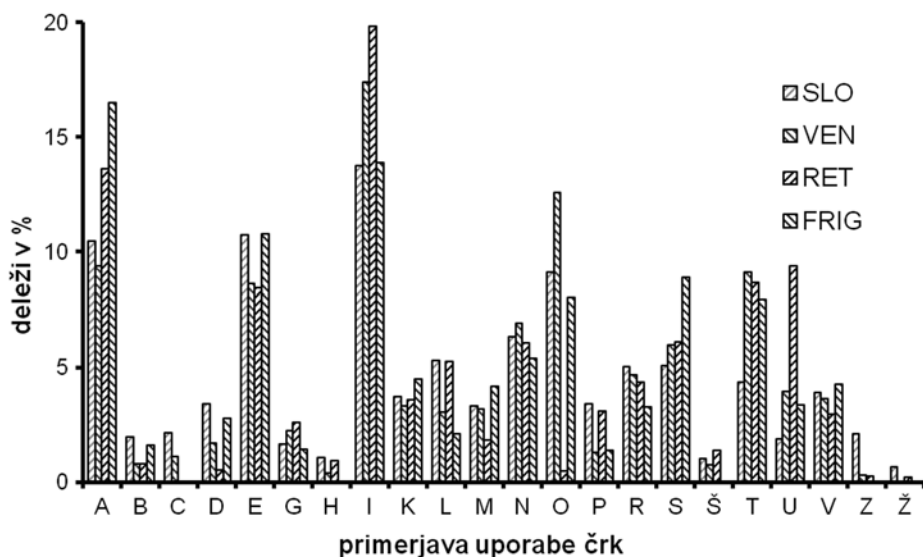
ANALIZE PREČRKOVANJA

Prečrkovanja zahodnoevropskih jezikoslovcev so dobra osnova za določitev glasovnih vrednosti za posamezni črkovni znak, v spornih primerih pa je ustrezno vrednost možno določiti šele z dobrim razumevanjem besedila. Vsi stari frigijski napisi so obravnavani v Katalogu starih frigijskih napisov, besed in prevodov [7].

Primerjava prečrkovanj je izvedena tudi na primeru iz doktorske disertacije Primoža Jakopina, *Zgornja meja entropije pri leposlovnih besedilih v slovenskem jeziku*. Upoštevana so besedila 60 del, 40 avtorjev – vzorec S1 in vsa besedila Cirila Kosmača, 52 del – vzorec S2, v skupnem številu znakov 19.281.418, kot so podani v tabeli 28 v poglavju 5.1 Znaki. Iz te tabele so sešteti vsi znaki za črke in je tako dobljeno število 14.268.254, kar je 5852 krat večji vzorec od starofrigijskega vzorca prebranih napisov s 2438 črkami. Razlika med naborom vseh znakov in naborom vseh črk v velikosti 5.013.164 znakov je velika in obsega 3.462.851 presledkov, ter drugih ločil, števil, oklepajev in drugih znakov [8].

Primerjava uporabe črk med slovenskimi besedili ter venetskimi, retijskimi in starofrigijskimi napisi je podana v grafu 1 in v tabeli 5, kjer so podana števila vseh prebranih in dodanih črk in njihovih deležev po posameznih stolpcih in sicer:

SLO podaja celoten nabor črk navedenih slovenskih besedil: upoštevane so le črke, ki so jih venetski, starofrigijski in retijski napisi ločevali, zato so pri slovenskih besedilih prenesene črke: F v V, Č v C, J v I, Q v K; X, Y in W pa so izpuščene	14.267.085 črk [8].
VEN podaja nabor črk venetskih napisov brez pon. in obj. delov	7.879 črk [5].
RET podaja nabor črk navedenih retijskih besedil	2.301 črk [6].
FRIG podaja nabor črk navedenih starofrigijskih besedil	2.438 črk [7].

Graf 1: Primerjava uporabe črk v slovenskih, venetskih, retijskih in starofrigijskih besedilih**Tabela 5:** Števila in deleži črk v slovenskih, venetskih, retijskih in starofrigijskih besedilih

Črke	Števila črk				Deleži črk v odstotkih			
	SLO	VEN	RET	FRIG	SLO	VEN	RET	FRIG
A	1493837	738	313	402	10,47	9,37	13,60	16,49
B	276435	62	18	39	1,94	0,79	0,78	1,60
C	305904	86			2,14	1,09	0,00	0,00
D	483354	131	12	67	3,39	1,66	0,52	2,75
E	1527308	677	194	263	10,71	8,59	8,43	10,79
G	233506	175	59	34	1,64	2,22	2,56	1,39
H	149351	31	21		1,05	0,39	0,91	0,00
I	1957704	1370	456	338	13,72	17,39	19,82	13,86
K	528805	260	82	109	3,71	3,30	3,56	4,47
L	750912	240	120	51	5,26	3,05	5,22	2,09
M	471258	248	42	101	3,30	3,15	1,83	4,14
N	902321	542	139	131	6,32	6,88	6,04	5,37
O	1296470	991	11	196	9,09	12,58	0,48	8,04
P	481082	100	71	33	3,37	1,27	3,09	1,35
R	714355	366	100	79	5,01	4,65	4,35	3,24
S	720715	469	140	217	5,05	5,95	6,08	8,90
Š	142079	59	31		1,00	0,75	1,35	0,00
T	617265	719	199	194	4,33	9,13	8,65	7,96
U	268212	308	216	81	1,88	3,91	9,39	3,32
V	554206	284	68	103	3,88	3,60	2,96	4,22
Z	299833	22	5		2,10	0,28	0,22	0,00
Ž	92173	1	4		0,65	0,01	0,17	0,00
Skupaj	14267085	7879	2301	2438	100	100	100	100

- Iz grafa 1 je lepo vidno bistveno ujemanje samoglasnikov E, I in O med starofrigijskimi in slovenskimi črkami, večje odstopanje pa je pri črki A, ki je precej pogostejša.
- Pri starofrigijskih črkah je opazna izravnava med soglasniki podobne izgovorjave: med S in Š ter med črkami T, C in P.
- Opazna je zlasti razlika pri črki L, ki so jo pisali tako, kot so jo izgovarjali, zato je njen delež polovičen glede na slovenščino, kar je razumljivo zaradi določila slovenskega knjižnega jezika, da se približno pol krat piše L, izgovarja pa U.
- Daleč največja odstopanja ima Videmski rokopis pri črkah D, E, S in T, nato sledita starofrigijski pri črkah A, S in T ter Černjanski pri črkah A, O in U.

Primerjava uporabe črk v starofrigijskih napisih glede na latinska besedila ni prikazana, je pa ugotovljeno, da so po uporabi črk starofrigijski napisi najbližje venetskimi, etruščanskimi in retijskim napisom in bistveno različni od latinskih besedil [9].

PRIMERJAVA PREČRKOVANJ S STAROSLOVENSKIMI ROKOPISI

Primerjava prečrkovanj je izvedena tudi glede na najstarejše in daljše slovenske rokopise [10, 14].

Slikovno je primerjava prikazana v grafu 2, podatki pa so v tabeli 6 in 7.

Graf 2 je nekoliko nepregleden, zato so za primerjavo iz tabele 7 izračunani količniki deležev glede na slovenščino. Upošteevane so samo črke uporabljene v starofrigijskih napisih, saj bi bila drugačna primerjava neustrezna:

- odstopanja nad 40 % - količnik manj kot 0,60 in več kot 1,66 so označena normalno,
- odstopanja nad 50 % - količnik manj kot 0,50 in več kot 2,00 so označena krepko in poševno.

Graf 2: Primerjava uporabe črk v staroslovenskih, slovenskih in starofrigijskih napisih – okrajšave za imena staroslovenskih napisov so razvidne iz tabele 8

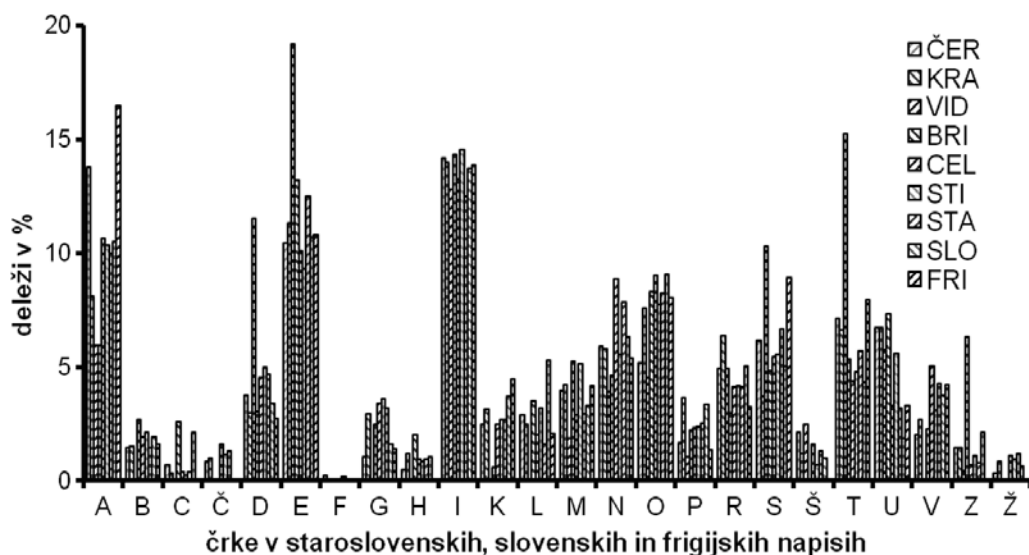

Tabela 6 Števila črk v Černjanskih, Kranjskih, Videmskih, Brižinskih, Celovških, Stiških, Starogorskih, slovenskih in starofrigijskih besedilih

Črke	ČER	KRA	VID	BRI	CEL	STI	STA	SLO	FRI
A	995	160	29	263	78	460	75	1493837	402
B	105	30	0	120	14	94	11	276435	39
C	50	7	0	115	3	10	3	305398	0
Č	61	20	0	0	12	51	10	506	0
D	273	59	56	136	33	221	35	483354	67
E	756	224	93	586	74	416	94	1527308	263
F	17	3	0	0	0	9	0	15671	
G	77	58	0	111	25	161	24	233506	34
H	37	24	0	89	7	38	7	149351	
I	1023	277	62	636	97	648	94	1954285	338
K	181	62	0	27	18	119	20	528194	109
L	207	49	0	156	15	143	12	750912	51
M	286	84	9	233	21	228	22	471258	101
N	428	115	19	204	65	247	59	902321	131
O	375	150	22	369	66	345	62	1296470	196
P	122	72	5	99	17	107	19	481082	33
R	358	126	24	132	30	185	31	714355	79
S	444	73	50	215	40	246	50	720715	217
Š	155	24	12	0	12	31	10	142079	
T	516	131	74	237	32	212	43	617265	194
U	485	133	28	326	24	250	24	268212	81
V	146	53	0	101	37	137	32	536711	103
Z	106	29	2	279	5	50	6	299833	
Ž	23	17	0	0	8	43	9	92173	
Skupaj	7226	1980	485	4434	733	4451	752	14261231	2438

Pri točkovanju so krepko in poševno označena odstopanja upoštevana dvojno. Navedena odstopanja in točkovanja so za staroslovenske rokopise in starofrigijske napise podana v tabeli 8.

Po navedenem točkovanju so sedanji slovenščini najbolj podobni kranjski, brižinski, stiški in starogorski napisi s štirimi točkami.

Slovenščini so srednje podobni celovski s petimi ter černjanski in starofrigijski črkopis s šestimi točkami.

Daleč najbolj pa odstopa videmski zapis, kar kaže na njegovo enostransko vsebino, saj zajema samo števila. Podobno je večje odstopanje prisotno tudi pri vseh starih zapisih, ki vedno vsebujejo večji delež napisov s spominom na umrle.

Tabela 7: Deleži črk v odstotkih v Černjanskih, Kranjskih, Videmskih, Brižinskih, Celovških, Stiških, Starogorskih, Slovenskih in Starofrigijskih besedilih

Deleži	ČER	KRA	VID	BRI	CEL	STI	STA	SLO	FRI
A	13,77	8,08	5,98	5,93	10,64	10,33	9,97	10,47	16,49
B	1,45	1,52	0,00	2,71	1,91	2,11	1,46	1,94	1,60
C	0,69	0,35	0,00	2,59	0,41	0,22	0,40	2,14	0,00
Č	0,84	1,01	0,00	0,00	1,64	1,15	1,33	0,00	0,00
D	3,78	2,98	11,55	3,07	4,50	4,97	4,65	3,39	2,75
E	10,46	11,31	19,18	13,22	10,10	9,35	12,50	10,71	10,79
F	0,24	0,15	0,00	0,00	0,00	0,20	0,00	0,11	0,00
G	1,07	2,93	0,00	2,50	3,41	3,62	3,19	1,64	1,39
H	0,51	1,21	0,00	2,01	0,95	0,85	0,93	1,05	0,00
I	14,16	13,99	12,78	14,34	13,23	14,56	12,50	13,70	13,86
K	2,50	3,13	0,00	0,61	2,46	2,67	2,66	3,70	4,47
L	2,86	2,47	0,00	3,52	2,05	3,21	1,60	5,27	2,09
M	3,96	4,24	1,86	5,25	2,86	5,12	2,93	3,30	4,14
N	5,92	5,81	3,92	4,60	8,87	5,55	7,85	6,33	5,37
O	5,19	7,58	4,54	8,32	9,00	7,75	8,24	9,09	8,04
P	1,69	3,64	1,03	2,23	2,32	2,40	2,53	3,37	1,35
R	4,95	6,36	4,95	2,98	4,09	4,16	4,12	5,01	3,24
S	6,14	3,69	10,31	4,85	5,46	5,53	6,65	5,05	8,90
Š	2,15	1,21	2,47	0,00	1,64	0,70	1,33	1,00	0,00
T	7,14	6,62	15,26	5,35	4,37	4,76	5,72	4,33	7,96
U	6,71	6,72	5,77	7,35	3,27	5,62	3,19	1,88	3,32
V	2,02	2,68	0,00	2,28	5,05	3,08	4,26	3,76	4,22
Z	1,47	1,46	0,41	6,29	0,68	1,12	0,80	2,10	0,00
Ž	0,32	0,86	0,00	0,00	1,09	0,97	1,20	0,65	0,00
Skupaj	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabela 8: Staroslovenski in starofrigijski napisi z navedenimi črkami, označbami večjega odstopanja glede na slovenska besedila in točkovanjem

Besedila	Črke odstopanj glede na slovenska besedila									Vse točke	T. brez L in U
Černjanski [10]	L	P	T	U	V					6	3
Kranjski [10]	G	L	U							4	1
Videmski [10]	A	D	E	M	O	P	S	T	U	13	11
Brižinski [11]	A	R	U							4	2
Celovski [12]	G	L	U							5	2
Stiški [13]	G	U								4	2
Starogorski [14]	G	L	U							4	1
Starofrigijski [7]	L	P	S	T	U					6	3

Točke, ki so jih vsem primerjanim besedilom prinesle posamezne črke so: A-2, D-2, E-1, G-6, L-8, M-1, O-1, P-3, R-1, S-3, T-4 in U-13. Izrazito izstopata črki L in U zaradi določila slovenskega pravopisa, da se na koncu besed piše L in izgovarja U.

Če bi izločili črki L in U, bi bila slovenščini najbolj podobna Kranjski in Starogorski z eno točko, srednje podobni bi bili Brižinski, Celovski in Stiških z dvema točkama ter Černjanski in starofrigijski s tremi točkami, daleč najbolj odstopa Videmski rokopis z enajstimi točkami.

Primerjava z latinščino ni prikazana, je pa v raziskavi [9] ugotovljeno, da so starofrigijski napisi po uporabi črk bistveno bližje staroslovenskim napisom kot pa latinskim besedilom. Latinska primerjalna besedila so na spletu [15].

POGOSTEJŠE BESEDE

Za ocenjevanje ustreznosti prevodov so pomembne pogostejše besede, ki imajo zaradi pogostosti večjo verjetnost in s tem povečujejo verjetnost ustrezne delitve zveznih napisov in njihovih prevodov. Pogoste značilne in vsaj dve-črkovne besede so prikazane v tabeli 9. Pri vsaki skupini zapisanih besed, ki se nizajo v začetnem stolpcu, je v vrstici za prevodom po vrstnem redu za vsako besedo podano tudi njihovo število v slovarju starofrigijskih besed, na koncu pa še njihovo skupno število.

Navedene pogoste in zelo pogoste besede omogočajo ustrezno delitev zveznega besedila in njegovo razumevanje. Delitev zveznega besedila je sicer razvidna, vendar je pogosto možna v različicah, zato je navedeni spisec v pomoč predvsem pri ugotavljanju zanesljivosti posamezne delitve. V spisku niso upoštevane posamezne črke, ki sicer predstavljajo dokaj veliko množico dovolj zanesljivih pomenov, vendar se pri njih pogosto izraža večpomenskost.

- V primerjavi s pogostimi besedami v venetskih napisih je pri starofrigijskih pogostost manjša in od verovanskih venetskih bolj usmerjena v vsakodnevno življenje. Najpogostejša je beseda OS, ki se pojavlja 32 krat, ATA, ki se pojavlja 24 krat in TI, ki se pojavlja 19 krat. V venetskih napisih pa so najpogostejše besede vzklik IOI – 105 krat, nagovor TI – 50 krat in vzklik IAI – 48 krat, v retijskih pa besede TI – 31 krat, TU – 24 krat in SI – 17 krat.

Tabela 9: Pogoste značilne in vsaj dve-črkovne starofrigijske besede [7, 16]

Zapisane besede	Prevodi	Posamezna števila besed	Vse
agar, agart, agon, garie, garu, gork, guri, kurja, kurl, onetiv, skurl	goreti, kuriti	1, 1, 1, 1, 1, 1, 2, 1, 1, 1, 1, 1	13
aea, ai, aie, aiev, ajjo, eia, eja, eje, eji, ia, iai, iaii, iaj, nin, nina, pa	aja, nina, spi	1, 2, 3, 1, 1, 3, 2, 1, 1, 2, 1, 1, 1, 1, 2	24
ak, aki, ako, ik	ako	9, 3, 1, 3	16
are, jar	jar, mlad	1, 1	2
ae, al, ali, il, pa, sai, saj, sei, toda	ali, toda	1, 3, 3, 1, 1, 2, 1, 1, 1	14
en, ena, ene, eni, eno, ieno, jen, un	en, eni, in	4, 1, 2, 1, 1, 1, 2, 3	15
ata, atas, atata, ate, ates, ati, atoi, atta, atte	ata	24, 2, 1, 9, 3, 10, 1, 1, 1	52
baba, babi, nana, nani	nona	8, 1, 2, 1	12
beja, bejad, bi, bija, bile, bit, bo	bil	3, 1, 4, 1, 1, 1, 1	12

Zapisane besede	Prevodi	Posamezna števila besed	Vse
ben, gun, van, vani, ven, vun	ven	1, 1, 2, 1, 1, 1	7
bag, bagun, bok, bug, vug	bog	1, 1, 1, 1, 2	6
da,	da	10	10
da, dado, dae, dai, daj, daje, dajet, dala, das, deu, dj, doj, dui, podas	daj, dal, podaj	1, 1, 7, 2, 1, 1, 1, 2, 3, 1, 1, 1, 1, 1	24
davoi, devo, doika	dekle	1, 1, 3	5
dom, dum, duma, dume	doma	1, 1, 3, 1	6
ej, ia, ie, ja, je, jes	je	1, 1, 13, 3, 2, 1	21
aei, aes, ais, aisa, aoa, aua, av, ei, iei, io, ioi, jaa, jai, jaj, joj, ioj, iui, oj, oje, ou, uis,	ais, aua, joj	1, 1, 5, 1, 2, 2, 2, 1, 2, 1, 1, 1, 2, 3, 1, 2, 1, 1, 1, 3, 2, 1, 1, 1, 1	40
gastoi, gastoj	gostov	1, 1	2
gin, gine, moro, morot, mro, mroje, murtan, saga, sagi, sago, seg, umre	gine, mre, umre	1, 2, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1	13
ima, imam, iman, imej, imel, iml, man, mate, mej, mel	ima, imej, imel	2, 2, 2, 2, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1	14
iv, ive, ivi	živi	2, 1, 2	5
is, isa	isti	6, 1	7
jos, pak, se,	še	2, 1, 8	11
ka, kai, ke, kea, kia, kie, las, ta, tam, te, ti, tia, tle, to, tolo, tu, vte	ke, tam, tu, tja	1, 1, 6, 1, 1, 1, 3, 1, 1, 7, 1, 2, 1, 3, 1, 8, 1	40
kad, ke, ko, ku	ko	3, 2, 4, 7	16
kako, kaku, ke,	kako	1, 1, 1	3
ke, ki	ki	1, 5	6
la, le, li	le	6, 3, 1	10
aragaj, magi, magie, uragi, vrekun	mag, vrag	1, 2, 1, 1, 2	7
mama, mami, mamita, mamu, mamuta, matar, mate, mater, matera, materej, materan	mama, mati	1, 2, 1, 2, 2, 4, 1, 3, 1, 1, 3	21
man, mana, me, mem, men, mi, mn. mnoj	mi	6, 1, 3, 3, 2, 12, 1, 1	29
mek, meka, mekais, mekas	miren, mehak	1, 5, 1, 6	13
maras, saka, sakem, siakem	ljubim	1, 2, 3, 1	7
na	na	11	11
nanogav	stvaren	4	4
nat, natr, no, nut, nuti, unutra	not, notri	2, 1, 2, 4, 1, 1	11
ake, oka, uke	oko	1, 2, 1	4
na, ne, nej, ni, niki	ne, ni	2, 4, 1, 8, 1	16
or, ori, rate, ratam, urati	orati	1, 1, 1, 1, 1	5
os, osae, ose, oso, oste	ostani	32, 1, 1, 1, 1	36
pi, pio, pit, pijana, puio	pij, pijan	1, 1, 1, 2, 1	6

Zapisane besede	Prevodi	Posamezna števila besed	Vse
raus, rva, rvas, rvo, rvots	rval, boril	1, 1, 1, 1, 1	5
arkiae, kute, nav, neger, ru, rut, vebru	grob	1, 1, 4, 1, 3, 1, 1	12
id, sei, seu, sol	šel	1, 1, 1, 1	4
se, seam, sei, seie, seji, sia, sie, sieie, sadi, sadim, sajil, sojali	sadim, sejem	1, 1, 1, 1, 1, 2, 1, 1, 1, 1, 1	13
isial, si, sia, sie, soi,	sije	1, 1, 2, 1, 4	9
sit, sita, site, sito	sit	6, 1, 1, 1	9
sav, suia, ues, usa, ussa, ves, vos, vse	ves, vsega	1, 1, 1, 1, 1, 1, 6, 1	13
esi, sa, se, si, so	se, si, so	1, 4, 8, 16, 9	38
ta, tai, taj, te, tea, tei, tej, teto, ti, toj, toti, tut	ta, te, tej, ti,	17, 1, 1, 2, 1, 1, 1, 2, 1, 1, 1, 1	30
te, tevo, ti, tib, toa, toi, toia, toie, toj, tojo, tua, ve, vi, vos	ti, tebi, tvoj	1, 1, 19, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 9, 1, 1, 1, 1	39
be, vai, ve, vei, veia, vej, vem, vesta, voi	ve, vej	1, 3, 2, 7, 1, 2, 1, 1, 1	19
nav, neb, rae, rej, raj, van, vanak, vano	van, nebo	4, 1, 1, 1, 1, 6, 1, 1	16
uk, uke,	uk	3, 2	5
modrov, modrovia, um, uman, umanek, umen, umik	moder, um, umen	1, 1, 1, 1, 1, 1, 1	7
voine, voivete, vojsekej	vojne	3, 1, 1	5
gl, vi, vid, vite	glej, vidi	1, 1, 1, 2	5

POMEN POSAMEZNIH POGOSTIH BESED

Imena možnih božanstev

V starofrigijskih napisih ni zaslediti imen božanstev.

Besede ki izražajo verovanje

Besede: **nav, neb, rae, rej, raj, van, vanak, vano**, s pomenom nebo ali raj se pojavljajo 16 krat; besede: **bag, bagun, bok, bug, vug**, s pomenom bog se pojavljajo 6 krat; torej se najpogostejši izrazi za verovanja pojavljajo skupno 22 krat. V 421 prebranih venetskih napisih se besede ki izražajo verovanje pojavljajo 223 krat, v 207 prebranih starofrigijskih napisih pa le 22 krat, torej kar $207/421 \times 223/22 = 4,98$ krat manj.

Besede ki izražajo željo po ugodnem posmrtnem bivališču

Besede: **aea, ai, aie, aiev, ajjo, eia, eja, eje, eji, ia, iai, iaii, iaj, nin, nina, pa**, s pomenom aja, leži, spi in željo ljudi po ugodnem posmrtnem bivališču za pokojnika se pojavljajo skupno 24 krat, pri venetskih napisih pa 176 krat, torej kar $207/421 \times 176/24 = 3,61$ krat manj.

Besede ki izražajo žalost po pokojniku ali žalost nad njegovo usodo

Besede: **aei, aes, ais, aisa, aoa, aua, av, ei, iei, io, ioi, jaa, jai, jaj, joj, ioj, iui, oje, ou, uis**, s pomenom joj in podobnimi pomeni, ki izražajo žalost po pokojniku ali žalost nad

njegovo usodo so zelo pogosti, večkrat jih je tudi precej v enem samem napisu, zato se pojavljajo 40 krat, pri venetskih napisih pa 201 krat, torej kar $207/421 \times 201/40 = 2,47$ krat manj.

Besede ki izražajo sorodstvena razmerja

Besede: **ata, atas, atata, ate, ates, ati, atoi, atta, atte**, s pomenom ata se pojavljajo 52 krat; besede: **baba, babi, nana, nani** s pomenom babica, nona se pojavljajo 12 krat; besede **mama, mami, mamita, mamu, mamuta, matar, mate, mater, matera, materej, materan** s pomenom mati se pojavljajo 21 krat; besedi **bonok** in **son** s pomenom vnuk in sin se pojavita 2 krat, skupno se pojavljajo pogostejši izrazi za sorodnike kar 87 krat, pri venetskih napisih pa 75 krat, torej kar $207/421 \times 75/87 = 0,42$ kar je 2,36 krat več. Beseda ata se pojavlja izjemno pogosto kar kaže na zelo velik vpliv očeta v družinskem in družbenem življenju.

V retijskih napisih se besede sorodstvenih razmerij pojavljajo 23 krat ali $207/219 \times 23/87 = 0,24$ ali 4,00 krat manj kot v starofrigijskih napisih.

Besede ki izražajo dar, darovanje, darovalca in osebo za katero se daruje

Besede: **da, dado, dae, dai, daj, daje, dajet, dala, das, deu, dj, doj, dui, podas** s pomenom daj, daruj se pojavljajo 24 krat, pri venetskih napisih pa 232 krat, torej kar $207/421 \times 232/24 = 4,75$ krat manj.

Besede ki izražajo urok, čarovnijo in čarovnika

Besede povezane s čarovnijo: **aragaj, magi, magie, uragi in vrekun**, s pomenom mag in vrag se pojavljajo le 7 krat, pri venetskih napisih pa 72 krat, torej kar $207/421 \times 72/7 = 5,05$ krat manj.

Besede ki izražajo željo, da pokojni ostane mlad ali enak

Besede: **are, jar**, s pomenom mlad se pojavljajo 2 krat; besede: **os, osae, ose, oso, oste**, s pomenom ostani se pojavljajo 36 krat; besedi: **is, isa** s pomenom isti se pojavljajo 7 krat; besede **iv, ive, ivi** s pomenom živ se pojavijo 5 krat, torej skupno 48 krat, pri venetskih napisih pa 131 krat, torej le $207/421 \times 131/48 = 1,34$ krat manj.

Besede ki izražajo smrt, ogenj, grob in pokop

Besede: **gin, gine, moro, morot, mro, mroje, murtan, saga, sagi, sago, seg, umre** s pomenom smrt in umrl se pojavljajo 13 krat; besed: **arkiae, kute, nav, neger, ru, rut, veburu**, s pomenom pokop, grob se pojavljajo 12 krat; besede: **agar, agart, agon, garie, garu, gork, guri, kurja, kurl, kuru, onetiv, skurl**, s pomenom ogenj se pojavljajo 13 krat; torej skupno kar 38 krat, pri venetskih napisih pa 103 krat, torej le $207/421 \times 103/38 = 1,33$ krat manj.

Besed, ki se nanašajo na pokojne je v starofrigijskih napisih bistveno manj kot v venetskih, razen besed želja in pokopa, kjer je razlika le majhna. Sorodstvenih izrazov, kjer se stikata posvetna in duhovna vsebina, pa je bistveno več. Tu še posebej izstopajo izrazi za očeta, ki predstavljajo 69 % sorodstvenih izrazov.

Besede, ki imajo povsem posvetni pomen

- V venetskih napisih so redkejšje besede, ki imajo jasen in povsem posvetni pomen, zato je smiselna primerjava retijskih in starofrigijskih napisov:
- besede: **pi, pio, pit, pijana, puio** s pomenom pij in pijan se pojavijo 6 krat, besede **gastoi, gastoj** s pomenom gostov se pojavijo 2 krat, torej skupno 8 krat; v retijskih pa 20 krat ali $207/219 \times 20/8 = 2,36$ krat manj.
- besede: **avu, iav** s pomenom javi se pojavijo le 2 krat, v retijskih pa kar 15 krat ali $207/219 \times 15/2 = 7,09$ krat manj.
- besede: **uk, uke** s pomenom uk, učiti se pojavijo 5 krat, besede: **modrov, modrovia, um, uman, umen, umik** s pomenom umen se pojavijo 7 krat, besede: **be, vai, ve, vei, veia, vij, vem, vesta, voi** s pomenom ve, vej se pojavijo 19 krat torej skupno kar 31 krat, v retijskih pa 17 krat ali $207/219 \times 17/31 = 0,52$ ali $1,93$ krat več.
- besede: **iv, ive, ivi** s pomenom živ in živi se pojavijo 5 krat, v retijskih pa 8 krat ali $207/219 \times 8/5 = 1,51$ krat manj.
- besede: **se, seam, sei, seie, seji, sia, sie, sieie, sadi, sadim, sajil, sojali** s pomenom seje, sadi se pojavijo 13 krat, besede: **or, ori, rate, ratam, urati** s pomenom orati se pojavijo 5 krat, skupno 18 krat; v retijskih in venetskih besedilih takih besed ni, v retijskih besedilih prevladujejo besede lova, ki se pojavljajo 14 krat ali $207/219 \times 14/18 = 0,74$ ali $1,36$ krat več v starofrigijskih napisih.

Tudi ta pregled potrjuje, da je vsebina starofrigijskih napisov tudi iz vsakdanjega življenja, zato nam ti napisi odkrivajo ali dodatno opisujejo mnoge tedanje običaje, načine dela in življenja. Besed pitja, javljanja in življenja je v starofrigijskih napisih manj, besed umnosti in dejavnosti pa več kot v retijskih napisih.

PRIMERJAVA SLOVENSKIH, VENETSKIH, RETIJSKIH IN STAROFRIGIJSKIH BESEDIL

Primerjava dolžin vseh besed

Primerjava vzorcev vseh besed, je glede na dolžino besed, podana v grafu 3 in v tabeli 10 in sicer:

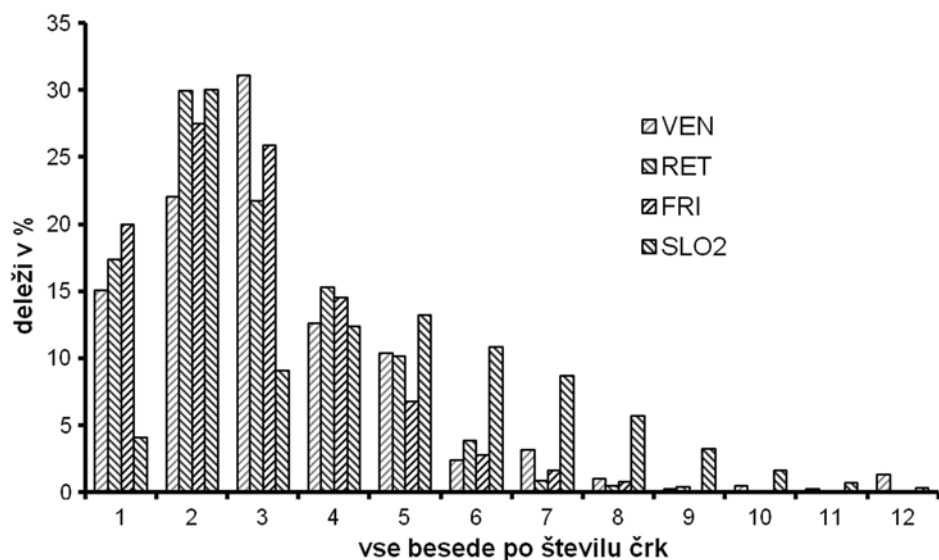
SLO2 slovenskih besedil, upoštevan je vzorec [8],

VEN venetskih napisov brez ponavljalnih in objokovalnih delov

RET retijskih napisov

FRI starofrigijskih napisov

Iz grafa 3 je razvidno bistveno odstopanje pri enočrkovnih besedah, kar je pogojeno z mnogimi okrajšavami. Nesorazmerje pri slovenščini pri dvočrkovnih besedah je pogojeno s knjižnim jezikom, ki veliko eno črkovnih besed v slovenskih narečjih, piše kot dve črkovne besede. Pri tri črkovnih besedah pa je razlika predantičnih napisov pogojena z mnogimi vzkliki: AIA, IOI itd, ki so najpogostejši pri venetskih napisih ter besede ATA, ATE, ATI, VAN, NAV in VEI, ki so pogoste v starofrigijskih napisih.

Graf 3: Primerjava dolžin vseh slovenskih, venetskih, retijskih in starofrigijskih besed**Tabela 10:** Porazdelitev po dolžinah vseh besed

Število črk v besedah	Števila vseh besed			Deleži vseh besed v odstotkih			
	VEN	RET	FRI	VEN	RET	FRI	SLO2
1	366	135	173	15,09	17,33	19,95	4,10
2	534	233	238	22,01	29,91	27,45	30,00
3	754	169	224	31,08	21,69	25,84	9,05
4	306	119	126	12,61	15,28	14,53	12,35
5	251	79	59	10,35	10,14	6,81	13,20
6	59	30	24	2,43	3,85	2,77	10,80
7	76	7	14	3,13	0,90	1,61	8,70
8	24	4	7	0,99	0,51	0,81	5,70
9	6	3	1	0,25	0,39	0,12	3,25
10	11	0	0	0,45	0,00	0,00	1,60
11	6	0	1	0,25	0,00	0,12	0,70
12	33	0	0	1,36	0,00	0,00	0,30
Vse	2426	779	867	100	100	100	99,75

– Pri slovenščini vsota deležev ni 100 %, saj se daljše besede še nadaljujejo.

Opazno je večje odstopanje vseh predantičnih napisov pri daljših besedah, ki v kratkih napisih niso pogoste.

Primerjava dolžin različnih besed

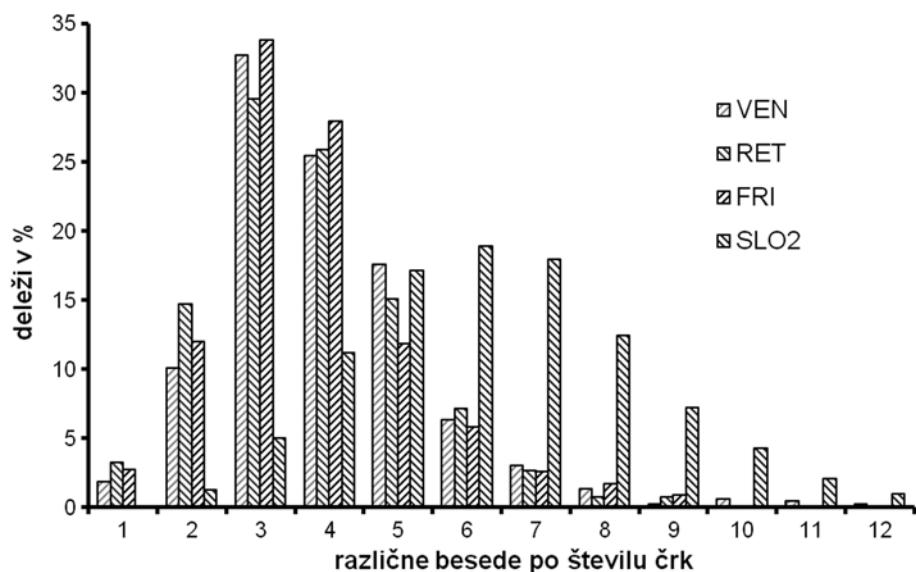
Primerjavo izvedemo tudi s porazdelitvijo dolžin različnih besed, ki je podana v poglavju 5.2.2 Dolžine besed na sliki 14 [8]. Primerjava je podana v Grafu 4 in tabeli 11 in sicer:

VEN podaja deleže različnih besed prebranih venetskih besedil po številu črk,
 RET podaja deleže različnih besed prebranih retijskih besedil po številu črk,
 FRI podaja deleže različnih besed prebranih starofrigijskih besedil po številu črk,
 SLO2 podaja delež različnih besed v drugem vzorcu slovenskih besedil po številu črk.

Ta primerjava od vseh najbolj odstopa od slovenskih besedil, kar je razumljivo, saj je nabor različnih venetskih, retijskih in starofrigijskih besed zaradi velike podobnosti večine napisov, primerjalno zelo majhen. Izrazito so očitne okrajšave in kratki vzkliki žalosti, zato je podobnost venetskih, retijskih in starofrigijskih zapisov dokaj velika.

Dobro je ujemanje s slovenskim vzorcem pri pet črkovnih besedah, pri daljših besedah pa ujemanje hitro pada in pri deset in več črkovnih besedah ujemanja ni več, razen pri venetskih napisih, zaradi imena božanstva Trumusicatei v različnih oblikah.

Graf 4. Porazdelitev po dolžinah različnih besed vseh vzorcev

Primerjava povprečnih dolžin vseh besed

Primerjava povprečnih dolžin vseh slovenskih besed in besed v predantičnih napisih: venetskih napisih brez ponavljanja in objokovanja VEN, retijskih RET in starofrigijskih FRI napisih ter slovenskih leposlovnih besedilih SLO.

Povprečne dolžine VEN besed in napisov	$7879/2426 = 3,25$ črk	$2426/421 = 5,76$ besed
Povprečne dolžine RET besed in napisov	$2301/ 779 = 2,95$ črk	$779/219 = 3,56$ besed
Povprečne dolžine FRI besed in napisov	$2438/ 867 = 2,81$ črk	$867/207 = 4,19$ besed
Povprečne dolžine SLO besed	$= 4,55$ črk	[8]

Povprečna dolžina besed v slovenskih leposlovnih vzorcih je 4,55 črk, ob upoštevanju mnogih okrajšav zaradi težavnega pisanja v kamen, kost ali keramiko in narečnih govorov, ki krajšajo besede, pa moramo pričakovati v pred-antičnih napisih precej krajše povprečne

Tabela 11: Porazdelitev po dolžinah različnih besed po vseh vzorcih

Število črk v besedah	Števila različnih besed			Deleži različnih besed v odstotkih			
	VEN	RET	FRI	VEN	RET	FRI	SLO2
1	21	17	18	1,86	3,29	2,78	0,20
2	114	76	78	10,11	14,70	12,04	1,26
3	369	153	219	32,71	29,59	33,80	5,05
4	287	137	181	25,44	25,92	27,93	11,20
5	198	79	77	17,55	15,09	11,88	17,18
6	72	37	38	6,38	7,16	5,86	18,88
7	34	14	17	3,01	2,71	2,62	17,95
8	15	4	11	1,33	0,77	1,70	12,47
9	3	4	6	0,27	0,77	0,93	7,25
10	7	0	1	0,62	0	0,15	4,30
11	5	0	1	0,44	0	0,15	2,06
12	3	0	1	0,27	0	0,15	1,00
Vse	1128	521	648	100	100	100	98,80

– Pri slovenščini vsota deležev ni 100 %, saj se daljše besede še nadaljujejo.

dolžine besed, to je okoli tri črke. Venetski napisi imajo največjo povprečno dolžino besed, predvsem zaradi številnih daljših imen božanstev. Ujemanje dolžin besed s pričakovano dolžino je zelo dobro.

Venetski napisi so v povprečju najdaljši s 5,76 besedami, starofrigijski napisi so v sredini s 4,19 besedami, retijski pa so najkrajši s 3,56 besedami.

Primerjava povprečnih dolžin različnih besed

Primerjava povprečnih dolžin različnih besed: v venetskih s ponavljalnimi in objokovalnimi deli, retijskih in starofrigijskih napisih ter slovenskih leposlovnih besedilih.

Pov. dolž. različ. VEN besed in napisov $4469/1126 = 3,97$ črk $1126/421 = 2,67$ besed
 Pov. dolž. različ. RET besed in napisov $1959/ 521 = 3,76$ črk $521/ 219 = 2,38$ besed
 Pov. dolž. različ. FRI besed in napisov $2461/ 648 = 3,80$ črk $648/ 207 = 3,13$ besed
 Pov. dolž. različnih SLO besed $= 8,00$ črk [8]

Povprečna dolžina različnih besed v slovenskih leposlovnih vzorcih je 8,00 črk, ob upoštevanju mnogih okrajšav zaradi težavnega pisanja v kamen, kost ali keramiko in narečnih govorov, ki krajšajo besede, pa moramo pričakovati v pred-antičnih napisih tudi precej krajše povprečne dolžine različnih besed in sicer okoli štiri črke, to je približno le polovico dolžine slovenskih leposlovnih besed, saj so zaradi okrajšav pogoste tudi različne kratke besede.

Povprečna dolžina različnih besed se dovolj dobro ujema s predpostavljeno dolžino 4 črk. Glede na vse besede, se povprečne dolžine različnih venetskih besed povečajo za 0,72 črke ali za 22 %, pri retijskih besedah se povečajo za 0,81 črke ali 27 % in pri starofrigijskih besedah se povečajo za 0,99 črke ali za 36 %.

Pri različnih besedah je razmerje povprečnih dolžin napisov spremenjeno, saj so venetski napisi po vsebini zelo podobni in je zmanjšanje zato največje. Povprečne dolžine različnih besed se pri venetskih napisih zmanjšajo za 3,09 besed, pri starofrigijskih za 1,06 besed in pri retijskih za 1,18 besed.

Primerjava najpogostejših besed

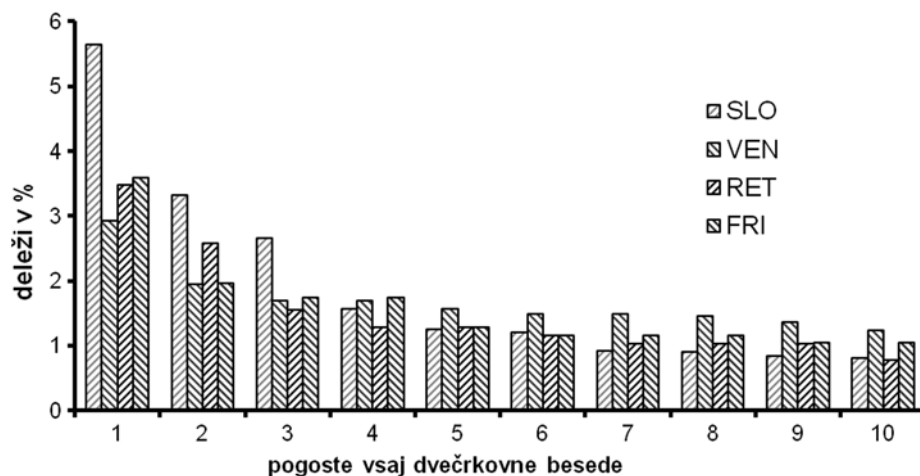
V poglavju 5.2.1 Rast besednega zaklada je tudi tabela 35 z najpogostejšimi besedami obeh vzorcev z njihovimi deleži [8], zato primerjamo tudi na tej osnovi. V tabeli 12 in grafu 5 je 10 najpogostejših vsaj dvečrkovnih besed v slovenskih besedilih ter v venetskih, retijskih in starofrigijskih napisih, brez obratne smeri branja in z njihovimi deleži.

Tabela 12: Deset najpogostejših vsaj dvečrkovnih slovenskih, venetskih, retijskih in starofrigijskih besed z njihovimi deleži

SLO	je/5,63	in/3,31	se/2,65	da/1,56	na/1,24	so/1,19	pa/0,91	ne/0,90	ki/0,84	bi/0,80
VEN	ioi/2,93	ti/1,94	iai/1,69	ego/1,69	vi/1,57	donasto/1,48	mego/1,48	kos/1,44	Reiti/1,36	van/1,24
RET	ti/3,47	tu/2,57	si/1,54	ii-je/1,28	ga/1,28	le/1,56	ke/1,03	iti/1,03	ie/1,03	iai/0,77
FRI	os/3,58	ti/1,96	ata/1,73	si/1,73	mi/1,27	da/1,15	na/1,15	ie/1,15	toj/1,04	ak/1,04

- Medtem ko najpogostejše slovenske besede niso razumljive brez stavčnih povezav z ostalimi besedami, je pri venetskih besedilih samostojno razumljivih kar 8 besed, pri retijskih le 2 besedi, pri starofrigijskih pa že 3 besede.
- Slovenski leposlovni vzorci so pretežno povedni, zato so najpogostejše besede JE, IN in SE; venetski so usmerjeni k pokojnikom zato so najpogostejše besede IOI, TI in IAI; retijski so usmerjeni v neposredno delovanje zato so najpogostejše besede TI, TU in SI; starofrigijski pa so usmerjeni tako k pokojnikom kot k delovanju zato so najpogostejše besede OS, TI in ATA.
- Deleži retijskih in starofrigijskih besed so nekoliko bližji slovenskemu vzorcu, saj je njihova raznovrstnost večja kot pri venetskih napisih.

Graf 5: Deset najpogostejših vsaj dvečrkovnih slovenskih, venetskih, retijskih in starofrigijskih besed uvrščenih po njihovih deležih

Pomembna razlika se pokaže če upoštevamo tudi enočrkovne besede, saj jih je zaradi okrajšav in narečnega zapisa bistveno več kot pa v knjižnem jeziku, ki ga prestavlja slovenski vzorec. Ti podatki so pokazani v tabeli 13 in v grafu 6.

Graf 6: Deset najpogostejših slovenskih, venetskih, retijskih in starofrigijskih besed uvrščenih po njihovih deležih

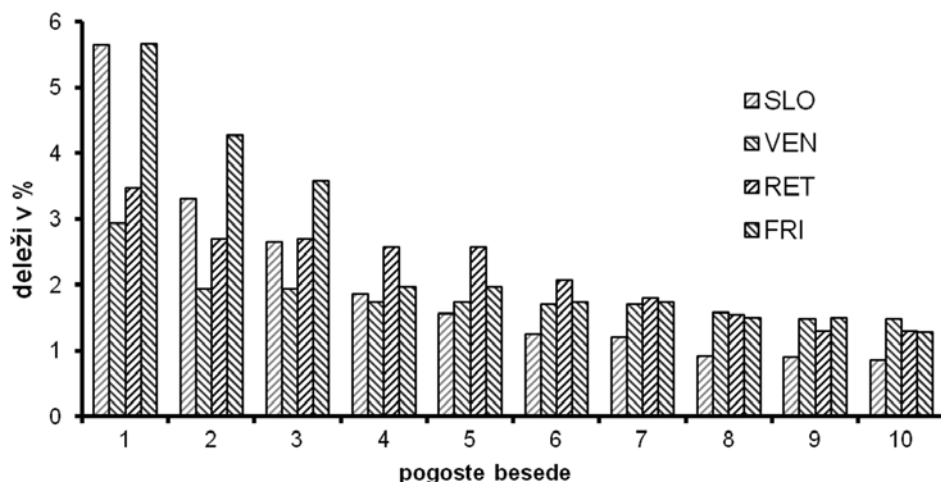

Tabela 13: Deset najpogostejših slovenskih, venetskih in retijskih besed z njihovimi deleži

SLO	je/5,63	in/3,31	se/2,65	v/1,86	da/1,56	na/1,24	so/1,19	pa/0,91	ne/0,90	ki/0,84
VEN	ioi/2,93	ti/1,94	t-tu/1,94	i-je/1,73	i-in/1,73	iai/1,69	ego/1,69	vi/1,57	donasto/1,48	mego/1,48
RET	ti/3,47	e-je/2,70	i-in/2,70	tu/2,57	i-je/2,57	t-tu/2,05	l-le/1,80	si/1,54	ga/1,28	ii-je/1,28
FRI	s-s/5,65	e-je/4,27	os/3,58	ti/1,96	t-tu/1,96	ata/1,73	si/1,73	t-ta/1,50	a-toda/1,50	mi/1,27

Tudi pri tem prikazu je razmerje podobno, saj najpogostejše slovenske besede niso samostojno razumljive, venetske pa so samostojno razumljive še vedno v polovici primerov, samostojno razumljivih retijskih pa ni več, starofrigijske pa sta le dve. Deleži se v tem primeru povečajo saj se je pri slovenščini pojavila ena, pri venetskih napisih tri, pri retijskih in starofrigijskih pa kar pet enočrkovnih pogostih besed. Pri enočrkovnih besedah je poleg črke podan tudi njihov pomen.

- Iz grafa je razvidno bistveno odstopanje ne samo pri venetskih, ki v prvih treh besedah odstopajo navzdol, ampak tudi pri starofrigijskih besedah, kar se izravna pri štiri in petčrkovnih besedah.
- Od pete pogoste besede imajo vsi predantični napisi večje deleže kot slovenski leposlovni napisi, razlog pa je v manjšem obsegu opazovanih besed.

Primerjava dolžin povedi

V poglavju 5.3.1 Dolžina povedi pa je tudi slika 17: Porazdelitev dolžin povedi v besedah za vsak vzorec posebej [8]. Tudi to sliko bomo primerjali z vzorcema starofrigijskih povedi na Grafu 7, podatki pa so v tabeli 14:

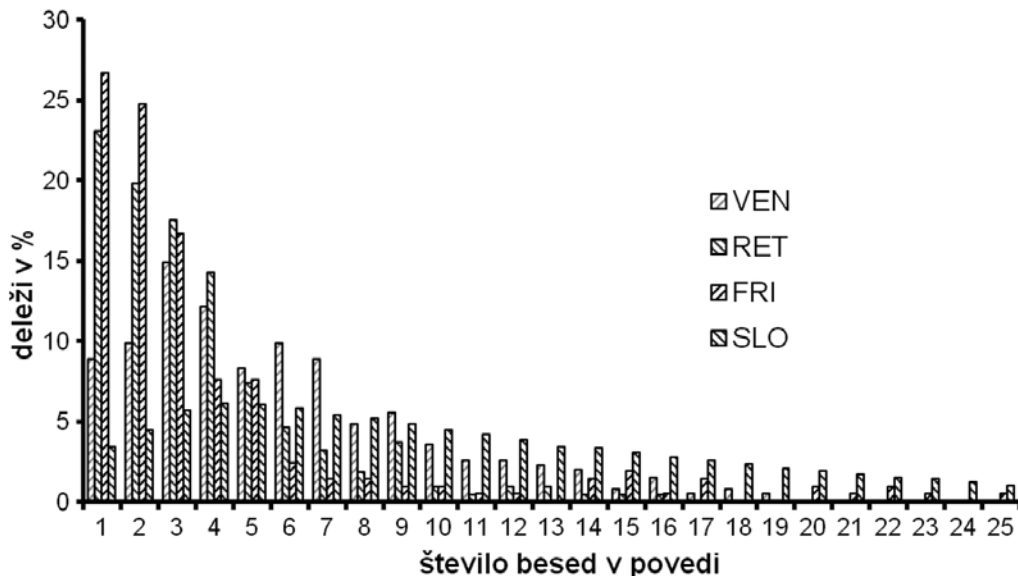
VEN podaja deleže prebranih venetskih besedil brez pon. in obj. delov po številu besed.

RET podaja deleže vseh prebranih retijskih besedil po številu besed.

FRI podaja deleže vseh prebranih starofrigijskih besedil po številu besed.

SLO podaja deleže povedi v drugem vzorcu slovenskih besedil po številu besed.

Graf 7: Dolžine povedi venetskih, retijskih, starofrigijskih in slovenskih besedil po številu besed

Pri starofrigijskih napisih je najdaljši napis B-01, ki obsega kar 86 besed, razdeljen: združeni sta prvi vrsti – 14 besed, tretja in četrta – 17 besed, peta in šesta – 17 besed ter sedma, osma in deveta vrsta – 20 besed, zato se primerjalno število napisov poveča za 3 od 207 na 210.

Tudi tu je opazna razlika pri zelo kratkih napisih, kjer še posebej izstopajo kratki starofrigijski napisi na keramiki, pa tudi kratki retijski napisi na kosteh, kar je razumljivo, saj je težko primerjati običajno pisano besedo s skromnimi posvetilnimi ali sporočilnimi napisi. Dobro ujemanje je le pri 5 besednih povedih.

VERJETNOSTI PREČRKOVANJ IN PREVODOV

Verjetnosti prečkovanja in razumevanja napisov so za vsak napis posebej podane v Katalogu napisov in prevodov. Ocene so podane na podlagi postavljenih kriterijev. Zbir verjetnosti pa statistično uvršča napise glede prečkovanj in branj po kriterijih podanih v delovnih hipotezah.

Kriteriji ocenjevanja in verjetnosti prečkovanj

Kriteriji ocenjevanja in verjetnosti prečkovanj starofrigijskih napisov so za napise, besede in črke podani v tabeli 15.

Tabela 14: Primerjava števila in deležev povedi po številu besed

Število besed	Število povedi			Deleži povedi v odstotkih			
	VEN	RET	FRI	VEN	RET	FRI	SLO
1	34	49	56	8,84	23,04	26,67	3,40
2	37	43	52	9,85	19,82	24,76	4,48
3	56	38	35	14,90	17,51	16,67	5,68
4	48	31	16	12,12	14,29	7,62	6,07
5	33	16	16	8,33	7,37	7,62	6,03
6	37	10	5	9,85	4,61	2,38	5,81
7	34	7	3	8,84	3,23	1,43	5,38
8	19	3	3	4,80	1,84	1,43	5,18
9	22	8	2	5,56	3,69	0,95	4,82
10	14	2	2	3,54	0,92	0,95	4,46
11	10	1	1	2,53	0,46	0,48	4,17
12	10	2	1	2,53	0,92	0,48	3,80
13	8	2	0	2,27	0,92	0,00	3,42
14	8	1	3	2,02	0,46	1,43	3,33
15	3	1	4	0,76	0,46	1,90	3,02
16	6	1	1	1,52	0,46	0,48	2,79
17	1	0	3	0,51	0	1,43	2,57
18	3	0	0	0,76	0	0,00	2,32
19	2	0	0	0,51	0	0,00	2,07
20	0	0	2	0	0	0,95	1,91
21	0	0	1	0	0	0,48	1,67
22	0	0	2	0	0	0,95	1,49
23	0	0	1	0	0	0,48	1,40
24	0	0	0	0	0	0,00	1,20
25	0	0	1	0	0	0,48	1,00
Vse	421	219	210	100	100	100	87,47

Pri slovenščini vsota deležev ni 100 %, saj se daljše povedi še nadaljujejo.

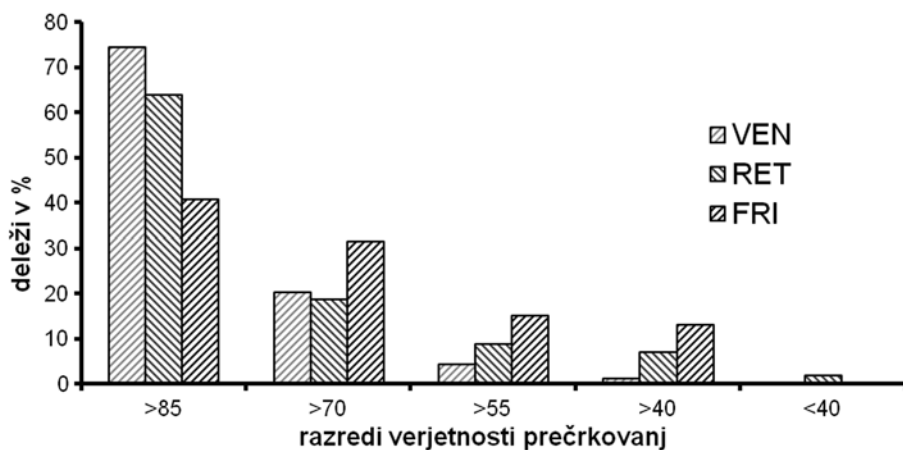
Tabela 15: Kriteriji ocenjevanja in verjetnosti prečrkovanj za napise, besede in črke

Ocena	Kriterij	Napisi		Besede		Črke	
	odstotek	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
odlično	> 85	84	40,58	437	50,40	1303	53,45
prav dobro	> 70	65	31,40	264	30,45	741	30,39
dobro	> 55	31	14,98	87	10,03	199	8,16
zadostno	> 40	27	13,04	79	9,11	195	8,00
nezadostno	< 40	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Skupaj		207	100	867	100	2438	100

- Odlično oceno prečrkovanja je dobilo več kot 40 %, odlično in prav dobro pa skoraj 72 % prečrkovanih napisov; verjetnost prečrkovanj besed in črk pa se precej povečata, kar je pogojeno z boljšo ohranjenostjo daljših napisov na kamnu.

Primerjava verjetnosti prečkovanj venetskih, retijskih in starofrigijskih napisov je podana tudi na grafu 8.

Graf 8: Primerjava verjetnosti prečkovanj venetskih, retijskih in starofrigijskih napisov

- Graf kaže na slabše prečkovanje starofrigijskih besedil celo v primerjavi z retijskimi besedili, saj je delež odličnega prečkovanja manjši, zato pa je delež prav dobrega, dobrega in zadostnega večji. Slabo berljivost povečujejo predvsem kratki in manj popolni napisi na keramiki, ki imajo tudi največ neobičajnih znakov.

Kriteriji ocenjevanja in verjetnosti prevodov:

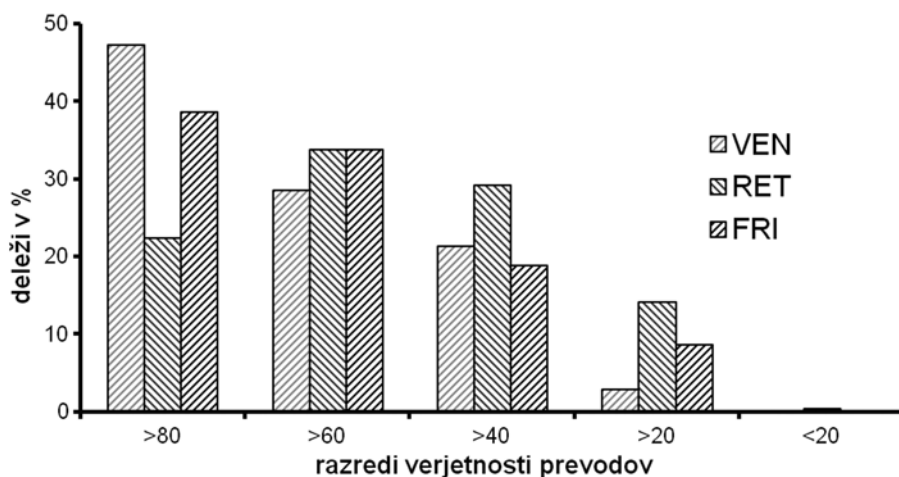
Kriteriji ocenjevanja in verjetnosti prevodov starofrigijskih napisov so za napise, besede in črke podani v tabeli 16.

Tabela 16: Kriteriji ocenjevanja in verjetnosti prevodov za napise, besede in črke

Ocena	Kriterij	Napisi		Besede		Črke	
	odstotek	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
odlično	> 80	80	38,65	440	50,75	1335	54,76
prav dobro	> 60	70	33,82	289	33,33	786	32,24
dobro	> 40	39	18,84	91	10,50	210	8,61
zadostno	> 20	18	8,70	47	5,42	107	4,39
nezadostno	< 20	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Skupaj		207	100	867	100	2438	100

Odlično oceno prevodov je dobilo več kot 38 % prevedenih napisov, odlično in prav dobro pa celo več kot 72 %, verjetnost prevedenih besed in črk pa se izjemno poveča kar je prav tako pogojeno z boljšo ohranjenostjo daljših napisov v kamnu.

Primerjava verjetnosti prevodov venetskih, retijskih in starofrigijskih napisov je podana tudi na grafu 9.

Graf 9: Primerjava verjetnosti prevodov venetskih, retijskih in starofrigijskih napisov

- Graf kaže na dobro razumevanje starofrigijskih besedil, saj je le nekoliko slabše od razumevanja venetskih in boljše od razumevanja retijskih besedil.

Rezultati prečrkovanj in prevajanj so ustrezni in potrjujejo uspešno zaključeno delo. Pri obravnavi starih zapisov ni možno vedno ugotoviti dejanske vsebine, zato sta pri vsakem napisu ocenjena tako verjetnost prečrkovanja kot prevajanja. Možne so vedno izboljšave, ki se bodo pojavile z novimi, doslej še neznanimi besedili in s še izboljšanim razumevanjem že znanih starofrigijskih napisov.

KATALOG STAROFRIGIJSKIH NAPISOV, BESED IN PREVODOV

Na podlagi navedenih pogostih besed so bila zvezna besedila ustrezno deljena na posamezne besede z znanim pomenom. To je omogočilo prevode napisov v sedanjem slovenskem in angleškem jeziku. Prevodi so oblikovani tako, da se kar najbolj prilegajo dejanskemu zapisu, zato je besedni red prevoda tak kot je besedni red v napisu, zato ne zvane sodobno, vendar tako bolje kažejo na jezik tedanjega časa. Nепреvedeni so le zelo kratki in zelo poškodovani ali zelo nepopolni zapisi, saj ni moč z zadostno zanesljivostjo ugotoviti njihove vsebine. Prebranim starofrigijskim napisom so podane njihove verjetnosti prečrkovanja in branja. Vsa besedila so označena z običajnimi oznakami in so zbrana v posebni prilogi *Katalog starofrigijskih napisov, besed in prevodov*.

BESEDNJAK STAROFRIGIJSKEGA JEZIKA

Na podlagi razumljenih in prevedenih napisov je sestavljen tudi Besednjak starofrigijskega jezika, ki obsega 848 besed, najdenih v znanih starofrigijskih napisih. Tudi v besednjaku so podane različice, saj ni možno vedno upoštevati prav določeno vsebino pri tako različnem zapisovanju, kot je razvidna iz zapisa pogostejših in znanih starofrigijskih besed. Besednjak zajema besede zapisane v dejanskemu prečrkovanju v slovenski abecedi, njihov pomen v slovenskem knjižnem ali narečnem jeziku z navedbo preoblikovanja in jezikovne uporabe, pomen v angleškem jeziku, navedbo v katerem zapisu je dana beseda in potrebna pojasnila. Besede berljive v obratni smeri so označene s poševno oznako napisa. Besednjak je pripravljen v posebni prilogi *Besednjak starofrigijskega jezika*.

ZAKLJUČEK

Postopna obdelava celotnega obsega znanih starofrigijskih napisov, opisana v delovnih hipotezah, je omogočila dovolj dobro delitev zveznega besedila in razumevanje prebranih besedil. Mestoma so možna tudi drugačna branja, ki lahko delno spremenijo del prevedenega besedila, celoten pomen pa lahko spremenijo le pri zelo kratkih ali z okrajšavami izraženih napisih. Celotni izbor prebranih zveznih napisov je zato razumno razdeljen in preveden v slovenski in angleški jezik tako, da omogoča nadaljnje poglobljanje v posamezna besedila. Prvič je narejen tudi celotni *Besednjak starofrigijskega jezika*, ki obsega vse besede v navedenih besedilih in navaja napise kjer so te besede. Slovar omogoča dobro razumevanje že navedenih besedil in ustrezno branje novo odkritih besedil v istem ali podobnem jeziku. Nепrevedeni so le zelo kratki in zelo poškodovani ali nepopolni zapisi, saj ni moč z zadostno zanesljivostjo ugotoviti njihove vsebine. Odlično in prav dobro oceno prečrkovanja ima skoraj 72 % prečrkovanih napisov, odlično in prav dobro oceno pa ima celo več kot 72 % prevedenih napisov. Taki rezultati omogočajo nedvoumne rezultate in uspešno zaključeno delo prečrkovanja, prevajanja in besednjaka.

Veneti, Etruščani, Wendi, Reti in drugi naši jezikovni predniki, ki so naseljevali večji del Srednje Evrope, so s svojo pisno, gradbeno, religiozno, kmetijsko in tehnično kulturo nedvomno bistveno pripomogli k vsestranskemu razvoju antične kulture, ki je gradila predvsem na njihovi osnovi. Naši jezikovni predniki pa so bili tudi v centru Male Azije, ki pa so se delno preselili v Evropo, ostali pa so se pomešali z drugimi narodi in izgubili svojo jezikovno kulturo. Tudi ta jezikovna študija potrjuje že do sedaj znana dejstva, da so starofrigijski napisi berljivi in razumljivi na slovanskih osnovah. Zanimivo je, da je za razumevanje teh prastarih napisov ustrezna sedanja slovenščina in ni bilo potrebno iskati izrazov v praslovanščini, kar postavlja sedanje pojmovanje praslovanščine pod resen vprašaj! Tudi tu se je pokazala slovenščina z upoštevanjem mnogih narečij in jezikovnega bogastva širšega istrsko – tolminskega območja kot izrazito arhaičen jezik in zelo dobro orodje za razumevanje teh prastarih napisov.

LITERATURA

1. *Slike napisov*, <http://www.maravot.com/Phrygian1.html>.
2. C. Brixhe, M. Lejeune, *Corpus des Inscriptions Paléo-Phrygiennes*, Éditions Recherche sur les Civilisations, Paris **1984**.
3. A. Ambrozic, *Gordian knot unbound, Old Phrygian inscriptions*, Cythera Press, Toronto **2002**, 1-57.
4. G. Tomezzoli, *Paleo-Phrygian Language Database*, povzeto po literaturi št. 2, januar **2008**.
5. V. Vodopivec, *Nabor venetskih napisov, delitev, prevod in slovar*, Zbornik 4. mednarodne konference, Evropski staroselci, Jutro, Ljubljana **2006**, 118-144.
6. V. Vodopivec, *Zbir retijskih napisov, delitev, prevod in slovar*, Zbornik šeste mednarodne konference, Izvor Evropejcev, Jutro, Ljubljana **2008**, 118-136.
7. V. Vodopivec, *Katalog starih frigijskih napisov, besed in prevodov*, objavljeno v tej knjigi.
8. P. Jakopin, *Doktorska disertacija, Zgornja meja entropije pri leposlovnih besedilih v Slovenskem jeziku*, Fakulteta za elektrotehniko, Ljubljana **1999**. <http://www.ff.uni-lj.si/hp/pj/disertacija/statopis.html>.
9. A. Perdih, G. Tomezzoli, V. Vodopivec, *Comparison of contemporary and ancient languages, Primerjava sedanjih in nekdanjih jezikov*, Zbornik šeste mednarodne konference, Izbor Evropejcev, Jutro, Ljubljana **2008**, 40-87.
10. N. Mikhailov, *Jezikovni spomeniki zgodnje slovenščine, rokopisna doba slovenskega jezika - od XIV. stol. do leta 1550*, Mladika, Knjižnica Dušana Černeta, Trst **2001**.
11. *Brižinski rokopis*, <http://www.kortlandt.nl/editions/freis.html>.
12. *Celovski rokopis*, <http://kodeks.uni-bamberg.de/AltSloven/Quellen/ASL.Ratetsch.htm>.
13. *Stiški rokopis*, <http://kodeks.uni-bamberg.de/AltSloven/Quellen/ASL.Sittich.htm>.
14. *Starogorski rokopis*, <http://kodeks.uni-bamberg.de/AltSloven/Quellen/ASL.Castelmonte.htm>.
15. G. Tomezzoli, M. Silvestri, *Latin Language Database – iz datotek/from data bases: Propertius, The Latin Library, The Classics Homepage*
16. V. Vodopivec, *Besednjak starofrigijskih besed*, objavljeno v tej knjigi.

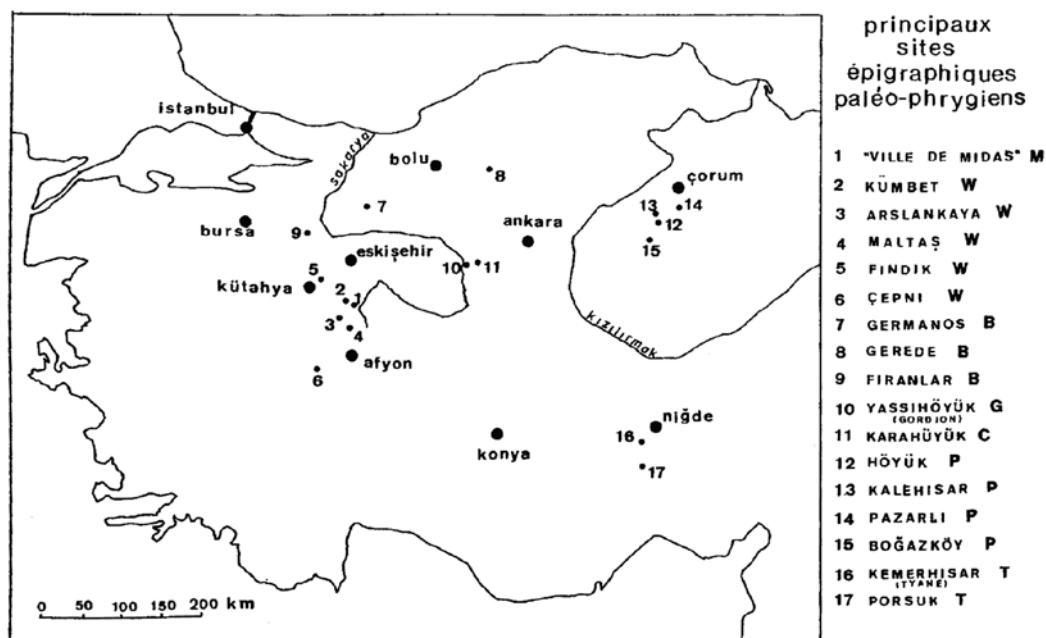
KATALOG STARIH FRIGIJSKIH NAPISOV, BESED IN PREVODOV

Catalogue of Old Phrygian Inscriptions, Words and Translations

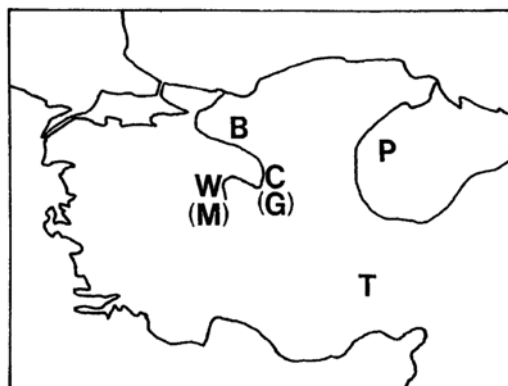
UVOD / PREFACE

Večino starih frigijskih napisov so našli v osrednji Anatoliji v Mali Aziji, pa tudi v njenem severovzhodnem in jugovzhodnem delu. Na sliki 1 so podrobno prikazana mesta najdb s števili, označena pa so tudi večja mesta, na sliki 2 pa so prikazane značilne skupine starih frigijskih napisov. V tabeli 1 so podane skupine napisov s števili prebranih in neprebranih napisov, v tabeli 2 so podane statistične značilnosti starih frigijskih napisov, v tabeli 3 pa so predstavljene dopolnitve napisov s črkami.

The majority of Old Phrygian inscriptions were found in the Central Anatolia in the Asia Minor, as well as in its northeast and southeast. In the Figure 1 is marked sites of finds and also bigger towns is presented, in the Figure 2 is shown characteristic groups of Old Phrygian inscriptions. In the Table 1 is groups of Old Phrygian inscriptions with numbers of read and not read inscriptions in the Table 2 is Statistic's characteristics of Old Phrygian inscriptions and in the Table 3 is Completion of Old Phrygian texts with letters.

Slika 1: Lege in imena najdišč [1] / Figure 1: Sites and names of findings [1]

Slika 2: Porazdelitev starih frigijskih napisov [1]

Figure 2: Distribution of Old Phrygian inscriptions [1]

Značilne skupine starih frigijskih napisov

Characteristic groups of Old Phrygian inscriptions

- M Napisi mesta "Midas" / *Inscriptions of town "Midas"*
- W Zahodni napisi brez »Midas« / *Western inscriptions without "Midas"*
- B Napisi iz Bitinije / *Inscriptions from Bithynie*
- G Napisi Gordion / *Inscriptions from Gordion*
- C Centralni napisi brez Gordiona / *Central inscriptions without Gordion*
- P Napisi Pterie / *Inscriptions from Ptérie*
- T Napisi Tianide / *Inscriptions from Tyanide*
- D Različni napisi / *Various inscriptions*

Tabela 1: Skupine starih frigijskih napisov / **Table 1:** Groups of Old Phrygian inscriptions

Znak <i>Mark</i>	Ime skupine napisov <i>Name of group of inscriptions</i>	Prebrani <i>Read</i>	Neprebrani <i>Not read</i>	Vsi <i>All</i>
M	Napisi »Midas« / <i>Inscriptions "Midas"</i>	14	1	15
W	Zahod napisi brez »Midas« / <i>West inscriptions without "Midas"</i>	12	1	13
B	Napisi Bitinija / <i>Inscriptions from Bithynie</i>	3	0	3
G	Napisi Gordion / <i>Inscriptions from Gordion</i>	151	34	184
C	Centralni napisi brez Gordion / <i>Central inscriptions without Gordion</i>	4	0	4
P	Napisi Pterie / <i>Inscriptions from Ptérie</i>	16	0	16
T	Napisi Tianide / <i>Inscriptions from Tyanide</i>	5	1	6
D	Napisi različni / <i>Various inscriptions</i>	2	0	2
Vsi / All		207	37	244

Tabela 2: Statistične značilnosti napisov / **Table 2:** Statistic of characteristics of inscriptions

Napisi/ <i>Inscriptions</i>	Napisi/ <i>Texts</i>	Besede/ <i>Words</i>	Črke/ <i>Letters</i>
Prebrani napisi/ <i>Read inscriptions</i>	207	867	2438
Neprebrani, prekratki in pomanjkljivi napisi <i>Not read, to short and deficient inscriptions</i>	37		104
Vsi napisi/ <i>All inscriptions</i>	244		2542
Napisi berljivi v obeh smereh <i>Inscriptions readable in both directions</i>	113	243	716

Povprečna dolžina starih frigijskih napisov je 2438 črk/ 207 napisi = 10,68 črk ali 867 besed/ 207 napisi = 4,19 besed, povprečna dolžina besed pa je 2438 črk/ 867 besedami = 2,81 črk.

Average length of Old Phrygian inscriptions is 2438 letters per 207 inscriptions = 10,68 letters, 867 words per 207 inscriptions = 4,19 words, average length of words is 2438 letters per 867 words = 2,81 letters.

Tabela 3: Dopolnitev napisov s črkami / **Table 3:** Completion of texts with letters

Črke strokovnjakov <i>Letters of experts</i>	Dodatno prebrane črke <i>Added read letters</i>	Črke dodal avtor <i>Letters added by author</i>	Vse črke skupaj <i>All letters together</i>
2266	137	36	2438

Starost napisov / *Dating of inscriptions*

Stari frigijski napisi segajo od začetka 8. do 3. stoletja pr. Kr. Najstarejši so napisi v kamnu, zato jim starosti ni mogoče neposredno določiti in so zato lahko tudi starejši.

Old Phrygian inscriptions can be dated from the beginning of 8th to 3rd century BC. The oldest inscriptions are in stone and therefore couldn't be dated directly so they could be also older.

PISAVA / *SCRIPT*

Stari frigijski napisi so zvezni in pisani od leve proti desni, obratno, krožno ali serpentinasto. Smer branja je podana s smerjo črk. Črke so včasih drugačne in je moč dokončno ugotoviti glas, ki ga črka predstavlja, šele z razumevanjem napisa. Stari frigijski napisi imajo kar precej znakov, ki so izrazito pokončno raztegnjeni, zato ni moč vseh razlik zajeti v stilizirano pisavo, ki je podana v tabeli 4.

Indoevropski jeziki imajo okoli 30 različnih glasov, stara frigijska abeceda pa ima le 18 osnovnih črk, zato imajo nekatere črke več glasov: Poleg črke T ki ima več znakov in tudi več mehčalnih glasov kot C, Č, Ć in Đ je črka S, ki je lahko tudi Z in Ž, črka G pa je lahko tudi H. Pravo izgovorjavo pa nudijo šele številni dvoglasniki, zlasti s polglasnikom ə, ki so posebej številni tudi v slovenskih narečjih.

Old Phrygian inscriptions are written continuously and from right to left, but also from left to right, in a circle or in a bend (boustrophedon). Letters are sometimes different and the

real phoneme of letters can only be defined with relevant understanding of inscriptions. Old Phrygian inscriptions have many signs which are often markedly vertically elongated and so it is rather difficult to include all letter variants in the stylized computer writing, which is in Table 4.

Indo-European languages have about 30 different phonemes but the Old Phrygian alphabet has only 18 main letters, therefore some of them represent various phonemes. The letter T can be represented by different signs and stands also for more softening phonemes as C, Č, Ć and Đ. The letter S can represent also Z and Ž and G could be also H. Further a proper pronunciation can be achieved only by numerous diphthongs particularly with ə, a case especially characteristic for Slovene dialects.

Tabela 4: Pogoste stilizirane črke obrnjene desno / **Table 4:** Frequent stylized letters right oriented

A	Α	Α	Α	Α	Α	Α	Α	Α	Α	Α	Λ		
B	Β	Β	Β	Β	Β	Β							
D	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ							
E	Ε	Ε	Ε	Ε	Ε	Ε	Ε	Ε	Ε				
G	Γ	Γ	Γ										
I	Ι												
J	✓	Ј	Ј	Ј									
K	Κ	Κ	Κ	Κ	Κ	Κ							
L	Λ												
M	Μ	Μ	Μ	Μ	Μ	Μ							
N	Ν	Ν	Ν	Ν									
O	Ο	Ο	Ο	Ο	Ο	Ο							
P	Ρ	Ρ	Ρ	Ρ	Ρ								
R	Ρ	Ρ	Ρ	Ρ									
S	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ
T	Τ	Τ	Τ	Τ	Τ	Τ	Τ	Τ	Τ	Τ	Τ	Τ	Τ
U	Υ	Υ	Υ	Υ									
V	Φ	Φ	Φ	Φ									

PREČRKOVANJA / TRANSLITERATIONS

V literaturi [1] so pri vseh napisih podane tudi slike napisov in različne ugotovitve, možnosti in predvidevanja zahodnoevropskih jezikoslovcev pri prečrkovanju manj razpoznavnih črk, ki so tudi v mojem prečrkovanju v večini tudi ustrezno upoštevana. Prečrkovanja zahodnoevropskih jezikoslovcev včasih niso dovolj temeljita, zato so prečrkovane tudi mnoge črke, ki jih niso uspeli prepoznati, nekaj črk pa je dodanih glede na prepoznani pomen posameznih napisov. Pri prebranih napisih so zahodnoevropski jezikoslovci ugotovili 2266 črk, dodatno sem prečrkoval 137 črk, glede na razumevanje pa sem dodal 36 črk, skupaj 2438 črk. Obseg dodanih črk je izjemno majhen in kaže na dobro ohranjenost napisov.

Each inscription in the literature [1] is accompanied by figures of inscriptions, and with different statements, possibilities and suppositions of experts regarding the transliteration of poorly recognizable letters, which were in most cases appropriately considered in the present transliteration. Transliterations performed by experts have not been always accurate enough. Many added letters have also been transliterated and some letters have been added on the basis of suitable understanding of inscriptions. Experts transliterated 2266 letters, present author transliterated additional 137 letters and by suitable understanding of inscriptions 36 letters are added, totally 2438 letters. The amount of added letters is very little which can be attributed to the good condition of inscriptions.

ČRKOVNA BAZA / BASE OF LETTERS

Zajem prečrkovanja zahodnoevropskih jezikoslovcev [1] v elektronsko bazo: Phr-LD-09.txtthe [3]:

Collecting of expert's transliteration [1] to computer database: Phr-LD-09.txtthe [3]:

a) a, b, c, d, ..., = a, b, c, d, ...;

b) znaki kot a, b, c, ... z dodatnimi znaki, ki označujejo poškodovane črke so zamenjani z a, b, c, .../characters like a, b, c, ... with added signs which mark damaged letters have been changed to a, b, c, ... respectively;

c) znak ? označuje dvomljivo črko in je zato izbrisan/character ? indicating a doubtful character and has been deleted;

d) znak “.”predstavlja tri ali več pik navpično in je brisan/character “.”representing the three or four vertical points and has been deleted;

e) navedeni znaki z oznakami njihovih napisov so spremenjeni v: X1, X2 itd/quoted characters with marks of theirs inscriptions are changed into: X1, X2 etc

Φ (M-01b) = ? = X1;

↑ (puščica/arrow - M-02, W-08, W-09, W-10, G-203, T-02b, T-02c) = ? = X2;

† (drevo/tree - W-01 b, G-115, G-146, G-224) = ? = X3;

8 (osem/eight - W-08, P-101, P-107) = f (etruščanski/Etruscan), or = b, or = ? = X4;

‡ (G-106) = ? = X5;

I (G-244) = ? = X6;

ψ (G-112) = † (drevo ali podobni znaki/tree or similar characters = X7;

⚭ (G-208) = ? = X8;

T (G-275, P-106) = ? = X9;

X (G-203) = ? = X10;

g) znak “x” ni upoštevan kot črka/sign “x” not to be counted as a character;

h) dvomljivi znaki so označeni kot/incertitude characters are indicated as: (m/n), (t/g), (u/k), (l/y), (g/p), (r/b), (v/e).

PREČRKOVANJE AVTORJA / AUTHORS' TRANSLITERATION

- Ⱥ znak prečrkujejo zahodnoevropski jezikoslovci kot Y, ki pa ima glasovno vrednost črke J, kar sem tudi upošteval. / Ⱥ expert's transliteration of this sign is Y with voice value of Slovene letter J what is considered.

Posebni znaki

- Φ = P, T ali B Ta znak se pojavi le v napisu M-01b in je taka verjetnost prečrkovanja majhna, zato so upoštevane vse možnosti. V venetskih napisih ta znak pomeni B, v retijskih napisih tak znak pomeni P, D ali R, v starogrški pisavi pomeni Q, v staro-etrusčanski pa Q ali PH. Na istem mestu v podobnem napisu M-02 je namesto znaka Φ znak ↑, ki praviloma pomeni T.
- 8 = B ali D Ta znak se pojavi 3 krat v napisu W-08 in bi pomenil D, zato je taka verjetnost prečrkovanja manjša. Pojavi pa se tudi v napisih P-101 in P-106, kjer pa bi pomenil glas za črko B. V retijskih napisih lahko pomeni B ali D, v starogrški pisavi bi lahko pomenil H, v staro-etrusčanski bi lahko pomenil F, po razumevanju pa je najverjetneje B ali D, ki sta si glasovno blizu.
- ↑ = T Ta znak se pojavi v napisu M-02 vendar ni nedvoumno izražen zato ga je moč prečrkovati kot T, L ali P. V napisih W-08, W-09, W-10 2 krat, G-105 in T-02b 2 krat in T-03 je nedvoumno in prečrkovan kot T. V napisu G-203, ki ima samo dva znaka pa bi lahko bil tudi T, enako velja za osamljeno črko v napisu T-02c. V retijskih napisih praviloma pomeni T, v starogrški pisavi je najbližji C, v staro-etrusčanski bi bila najbližja T in P. Po razumevanju pa je nedvoumno T.
- Ȧ = T Znak se pojavi v napisu G-112 in je značilen za črko T, zato je tako tudi smiselno prečrkovan.
- Ȣ = Č ali G Znak se pojavi v napisih G-115 in G-145 kjer je možno brati Č ali G, v napisu G-160 in G-224 se bere kot Č, v napisu W-01b pa bi lahko pomenil G ali mehčalno obliko, ki se bliža GJ, DJ ali J. V venetski in retijski pisavi predstavlja ta znak glas G, v etrusčanski verjetno G, v starogrški pa KH.
- ȣ = T Znak je le v napisu G-249 in je obrnjen in dejansko predstavlja skrajšani znak ↑, zato ima tudi enako glasovno vrednost T.
- Ȥ = I Znak je le v napisu G-106, ki vsebuje le 3 črke in je brez začetka tako da se ga težje ustrezno ovrednoti, vendar verjetno predstavlja poudarjeni I, kar se ujema tudi z razumevanjem.
- Ȧ = J ali S Znak je le v napisu G-244, ki je sicer nepopoln, vendar se lahko bere kot J ali kot S in obe različici sta ustrezno upoštevani.
- Ȧ = T Znak se pojavi v napisih G-275 in P-106 in v obeh primerih ga je možno razumeti kot T, v napisu G-275 pa je znak smiseln tudi kot velika črka T.
- X = T Znak se pojavi le v napisu G-203, ki ima dva znaka ↑Ȧ in bi skladno z venetsko, etrusčansko in starogrško pisavo praviloma pomenil T.
- Ȧ Znak je le v napisu G-208, ki ima le en znak, zato ni možno ugotoviti njegove glasovne vrednosti. V retijski pisavi bi lahko pomenil glas za D, Z ali Ž.

- $\Phi = D$ Znak se pojavi le v napisu W-08 in je ravno na tem mestu poškodovan tako, da ni moč nedvoumno ugotoviti obliko znaka; po razumevanju pa bi lahko bil V ali D. V retijskih napisih bi pomenil D.

Special signs:

$\Phi = P$ or B This sign appears only in inscription M-01b and the probability of transliteration is small so both possible variants were considered. In Venetic inscriptions this sign means B, in Rhaetic inscriptions sign can mean P, D or R, in old Greek writings it means Q in old Etruscan could mean Q or PH. ON the same place in similar inscription M-02 is instead of sign Φ sign $\uparrow$ which means the letter T.

$\delta = B$ or D This sign appears 3 times in inscription W-08 and could be D but such probability of transliteration is smaller. It appears also in inscriptions P-101 and P-106 where could be phoneme for letter B. In Rhaetic inscriptions could be B or D, in old Greek could mean H, in old Etruscans could be F but by understanding could be B or D, which are closer in view of sounds.

$\uparrow = T$ This sign appears in inscription M-02 but here isn't undoubtedly expressed and could be T, L or P. In inscriptions W-08, W-09, W-10 2-times, G-105 and T-02b 2-times and T-03 is undoubtedly and transliterated as T. In inscription G-203, which has only two signs could be also T, the same value could be for alone letter in inscription T-02c. In Rhaetic inscriptions as a rule it means T, in old Greek is closer to C, in old Etruscan could be closer to sounds for T in P. By understanding is undoubtedly T.

$\text{T} = T$ This sign appears in inscription G-112 and is characteristic for letter T and such transliteration is used.

$\Psi = \check{C}$ or G This sign appear in inscriptions G-115 and G-145 where could be $\check{C}$ or G, in inscription G-160 and G-224 could mean $\check{C}$, in inscription W-01b could be G or as softening voice closer to GJ, DJ or J. In Venetic and Rhaetic inscription this sign means G in Etruscan probably G and in Old Greek means KH.

$\nabla = T$ This sign in inscription G-249 is turned upside down and means shortened sign $\uparrow$, so in real transliteration is T.

$\text{T} = I$ This sign appears only in inscription G-106, which contains only three letters so correct transliteration is difficult but probably means stressed form of I, which goes along with corresponding understanding of inscription.

$\text{I} = J$ or S This sign appears only in inscription G-244 which is incomplete but could be read as J or S and both variants are considered.

$\text{T} = T$ This sign appears in inscriptions G-275 and P-106 and in both examples could be interpreted as T. In inscription G-275 this sign is recognized as capital letter T.

$\text{X} = T$ This sign appears only in inscription G-203, which has two signs $\uparrow\text{T}$ and according to Venetic, Etruscans and old Greek writings as a rule could be T.

Z This sign appears only in inscription G-208, which has only one sign so it is not possible ascertain real sound value; in Rhaetic writings could be D, Z or $\check{Z}$.

$\Phi = D$ This sign appears only in inscription W-08 which is damaged on this place so it is not possible to determine the real shape of sign. Concluding from the meaning of the text it could be V or D. In Rhaetic inscriptions it means D.

DELITVE ZVEZNIH BESEDIL / DIVISIONS OF CONTINUOUS TEXTS

Napisi so pisani zvezno, nekateri napisi pa imajo tudi razpoznavna ločila ali izrazite presledke med posameznimi skupinami črk. Ločila je treba dosledno upoštevati, medtem ko presledki niso vedno enakomerni, zato pri manjših presledkih daje ustrezno delitev šele ustrezno razumevanje. Za delitev zveznega besedila je odločilno prav razumevanje napisa, zato so delitve zahodnoevropskih jezikoslovcev, ki v napisih berejo predvsem imena, praviloma napačne. Imena praviloma niso merilo za razumevanje napisov, saj se z različnimi imeni lahko razloži prav vsako besedilo in to prav v vseh jezikih. Pri delitvi nam pomagajo nezdružljive soglasniške skupine predvsem pa razumljive besede znanega pomena, ki so navedene v literaturi [5].

Inscriptions are continuous but still some of them have recognizable stop signs or explicit intervals between groups of letters. Stop signs have to be always considered while intervals are not always constant and at smaller intervals the proper division of continuous text could be possibly achieved only by good understanding of treated texts. A proper division of continuous texts is difficult to achieve without good understanding, so divisions performed by experts, who as rule read in inscriptions only names, are usually wrong. Names couldn't be a sole criterion for understanding of inscriptions. With different names all inscriptions in any language could be explained, so the readings using only names are questionable. Division of continuous text could be helped by incompatible groups of consonants, but mostly can help words with known meaning quoted in literature [5].

PREVODI / TRANSLATIONS

Pri nekaterih napisih so podana delna razumevanja zahodnoevropskih jezikoslovcev z različnimi imeni, slovničnimi oblikami in značilnostmi, ki pa so brez razumevanja celotnega besedila posameznega napisa brez vrednosti, in kot taka ne morejo niti upoštevana. Prevodi so podani na osnovi prepoznanih daljših in pogostejših besed, ki so navedene v prispevku [5]. Razumevanje vsebine napisa je za prevod bistveno, saj se morajo skladati tako smisel celotnega napisa kot časovno, družbeno, versko in drugo okolje napisa. Pri prevodu je treba upoštevati vse črke zapisa, zlasti vse dobro ohranjene črke, saj se tako bistveno poveča zanesljivost razumevanja.

Zaradi čim boljše primerjave so prevodi urejeni tako, da v dobesednem slovenskem prevodu posamezni besedi po vrstnem redu ustreza tudi le ena beseda, besede, ki so dodane za boljše razumevanje, pa so v oklepaju. Včasih dobesedni prevod ni dovolj razumljiv, zato je po potrebi podan še prosti prevod v sedANJI slovenščini. Prevod v angleški jezik sledi dobesednemu ali prostemu slovenskemu prevodu, zato v prvem primeru ni vedno pravilno jezikovno oblikovan.

Kar $113/207 = 54,6\%$ prebranih napisov je možno brati tudi v nasprotni smeri. Delitve zveznih napisov v obratni smeri so pisane poševno. Možnost razumevanja napisov v obratni smeri je pomembno iz več razlogov:

- smer branja se praviloma določi s smerjo črk, vendar pri kratkih napisih ni vedno vnaprej določena, zato je vedno vredno preveriti tudi branje v obratni smeri,

- mnogokrat so naročniki ali zapisovalci hoteli pokazati tudi svojo iznajdljivost in znanje in so to izrazili tudi z razumevanjem v obratni smeri branja,
- v nekaterih primerih gre za uroke, ki so jih poskušali skriti pred ljudmi in hudimi duhovi ali pa so skušali dobiti odgovor od umrlih in za to je obratna smer prav primerna.

At some inscriptions also partial understandings with different names, grammatical forms and other characteristics are quoted by experts. Without understanding of whole inscription such treating are not reasonable and couldn't be accepted. Translations are based on recognized longer and frequently encountered words which are quoted in reference [5]. Each translation requires an understanding of the studied inscription which has to correspond with the time, religion, social, material and other circumstances or milieu of inscriptions. To get suitable translation has to consider all, especially well preserved letters of the inscription. Only in this way the reliability of correct interpretation could be enhanced.

To enable better comparison, the translations are ordered in a way that in the literally translations, to each word in the word by word sequence only one word meets a single word in Slovene translations; words which are added for better understanding are given in parenthesis. Sometimes the literally translation is not sufficiently understandable, so in these cases the free translation in present Slovene literary language is added. Translation into English language follows the literally or free Slovene translation, so in the first case the translation could not have proper English word sequence.

Even 113/207 = 54,6 % of reading inscriptions could be read also in reverse direction. Dividing of continuous text in opposite direction is mark in Italic. Understanding in inverse direction is important for many reasons:

- *Usually direction of reading is corresponding to the direction of letters, but since is not always precisely defined; it is worthwhile to try also the inverse direction of reading.*
- *Many times the ordering persons or the writers want to show their ingenuity and knowledge and inverse direction of writing is quite convenient for this purpose.*
- *In many cases the meaning of the text had to be hidden from the unconsecrated persons and also from evil spirits, or were written with the hope to get an answer from the dead, so inverse direction of writing seemed to be quite convenient for this purpose.*

Razumevanja slovenskih raziskovalcev / Understandings of Slovenian researchers

Precej daljših napisov je obdelal že Antony Ambrozic [2] in sicer podaja: prečrkovanje in delitev zveznega napisa na besede, dobesedni in prosti prevod v slovenščino, prosti prevod v angleščino ter obširno obrazložitev posameznih besed. Dobesedni prevod ni vedno podan v ustreznih slovenskih izrazih, niti ni podan po zaporedju besed v napisu, zato je prirejen po prostem prevodu tako, da čim bolj ustreza napisu. Prevodi in obrazložitve so mnogovrstne, zato sem poskušal čimbolj slediti izvirniku tako pri prečrkovanju kot pri vsebinskemu prevodu. Pri različicah in besednjaku sem upošteval le smiselne besede in le tiste variante, ki razširjajo možnosti razumevanja napisov. Nekateri napisi so le delno prikazani in so dopolnjeni po primerjavah z drugimi obdelanimi napisi.

Many longer inscriptions were treated by Antony Ambrozic [2] who gives: transliteration and division of continuous text into words, word by word and loose translation in Slovene, loose translation in English and extensive commentary of single words. In word by word translations don't use always appropriate Slovene words and the order of words in inscriptions is not always kept, so it is arranged using loose translation to reach better accordance with inscription. Translations and explanations are various so present author tried as close as possible to follow the original at transliteration and suitable translation. Therefore only reasonably words and only these variants which give better possibility of understanding the inscriptions are presented in vocabulary. Some inscriptions are only partly treated and are completed with comparisons with other treated inscriptions.

- Obravnavani napisi / *Treated inscriptions* [2]:
- M-01a, M-01a, M-02, M-04, M-05,
- W-01a, W-01b, W-01c, W-04, W-08, W-09, W-10,
- G-02, G-105, G-116, G-129, G-136, G-144, G-145, G-228,
- P-02, P-03, P-04a, P-04c, P-05,
- D-102

Različice / *Variants*

Pri vsakodnevnih besednih sporočilih, je za pravilno razumevanje posredovanega sporočila, potrebno poznati okolje dogodka, način podajanja, v neposrednem govoru pa tudi govorico telesa. Pri starih napisih mnogo teh podatkov nimamo, zato je možnost različnega tolmačenja velika. Praviloma se različna razumevanja le delna, pri krajših napisih pa so lahko tudi povsem različna. Veliko število besednih različic lahko zmanjšuje verjetnost razumevanja, lahko pa jo tudi povečuje če kaže na dobro isto-smiselno razumevanje besedila. Številne variante povečujejo število prepoznanih besed, vendar bi bilo napačno opuščati take različice, saj so povsem umestne in skladne s celotnim besedilom. Tudi v slovarjih so praviloma podane variante, ki so v vsakdanjem govoru tudi bolj ali manj uporabljene.

In daily conversations also the milieu of event, mode of presentation and at speaking also the body speaking are needed to suitable understanding of given message. At ancient writings such information's are not available, so many understanding variants are feasible. As a rule there are different understandings only in some parts of text but at shorter texts the understanding could be quite different. Many variants could reduce the probability of understanding but also could increase it with good and similar understanding of treated text. Numerous variants increase number of recognizing words and theirs abandoning isn't correct because of their suitable incorporation with whole text. Also in dictionaries there are many variants which are also using in daily speaking.

UREDITEV KATALOGA / SISTEM OF CATALOGUE

Pri vsakem napisu je podano:

- Oznaka napisa, stilizirano prečrkovanje in prečrkovanje strokovnjakov.
- Vrsta materiala in velikost najdbe, velikost črk in ocenjena starost.
- Razumevanja na osnovi slovanskih jezikov z navedbo literature.
- Verjetnost prečrkovanja, verjetnost prevoda, delitev zveznega ali delno zveznega napisa, število črk in besed, število črk strokovnjakov, dodatno prečrkovanih in dodanih ter vseh črk, prevod v slovenščino in angleščino.

At each inscription are given:

- *Mark of inscription, stylized transliteration and transliteration of experts.*
- *Physical characteristics of the found place, material, dimensions, height of letters and estimate of the age.*
- *Probability of transliteration and of translation, dividing of continuous or partly continuous text, numbers of letters and words, numbers of letters of experts, additionally transliterated, added letters and number of all letters, translation into Slovenian and English.*

Ocene verjetnosti:

- Verjetnost prečrkovanja je ocenjena glede števila berljivih črk ter glede števila dodanih in v prevodu uporabljenih črk.
- Verjetnost prevoda je ocenjena glede na znani pomen, predvsem daljših in pogostejših besed [5] in besed, ki se pojavljajo v venetskih napisih [6] ter glede smiselnega prevoda celotnega napisa.

Estimating of probability:

- *Probability of transliteration is estimated considering readable letters and also considering of added and in translation used letters.*
- *Probability of translation is estimated considering the known meaning, especially longer words[5] and words found in Venetic inscriptions [6] as well as in view of suitable translation of whole inscription.*

Oznake v katalogu / *Marks in catalogue:*

- PK pred Kristusom / BC *before Christ*
- R/V Različica / *Variant*
- N/B Nazaj / *Backwards*, označeno poševno / *marked in italic*
- S/P Slika / *Picture*
- [1:8, 2:29] Literatura 1 s. 8, Literatura 2 s. 29 / *Literature 1 p. 8, Literature 2 p. 29*

Števila v Katalogu - primer M-01a / *Numbers in catalogue – example of M-01a*

- 1 verjetnost prečrkovanja / *probability of transliteration*
- 0,8 verjetnost prevoda / *probability of translation*
- 53 20 število črk / *number of letters*, število besed / *number of words*
- 35 0 0 35 črke strokovnjakov, novo prečrkovane, dodane in vse črke / *letters of experts, new transliterated, added and all letters*

NAPISI / INSCRIPTIONS

NAPISI MESTA »MIDAS« / INSCRIPTIONS OF TOWN »MIDAS«

Tloris naselja Midas in tabela črk v najdenih napisih sta na sliki 3 in v tabeli 5 [1].

Plan of village Midas and table of letters in these inscriptions are in Figure 3 and Table 5 [1].

Slika 3: Načrt naselja "Midas"

Figure 3: Plan of village "Midas"

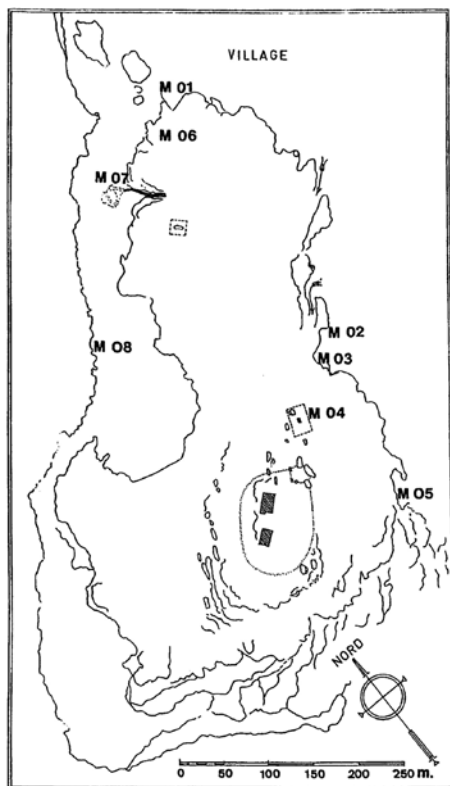

Tabela 5: Frigijske črke »Midas«

Table 5: Phrygian letters »Midas«

	En contexte dextroverse	En contexte sinistroverse
1	A A A A A ^{01c} A ⁰⁴ A ⁰⁹	A A A A A ⁰⁴ A ⁰⁶ A ⁰⁶
2	B B	B
3	Γ	Γ
4	Δ Δ	Δ Δ
5	E E E E E	E E E E E
6	F	F F
7	I	I
8	K K K	K K K
9	Λ	Λ
10	Μ Μ Μ Μ	Μ Μ
11	Ν	Ν Ν
12	Ο Δ ⁰⁹	Ο
13	Ρ	Ρ Ρ
14	Σ Σ Σ Σ Σ	Σ Σ Σ Σ Σ
15	T T	T T
16	Υ Υ ^{01c}	Υ
17	Φ Φ ^{01b}	Φ
18	Ψ Ψ ^{01b}	Ψ
19	Ω Ω ⁰²	Ω
20		
21		
22		
23		
24		

Mesto Midas je na težje dostopni visoki skalni planoti. Na sliki 4 je Grob Midas z napisi M-1, na sliki 5 pa je stopničast vhod do mesta [4].

City Midas is on the heavily accessible rock high plateau. On the Figure 4 is Tomb de Midas with inscriptions M-1, on the Figure 5 is stairs of city gate [4].

Starost napisov različni avtorji ocenjujejo različno, vendar novejša datacije dajejo večjo starost, to je zadnja tretjina 8. stoletja PK.

Different authors estimated different chronology but newer chronology gives higher oldness – the last third of the 8th century BC.

V teh napisih se beseda "midas" pojavi le enkrat in to na slabo ohranjenem in tudi slabo pisanem napisu M-01d, zato je le mala verjetnost, da gre za ime mesta ali za ime osebe. Bolj verjetno ima pomen MI DAS - mi daš, še zlasti, ker se večkrat pojavi tudi beseda MI DAI z enakim pomenom - mi daj.

Slika 4: Grob Midas/Figure 4: Tomb of Midas

Slika 5: dostop/Figure 5: gate

In these inscriptions the word "midas" appear only ones and that on badly preserved and badly written inscription M-01d, so the probability that this is the name of the city or person is very little and feasible meaning is MI DAS – me give, especially also the word MI DAI appear more times with the same meaning MI DAI – me give.

M-01 a ΑΤΕΣ:ΑΔΚΙΑΕΦΑΙΣ:ΑΚΕΜΑΝΟΓΑΦΟΣ:ΜΙΔΑΙ:ΛΑΒΑΓΤΑΕΙ:ΦΑΝΑΚΤΕΙ:ΕΔΑΕΣ S/P [1:8, 2:29]

Napis z višino črk okoli 45 cm iz izkopavanj pri mestu "Midas City" je na prednji strani "Tomb of Midas", pod štrlečo skalo, kar je krasen položaj za ohranitev. Starost je verjetno od 8. do 7. stoletja PK.

The inscription with letters around 45 cm high is from the "Midas City" excavations. Located is in front of the "Tomb of Midas" below a jutting rock outcrop in an excellent state of preservation. Dating from 8th to 7th century BC.

ΑΤΕΣ:ΑΔΚΙΑΕΦΑΙΣ:ΑΚΕΜΑΝΟΓΑΦΟΣ:ΜΙΔΑΙ:ΛΑΒΑΓΤΑΕΙ:
ΦΑΝΑΚΤΕΙ:ΕΔΑΕΣ

ates : arkiaevais : akenanogavos : midai : lavagtaei : vanaktei : edaes [1, 3]

[2:29] ATES ARKIAE V AIS AK E NANOGAV OS MU DAI LA VAGTAE I VAN AK TE I E DA ES

Atek pokopan je v žalovanju ako je pošten (ga) pusti mu daj le vaganje in nebesa ako te tudi je da je (tako)!

Oče, pokopan je ob žalovanju; če je pošten, naj tako bo! Daj mu le (pravično) sodbo in nebesa, če je to tudi tvoja volja.

Father, he is buried and deeply mourned; if he is an upstanding person, let it be! Only grant him the benefit of (your) judgment and heaven, if that is your will!

1 0,8 ATE S ARKIAE V AIS AK E NANOGAV OS MI DAI LA VAGTAE I VAN AK TEI E DAE S

53 20 Ata si (v) jarku v bolečini če je stvarjen ostane mi dai le varovanje in nebesa če tej le dal si.

Ata si resnično v grobu bolečin, ostaneta le varovanje in nebesa, če le tej dal si.

Father you are really in grave of pain, only protection and heaven remains if only you gave to her.

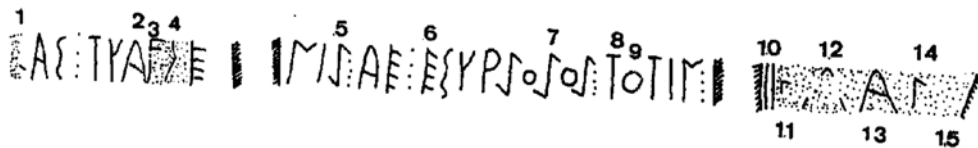
MATEL¹₂³ A T A R I S⁴ O K N Y F⁵

M-01f ?AŠ:TYAF(Š)E/MIŠ:AE:ESYPJOJOŠ:TOTIM:EAÆŠ

S/P [1:16]

Napis dolžine 4,45 m s črkami višine 40-45 cm, je pod stropom niše in je močneje poškodovan na začetku in na koncu, o starosti ni podatkov.

Inscription length of 4,45m with letters high 40-45 cm is under the ceiling and is strong damaged on the beginning and on the end, no dating elements.

[?- -] as : tuav?e|niy : ae : esuryoyoy : totin : edae[s] [1, 3]

0,7 0,6 (I)AS TUA VSE NIJ AE E SURJO JOJ TOTI NE DAE S

33 12 Jaz tvoji vse njej (dam) a je surova joj tej ne daj se. 31 1 1 33

Jaz tvoji vse dam, a je surova, joj tej ne daj se.

I give to yours all, but she is coarse, oh don't give yourself to her.

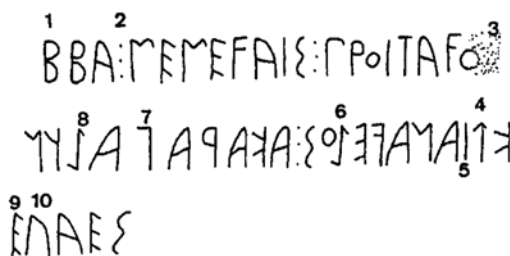
M-02 BBA:ΓΕΜΕFAIΣ:ΠΡΟΙΤΑΦΟ(Σ)/ΚΝΙΑΜΑΦΕΙΣΟΣ:ΑΚΑΡΑΓΑΓΛΥΜ/ΕΝΑΕΣ

S/P [1:19, 2:35]

Na napušču vzhodno obrnjenega oltarja so našli dobro ohranjen napis z velikostjo črk 20 do 25 cm. Starost je ocenjena enako kot M-1 to je zadnja tretjina 8. stoletja PK.

On a cornice of an eastward-facing altar was found well preserved inscription, with letters 20 to 25 cm high.

Dating is estimated as M-1 that is the last third of 8th century BC.

bba : memevais : proitavo[s]/k↑ianaveyos : akaragayun /adaes [1, 3]

[2:35] BABA MEM E V AIS PROITAV OS K VIAN NA VEY OS AK ARAGGAYUN E DA ES

Baba mimo je v bolečini pravičen ostal ko vije na veji ostane ak grajski-vrag je da jes((t)!

Velika mati, mimo je (odšel) ob žalovanju, ostal je pravičen, če je grajski vrag, naj se na veji nadalje zvija! Naj bo tako!

Great Mother, he passed on and is deeply mourned. He remained a just person. If it is the forest devil, let it continue to contort on the limb! So be it!

1 0,8 B(A)BA MEME VAI S PROIT A VOS K TIA NA VEJ OS AK ARAGAJUN E DAE S

47 16 Baba mene vej, si proti, a ves k tja na vej ostane, ak vragu ne daj se.

Harridan me know, you (are) against, but whole that there on branch remains, if (to) devil not give you.

Črka označena s 4 je lahko ↑ ali 1 in lahko pomeni T, L ali P. Letter marked with 4 could be ↑ or 1 and could mean T, L or P.

R/V MEM E V AIS meni je v bolečini (to) me is painfull

R/V PROI TA VOS prej ta vse before this all 46 0 1 47

R/V	PROITAV OS	protiven (pravičen) ostane	<i>adversary (rightful) remains</i>
R/V	(P)IANA	pijana	<i>drunk</i>
R/V	ARAGAJ UN	vrag en	<i>devil one</i>
R/V	(L)IA	leži	<i>lie</i>
R/V	A KARAGAJ	a vrag	<i>but devil</i>
R/V	KARAGAJUN	vrag	<i>devil</i>

M-03 (B)ABA SI MANA KI O(S)] abasimanakio [[1, 3]

S/P [1:20]

Napis dolžine 2,79 m z višino črk do 42 cm je na podnožju oltarja in je iz časa pred 7. stoletjem PK.

Inscription length of 2,79 m is on base of altar with letters not higher than 42 cm, older than 7th century BC.

0,9 0,9 (B)ABA SI MANA KI O(S) 12 0 2 14

14 5 Baba si meni ki ostaneš. Nana you just remain to me.

Nona ti le meni ostaneš.

R/V BABA SI MAN AKI OS Žena si meni če ostaneš. *Wife you (are to) me if (you) remain.*

N/B SOI KA NAM ISA BA Sij da nam ista bo. *Shine that to us (the) same will (be).*

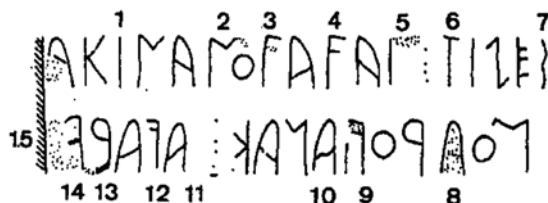
R/V SOI KA NAM ISA BA Sej ko nam jed bo. *Sow when meal will be.*

M-04 AKIMAMOGAFAM:TISE/monpofiamak:afapa/(M)

S/P [1:22, 2:27]

Napis z višino črk okoli 20 cm, iz 6. - 7. stoletja PK, je na nizkem pravokotni okrašeni plošči.

The inscription with letters around 20 cm high, from 6th to 7th century BC, is on an ornate stele.

akinanogavan : tiyes/modrovanac : [?]avaral[?] [1, 3]

[2:27] AK I NANOGAV AN TI YES MODROV AN AK ?A VARA?

Ak je pošten in ti je moder in če ?a varuje? Kdor je zares pošten je moder če ?a (se) varuje.

Whoever is truly upstanding is wise to ? protect himself (beware).

0,9 0,9 AKI NANOGAV ANTI JES MODROVIANAK (N)A VARA(N)

35 7 Čeprav stvarn, torej je modrosten, ni varen. 33 0 2 35

Although real, so is wise, isn't save.

R/V A VARAN a varen *but safe*

NA VARA nas vara *us cheats*

R/V VAR varuj *protect*

NAVARAN nevarn *dangerous*

R/V SEJI seje *sow*

R/V AK I NA NOGAV R/V AN TI R/V MODROVIA NAK R/V MODROV I A

če je na nogah

in ti

modrec ne

modrec je a

if is on foot

and you

wiseman not

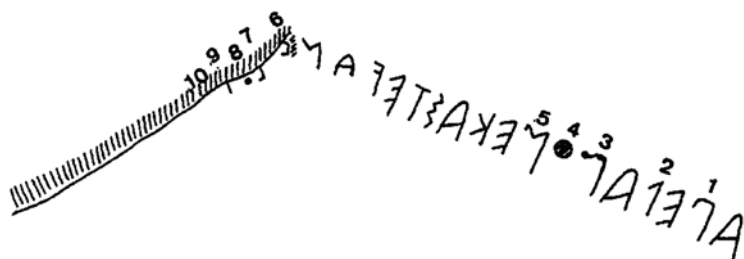
wiseman is but

N/B	NARAVAN KA NAI VO R DOM SEJI T NAV A GON ANIKA	R/V	AGON
	Naraven ko naj bo res dom, sedi tu nebo a gon zanika.		ogenj
	<i>Natural when let it be real home, sit here heaven but instinct dany.</i>		fire

M-05 |0XOMAFET3AKETOMAT3TA apelan mekastevano [. . . [1, 3] S/P [1:24, 2:25]

Napis je na kamnitem spomeniku. Velikost črk je od 9 do 20 cm, starost je morda 6. do 5. stoletje PK.

Inscription appears on a stone monument. Letters are 9 to 20 cm high, probably from 6th to 5th century BC.

[2:25] APELAN O MEKAS TE VAN O ...

Odpeljan v miru te nebesa o ... Odpeljan v nebesa te v miru o ... *Taken away o heaven to you peace ...*

0,9 0,8 APELAN O MEKA S TE VAN OS OI 17 4 0 21

21 8 Odpeljan v miru si, tebi nebo ostane oj.

You are taken away in peace, to you heaven remains, oh.

R/V APEL ANO MEKAS TE VANO SOI

Odpel in miren tebi nebo sije. *Sing (off) and calm (to) you sky - heaven shines.*

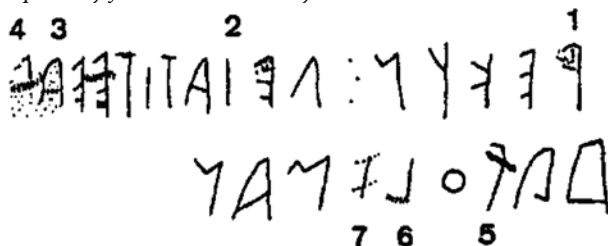
N/B IO SON NAV E T SAKEM ONA LEPA

Joj sin raj je tu ljubim, ona lepa. *Oh son heaven is here love, she nice.*

M-06 -FKYV:AFIATITEFAE/DAFOIIMAY [?]/rekun : deiatiteea?[/davoiiman [1, 3] S/P [1:26]

Napis na vklesani skali spomenika višine 0,68m in širine 0,90m je okrašen z dvema krogoma. Črke so visoke do 10,5 cm. O starosti ni podatkov, verjetno 6. do 7. stoletje PK.

Inscription on dress rock with stele 0,68 m high and 0,90m wide is decorated with two circles. Letters are 10,5 cm high. No dating elements, probably from 6th to 7th century BC.

0,8 0,8 (V)REKUN DEIATI TEEAE DAVOI IMAN 24 1 1 26

26 5 Vrač dejal tebi, devo imam.

Vrač ti je dejal da imam dekle. *Magus said to you that I have a girl.*

R/V DEI ATI TE EAE dejal očetu da jaz *tell (to) father that I*

M-07 ΤΟΛΟΣ tolos [1, 3] S/P [1:27]

Ob stopnicah dohoda v mesto je jama, in na njenem dnu na levi strani je napis dolžine 0,38 m, ki je le 60 cm nad tlemi. Črke so visoke do 10 cm. O starosti ni podatkov, verjetno 6. do 7. stoletje PK.

At the stairs of the city gate is cave and on its bottom is inscription length of 38 cm only 60 cm above soil. Letters are high to 10 cm. Probably from 6th to 7th century BC.

1 1 T O L O S 5 0 0 5

5 3 Tu le ostani. Here just remain. Here (you) are.

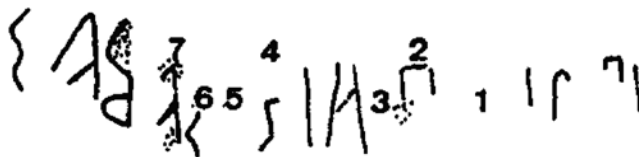
R/V TOLO S Tule si.

N/B SOL O T Sol od tu. Salt from here. R/V SOL šel went

M-08 {AΞΞ} ? [- - - - -]sabas [1, 3] S/P [1:27]

Napis z višino črk 12 cm je na skalni steni, starost je verjetno 6. do 7. stoletje PK.

Inscription with letters 12 cm high is on rock wall, dating probably from 6th to 7th century BC.

Znaki pa so le delno ohranjeni, zato prečrkovanje ni možno.

Signs are only partly preserved so the transliteration isn't possible.

M-09 ΑΚΕΤΑΜΔΛ ...] ake-?ano? [... [1, 3] S/P [1:28]

Napis je na stranici obdelanega kamna. O velikosti in starosti ni podatkov, verjetno 6. do 7. stoletje PK.

Inscription is on side of hewing stone. No dimension, dating is probably from 6th to 7th century BC.

0,9 0,8 A K E T A N O S R/V NOS naš our 6 2 0 8

8 5 Če je tu not ostal? If he here inside remained?

N/B S O N A T E K A Še ona teka. Still she runs.

M-10 ? ΤΕΜ ? ...] (g/t)en : [... [1, 3] S/P [1:29]

Napis je na kamnitem bloku 48x45x26 cm, črke pa so visoke 17 cm. Starost je verjetno 6. do 7. stoletje PK.

Fragment of inscription is on stone block 48x45x26 cm, letters are 17 cm high, probably from 6th to 7th century BC.

0,5 0,4 ? T E N ? ? tu en ? ? here one ? 3 0 0 3 3 2

NAPISI ZAHOD BREZ »MIDAS« / INSCRIPTIONS WEST WITHOUT »MIDAS«

Porazdelitev najdb je podana na sliki 6, Frigijske črke zahod brez »Midas« pa v Tabeli 6 [1]./Places of finds are in the Figure 6, Phrygian letters without »Midas« are in the Table 6 [1].

W-01

Spomenik ima tri napise: na skali nad spomenikom, na vrhu pročelja in na desni strani spomenika. Starost napisov je ocenjena na prvo četrtino 7. stoletja PK.

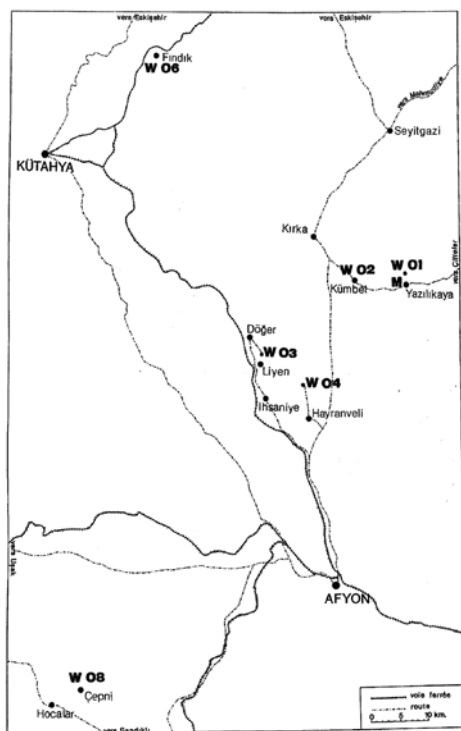
The monument has three inscriptions: on the rock above monument, on the top of the front and on the right side. Dating is estimated the first quarter of 7th century BC.

Slika 6: Mesta najdb zahod brez »Midas«

Figure 6: Plan of finds W. without »Midas«

Tabela 6: Frigijske črke zahod brez »Midas«

Table 6: Phrygian letters W without »Midas«

Sous-pays phrygiens
de Phrygie occidentale

	En contexte dextroverse	En contexte sinistroverse
1	A A A A A	A A A A
2		8
3	Γ	7
4	Λ Δ	Λ Λ Λ
5	E E E E E E	E E
6	F	7
7	I	I
8	K K	K K
9	Λ	1
10	M M M M	M M
11	N	7
12	O O	O
13	P P	
14	P	9
15	S S S S S S S	S S S
16	T	T
17	Y	Y Y ¹⁰
18	Z Z	Z Z Z
19	↑ ↑ 08/09/10	↑ ¹⁰
20	Y 016	
21		9 08
22		
23		
24	8 08	

L'alphabet des sites W-

W-01a

S/P [1:37, 2:42]

FPFEPY:TEPATOTJ:JOSTYTYTTPOTAJTMOJ:AKFEMAMOGAFOSAEJ/MAEPAM:
APEJASTIM/BOYOK:AKFEMAMOGAFOS

Napis s črkami višine 20 do 25 cm je tridelen, starost je ocenjena na prvo četrtino 7. stoletja PK.

The inscription with letters 20 to 25 cm high runs in three bands, dating around first quarter of 7th century BC.

III
10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20
BOK:AKELOV
7 8
1 2 3 4 5 6
FPEKY M:TE/AT:J:JOSTKY TIT:J:AKEMAMOGAFOSAEJ

vrekun : tedatoy : yostutut - - - a - m - ? noy : akenanogavos | aey/materan : areyastin bonok : akenanogavos [1, 3]

[2:42] VREKUN TE DA TOY YOSTUTUT ? A MNOY AK E NANOGAV OS

A EY MATER AN AREYAST IN BONOK AK E NANOGAV OS

Vrač te da tvoje ostanke ? a mnoj ako je pošten (ga) pusti a je materi on najmlajši in vnuk če je pošten (ga) pusti!
Demon vrač naj te tvoje ostanke ? a mnoj! Če je pošten, (ga) pusti! A on je materi najmlajši in vnuk. Če je pošten (ga) pusti!

May the demon of sorcery these your remains ? if he is upstanding, let it be! In any case, he is the mother's youngest and grandchild. If he is upstanding, let it be!

0,9 0,9 VREKUN TE DA TOJ JOS TU TUT PLODIM NOJ AK E NANOGAV OS

AEJ MATER AN ARE JAST IN BONOK AK E NANOGAV OS

78 25 Vrač te da tej, jaz tu tudi plodim, naj če je stvaren ostane
joj materi in mlad jaz v grob, če je stvaren ostane. 73 5 0 78

*Magus give you to her, I here also fecundate, if it is real let remain
oh mother and me young in grave, if is real he remains.*

R/V TEDA tedaj then R/V PLODI MNOJ plodi mi fecundate me

R/V NA NOGAV na nogah - stvaren on foot - real

R/V BONOK vnuk grandson R/V JOST U jaz v me in

W-01b

S/P [1:40, 2:17]

JOSESAIT:MATEPEJ:EFETEKSETEJ:OFFEIM:OMOMAM:AAJET:TA/KE/OKEL:
FEMAFITM:AFTAJ:MATEPEJ

Napis s črkami višine 20 do 25 cm je serpentinast, starost je ocenjena na prvo četrtino 7. stoletja PK.

The inscription with letters 20 to 25 cm high is a boustrophedon, dating the first quarter of 7th century BC.

5
ZEPETA~:JATFA:YITTA~:JEXONEX

JOSESAIT:MATEPEJ¹:EFETEKSETEJ²:OFFEIM:OMOMAM:AAJET:TA³ 4

yosesait : materey : eveteksetey : ovevin : onoman : daYet : la kedokey : venavtun : avtay : materey [1, 3]

[2:17] YO SESAIT MATEREY EV E TEK SE TEY OVEV IN ONOM AN DA?ET LA

KEDOKEY VENA VTUN AVTAY MATEREY

Jo sesati materi jel je tek se tej ovenel in vonjem on zdahnel le vekomaj velike ovijaj matere.

Jo sesati materi jel tek je ti, ovenel in duhom on zdahnel; izruvan, le vekomaj velike matere se ovijaj!

*Barely weaned from the earthly mother's breast, uprooted, he withered and expired; in Great Mother now retired,
forever embrace your soul's quest!*

1 0,9 JO SESAJT MATEREJ E VE TEK SE TEJ OVEVIN ONO MAN
72 22 DAJET LA KE DOKEJ VEN AV TU N AV TAJ MATEREJ 72 0 0 72

Jo sesat mater je v teku se tej ovene in men daje le ke dokej vene au tu not au tej materi.

Sesal sem mater ki je v teku časa ovenela in to mi daje skrb da jo onemoglo pokopljem.

I suck mother who withered in time and that makes me care to bury her exhausted.

R/V	OVEV IN	R/V	ONOM AN DAJE TLAMM	R/V	VE NAV TU NAV	R/V	DAGE T
	ovel in		njemu in daje tla		ve grob tu nebo		drag tu
	<i>withered and</i>		<i>him and gives ground</i>		<i>knows grave here sky</i>		<i>dear here</i>
R/V	VENAV	veneč	<i>withering</i>	R/V	OVEVIN	ovenel	<i>withered</i>
R/V	SESAJ T MATER EJE	sesaj tu (pri)	materi aja		<i>suck here by mother lies</i>		<i>sky - heaven</i>

W-01c ATAMIJEM:KYPJAMEJOM:TA/MEΓEPTOJ

S/P [1:42, 2:8]

ataniyen : kuryaneyon: ta|negertoy [1, 3]

Napis z višino črk 20 do 25 cm je vodoraven in navpičen, starost je ocenjena na prvo četrtino 7. stoletja PK.

The inscription with 20 to 25 cm high letters is horizontal and vertical, the first quarter of 7th century BC.

10T97777

AT:70277A19777:77717ATA

[2:8] ATA NI YEN KURYA NEY ON TA NEGER TOY

Oče niti eden kuri ne on to nehanje tvoje.

Oče, naj nikdo ne zažiga tega tvojega trupla! *Father, let no one burn this corpse of yours!*

1 0,9 ATA NIJEN KURJA NEJ ON TA NEGER TOJ 28 0 0 28

28 8 Ata noben kuril ni on ta truplo tvoje.

Ata noben ni kuril tvojega trupla. *Father nobody burned your corpse.*

R/V NI JEN niti eden *no one* R/V NEGER konec, truplo *expiration, corpse*

W-02 IKETAIOΣ:ΠΞEIKAEΣ

iketaios : pseik - -? ed?[a]e?s

[1, 3]

S/P [1:42]

Napis je na čelni fasadi v skalo vklesanem reliefnem oboku. Dolžina napisa je 1,7 m višina črk pa 13 do 25 cm. O starosti ni podatkov, verjetno 6. do 7. stoletje PK.

Inscription is in front of relief arching carving in rock. Length of inscription is 1,7 m letters are 13 to 25 cm high.

No dating elements; probably from 6th to 7th century BC.

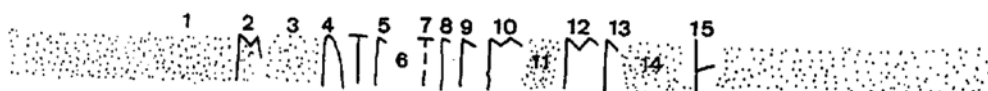
IKETAIOΣ:ΠΞEIKAEΣ

0,8	0,7	I KE TAI OS PSEIK AES	18	0	-2	16
16	6	In tu ta ostal psiček ajs.	R/V	IK E	Če je	If is
		In tu je ta psiček ostal ajs.			And here this puppy remained oh.	

W-03 ? [m] [t] [m] [m] [1, 3] S/P [1:44]

Sredina napisa je hudo poškodovana. Starost je ocenjena na 6. do 7. stoletje PK.

The middle portion of inscription is badly damaged. Dating is estimated from 6th to 7th century BC.

Ohranjenih je le nekaj nepovezanih črk zato je preveč možnih različic.

Only some unconnected letters remain so too many variants are possible.

W-04 ΓΑΤΕΡΚΥΒΙΛΕΙΑ/ΤΟΥΕΥ matarkubileya [] toy | en [1, 3] S/P [1:46, 2:16]

Napis je v sredini popolnoma izginil, črke pa so visoke 10 do 15 cm, verjetno 6. do 7. stoletje PK.

Inscription totally disappeared in the middle; letters are 10 to 15 cm high, probably from 6th to 7th century BC.

υοτ
εμ

5 4 3 2 1
15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

[2:16] MATAR KUBILEYA ? TOY EN

Mater Sibila ? tvoj en. Mother Cybele ? your one.

0,7	0,6	MATAR KU BILE JA	?	TOJ EN	18	0	0	18
18	6	Mati ko bil je	?	tvoj en.	R/V	KUBILEJA	kobila	mare
		Mother when he was	?	your one.	R/V	KUBILE	kobile	mares

W-05

Napis je na skalnem spomeniku z dolžino 1,3 m in črkami višine od 22 do 28 cm. Novejša datiranja pomikajo starost na konec 8. ali začetek 7. stoletja PK.

Inscription is on rock monument with length of 1,3 m and letters 22 to 28 cm high. Newer datation move time to the end of 8th or beginning of 7th century BC.

W-05a ΑΥΥΟΙΞΜΙΤΑΥ natimeyonna [1, 3] S/P [1:48]

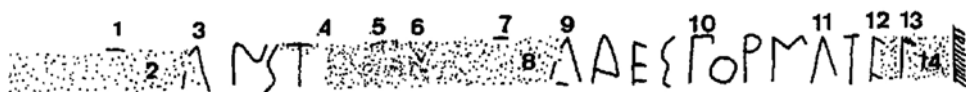
3 2 1
ΑΥΥΟΙΞΜΙΤΑΥ

1	0,9	NA TI MEJ ONNA	11	0	0	11
11	4	Na tej mej ono.			On this (you) have her.	
R/V		NAT IMEJ ONNA	Not imej ono.		Inside have her.	
R/V		MEJONNA	mejimo.		border.	

W-05 **ΛΑΕΞΠΟΡΜΑΤΕ** [] nst [] daespormate [] [1, 3] S/P [1:49]

Napis je pod stropom niše, ki je sedaj 2,4 m pod ravniyo zemlje; je močno poškodovan in je le delno berljiv, višina črk je 10 do 11 cm.

Inscription is under ceiling of niche which is now 2,4 m under earth level; is heavy damaged and only partly readable, letters are 10 to 11 cm high.

0,5 0,6 ? DA E SPOR MATE ? 11 0 0 11

11 4 ? da je spor imate ? ? that is quarrel (you) have ?

Napis je le delno berljiv, vendar je ta del dobro razumljiv./Inscription is only partly readable but this part is good understanding.

W-06 **ϠΑΤΑ** [?] matar [?] [1, 3] S/P [1:50]

Napis na mali niši je dolg 27 cm, črke pa so 12 do 13,5 cm visoke, verjetno 6. do 7. stoletje PK.

Inscription on little niche is 27 cm long, letters are 12 – 13,3 cm high, probably from 6th to 7th century BC.

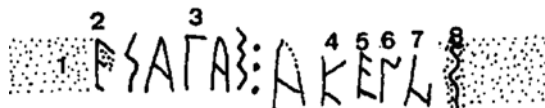
0,9 0,9 MATAR Mati. Mother. 5 0 0 5 1 5

N/B RATAM Ratam. – Orjem. Plough.

W-07 **ΕΣΑΓΑΣ:ΑΚΕΜΑΣ** [t?] [:] [n?] esagas : akenas? [] [1, 3] S/P [1:51]

Napis je močno poškodovan, črke so visoke 10 do 12 cm, verjetno 6. do 7. stoletje PK.

Inscription badly damaged; letters are 10 to 12 cm high, probably from 6th to 7th century BC.

0,5 0,6 E SAGA S AKE NAS 12 0 0 12

12 5 ? je umrl, še gleda nas ? ? he died, still looks us ?

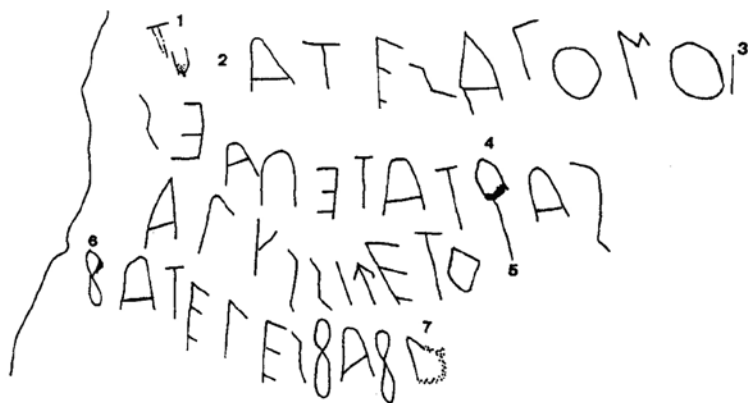
N/B SAN E KAS AG ASE Sen je kasen če ugasne. Dream is late if extinguish.

R/V SANE KASA GASE Sanje kasno gasiti. Dream (is) late (to) extinguish.

W-08 **ΤΥΑΤΕΛΑΓΟΜΟΙ/ΑΡΤΑΤΕΛΑΕ/ΑΥΥΧΗΕΤΟ/ΒΑΤΕΡΕΒΑΒΟ** S/P [1:52, 2:38]

Pri Gelincik Kayasi je na skali napis z višino črk 6 do 13 cm, verjetno 6. do 7. stoletje PK.

At Gelincik Kayasi is on rock an inscription with letters 6 to 13 cm high, probably from 6th to 7th century BC.

[?] atesagomoisa-tatedaes/alussi↑eto?/8ateles8a8- [?] [1, 3]

[2:38] TU ATES SAGO MOI SA(LOPA)TAT E DA ES AL US S SIVETO HA TELES HAH

Tu Ates sahnil moj, zalopaten je da je ali vstal s sveta ga teles njegov ...

Tu sahnil Ates moj, pokopan, da gotove je. Ali vstal bo s sveta teles njegov ...

My Attis expired here; buried he surely is. But rise from the earth his body shall ...

0,8 0,7 TU ATE SAGO MOI SAD TATE DAE S AL US SI TETO DA TELES DADO

44 15 Tu ata umrli moj sedaj telo dal si ali vstal si tu da telesa dajo.

Tu moj ata si sedaj umrl, telo si dal ali ti si vstal. *Here my father you died now, body you gave but you have risen.*

R/V TE TODA tu toda here but 40 4 0 44

W-09 ⱤⱤETOAEATYŠ si↑etoae/alus [1, 3]

S/P [1:54, 2:37]

Napis z višino črk 11 do 17 cm je skali blizu grebena pri "Büyük ay Tepesi", verjetno 6. do 7. stoletje PK.

Rock inscription with letters 11 to 17 cm high is near the summit at Büyük ay Tepesi, from 6th to 7th century BC.

[2:37] SI(V)ETOA E AL US

Vsvetovljen je ali vstal (bo). Je v svet pokopan; toda vstal bo. *He is buried; but he shall rise.*

1 0,9 SI TE TOAE AL US 12 0 0 12

12 5 Si tu tvoja ali vstane. Tu je tvoja ali vstane. *Here is yours but rise.*

R/V SIT E TOA E Sit je, tvoja je Je sita, je tvoja *Is sated, is yours.*

N/B SU L AEA O TE TI S So le ajali od te ti si. *Were just lying of this you are.*

R/V SITE sita sated R/V OTE otel saved

W-10 ATAIEAETEPAF0/FITEATEFOATOIOŠ/ANXITETONAS

S/P [1:55, 2:41]

Napis na ravni skali z višino črk 9 do 15 cm je zelo podoben napisu W-08, verjetno 6. do 7. stoletje PK.

This inscription on plain rock with letters 9 to 15 cm high is similar to inscription W-08, probably from 6th to 7th century BC.

ataiedaele – avo/vi↑eatevoatoios/alussi↑etodas [1, 3]

[2:41] Avtor obravnava le zadnjo vrstico/Author treated only last line:
AL US S SI(V)ETO DA S Ali vstal s sveta da si. And may you rise from the earth.

1 0,8 ATA IE DAELE RAVO VI TEA TEVO ATOI OS AL IS SITE TO DAS

42 14 Ata je delil kravo v tej tvoj ata ostane ali is sitega to daš. 41 1 0 42
Father has parted cow in this your father remains but from sated (you) give this.

R/V DAE LE RAVO VITE ATE VO R/V ALI S SIT ETO R/V SI TE R/V TETO
dal le pravo vidiš ate v ali si sit torej sij tukaj to
gave just right see father in are you sated so shine here this

NAPISI BITINIJA / INSCRIPTIONS OF BITHYNIA

Najdišča napisov Bitinija so prikazani na sliki 7, črke pa so podane v tabeli 7 [1] / Places of finding of Inscription of Bithynia are sited on the Figure 7, letters are presented in the Table 7 [1].

Slika 7: Porazdelitev napisov Bitinija
Figure 7: Sites of inscription Bithynie

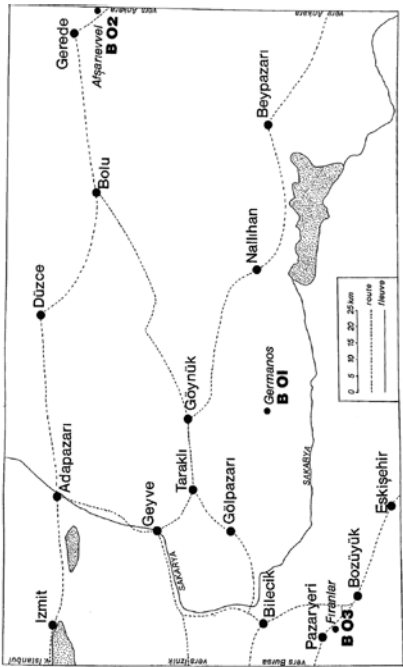

Tabela 7: Frigijske črke Bitinija
Table 7: Phrygian letters of Bithynia

	Contexte dextroverse 02/03	Contexte sinistroverse 01
1	A A	A A A
2		B
3		
4		∧
5	∧	E E E E E E E E
6	∧	F F F
7	∧	I
8	∧	K
9	∧	L
10	∧	M M M
11	∧	N Y
12	0	O
13	∧	T
14	∧	P
15	∧	∧ ∧ ∧
16	I T	I T
17	∧	Y
18	1	∧ ∧ ∧ ∧
19		
20		
21		
22		
23		
24		

Dobesedni prevod / Strained translation

2 Ko varuj mojo jim raj je da res je to pomlad
 3 mati Kubeleya in vej od doma naj te tvoj
 7 ko varuj mojo mater oteklo novo
 8 ker si ti o j vsajena toda tu njeni
 9 toda raje ko veš in je torej tvoj.

Angleški prevod / English translation

*That you protect my – that they have paradise this spring!
 Mother Cybele, also knows from home that yours to you
 That you protect my mother in her new pregnancy,
 as you were such a seedling of Nena!
 But rather that you know he is yours anyways.*

Prečrkovanje / Translation

14	4	S(I) BEV (D)OSADI (RUT)	9	4	1	14
29	10	KA VAR MOJO I MROJE DA E SE TO VESNIJO	29	0	0	29
30	9	MATAR KU BEL EJA I BEJAD UMANEK TE TOJ	30	0	0	30
31	8	JOSTIVO (ATT)A SPERET DAJ NIKI N TE(L)E MI	27	2	2	31
29	8	(IS) TOJO (R)IS (V)ERKTE VOJSEKEJ DA (E) ATI	24	5	0	29
30	9	OPITO (T)E JOJ EV(O) M(I) ME SMENEJA ANA TO(J)	26	3	1	30
24	5	KA VARMOJUN MATAR OTEKO NOV(O)	23	1	0	24
23	9	KE SI TI OJ VOSAEJA PAK T NENI	23	0	0	23
22	6	PAK RAJEV KO BEJ AN E PAK TOJ	22	0	0	22
232	68	0,9 0,9 232 67	213	15	4	232

Dobesedni slovenski prevod

Si bel doslej grob
 ki varuje mojo in umrla da je še to pomlad
 mati ko bela aja in bil umnik te tvoj
 gostoljubni ata sprejet daj ni na tleh mi
 isti tvojo res veruj vojak da je ati
 očitno te joj evo mi me zamenjal in tvoj
 kot varovalec matere nosečo novo
 ki si ti jo vsadil torej tu njeni
 pak raje ko vej in je torej tvoj.

Strained English translation

*White is grave till (now)
 who protects mine and died that was still this spring
 mother when white lies and was wise this yours
 hospitable father admit me not to be on ground
 same you really believe that soldier is daddy
 visibly you oh to me exchanged and your
 as protector (of) mother pregnant new
 when you her carted although she is not yours yet
 but rather when she would be yours yet.*

Prosti prevod / Free translation

Si doslej bil grob bel ki varuješ mojo mater, ki umrla je še to pomlad in bela počiva ko je bil umen oče tvoj.
 Gostoljubni ata sprejmi jo da ne bo na tleh in res veruj da je ati pravi vojak, očitno joj me je zamenjal in tvoj kot
 varovalec matere novo noseče, kar si ti ji vsadil zato tu njeni še raje ko veš da je torej tvoj.
*Till now was white grave which protect my mother, who still died in this spring and white rests when was wise your
 father. Hospitable father admit her that not will be on garound and really believe that daddy is the real soldier,
 visibly you exchange me oh and your as protector of new mother pregnant, who you carted her although she was
 not yours but rather when she would be yours yet.*

R/V	VARMO JO	varujmo jo	protect her	R/V	MRO JE	umrl je	died (he)
R/V	KUBELEJA	kobila	mare	R/V	RU	grob	grave
R/V	KU BELEJA	ko bela	when white	R/V	OPITO	opito, vprašal	ask
R/V	BELE JA	bela je	white is	R/V	OJEV	objel	embrace

R/V	BEJA DUMA NEK	bila doma naj	was (at) home let	R/V	DAE	dal	gave
R/V	UMAN E K	umen je ko	intelligent is when	R/V	SI TI OJ	si ti jo	did you her
R/V	TELEMI	tlemi	ground	R/V	MESMENE JA	meseno je	carnal is
R/V	VER K TE	veruj ko te	believe when these	R/V	VOSAEJ	vozil	carted
R/V	VOJS E KEJ	vojak je kej	soldier is good	R/V	MESMENEJA	meseno	carnal
R/V	PAKTOJ	pakt, pogodba/pact, contract	izvor nejasen/source indistinct				
R/V	PAK RAJEV	toda raje	but rather	R/V	PAK RAJEV	pokradel	stoled

B-02 **ΚΥΤΕΑΝΟΜΤΣΤΙ---ΠΟΠΓ** ni prečrkovanja strokovnjakov/isn't experts transliteration S/P [1:68]

Velik piramidni nagrobnik višine 1,65 m ima na prednji strani relief jezdeca na konju, pod njim pa je napis dolžine 30 cm, črka pa so visoke 1,7 do 3 cm. Starost je okoli 5. stol. PK.

Great pyramidal stele was 1,65m high and has on front relief of rider on horse under it is the inscription 30 cm long, letters are 1,7 to 3 cm high. Dating is around 5th century BC.

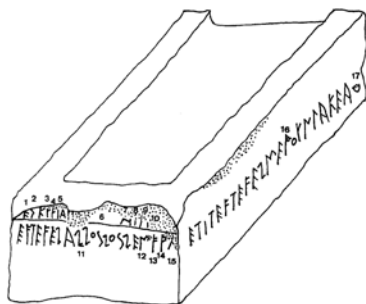
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 9 11 12
 ΚΥΤΕΑΝΟΜΤΣΤΙ ΠΟΠΓ

0,5	0,4	KUTE ANO M T S TI	?	0	12	0	12
12	6	Grob in meni tu si ti	?	Grave and me here are you			?
R/V	TST I	tast je	father-in-law is				

B-03 **ΕΣΚΥΡΙΑ?/ΕΤΕΤΕΕΛΑΛΟΣΛΟΣΓΕΤΕΡΑ/ΕΤΙΤΕΤΕΤΕΕΛΓΕΡΟΥΜΤΑΚΕΑΟ** S/P [1:70]

Napis je na kvadru iz rdečkastega marmorja. Črke so visoke 7 do 11 cm. Podatkov o starosti ni.

Inscription is on reddish marble block. Letters are 7 to 11 cm high. No dating elements.

esk - - - a [	]	a - - [	]/evteveyayyosyosyen?vra/etitevteveyne - ounlakeao	[?	[1, 3]
0,7	0,6	(V)ES KURJA ? E VTE VEJ AJJO S JOS JEN VRAETITE V TE VEJME ROUN LA KEA O(S)			
53	17	Ves kurjen ? je tu vej ajal si još in vrnil v te zelo raven le tu ostaneš.	48	3	2 53
		All burned ? is here know lay you still and returned in this very straight here you rest.			
R/V	V RAE TI TE V TE VEJ MERO UN LAKEA	R/V	VEJ ME	R/V	VRAETI
	v raj ti tako v tem vej mero on (je) lahek		vej me		vrniti
	in heaven you so in this (you) know measure he (is) light		know me		return

[] o?lavi? [] isvolkay	ΟΓΑΦΙ	ΚΙΣΦΟΓΚΑΙ
: dumeyay : [] deda []	ΛΕΛΑ	ΔΥΓΕΙΑΙ
[] ita - [] t?erkeyaask	ΟΙΤΑ	ΤΕΡΚΕΙΛΑΑΞΚ
... e] n [e] p arkesv [... [1, 3]		ΠΑΡΚΕΞΦ

V napisu so znane besede: SAJ UVE(L)); O LAVI; (K)I S VOLKA J; DUME JAJ; DEDA; OJ TA; TER KE JA A S K; PARKES V, ki so deljene, zato je skupna verjetnost sporočila majhna.

In inscription are known words: SAJ UVE(L)); O LAVI; (K)I S VOLKA J; DUME JAJ; DEDA; OJ TA; TER KE JA A S K; PARKES V, but are divided so the common probability of information is small.

0,4	0,3	? SAJ UVE(L) ? O LAVI ? (K)I S VOLKA J ? DUME JAJ ? DEDA ?			
51	21	(O)J TA ? TER KE JAA S K(OT) ? PARKE S V?	54	+2	-3 53
		? saj uvel ? o lovi ? ki si volkaj ? doma joj ? deda ?			
		oj ta ? ter ke joj si kot ? polja si v ?			
		? but withered ? oh catch ? that you wolf (are) ? (at) home oh ? grandfather ?			
		oh this ? and there oh you as ? fields you in ?			

G-02 ΑΓΑΡΤΙΟΙ:ΙΚΤΕΞ:ΑΔΟΙΚΑΦΟΙ/ΙΟΣΟΓΟΡΟΚΙΤΙΣΙ/ΚΑΚΟΙΟΙΤΟΦΟ:ΠΟΔΑΣΚΑΙ S/P [1:86, 2:45]

Napis z višino črk 4 do 8 cm je na tanki plošči iz belega in drobljivega apnenca, ker ne vsebuje črke Y, je napis starejši od 6. stoletja PK.

This inscription with letters 4 to 8 cm high appears on a slab of friable white limestone, because of absence of letter Y is older than 6th century BC.

agartioi : iktes : adoikavoi/iosoporokitis- ?/kakoioitovo : podaska [?] [1, 3]

[2:45] AGART IOI I KTE S ADOIKAVOI I OS OPOROKIT I S KAKO IOI TOVO PODASKA

Ogorevši jo in kateri si oddojkav in ostaneš oporočen si kako ji telo vdeskat.

Ogorevši njo, od katere si oddojen, ti ostaneš zaprisežen kako ji telo pokopati.

Having burnt her who suckled you, you remain sworn as to how to (en)plank) bury her body.

1 8 AGART IOI IKTE SA DOIKA VOI I OSO POROKITI S(I) KAKO IOI TOVO PODAS KA(I)

55 15 Zgorel joj ihte a dekle vej je ostal poročen si kako joj gotovo podaš kaj.

Zgorel joj ihte, a dekle ve da si ostal poročen, joj kako gotovo daš kaj. 53 2 0 55

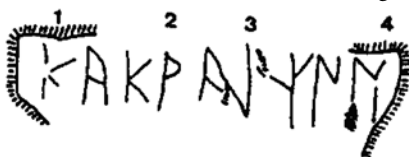
Burned oh sobbing, but girl knows that you remained married, oh how you surely give something.

R/V	AGAR T	R/V	IK TESA	R/V	POROK I TI	R/V	TOVO	R/V	PODAS
	zagrel ti		če teši		porok tudi ti		telo		padaš
	burned you		if console		warrantor also you		body		falling
R/V	PODASKAI		po-deskaj		planking				

G-03 KAKPAJYMM . ? .]kakrayunni[. ? . [1, 3] S/P [1:88]

Napis z višino črk 7 do 12,5 cm je na zelo drobljivem belem apnencu in je iz starejšega obdobja.

Inscription is on very crumbly white limestone with letters 7 to 12,5 cm high, inscription is from older epoch.

0,8	0,7	KA KRAJUN NI	10	0	0	10	
10	3	Ker tat ni.	Because thief isn't.	R/V	KRAK	krak, korak	shank, step
N/B		IN NUJA KRAK	In nuja kraka.	And need croak.			

G-04 EFIA/TATAΣI/IMT ...] evi - ?/tatas - [... / ...] – m - [... / [?] [1, 3] S/P [1:89]

Napis je na rumenem apnencu velikosti 43x34x30 cm, črke so visoke 8 do 9 cm, starost od 6. do 5. stoletja PK.

Inscription is on yellow limestone 43x34x30 cm, letters are 8 to 9 cm high, from 6th to 5th century BC.

0,7	0,7	E VI(D) TATA S(I I)M(L)	8	5	0	13
13	5	Je videl tata si imel.				
		Videl je, da si imel očeta.	He saw that you have had the father.			
N/B		L MIS ATA T DIV E	Le misli ata tu div je.	Just think father here giant is.		

G-05 1 ...] g [... [1, 3] beli apnenec/white limestone S/P [1:91]

Starost ni podana./No dating elements. Preveč možnih različic./Too many possible variants.

G-06 ?AABAB? ...] babas? [[1, 3] S/P [1:91]

Napis je na belem apnencu, črke so visoke okoli 5,5 cm, podatkov o starosti ni.

Inscription is on yellow limestone, letters around 5,5 cm high, no dating elements.

0,6	0,8	BABA S	5	0	0	5
5	2	? nona si ?	? nana you (are) ?	R/V	BABA	žena wife

G-07 ?ATIΣA~? ...] -? aesi - [... [1, 3] S/P [1:92]

Napis je na belem apnencu, črke so visoke okoli 10,5 cm, konec 5. ali začetek 4. stoletja PK.

Inscription is on white limestone, letters around 10,5 cm high, the end of 5th or the beginning of 4th century BC.

0,6	0,6	(M)AE SI (TA)	4	3	0	7
7	3	Moj si tu.	My you (are) here.			
N/B		ATI SEAM	Ati sejem.	Father (I) sow.		

G-08 ?EΓΣO? ali/or ?EΓΣP? ...] osve [... [1, 3] S/P [1:93]

Napis je na belem apnencu, starost ni podana, črke pa so visoke 7,5 cm.

Inscription is on white limestone, no dating elements, letters are 7,5 cm high.

0,6	0,5	OS VE	ostal vedi	remained know	4	0	0	4
4	2	R/V	RS VE	res ve	really know			

G-09 ?𐤀𐤍𐤑𐤓? ... ?reme? [... [1, 3]

S/P [1:94]

Napis je na belem apnencu, starost ni podana, črke pa so visoke 6,5 cm.

Inscription is on yellow limestone, no dating elements, letters are 6,5 cm high.

Preveč možnih različic./Too many variants are possible.

G-101 – G-276

Večina napisov je na delih keramike. Izjema so: G-108 na bronasti čaši; G-105, G-106 in G-107 na apnenčastih kipcih, G-178 na alabastrnem sokolu, G-136 na alabastrni vazi, G-274 na alabastrni uteži in G-249 na kamnitem možnarju.

Inscriptions are mostly in pieces of pottery. Exceptions are: G-108 which is on bronze vase, G-105, G-106 and G-107 which are on limestone statues, G-178 which is on alabaster's falcon, G-136 which is on alabaster's vase, G-274 which is on alabaster's weight and G-249 which is on stone mortar.

Datiranje kaže na precejšnjo stalnost črkopisov, vendar je datiranje nezanesljivo:

G-104 – konec 8. stoletja PK,

G-105 do G-110 – začetek 7. stoletja PK,

G-110 do G-111 in G-217 – 7. stoletje PK,

G-112 do G-117 in G-124, G-136 in G-143 – 6. stoletje PK,

Ostali napisi naj bi bili stari od 5. do 3. stoletja PK.

Dating shows the great stability of letters but in spite of this the dating is uncertain.

G-104 – the end of 8th century BC,

G-105 to G-110 – the beginning of 7th century BC,

G-110 to G-111 and G-217 – 7th century BC,

G-112 to G-117 and G-124, G-136 and G-143 – 6th century BC,

Other inscriptions could be dated from 5th to 3rd century BC.

Smer branja je 70 % desna, 20 % leva, v 10 % pa zaradi kratkih ali nepopolnih napisov ni določljiva.

Direction of reading is 70 % right, 20 % left at 10 % couldn't be defined because of too short inscriptions.

G-101 ?𐤀𐤍𐤑𐤓? kuliya [... [1, 3]

S/P [1:96]

Del črne keramične vaze./Part of black pottery vase.

0,8	0,7	KU LIJA	Ko lije ?	When pours ?	6	0	0	6
R/V	LIJA	lije	casts	R/V LIJA(S)	liješ	(you) cast	6	2
N/B	A JILUK	Za jelo. -	Za jedi.	For meal.				

G-102 ?𐤀𐤍𐤑𐤓? . ? .] kad/. ? .] d?oi?o? [... ?? [1, 3]

S/P [1:96]

Združena dela čaše iz rdeče keramike./Two joint pieces of cup from red ceramics.

0,5	0,4	KAD DOI O(S)	R/V	KAD	kadilo	incense	7	1	0	8
8	3	Usedlina dol ostane.			Sediment down remains.					
R/V	KAD DOIO S	Ko dojila si			When suckled you.					

G-103 ԷԱԼԴԻՄ kadiun [. . . [1, 3] S/P [1:98]

Ročaj vaze, črke so visoke 0,9 do 1,5 cm./Handle of vase, letters are 0,9 do 1,5 cm high.

0,8	0,6	KAD GUN	R/V	GUN	ven	out	6	0	0	6
6	2	Ko on.		When he.						

G-104 ԷԲԲԻՄՕ? ker(m/n)o [. . . [1, 3] S/P [1:99]

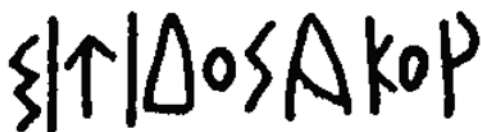
Posoda je iz grobe lončevine, črke so visoke 3 do 3,5 cm./Rough pottery vessel with letters 3 do 3,5 cm high.

0,8	0,6	KER MO(I)	Ker moj.	While my.	5	0	1	6	6	2

G-105 ՏԻԴՕՏԱԿՕՐ siṭidosakor [1, 3] S/P [1:100, 2:56]

Napis s črkami 1 cm je na veliki dvoročni čaši, starost je od zadnje četrtine 8. stoletja do najkasneje 690 PK.

This inscription with letters of 1 cm height is on a large two-handled cup, dating varies from the last quarter of 8th century to as late as 690 BC.

[2:56]		SI VID OS AK HOR		Si videc ostal ako gor (vidiš).		
		Si videc ostal, če (vidiš) gor.		You remain a wise man if (you see things) up.		
1	1	SIT I DOS AK OR	11	0	0	11
11	5	Sit je dosti ako orje.		Sated is enough if (he) ploughs.		
N/B		ROKA SODI TIS		Roka sodi tistemu.		Hand judges that.

G-106 ԿԴԸ uṭd? [1, 3] S/P [1:101]

Napis z višino črk 1 cm je na delu velike bronaste čaše in spada v zgodnje 7. stoletje PK.

Letters of 1 cm height is on the piece of great bronze goblet, dating is early 7th cent. BC.

0,6	0,5	UID	Vid. - Uvid.	Sight. - Insight.	3	0	0	3		
N/B		DIU	Div.	Giant.	R/V	UID	Udi.	Escape.	3	1

G-107 ԱԴԱ ata [1, 3] S/P [1:102]

Napis z višino črk 1 cm je na delu velike bronaste čaše in spada v zgodnje 7. stoletje PK.

Letters of 1 cm height is on the piece of great bronze goblet, dating is early 7th cent. BC.

1	1	ATA	N/B	ATA	Ata.	Father.	3	1	3	0	0	3

G-108 ԷԷՃ eies [1, 3] S/P [1:102]

Napis z višino črk 1 cm je na bronasti skledici in spada v okvir zgodnjega 7. stoletja PK.

Letters of 1 cm height is on little bronze basin, dating is early 7th century BC.

1	0,8	EIE S	Aja sam.	Lies alone.	4	0	0	4	4	2
N/B		SE IE	Še je.	Still is.	R/V	SEI E	Šel je.	Went he.	R/V	SEJE seje sow

G-109 ΑΓΑΔΙΣ ΥΡΤ aladis url [1, 3]

S/P [1:103]

Napis je na združenih delih črno glaziranega vrča in je v okvirju zgodnjega 7. stoletja PK.

Inscription is on joint pieces of black glazed pitcher, dating is early 7th century BC.

0,9	0,8	A LADI S(K)URL	Le naloži skuri.	<i>Just kindle burn.</i>	10	3		
R/V		ALA DI S KURL	Alo daj, si kuril.	<i>Well so, you burned.</i>	9	0	1	10
N/B		L RUK SI DALA	Le roko si dala.	<i>Only hand you gave.</i>				

G-110 ΓΑΓΙΝΕΙΟΣ lagineios [1, 3]

S/P [1:104]

Napis je na lončenem okroglem vrčku in spada v zadnjo četrtino 7. stoletja PK.

Inscription is on around pottery pitcher and dated the last quarter of 7th century BC.

1	0,9	LA GINE I OS	9	0	0	9	
9	4	Le gine in ostane.	<i>Only dies and remains.</i>				
R/V	LAG IENI OS	Lahek en ostane.	<i>Light one remains.</i>				
N/B	SO IENI GA L	R/V	SOIEN I	R/V	SOI ENI	R/V	SOIENI GAL
	So eni ga le.		Sojen je		sij eni		Sojeni Galačan.
	<i>They did just him.</i>		<i>Judged is</i>		<i>shine (to) her</i>		<i>Judged Galatian.</i>

G-111 ΣΑΚΕΜ Ο(S) ...] omekas [1, 3]

S/P [1:104]

Napis je na 62 cm veliki amfori in spada v zadnjo četrtino 7. stoletja PK.

Inscription is on 62 cm great amphora and dating the last quarter of 7th century BC.

0,9	0,8	(S)O MEKA S	6	0	1	7			
7	3	So mirni, so.	<i>Are calm, are.</i>	R/V	MEKAS	miren	<i>calm</i>		
N/B	SAKEM O(S)	Ljubljeni ostane.	<i>Darling remains.</i>						

G-112 ΕΤΤΑ? εψτα? [...] [1, 3]

S/P [1:105]

Črke velike 13 cm so na delih stene velike keramične vaze, iz zadnje četrtine 6. stoletja PK.

Letters of 13 cm are on joint pieces of flank of great pottery vase, last quarter of 6th century BC.

0,5	0,5	E T TA	Je tu ta ..	<i>Is here this ...</i>	4	2
N/B	ATTE	Ati.	Daddy.	4	0	0
				4		

G-113 ΑΣΤΟΙΠΙΤΑΦΕ ...] a?stoipitave [...] [1, 3]

S/P [1:106]

Napis z višino črk 3,5 do 4,5 cm je na zgornjem delu velikega lonca iz grobe lončevine, črke so visoke od 3,5 do 4,5 cm in spada v zadnjo četrtino 6. stoletja PK.

Inscription with letters of 3,5 to 4,5 cm height is on upper part of great pot from rough clay, letters are 3,3 to 4,5 cm high and dated the last quarter of 6th century BC.

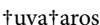
0,7	0,6	(G)ASTOI PITAV E	Gosta pital je.	Guest asked he.	12	3		
R/V	GA STOI PITAV	Ga stoje pital	Him standing stuffed.		11	0	1	12
N/B	EVA TI PIO T SA	Evo ti pil tu sam.	Well you drink here alone.					

G-114 ise [1, 3] S/P [1:107]

Napis je na kosu dna lonca iz lončevine in spada v zadnjo četrtino 6. stoletja PK.

Inscription is on the base of pot from clay and dated the last quarter of 6th century BC.

1	0,6	I S E	In šel je.	And went he.	3	0	0	3
3	2	R/V	IS E	Isti je.	(The) same is.	R/V	S	še still
N/B	ESI	Si.	You (are).					

G-115   [1, 3] S/P [1:107]

Napis z višino črk 0,8 do 1,1 cm je na delu črno loščene skodelice in spada v 6. stoletje PK.

Inscription with letters of 0,8 to 1,1 cm is on the part of black glazed basin and dated the 6th century BC.

0,8	0,6	ČUVA ČAR OS	Čuva čar ostane.	Watches charm remains.	9	3		
R/V	GU VAGA ROS	Ga vaga res.	Him balances really.		9	0	0	9
N/B	SORA GA VUG	Zora ga (čuva) bog.	Dawn (watch) him God.					

G-116 benagonos [1, 3] S/P [1:109, 2:13]

Napis z višino črk 18 do 25 cm je na velikem oranžnem lončevinskem vrču višine 76 cm in premera 35 cm, starost je ocenjena na konec 6. stoletja PK.

Inscription with letters of 18 to 25 cm height appears on a large orange ceramics jar with height of 76 cm and diameter of 35 cm, dating is estimated at the end of 6th century BC.

[2:13]	BEN AGON OS	Ven ogenj ostani.	Zunaj, ogenj, ostani!	Stay out, fire!				
1	1	BEN AGON OS	Ven ogenj ostani.		9	0	0	9
9	3	Zunaj ogenj ostani!	Stay out fire!					
R/V	BE NAGON OS	Vedi nagon ostane.	(You) know instinct remains.					
N/B	SO NOGA NEB	Z nogo (v) nebo.	With leg (to) sky - heaven.					

G-117 iosais [1, 3] S/P [1:110]

Napis z višino črk 7 do 9 cm je na velikem oranžnem vrču iz lončevine, višine 76 cm in premera 35 cm, starost je ocenjena na konec 6. stoletja PK.

The inscription with letters of 7 to 9 cm height appears on a large orange earthenware jar with height of 76 cm and diameter of 35 cm, dating is estimated at the end of 6th century BC.

1	0,9	I OSA IS	In ostal isti.	And stayed (the) same.	6	0	0	6
6	3	R/V	I OS AIS	Je ostala bolečina.	It remained pain.			

N/B	SIA SOI	Sije svoj.	Shine own's.	R/V	SIA SOI	Sije soj.	Shines shine.
	S IA SOI	Še aja, sije.	Still lies, shines.	R/V	SIA	Sej	Sow

G-118 ATA ata [1, 3] S/P [1:111]

Napis z višino črk 3 cm je na dnu črno pološčene čaše s premerom 4,5 cm, starost bi bila lahko 6. stoletje, vendar je plast najdišča porušena, tako da arheološko datiranje ni možno.

Letters of 3 cm height are on the bottom of black basin with diameter 4,5 cm, dating could be 6th century, but layer of finds is perturbed, so archaeological dating is impossible.

1	1	ATA	N/B	ATA	Ata.	Father.	3	1	3	0	0	3

G-119 ?ATAξ . . ? .]atas [1, 3] S/P [1:111]

Napis je na dnu keramične čaše s premerom 4,1 cm, starost pa se ocenjuje na 5. stoletje PK.

The inscription appears on the bottom of ceramics cup, dating is estimated the 5th century BC.

0,8	0,8	ATA S	Ata si.	Father (you) are.	RV	ATAS	Atek.	Daddy.

4	2	N/B	S ATA	Si ata.	You (are) father.	4	0	0	4

G-120 ?ATA . . .] - - ata [. . . [1, 3] S/P [1:112]

Napis z višino črk 2,5 cm je na kosu roza keramične palice, velikosti 7x3 cm, starost 5. stoletje PK.

The inscription with letters of 2,5 cm height appears on a piece of pink-clay stick 7x3 cm, 5th century BC.

0,7	0,8	ATA	N/B	ATA	Ata.	Father.	3	1	3	0	0	3

G-121 ABAß baba [1, 3] S/P [1:113]

Napis z višino črk 4 cm je na kosu dna keramične čaše, za starost pa ni podatkov.

Letters of 4 cm height appears on the bottom of small ceramics cup, no dating elements.

1	1	BABA	Baba.	Nona.	Nana.	4	1

R/V	BABA	Žena.	Wife.	4	0	0	4

G-122 ꞠTAT tates [1, 3] S/P [1:114]

Napis z višino črk 5,3 do 9 cm je na delu stene rdečkastega vrča, višine 23,5 cm in premera 28,5 cm, sredina 5. stoletja PK.

The inscription with letters of 5,3 to 9 cm height appears on a jar height of 23,5 cm and diameter of 28,5 cm, the middle of the 5th century BC.

1	0,8	T ATE S	Tu Ata si.	Here father (you) are.	5	0	0	5

5	3	N/B	SETA TU	Sedi tu!	Sit here!	R/V	SETAT	šetat	walk

G-123 ATEξ .? .] ates [1, 3] S/P [1:114]

Napis z višino črk 5 cm je na delu stene keramičnega lonca, velikost delca je 8x8 cm, sreda 5. stoletja PK.

The inscription with letters of 5 cm height appears on a piece of ceramics pot, part dimension 8x8 cm, the middle of the 5th century BC.

1	0,8	ATE S	N/B	SE TA	Še ta.	Still this.	4	0	0	4

4	2	Ata si.	Father (you) are.	R/V	SETA	Šeta	Walk.

G-124 ?ATE(Ξ)? .? .] ates? [.? . [1, 3]

S/P [1:115]

Napis z višino črk okoli 2 cm je delu rdeče vaze, velikost delca je 6x3,2 cm, 6. stoletje PK.

The inscription with letters 2 cm height appears on a piece of red vase, 6x3,2 cm, 6th century BC.

0,6	0,6	ATE S	N/B	SE TA	Še ta.	Still this.	4	0	0	4
4	2	Ata si.	Father (you) are.	R/V	SETA	Šeta.	Walk.			

G-125 ΞΞΙΞΞΞΑΓΓΥΜΞ:ΛΟΤΟΜΟΝ

...] rono-oy: eneparkes – ei?es [1, 3]

S/P [1:116]

Napis je na delu stene rdečega keramičnega lonca, velikost delca je 11,5x6 cm, od 4. do 6. stoletja PK.

The inscription is on a piece of red ceramics pot, conserved dimension of 11,5x6 cm, from 4th to 6th century BC.

0,9	1	RONO (T)OJ ENE PARKE S(I)EIE S					19	2	0	21			
21	7	Rano tvoj ena polja seje sam					R/V	GOJ	goji		grows		
		Early yours some fields sows alone.					R/V	IE	je		is		
R/V	RONO	R/V	RONO	R/V	PARKE	R/V	PAR KE	R/V	SIE	R/V	SIE	R/V	SI EIE
	rano		strm		parke		par ko		sije		seje		še aja
	wound		steep		barrier		pair when		shine		sow		still lies

G-126 ΞΞ? ...]es [1, 3]

S/P [1:117]

Napis z višino črk 6 in 7 cm je na delu stene svetlo rumenega, površinsko poliranega lonca, velikost delca je 12x12 cm, starost pa je ocenjena na sredjo 5. stoletja PK.

The inscription with letters of 6 and 7 cm height appears on a piece of yellow polished pot, conserved dimension of 12x12 cm, dating is estimated at the middle of 5th century BC.

Prva črka ni zanesljiva, preveč možnih različic./First letter isn't reliable, too many variants.

G-127 KYMLAΞ kuliyas [1, 3]

S/P [1:118]

Napis je na dveh združenih delih stene sive keramične vaze, največja mera delca je 12 cm, starost pa je ocenjena na 5. do 4. stoletje PK.

The inscription on two joint pieces appears on a grave ceramics side of vase max. part dimension 12 cm, dating is estimated from 5th to 4th century BC.

1	0,8	KU LIJA S	Ko nalil si.	When poured you.	7	4					
R/V	LIJA	liv	founding	R/V	LIJAS	liješ	found	7	0	0	7
N/B	SA JIL UK	Z jelom uk.	With eat learn.	R/V	SAJIL	sadil	planted				

G-128 ATAΞKΞKI? ataskek - [. . . [1, 3]

S/P [1:118]

Napis z višino črk 2 do 2,5 cm je na delu stene sivega keramičnega lonca, velikost delca je 9x13 cm, o starosti pa ni podatkov.

The inscription with letters of 2 to 2,5 cm height appears on a piece of gray ceramics pot, conserved dimension of 9x13 cm, no dating elements.

0,8	0,5	ATAS KE KI	Atek tja ki.	Daddy there when.	7	3
R/V	ATA SKEK I	Ata skočil je.	Ata je skočil.	Father did jump.	8	0 0 8
N/B	I KEKS ATA	In keks ata!	And biscuit father!			

G-129 FOIME? voines [1, 3] S/P [1:119, 2:50]

Napis je na delu ročaja in stene keramičnega, črno pološčenega vrča, večja dimenzija delca je 4,9 cm, starost pa je ocenjena na 6. do 5. stoletje PK.

The inscription appears on a piece of handle and side of black glazed ceramics pitcher, conserved dimension max. 4,9 cm, dating is estimated from 6th to of 5th century BC.

[2:50]	VOINE S	Vojne so.	Wars are.				
1	1	VOINE S	Vojne so.	Wars are.	6	0 0 6	
R/V	VOINES	Vonjaš.	Scent.	N/B SENIOV	Sanjal.	Dreamed.	6 2

G-130 ?F33FPFA3BO? ...] - esservasbo - [... [1, 3] S/P [1:120]

Napis z višino črk 2 do 2,5 cm je na združenih delih trebušaste stene vaze iz črno pološčene keramike, velikost delca je 16,5x10 cm, starost pa je ocenjena na 5. stoletje PK.

The inscription with letters of 2 to 2,5 cm height appears on joint pieces of bulging side of black glazed vase, conserved dimension 16,5x10 cm, dating is estimated the 5th century BC.

0,7	0,7	(R)ES SE RVAS BO	10	0	1	11	R/V	RVA S	rval se	fought he
11	4	Res se rval bo ?	Se bo res rval?	Will he really fight?						

G-131 AYMA3TAEIA . ? .]dumastacia[... [1, 3] S/P [1:121]

Napis z višino črk 2,7 cm je na ročaju vrča iz črno pološčene lončevine, velikost delca je 9x3,2 cm, starost pa je ocenjena na 5. stoletje PK.

The inscription with letters of 2,7 cm height appears on a handle of and black glazed pitcher, conserved dimension of 9x3,2 cm, dating is estimated the 5th century BC.

1	1	DUMA STA EIA	10	0	0	10
10	3	Doma sta ajala.	(At) home they lay.			

G-132 **Π†◊PIATA** ploriata[. . .] [1, 3] S/P [1:122]

Napis z višino črk 4 do 5 cm je na štirih združenih delih vrča iz sive rahlo polirane lončevine, velikost delca je 24x10 cm, starost pa ni ocenjena.

The inscription with letters of 4 to 5 cm height appears on four joint pieces of gray loose polished pitcher, conserved dimension of 24x10 cm, no dating elements.

1	1	P L	ORI	ATA ?	8	0	0	8
8	4	Pa le	orji	ata ?	<i>But just plough father?</i>			
R/V	PL	pol	after	R/V	PL	pali	burn	

G-133 **ΠΥFATIß** (t/g)uvatis [1, 3] S/P [1:122]

Napis je na desetih združenih delih čaše iz črno položene latvice, največja velikost delca je 13,8 cm, premer latvice pa 19 cm, starost je ocenjena na drugo polovico 5. stoletja PK.

The inscription appears on ten joint pieces of black glazed basin, max. dimension is 13,8 cm, diameter of basin is 19 cm, dating the second part of the 5th century BC.

0,9	0,8	G UVATI S	Ga ujel si.	<i>Him caught you.</i>	7	0	0	7	7	3
N/B	SITA VUG	Sita bog.	Satted God.	R/V	SI TA	Si tu	(Are)	you	here	

G-134 **FAß?** ali/or **FAM?** va - [. . .] [1, 3] S/P [1:123]

Napis z višino črk 5,5 cm je na ročaju in delu stene vrča iz sive lončevine, velikost delca je 16x10 cm, starost pa je ocenjena na 5. stoletje PK.

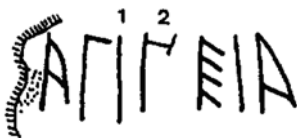
The inscription with letters of 5,5 cm height appears on handle and part of side of pitcher from gray clay, conserved dimension of 16x10 cm, dating is estimated the 5th century BC.

0,6	0,5	VAS	Vas.	Village.	2	1	0	3
3	1	VAN	Nebesa.	Heaven	R/V	VAN	ven	out
N/B	SAV	Ves.	Whole.	R/V	NAV	Grob.	Grave.	

G-135 **?ΑΓΙΓΕΙΑ** . ? .]agipeia [1, 3] S/P [1:124]

Napis z višino črk 1,7 do 2,2 cm je na delu ročaja vaze iz polirane svetlo-rumeno lončevine, velikost delca je 7,5x2,5 cm, starost pa je ocenjena na 5. stoletje PK.

The inscription with letters of 1,7 to 2,2 cm height appears on a part of handle of yellowish vase, conserved dimension of 7,5x2,5 cm, dating is estimated the 5th century BC.

0,8	0,6	(N)AGI PEIA	Nagi poje.	<i>Naked sings.</i>	8	2
R/V	(M)AGI Mag	Magus	R/V	(S)AGI	Zgoreli	<i>Burned</i>
N/B	A IEPI GA	A jebi ga.	<i>But fuck him.</i>	R/V	IE PI	je pil
						<i>he drank</i>

G-136 ΤΑΔΟΥ:ΙΜΑΜΒΑΓΥΝ

S/P [1:125, 2:10]

Napis s črkami višine 5 do 11 mm iz 6. stoletja PK, je na majhnem alabastrnem sokolu višine 5,6 cm, ki ima na klesanem ovratniku vdolan žični obroč iz brona. Našli so ga leta 1963 pri izkopavanjih pri Gordiumu na nasipu ki izvira iz časa Perzijcev, in je shranjen v Muzeju arheologije v Ankari.

Inscription with letters from 5 to 11 mm high, from 6th century BC, appears on small alabaster falcon of 5,6 cm height, whose sculpted collar has a fold of bronze. Found in 1963 during excavation at Gordium in an embankments structure from the Persian era and is now at the Museum of Archaeology in Ankara.

¹ ² ↓ ³ ⁴
 ΤΑΔΟΥ:ΙΜΑΜΒΑΓΥΝ

tadoy : iman | bag?un [1, 3]

[2:10] TADOY IMA N BAGUN Tedaj naj (ga/jo) ima bog!

Tedaj ima naj bog. Then, let god have (him/her)!

1 0,8 TADOJ IMA N BAG UN 14 0 0 14 14 5

Tedaj ima naj bog njega. Tedaj naj ima njega bog. Then let God has him.

R/V TA DOJ to da j this give R/V BAGUN bog God

G-137 ΜΙΔΑΣ? midas[. ? . [1, 3]

S/P [1:126]

Napis z višino črk 2,5 do 5,3 cm je na delu stene vaze iz sive lončevine, velikost delca je 11,7x9,7 cm, starost pa je ocenjena na 5. stoletje PK.

The inscription with letters of 2,5 to 5,3 cm height appears on a piece of gray pottery vase, conserved dimension of 11,7x9,7 cm, dating is estimated the 5th century BC.

¹
 ΜΙΔΑΣ

0,9 0,8 MI DAS Mi daš. (To) me give. 5 0 0 5

N/B SADIM sadim (I) plant R/V SADI M Sadi mi. Plant (for) me. 5 2

G-138 ΒΑΒΙΛ? babiy [. . . [1, 3]

S/P [1:126]

Napis z višino črk 2,2 cm je na združenih delih stene in roba lonca iz sive lončevine, velikost delca je 13,5x7 cm, starost pa je ocenjena na 4. stoletje PK.

The inscription with letters of 2,2 cm height appears on the joint pieces of side and edge of gray pottery pot, conserved dimension of 13,5x7 cm, dating is estimated the 4th century BC.

0,9 0,9 BABI J(E) Nona je. Nana is. 5 0 1 6 6 2

G-139 ?ΚΥΠΟΓΑ? . ? .]kupolas [1, 3]

S/P [1:127]

Napis z višino črk 1,5 do 1,7 cm je na ročaju vrča iz črno položene lončevine, velikost delca je 9,5x2 cm, starost pa je ocenjena na 5. stoletje PK.

The inscription with letters of 1,5 to 1,7 cm height appears on a pot handle of black glazed pottery, conserved dimension of 9,5x2 cm, dating is estimated the 5th century BC.

The inscription with letters of 5 to 6 cm height appears on a part of side of redish ceramics pitcher, conserved dimension of 10,5x10 cm, dating is estimated the 6th century BC.

0,6	0,6	IE VEI S(I)	Je vej si.	Is know you.	7	3
N/B	IS IE VEI	Isti je, vej.	(The) same is, (you) know.	5	1	1 7

G-144 ESTATOIAFYM estatoiavun [1, 3] S/P [1:131, 2:11]

Napis s črkami 0,7 do 1 cm, iz 5. stoletja PK, je na dnu črno položene keramične posode s premerom dna okoli 5 cm. Sedaj je shranjen v Muzeju arheologije v Ankari.

Letters 0,7 to 1 cm high from 5th century BC appears on the bottom of black ceramics basin with diameter of bottom around 5 cm. It is now in the Museum of Archaeology in Ankara.

[2:11]	E STAT OIAV VUN	Ima ostat ojav ven.	Naj ostane neplodnost zunaj!	Infertility, stay out!
1	0,9	E STA TOIA VUN	11 0 0 11	
11	4	Je ostala tvoja zunaj.	Tvoja je ostala zunaj.	Yours was staying outside.
R/V	E STAT OIAV UN	Je ostal neploden on.	Did stay infertile he.	
N/B	NUVA IOTA T SE	Nova jed tu še.	New meal here still.	

G-145 FOIMEOYYPPIEMOIŠKYI voineiosuriienoisku-[-. . . [1, 3] S/P [1:132, 2:51]

Napis je na delu ročaja črnega lončevinastega vrča, starost je ocenjena na 5. stoletje PK.

The inscription is on the part of handle of black pitcher, dating is the 5th century BC.

[2:51]	VOINE IOSURIIEN (U)OISKU	Vojne ?	vojsko.	Wars ?	army.
0,9	0,7	VOINE SO GURI IENO ISKU(I)	19 1 0 20		
20	5	Vojne so zgoraj, eno iskuj.	Wars are above, one forge.		
R/V	VOINE SO GURIE NO I SKRI	Vojne so gorje not jo skrij.	Wars are woe inside her hide.		

G-146 ?A--IOIKAFOŠ [a]doikavos [1, 3] S/P [1:133]

Napis je na dveh ločenih delih stene vaze iz lončevine, starost pa je ocenjena okoli 5. stoletja PK.

The inscription appears on two separated parts of pottery vase, dating is estimated around 5th century BC.

0,6	0,7	A DOIKA VOS	A doji vas?	Do nurse you?	9	0	0	9
R/V	A DOIKA VOS	A dekle celo.	But girl entire.	9	3			
N/B	SO VAKI ODA	So tako odšli.	Did so leave.					

G-147 ?ṼFA}TO}K? ...] mekastosk [...] [1, 3] S/P [1:133]

Napis z višino črk okoli 13 cm je na dveh združenih delih boka rdečega vrča, 6. do 5. stoletje PK.

The inscription with letters of 13 cm height is on two joint parts of side of red pitcher, from 6th to 5th century BC.

0,7 0,6 MEKA S T OS K R/V MEKAS miren calm 9 0 0 9

9 5 Miren si tu ostal ko ? *Calm you here remained when ?*

N/B K SO T SAKEM Ko so tu ljubim. *When are here (I) love.*

G-148 ?ATE} ...]ates [1, 3] S/P [1:134]

Napis z višino črk 7 cm je na delu boka velike vaze iz lončevine, velikost delca je 11x7 cm, 5. stoletje PK.

The inscription with letters of 7 cm height is on a part side of great vase, dimension of 11x7 cm, 5th century BC.

0,9 0,8 ATE S 4 0 0 4 R/V SETA Sveta. *Holy.*

4 2 Ata si. *Father you (are).* R/V ATES Atek. *Daddy.*

N/B SE TA Še ta. *Still this.* R/V SETA Šeta. *Walk.*

G-149 ?ATE} ...]aes [1, 3] S/P [1:135]

Napis z višino črk 2,8 do 3 cm je na delu boka vaze iz rjavkaste, površinsko sivkaste lončevine, velikost delca je 5,5x8,5 cm, starost pa je ocenjena na 5. stoletje PK.

The inscription with letters of 2,8 to 3 cm height is on a part of side vase of brownish surface grayish clay, part dimension of 5,5x8,5 cm, dating is estimated the 5th century BC.

0,6 0,7 A(T)E S N/B SE TA Seje ta. *Sow this.* 3 1 0 4

4 2 Ata si. *Father you (are).* R/V ATES Atek. *Daddy.*

R/V SE TA Še ta. *Still this.* R/V SETA Šeta. *Walk.*

R/V SETA Sveta. *Holy.*

G-150 OΓΛΑΦOΣ/(ΛI)/A}AKA} . ? .]ol?g?iavos/. . .] - - [. . /asakas [1, 3] S/P [1:136]

Napis s črkami na prvem delu do 12,5 in tretjem do 8 cm je na delih boka in roba rdeče-oranžnega vrča, velikosti 35 in premera 29 cm, starost pa je ocenjena konec 4. stoletja PK.

Letters to 12,5 on first and to 8 cm on third piece are on a part of side and edge of orange pitcher 35 cm high and 29 cm in diameter, dating is estimated the end of 4th century BC.

0,7 0,6 OL DA VOS A SAKA S 14 0 -1 13

13 6 Olje daj vse a ljubi sam. *Oil give all but love alone.*

N/B SAKA SA SO VADLO Ljubi s to vadbo. *Love with this practice.*

G-151 IPI} . ? .] -u-s[. ? . [1, 3] S/P [1:137]

Napis z višino črk okoli 5 cm je na delu rdečkastega vrča, velikost delca je 5,7x11,1 cm, 4. stoletje PK.

The inscription with letters around 5 cm height appears on a part of reddish pitcher 5,7x11,1 cm, 4th century BC.

0,8 0,7 IUI S Joj sam. *Oh alone.* 2 2 0 4

4 2 N/B S IUI Sam joj. *Alone oh.*

G-152 ?FAIA} ali/or ?FAI◇} ? ...] v-i-s [...] [1, 3] S/P [1:138]

Napis z višino črk okoli 8 cm je na delu rdečega vrča, velikost delca je 10,5x20,2 cm, 4. stoletje PK.

The inscription with letters around 8 cm height is on a part of red pitcher 10,5x20,2 cm, 4th century BC.

0,5 0,5 V(A)I (O)S Vej ostal. *Know remained.*

5 2 N/B SO IAV So javili. *They reported.* 3 2 0 5

G-153 ?ΠΟΙΚΑ? ...]doika-[... [1, 3] S/P [1:138]

Napis z višino črk okoli 2,7 cm je na delu rdeče sklede, velikost delca je 7,5x7,8 cm, 3. stoletje PK.

The inscription with letters around 2,7 cm height is on a part of red basin 7,5x7,8 cm, 3rd century BC.

0,7 0,8 DOIKA 5 0 0 5

5 1 Dojka. Breast. R/V DOIKA Devojka. Girl.

G-154 ?ΤΙ? . ? .] sit [...] [1, 3] S/P [1:139]

Napis z višino črk od 3,5 do 5,5 cm je na delu rdečkaste keramike 6,8x6,1 cm, o starosti pa ni podatkov.

The inscription with letters 3,5 to 5,5 cm height appears on a part of ceramics 6,8x6,1 cm, no dating elements.

0,8 0,8 TI S Ti si. You are. 3 0 0 3

N/B SIT Sit. Sated. 3 2

G-155 ?ΑΨΑΙΦ? ...] amai--? [...] [1, 3] S/P [1:140]

Napis z višino črk od 6,5 cm je na delu rdeče lončevine velikosti delca je 11,5x9 cm, o starosti ni podatkov.

The inscription with letters up to 6,5 cm height appears on a part of red clay 11,5x9 cm, no dating elements.

0,7 0,3 AMA I(VI) Je živi. Eats lives. 4 2 0 6

N/B IVI AMA Živi je. Lives eats. 6 2

G-156 ?ΜΦ? ...] ne[...] [1, 3] S/P [1:140]

Napis z višino črk okoli 3 cm je na robu črno položene čaše, velikost delca je 6x4,5 cm, 5. do 4. stoletje PK.

The inscription with letters 3 cm height is on a part of basin dimension 6x4,5 cm, from 5th to 4th century BC.

Prva črka je lahko M, napis na desni in levi ni zaključen, zato je preveč možnih različic.

First letter could be M and inscription on the left and right isn't finished so too many variants are possible.

G-157 ?ΑΡΓ/Χ/(Α)ΙΝ? ...] arg [1, 3] S/P [1:141]

Napis z višino črk okoli 1 cm je na delu rdeče položene keramike 2,9x5 cm, o starosti pa ni podatkov.

The inscription with letters around 1 cm height appears on a part of red ceramics 2,9x5 cm, no dating elements.

Napis nima začetka in ni povezan z drugim delom, zato je preveč možnih različic.

Text hasn't beginning and isn't connected with second part, so there are too many variants.

G-158 ΤΙΒ tib [1, 3] S/P [1:142]

Napis z višino črk 0,8 do 1,3 cm je na dnu in steni sive glinaste čaše, velikost delca je 6,7x10,3 cm, okoli leta 200 PK.

The inscription with letters 0,8 to 1,3 cm height appears the part of grey clay basin, part dimension is 6,7x10,3 cm, around 200 BC.

1 0,8 ΤΙΒ Tebi. (To) you. 3 0 0 3

3 1 R/V ΤΙ Β Ti bil. You was. R/V Τ Ι Β Tu je bil. Here he was.

N/B BIT Biti. (To) be.

G-159 ?ΞΡ/?ΑΙΟ? ...] ser - [...] aios [. ? .] [1, 3] S/P [1:142]

Napis z višino črk okoli 7 cm je na dveh ločenih delih sivo-rožnate lončevine 9x9 in 7x7,5 cm, 6. do 4. stoletje PK.

The inscription with letters around 7 cm height appears on two parts of gray-rose clay, part dimension 9x9 and 7x7,5 cm, from 6th to 4th century BC.

Napisa nista združena - preveč možnih različic./Inscriptions aren't jointed so too many variants are possible.

G-160 AKAY? ali/or AKAY aka- [. . .] [1, 3] S/P [1:143]

Napis z višino črk okoli 3 cm je na delu črne čaše iz lončevine 8,1x6,9 cm, 4. stoletje PK.

The inscription with letters 3 cm height is on a part of black pottery basin 8,1x6,9 cm, 4th century BC.

0,6	0,7	A KAU(O)	A KAUIO	Za kavo.	For coffe.	4	0	1	5
5	2	N/B	ČAKA	Čaka.	Waits.				

G-161 AξKIAΛOξ ali/or AξMIAΛOξ as(u?/k?)iados [1, 3] S/P [1:144]

Napis z višino črk okoli 3 cm je na dnu črne čaše iz lončevine, velikost delca je 5,5x4 cm, premer dna okoli 7 cm, starost je ocenjena na 3. stoletje PK.

The inscription with letters around 3 cm high is on the bottom of black pottery basin, part dimension is 5,5x4 cm, diameter of bottom is around 7 cm, dating is estimated the 3rd century BC.

0,7	0,6	A S KIA DOS							
8	4	A si tu dost.	Za vse dosti.	For all (is) enough.	8	0	0	8	
N/B	SO DAI USA	So dali vse.	They gave all.	R/V	SUIA	svoje	own		

G-162 Aη ap [1, 3] S/P [1:144]

Napis z višino črk 0,4 do 2,3 cm je na dnu črno položene čaše iz lončevine, velikost delca je 9,5x9,5 cm, premer dna je 7,1 cm, starost pa je ocenjena na 4. stoletje PK.

The inscription with letters 0,4 to 2,3 cm height is on the bottom of black glazed basin, part dimension is 9,5x9,5 cm, diameter of bottom is 7,1 cm, dating is around 4th century BC.

0,9	0,5	A P	R/V	A P	Na pij.	Take drink.	2	0	0	2
2	2	Ali spi?	Does sleep?	N/B	PA	Spi.	Sleeps.			

G-163 ?ξAξξ? . . .] sa?es [. . .] [1, 3] S/P [1:145]

Napis z višino črk okoli 3 cm je na delu keramične čaše velikosti 3,5x5,5 cm, 4. stoletje PK.

The inscription with letters around 3 cm height appears on the piece of basin 3,5x5,5 cm, 4th century BC.

Napis spredaj zadaj ni zaključen zato je preveč možnih različic.

On the front and the back the inscription isn't finished so too many variants are possible.

G-164 IAξ†◇J . ? .] –astoy [1, 3] S/P [1:145]

Napis z višino črk 3,3 do 4,5 cm je na dveh združenih delih sive keramike 14,5x11,5 cm, 3. stoletje PK.

The inscription with letters 3,3 to 4,5 cm height is on two joint pieces of ceramics 14,5x11,5 cm, 3rd century BC.

0,8	0,6	(I)AS TOJ	6	2	Jaz tvoj.	I yours.	5	1	0	6

G-165 ?FξTA . . .]vesta [1, 3] S/P [1:146]

Napis z višino črk okoli 2 cm je na delu dna in stene črne keramične čaše 5x6 cm, 4. stoletje PK.

The inscription with letters 2 cm height is on the part of bottom and side of ceramics basin 5x6 cm, 4th century BC.

1	1	VESTA	Vesta.	(You) know.	5	0	0	5
5	1	N/B	ATSEV	Odsev.	Reflex.			

G-166 ABξ abs [1, 3] S/P [1:147]

Napis z višino črk okoli 2,5 cm je na vratu črno položene vaze, premer vratu je 9,3 cm, starost pa je ocenjena na konec 5. ali začetek 4. stoletja PK.

The inscription with letters around 2,5 cm height appears on the neck of black polished vase, diameter of neck is 9,3 cm, dating is at the end of 5th or the beginning of 4th century BC.

1	0,5	A B S	A bil si.	But you was.	3	0	0	3	3	3

G-167 ME? me [. . . [1, 3] S/P [1:147]

Napis z višino črk okoli 3 cm je na delu roba sivkaste čaše, velikost delca je 6x7 cm, 4. do 3. stoletje PK.

The inscription with letters 3 cm height appears on the piece of grayish basin 6x7 cm, from 4th to 3rd century BC.

Napis ni zaključen, zato je preveč možnih različic./*Inscription isn't finished so too many variants are possible.*

G-168 𐌄𐌔𐌰 . . .] kob [. . . [1, 3] S/P [1:148]

Napis z višino črk 2 cm je na delu keramične posode 2,8x3,3 cm, starost je ocenjena na 4. do 3. stoletje PK.

The inscription with letters 2 cm height appears on the piece of vessel 2,8x3,3 cm, from 4th to 3rd century BC.

0,8	0,6	KO B	Ko bi.	When would.	3	0	0	3
3	2	N/B	BOK	Bok.	Flank.	R/V	BOK	Bog. God.

G-169 𐌹𐌱𐌰(A)? - au? - [. . . [1, 3] S/P [1:148]

Napis z višino črk okoli 4 cm je na delu dna in stene črno položene čaše 9x5 cm, o starosti pa ni podatkov.

Letters around 4 cm height are on the piece of bottom and side of black glazed basin 9x5 cm, no dating elements.

Napis na desni strani ni zaključen - preveč možnih različic.

Inscription on the right side isn't finished, so too many variants are possible.

G-170 𐌹𐌺𐌰 are? [. . . [1, 3] S/P [1:149]

Napis z višino črk okoli 4 cm je na delu roba črno položene vaze 8x8 cm, 6. do 4. stoletje PK.

Letters around 4 cm height appear on the piece of edge of vase 8x8 cm, from 6th to 4th century BC.

0,8	0,6	AREL	Orel.	Eagle.	4	1	3	1	0	4

G-171 ?(A)𐌹𐌱(𐌰)? . . .] ale? [. . . [1, 3] S/P [1:150]

Napis z višino črk okoli 6 cm je na delu rdečega vrča, velikost delca je 7,3x8,7 cm, 5. do 4. stoletje PK.

The inscription with letters 6 cm height is on the piece of red pitcher 7,3x8,7 cm, from 5th to 4th century BC.

Napis ni zaključen zato je preveč možnih različic./*The inscription isn't finished so too many variants are possible.*

G-172 𐌹𐌺𐌰𐌹𐌰 . . .]- akavi? [. . . [1, 3] S/P [1:150]

Napis z višino črk okoli 1,8 cm je na delu dna majhne črno položene čaše, velikost delca je 5x3,9 cm, starost pa je ocenjena na prvo polovico 6. stoletja PK.

The inscription with letters around 1,8 cm height appears on the piece of bottom of little black glazed basin, part dimension is 5x3,9 cm, dating is the first half of 6th century BC.

0,8	0,8	DA KAVI	6	2	Da kavi.	Yes (to) coffe.	5	1	0	6

G-173 𐌹𐌺𐌰𐌹𐌰 mama [1, 3] S/P [1:151]

Napis z višino črk 1,5 do 3 cm je na delu dna črno položene čaše, velikost delca je 6,5x6,5 cm, premer dna je 5,5 cm, starost pa je ocenjena na 6. do 5. stoletje PK.

The inscription with letters 1,5 to 3 cm height is on the piece of bottom of black basin, part dimension is 6,5x6,5 cm, diameter of bottom is 5,5 cm, dating is estimated at the 6th to 4th century BC.

1	1	MAMA	Mama.	Mother.	4	1	4	0	0	4

G-174 ?𐌹𐌺𐌰? . . .] pbas [. . . [1, 3] S/P [1:152]

Napis z višino črk okoli 3 cm je na delu belkastega vrča 8,5x4 cm, sredina 6. stoletje PK.

The inscription with letters 3 cm height is on the piece of white pitcher 8,5x4 cm, the middle of 6th century BC.

Napis ni zaključen zato je preveč možnih različic. / *Inscription isn't finished so too many variants are possible.*

G-175 **EM?** e(n/m) - [. . . [1, 3] S/P [1:152]

Napis z višino črk okoli 2,5 cm je na delu dna posode 8x4 cm, 5. stoletje PK.

The inscription with letters around 2,5 cm height appears on the piece of vessel bottom 8x4 cm, 5th century BC.

0,6	0,3	EN ?	En ?	One ?	2	0	0	2
2	1	N/B	NE	Ne.	Not.			

G-176 **??T?OLAI?** . . . ayost?es [. . . [1, 3] S/P [1:153]

Napis z višino črk okoli 3 cm je na delu rdečkaste vaze 16x12 cm, 4. do 3. stoletje PK.

The inscription with letters 3 cm height appears on the piece of reddish vase 16x12 cm, from 4th to 3rd century BC.

0,6	0,6	(I)AJ	OS	TE	S	R/V	OSTE	ostal	remain	7	1	0	8
8	4	Joj ostal tu sam.			Oh remain here alone.								
N/B		SE	T	SO	JAI	Še tu so joj.		Still here are oh.	R/V	SOJAI	sejali	sowed	

G-177 **KALAI?** . ? .] kalai [. . . [1, 3] S/P [1:153]

Napis z višino črk okoli 3,5 cm je na delu roba lončene kupe 3,9x5,7 cm, 6. do 5. stoletje PK.

The inscription with letters around 3,5 cm height is on the edge part of the cup 3,9x5,7 cm, from 6th to 5th century BC.

0,8	0,8	KALAI	5	0	0	5
5	1	Zajemi.	Ladle.	R/V	KALAI	Kali. Germinate.

G-178 **??MIFAKI?** eymiva?k?i? [. . . [1, 3] S/P [1:154]

Napis z višino črk okoli 1,5 cm je na majhnem maliku, grobo podobnemu človeku, iz sivo belega apnenca višine 10 in širine 6 cm, starost pa je ocenjena na prvo polovico 6. stoletja PK.

The inscription with letters around 1,5 cm height is on the little idol, a bit like a person, from white-yellow lime-stone height 10 and width 6 cm, dating is estimated at the first half of 6th century BC.

0,6	0,5	EJ	MIVA	KI	Ej umiva ki ?	Oh washes who ?
8	3	R/V	MI	VAKI	mi tako	(to) me such 8 0 0 8

G-179 **??I?** . . . ime [. . . [1, 3] S/P [1:154]

Napis z višino črk okoli 3 cm je na delu keramične posode 6x2,8 cm, konec 4. stoletja PK.

The inscription with letters around 3 cm height is on the piece of ceramics vessel 6x2,8 cm, the end of 4th century BC.

0,6	0,4	IME(I)	Imej.	(You) have.	4	1	3	0	1	4

G-180 **??I?** . . . e?(l/y)v [. . . [1, 3] S/P [1:155]

Napis z višino črk okoli 2 cm je na delu črepinje 4x2,3 cm, 3. stoletje PK.

The inscription with letters around 2 cm height appears on the fragment 4x2,3 cm, 3rd century BC.

Napis ni zaključen zato je preveč možnih različic./Inscription is unfinished so too many variants are possible.

G-181 **??Y?** . . . seu - [. . . [1, 3] S/P [1:155]

Napis z višino črk okoli 3 cm je na delu dna kupe 10x8 cm, 6. do 5. stoletje PK.

The inscription with letters around 3 cm height is on the piece of basin bottom 10x8 cm, from 6th to 5th century BC.

0,6	0,3	SEU	Šel.	Went.	R/V	SEU	Sel.	Courier.	3	0	0	3
3	1	N/B	UES	Ves.	Whole.							

G-182 †A ta [1, 3] S/P [1:156]

Napis z višino črk okoli 3 cm je na črepinji iz sive črno položene lončevine 8,3x5 cm, sredina 4. stoletja PK.

The inscription with letters around 3 cm height is on the piece of pottery 8,3x5 cm, the middle of 4th century BC.

1 0,5 TA Ta. This. 2 0 0 2

2 1 R/V T A Tu ata. Here father.

G-183 TIFFI/IMEMEIA tiveia/imeneia [1, 3] S/P [1:156]

Napisa z višino črk: prvi okoli 2,5 in drugi 1,2 cm, sta na delu dna kupe s premerom 7 cm, konec 5. stoletja PK.

The inscriptions with letters: first 2,5 and second 1,2 cm height are on the bottom of cup with diameter of 7 cm, the end of 5th century BC.

1 1 TI VEIA I MEN EIA 13 0 0 13

13 5 Ti vej in meni ajaj. You know and (to) me lie.

N/B AI ENE MI AIE VI T Aja ena mi aja vidiš ti. Lies one me lies see you.

R/V AIE NEMI AIEV T Aja nemi ajal tu. Lies mute lay here.

R/V AIEVIT ajan lying R/V VIT vidi see

G-184 ?A?A? bab?a? [. ? .] [1, 3] S/P [1:157]

Napis z višino črk okoli 4 cm je na delu rdeče lončevine 4,8x4 cm, 3. stoletje PK.

The inscription with letters around 4 cm height appears on the piece of red pottery 4,8x4 cm, 3rd century BC.

0,7 0,8 BABA Žena. Wife. 4 0 0 4

4 1 R/V BABA Baba. Nona. Nana.

G-185 ?I? sir [1, 3] S/P [1:158]

Napis z višino črk okoli 1,2 cm je na delu rdeče lončevine 5,5x5 cm, 3. stoletje PK.

The inscription with letters around 1,2 cm height appears on the piece of red pottery 5x5 cm, 3rd century BC.

1 0,7 SI R 3 0 0 3 R/V SIR Sir. Cheese.

3 1 Si res. You (are) really.

N/B RIS Ris. Lynx. (Čarni) ris. (Magic) circle. R/V RIS Res. Really.

G-186 ?BA? . ? .] bas [. ? .] [1, 3] S/P [1:158]

Napis z višino črk okoli 3 cm je na delu dna črno položene vaze velikosti 5x6 cm, 3. stoletje PK.

The inscription with letters 3 cm height appears on the part of vase bottom 5x6 cm, the 3rd century BC.

Napis ni zaključen zato je preveč možnih različic. / *The inscription isn't finished so too many variants are possible.*

G-187 A? as [. . .] [1, 3] S/P [1:159]

Napis z višino črk okoli 4 cm je na delu sivo metalizirane lončevine 9,5x9 cm, 3. stoletje PK.

The inscription with letters 4 cm height appears on the piece of grey metallic pottery 9,5x9 cm, 3rd century BC.

Napis ni zaključen zato je preveč možnih različic. / *Inscription isn't finished so too many variants are possible.*

G-188 ?A? . ? .] s?au [1, 3] S/P [1:159]

Napis z višino črk 4 cm je na delu boka lončene kupe 7,1x7,8 cm, 5. do 4. stoletje PK.

The inscription with letters 4 cm high is on the part of basin side 7,1x7,8 cm, from 5th to 4th century BC.

Napis ni zaključen, zato je preveč možnih različic. / *Inscription isn't finished, too many variants are possible.*

G-189 ΓΟϞΟΓ uposo?y [1, 3] S/P [1:160]

Napis z višino črk okoli 3 cm je na ročaju velikega sivega lonca, velikost delca je 15,2x17,8 cm, starost pa je ocenjena na 4. stoletje PK.

The inscription with letters around 3 cm height appears on the handle of big grey pot, part dimension is 15,2x17,7 cm, dating is estimated to 4th century BC.

0,6	0,6	U POSO J	6	0	0	6		
6	3	V posodi je.	<i>In vessel is.</i>	R/V	POSOJ	posodi	<i>vessel</i>	
R/V	POSOJ	posodi	<i>lend</i>	R/V	POSO	posel	<i>job</i>	
N/B	JO SOPU	Jo sopu-jo vrel.	<i>It boiled.</i>					

G-190 ?TYMIT ali/or ?TYMIT tinu - [. . .] [1, 3] S/P [1:161]

Napis z višino črk okoli 2 cm je na delu črne lončevine, velikost delca je 8,5x7 cm, 4. stoletje PK.

The inscription with letters around 2 cm height appears on the piece of black pottery 8,5x7 cm, 4th century BC.

0,6	0,5	TI NU(T)	Tu not ?	<i>Here inside ?</i>	4	1	0	5
5	2	N/B	TU NIT	Tu nit.	<i>Here thread.</i>			

G-191 ?O? . . .] os [1, 3] S/P [1:161]

Napis z višino črk okoli 5 cm je na delu rdečega vrča, velikost delca je 17x13 cm, morda 4. stoletje PK.

The inscription with letters around 5 cm height is on the piece of red pitcher 17x13 cm, could be 4th century BC.

0,6	0,6	?OS	? ostani.	? remain.	2	1	2	0	0	2

G-192 ??AP(l)? . ? .] sar - [. ? .] [1, 3] S/P [1:162]

Napis z višino črk okoli 5,5 cm je na delu keramike 10x7 cm, 4. stoletje PK.

The inscription with letters around 5,5 cm height appears on the piece of ceramics 10x7 cm, 4th century BC.

Napis ni zaključen zato je preveč možnih različic./he inscription isn't finished so too many variants are possible.

G-193 1A? . . .] bal [1, 3] S/P [1:162]

Napis z višino črk okoli 4 cm je na delu boka rdečega vrča 8,5x9 cm, morda 4. stoletje PK.

The inscription with letters 4 cm height appears on the side of red pitcher 8,5x9 cm, could be 4th century BC.

Začetek ni ohranjen zato je preveč možnih različic./Beginning isn't preserved so too many variants are possible.

G-194 ?T? . . .] tis [1, 3] S/P [1:163]

Napis z višino črk okoli 2 cm je na delu črne čaše, velikost delca je 14x6,5 cm, morda 4. stoletje PK.

The inscription with letters around 2 cm height appears on the piece of basin 14x6,5 cm, could be 4th century BC.

0,7	0,6	TI S	Ti si.	<i>You are</i>	3	0	0	3
3	2	N/B	SIT	Sit.	<i>Sated.</i>			

G-195 MAMA? na?na? [. ? .] [1, 3] S/P [1:163]

Napis z višino črk okoli 2 cm je na delu boka čaše, velikost delca je 14x12 cm, morda 4. stoletje PK.

The inscription with letters 2 cm height appears on the part side of basin 14x12 cm, could be 4th century BC.

0,6	0,5	NANA	Nona.	<i>Nana.</i>	4	1	4	0	0	4

G-196 ?Π/ΜΑΜΙ? ...]l?i-?e-?-?mi [[1, 3] S/P [1:164]

Napis z višino črk okoli 2,5 cm je na delu keramike 4,5x7 cm, 4. stoletje PK.

The inscription with letters around 2,5 cm height appears on the piece of ceramics 4,5x7 cm, 4th century BC.

0,7 0,7 LI (D MA)MI R/V LID led ice 5 +3 -1 7

7 3 Le daj mami. *Just give (to) mother.*

N/B IMAM DIL Imam dalj. *(I) have further.*

G-197 ΑΡΕ? ...]a?res [1, 3] S/P [1:164]

Napis z višino črk okoli 8 cm je na delu površinsko počrnjene keramike 15x17 cm, 5. do 4. stoletje PK.

The inscription with letters 8 cm height appears on the piece of black ceramics 15x17 cm, from 5th to 4th century BC.

0,8 0,8 A RES A res. Or really. 4 0 0 4

4 2 N/B SERA Reva. *Wretch.*

G-198 ?ΛΓΑΓ gard [...] [1, 3] S/P [1:165]

Napis z višino črk okoli 2 cm je na delu ročaja črno položene vaze 6,5x5,5 cm, morda 4. stoletje PK.

The inscription with letters around 2 cm height appears on the part of vase 6,5x5,5 cm, could be 4th century BC.

0,8 0,6 GARD Gord. - Ošaben. Haughty. 4 0 0 4

4 1 N/B DRAG Drag. Dear. R/V Gard. Grd. Ugly.

G-199 ?Π?ΑΜΙ? ...] rmaniv [...] [1, 3] S/P [1:165]

Napis z višino črk okoli 4 cm je na delu vrata vrča 13x9 cm, morda 4. stoletje PK.

The inscription with letters 4 cm height appears on the part of neck of pitcher 13x9 cm, could be 4th century BC.

0,9 0,6 R MAN IV Res meni živ. Really me alive.

6 3 N/B VINA M R Vina imam rad. Vine I like. 6 0 0 6

R/V VINAM R Vinu resnica. - V vinu je resnica *In vine is truth.*

G-200 ?ΡΕ .?.] -?-? re [1, 3] S/P [1:166]

Napis z višino črk okoli 4 cm je na delu boka rdečega vrča, velikost delca je 8,5x9 cm, morda 4. stoletje PK.

The inscription with letters 4 cm height appears on the part side of red pitcher 8,5x9 cm, could be 4th century BC.

0,4 0,3 (UM)RE Umre. Die. 4 1 2 0 2 4

Pred R sta spodnja dela črk in velik presledek ravno za črko M, pred tem pa manjši prostor ravno za črko U.

Before R are two lower pars of letters and space just enough for letter M, before it is smaller place enough for U.

G-201 ΓΟΡΚ? .?.] go - - [...] [1, 3] S/P [1:167]

Napis z višino črk okoli 4,5 cm je na črepinji 6,5x6,5 cm, morda 4. stoletje PK.

The inscription with letters around 4,5 cm height appears on fragment 6,5x6,5 cm, could be 4th century BC.

0,8 0,6 GO(RK) Gorak. Warm. 2 2 0 4

4 1 N/B K ROG Kot rog. Like horn. R/V KROG Krog. Circle.

G-202 ξΑ-ΓΑΓ ma-? [-] as [1, 3] S/P [1:167]

Napis z višino črk okoli 2,5 cm je na delih čaše, sestavljeni del meri 12x20,5 cm, morda 4. stoletje PK.

The inscription with letters 2,5 cm height is on joint pieces of basin 12x20,5 cm, could be 4th century BC.

0,6 0,5 MA(R N)AS Skrbi nas. Care us.

6 2 R/V MARAS Maraš. (You) like.

N/B SARAM Šaram-krasim. Decorate. 4 1 1 6

G-210 𐤇𐤌𐤍 iman [1, 3] S/P [1:172]

Napis z višino črk okoli 3,5 cm je na dnu črno položene kupe, premer dna je 5,5 cm, 5. stoletje PK.

The inscription with letters around 3,5 cm height is on the bottom of cup with diameter 5,5 cm, 5th century BC.

1	0,8	I MAN	4	0	0	4			
4	2	Je meni.	Is (to) me.	R/V	IMAN	Imam.	(I) have.		
N/B	NA MI	Na meni je.	On me is.	R/V	NAM I	Nam je.	(To) us is.		

G-211 𐤇𐤌𐤍 ali/or 𐤇𐤌𐤍 em- [-?] [1, 3] S/P [1:172]

Napis z višino črk okoli 3 cm je na steni in dnu črno položene vaze, premer dna je 6 cm, 5. stoletje PK.

The inscription with letters around 3 cm height appears on black vase, diameter of bottom is 6 cm, 5th century BC.

0,6	0,5	E MA(N)	Je meni.	Is (to) me.	2	1	1	4
4	2	N/B	NAME	Name.	On me.			

G-212 𐤍𐤏𐤍 nina [1, 3] S/P [1:173]

Napis z višino črk okoli 3 cm je na dnu črno položene kupe, premer dna je 7,5 cm, 5. stoletje PK.

The inscription with letters around 3 cm height is on the black bottom basin with diameter 7,5 cm, 5th century BC.

1	1	NINA	Nina.	Lies.	4	1	4	0	0	4
N/B	A NIN	A nina?	Does lie?							

G-213 𐤍𐤏𐤍 u?ssa [1, 3] S/P [1:174]

Napis z višino črk okoli 1,8 cm je na delu dna in stene črno položene kupe 7x6 cm, 5. stoletje PK.

The inscription with letters 1,8 cm height appears on the part of black basin bottom, 7x6 cm, 5th century BC.

0,5	0,4	N (U)SSA	5	2	Not vsa.	Inside all.	4	1	0	5

G-214 𐤌𐤓𐤓 ? .mor?o- [-...] [1, 3] S/P [1:174]

Napis z višino črk okoli 2,2 cm je na dnu in steni posode iz rdeče lončevine, premer dna je 7 cm, 5. stoletje PK.

The inscription with letters around 2,2 cm height is on the bottom and side of red ceramics, diameter of bottom is 7 cm, 5th century BC.

0,7	0,6	MORO	Umrli.	Died.	4	1	4	0	0	4

G-215 𐤍𐤍 nm [1, 3] S/P [1:175]

Napis z višino črk okoli 2 cm je na delu krožnička, premer dna je 3,6 cm, 5. stoletje PK.

The inscription with letters 2 cm height is on the part of saucer, diameter of bottom is 3,6 cm, 5th century BC.

1	0,3	N M	R/V	NM	Nam.	(To) us.	2	0	0	2
2	1	Ni me.	Ni me tukaj.	I am not here.	N/B	MN	Meni.	(To) me.		

G-216 𐤌𐤏𐤍 lasime- [-...] [1, 3] S/P [1:176]

Napis z višino črk okoli 2 cm je na delu ustja črne kupe, velikost dela je 5,5x4 cm, 5. stoletje PK.

The inscription with letters 2 cm height appears on the part of outlet of black basin 5,5x4 cm, 5th century BC.

0,8	0,6	LAS IME(L)	R/V	LAS	laso	lasso	6	0	1	7
7	2	Lase imel.	Hair had.	R/V	LASI MEL	Lase imel.	Hair had.			
N/B	LE MISAL	Le misel.	Only thought.							

G-217 𐌶𐌵𐌰? . ? .] ab [1, 3]

S/P [1:176]

Napis z višino črk okoli 2,5 cm je na delu keramike 11,5x8,5 cm, 4. stoletje PK.

The inscription with letters around 2,5 cm height appears on ceramics fragment 11,5x8,5 cm, 4th century BC.

Začetek ni ohranjen zato je preveč možnih različic./Beginning isn't preserved so too many variants are possible.

G-218 𐌶𐌵𐌰? ...] -as [1, 3]

S/P [1:177]

Napis z višino črk okoli 2 cm je na ročaju posode, velikost dela je 10,4x4 cm, 4. stoletje PK.

The inscription with letters 2 cm height appears on the handle of vessel, dimension 10,4x4 cm, 4th century BC.

Napis ni zaključen zato je preveč možnih različic./Inscription isn't finished so too many variants are possible.

G-219 𐌶𐌵𐌰𐌶? ...] tivi- [...] [1, 3]

S/P [1:177]

Napis z višino črk okoli 6 cm je na delu sivega vrča, velikost dela je 8,5x9 cm, 5. do 4. stoletje PK.

The inscription with letters 6 cm height appears on fragment of grey pitcher 8,5x9 cm, from 5th to 4th century BC.

Napis ni zaključen, zato je preveč možnih različic./Inscription isn't finished so too many variants are possible.

G-220 𐌶𐌵𐌰𐌶? ...] me- [...] [1, 3]

S/P [1:178]

Napis z višino črk okoli 3,7 cm je na lončeni črepinji, velikost dela je 6,5x5,8 cm, 4. do 3. stoletje PK.

The inscription with letters 3,7 cm height appears on pottery fragment 6,5x5,8 cm, from 4th to 3rd century BC.

0,5 0,6 MEN Meni. (To) me. 3 0 0 3

3 1 N/B NEM Nem. Mute.

G-221 𐌶𐌵𐌰𐌶/𐌶𐌵𐌰𐌶/𐌶𐌵𐌰𐌶/𐌶𐌵𐌰𐌶/𐌶𐌵𐌰𐌶/𐌶𐌵𐌰𐌶/𐌶𐌵𐌰𐌶/𐌶𐌵𐌰𐌶

S/P [1:178]

Napis z višino črk od 5 do 10 mm je na delu rdeče keramike 5,8x3,7 cm, konec 5. stoletja PK.

The inscription with letters 5 to 10 mm height is on fragment of red ceramics 5,8x3,7 cm, the end of 5th century BC.

.....?...../.? .] a-iy [. ? ./. ? .] ke?no? [- . . 9. ? 8] atas/. ? .] aratap?a [. ? .

. ? .] obata?m? - [- . ? ./.? [1, 3]

A(U)IJ/KENO/ATAS(I)/ARATAPA/OBETAM(I)

0,8 0,7 AUIJ K ENO ATA SIA RATA PA OBETA MI 24 3 0 27

27 10 Uvil kot eno ata seje orje pa obeta mi. R/V rata obrok ration

Fold like one father sows ploughs and promises me.

R/V RATA orje ploughs R/V RATAR poljedeljec farmer

G-222 𐌶𐌵𐌰𐌶/𐌶𐌵𐌰𐌶 ali/or 𐌶𐌵𐌰𐌶/𐌶𐌵𐌰𐌶 rig?aru [1, 3]

S/P [1:179]

Napis z višino črk okoli 3,5 cm je na delcu keramike 15x10 cm, 5. do 4. stoletje PK.

The inscription with letters around 3,5 cm height is on ceramics fragment 15x10 cm, from 5th to 4th century BC.

0,8 0,8 R I GARU Res je gorel. Really he burned. 6 0 0 6

6 3 R/V RITARU Kmet. Farmer

N/B URAGI R Vragi res. Devils really. R/V URATI R Vrni res. Return really.

G-223 ?TIA ali/or ?ITA ...] t?i?a [1, 3] S/P [1:180]

Napis z višino črk okoli 2 cm je na delu lončevine 5,8x4,2 cm, 5. do 4. stoletje PK.

The inscription with letters 2 cm height is on the fragment of pottery 5,8x4,2 cm, from 5th to 4th century BC.

0,7 0,6 TIA Tja. There. 3 0 0 3

3 1 N/B ATI Oče. Father.

G-224 ATA/ΓΑΡΙΕΣ/ΥΥF ata/(g/p)aries/† uv [1, 3] S/P [1:180]

Trije napisi z višino črk od 2 do 2,5 cm so na dvoročnem črnem keramičnem trebušastem loncu, višina je 19,5 cm, premer lonca pri ročajih je 21 cm, na trebuhu 26,3 in na dnu 11 cm, starost je ocenjena na 4. stoletje PK.

Three inscriptions with letters 2 to 2,5 cm height appears on two handle bulging ceramics pot, height of 19,5 cm, diameters are: at handles 21, at bulging 26,3 and at bottom 11 cm, dating is estimated the 4th century BC.

0,7 0,7 ATA GAR IE S ČUV 12 0 0 12

12 5 Ata gor je šel, čuva. Father he went up, (he) protects.

R/V GARIE gorje woe R/V GARIE gorel burned

G-225 A† a ? [1, 3] S/P [1:181]

Napis z višino črk 1,5 cm je na dnu krožnička s premerom dna 5,3 cm, 4. do 3. stoletje PK.

The inscription with letters 1,5 cm height is on the bottom of saucer with diameter 5,3 cm, from 4th to 3rd century BC.

1 0,5 TA Ta. This. 2 2 2 0 0 2

G-226 ΓΥPTAN murtan [1, 3] S/P [1:182]

Napis z višino črk okoli 4 cm je na rdeči glinasti trebušasti amfori višine 18 cm, premer pri ročajih je 16, pri trebuhu pa 24 cm, starost pa je ocenjena na 4. do 3. stoletje PK.

The inscription with letters 4 cm height is on red clay bulging amphora with high of 18 cm and diameter at handles 16 and at bulging 24 cm, dating is from 4th to 3rd century BC.

1 1 MURTAN Mrtev. Dead. 6 0 0 6

6 1 N/B NAT RU M Not grob moj. Inside grave mine.

R/V NATR UM Noter um. Inside mind. R/V RUM rum rum

G-227 A? [. ? .] -a [1, 3] S/P [1:182]

Napis z višino črk 1,5 cm je na dnu lončene posodice 9,5x10 cm, 4. stoletje PK.

The inscription with letters 1,5 cm height is on the bottom of clay vessel 9,5x10 cm, 4th century BC.

Napis ni zaključen zato je preveč možnih različic. *Inscription isn't finished so too many variants are possible.*

G-228 FOIMĒ voine [1, 3] S/P [1:183, 2:50]

Napis z višino črk okoli 2 cm je na ročaju lončene posode, velikost dela je 6,1x4,9 cm, 5. do 4. stoletje PK.

The inscription with letters 2 cm height is on the handle of clay vessel 6,1x4,9 cm, from 5th to 4th century BC.

[2:50] VOINE Vojne. Wars.

1 1 VOINE Vojne. Wars. 5 1 5 0 0 5

N/B E NIOV Je njihov. Is theirs. R/V VOINE Vonja. Smells.

G-229 ΜΑΝΥΤΑΞΟΚΡΟΞΑ/ΜΑΝΥΤΑΞΙΤΟΙΕΞΓΛΟΚΑ

S/P [1:183, 2:14]

Ročaj so našli pri izkopavanjih pri Gordiumu in izvira iz Frigijsko Perzijskega obdobja. Napis z višino črk 1,8 do 2 cm je na ročaju črno položene vaze, velikost dela je 13x6,1 cm, starost je ocenjena na 5. do 4. stoletje PK.

Handle was found at excavation at Gordium from Phrygian-Persian era. The inscription with letters 1,8 to 2 cm height appears on the handle of black glazed vase, dimension 13x6,1 cm, dating is estimated from 5th to 4th century BC.

mamutassokposa/mamutasitoiesgloka [1, 3]

[2:14] MAMUTA S SOK POSA MAMUTA SIT OI E SGLOKA

Materi si sok posesal, matere nasičen joj je sglogal.

Materi si sok posesal, matere nasičen joj je pokopal pod glog. glog = hawthorn

You sucked up mother's milk; by mother sated, he buried her, alas, under a may tree.

1 0,9 MAMUTA S SOK POSA MAMUTA SI TOIE S GL OKA

32 10 Mami si sok posesal, mama si tvoje sedaj gleda oko. 32 0 0 32

You suckled up mother's juice, mother now watches your eye.

R/V MAMU TA Materi tej Mother this R/V SITO IE sito je sated is

G-230 ΕΛΙ? ey -[... [1, 3]

S/P [1:184]

Napis z višino črk okoli 5,5 cm je na delu stene vrča iz lončevine, velikost dela je 11,5x6,6 cm, 4. stoletje PK.

The inscription with letters 5,5 cm height is on the side of red pottery pitcher, dimension 11,5x6,6 cm, 4th century BC.

0,6 0,5 EJ(I) Ajaj! Lie! 3 1 2 1 0 3

G-231 ?ΛΙΒ? ...] y?ib [1, 3]

S/P [1:185]

Napis z višino črk okoli 6 cm je na delu vrča iz rdeče lončevine, velikost dela je 6x8 cm, 4. stoletje PK.

The inscription with letters around 6 cm height is on fragment of red clay pitcher 6x8 cm, 4th century BC.

Napis zaključen, zato je preveč možnih različic./Inscription finished so too many variants are possible.

G-232 ?ΕΝΑ? ...] ane [1, 3]

S/P [1:185]

Napis z višino črk 2,2 do 2,5 cm je na rdečkasti črepinji, velikost dela je 5,7x5,5 cm, 5. do 4. stoletje PK.

The inscription with letters 2,2 to 2,5 cm height appears on red fragment 5,7x5,5 cm, from 5th to 4th century BC.

0,5 0,3 AN E En je. One is. 3 0 0 3

3 2 N/B ENA Ena. One.

G-233 ?ΚΤΡΑ ali/or ?ΥΤΡΑ ...] (u?/k?)tra [1, 3]

S/P [1:186]

Napis z višino črk okoli 2 cm je na lončeni črepinji 5,4x3 cm, 4. stoletje PK.

The inscription with letters around 2 cm height appears on clay fragment 5,4x3 cm, 4th century BC.

0,5 0,3 U(NU)TRA Notri. Inside. 6 1 5 +2 -1 6

G-234 ATA ata [1, 3] S/P [1:186]

Napis z višino črk 2 do 2,8 cm je na dnu z delom stene črno položene čaše, višine 3 cm, premera trebuha 10 cm in dna 4,8 cm, starost je ocenjena na 5. do 4. stoletje PK.

The inscription with letters 2 to 2,8 cm is on the bottom with part of side of black polished goblet with bulging diameter 10 cm and bottom 4,8 cm, from 5th to 4th century BC.

1 1 ATA 3 1 Ata. Father. N/B ATA 3 0 0 3

G-235 ?A1Γ? ...] a(y/l)(l/y) [. . . [1, 3] S/P [1:187]

Napis z višino črk okoli 3 cm je na črepinji iz lončevine 7,8x5,5 cm, 5. stoletje PK.

The inscription with letters around 3 cm height appears on fragment of clay 7,8x5,5 cm, 5th century BC.

Napis nima začetka in konca, dve črki pa sta vprašljivi, zato je preveč možnih različic.

Inscription hasn't start and end, two letters aren't reliable so too many variants are possible.

G-236 ΜΑΜΑFATA nana(v/?/g?)ata [.?.] [1, 3] S/P [1:187]

Napis z višino črk okoli 1 cm je na rdeče položeni lončeni črepinji 4,5x7 cm, 4. do 3. stoletje PK.

The inscription with letters around 1 cm height appears on red clay fragment 4,5x7 cm, from 4th to 3rd century BC.

0,8 0,7 NA NAV ATA 8 0 0 8
8 3 Na grob ata. To grave father. R/V NAV nebo sky - heaven
R/V NANA V Nona v Nana in R/V VANAN pokopan buried
N/B ATA VA NAN Ata v spanju. Father in sleep.

G-237 AK◇ ako [1, 3] S/P [1:188]

Napis z višino črk okoli 2 cm je na delu rdečega vrča, velikost dela je 12x5 cm, 8. stol. PK.

The inscription with letters around 2 cm height appears on fragment of red pitcher 12x5 cm, 8th century BC.

1 1 AKO 3 1 Ako. If. N/B OKA Očesi. Eyes. 3 0 0 3

G-238 ?ΔA? ...] – da - [. . . [1, 3] S/P [1:188]

Napis z višino črk okoli 4 cm je na delu rdečega vrča 9x6 cm, 4. do 3. stoletje PK.

The inscription with letters around 4 cm height is on fragment of red pitcher 9x6 cm, from 4th to 3rd century BC.

Napis ni zaključen zato je preveč možnih različic./Inscription isn't finished so too many variants are possible.

G-239 ΓΕΚΑΙΞ mekais [.?.] [1, 3] S/P [1:189]

Napis z višino črk okoli 7 cm je na delu rdečega vrča, velikost dela je 18x10,2 cm, 4. stoletje PK.

The inscription with letters around 7 cm height appears on red pitcher fragment 18x10,2 cm, 4th century BC.

1 0,6 MEKA IS Miren isti. Calm same. 6 0 0 6
R/V MEKAIS Miren. Calm. R/V MEK AIS Miren ais. Calm oh.
N/B SIA KE M Sije tja mi. Shine there (to) me. R/V SIA Seje Sow
6 2 R/V SIAKEM Ljubim. (I) love.

G-240 $\text{?}(\text{Γ})\text{AΓI?}$...] m?agi- [... [1, 3] S/P [1:190]

Napis z višino črk okoli 4,5 cm je na delu iz sive lončevine, velikost dela je 7,7x5 cm, 5. do 4. stoletje PK.

The inscription with letters 4,5 cm height appears on grey pottery fragment 7,7x5 cm, from 5th to 4th century BC.

0,5	0,4	MAGI (E)	Mag je.	Magus is.	4	0	1	5
5	2	R/V	MAGIE	Magije.	Magics.			

G-241 ΥΔ ku [1, 3] S/P [1:190]

Napis z višino črk okoli 2 cm je na dnu z delom stene rdeče latvice, premer dna je 5,5 cm, 4. do 3. stoletje PK.

The inscription with letters 2 cm height appears on fragment of bottom and side of small dish, diameter of bottom is 5,5 cm, from 4th to 3rd century BC.

1	0,6	KU	Ko.	When.	2	0	0	2
2	1	N/B	UK	Uk.	Learn.			

G-242 Ἔῃ me [1, 3] S/P [1:191]

Napis z višino črk okoli 7 cm je na delu črne latvice visoke 8,3 cm, s premerom trebuha 26 in dna 10,5 cm, starost pa je ocenjena na 4. stoletje PK.

The inscription with letters around 7 cm height appears on fragment of black small dish 8,3 cm high with bulging diameter of 26 and bottom of 10,5 cm, dating is estimated the 4th century BC.

1	0,6	ME	Meni.	(To) me.	2	1	2	0	0	2

G-243 FI vi [1, 3] S/P [1:191]

Napis z višino črk okoli 2 cm je na delu roba črno položene latvice, velikost delca je 24x7,5 cm, 4. stoletje PK.

The inscription with letters around 2 cm height appears on the part of small dish 24x7,5 cm, 4th century BC.

1	0,6	VI	Vi.	You.	2	0	0	2
2	1	N/B	IV	Živ.	Alive.			

G-244 ΓEZI Z = J ali/or S . ? .] me? I i [. ? . [1, 3] S/P [1:192]

Napis z višino črk okoli 1,5 cm je na delu roba rdeče čaše iz lončevine 7,7x2,4 cm, konec 4. stoletja PK.

The inscription with letters 1,5 cm height is on fragment of red pottery cup 7,7x2,4 cm, the end of 4th century BC.

0,7	0,5	MEJI	Meji.	Border.	4	0	0	4
4	1	R/V	MESI	Mesi.	Knead.			
N/B		I SEM	Isti sem.	(The) same (I) am.	R/V	I JEM	Jaz jem.	I eat.

G-245 ?ΓATΞA~IYΛ dumast – v - [... [1, 3] S/P [1:192]

Napis z višino črk okoli 4 cm je na dveh združenih delih iz rdeče lončevine, velikost delca je 16,7x10,5 cm, starost pa je ocenjena na konec 5. stoletja PK.

The inscription with letters around 4 cm height appears on two joint fragment of red pottery, dimension of part is 16,7x10,5 cm, dating is estimated the end of 5th century BC.

0,8	0,6	DUMA ST(A) V(E)	7	1	1	9
9	3	Doma sta ve.	(At) home are you.			

G-246 𐤁𐤋𐤁𐤀 dile -? [1, 3] S/P [1:193]

Napis z višino črk okoli 2 cm je na dveh združenih delih roba in stene črno položene čaše, velikost delca je 10,5x6 cm, starost pa je ocenjena na začetek 4. stoletja PK.

The inscription with letters around 2 cm height appears on two joint fragment of edge and side of black glazed basin, dimension of part is 10,5x6 cm, dating is estimated at start of 4th century BC.

0,5 0,4 DJ LE Daj le. Just give. 4 0 0 4
4 2 R/V DJLE Dalje. Further.

G-247 𐤁𐤋𐤁𐤀:1? ...] – vei [-?] s [1, 3] S/P [1:194]

Napis z višino črk okoli 2 cm je na delu grla sive črno položene čaše, velikost delca je 5,3x3,5 cm, 4. stol. PK.

The inscription with letters 2 cm height is on fragment of black glazed goblet 5,3x3,5 cm, 4th century BC.

0,6 0,5 (L) VEI S 5 3 Le vei, si. Just know, you. 4 1 0 5

G-248 𐤀𐤍𐤍𐤀 o?ss [. . .] [1, 3] S/P [1:194]

Napis z višino črk okoli 1 cm je na delu kupe višine 4,5 cm, premer dna je 9 cm, 5. stoletje PK.

The inscription with letters 1 cm is on fragment of cup 4,5 cm high with bottom diameter of 9 cm, 5th century BC.

0,5 0,4 OS S Ostal sam. Remained alone. 3 2 3 0 0 3

G-249 𐤁𐤋𐤁𐤀/𐤕𐤌𐤕𐤌𐤀 se? †?e †lt/ias [1, 3] S/P [1:195]

Napisa, z višino črk 5 in 10 mm sta na alabastrni uteži višine 3,4 in tlorisa 3x2,5 cm, 6. stoletje PK.

Two inscriptions with letters 5 and 10 mm height appears on alabaster weight 3,4 cm high and plan 3x2,5 cm, 6th century BC.

0,5 0,4 SAI TLETES 9 0 0 9
9 4 Saj pleteš. But (you) knit. R/V TES teža weight
R/V TLE TE S Tu ti si. Here you are. R/V SAI šal Shawl
N/B SE TEL T IAS Še telo tu jaz. Still body me here.

G-250 𐤁𐤋𐤁𐤀/𐤕𐤌𐤕𐤌𐤀? . ? .] -eivanous [. ? .] [1, 3] S/P [1:196]

Napis z višino črk okoli 3,5 cm je na delu belkastega vrča, velikost delca je 11,5x10 cm, začetek 4. stoletja PK.

The inscription with letters 3,5 cm height is on fragment of white pitcher 11,5x10 cm, beginning of 4th century BC.

0,7 0,6 (V)EI VANI OS 8 0 1 9
9 3 Vej zunaj ostal. Know outside remained.
R/V VAN I nebo je sky - heaven is R/V VAN zunaj out

G-251 𐤁𐤋𐤁𐤀 (r/b)ay [1, 3] S/P [1:197]

Napis z višino črk okoli 3 cm je na delu boka keramične posode 8,7x5 cm, konec 5. stoletja PK.

The inscription with letters 3 cm appears on fragment of side of pottery vessel 8,7x,5 cm, the end of 5th century BC.

1 1 RAJ Raj. Heaven. 3 0 0 3
3 1 N/B JAR Mlad. Young

G-252 𐤁𐤋𐤁𐤀/𐤕𐤌𐤕𐤌𐤀? . ? .] atesito- [. ? .] [1, 3] S/P [1:197]

Napis z višino črk 12 do 15 mm je na črni črepinji 6x5,6 cm, 4. do 3. stoletje PK.

The inscription with letters 12 to 15 mm height is on black fragment 6x6,5 cm, from 4th to 3rd century BC.

0,9 0,7 ATE SI TO(I) 7 1 0 8
8 3 Ata si tvoj. Father you (are) yours.

G-253 bab [...] [1, 3] S/P [1:198]

Napis z višino črk 2,5 do 3 cm je na črni črepinji 7x4,5 cm, konec 4. ali začetek 3. stoletja PK.

The inscription with letters 2,5 to 3 cm height is on fragment 7x4,5 cm, end of 4th to beginning of 3rd century BC.

0,8 0,8 BAB(A) Nona. Nana. 3 0 1 4
4 1 R/V BABA Žena. Wife.

G-254 ✓ y [1, 3] S/P [1:198]

Napis z višino črk višine 2 cm je na delu roba kupe 8x4 cm, 4. do 3. stoletje PK.

The inscription with letters 2 cm appears on cup fragment 8x4 cm, from 4th to 3rd century BC.

1 0,3 J Je. Is. 1 1 1 0 0 1

G-255 ? [...] nolo [...] [1, 3] S/P [1:199]

Napis z višino črk 2,6 do 3,1 cm je na črepinji čaše 6x6 cm, morda 4. stoletje PK.

The inscription with letters 2,6 to 3,1 cm height is on fragment of goblet 6x6 cm, could be the 4th century BC.

Napis ni dokončan zato je preveč možnih različic./Inscription isn't finished so too many variants are possible.

G-256 [...] -e [1, 3] S/P [1:199]

Napis z višino črk 5 cm je na delu sivkaste keramike, velikost delca je 10x5 cm, sredina 6. stoletja PK.

The inscription with letter 5 cm height appears on fragment of grey ceramics 10x5 cm, the middle of 6th century BC.

0,5 0,3 IE Je. Is. 2 1 1 1 0 2

Ob navpični črti prostora le za črko I./At the vertical line is space only for letter I.

G-257 (v/e) [1, 3] S/P [1:200]

Napis z višino črk 4,7 cm je na dnu črne čašice 7x7 cm s premerom dna 6,5 cm, sredina 6. stoletja PK.

The inscription with letter 4,7 cm is on the bottom of black goblet 7x7 cm with bottom diameter 6,5 cm, the middle of 6th century BC.

1 0,3 V V(E) Ve. Knows. 1 0 0 1
1 1 R/V V Vidi. See.

G-258 pa [1, 3] S/P [1:200]

Napis z višino črk okoli 3 cm je na delu rdeče keramike 6,3x8 cm, prva polovica 6. stoletja PK.

The inscription with letter around 3 cm height is on fragment of red ceramics 6,3x8 cm, first half of the 6th century BC.

1 1 PA Spi. Sleeps. 2 1 2 0 0 2

G-259 𐎠𐎡𐎴? il?a [. . . [1, 3] S/P [1:201]

Napis z višino črk 5 cm je na delu sivkaste keramike, velikost delca je 10x5 cm, sredina 6. stoletja PK.

The inscription with letter 5 cm height is on fragment of grey ceramics 10x5 cm, the middle of 6th century BC.

0,8	0,6	ILA	Ilo.	Clay.	3	0	0	3
3	1	N/B	ALI	Ali.	Or.			

G-260 𐎡𐎴? . ? .] n [1, 3] S/P [1:202]

Napis z višino črk 5 cm je na steni velike črne vaze, velikost delca je 6x6 cm, prva polovica 6. stoletja.

The inscription with letter 5 cm height is on part side of great black vase 6x6 cm, first half of 6th century BC.

Napis ni dokončan zato je preveč možnih različic./*Inscription isn't finished so too many variants are possible.*

G-261 𐎠𐎡𐎴? . . .] -tuti- [. . . [1, 3] S/P [1:202]

Napis z višino črk okoli 2 cm je na delu dna krožnička 10x5 cm, sredina 6. stoletja PK.

The inscription with letters around 2 cm height is on fragment of saucer 10x5 cm, the middle of 6th century BC.

0,5	0,4	? TU TI ?	? tu ti ?	? here you ?	4	2	4	0	0	4

G-262 𐎠𐎡𐎴? ali/or NAV? nae [. . . [1, 3] S/P [1:203]

Napis z višino črk okoli 3 cm je na robu velike sive vaze iz lončevine, velikost delca je 6x4 cm, 3. stoletje PK.

The inscription with letters 3 cm height appears on edge of great grey pottery vase, fragment 6x4 cm, 3rd century BC.

0,5	0,5	NAV	3	0	0	3			
3	1	Grob.	Grave.	N/B	VAN	Nebo.	Sky - heaven.		

G-263 𐎠𐎡𐎴? set [. . . [1, 3] S/P [1:204]

Napis z višino črk okoli 6 cm je na delu boka posode iz lončevine 8x6,5 cm, 5. stoletje PK.

The inscription with letters 6 cm height is on the part side of pottery vessel 8x6,5 cm, end of the 5th century BC.

Napis ni dokončan, zato je preveč možnih različic./*Inscription easn't finished so too many variants are possible.*

G-264 𐎠𐎡𐎴 ali/or 𐎠𐎡𐎴 . ? .] unik [. . . [1, 3] S/P [1:204]

Napis z višino črk 1,2 cm je na delu boka posode 5x5 cm, morda 4. stoletje PK.

The inscription with letters 1,2 cm height is on the part side of vessel 5x5 cm, could be 4th century BC.

0,8	0,7	UMIK	Umik.	Withdraw.	4	0	0	4	
4	1	R/V	UMIK	Umnik.	Wise (man).	N/B	KIMU	Kimal.	He noded.

G-265 𐎠𐎡𐎴? . . .]ies [1, 3] S/P [1:205]

Napis z višino črk 1,2 cm je na boku črno položene kupice, velikost delca je 7x4,5 cm, 7. stoletje PK.

The inscription with letters 1,2 cm height is on the part side of black glazed little cup 7x4,5 cm, 7th century BC.

0,7	0,6	IE S	Je sam.	Is alone.	3	2	3	0	0	3
N/B	SEI	Saj.	But.	R/V	SEI	Sej.	Sow.	R/V	IE	Je Eats

G-266 𐎠𐎡𐎴?/𐎠𐎡𐎴 let? [. . . [1, 3] S/P [1:206]

Napis z višino črk do 3,8 cm je na črno položenem krožniku s premerom 16,5 cm, začetek 4. stoletja PK.

The inscription with letters to 3,8 cm height is on a plate with diameter of 16,5 cm, beginning of 4th century BC.

0,5	0,3	LET UST	Letina, usta.	Harvest, mouth.	3	3	0	6	6	2

G-267 ?AṚA? ...] aisa ? [. . . [1, 3] S/P [1:206]

Napis z višino črk okoli 7 cm je na delu boka posode iz lončevine 7x7,5 cm, konec 5. stoletja PK.

The inscription with letters around 7 cm height is on side of pottery vessel 7x7,5 cm, the end of 5th century BC.

0,5 0,5 AISA ? aisa ? ? pain ? 4 1 4 0 0 4

G-268 ṚA i(l/y)a [. . . [1, 3] S/P [1:207]

Napis z višino črk okoli 6 cm je na boku posode iz lončevine, velikost delca je 9,5x8 cm, konec 5. stoletja PK.

The inscription with letters 6 cm height is on the part side of pottery vessel 9,5x8 cm, the end of 5th century BC.

0,7 0,6 ILA Ilo. Clay. 3 0 0 3

3 1 N/B ALI Ali. Or.

G-269 AṬA aoa [1, 3] S/P [1:208]

Napis z višino črk okoli 2,3 cm je na dnu črno položene kupice, s premerom dna 5,4 cm, 5. stoletje PK.

The inscription with letters 2,3 cm height is on the bottom of little cup with diameter 5,4 cm, the end of 5th century BC.

1 1 AOA Aua. Joj. Oh. 3 0 0 3

3 1 N/B AOA Bol. Pain.

G-270 ?AṚ? ...] -aus [1, 3] S/P [1:209]

Napis z višino črk okoli 3 cm je na delu boka sive posode iz lončevine 9x7 cm, konec 5. stoletja PK.

The inscription with letters around 3 cm height is on part pottery vessel 9x7 cm, the end of 5th century BC.

0,5 0,4 ? A US ? a vstal. ? but rose. 3 0 0 3

3 2 N/B SUA Sva ? (We) are ?

G-271 AṚ? . ? .] pa [1, 3] S/P [1:209]

Napis z višino črk 6 cm je na treh združenih delih vrča 17x14 cm, konec 5. stoletja PK.

The inscription with letters 6 cm height is on three joint parts of pitcher 17x14 cm, the end of 5th century BC.

Napis ni dokončan zato je preveč možnih različic./*Inscription iasn't finished so too many variants are possible.*

G-272 ṢOṚA? ...]akios [1, 3] S/P [1:210]

Napis z višino črk 1,3 cm je na delu dna lončene čašice s premerom 6 cm, konec 5. stoletja PK.

The inscription with letters 1,3 cm height is on the bottom part of pottery cup of 6 cm, the end of 5th century BC.

0,8 0,6 (T)AKI OS Tak ostane. Such remains. 5 0 1 6

6 2 R/V AKI Če. If. R/V TA KI Ta ki. That who.

N/B SOIKA Sevka-setev. Seeding.

G-273 Ṛ ik [. ? . [1, 3] S/P [1:210]

Napis z višino črk 6 cm je na dnu lončene posodice premera 8,5 cm, konec 5. stoletja PK.

The inscription with letters 6 cm high appears on the bottom with diameter of 8,5 cm, the end of 5th century BC.

Napis ni dokončan zato je preveč možnih različic./*Inscription iasn't finished so too many variants are possible.*

G-274 IT(A)/IMAT̃ mam?I/it [. ? .] [1, 3] S/P [1:211]

Napis z višino črk 1 cm je na treh delih alabasterne vaze višine 15 cm s širino ustja 10 cm, starost je ocenjena na prvo polovico 4. stoletja PK.

The inscription with letters 1 cm is on three pieces of alabaster vase 15 cm height and diameter of outlet 10 cm, the first half of 4th century BC.

0,7 0,6 MAMI (A)TI Mami ati. Mother father. 6 0 1 7

7 2 N/B IMAM ATI Imam ati. (I) have father.

R/V I MAMITA Je mamica. Is mummy.

G-275 T̃I Ti [1, 3] S/P [1:212]

Napis z višino črk okoli 1 cm je na delu boka lončene posodice 6x5 cm, konec 4. stoletja PK.

The inscription with letters 1 cm height is on the fragment of side of pottery vessel 6x5 cm, the end of 4th century BC.

0,7 0,6 TI Ti. You. 2 0 0 2

2 1 R/V T I Tu je. Here is.

G-276 ?AΓIÑEIA . . .] agineia [1, 3] S/P [1:212]

Napis z višino črk okoli 4,3 cm je na delu stranice lončene latvice, 7x6 cm, začetek 6. stoletja PK.

The inscription with letters 4,3 cm height is on the part side of pottery basin, the beginning of 6th century BC.

0,7 0,6 A GIN EIA 7 0 0 7

7 3 A gine aja. But pines lies. R/V GINE IA ginem jaz pine I

N/B AIE NI GA Aja, ni ga. Lies, isn't he.

NAPISI CENTRA BREZ GORDIONA

INSCRIPTIONS OF CENTRE WITHOUT GORDION

Napise so našli na treh najdiščih pri Karahüyük, na 2/3 poti od Midasa do Ankare.

Inscriptions were found at three sites at Karahüyük, on 2/3 of journey from Midas to Ankara.

C-01 E/AΓABIOS? . . .] e [. . .] alabios [. . .] [1, 3] S/P [1:220]

Napis z višino črk 9 cm je na kosu krušljivega apnenca, velikost delca je 43x26 cm, 6. stoletje PK.

The inscription with letters 9 cm height appears on the piece of crumby limestone 43x26 cm, 6th century BC.

0,6 0,5 E (D)ALA BI OS 8 0 1 9

9 4 Je dala, bi ostala. She gave, would remain.

C-101 ΛΑΧ kad [. . .] [1, 3]

S/P [1:221]

Napis z višino črk okoli 1,5 cm je na delu sive trinožne keramike 9,2x7x4,5 cm, konec 5. stoletja PK.

The inscription with letters 1,5 cm height is on piece of grey ceramics 9,2x7x4,5 cm, the end of 5th century BC.

0,8 0,6 KAD Ko? When? 3 1 3 0 0 3

C-102 ΑΜΟΞ amos [1, 3]

S/P [1:222]

Napis z višino črk okoli 2,5 cm je na delu sive keramike 4,7x5,5 cm, konec 5. stoletja PK.

The inscription with letters 2,5 cm height appears on piece of grey ceramics 4,7x5,5 cm, the end of 5th century BC.

0,8 0,6 A M O S A meni ostane. But (to) me remains. 4 0 0 4

4 3 N/B SOMA Sama. Alone.

C-103 ΑΙ di [1, 3]

S/P [1:222]

Napis z višino črk 3,5 cm je na delu sive keramične steklenice, konec 5. stoletja PK.

The inscription with letters 3,5 cm height appears on part of grey ceramics bottle, the end of 5th century BC.

1 0,3 D I Dal je. Gave he. 2 0 0 2

2 2 N/B ID Idi! Go!

NAPISI PTERIJE / INSCRIPTIONS OF PTÉRIE

Najdišča napisov Pterije so na sliki 9. Frigijske črke »Pterije« so v naslednji tabeli 9 [1].

Sites of inscription of Ptérie are on the Figure 9. Phrygian letters of Ptérie are in the Table 9 [1].

Slika 9: Najdišča napisov Pterije

Figure 9: Sites of inscription Ptérie

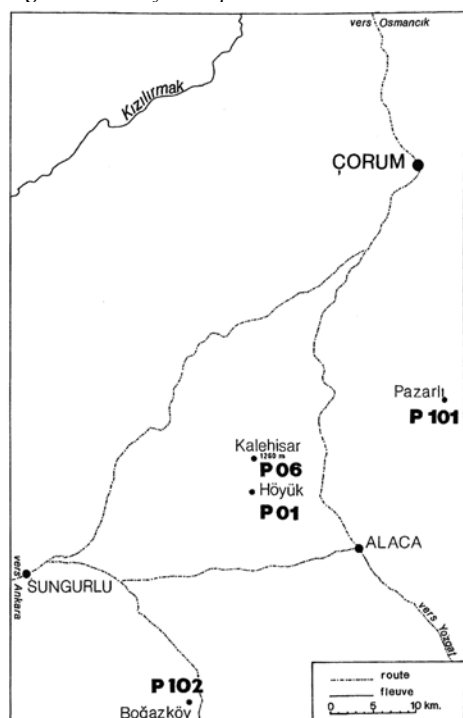
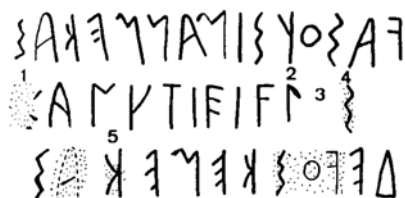

Tabela 9: Frigijske črke Pterije

Table 9: Phrygian letters of Ptérie

	En contexte dextroverse	En contexte sinistroverse
1	Α Α Α Α	Α Α Α Α Α Α
2	Β Β	Β
3	Γ	Γ
4	Δ	Δ Δ Δ
5	Ε Ε	Ε Ε Ε
6	Ζ Ζ	Ζ
7	Ι Ο	Ι
8	Κ Κ Κ	Κ Κ Κ Κ Κ
9	Λ	Λ
10	Μ	Μ Μ
11	Ν Ν Ν Ν Ν	Ν Ν Ν Ν Ν
12	Ο Δ ¹⁰⁶	Ο Δ ¹⁰⁶ Δ ¹⁰⁶
13	Ρ ¹⁰¹ Γ	Ρ
14	Π Π	Π
15	Σ Σ Σ Σ Σ Σ Σ Σ Σ Σ Σ	Σ Σ Σ Σ Σ Σ Σ Σ Σ Σ Σ
16	Τ Τ	Τ Τ Τ
17	Υ Υ	Υ Υ Υ
18	Φ ¹⁰⁶	
19		
20		
21		
22		
23		
24	Χ ¹⁰¹ Γ ¹⁰⁶	

vasousimanmekas/kanutieivais/devoskemekas [1, 3]

[2:23] VA SO USIM AN MEKAS KANUT IEI V AIS DEVO OS K E MEKAS

V s vsem on miren končal je v žalovanju, deva dopusti ko je miren.

V vsem je on v miru, končal je ob žalovanju; deva, dopusti, da ostane v miru!

At peace with everything, he died deeply mourned; virgin, grant him peace!

1 0,8 VASOU SIM AN MEKA S KA NUT IEI V LIS DEVO S KE MEKA S

39 15 Vasoval sem in mehka si tam not joj v lase deva si ko mehka si.

Vasoval sem tam not in mehka si joj v lase deva kako mehka si. 39 0 0 39

I was wooing there inside and soft you are oh in hair girl how soft you are.

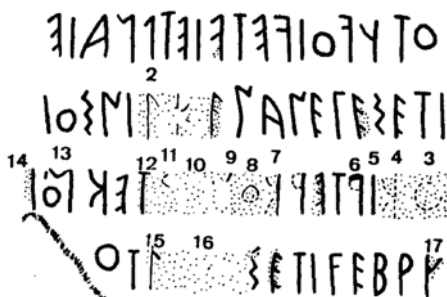
R/V MEKAS mehka soft R/V KANUT ganjen touched

R/V KANUTIE ganotje touching R/V LIS lice cheek

P-04a OTYFOIFETIEFTTMAIE/IOŠIAKEMAMFETI/OKIPTFKO(BIŠ)TEKMOPI/OT(FBI)ŠETIFEBPI

Štiri vrstični serpentinasti napis je na krušljivem in zelo poškodovanem andezitu. Višina črk prvih dveh vrst je 12 cm, drugih dveh pa 11 cm. Starost se ocenjuje na 6. stoletje PK. S/P [1:236, 2:48]

Four line boustrophedon inscriptions from Pteria are on crumby and badly damaged andezit. Inscription in first two rows is 12 cm high and in the next two about 11 cm high, dating is estimated the 6th century BC.

otuvoiveteietlanie/iosniakenanegeseti/o?k?irteko [- - -] tekmo/ot [- - -] setivebru [1, 3]

[2:48] O TU VOIVETE IE TLNIAE I OS NIA KE NA NEGE SE TI ? SE TI V EBRU

Oj tu vojvoda je talnaje in ostane naj tja na nehanju se ti ? se ti v grobu.

Oj, tu vojvoda je pokopan in naj ostane tam v smrti ? je v grobu.

Oh, here the duke lies buried, may he remain there in decease ? he is in the grave.

0,7 0,7 O TU VOIVETE IE T LAN IEI OSNIA KE NA NEGE SE TI

69 23 OKIRTE(R) KO (BI S)TEK MOR OT(EL) (BI) SE TI VEBRU 61 1 7 69

O tu bojeval je tu lani joj zaspal ko na njega se ti okrenil ko bi stekel morda otel bi se ti vepru.

O tu bojeval se je lani, joj ko je zaspal se je na njega obrnil veper, ko bi stekel bi se morda otel pred njim.

Oh here fought he last year, oh when he aslept on him turned wild boar, if he run away maybe he rescued before it.

R/V MOROT mrtev dead R/V VEBRU grobu (to) grave

R/V VOIVETE vojvoda duke R/V LANIE I lani je last (year) is
R/V S TEK še tekel still run

P-04b IOIYKAKITATOTOTIOI ioser?v?ot?s?atikakuioi [1, 3] S/P [1:238]

Napis na kamnu je poškodovan, višina črk je 11 cm, o starost ni podatkov, po črkovnih značilnostih pa bi lahko bil starejši od 6. stoletja.

Stone inscription is damaged; letters are 11 cm high, no dating elements but as per letter characteristics could be older than 6th century BC.

0,8 0,8 I OSE RVO T S (R) ATI KAKU IOI 19 1 0 20

20 9 Je ostal ruval tu se res ati kako joj.

Je ostal tu ati joj kako se je res ruval. Here father remained oh how he really wrestled.

R/V RVOTS ruval wrestled R/V IO SE Joj se Oh is

P-04c {AKK}E{AΛ}/OQOTIOIOMIA~II iman - - - - - /edae [s] mekas [1, 3] S/P [1:239, 2:26]

Napis z višino črk 6 do 9 cm je močno poškodovan, vendar še berljiv, po črkah bi lahko bil starejši od 6. stol. PK.

Inscription with letters 6-9 cm is badly damaged but still readable, by letters could be older than 6th century BC.

[2:26] IMA N ... E DA ES MEKAS Ima naj ... je da je (v) miru.

Naj ima ... da je v miru! May he have ... so that he is in peace!

0,9 0,8 IMA N (OLOITORO) E DAE S MEKAS 14 8 0 22

22 7 Ima nov oltar je dal si miren.

Ima nov oltar ki si ga dal zato je miren. He has new altar which you gave therefore is quiet.

R/V MEKA S miren si calm you (are)

P-05 FAZYKAMYTIE vasuskanutie [. . .] [1, 3] S/P [1:241, 2:20]

Del napisa iz Höyüka v pokrajini Pteria z velikostjo črk 10 do 12 m je na sivem granitnem spomeniku z orisom levje glave, starost 8. do 7. stoletje PK.

The part of inscription from Höyük in the Pteria region with letters 10 to 12 cm high appears on monument of grey granite with shape of lion, dating is from 8th to 7th century BC.

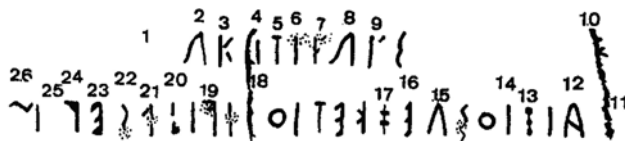
[2:20	VA SUSKANUTIE	V soskončanje ...			V večnost ...	
		<i>Into termination of existence ...</i>			<i>Into eternity ...</i>	
0,9	0,8	VAS USKA NUT IE	R/V	VAS U SKANU T IE	R/V	SKAN UT
12	4	Vas ozka not je.		Vas u skali tu je.		skali utrta
		<i>Village tight inside is.</i>		<i>Village in rock here is.</i>		<i>(into) rock pushed</i>
R/V	VASUSKANUTIE	Vstajenje.		Resurrection.	12	0 0 12
R/V	VASUSKANU T IE	Vstal tu je.		Resurrected here he.		
R/V	VA SUSKANUTIE	V soskončanje.		In termination.		

P-06 AKŠITIPAY/AI:OŠAE#KETIOŠIFIINŠEΓ

S/P [1:242]

Pyrgijski oltar boginje je na zahodnem delu vrha gore Kalehisar (1260 m), 4 km severno od Höyüka takoj za vasjo Çekrezkalehisar, danes Mahmudije. Dvovrstni napis z višino črk 7 do 8 cm na sivem granitu je močno poškodovan. Starost je ocenjena na sredino 6. stoletja PK, glede na močno poškodovanost napisa in granitno podlago pa je napis lahko bistveno starejši.

Phrygian altar of deity is on west side of Kalehisar mountain (1260 m), 4 km North from Höyük directly by village Çekrezkalehisar, today Mahmudije. Two rows inscription with 7 to 8 cm high letters on grey granite is badly damaged. Dating is estimated the middle of 6th century BC, but in view of high damage of inscription and granite base the inscription could be much older.

. ? .] a?kiti? - - -s/ai : i?osa?ei?ketio [?] ivi -se-[?]n? [1, 3]

0,6	0,6	(T)A KI T IVA NS AI I OSAE D KE TI OSIVI IL SEVI M				
34	15	Ta ki tu živi nas, aja in ostane, da tam ti oživi ali seva mi.	25	8	1	33
		Ta ki nas tu živi, aja in ostane, da tam ti oživiš ali sevaš mi.				
		<i>This who here alive us, lie and remain, that there you revive or shine to me.</i>				
R/V	US	ustane rise	R/V	OSIVI	osivi	become grey
R/V	SEGIM	segam, umrem		extend, die		

P-101 AIM/ΛA8PΥTAISIM

ali/or

MI = Γ

aini | da8p?ulaisini

[1, 3]

S/P [1:244]

Napis je na dveh združenih delih keramične posode, s premerom dna 5,5 cm, 7. stoletje PK.

Inscription appears on two joint parts of ceramics vessel with bottom diameter of 5,5 cm, 7th century BC.

aini | da8p?ulaisini [1, 3]

0,7	0,6	(S)AIM DA B PULAI SIM	16	+1	-2	15
15	5	Zajemi da bi poln sem.	Zajemi, da bom poln.			Ladle that will full be.

R/V	SAI NI DA B PULAI SI NI	16	0	0	16	
	Saj ni da bi polajšal ne. <i>But isn't that would mitigate not.</i>					
R/V	LAISINI	lajšanju	(to) mitigation	R/V	LAISINI	tišini (to) silence
N/B	IN ISIAL UP BADIN IAS	In izsijal up beden jaz. <i>And shone (out) hope poor me.</i>				
R/V	IS IAL	isto zlo	(the) same mischief			

P-102 $\text{IA}\Lambda\text{I}\Gamma\text{E?}$...]ia aspe[. ... [1, 3] S/P [1:245]

Napis z višino črk 2,5 do 3,5 cm je na delu ročaja keramične vaze 5x4 cm, 7. stoletje PK.

Inscription with letters 2,5 to 3,5 cm high appears on part of ceramics vase 5x4 cm, 7th century BC.

0,6	0,5	IAD SPE	6	0	0	6	
6	3	Iad spe.	Zlo hiti.	Mischief hurry.	R/V	SPE	spi sleeps
N/B	EP SDAI	Ep zdaj.	Epos now.				

P-103a ?YIFA? ...] uiva - [. ... [1, 3] S/P [1:246]

Napis z višino črk okoli 2 cm je na notranji strani stene keramične vaze, višina dela je 4,5 cm, 8. do 7. stol. PK.
Inscription with letters around 2 cm high is on the inner part side of the ceramics vase, part dimension is 4,5 cm high, from 8th to 7th century BC.

0,5	0,3	UIVA	uživa	enjoy	4	0	0	4
4	1	N/B	AVIU	Uvil.	Bended.			

P-103b ?YIPK? ...] u?irk? [. ... [1, 3] S/P [1:247]

Napis je na zunanji strani istega dela kot napis P-103a.

Inscription appears on outer side of the same part as inscription P-103a.

0,6	0,5	? UIR K ?	? vir ki ?	? source which ?	4	0	0	4
4	2	N/B	KRIU	Kriv.	Guilty.			

P-104 $\text{?ABA\text{S} ?}$. ? .] abas [. ? . [1, 3] S/P [1:248]

Napis z višino črk 2,5 cm je na delu keramične kupe, največja dimenzija delca je 4,9 cm, 7. do 6. stoletje PK.

Inscription with letters 2,5 cm high appears on part of ceramics basin size 4,9 cm, from 7th to 6th century BC.

0,6	0,5	(B)ABA S	5	2	Baba si.	Nana is.	4	0	1	5

P-105 ?OYATOT? ...] - oiduo - [. ... [1, 3] S/P [1:249]

Napis z višino črk do 2 cm je na delu boka keramične vaze, velikost dela je 17,5x15 cm, 7. do 6. stoletje PK.

Inscription with letters up to 2 cm high is on the part side of ceramics vase 17,5x15 cm, 7th to 6th century BC.

0,6	0,5	OU D (T)OJ	6	3	Oj da tvoj.	Oh yes yours.	5	1	0	6

P-106 $\text{?TI:\text{AKI}\text{STATI}8\text{:?}$...] - ti : makio?taTi8i :- [. ... [1, 3] S/P [1:250]

Napis z višino črk 1,8 do 3,6 cm je na delu boka keramične vaze 12x5,6 cm, 7. do 6. stoletje PK.

Inscription with letters 1,8 to 3,6 cm high is on part side of ceramics vase 12x5,6 cm, from 7th to 6th century BC.

0,9 0,6 TI MAKIO TATI BI 13 0 0 13
 13 4 ? ti maknil tati bi ? ti bi maknil tati ? you would move (to) father ?
 R/V TAT I BI tat je bil thief has been

P-107 ?IKΛΠ/Μ? ...] – k – ui : n [... [1, 3]

S/P [1:251]

Napis z višino črk 2 do 3 cm je na črepinji velikosti 6,5x6,8 cm, 7. do 6. stoletje PK.

Inscription with letters 2 to 3 cm high appears on fragment 6,5x6,8 cm, from 7th to 6th century BC.

0,8 0,5 (I)K (D)UI N 4 2 0 6
 6 3 Ako daj nam. If give (to) us.

NAPISI TIANIDE / INSCRIPTIONS OF TYANIDE

Najdišča napisov Tianide so na sliki 10. Črke Tianide so v naslednji tabeli 10 [1].

Sites of inscription of Tyanide are in the Figure 10. Letters of Tyanide are in the Table 10 [1].

Slika 10: Najdišča napisov Tianide

Figure 10: Sites of inscription of Tyanide

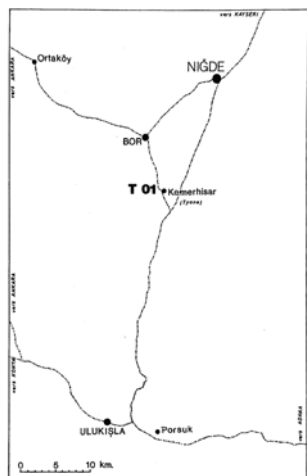

Tabela 10: Frigijske črke Tianide

Table 10: Phrygian letters of Tyanide

	En contexte dextroverse	En contexte sinistroverse
1	A	A
2	B	B
3		
4	Δ	Δ
5	E	E
6		
7	I	I
8	K	K
9		
10	M	M
11	N	N
12	O	O
13	P	P
14		
15	Σ	Σ
16	T	T
17	F	F
18		
19		↑
20		↑
21		
22		
23		
24		

T-01a 𐌹𐌵𐌹 ali/or 𐌹𐌵𐌹 ?/...] eka ? [.../.....? [1, 3]

S/P [1:259]

Napis je na delcu večjega kamna, najverjetneje črnega bazalta; ni podatkov o velikosti in višini črk, starost ni zanesljiva in je ocenjena na konec 8. stoletja PK.

Inscription is on fragment of bigger stone probably black basalt; no data about dimension or letters high, dating isn't sure and is estimated at the end of 8th century BC.

0,7 0,3 E KU Je ko. Is when. 3 0 0 3
 3 2 N/B UKE Oči. Eyes. R/V UKE Uči. Learn.

T-01b 𐌹𐌵𐌹/𐌹𐌵𐌹/𐌹𐌵𐌹:?

S/P [1:260]

Napis je na delcu večjega kamna, starost je ocenjena na konec 8. stoletja PK.

Inscription is on fragment of bigger stone, dating is estimated the end of 8th century BC.

.....? .../ ? .../...../...] sid -[.....

...] – len ? : it [... / ...] ponani : [... / ... ? ... / ... ? ... [1, 3]

0,6 0,5 (SIDI S) LEN I T PO NA NI R/V NANI noni nana 11 5 0 16
16 8 Sedi si len in ti po nas nisi. Sit you lazy and you like us aren't.

T-02a ?/Γ(l)TAΛEY/(Γ)IΓIT ali/or Γ = T = Γ = Γ = E = F S/P [1:263]

Napis z višino črk 3,5 do 4 cm je na vrhu bazaltnega spomenika, konec 8. stoletja PK.

Inscription with letters 3,5 to 4 cm high is on the top of basalt monument, the end of 8th century BC.

.....] o [..... /] – tade - [... /] pipi - [...

..... ? / ? [1, 3]

0,4 0,4 (MI) TA DE(U) (M)I PIT 9 +4 -1 12
12 5 Mi ta dal mi piti. Me this gives me (to) drink.

T-02b TΥΓΙΑΑ/ΓΕΓΕΥΙΣ/Α/ΤΕΣΑΥ/ΑΤΙΟΜ/Ε/ΟΙΤΥΓΕΥ/ΓΙΑΑ/Μ/ ΑΤΙΟΣ/ΓΙ/Μ/ΒΑΤΑΜ/ΕΥ S/P [1:265]

Napis z višino črk 3,5 do 4 cm je na vrhu bazaltnega spomenika, konec 8. stoletja PK.

Inscription with letters 3,5 to 4 cm high is on the top of basalt monument, the end of 8th century BC.

..... / ...] tumida : memeu is : [...

...] a : tesan : a↑ion : v [... / ...] oitumen : mida [...

...] n : a↑ios : mi [..... / ...] n : batan : e - [..... [1, 3]

TUMIDA:MEMEUIS:A/TESAN:ATION:V/OITUMEN:MIDA/N:ATIOS:MI/N:BATAN:EN

0,7 0,6 TU MI DA MEME UISA ? TESAN ATI ON V ? 51 1 0 52
52 22 OI T U MEN MI DA ? N ATI OS MI ? N BATAN E(N)

Tu mi da meni aisa ? tesan ati on v ? joj tu umen mi da ? naj ati ostani mi ? ni batinan en ?

Here he gives me pain ? narrow father he in ? oh here clever me gives ? let father remain me ? not beated one ?

R/V MEM E meni je me is R/V TESAN tesan hewing

R/V B ATA N bo ata naš will father our (be)

T-02c ?1A3Γ3?/?ΓEPA/↑ ? : ea - [... / ...] – na/...] ↑ [1, 3] S/P [1:267]

Napis je na nasprotnem delu istega bazaltnega spomenika, konec 8. stoletja PK.

Inscription is on the other side of the same basalt monument, the end of 8th century BC.

Od deset prebranih črk so le tri zanesljive, zato je možnih preveč različic.

Among ten readable letters only three are reliable, so too many variants are possible.

T-03 A↑IIAI a↑iiai [1] Podano je le prečrkovanje./Only transhription is given.

0,9 0,9 ATI IAI Ati aja. Father lies. 6 0 0 6
6 2 N/B IAI TA Ajaj tu! Lie here!

1. C. Brixhe, M. Lejeune, *Corpus des Inscriptions Paléo-Phrygiennes* Éditions Recherche sur les Civilisations, Paris **1984**.
2. A. Ambrozic, *Gordian knot unbound, Old Phrygian inscriptions*, Cythera press, Toronto **2002**, 1-57.
3. G. Tomezzoli, *Paleo-Phrygian Language Database*, povzeto po literaturi št. 1, Jan. **2008**.
4. *Slike napisov*, <http://www.maravot.com/Phrygian1.html>.
5. V. Vodopivec, *Zbir frigijskih napisov, delitev, prevod in slovar*, Zbornik 7. mednarodne konference, Evropski staroselci, Jutro, Ljubljana **2010**, 31-57.
6. V. Vodopivec, *Nabor venetskih napisov, delitev, prevod in slovar*, Zbornik 4. mednarodne konference, Evropski staroselci, Jutro, Ljubljana **2006**, 120-144.

BESEDNJAK STAROFRIGIJSKEGA JEZIKA

Vocabulary of Old Phrygian Language

Besednjak starofrigijskega jezika zajema besede iz vseh znanih starofrigijskih napisov v njihovem zapisu v slovenski abecedi, prevodu v narečno in v knjižno slovenščino ali drug slovanski jezik, obrazložitev glede na sedanjost rabo in različno jezikovno preoblikovanje, prevod v angleščino, oznako napisa in po potrebi še dodatno pojasnilo. Podane so vse razumljene besede v različicah iz vseh znanih starofrigijskih napisov [1].

Besede so zbrane v različicah branja in razumevanja iz vseh znanih starofrigijskih napisov, ki so obdelani v *Katalogu starofrigijskih napisov, besed in prevodov* [2].

Po ustrezni metodologiji so besede iz starofrigijskih napisov primerjane, obrazložene in utemeljene v delu: *Zbir starofrigijskih napisov, delitev, prevod in besednjak* [3].

Ob upoštevanju venetskih, retijskih, galskih, etruščanskih, trakijskih in drugih napisov, razumljivih na slovanskih osnovah, bi besednjak dobil popolnejšo vsebino.

Vocabulary of Old Phrygian language includes words from all known Old Phrygian inscriptions in its record in Slovenian alphabet, translation in Dialectical or Literary Slovene or other Slavic language, their explanation in view of present use and different language transformation, translation into English, mark of inscription and added commentary if necessary. Quoted are all understandable words from all known Old Phrygian inscriptions [1].

The words from all known Old Phrygian inscriptions are collected in variants of reading and understanding in Catalogue of Old Phrygian inscriptions, words and translations [2].

Upon suitable methodologies letters and words are compared, explained and founded in paper Collection of Old Phrygian texts, punctuation, translation and vocabulary [3].

Considering Venetic, Rhetic, Gaul, Etruscans, Thracian and other inscriptions understanding on Slavic bases, the vocabulary would get complement contents.

Poševno označeni so napisi za besede iz obratne smeri branja.

Inscriptions in italics are for words from the inverse direction of reading.

Za razumevanje besed so podana le izhodišča, ki zadostujejo le za obrazložitev posameznih besed. Podani pa so tudi ustrezni slovarji za nadaljnje podrobnejše iskanje.

For understanding of words are presented only basic origin enough for basic explanations of single words. Presented are also suitable dictionaries for further and detail searching.

Skupaj 848 besed *All together 848 words*

Kratice / Abbreviations

SK	Slovensko knjižno [4]	<i>Literary Slovenian</i>	okr	okrajšave	<i>abbreviation</i>
SN	Slovensko narečno	<i>Dialectal Slovenian</i>	preg	preglas	<i>mutation</i>
HK	Hrvaško knjižno [5]	<i>Literary Croatian</i>	prem	premet	<i>toss</i>
PL	Pleteršnikov slovar [6]	<i>Pleteršnik's dictionary</i>	sin	sopomenka	<i>synonym</i>
MK	Makedonski slovar [7]	<i>Macedonian dictionary</i>	prpr	preglas in premet	<i>mutation and toss</i>

Starofrigijsko <i>Old Phrygian</i>	Slovensko <i>Slovene</i>	Angleško <i>English</i>	starofrigijski napisi <i>Old Phrygian inscriptions</i>	Pojasnilo <i>Comment</i>
A	a, toda, le – SN, SK	but, just, only	M-01a, M-01b, M-02, M-02, M-04, M-04, G-109, G-135, G-146, G-150, G-166, G-270, G-276, C-102, T-02b	
A	a, da – okr, SN, SK	that	W-01a	
A	ali – okr, SK	or	G-161, G-162, G-197, G-212	
A	za – okr, SK	for	G-101, G-160, G-160, G-161	
A	na, vzemi – okr, SK	take	G-162	
A	ata – okr, SK	father	G-182	
AD	rad – okr, SK	gladly	G-204	
AE	a, toda – SN, SK	but	M-01f	
AEA	aja – preg, SK	lie, sleep	W-09	
AEJ	aj, joj – preg, SK	oh	B-01	
AES	ajs, joj – SN, SK	oh	W-02	
AG	ak, ako – preg, SN, SK	if	W-07	
AGAR	agart, ogoreti – SN, SK	burn	G-02	
AGART	agart, ogoreti – SN, SK	burn	G-02	
AGON	ogenj – prpr, SK	fire	G-116	
AI	aja – okr, SN; SK	lie, sleep	G-183, P-06	
AIE	aja – preg, SN, SK	lie, sleep	G-183, G-183, G-276	
AIEV	ajev, ajal – preg, SN, SK	lay, slept	G-183	
AIS	ais, bolečina – SN, SK	pain	M-01a, M-01b, M-02, G-117, G-239	
AISA	aisa, bolečina – SN, SK	pain	G-267	
AJJO	ajo, ajal – SN, SK	lay, slept	B-03	
AK	ak, ako, če – SN, SK	if	M-01a, M-01a, M-02, M-04, M-09, W-01a, W-01a, G-105	
AKE	oke, gleda – preg, SN, SK	eyes, look, see	W-07	
AKI	aki, ako, če – preg, SN, SK	if	M-03, M-04, G-272	
AKO	ako – SK	if	G-237	
AL	al, ali – okr, SN, SK	or, but	W-08, W-09, W-10	
ALA	ala, daj – SN, SK	well	G-109	
ALI	ali – SK	or	W-10, G-259, G-268	
AMA	ama, je – SN, SK	eat	G-155, G-155	
AN	an, in – SN, SK	and	M-01d, M-04, W-01a, W-01b, G-232, P-03	
ANA	ana, in – SN, SK	and	B-01	
ANIKA	zanika – okr, SK	deny	M-04	
ANO	ano, in – SN, SK	and	M-05, B-02	
ANTI	anti, torej – SN, PL, SK	so	M-04	
AOA	aua, joj – preg, SN, SK	oh	G-269, G-269	
APAI	opeva – okr, SK	sing	M-01e	
APAI	panča, spi – okr, sin, SK	sleep	M-01e	
APAK	ipak, čeprav – HR, SN, SK	although	B-01	
APEL	odpel – okr, preg, SK	sang off	M-05	
APELAN	apelan, odpeljan – SN, SK	took away	M-05	
ARAGAJ	vragaj, vrag – preg, SN, SK	devil	M-02	
ARAGAJUN	vragajun, vrag – preg, SN, SK	devil	M-02	
ARE	jar, mlad – prpr, SN, SK	young	W-01a	

AREL	arel, orel – SN, SK	eagle	G-170
ARKIAE	jarek, pokop, grob – sin, SK	ditch, grave	M-01a
ASE	gase, gasiti – okr, SK	extinguish	W-07
ATA	ata – SK	father	M-01c, <i>M-01c</i> , W-01c, W-10, <i>G-04</i> , G-107, <i>G-107</i> , G-118, <i>G-118</i> , G-119, <i>G-119</i> , G-120, <i>G-120</i> , G-128, <i>G-128</i> , G-132, G-221, G-224, G-234, <i>G-234</i> , G-236, <i>G-236</i> , T-02b, Dd-101
ATAS	otac, atek – preg, SN, SK	father	G-119, G-128
ATATA	atita – SN, SK	father	M-01c
ATE	ate, ata – SN, SK	father	M-01a, W-08, W-10, G-122, G-123, G-124, G-148, G-149, G-252
ATES	atec, ata – preg, SN, SK	father	M-01a, G-148, G-149
ATI	ati, oče – SN, SK	father	M-06, B-01, <i>G-07</i> , G-223, G-274, <i>G-274</i> , P-04b, T-02b, T-02b, T-03
ATOI	ati, ata – preg, SN, SK	father	W-10
ATSEV	adsev, odsev – preg, SN, SK	reflex	<i>G-165</i>
ATTA	ata – SK	father	B-01
ATTE	ati – SK	father, daddy	<i>G-112</i>
AUA	aua, joj – SN, SK	oh	M-01c, <i>M-01c</i>
AUIJ	auij, uvij – preg, SN, SK	fold	G-221
AV	au, av – SN, SK	oh	W-01b, W-01b
AVIU	aviu, uvil – preg, SN, SK	fold	<i>P-103a</i>
AVU	javu, javil – okr, SN, SK	reported	G-204
B	b, bi, bo – okr, SN, SK	would	G-168, P-101, T-02b
B	bil – okr, SK	was	G-158, G-166
BA	bo – preg, SK	will be	<i>M-03</i>
BABA	baba, babica, nona – N, SK	hag, nana	M-01b, M-02, M-03, G-06, G-121, G-184, G-253, P-104
BABA	baba, žena – SN, SK	wife	M-03, G-06, G-121, G-184, G-253
BABI	babi, nona – SN, SK	nana	G-138
BADIN	beden – preg, SK	poor	<i>P-101</i>
BAG	bog – preg, SK	God	G-136
BAGUN	bog – preg, SK	God	G-136
BATAN	batan, batinan – SN, SK	beat	T-02b
BATAN	vatan, uročen – SN, SK	spelled	T-02b
BE	ve – preg, SK	knows	G-116
BEJA	beja, bila – SN, SK	was	B-01, B-01, B-01
BEJAD	bejad, bil – SN, SK	was	B-01
BEL	bel – SK	white	B-01
BELE	bele, bela – SN, SK	white	B-01
BELEJA	bela – SK	white	B-01
BEN	ven – preg, SK	out, outside	G-116
BEV	bel – preg, SN, SK	white	B-01
BI	bi – SK	would	C-01, P-04a, P-04a
BI	bil – okr, SK	was	P-106
BIJA	bija, bil – HR, SN, SK	was	M-01b
BILE	bile – SK	was	W-04
BIT	bit, biti – SN, SK	to be	<i>G-158</i>
BO	bo – SK	will be	G-130
BOK	bok – SK	flank	<i>G-168</i>
BOK	bok, bog – SN, SK	God	<i>G-168</i>
BONOK	ponor, grob – preg, sin, SK	sink, grave	W-01a
BONOK	vnuk – preg, SK	grandson	W-01a
BUG	bug, bog – SN, SK	God	P-02
ČAKA	čaka – SK	wait	<i>G-160</i>
ČAR	čar – SK	charm	G-115

ČUV	čuva – okr, SK	protect	G-224
ČUVA	čuva – SK	watch	G-115
D	d, da – okr, SN, SK	that	P-06, P-105
D	dal, daj – okr, SK	give	G-196, C-103
DA	da – SK	yes, that	W-01a, W-05b, W-08, B-01, B-01, G-172, G-204, P-101, T-02b, T-02b
DA	daj – okr, SK	give	G-150
DADO	dado, dajo – SN, SK	give	W-08
DAE	dae, daje, dal – SN, SK	give	M-01a, M-01b, M-01f, M-02, W-08, W-10, P-04c
DAELE	deliti – preg, SK	divide, part	W-10
DAGE	drage – okr, SK	dears	W-01b
DAI	daj – SK	give	M-01a, G-161
DAJ	daj, naredi – SK	do	B-01
DAJE	daje – SK	give	W-01b
DAJET	daje – SK	give	W-01b
DALA	dala – SK	gave	G-109, C-01
DAS	daš – preg, SK	give	M-01d, W-10, G-137
DAVOI	devo, dekle – preg, SN, SK	girl	M-06
DEI	dejal – okr, SK	told	M-06
DEDA	deda – SK	grandfather	G-01
DEIATI	dejati – preg, SK	tell, say	M-06
DEU	deu, dal – SN, SK	gave	T-02a
DEVO	devo, deva, dekle – SN, SK	girl	P-03
DI	daj – okr, SK	do	G-109
DIL	dl, dalj – preg, okr, SN, SK	farther, longer	G-196
DIU	div, velikan – SN, SK	giant	G-106
DIV	div, velikan – SN, SK	giant	G-04
DJ	dj, daj – okr, SN, SK	give	G-246
DJLE	dalje – okr, prem, SK	further, longer	G-246
DOI	doj, dol – SK, SK	down	G-102
DOIO	doji – preg, SK	suckle	G-102
DOIKA	dojka – SK	breast	G-02, G-146, G-153
DOIKA	devojka, dekle – SN, SK	girl	G-02, G-146, G-153
DOJ	doj, dol – SK, SK	down	P-01
DOJ	daj – preg, SK	give	G-136
DOKEJ	dokej, dokaj – SN, SK	much	W-01b
DOM	dom – SK	home	M-04
DOS	dost, dosti – okr, SN, SK	enough	G-105, G-161
DOSADI	dosadi, dosedaj – SN, SK	till now	B-01
DOVOI	dovoj, dovolj – okr, SN, SK	enough	P-01
DRAG	drag – SK	dear	G-198
DUI	dej, daj – preg, SN, SK	give	P-107
DUMA	duma, doma – SN, SK	at home	B-01, G-131, G-245
DUME	dume, doma – SN, SK	at home	G-01
E	e, je – okr, SN, SK	is	M-01a, M-01a, M-01b, M-01d, M-01d, M-01f, M-01f, M-02, M-05, M-09, W-01a, W-01a, W-01b, W-02, W-05b, W-07, W-07, W-09, W-09, B-01, B-01, B-01, B-01, B-03, G-04, G-04, G-108, G-112, G-113, G-114, G-140, G-144, G-211, G-228, G-232, G-240, C-01, P-01, P-04c, T-01a, T-02b
E	le – okr, SK	only, just	M-01a, M-01b, M-02
EAE	da – preg, SK	that	M-06
EIA	aja – preg, SN, SK	lie, sleep	G-131, G-183, G-276
EIE	aja – SN, SK	lie, sleep	G-108, G-125

EJ	je – prem, SK	is	W-01a
EJ	ej – SK	oh	G-178
EJA	aja – preg, SN, SK	lie, sleep	B-01
EJE	aja – preg, SN, SK	lie, sleep	W-01b
EJI	aji, ajaj – preg, SN, SK	lie, sleep	G-230
EN	en – SK	one	M-10, W-04, G-175, T-02b
ENA	ena – SK	one	G-232
ENE	ene, ena – SK	one	G-125, G-183
ENI	eni – SK	to her	G-110
ENO	eno – SK	one	G-221
EP	ep – SK	epos	P-102
ESI	si – SK	you are	G-114
ETO	eto, torej – SN, SK	so	W-10
EVA	evo, no – SN, SK	well	G-113
EVO	evo, tako – SN, SK	so	B-01
G	g, ga – okr, SN, SK	him	G-133
GA	ga – SK	him	G-110, G-113, G-115, G-135, G-276
GAL	Galačani – SK	Galatians	G-110 <i>ime naroda/name of nation</i>
GAR	gar, gor – SN, SK	up	G-224
GARD	gord, ošaben – HR, SK	haughty	G-198
GARD	gard, grd – SN, SK	ugly	G-198
GARIE	garje, gorje – SN, SK	woe	G-224
GARIE	gorel – preg, SK	burnt	G-224
GARU	goru, gorel – okr, SN, SK	burnt	G-222
GASE	gase, gasiti – SK	extinguish	W-07
GASTOI	gostov – preg, SK	guests	G-113
GASTOJ	gostov – preg, SK	guests	Dd-102
GIN	gine, umre – okr, SN; SK	die	G-276
GINE	gine, umre – SN; SK	die	G-110, G-276
GL	glej – okr, SK	look, see	G-229
GOJ	goj, goji – SN, SK	grow	G-125
GON	gon – SK	instinct	M-04
GORK	gork, gorak – SN, SK	warm	G-201
GU	ga – preg, SK	him	G-115
GUN	gun, tisti, on – preg, SN, SK	that, he	G-103
GUN	gun, ven – preg, SN, SK	out	G-103
GURI	gori, zgoraj – preg, SN, SK	above	G-145
GURI	guri, gori – preg, SN, SK	burn	G-145
GURIE	gorje – preg, SK	woe	G-145
I	i, in – okr, SN, SK	and	M-01a, W-02, B-01, B-01, G-110, G-114, G-117, G-128, G-140, G-183, Dd-102, P-06, T-01b
I	je – okr, preg, SK	is	M-04, M-04, B-02, G-02, G-105, G-110, G-117, G-128, G-140, G-158, G-210, G-210, G-222, G-250, G-274, G-275, C-103, P-04a, P-04b, P-106
I	i, tudi – okr, SN, SK	also	G-02
I	isti – okr, SK	the same	G-244
I	jo – okr, preg, SK	her	G-145
I	jaz – okr, preg, SK	I	G-244
IA	ja, je – preg, SN, SK	is	G-276
IA	aja – okr, SN, SK	lie, sleep	M-01e, G-117
IAD	jad, žalost – HR, SN, SK	sadness, grief	P-102
IAI	aja – preg, SN, SK	lie, sleep	T-03
IAII	aja – preg, SN, SK	lie, sleep	T-03

IAJ	aja – preg, SN, SK	lie, sleep	G-176
IAL	jal, zlo – HK, SN, SK	evil, mischief	P-102
IAS	jas, jaz – SN, SK	I	M-01f, G-164, G-249, P-101
IAV	jav, javi – okr, SN, SK	report	G-152
ID	idi, pojdi – okr, SN, SK	go	C-103
IE	je – SK	is	W-10, G-108, G-125, G-135, G-140, G-143, G-143, G-224, G-229, G-256, G-265, P-04a, P-05
IE	je – SK	eat	G-265
IEI	jej, joj – preg, SN, SK	oh	P-03, P-04a
IENI	jeni, eni – SN, SK	to her	G-110, G-110
IENO	jeno, eno – SN, SK	one	G-145
IEPI	jebi – preg, HR - prostaško	fuck	G-135
IK	ik, ako, če – SN, SK	if	W-02, G-02, P-107
IKTE	ihthe – preg, SK	sobbing	G-02
IL	il, ali – SN, SK	or	P-06
ILA	ila, ilo – SN, SK	clay	G-259, G-268
IMA	ima – SK	has	G-136, P-04c
IMAM	imam – SK	I have	G-196, G-274
IMAN	imam – preg, SK	I have	M-06, G-210
IMEJ	imej – SK	have	W-05a, G-179
IMEL	imel – SK	had	G-216
IML	imel – okr, SK	had	G-04
IN	in – SK	and	W-01a, W-01b, G-03, P-101
IO	joj – okr, SK	oh	M-05, P-04b
IOI	joj – SK	oh	G-02, G-02, P-04b
IOJ	joj – SK	oh	B-01
IOTA	jota, jed – SN, SK	meal	G-144
IS	isti – okr, SK	the same	B-01, G-114, G-117, G-143, G-239, P-101
IS	is, iz – SN, SK	from	W-10
ISA	ista – okr, SK	the same	M-03
ISIAL	isijal, izsijal – SN, SK	shone out	P-101
ISKUI	iskuj – SK	forge	G-145
IUI	juj, joj – SN, SK	oh	G-151, G-151
IV	živ – okr, SK	alive	G-199, G-243
IVA	živa – okr, SN, SK	alive	P-06
IVE	živi – okr, preg, SK	live	P-02
IVI	živi – okr, SK	live	G-155, G-155
J	je – okr, SK	is	G-01, G-189, G-254
JA	je – preg, SK	is	W-04, B-01, B-01
JAA	joj – preg, SK	oh	G-01
JAi	jaj, joj – SN, SK	oh	G-176
JAj	jaj, joj – SN, SK	oh	G-01
JAR	jar, mlad – SN, SK	young	G-25
JAST	jast, jaz – SN, SK	I	W-01a
JE	je – SK	is	B-01, G-138
JEM	jem – SK	eat	G-244
JEN	jen, en, in – SN, SK	one, and	W-01c, B-03
JES	je – SK	is	M-04
JIL	jelo, jed – SN, SK	meal	G-127
JILUK	jed – SK	meal	G-101
JO	jo – SK	her, it	W-01b, B-01, G-189
JOJ	joj – SK	oh	M-01f, B-01, Dd-101
JOS	još, še – preg, SN, SK	still	W-01a, B-03
JOST	jast, jaz – preg, SN, SK	I	W-01a
JOSTIVO	gostiovo – preg, SK	hospitable	B-0

K	k, ki, ko – SN, SK	who, when	M-01b, B-01, B-01, G-01, G-147, <i>G-147</i> , <i>G-201</i> , G-221, P-103b
KA	ki, ko – preg, SK	who, when	<i>M-03</i> , <i>M-04</i> , B-01
KA	ka, kot – SN, SK	as	B-01
KA	ke, tja – preg, SN, SK	there	P-03
KA	ka, ker – okr, SN, SK	while	G-03
KAI	ke, tja – preg, SN, SK	there	G-02
KAD	kad, ko – HR, SN, SK	when	G-102, G-103, C-101
KAD	kad, vsedlina – HR, SK	sediment	G-102 <i>tudi kadilo/also incense</i>
KAKO	kako – SK	how	G-02
KAKU	kaku, kako – SN, SK	how	P-04b
KALAI	kalaj, zajemi – PL, SN, SK	lade	G-177
KALAI	kalaj, kali – SN, SK	germinate	G-177
KANUT	ganut, ganjen – preg, SN, SK	touched	P-03
KANUTIE	ganutje, sočutje – preg, SN, SK	pity, compassion	P-03
KARAGAJ	vragaj, vrag – preg, SN, SK	devil	M-02
KARAGAJUN	vragajun, vrag – preg, SN, SK	devil	M-02
KAS	kasno – oke, SK	late	<i>W-07</i>
KASA	kasno – oke, SK	late	<i>W-07</i>
KAUO	kauo, kavo – preg, SN, SK	coffee	G-160
KAVI	kavi – SK	to coffee	G-172
KE	ke, tja, tu – SN, SK	there, here	W-01b, W-02, G-01, G-128, <i>G-239</i> , P-06
KE	ki – preg, SK	who	B-01
KE	kako – okr, SK	how	P-03
KE	ko – preg, SK	when	G-125, P-04a
KEA	kle, tu – preg, SN, SK	here	B-03
KEJ	kej, dober – SN, SK	good	B-01
KEKS	keks – SK	biscuit	<i>G-129</i> <i>dvomljiv izvor/uncertain source</i>
KER	ker – SK	while	G-104
KI	ki – SK	who	M-03, G-01, G-128, G-178, G-272, P-06
KIA	kle, tu – SN, SK	here	G-161
KIE	kje, ke, tja – SN, SK	there	M-01d
KIMU	kimu, kimal – SN, SK	nodded	<i>G-264</i>
KLIA	klia, klije – SN, SK	sprout	M-02
KO	ko – SK	when	<i>M-01c</i> , B-01, G-168, P-04a
KOT	kot – SK	as	G-01
KRAJUN	kraja, tat – preg, SK	theft, thief	G-03
KRAK	korak – okr, SK	step	<i>G-03</i>
KRAK	krak, kraka – okr, SK	croak	<i>G-03</i>
KRIU	kriu, kriv – SN, SK	bended	<i>P-103b</i>
KROG	krog – SK	circle	<i>G-201</i>
KU	ku, ko – SN, SK	when	W-04, B-01, B-01, G-101, G-127, G-241, T-01a
KUBELEJA	kubilja, kobilja – SN, SK	of mare	B-01
KUBILE	kubile, kobile – SN, SK	mares	W-04
KUBILEJA	kubilja, kobilja – SN, SK	of mare	W-04
KUPO	kupo, kupil – SN, SK	buy, bought	G-139
KUPO	kupo, kupico – SN, SK	cup	G-139
KURJA	kuril – preg, SK	burned	W-01c, B-03
KURL	kuru, kuril – SN, SK	burned	G-109
KUTE	kot, grob – sin, SN, SK	corner, grave	B-02
L	l, le – okr, SN, SK	only	M-01e, M-07, <i>W-09</i> , <i>G-04</i> , <i>G-109</i> , <i>G-110</i> , G-132, G-247
LA	le – preg, SK	only	M-01a, M-01a, W-01b, B-03, G-110, G-139
LADI	ladi, udari – SN, SK	beat	G-109
LAG	lagan, lahek – okr, SN, SK	light	G-110
LAISINI	tišini – preg, SK	silence	P-101

LAISINI	lajšanje – preg, SK	mitigate	P-101
LAKEA	lahek – prpr, SK	light	B-03
LAN	lan, lani – okr, SN, SK	last year	P-04a
LANIE	lan, lani – SN, SK	last year	P-04a
LAS	les, sem – preg, SN, SK	here	G-139
LAS	las, lasje – okr, SK	hair	G-216
LAS	laso – okr, SK	lasso	G-216
LAS	laž – preg, SK	lie	G-141
LASI	lase – preg, SK	hair	G-216
LAVI	lavi, lovi – preg, SN, SK	catch	G-01
LE	le – SK	only	W-10, G-216, G-249
LEN	len – SK	lazy	T-01b
LEPA	lepa – SK	nice	M-05, G-206
LET	let, letina, leto – SN, SK	harvest, year	G-266
LI	li, le – preg, SN, SK	only	G-196
LID	lid, led – preg, SN, SK	ice	G-196
LIJA	lije – preg, SK	pour	G-101, G-127
LIJA	lije – preg, SK	casting, found	G-101, G-127
LIJAS	lije – preg, SK	pour	G-101, G-127
LIJAS	liješ – preg, SK	casting, found	G-101, G-127
LIS	las, lasje – okr, preg, SK	hair	P-03
LIS	lic, lice – okr, preg, SN, SK	cheek	P-03
M	m, meni – okr, SN, SK	to me	B-02, G-137, G-204, G-210, G-239, C-102, P-06
M	me – okr, SK	me	G-215
M	moj – okr, SK	my	G-226
M	mam, imam – okr, SN, SK	I have	G-199
MAE	moj – preg, SK	mine	G-07
MAGI	magi, mag – SN, SK	magus	G-135, G-240
MAGIE	magije, čarovnije – SN, SK	magic's	G-240
MAKIO	maknil, premaknil – okr, SK	moved	P-106
MAMA	mama – SK	mother	G-173
MAMI	mami – SK	to mother	G-196, G-274
MAMITA	mamica – prg, SK	mummy	G-274
MAMU	mamo – preg, SK	mother	G-229
MAMUTA	mamuta, mama – MK, SK	mother	G-229, G-229
MAN	men, meni – preg, SN, SK	to me	M-03, W-01b, G-199, G-210, G-211, P-01
MAN	mam, imam – preg, SN, SK	have	P-01
MANA	meni – preg, SK	to me	M-03
MAR	mar, skrb – SN, SK	care	G-202
MARAS	maroš, ljubiš – SN, SK	like, love	G-202
MATAR	mater – preg, SK	mother	W-04, W-06, B-01, B-01
MATE	mate, imate – SN, SK	have	W-05b
MATE	mater – okr, SK	mother	M-01e
MATER	mater – SK	mother	M-01c, M-01d, W-01a, W-01b
MATERA	mater – SK	mother	M-01d
MATERAN	materam – SK	to mothers	M-01d
MATEREJ	materi – SK	to mother	M-01e, W-01b, W-01b
ME	meni, mi – okr, SK	to me	B-01, B-03, G-242
MEJ	mej, imej – SN, SK	have	W-05a
MEJI	meji – SK	border	G-244
MEJONNA	mejiti – preg, SK	border	W-05a
MEK	miren – sin, SK	calm	G-239
MEKA	miren – sin, SK	peace	M-05, G-111, G-147, G-239, P-04c
MEKA	mehka – okr, SK	soft	P-03, P-03

MEKAIS	miren – sin, SK	calm	G-239
MEKAS	miren – sin, SK	calm	M-05, G-111, G-147, P-04c, P-03, P-03
MEKAS	mehak – prpr, SK	soft	M-05, G-111, G-147, P-04c, P-03, P-03
MEL	mel, imel – SN, SK	had	G-216
MEM	meni – okr, preg, SN, SK	to me	M-01b, M-02, T-02b
MEME	mene – preg, SK	me	M-01b, M-02, T-02b
MEN	men, meni – SN, SK	to me	G-183, G-220
MERO	mero – SK	measure	B-03
MESI	mesi – SK	knead	G-244
MESMENE	meseno – SK	carnal	B-01
MESMENEJA	meseno – SK	carnal	B-01
MI	mi – SK	to me	M-01a, M-01d, B-01, B-01, G-137, G-178, G-183, G-221, T-02a, T-02a, T-02b, T-02b
MIS	misli – okr, SK	think	G-04
MISAL	misal, misel – SN, SK	thought	G-216
MIVA	miva, umiva – SN, SK	wash	G-178
MN	mn, meni – SN, SK	to me	G-215
MNOJ	meni, moj – SN, SK	to me, my	W-01a
MODROV	modrec – SN, SK	sage, prudent	M-04
MODROVIA	modrec – SN, SK	sage, prudent	M-04
MODROVIANAK	modrec – SN, SK	sage, prudent	M-04
MOI	moj – SK	my	W-08, G-104
MOJO	mojo – SK	my	B-01
MOR	morda – okr, SK	maybe	P-04a
MORO	moro, umrl – prpr, SN, SK	died	G-214
MOROT	morot, mrtev – SN, SK	dead	P-04a
MRO	mru, umrl – prem, SN, SK	died	B-01
MROJE	mru, umrl – prem, SN, SK	died	B-01
MURTAN	mrtev – prpr, SK	died	G-226
MUVA	muva, mota – HK, SN, SK	move	G-204
N	n. na – okr, SN, SK	on	B-01
N	n, ne, ni – okr, SN, SK	not	M-01f, G-215, T-02b
N	n, naj – okr, SN, SK	let	G-136, T-02b
N	nov – okr, SK	new	P-04c
N	not, notri – okr, SN, SK	inside	M-09, W-01b, G-213
N	nam – okr, SK	to us	P-107
N	naš – okr, SK	our	T-02b
NA	na – SK	on	M-01a, M-01b, M-02, M-04, W-01a, W-01a, W-05a, G-142, G-210, G-236, P-04a
NA	naa, ne – preg, SN, SK	not	M-04, T-01b
NA	nas – okr, SK	us	M-04
NAGI	nagi, nag – SN, SK	naked	G-135
NAGON	nagon – SK	instinct	G-116
NAI	naj – SK	let	M-04
NAK	nak, ne – SN, SK	not	M-04
NAM	nam – SK	to us	M-03, G-210
NAME	name – SK	on me	G-211
NAMI	name – SK	on me	P-01
NAN	nana, spi – okr, SN, SK	slept	G-236
NANA	nona – SN, SK	nana	G-195, G-236
NANI	nona – SN, SK	nana	T-01b
NANOGAV	na nogah, stvaren – sin, SK	objective	M-01a, M-04, W-01a, W-01a
NARAVAN	naraven – SK	natural	M-06
NAS	nas – SK	us	W-07, G-202, Dd-102

NAT	nat, not – SN, SK	inside	W-05a, G-226	
NATR	notr, notri – preg, SN, SK	inside	G-226	
NAV	nav, navje, grob – PL, SK	cemetery, grave	W-01b, G-134, G-236, G-262	
NAV	nav, duša, nebo – sin, PL, SK	soul, sky	M-04, M-05, W-01b, G-236	sky - heaven
NAVARAN	nevaren – preg, SK	dangerous	M-04	
NE	ne, ni – SK	not	M-01d, B-01, G-175	
NE	nej, njej – okr, SN, SK	to her	B-01	
NEB	nebo – okr, SK	sky, heaven	G-116	
NEGE	nega, njega – preg, okr, SK	him	P-04a	
NEGER	truplo, grob – sin, SK	corpse, grave	W-01c	
NEGER	konec – sin, SK	expiration	W-01c	
NEJ	nej, ni – SN, SK	not	W-01c	
NEK	neka, naj – HR, SN, SK	let	B-01	
NEM	nem – SK	mute	G-220	
NEMAN	neman, pošast – HR, SN, SK	monster	M-01b	
NEMI	nemi – SK	mute	G-183	
NI	ni, ne – SK	not	M-01e, W-01c, B-01, G-03, G-276, P-101, P-101, T-01b	
NIJ	nje – prpr, SK	her	M-01f	
NIJEN	nijen, noben – SN, SK	nobody	W-01c	
NIKI	nit, ni – preg, SK	not	B-01	
NIN	nina – SK	lie, sleep	G-212	
NINA	nina – SK	lie, sleep	G-212	
NIOV	njihov – okr, SK	their	G-228	
NIT	nit – SK	thread	G-190	
NM	nm, nam – SN, SK	to us	G-215	
NO	not – okr, SK	inside	G-140, G-145	
NO	nov – okr, SK	new	G-140	
NOGA	noga – SK	foot	G-116	
NOGAV	nogav, stvaren – sin, SK	objective	M-01a, M-04, W-01a, W-01a	
NOI	noi, naj – SN, SK	let	G-140	
NOJ	noj, naj – SN, SK	let	W-01a	
NOKAUA	objokali – prpr, okr, SK	lamented	M-01c	
NOM	nom, nam – preg, SN, SK	to us	M-01c	
NORO	noru – SK	crazy	G-141	
NOS	naš – preg, SK	our	M-09, P-02	
NOVO	novo – SK	new	B-01	
NS	ns, nas – SN, SK	us	P-06	
NUJA	nuja – SK	need	G-03	
NUT	not, notri – SN, SK	inside	G-190, P-02, P-03, P-05	
NUTI	not, notri – SN, SK	inside	P-02	
NUVA	nuva, nova – SN, SK	new	G-144	
O	o, od – SN, SK	from	M-07, W-09, G-01	
O	o, v – SN, SK	in	M-05	
O	o, oj – okr, SK	oh	P-04a	
OBETA	obeta – SK	promise	G-221	
ODA	hodi, odšel – okr, SK	walk, leave	G-146	
OI	oj – SK	oh	M-05, T-02b	
OIAV	jalov – prem, okr, SN, SK	infertile	G-144	
OJ	oj – SK	oh	G-01	
OJEV	objel – okr, SN, SK	embraced	B-01	
OKA	oka, oko – SN, SK	eyes, eye	G-229, G-237	
OKIRTER	okrenil – prpr, SK	turned	P-04a	
OL	olje – okr, SK	oil	G-150	
OLOITORO	oltar – preg, SK	altar	P-04c	

ON	on – SK	he	M-01e, W-01c, G-140, T-02b	
ONA	ona – SK	she	M-05, M-09	
ONETIV	stopil – sin, SK	render	G-141	
ONETIV	zanetil – okr, SK	made fire	G-141	
ONNA	ono, njo – preg, SK	her	W-05a	
ONO	in – SK	and	W-01b	
ONOK	onako, prav tako –SN, SK	quite, so	M-01c	
ONOKAUA	onako, prav tako –SN, SK	quite, so	M-01c	
ONOM	onemu, njemu – preg, SK	to him	W-01b	
OPITO	očito, očitno – SN, SK	visibly	B-01	
OPITO	opito, vprašal – SN, SK	asked	B-01,	
OR	or, orje – okr, SN SK	plough	G-105	
ORI	ori, orji – SN, SK	plough	G-132	
OS	ostane – okr, SK	remain	M-01a, M-01b, M-01b, M-02, M-02, M-03, M-05, M-07, M-09, W-01a, W-01a, W-02, W-10, B-03, G-08, G-102, G-110, G-111, G-115, G-116, G-117, G-147, G-152, G-176, G-191, G-248, G-250, G-272, C-01, C-102, P-02, T-02b	
OSA	ostal – okr, SK	remained	G-117	
OSAE	ostal – okr, SK	remained	P-06	
OSE	ostal – okr, SK	remained	P-04b	
OSIVI	oživi – preg, SK	resurrect	P-06	
OSIVI	osivi – SK	grey	P-06	
OSIVIL	oživil – preg, SK	resurrected	P-06	
OSIVIL	osivil – SK	greyed	P-06	
OSKA	oska, ozka – SN, SK	tight	P-02	
OSNIA	usnul, zaspal – sin, SN, SK	asleep	P-04a	
OSO	ostal – okr, SK	remained	G-02	
OSTE	ostal – okr, SK	remained	G-176	
OTE	otel – okr, SK	saved	W-09	
OTEKO	nosečnost – sin, SK	pregnancy	B-01	oteklina = nosečnost/swelling = pregnancy
OTEL	otel – okr, SK	rescued	P-04a	
OU	ou, oj – SN, SK	oh	P-105	
OVE	ove, te – SN, SK	these	G-140	
OVEV	ovel, ovenel – prpr, okr, SK	withered	W-01b	
OVEVIN	ovenel – prpr, SK	withered	W-01b	
OVO	ovo, to – HK, SN, SK	this	P-01	
P	panča, spi – okr, SK	lie, sleep	G-162	
P	pa, in – okr, SK	but, and	G-132, G-139	
P	pij – okr, SK	drink	G-162	
PA	pa – SK	and, but	G-221	
PA	panča, spi – okr, SN, SK	lie, sleep	G-162, G-258	
PAK	ipak, še – sin, SN, SK	still	B-01	
PAKRAJEV	pokradel – preg, SK	stole	B-01	
PAKTOJ	pakt, pogodba – SK	pact	B-01	izvor nejasen/source indistinct
PAR	par – SK	pair	M-01d, G-125	
PARKE	parkot, pregraja – okr, PL, SK	barrier	G-125	
PARKE	polja – sin, SK	fields	G-01, G-125	
PARKIE	pokesaš – prpr, SK	regret	M-01d	
PEIA	peja, poje – SN, SK	sing	G-135	
PI	pi, pij, pil – okr, SN, SK	drink	G-135	
PIJANA	pijana – SK	drunk	M-01b, M-02	
PIO	pio, pil – SN, SK	drank	G-113	
PIT	pit, piti – SN, SK	drink	T-02a	
PITAV	pitau, pital – SN, SK	stuffed	G-113	

PITAV	pitav, vprašal, HR, SN, SK	asked	G-113	
PL	pol, potem – okr, SN; SK	after	G-132	
PL	pali – okr, SN; SK	burn	G-132	
PLODI	plodi - SK	propagate	W-01a	
PLODIM	plodim - SK	propagate	W-01a	
PO	po, po nas – SK	by, like as	T-01b	
PODAS	padaš – preg, SK	fall	G-02	
PODAS	podaš – preg, SK	give	G-02	
PODASKAI	podeskaj – preg, SK	plank	G-02	
POROK	porok, poroka – preg, SK	warrantor	G-02	tudi poroka/ <i>also marriage</i>
POROKITI	poročiti – preg, SK	marry	G-02	
POSA	posesa – okr, SK	suck	G-229	
POSO	posel – okr, SK	job	G-189	
POSO	posoda – okr, SK	vessel	G-189	
POSOJ	posodi – okr, SK	vessel	G-189	
POSOJ	posodi – okr, SK	lend	G-189	
PROI	proj, prej – SN, SK	before	M-01b, M-02	
PROIT	proti – prem, SK	against	M-01b, M-02	
PROITAV	protiven – preg, SK	adversary	M-01b, M-02	
PSE	pse – SK	dogs	Dd-101	
PSEIK	psiček – SK	puppy	W-02	
PSEKKE	posrkal – preg, SK	sipped	Dd-101	
PSEUKE	pse – SK	dogs	Dd-101	
PUIO	pio, opil – prem, SN, SK	drank, drunk	P-01	
PULAI	poln – preg, SK	full	P-101	
PULAISINI	polajšanje – preg, SK	mitigate	P-101	
R	res – okr, SK	really	M-04, G-185, G-199, G-222, G-222, P-04b	
R	resnica – okr, SK	truth	G-199	
R	rad – okr, SK	like	G-199	
R	raje – okr, SK	rather	G-141	
RAE	raj – preg, SK	heaven	B-03	
RAJ	raj – SK	heaven	G-251	
RATA	rata, obrok – HR, SN, SK	ration	G-221	
RATA	ratar, orač – PL, SN, SK	plougher	G-221	
RATAM	ratam, orjem – PL, SN, SK	plough	W-06	
RAVO	kravo – okr, SK	cow	W-10	
RAVO	pravo – okr, SK	right	W-10	
REJ	rej, raj – SN, SK	heaven	M-01e	
RES	res – SK	really	G-130, G-197	
RIS	res – preg, SK	really	B-01, G-185	
RIS	ris – SK	lynx	G-185	
RIS	čarni ris – SK	magic circle	G-185	
RITARU	ratar, kmet – SN, SK	farmer	G-222	
ROG	rog – SK	horn	G-201	
ROKA	roka – SK	hand	G-105	
RONO	rono, rano – SN, SK	early	G-125	
RONO	rono, rano – SN, SK	wound	G-125	
RONO	ronc, strm – PL, SN, SK	steep	G-125	
ROS	res – preg, SK	really	G-115	
ROUN	roun, raven – SN, SK	straight	B-03	
RS	res – okr, SK	really	G-08	
RU	rov, grob – sin, SK	pit, grave	B-01, G-109, G-226	
RUK	roka – okr, SK	hand	G-109	
RUM	rum – SK	rum	G-226	izvor nejasen/ <i>source indistinct</i>

RUT	rute, rake, rakev – PL, SN, SK	grave, coffin	B-01
RVA	rval, boril – okr, SN, SK	fought	G-130
RVAS	rval, boril – preg, SN, SK	fought	G-130
RVO	rval, boril – okr, SN, SK	fought	P-04b
RVOTS	rval, boril – preg, SN, SK	fought	P-04b
S	s, z, si, se – okr, SN, SK	with, you are	M-01a, M-01a, M-01b, M-01b, M-01c, M-01d, M-01f, M-05, M-07, W-08, W-09, W-10, B-02, B-03, G-01, G-01, G-01, G-06, G-102, G-109, G-111, G-119, G-119, G-122, G-123, G-124, G-127, G-130, G-133, G-140, G-142, G-147, G-148, G-149, G-154, G-161, G-166, G-194, G-204, G-204, G-229, G-247, G-248, G-249, P-03, P-03, P-03, P-04b, P-04c, P-04c, P-104, T-01b, Dd-101
S	so – okr, SK	are	G-111, G-129
S	sem, sam – okr, SK	here, alone	M-02, G-108, G-125, G-139, G-150, G-151, G-151, G-176, G-265
S	še – okr, preg, SK	still	M-09, W-04a, W-07, G-117, P-04a, P-102
S	šel – okr, SK	went	G-114, G-224
S	sedaj – okr, SK	now	G-229
SA	sa, si, s, z – HR, SN, SK	with, you are	M-01d, G-02, G-127, G-150
SA	sam – okr, SK	alone	G-113
SAD	sad, sedaj – SN, SK	now	W-08
SADI	sadi – SK	plant	G-137
SADIM	sadim – SK	plant	G-137
SAGA	scagal, umrl – sin, SN, SK	died	W-07
SAGI	sagoreli, umrli – okr, SK	burned, dead	G-135
SAGO	sagoreli, umrli – okr, SK	burned, dead	W-08
SAI	saj – SK	but	G-249, P-101
SAI	šal – preg, SK	shawl	G-249
SAIM	zajm, zajemi – preg, SN, SK	ladle	P-101
SAJ	saj – SK	but	G-01
SAJIL	sadil – preg, SK	planted	G-127
SAKA	saka, ljubi – MK, SK	love	G-150, G-150
SAKEM	sakam, ljubim – preg, MK, SK	love	M-05, G-111, G-147
SALO	salo, SK	fat	G-139, G-141
SAN	san, sen – preg, SN, SK	dream	W-07
SANE	sanje – okr, SK	dream	W-07
SARAM	šaram, krasim – HK, SN, SK	decorate	G-202
SAV	sav, ves – prem, HK, SN, SK	whole	G-134
SDAI	zdaj – preg, SK	now	P-102
SE	se	you, oneself	M-01d, W-01b, G-130, P-01, P-01, P-04a, P-04a, P-04b
SE	še – preg, SK	still	B-01, G-108, G-123, G-124, G-144, G-148, G-176, G-249
SE	sej – okr, SK	sow	G-149
SEAM	sejam, sejem – okr, SN, SK	sow	G-07
SEG	segnil, umrl – sin, SK	died	P-06
SEI	šel – preg, SK	went	G-108
SEI	sej, saj – SN, SK	but	G-265
SEI	sej – SK	sow	G-265
SEIE	seje – SK	sow	G-108
SEJI	sedi – preg, SK	sit	M-04
SEJI	seje – SK	sow	M-04
SEM	sem, SK	I am	G-244
SEN	sen – SK	dream	M-01d
SENIOV	sanjal – preg, SK	dreamed	G-129
SERA	sera, reva, zgaga – SN, SK	wretch	G-197
SESAJ	sesati – prem, SK	suck	W-01b

zgorel = upepeljen/*cremated*
 zgorel = upepeljen/*cremated*

SESAJT	sesati – prem, SK	suck	W-01b
SEST	sest, sedi – SN, SK	sit	P-02
SETA	sedi – preg, SK	sit	G-122
SETA	šeta, hodi – SN, SK	walk	G-122, G-123, G-124, G-148, G-149
SETA	seta, sveta – SN, SK	holy	G-148, G-149
SETAT	šetat, hoditi – SN, SK	walk	G-122
SEU	šel – preg, SK	went	G-181
SEU	sel – preg, SK	courier	G-181
SI	si	you are	M-03, W-08, W-09, B-01, G-02, G-04, G-07, G-109, G-125, G-133, G-143, G-185, G-221, G-229, G-252
SI	sij – okr, SK	shine	W-10,
SIA	sije – preg, SK	shine	G-117, G-239
SIA	seje – okr, SK	sow	G-117, G-239
SIKEM	sakam, ljubim – MK, SK	love	G-239
SIDI	sidi, sedi – SN, SK	sit	T-01b
SIE	sje, sije – SN, SK	shine	G-125
SIE	sje, seje – SN, SK	sow	G-125
SIEIE	seje – SN, SK	sow	G-125
SIKE	sikajoč – okr SN, SK	hissing	M-01b
SIKENEMAN	zmaj – HR, SN, SK	dragon	M-01b sikajoča pošast, zmaj/hissing monster, dragon
SIM	sim, sem – SN, SK	I am	P-03, P-101
SIR	sir – SK	cheese	G-185
SIT	sit – SK	sated	W-09, W-10, B-01, G-105, G-154, G-194
SITA	sita – SK	sated	G-133
SITE	site – SK	sated	W-09, W-10
SITO	sit – SK	sated	G-229
SKAN	skal, skali – preg, SK	rock	P-05
SKANU	skali – preg, SK	rock	P-05
SKEK	skočil – okr, SK	jumped	G-128
SKRI	skri – SK	hid	G-145
SKURL	skuru, skurili – SN, SK	burned up	G-109
SM	sm, sem – okr, SN, SK	I am	M-01c
SMENEJA	smena, zamenjava – SN, SK	exchange	B-01
SMO	smo – SK	we are	M-01c
SO	so – SK	they are	G-110, G-111, G-140, G-145, G-146, G-147, G-152, G-161, G-176
SO	so, s, z – SN, SK	with	G-116
SODI	sodi – SK	judge	G-105
SOI	soj, sij – SN, SK	shine	M-03, M-05, G-110, G-117
SOI	svoj – okr, SK	own	G-117
SOIKA	setev – prpr, SK	seeding	G-272
SOJALI	sojali, sejali – SN, SK	sowed	G-176
SOJEN	sojeni – SK	judged	G-110
SOJENI	sojeni – SK	judged	G-110
SOK	sok, mleko – sin, SK	juice, milk	G-229
SOL	sol – SK	salt	M-07
SOL	šel – preg, SK	went	M-07
SOMA	soma, sama – SN, SK	alone	C-102
SON	sin – preg, SK	son	M-05
SOPU	sopara, vreti – SK	boil	G-189
SORA	sora, zora – SN, SK	dawn	G-115
SOSKA	soseska – okr, SK	community	P-02
SOVE	sove – SK	owls	G-140
SPE	spe, hiti – SN, SK	hurry	P-102
SPERET	sprejet – okr, prem, SK	admitted	B-01
SPOR	spor – SK	quarrel	W-05b

STA	sta – SK	they are	G-131, G-245
STA	ostala – okr, SK	stayed	G-144
STAT	ostat, ostati – SN, SK	stay	G-144
STEK	stekel – okr, SK	run	P-04a
STOI	stoj – SK	stop	G-113
STOI	stoj – SK	stand	G-113
SU	su, so – SN, SK	they are	W-09
SUA	sua, sva – SN, SK	we are	G-270
SUIA	svega, vsega – prpr, SN, SK	all	G-161
SUIA	svoje – okr, SK	own	G-161
SURG	srk – preg, SK	sipping	Dd-102
SURJO	surov, grob – prpr, SK	coarse	M-01f
SUSKANUTIE	soskončanje – prpr - SK	co-termination	P-05
T	t, tu – okr, SN, SK	here	M-01d, M-04, M-05, M-07, M-10, W-01b, B-01, B-02, G-04, G-112, G-113, G-122, G-141, G-141, G-144, G-147, G-147, G-158, G-176, G-182, G-183, G-203, G-249, G-275, P-04a, P-04b, P-05, P-06, T-02b
T	t, ti – okr, SN, SK	you	G-02, G-183, T-01b
TA	ta – SK	this	M-01a, M-01b, M-01c, M-02, W-01c, G-01, G-112, G-123, G-124, G-136, G-148, G-149, G-182, G-225, G-229, G-272, P-06, T-02a
TA	tu – preg, SK	here	M-09, G-07, G-133
TADOJ	tedaj – preg, SK	then	G-136
TAI	taj, ta – SN, SK	this	W-02
TAJ	tej – preg, SK	to this, to her	W-01b
TAKI	taki, tak – SN, SK	such	G-272
TAM	tam – SK	there	M-01c
TARE	tare – SK	smash	M-01c
TAT	tat – SK	thief	P-106
TATA	tata, oče – SN, SK	father	G-04
TATE	tata, oče – SN, SK	father	W-08
TATI	tati, očetu – SN, SK	to father	P-106
TE	te, tako – okr, SN, SK	so	B-03
TE	tebi – okr, SK	to you	M-05
TE	te, da – SN, SK	that	M-06, W-01a, W-09, B-01, B-01
TE	te, tu – SN, SK	here	W-08, W-09, W-10, B-03, B-03, G-176, G-249
TE	te, tem – okr, SN, SK	this	B-01, B-03
TEA	tej – preg, SK	this	W-10
TEDA	tedaj – okr, SK	then	W-01a
TEEAE	tebi – preg, SK	to you	M-06
TEI	tej – SK	to her, to this	M-01a
TEJ	tej – SK	to her, to this	W-01b
TEK	tek – SK	run	W-01b, P-04a
TEKA	teka – SK	run	M-09
TEL	tel, telo – SN, SK	body	G-249
TELE	tlemi – SK	ground	B-01
TELEMI	tlemi – SK	ground	B-01
TELES	telo – SK	body	W-08
TER	ter – SK	and	G-01
TES	tež, utež – okr, SK	weight	G-249
TESA	teši – preg, SK	console	G-02
TESAN	tesen – preg, SK	narrow	T-02b
TESAN	tesan – SK	hewing	T-02b
TETO	to – SK	this	W-08, W-10

TEVO	tvoj – prpr, SK	your	W-10
TI	ti, on – SK	you, he	M-04, W-09, B-02, B-03, G-02, G-113, G-154, G-158, G-183, G-190, G-194, G-203, G-261, G-275, P-04a, P-04a, P-06, P-106
TI	ti, tej – SN, SK	this	W-05a
TI	ti, tu – SN, SK	here	G-190
TIA	tja – SK	there	M-02, G-223
TIB	teb, tebi – okr, preg, SN, SK	to you	G-158
TIS	tistemu – okr, SK	to that	G-105
TLA	tla – SK	ground	W-01b
TLE	tle, tu – SN, SK	here	G-249
TLETES	pleteš – preg, SK	knit	G-249
TO	to, tu – SN, SK	here	M-07, W-10, B-01
TOA	toa, tvoja – SN, SK	your	W-09
TOAE	tvoja – okr, SK	your	W-09
TODA	toda – SK	but	W-08
TOI	toj, tvoj – okr, SN, SK	your	G-252
TOIA	toja, tvoja – SN, SK	your	G-144
TOIE	toje, tvoje – SN, SK	your	G-229
TOJ	toj, tej – SN, SK	her, this	W-01a, P-105
TOJ	toj, tvoj – okr, SN, SK	your	W-01c, W-04, B-01, B-01, B-01, G-125, G-163, G-164, P-105
TOJO	tojo, tvojo – SN, SK	your	B-01
TOLO	tule – preg, SK	here	M-07
TOTI	toti, tej – SN, SK	to her, to this	M-01f
TOVO	gotovo – okr, SK	sure	G-02
TOVO	teuo, telo – preg, SN, SK	body	G-02
TST	tst, tast – SN, SK	father in law	B-02
TU	tu – SK	here	W-01a, W-01b, W-08, G-122, G-190, G-261, P-04a, T-02b
TUA	tvoja – okr, SK	your	M-01f
TUT	tem – preg, SK	these	W-01a
TVEME	dvema – preg, SK	to two	M-01d
U	u, v – SN, SK	in	W-01a, G-189, P-05
UES	ues, ves . SN, SK	whole	G-181
UID	uid, vid – SN, SK	sight	G-106
UID	uid, uidi – SN, SK	escape	G-106
UIR	uir, vir . SN, SK	source	P-103b
UIS	uis, ais – SN, SK	oh	T-02b
UIVA	uživa – preg, SK	enjoy	P-103a
UK	uk – SK	learn	G-127, G-139, G-241
UKE	uke, oči – SN, SK	eyes	T-01a
UKE	uči – preg, SK	learn	T-01a, Dd-101
UM	um – SK	reason	G-226
UMAN	uman, umen – SN, SK	sage, smart	B-01
UMANEK	umnik – prem, SN, SK	sage, smart	B-01
UMEN	umen – SK	sage, smart	T-02b
UMIK	umik – SK	withdraw	G-264
UMIK	umik, umnik – SN, SK	sage, smart	G-264
UMRE	umre – SK	dies	G-200
UN	on, un, en, in – SN, SK	he, one	M-02, B-03, G-144
UN	unga, njega – okr, SN, SK	him	G-136
UNUTRA	unutra, znotraj – HR, SN, SK	inside	G-233
UP	up – SK	hope	P-101
UPE	upe, upaj – SN, SK	hope	P-101
URAGI	uragi, vragi – SN, SK -	devils	G-222
URATI	urati, orati – preg, SN, SK	plough	G-222

URATI	vrati, vrni – preg, SN, SK	return	G-222
US	ustal – okr, SK	rose	W-08, W-09, G-270, P-06
USA	usa, vse – SN, SK	all	G-161
USKA	uska, ozka – SN, SK	tight	P-05
USSA	usa, vsa – SN, SK	all	G-213
UST	usta – okr, SK	mouth	G-266
UT	utrt – okr, SK	push	P-05
UVATI	uhvati, ujemi – okr, SN, SK	catch	G-133
UVEL	uvel – SK	withered	G-01
V	v – SK	in	M-01a, M-02, B-03, B-03, G-236, P-03, T-02b
V	vej, vedi – okr, SN, SK	know	G-257
V	vidi – okr, SK	see	G-257
VA	va, v – SN, SK	in	G-236, P-02, P-05
VADLO	vadbo – preg, SK	practice	G-150
VAG	vaga, tehta – SN, SK	balance	M-01a
VAGA	vaga, tehtnica – SN, SK	balance	G-115
VAGTAE	vagtaje, čuvaje – SN, SK	protection	M-01a
VAI	vej, vedi – preg, SN, SK	know	M-01b, M-02, G-152
VAKI	vaki, tako – SN, SK	so, that	G-146, G-178
VAN	van, mir, nebesa – sin, PL, SK	heaven	M-01a, M-05, G-134, G-250, G-262, P-02 božji van/ <i>God's will</i>
VAN	ven, zunaj – preg, SK	outside	G-134, G-250
VANAK	van, nebesa – sin, PL, SN, SK	heaven	M-01a
VANAN	van, mir, pokopan – PL, SK	peace, buried	G-236
VANI	vani, zunaj – preg, SN, SK	outside	G-250
VANO	van, nebesa – sin, PL, SN, SK	heaven	M-05
VAR	varuje – okr, SK	protect	B-01
VARA	vara – SK	deceive	M-04
VARAN	varan, varen – SN, SK	safe	M-04
VARMO	varmo, varujmo – SN, SK	protect	B-01
VARMOJUN	varovalec – preg, SK	protector	B-01
VAS	vas – SK	village	G-134, G-142, P-02, P-05
VASOU	vasoval, vasovati – okr, SK	woo	P-03
VASUSKANU	vstal – prpr, SK	resurrect	P-05
VASUS-			
KANUTIE	vstajenje – prpr, SK	resurrection	P-05
VE	ve, v – SN, SK	in	W-01b, W-01b
VE	ve, vedve – SN, SK	you	G-245
VE	ve – SK	knows	G-08, P-02
VEBRU	grobu – sin, SK	(to) grave	P-04a vej v grobu/ <i>know in grave</i>
VEBRU	vepru, veper – SN, SK	wild boar	P-04a
VEI	vej, vedi – SN, SK	know	M-01b, M-02, G-140, G-143, G-143, G-247, G-250
VEIA	vej, vedi – SN, SK	know	G-183
VEJ	vej, ve – SN, SK	know	B-03, B-03
VEJ	veja – okr, SK	branch	M-02
VEJME	velme, velike – SN, SK	great	B-03
VEM	vem – SK	know	M-01d
VEN	ven – SK	out	W-01b
VENAV	venel – preg SN, SK	withered	W-01b
VER	veri, veruj – okr, SN, SK	believe	B-01
VERKTE	veri, veruj – SN, SK	believe	B-01
VES	ves – SK	whole	B-03
VESNIJO	vesnijo, pomladjo – SN, SK	spring	B-01
VESTA	vesta – SK	know	G-165

VI	v – SK	in	W-10
VI	vi – SK	you	G-243
VI	viš, vidiš – okr SN, SK	see	G-183
VID	vid, vidi – SN, SK	see	G-04
VIEL	vjeu, ujel – SN, SK	seize, catch	M-01d
VINA	vina – SK	vine	G-199
VINAM	vinu – SK	to vine	G-199
VIT	vit, vid – SN, SK	sight	G-183
VITE	vide, vidite – okr, SN, SK	see	W-10, G-141
VO	vo, v – SN, SK	in	W-10
VO	bo – preg, SK	will be	M-04
VOI	vej – preg, SK	know	G-02
VOINE	vojne – SK	wars	G-129, G-145, G-228
VOINE	vonja – SK	scent, smell	G-129, G-145, G-228
VOINES	vonjaš – preg, SK	scent	G-129
VOIVETE	vojeval – preg, SK	made war	P-04a
VOIVETE	vojvoda – preg, SK	duke	P-04a
VOJS	vojski – okr, SK	war, army	B-01
VOJSEKEJ	vojski – SK	war, army	B-01
VOLKA	volka – SK	wolf	G-01
VOS	vos, ves – preg, SN, SK	whole	M-01b, M-02, B-01, G-140, G-146, G-150
VOS	vaš – preg, SK	your	G-140
VOS	vas – preg, SK	you	G-146
VOR	varuj – okr, preg – SK	protect	M-04
VRAETI	vрати, vrni – SN, SK	return	B-03
VRAETITE	vрати, vrni – SN, SK	return	B-03
VREKUN	vrekun, vrač – SN, SK	magus	M-06, W-01a ureči = bewitch
VSE	vse – SK	all	M-01f
VTE	vtem, tu – SN, SK	here	B-03
VUG	bug, bog – preg, SN, SK	God	G-115, G-133
VUN	ven, zunaj – SK	outside	G-144

ŠTEVILO BESED PO ČRKAH / NUMBER OF WORDS ON LETTERS

A	B	C	Č	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R	S	Š	T	U	V	Z	Ž
61	30	0	4	41	20	0	24	0	46	18	49	27	61	62	46	44	34	109	0	65	33	74	0	0

Skupno 848 besed / All together 848 words

LITERATURA/LITERATURE

1. C. Brixhe, M. Lejeune, *Corpus des Inscriptions Paléo-Phrygiennes*, Editions Recherche sur les Civilisations, Paris 1984.
2. V. Vodopivec, *Katalog frigijskih napisov, besed in prevodov*, objavljeno v tej knjigi.
3. V. Vodopivec, *Zbir Frigijskih napisov, delitev*, prevod in besednjak, Zbornik 7. mednarodne konference, Evropski staroselci, Jutro, Ljubljana 2010, 31-57.
4. *Slovar Slovenskega knjižnega jezika*, Državna založba Slovenije, Ljubljana 2002.
5. J. Jurančič, *Slovensko – srbohrvaški slovar*, Državna založba Slovenije, Ljubljana 1989.
6. M. Pleteršnik, *Slovensko – nemški slovar*, ponatis, Cankarjeva založba, Ljubljana 1974.
7. F. Novšak, *Makedonsko – slovenski slovar*, Državna založba Slovenije, Ljubljana 1982.

ZAKLJUČEK

Slovenska etnogeneza ima prastare korenine, saj je slovenščina najbolje ohranila predantične značilnosti tedanjih slovanskih govorov in je zato najboljše orodje za razumevanje predantičnih napisov. Slovanski jeziki kažejo največjo podobnost s staroindijskimi vedskimi jeziki in so izvirno starejši od germanskih jezikov, romanski jeziki pa so še mnogo mlajši. Zemljepisna imena razumljiva na slovanskih osnovah so posejana po vsej Srednji Evropi in pričajo o slovanskem staroselstvu, saj ta imena izvirajo iz dobe po otoplitvi po zadnji ledeni dobi med 9000 in 7000 pr. Kr. Slovenska etnogeneza je vsaj toliko stara kor grška in smo nanjo upravičeno ponosni.

JEZIKOVNE OSNOVE ETNOGENEZE

Prečrkovani, deljeni in prebrani so vsi venetski, retijski in starofrigijski napisi in njihovo razumevanje je dovolj dobro za uspešno zaključeno delo. Venetski napisi so najboljše, saj je prebranih 421 napisov z 2426 besedami in 7879 črkami, vsebujejo pa še 12 objokovalnih delov napisov s 192 besedami in 961 črkami ter 9 ponavljalnih delov napisov s 311 besedami in 641 črkami. Retijski napisi so najskromnejši po obsegu, saj obsegajo 219 napisov s 779 besedami in 2301 črkami. Le nekoliko večji obseg imajo starofrigijski napisi, ki obsegajo 207 napisov z 867 besedami in 2438 črkami. Slovar venetskega jezika vsebuje 1335 besed, retijski besednjak zajema 789 besed, starofrigijski besednjak pa ima 848 besed. Venetski napisi so izrazito usmerjeni v darovanje in posmrtno življenje, retijski so bolj posvečeni lovu in obrambi, starofrigijski pa nam spregovore tudi o kmetovanju.

Prečrkovanje in razumevanje venetskih, retijskih in starofrigijskih napisov je dovolj dobro za uspešno zaključeno delo katalogov in besednjakov navedenih predantičnih napisov. Venetski napisi so pri prečrkovanju in razumevanju najzanesljivejši, saj več kot 74 % venetskih napisov dosega odlično prečrkovanje in več kot 75 % napisov dosega odlične in prav dobre prevode. Več kot 82 % retijskih napisov dosega odlično in prav dobro prečrkovanje in skoraj 57 % napisov dosega odlične in prav dobre prevode. Skoraj 72 % starofrigijskih napisov dosega odlično in prav dobro prečrkovanje in več kot 72 % napisov dosega odlične in prav dobre prevode. Prepričljivi rezultati pričajo o uspešno zaključenem delu prečrkovanj, branj, prevajanj in besednjakov. Ti rezultati nedvoumno pričajo o Venetih, Retijcih in Starih Frigijcih kot naših slovanskih in slovenskih jezikovnih prednikih.

Prikazane so tudi primerjave s staroslovenskimi rokopisi, ki pa so vsaj pol stoletja mlajši od najmlajših venetskih napisov. Podane so črkovne primerjave, ki kažejo večjo sorodnost venetskih napisov s slovenščino kot z znanimi staroslovenskimi napisi. Delni razlog je v zapisovalcih staroslovenskih rokopisov, ki praviloma niso bili Slovenci in v veliki stalnosti slovenskega jezika, ki se je v teku tisočletij najmanj spremenil, saj je ohranil največ značilnosti praslavanskega izrazja. Obseg staroslovenskih rokopisov je precej večji od predantičnih slovanskih napisov: Černjejski 1580 besed in 7226 črk, Stiški 887 besed in 4451 črk,

Brižinski 1014 besed in 4434 črk, Kranjski 397 besed in 1980 črk, Starogorski 175 besed in 752 črk, Celovski 164 besed in 733 črk, Videmski 55 besed in 485 črk, Načrt za pridigo 96 besed in 370 črk, Ljudska pesem Stara prauda 36 besed in 198 črk, Škofjeloški 16 besed 102 črk, Pesmi Oswalda Wolkensteina 47 besed in 195 črk, Auerspergov rokopis 37 besed in 163 črk, Ulrich von Liechtenstein 5 besed in 23 črk, Turinska knjiga 3 besede in 15 črk. Skupaj imajo staroslovenski rokopisi 5002 besed in 21.127 črk s povprečno dolžino besed 4,22 črke. Navedeni predantični napisi imajo skupaj le 4575 besed in 14.220 črk s povprečno dolžino besed 3,11 črke. Povprečna dolžina besed staroslovenskih rokopisov je manjša od slovenskih leposlovnih besedil, ki je 4,55 črk in večja od predantičnih napisov. To je razumljivo, saj je v njih manj okrajšav in več daljših ter značilnih verskih izrazov in imen.

Izvršene so številne primerjave, ki dokazujejo pravilnost razumevanja navedenih predantičnih napisov na osnovah slovanskih jezikov in zavračajo razumevanje zahodnoevropskih jezikoslovcev kot neustrezno in v nasprotju s predpostavljeno romansko – latinsko in imensko osnovo razumevanja. Število besed v latinskem spletnem slovarju z začetno črko F je 626, z začetno črko V pa 564, skupno 1191 ali 4,90 %. Delež različnih besed zahodnoevropskih jezikoslovcev v venetskih napisih, ki se pričenjajo na črki F in V, v knjigi *La Lingua Venetica* je 20,00 %, v knjigi *Manuel de la langue Vénète* pa kar 21, 26 % ali več kot štirikrat toliko. Podobno nesorazmerje kaže tudi delež vseh besed na črki F in V v primerjalnem latinskem besedilu: *C. IVLI CAESARIS COMMENTARIORVM DE BELLO GALLICO LIBER QVARTVS*, ki obravnava Venete in ima zato večji delež različnih besed začetih s črko V, v skupnem deležu 7,00 %. Pri razumevanju zahodnoevropskih jezikoslovcev pa vse besede na F in V v venetskih napisih kažejo deleža 16,09 % in 16,67 % ali več kot dvakrat toliko. Večkratna nesorazmerja so tudi pri drugih besedah zahodnoevropskih jezikoslovcev z začetno in končno črko, kar nedvoumno dokazuje napačno delitev zvezno pisanih besedil ali napačno predpostavljen jezik razumevanja – latinščino. Nasprotno pa primerjave s slovenščino kažejo bistveno manjša odstopanja, kar potrjuje dobro razumevanje venetskih napisov na osnovi slovenščine. Značilnost objavljenih del zahodnoevropskih jezikoslovcev je popolna odsotnost analiz pogostosti, ki bi potrdile ali zavrnille predpostavljeni jezik razumevanja. V sodobnem jezikoslovju je ravno primerjalno jezikoslovje bistvenega pomena in nerazumljivo je, da zahodnoevropski jezikoslovci v navedenih delih niso objavili nobene študije, ki bi podala ujemanje uporabe črk in besed vsaj v predpostavljenem jeziku razumevanja - latinščini, pa čeprav bi bila taka primerjava enostranska.

PREDANTIČNI MEDOSEBNI ODNOSI

Navedeni predantični napisi nam vsaj delno odkrivajo tedanje medosebne odnose, ki jih lahko osvetlimo z različnimi študijami. Zanimiva je primerjava družinskih in družbenih odnosov, ki se kažejo v razmerju med spoloma v tedanjem času, zato primerjamo razmerje med različnimi besedami za moške in ženske člane tedanje družbe.

VEN vse besede navedenih pomenov v prevedenih venetskih napisih,

RET vse besede navedenih pomenov v prevedenih retijskih napisih,

FRI vse besede navedenih pomenov v prevedenih starofrigijskih napisih.

jezik	oče	sin	drugi	mama	nona	druge	moški	ženske	vsi	oče %	moški %
VEN	24	15	2	19	14	3	41	36	77	31 %	53 %
RET	14	2	3	4	1	1	19	6	25	56 %	76 %
FRI	52	2	1	21	12	5	55	38	93	56 %	59 %

Pri venetskih napisih sta poudarjena oče in sin skupaj 39 ter mama in nona skupaj 33, razmerje moških je podobno kot pri ženskah in je le nekaj večje od 50 %. Značilnost venetskih napisov je močna prisotnost sinov in popolna odsotnost hčera, ter poudarjen lik matere in none – 33, ki skupaj močno presegata očeta in dedka – 25. Venetski napisi so močno onostransko usmerjeni, zato imajo najmanjši delež sorodstvenih izrazov $77/2426/ = 3,17 \%$, kar jih uvršča blizu retijskih napisov.

Pri retijskih napisih je razmerje bistveno drugačno, saj je poudarjen predvsem oče, ki že zajema 56 %, pri moških pa se delež poveča na 76 %, kar je verjetno povezano z lovsko naravnostjo teh napisov. Tudi očetje in dedi, ki jih je skupaj 15, močno presegajo omembe mater in babic, ki jih je skupaj le 5. Retijski napisi so po obsegu in po dolžinah napisov najkrajši, majhen pa je tudi delež sorodstvenih izrazov: $25/779 = 3,21 \%$, kar jih statistično uvršča takoj za venetskimi napisi.

Pri starofrigijskih napisih je razmerje pri očetu enako kot pri retijcih, pri moških pa se le nekoliko poveča, saj sta pogosta izraza tudi za nono in za dekle. Razen izrazite prednosti očeta, je delež matere in none podoben kot pri Venetih, kar nakazuje tudi podobno razmerje med spoloma in s tem žensko enakopravnost. Starofrigijski napisi imajo največ sorodstvenih izrazov: $93/867 = 10,73 \%$, zato je njihova zanesljivost največja.

Ženska enakopravnost značilna za slovanske skupnosti se je izkazala le pri Venetih. Pri Retijcih prevladuje lik očeta, zato gre bolj za očetovsko ali pa za lovsko družbo, kjer je poudarjen moški lik lovca. Pri Starih Frigijcih sicer močno izstopa lik očeta, razmerje med spoloma pa se le nekoliko poveča, saj je močno prisotna tudi babica, zato se tudi pri Starih Frigijcih nakazuje ženska enakopravnost.

MNENJA IN DEJSTVA

Upam, da je pričujoča knjiga dodala precej novega k slovenski etnogenezi in s tem obogatila vaše znanje, in morda prispevala tudi k treznejši presoji navedenih vsebin. Morda bo vplivala tudi na bolj dosledno presojo drugih vsebin, ki nas vsakodnevno obkrožajo. Pri teh vsebinah je prisoten pluralizem mišljenj, kar je vedno pozitivno, saj o isti stvarnosti lahko razmišljamo različno, medtem ko so dejstva praviloma enaka. Pri samem dokazovanju pa moramo ločiti med teorijami, mnenji in citati, saj je žal mnogokrat prisoten avtoritaren princip, ki namesto dejstev prikazuje le mnenja in domneve, ki pa jih na »politični, znanstveni ali verski« osnovi vsiljuje kot nesporna dejstva.

Na politični ravni je tako vsiljevanje pričakovano, saj gre za politično propagando, ki ima la redko pomembno vsebino. Politika ima tesne zveze z gospodarsko močjo in s tem na oglaševanje in neposredno obvladovanje medijskega prostora. Mediji obvladujejo več kot 80 % javnega mnenja in so izjemno sredstvo za vsakovrstne manipulacije, za povečevanje

in poniževanje in celo za medijski »linč«. Ta pojav je splošno prisoten, izstopa pa v nekaterih državah, na primer v Italiji in žal tudi v Sloveniji, saj gospodarska moč ni enakomerno porazdeljena med politične struje.

Na verski ravni je tako vsiljevanje tudi pričakovano, vendar v sodobnem svetu manj uspešno od političnega, saj se ljudje čedalje bolj zavedajo lastne vrednosti kot enkratnega posameznika in človeka. V razvitem svetu je takega vsiljevanja s strani velikih verstev čedalje manj, zato pa so to pot ubrale razne sekte s svojimi »večvrednimi« voditelji, ki jim gre predvsem za osebno oblast in gmotno blaginjo. Te sekte praviloma ponujajo rešitve brez lastnega napora in človeka le izkoristijo ter ga puste praznega.

Na znanstveni ravni tako vsiljevanje ni pričakovano, saj je v temeljnem nasprotju z znanostjo, ki za svoje raziskovanje in vedenje išče vedno nove dokaze. Pri tem opušča ali spreminja in dopolnjuje stara znanja in stare hipoteze. Žal se vsiljevanje avtoritarnih mnenj in splošno priznanih teorij namesto dejstev prepogosto pojavlja tudi v »znanosti«. Posebej izrazito je bilo udinjanje »znanosti« v časih imperializma in komunizma in v nekaterih družbah se tako udinjanje še nadaljuje. Žal se ravno slovenska družba še ni izvila iz oklepa preteklih ideologij in pri nas še ni napočil čas normalizacije.

Trgovci imajo zelo poučen pregovor, da je kupec vedno »kralj« in to izkoriščajo z reklamami, kjer ga prepričujejo, da v resnici izbira sam, kar pa je le malokdaj resnično. Tako kot se v trgovini moramo počutiti kot kralji, ki v resnici izbiramo, moramo to početi tudi na političnem, verskem in znanstvenem trgu. »Trgovci« bi nam radi prodali slabo robo po najvišjih cenah in nas prepričali, da smo se za nakup odločili sami, saj nakupljeno robo nujno potrebujemo. Od nas samih je odvisno ali se damo »prepeljati žeje čez vodo« ali pa takoj spregledamo trditve, ki niso resnične in nimajo ustreznih dokazov.

RAZPRAVA

Vsebina te knjige prikazuje temelje razumevanja pred-antičnih slovanskih napisov in njeno verodostojnost presodite sami, saj imate za tako presojo dovolj sposobnosti, pa tudi dovolj znanja. Naj vas ne zapeljejo jezikovne slovnične podrobnosti, ki so v navedenih pred-antičnih napisih sporne, saj so ti napisi pisani v doslej neznanih narečjih, kjer se končnice besed izpuščajo, praviloma pa ravno končnice predstavljajo slovnične oblike. Namesto takih spornih vidikov naj vas pritegnejo temeljni dokazi, ki so vezani na korenske osnove, ki so tudi temelj vseh etimologij ali izvorov besed in so vsakemu Slovencu še po tisočletjih razvidni. Korenske oblike, ki so za preučevanje predantičnih jezikov najboljša osnova, sem uporabil pri delitvi besed zvezno pisanih besedil in pri razumevanju navedenih predantičnih napisov.

Delež narečnih besed v obravnavanih predantičnih jezikih je več kot 60 %, delež knjižnih besed pa manj kot 25 %, zato bi morali za ustrezno uporabo končnic dovolj dobro poznati narečje v katerem je pisan posamezen napis. To pa zahteva posebno študijo, saj narečja v katerih so pisani navedeni predantični napisi, jezikoslovci še niso strokovno obdelali. Zahodnoevropski jezikoslovci niso uspeli razumeti niti desetine obravnavanih napisov kaj šele, da bi lahko ugotavljali stopnjo narečnosti navedenih predantičnih napisov.

Šele zanesljiva ugotovitev stopnje narečnosti bi podala osnovo za raziskavo uporabljenega narečja in tukaj predstavljena analiza narečnosti je prva tovrstna študija stopnje narečnosti navedenih predantičnih napisov.

Dosedanje običajne slovnične primerjave s končnicami navedenih predantičnih napisov niso zanesljive, saj je celo v nedvoumno pravilno izbranem jeziku razumevanja – slovenščini knjižnih končnic povprečno še vedno manj kot 25 %. Tako majhen delež omogoča pravilno sklepanje le pri večkrat ponovljenih besedah, ki pa so tako redke, da ne omogočajo splošnih zaključkov. Pri očitno napačnem jeziku razumevanja – latinščini pa bi bil delež knjižnih besed povsem zanemarljiv in ne bi dal nobene osnove za jezikovne analize. Razumevanje navedenih napisov z izbranim jezikom razumevanja slovenščino ima prav zaradi številnih slovenskih narečij izrazito prednost, saj so narečja še živa in so večini starejših Slovencev še dovolj dobro poznana.

Zahodnoevropski jezikoslovci so opravili izjemno delo, saj so zbrali in prečkrovali navedene predantične napise. Pri razumevanju pa, ob napačno izbranem jeziku razumevanja, uporabi končnic kot v normiranem jeziku in pojasnjevanju vsebine s poljubnimi imeni, ostane od njihove jezikovne obdelave le še dokaj dobro prečrkovanje.

OPRAVIČILO

Vsebina knjige se je nadgrajevala z novimi predantičnimi in antičnimi napisi in novejšimi raziskavami, zato novi podatki morda niso povsod usklajeni in zato prosim za razumevanje. Pri slovenskih in angleških besedilih je izvršena računalniška kontrola, vendar so še vedno možne napake, zato jih sporočite in skupaj bomo ohranjali lepoto jezikov. Pri glosarjih, katalogih in besednjakih so izbrane besede, ki se najbolj prilegajo originalnemu zapisu, zato so poleg knjižnih izrazov največkrat vzete besedne oblike iz številnih slovenskih narečij, ki žal hitro izginjajo. Mlajši bralci bodo prikrajšani, saj v večini niso imeli prilike spoznati lepote številnih slovenskih narečij, ki pričajo tako o starodavnosti kot o raznovrstnem izražanju slovenskega jezika.

Vsebina vam je spregovorila o starejši slovenski etnogenezi in s tem krepila našo skupno zavest o pomenu naših prednikov pri oblikovanju evropske in svetovne kulture, zato smo na slovensko etnogenezo lahko upravičeno ponosni.

Pričujoča knjiga ne oznanja enoveljavne resnice, saj je v popolnosti ne najdemo niti v najpomembnejših znanstvenih delih, ampak kaže na različne in drugačne možnosti raziskovanja in razumevanja naše preteklosti in sedanjosti. Naj vzpodbudi vaše lastno raziskovanje našega narodnega in kulturnega okolja, saj je dolžnost vsakega mislečega človeka, da se vztrajnim raziskovanjem resnici čimbolj približa. Če bo ta knjiga k vašim prizadevanjem za iskanje temeljev naše starejše etnogeneze in za spoznavanje resnice kaj pripomogla, bo njena vsebina upravičena

Vinko Vodopivec
JEZIKOVNI TEMELJI STAREJŠE
SLOVENSKE ETNOGENEZE

Stavek in prelom
ONZ Jutro

Izdalo
Založništvo Jutro, Jutro d.o.o., Črnuška c. 3, Ljubljana

© Vinko Vodopivec,
Pot na Drenikov vrh 12, 1000 Ljubljana
vinko.vodopivec@uau.si

Natisnjeno v Sloveniji

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

930.2:003.071

VODOPIVEC, Vinko, 1941-
Jezikovni temelji starejše slovenske etnogeneze /
Vinko Vodopivec. - Ljubljana : Jutro, 2010

ISBN 978-961-6746-41-0
252847616

NAROČILA

JUTRO d.o.o., Črnuška c. 3, p. p. 4986, SI-1001 Ljubljana
Tel. (01) 561-72-30, 031 521-195, 041 698-788 • faks (01) 561-72-35
E-pošta: Jutro@siol.net • www.jutro.si

ali

Vinko Vodopivec, Pot na Drenikov vrh 12, SI-1000 Ljubljana
Tel. (01) 422-45-60 • vinko.vodopivec@uau.si